

Idrettsbyen Bergen – aktiv og attraktiv for alle

INNHold

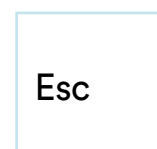
Bruk pilene til å navigere

PC eller MAC

Trykk Esc for å komme helt ut av fullskjermmodus

PC eller MAC

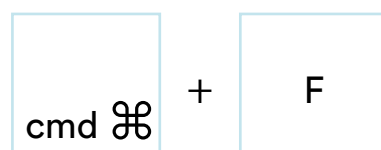

Søk deg frem i dokumentet

PC

MAC

Det anbefales ikke å skrive ut hele dokumentet, da det er et veldig stort dokument. Vi anbefaler heller å skrive ut enkeltsider dersom det er behov for det.

BERGEN
KOMMUNE

Innhold

1

Visjon og mål

2

Idrettspolitik
fra ulike perspektiv

3

Aktivitetsutvikling

4

Idrettens økonomiske
rammevilkår

5

Idrettsanleggenes
tilstand

6

Anleggsutvikling

7

Bydelsvise omtaler
for anleggsutvikling

8

Vedlegg

BYRÅDENS FORORD

POLITISK SAK

POLITISK BEHANDLING AV IDRETTSPLANEN

Innhold

1

Visjon og mål

2

Idrettspolitikk
fra ulike perspektiv

3

Aktivitetsutvikling

4

Idrettens økonomiske
rammevilkår

5

Idrettsanleggenes
tilstand

6

Anleggsutvikling

7

Bydelsvise omtaler
for anleggsutvikling

8

Vedlegg

1

VISJON OG MÅL

- Leserveiledning
- Innspillene
- Prosess med planen
- Planens oppbygning

2

IDRETTSPOLITIKK FRA ULIKE PERSPEKTIV

- Kommunale planer og andre relevante dokument
- Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite
- Hordaland fylkeskommune
- Statlig idrettspolitikk

3

AKTIVITETSUTVIKLING

- Sentrale utviklingstrekk på feltet i Bergen
- Generelle utfordringer på aktivitetsfeltet
- Områdesatsning og like muligheter
- Inkludering
- Frivillighet
- Likestilling i idretten
- Kompetanseutvikling i idretten
- Aktivitetstrender
- Antidoping
- Utfordringer og anbefalinger på aktivitets-feltetknyttet til ulike målgrupper
- Talenter og toppidrettsutøvere
- Bergen som arrangementsby
- Sykkel VM 2017

Innhold

1

Visjon og mål

2

Idrettspolitik
fra ulike perspektiv

3

Aktivitetsutvikling

4

Idrettens økonomiske
rammevilkår

5

Idrettsanleggenes
tilstand

6

Anleggsutvikling

7

Bydelsvise omtaler
for anleggsutvikling

8

Vedlegg

4

IDRETTENS ØKONOMISKE RAMMEVILKÅR

- Bergen kommunes tilskuddsordninger og tilskudd på idrettsfeltet
- Tilskuddsordninger
- Barne- og ungdomsmidler
- Basistilskudd
- Støtte til private anlegg
- Nye idrettstiltak og egenorganisert fysisk aktivitet
- Aktivitetsmidler gjennom Idrettsservice
- Talentutviklingsmidler
- Idrettsstipend og priser
- Arrangementsstøtte
- Tilskudd på egen linje i bybudsjettet
- Idrettsrådet i Bergen
- Olympiatoppen Vest
- Sprek Viking
- Ung trener/leder
- Rent og godt idrettsmiljø
- Elitesatsing svømming
- Tour des Fjords
- Gratis bruk av kommunale idrettsanlegg
- Betingelser for bruk av kommunale idrettsanlegg
- Statlige tilskudd

5

IDRETTSANLEGGENES TILSTAND

- Status rehabilitering/videreutvikling av eksisterende idrettsanlegg
- Handlingsplan1 idrettsbygg
- Handlingsplan2 idrettsbygg
- Handlingsplan3 idrettsbygg
- Utfordringer og vurderinger handlingsplan1-3 idrettsbygg
- Tilstandsvurdering av utendørs idrettsanlegg
- Utfordringer og vurderinger av utendørs idrettsanlegg

Innhold

1

Visjon og mål

2

Idrettspolitik
fra ulike perspektiv

3

Aktivitetsutvikling

4

Idrettens økonomiske
rammevilkår

5

Idrettsanleggenes
tilstand

6

Anleggsutvikling

7

Bydelsvise omtaler
for anleggsutvikling

8

Vedlegg

6

ANLEGGsutvikling

- Anleggsdekning
- Mål og strategier anleggsutvikling i Bergen
- Del 1 – generelle forhold knyttet til anleggsutvikling 2017 - 2027
- Lisenskrav og idrettsrelatert næring i idrettsanlegg
- Finansierings- og - utbyggingsmodeller for idrettsanlegg i Bergen
- Spillemidler til finansiering av offentlige og private idrettsanlegg
- Kommunale garantier
- Utbyggings-, finansierings- og driftsmodeller av idrettsanlegg
- Planambisjoner, vedlikeholdsetterslep og ønsker om nye idrettsanlegg
- Kostnader for idrettsbygg
- Kostnadsutfordringer ved utendørs idrettsanlegg
- Gap mellom ønsker, behov og avsatte rammer til idrettsinvesteringer
- Del 2 - Vurderinger og anbefalinger innen noen utvalgte anleggs kategorier
- Idrettsparker inkludert idrettshaller
- Svømmeanlegg – fremtidig bassengstruktur
- Dagens bassengstruktur
- Status for organisering og drift av svømmebasseng
- Nye svømmebasseng
- Nytt basseng i Laksevåg bydel
- Nytt basseng i Åsane bydel
- Fana bydel – Ytrebygda bydel
- Spesialhaller/spesielle behov innendørs
- Garderobeanlegg/klubblokaler/-hus og andre anleggsbehov
- Fotballanlegg 2017 - 2025
- Friidrettsanlegg
- Nærmiljøanlegg – nærmiljøpark
- Anlegg for nye idretter i Bergen
- Sykkelanlegg
- Isanlegg
- Innendørs byarena sett i et idrettsfaglig perspektiv
- Drift av idrettsanlegg

Innhold

1

Visjon og mål

2

Idrettspolitik
fra ulike perspektiv

3

Aktivitetsutvikling

4

Idrettens økonomiske
rammevilkår

5

Idrettsanleggenes
tilstand

6

Anleggsutvikling

7

Bydelsvise omtaler
for anleggsutvikling

8

Vedlegg

7

BYDELSSVISE OMTALER FOR ANLEGGsutvikling

- Arna bydel
- Bergenhus bydel
- Fana bydel
- Fyllingsdalen bydel
- Laksevåg bydel
- Ytrebygda bydel
- Årstad bydel
- Åsane bydel

8

VEDLEGG

- Anleggsprosjekter i perioden 2009-2016
- Anleggsoversikt bydeler
- Innspillsliste

Byrådets forord

Idrettsbyen Bergen – aktiv og attraktiv for alle

Idrettsbyen Bergen skal være aktiv og attraktiv for alle. Visjonen til idrettsplanen rommer en ambisjon om å være en foregangskommune innen aktivitetsutvikling. Planen skisserer både muligheter og løsninger for at nærmiljøene og en samlet by kan tilby et variert aktivitetstilbud innenfor den egenorganiserte og organiserte idretten.

Barn og unge skal ha de beste mulighetene til å drive idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i sitt nærområde. Denne målsetningen går som en rød tråd gjennom hele planen. Skal alle barn og unge inkluderes er det derfor nødvendig å ta særskilte løft i områder med levekårsutfordringer.

Frivilligheten er bærebjelken i samfunnet vårt. Vi trenger et rikt og bredt organisasjonsliv i Bergen. Derfor vil byrådet arbeide tett med idrettsrådet, organisasjoner og lag. Gjennom gode og forutsigbare rammebetingelser vil byrådet være en aktiv bidragsyter i det fantastiske spleiselaget som hver dag finner sted i idrettsbyen Bergen. Samtidig er det på sin plass å uttrykke en stor takk til Trond Mohn for hans gaver til idretten. Byrådet

vil bruke anledningen til å heie frem de fantastiske ildsjelene og alle frivillige som hver eneste uke gjør det mulig å drive aktivitetstilbudene videre.

Tilgang til idrettsanlegg for både eksisterende og nyetablerte idretter i nærområdene er viktig. For å favne enda flere brukere og samtidig legge til rette for nye aktivitetstrender, er det særlig viktig med en større grad av samlokalisering av idrettsanlegg, skole og utvikling av idrettsparker med ulik brukerprofil.

Arbeidet med idrettsplanen har vært ledet av idrettsdirektør Rune Titlestad, Nina Øverberg (koordinator for planen) og seksjonens øvrige ansatte Frode Karlsen, Ronny Lockert og Birgitte Røksund samt Merete Bogen som er leder for strategi og utredning på byrådsavdelingen. Med faglig tyngde og grundighet har de sørget for at idrettsplanen har blitt et godt dokument som vil skape spennende idrettspolitiske diskusjoner i tiden som kommer. Byrådet vil benytte anledningen til å takke for godt utført arbeid.

I forbindelse med at idrettsplanen har vært ute til høring har det kommet inn over 100 innspill, komite for barnehage, skole og idrett har gjennomført innspillsmøter og byrådet

har gjennomført drøftingsmøter med idretten. Byrådet vil takke for alle innspill og stort engasjement. Det har vært uvurderlig i arbeidet med å utarbeide en best mulig idrettsplan for Bergen kommune.

Byrådet håper idrettsplanen kan være et fremtidsrettet bidrag i arbeidet med å forsterke byens posisjon som en aktiv og attraktiv idrettsby. Vi skal satse på breddeidretten, utvikle talenter og legge til rette for toppidretten.

Pål Hafstad Thorsen (Ap)
Byråd for barnehage, skole og idrett

Idrettsplan 2017-2027 - Idrettsbyen Bergen - aktiv og attraktiv for alle

NIOE ESARK-6604-201626863-113

Hva saken gjelder:

Byrådet legger med dette fram forslag til ny idrettsplan for 2017-2027. Idrettsplanen er Bergen kommune sin sektorplan for aktivitets- og anleggsutvikling innen feltene idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Den overordnede målsettingen med idrettsplanen er at den skal støtte opp under kommuneplanens samfunnsdel/Bergen 2030 som er overordnet plandokument for sektorplaner. Visjonen «Aktiv og attraktiv for alle», skal gi grunnlag for varierte aktivitetstilbud for innbyggerne i Bergen.

Hovedmålet med planen er en idrettspolitikk som skal være verdibasert og fremtidsrettet for en by i vekst. Tilretteleggingen skal sikre at flest mulig skal få et variert aktivitetstilbud i sitt nærmiljø både for egenorganisert og organisert idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Områder med levekårsutfordringer skal løftes frem, og sammen med idretts- og friluftsforskningsorganisasjoner skal Bergen kommune arbeide for å utjevne sosiale forskjeller. Idrettsbyen Bergen skal være en motor i regionen hvor det satses på breddeidretten, der man utvikler talentene og der det tilrettelegges for toppidretten. Idrettsplanen viser til muligheter og foreslår løsninger for at byen skal forsterke sin posisjon som en aktiv og attraktiv idrettsby.

Byrådet har gjennomført en åpen og bred høringsprosess. Høringsutkastet til idrettsplanen ble utformet med tanke på at flest mulig skulle få innsikt i premissgrunnlaget for planen og få anledning til å uttale seg om forslagene. Under hele prosessen har det vært mulig for idrettslag, idrettsorganisasjoner, friluftsforskningsorganisasjoner med flere å komme med innspill til utarbeidelsen av et høringsutkast på idrettsplanen. Dette for å gi et best mulig diskusjons- og beslutningsgrunnlag knyttet til utforming av fremtidig aktivitets- og anleggsutvikling i Bergen kommune. Det ble i skolebruksplanen vedtatt at behov for nye basseng skal innarbeides i forbindelse med ny idrettsplan, på bakgrunn av eksisterende bassenger som fases ut. Planen ble derfor også sendt på høring til alle skoler i Bergen kommune.

Høringsperioden for planen ble satt til en måned. Planen ble sendt på høring den 8. september og med høringsfrist 9. oktober. Totalt er det kommet inn i overkant av 100 innspill til høringsutkastet. Innspillene blir omtalt under relevante områder i planen. Innspillene drøftes og byrådet konkluderer. Noen av innspillene er tatt inn to steder. Se vedlegg for oversikt over alle innspill til høringsutkastet. Ellers er alle innspill offentlig tilgjengelig på våre nettsider under temaside «Idrettsplan».

Byrådet vil takke for alle innspill og stort engasjement. Det har vært uvurderlig i arbeidet med å utarbeide en best mulig idrettsplan for Bergen kommune.

Aktivitetsutvikling

Bergen kommune har en ambisjon om å være en foregangskommune innen aktivitetsutvikling og ønsker flere aktive innbyggere. Det skal skje gjennom nytenkning, kompetanse og et variert aktivitetstilbud som omfatter alt fra lavterskeltilbud til toppidrett. Det viktigste er at innbyggerne i Bergen er i fysisk aktivitet, uavhengig av arenaen det utføres på. All tilrettelegging for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv vil ses i en sammenheng. En kommune har et stort ansvar for å tilrettelegge for fysisk aktivitet, slik at flere kan delta, også de som ikke finner seg til rette i det organiserte tilbudet innen idrett og friluftsliv. Det er derfor viktig at eksisterende aktivitetstilbud i kommunal regi for særlige grupper og til grupper som ikke finner seg til rette i organiserte tiltak innen idretts- og friluftsforskningsorganisasjoner, opprettholdes og videreutvikles.

Lavterskeltilbud skal sikres for alle gjennom samarbeidsprosjekter med organisert idrett og friluftsliv og andre aktivitetstilbydere som driver lavterskeltiltak. God og verdibasert toppidrett og talentutvikling gir også Bergen et godt omdømme som idrettsby. I tillegg er det identitetsskapende, grunnlag for at idretter kan vokse, og kan gi økte muligheter for rekruttering blant barn og unge.

Idrettens økonomiske rammevilkår

Bergen kommune vil ha fokus på gode rammebetingelser til den organiserte idretten gjennom tilskudd og tilskuddsordninger, gratis bruk av anlegg (gratisprinsippet), rehabilitering og bygging av nye idrettsanlegg.

Det skal være en bredde i tilskuddsordningene, og formålet med tilskudd generelt, er å stimulere frivilligheten i idrettslagene, med vekt på ulike aktivitetstiltak for ulike målgrupper.

Bergen kommune bør i enda større grad understøtte gode frivillige engasjement, noe som også er presisert i Bergen kommunes frivillighetsmelding. Tilskuddsordningen utvides til også å omfatte lavterskeltiltak med en sosial profil fra andre aktører enn den organiserte idretten.

Idrettsanleggenes tilstand

Gjennomførte tilstandsrapporter viser omfattende behov for vedlikehold og videreutvikling av eksisterende idrettsbygg/-anlegg. Tilstandsrapportene inkluderer alle typer bygg på kommunale idrettsanlegg, men omfatter ikke utendørsanlegg i tilknytning til de omtalte idrettsbyggene. Når det gjelder utendørsanlegg foretas det løpende tilstandsvurderinger av de ulike kategorier anlegg, eksempelvis skianlegg, fotball, friidrettsbaner og nærmiljøanlegg.

Byrådet anbefaler at handlingsplan1-3 idrettsbygg ses i sammenheng med idrettsplanen 2017-2027 og skolebruksplanen 2016-2030 og søkes løst i arbeidet med kommende rulleringer av Bergen kommunes handlings- og handlings- og handlings- og økonomiplan 2017-2020er.

Anleggsutvikling

Anleggsutvikling er utfordrende. Behov, utforming og hvilke aktiviteter anleggene skal tilrettelegges for, er sentrale tema når prioriteringer for anleggsutvikling skal foretas.

Det er spilt inn mange ønsker og behov for anlegg til idrettsplanen. Alle innspill er vurdert og sett i sammenheng med det reelle behovet opp mot eksisterende utnyttelse av nåværende anleggssituasjon. Det er også vurdert om det er anleggs-kategorier/-typer og idretter som har god eller mindre god anleggsdekning, bydelsvis og/eller i et byovergripende perspektiv.

I arbeidet med anleggsutvikling er det mange ulike aktører, både offentlige, frivillige og private. Det er derfor sett på hvilke aktører og/eller samarbeidspartnere som er involvert i planer og prosesser og vurdert hvorvidt det kan finnes alternative utbyggings- og finansieringsløsninger for idrettsanlegg. Dette vurderes også i relasjon til at gapet mellom ønskede ambisjoner og tilgjengelige rammer er så stort at det er urealistisk å løse dette i den utfordrende økonomiske situasjon som Bergen kommune er i.

Byrådet ønsker at det skal investeres offentlige midler i idretten i Bergen fordi det skaper aktivitet, er forebyggende, helsefremmende og samfunnsøkonomisk klokt. Det også viktig at kommunen spiller på lag med frivilligheten, lag og organisasjoner samt private som er villig til å investere tid og penger i å realisere idrettsanlegg i byen vår. Sammen er man bedre rustet til å innfri ambisjonsnivået.

En drøfting av kostnadsproblematikk har vært viktig. Erfaringer viser betydelige forskjeller for en del anleggsprosjekter, samtidig som det er mange ulike behov og krav som skal ivaretas ved utbygging. Det er i tillegg vanskelig å sammenligne prosjekter ut i fra prosjektenes egenart.

Byrådet anbefaler følgende hovedstrategi 2017 – 2027 for anleggsutvikling:

- Videreutvikle og oppgradere eksisterende idrettsanlegg.
- Vedlikehold av idrettsanleggene skal prioriteres.
- Etablere oppvekst- og idrettsparker og sikre nye arealer for dette i fremtidige kommuneplaner.
- Arbeide inn mot strategiske planprogram og øvrige reguleringsplanprosesser for å sikre at det avsettes egnede areal for barnehage, skole og idrett.
- Prioritere offentlige midler til anleggsutvikling i levekårsområder.

Byrådet anbefaler følgende delstrategier 2017 – 2027 for anleggsutvikling:

- Etablere allsidige nærmiljøanlegg som eksempel «Frilassen» og «Møteplassen» i tilknytning til skoler, oppvekst- og idrettsparker som åpne utendørs anlegg. Dette skal være lavterskeltilbud som inspirerer barn og unge til å prøve nye idretter og aktiviteter.
- Idrettsanlegg skal utvikles med fleksible og funksjonelle løsninger slik at flere brukergrupper nås og hver investert krone gir utbytte i mest mulig fysisk aktivitet.
- Idretter som har begrenset tilgang til kommunale idrettsanlegg i dag, skal vurderes særskilt ved oppgradering og rehabilitering av eksisterende anlegg eller i nye anleggsprosjekter.
- Ved nybygging og rehabilitering av skoler skal det bygges idrettshall som gir muligheter for løpende vekselbruk mellom idretter. Unntaket er der en gymsal tilfredsstiller skolens behov for kroppøvningsfasiliteter og hvor anleggsdekningen i området ellers er godt nok ivaretatt. Størrelsen på idrettshaller avklares i hvert enkelt prosjekt. Momenter som arealtilgang, skolens og idrettens behov vil særskilt bli vurdert sammen med mulighetene for finansiell støtte. Nettokostnad legges til grunn for prosjektene i videre økonomiplanarbeid.
- Gjennom planprosesser, utredningsarbeid og bestemmelser til disse skal det stilles krav om at areal til barnehage, skole og idrett skal vurderes i nye bolig og fortetningsområder (senterområder). Dette gjelder også for områder med spesiell fokus på grunn av levekårutfordringer.
- Legge til grunn kommuneplanens befolkningsprognoser generelt og befolkningsutvikling i prioriterte målgrupper spesielt. Arealavsetning for idrettsformål skal ivaretas i områder med stor befolkningsvekst.
- Legge til rette for ulike utbyggings- og finansieringsmodeller og videreutvikle fremtidige bruks- og driftsmodeller i samarbeid med idretten og andre aktører.
- I tråd med samfunnsdelen av kommuneplanen skal det legges til rette for at brukere av idrettsanlegg og friluftsområder skal kunne bevege seg langs trygge veier, stier og sykkeltraseer og at utfartsområder kan nås gjennom gode kollektivløsninger.

Idrettens ønsker om å prioritere gjenstående prosjekter foran nye, skal vurderes opp mot nye behov og innspill. Valg og prioriteringer er utfordrende og det vil være hensiktsmessig å se dette i sammenheng med gjennomførbarhet, planforutsetninger, finansiering, befolkningsutvikling og de til enhver tids dokumenterte idrettslige behov. Det vurderes derfor som viktig å ha en fleksibilitet og dynamikk i prioriteringen som må foretas gjennom rullering av handlings- og handlings- og økonomiplan er til Bergen kommune.

Samlede økonomiske utfordringene knyttet til gjennomføring av tidligere planambisjoner, Handlingsplan 1 – 3 Idrettsbygg 2014, og forslag til ny idrettsplan 2017 – 2027, er så omfattende at det vil være nødvendig å se å se alle idrettsinvesteringer i en sammenheng.

Flere av de tiltak som ønskes realisert i ny idrettsplan vil være avhengig av plan- og /eller byggesøknad. Det presiseres hermed at der tiltak er avhengig av slik behandling er ikke byrådets konklusjoner ment å foregripe resultat av slike prosesser.

Økonomiske konsekvenser

I høringsutkastet ble det lagt til grunn en årlig kommunal investeringsramme på kr. 50 mill. til vedlikehold av idrettsanlegg (Handlingsplan 1-3) og ytterligere kr. 50. mill. til nyinvestering anlegg i ny

idrettsplan som samsvarer med handlings- og økonomiplan 2017-2020. Nye investeringer ses i sammenheng med midler avsatt til vedlikehold og rehabiliteringer. Private gaver kan komme i tillegg.

Planen danner grunnlag for prioritering av kommunens innsats på foreslåtte tiltak i planen. Tiltak som gir økte kostnader vil bli iverksatt når det foreligger finansiering.

I vedtatt budsjett 2017 ligger det inne en overføring på kr. 34,9 mill. som gjenstående investeringsmidler på idrett fra 2016 til 2017 og for 2017 en detaljering på kr. 50 mill. til vedlikehold av idrettsanlegg (Handlingsplan 1-3) og ytterligere kr. 50. mill. til nyinvestering anlegg i ny idrettsplan. Detaljeringen for nyinvesteringer omtales i saksutredningen prosjektvis enten under bydelsvise omtaler, eller under anleggsutvikling for den enkelte anleggskategori.

Bergenshallen, Haukelandshallen og Landåshallen foreslås avvirket i ny idrettsplan. Avsatte midler i gjeldende handlings- og økonomiplan 2017-2020 til disse formålene foreslås derfor omdisponert og sett i sammenheng med andre prioriterte kommunale idrettsprosjekter.

Byrådet har i vedtatt budsjett og handlings- og økonomiplan 2017-2020 lagt inn en betydelig styrking av rammene for idrettsinvesteringer i 2017. Det er lagt inn en avsetning på kr 30 mill. til Fysak Laksevåg på Melkeplassen i Laksevåg bydel, en ytterligere avsetning på kr. 68,8 mill. til innfrielse av rekkefølgekrav på Slåtthaug idrettspark. For å møte behovene i Ytrebygda bydel, og for å løse den fremtidige kabalen for idrettshaller som er foreslått i ny idrettsplan, ser byrådet det som viktig å få realisert en stor idrettshall (håndballstørrelse) på Tunesflaten. Det er derfor i vedtatt budsjett 2017 satt av ytterligere kr. 24 mill. til formålet. Alle disse prosjektene omtales mer detaljert i saksutredningen under bydelsvise omtaler for Laksevåg bydel, Fana bydel og Ytrebygda bydel.

Det er i vedtatt budsjett også lagt inn en del omdisponeringer av tilskudd innenfor gjeldende ramme. Disse omdisponeringene er gjort for å styrke enkelte formål. I vedtatt budsjett 2017 er «Svøm Bergen» lagt inn med kr. 4,5 mill. i handlings- og økonomiplan 2017-2020 med halvårsvirkning i 2017 og «Alle barn sykler» er lagt inn med kr. 0,6 mill. for 2017. Det er i tillegg avsatt kr. 1,5 mill. til oppstart av Idrettscampus Bergen i 2017.

«Idrettsbyen Bergen – aktiv og attraktiv for alle Idrettsplan 2017-2027» – se sidene 9-198 i saken.

Begrunnelse for fremleggelse for bystyret:

Oppgaver for Bergen bystyre 2015-2019, sist endret i Bergen bystyre 21.9.16 sak 236/16, punkt 4.1 Kommunale planer.

Bergen bystyre behandlet dessuten i møte 211015 sak 223-15 og fattet følgende vedtak:

«Bystyret viser til brev fra Idrettsrådet datert 19. oktober. Selv om de økonomiske rammene til idretten til enhver tid må tilpasses budsjett og handlings- og handlings- og økonomiplan 2017-2020 fremkommer det likevel så mange innsigelser til den foreslåtte planen og prosessen at planen sendes tilbake til byrådet for bearbeiding og ny fremlegging til bystyret. Idretten forutsettes tatt med i en god dialog før ny fremleggelse».

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Bystyret slutter seg til:

- a) Idrettsplanen 2017-2027, med visjon, hovedmål og delmål slik at idrettsbyen Bergen blir «aktiv og attraktiv for alle».
- b) Bergen kommune som en foregangskommune innen aktivitetsutvikling for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

- c) Gratis bruk av idrettsanlegg, tilskuddsordninger og tilskudd på idrettsfeltet for å sikre idretten i Bergen forutsigbare økonomiske rammevilkår.
- d) En gjennomgang av administrasjons- og utleiereglement, retningslinjer for tildeling av treningstider og utleiepriser i kommunale idrettsanlegg innenfor bystyreperioden.
- e) Rehabilitering og videreutvikling av eksisterende idrettsbygg og utendørs idrettsanlegg.
- f) Overordnede mål, hovedstrategi og delstrategier innen anleggsutvikling.
- g) Utbyggings- og finansieringsløsninger for nye anlegg og eksisterende anlegg som skal rehabiliteres.
- h) Anleggsfaglige og anleggspolitiske tema av prinsipiell og generell karakter for de ulike anleggs kategorier.
- i) Fana stadion i Ytrebygda bydel som byens hovedarena for nasjonale og internasjonale stevner i friidrett, og en videreutvikling av Leikvang stadion og friidrettshall i Åsane bydel som utendørs- og innendørs arena for friidrettsstevner av regional og nasjonal karakter.
- j) Utredning av mulige tilsyns-, bruks- og aktivitetsmodeller av idrettsanlegg.
- k) Innbyggerforslaget om å utrede en større utendørs skatepark. Dette ses i sammenheng med kartlegging av ulike typer urbane restareal, parker/grøntområder og videreutvikling av byens idrettsparker.
- l) Planen som grunnlag for prioritering av kommunens innsats på foreslåtte tiltak i planen. Tiltak som gir økte kostnader vil bli iverksatt når det foreligger finansiering.
- m) Rullering av anleggsdelen i tråd med forutsetninger i statlig spillemiddelordning hvert fjerde år.

2. Bystyret slutter seg til konklusjoner for anleggsutvikling i bydelene, med følgende tiltak:

Arna bydel

- a) Ved Arna idrettspark i Indre Arna er det behov for videreutvikling fra gress til kunstgress for å imøtekomme behovet for økt aktivitet i bydelen. Det vil innebære at det parallelt må finnes en løsning for kastøvelser på annet areal i tilknytning til Arna idrettspark. Dette må ses i sammenheng med erstatningsarealer som planlegges etablert for Garnes ungdomsskole og Ytre Arna skole på Seimsmyrane.
- b) Midlertidig kastfelt etableres under forutsetning av at nødvendige godkjenninger foreligger. En permanent løsning må avklares og søkes innarbeidet i områdereguleringsplan for Indre Arna som også omfatter dette arealet.

Bergenhus bydel

- a) Bruks- og driftsopplegget ved Nordnes sjøbad skal gjennomgås med sikte på å få til utvidet sesong/åpningstider og økt bruk til opplæring og publikum. Driftsoppgavetaket vurderes flyttet til ADO arena drift AS for å utnytte stordriftsfordeler i egen drift.
- b) Når reguleringsplanen for idrettshall i Mula er vedtatt, skal utbyggingsmodell for hele prosjektet vurderes.

Fana bydel

- a) Utrede planer for lyssetting av sti mellom Nattland/Sædalen og Kringlebotn/Sandalen og vurdere innarbeiding av dette i rullering av handlings- og økonomiplan 2018-2021.
- b) Når ny reguleringsplan for vannsportanlegget i Nordåsvannet er godkjent skal den vannbaserte delen gjennomføres. Det skal utredes finansierings- og utbyggingsmodell og eierskap for det landbaserte vannsportanlegget. Videre utbygging av de landbaserte planene skal skje trinnvis.
- c) Sædalen IL får overta og utvide dagens fotballbane ved Sædalen skole til en 11'er bane og etablere klubbhus i området, dersom dette kan realiseres. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Sædalen IL for kommunalt areal.
- d) Kringlebotn IL får realisere klubbhus i området tilknyttet fotballbane på Kringlebotn dersom dette kan løses på kommunalt areal. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Kringlebotn IL.
- e) Det skal utredes nytt svømmebasseng tilknyttet en av idrettsparkene i Fana eller Ytrebygda bydel med nærhet til Bybanen.
- f) Det planlegges oppstart av arbeid med liten idrettshall på Storetveit skole høst 2017. Bassenget holdes åpent inntil en går i gang med byggeprosjektet.

Fyllingsdalen bydel

- a) Opplæringsbassenget på 12,5 meter i Løvås skole avvikles når nytt basseng i Laksevåg bydel er realisert. Ortun svømmehall oppgraderes.
- b) Bedre tilrettelegging for skole og idrett i området rundt Lynghaugparken. Løv – Ham IL vil oppgradere fotballbane i området (Texacobanen). Dersom prosjektet er realiserbart skal Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngå en vederlagsfri festeavtale med Løv – Ham IL.

Laksevåg bydel

- a) Det settes i gang en prosjekterings- og reguleringsprosess for Laksevåghallen med muligheter for idrettshall, svømmehall, turnhall, møteplassfunksjoner og ishall.
- b) Opplæringsbassenget på 16,5 meter i Kjøkkelvik skole avvikles når nytt basseng i Laksevåg bydel er realisert. Arealet bygges om til annet idrettsformål.
- c) Det gjøres tomtesøk i samarbeid med Lyderhorn karateklubb i Laksevåg bydel for å finne og eventuelt regulere areal til bygging av en kampsporthall i klubbens regi. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med idrettslaget dersom dette kan realiseres på relevant kommunalt areal.

Ytrebygda bydel

- a) Søreide IL får mulighet til å etablere en midlertidig 11'er kunstgressbane på skoletomten til gamle Søreide skole, i påvente av utredning og kostnad for en ny ungdomsskole. Det forutsettes nødvendige godkjenninger. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri leieavtale med Søreide IL dersom tiltaket lar seg gjennomføre.

- b) Sikre arealer for idrettsformål på Kokstad vest/øst i pågående og fremtidige planer for bydelen.
- c) Grusbane på Søråshøgda skole i Ytrebygda bydel legges om til kunstgress i samarbeid med idrettslag og skole. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med IL Bjarg. Idrettslaget vil stå for fremtidig bruk og drift av banen. Det forutsettes at banen skal disponeres av skolen.

Årstad bydel

- a) Landåshallen avvikles til idrettsformål, og Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom utreder hvilke alternative muligheter bygningsmassen kan ha. Bygget bør drives videre med idrettsformål i en tre til fire års periode til lærerhøgskolen er ferdigstilt, og frem til planer for eventuell erstatningshall i bydelen er avklart og kan tas i bruk.
- b) Videreutvikling av Slettebakken oppvekst- og idrettspark ses i sammenheng med mulighetsstudie for Sletten/Slettebakken og utredning om byarena.
- c) Bergenshallen avvikles til idrettsformål og byrådet vil vurdere å etablere ny dobbel ishall som treningsanlegg på annen tomt.

Åsane bydel

- a) Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Hordvik IL for ombygging til kunstgress på grusbane nedenfor Hordvik skole.
- b) Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med FK Bergen Nord på tomten ved Salhusbanen der det i dag står garderobebygg. Det forutsettes at garderobene kan benyttes av andre som tildeles trenings- og kamptid i anlegget.
- c) Motorsportklubben på Eikås sikres videreføring av eksisterende leieavtale inntil ny reguleringsplan for Eikås motorsportsenter blir vedtatt.
- d) Når reguleringsplan er godkjent legges det frem en sak til bystyret som vil inneholde avtalemessige forhold med prinsipielle avklaringer mellom Bergen kommune og Arena Nord AS for Myrdal idrettspark.
- e) I dialog med idretten, vurdere mulighetene for å regulere inn (evt. planendring) en idrettshall i tilknytning til Leikvang friidrettshall etter offentlig frivillig samarbeid – prinsippet. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Hovding IL dersom prosjektet lar seg realisere.
- f) Opplæringsbassenget på 17,8 meter i Rolland skole avvikles når nytt basseng i Åsane bydel er realisert.

Dato: 17. januar 2017

Dette dokumentet er godkjent elektronisk.

Harald Schjelderup
byrådsleder

Pål Hafstad Thorsen
byråd for barnehage, skole og idrett

Vedlegg:

- Anleggsprosjekter 2009-2016
- Anleggsoversikt bydeler
- Innspilliste – samlet oversikt

INNHOLD

INNHold

FOTO: PER ØYVIND KALLEKLEIV

Saknr 73-17
Emnekode 6604
Arkivsak 201626863

Til byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett

Idrettsplan 2017-2027 - Idrettsbyen Bergen - aktiv og attraktiv for alle

Bergen bystyre behandlet saken i møtet 220317 sak 73-17 og fattet følgende vedtak:

1. Bystyret slutter seg til:
 - a) Idrettsplanen 2017-2027, med visjon, hovedmål og delmål slik at idrettsbyen Bergen blir «aktiv og attraktiv for alle». Bystyret vil særlig understreke viktigheten av å tilrettelegge for et variert og mangfoldig idretts- og friluftsliv.
 - b) Bergen kommune som en foregangskommune innen aktivitetsutvikling for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
 - c) Gratis bruk av idrettsanlegg, tilskuddsordninger og tilskudd på idrettsfeltet for å sikre idretten i Bergen forutsigbare økonomiske rammevilkår.
 - d) En gjennomgang av administrasjons- og utleiereglement, retningslinjer for tildeling av treningstider og utleiepriser i kommunale idrettsanlegg innenfor bystyreperioden.
 - e) Rehabilitering og videreutvikling av eksisterende idrettsbygg og utendørs idrettsanlegg.
 - f) Overordnede mål, hovedstrategi og delstrategier innen anleggsutvikling.
 - g) Utbyggings- og finansieringsløsninger for nye anlegg og eksisterende anlegg som skal rehabiliteres.
 - h) Anleggsfaglige og anleggspolitiske tema av prinsipiell og generell karakter for de ulike anleggs kategorier.
 - i) Fana stadion i Ytrebygda bydel som byens hovedarena for nasjonale og internasjonale stevner i friidrett, og en videreutvikling av Leikvang stadion og friidrettshall i Åsane bydel som utendørs- og innendørs arena for friidrettsstevner av regional og nasjonal karakter.
 - j) Utredning av mulige tilsyns-, bruks- og aktivitetsmodeller av idrettsanlegg.

k) Innbyggerforslaget om en større utendørs skatepark. Tomtesøket må sees i sammenheng med kartlegging av ulike typer urbane restareal, parker/grøntområder og videreutvikling av byens idrettsparker. Bystyret ber om at det i forbindelse med kartlegging av bynære restarealer også sees hen/vurderer mulighetene for å benytte areal under broer til etablering av skatepark (er). Bystyret ønsker å utvikle Møhlenpris skatepark i tråd med høringsinnspillet fra Bergen Skateboardklubb.

l) Planen som grunnlag for prioritering av kommunens innsats på foreslåtte tiltak i planen. Tiltak som gir økte kostnader vil bli iverksatt når det foreligger finansiering.

m) Rullering av anleggsdelen i tråd med forutsetninger i statlig spillemiddelordning hvert fjerde år, første gang i 2021.

n) Bergen kommune skal arbeide for at neste nasjonalanlegg (konkurranselanlegg) for innendørs lengdeløp på skøyter legges til Bergen.

o) Bergen kommune vil sikre et godt samarbeid med fylkeskommunen vedrørende informasjon om og merking og vedlikehold av turstier. For å legge til rette for flere lavterskeltilbud, er det også behov for merkede turstier i nærheten av boområder og i sentrum, samt å sikre lett tilgang til egnede stier for personer med rullestol eller redusert bevegelighet.

2. Bystyret slutter seg til konklusjoner for anleggsutvikling i bydelene, med følgende tiltak:

2.1 Arna bydel

- a) Ved Arna idrettspark i Indre Arna er det behov for videreutvikling fra gress til kunstgress for å imøtekomme behovet for økt aktivitet i bydelen. Det vil innebære at det parallelt må finnes en løsning for kastøvelser på annet areal i tilknytning til Arna idrettspark. Dette må ses i sammenheng med erstatningsarealer som planlegges etablert for Garnes ungdomsskole og Ytre Arna skole på Seimsmyrane.
- b) Samtidig utbygging av kastfelt og kunstgress etableres under forutsetning av at nødvendige godkjenninger foreligger. En permanent løsning må avklares og søkes innarbeidet i områdereguleringsplan for Indre Arna som også omfatter dette arealet.

2.2 Bergenhus bydel

- a) Bruks- og driftsopplegget ved Nordnes sjøbad skal gjennomgå med sikte på å få til utvidet sesong/åpningstider og økt bruk til opplæring og publikum. Driftsoppdraget vurderes flyttet til ADO arena drift AS for å utnytte stordriftsfordeler i egen drift.
- b) Når reguleringsplanen for idrettshall i Mulen er vedtatt, skal utbyggingsmodell for hele prosjektet vurderes.

2.3 Fana bydel

- a) Utrede planer for lyssetting av sti mellom Nattland/Sædalen og Kringlebotn/Sandalen og vurdere innarbeiding av dette i rullering av handlings- og økonomiplan 2018-2021.

- b) Når ny reguleringsplan for vannsportanlegget i Nordåsvannet er godkjent skal den vannbaserte delen gjennomføres. Det skal utredes finansierings- og utbyggingsmodell og eierskap for det landbaserte vannsportanlegget. Videre utbygging av de landbaserte planene skal skje trinnvis.
- c) Sædalen IL får overta og utvide dagens fotballbane ved Sædalen skole til en 11-er bane og etablere klubbhus i området, dersom dette kan realiseres. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Sædalen IL for kommunalt areal.
- d) Kringlebotn IL får realisere klubbhus i området tilknyttet fotballbane på Kringlebotn dersom dette kan løses på kommunalt areal. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Kringlebotn IL.
- e) Det skal utredes nytt svømmebasseng tilknyttet en av idrettsparkene i Fana eller Ytrebygda bydel med nærheft til Bybanen.
- f) Det planlegges oppstart av arbeid med liten idrettshall på Storetveit skole høst 2017. Bassenget holdes åpent inntil en går i gang med byggeprosjektet.

2.4 Fyllingsdalen bydel

- a) Opplæringsbassenget på 12,5 meter i Løvås skole avvikles når nytt basseng i Laksevåg bydel er realisert. Ortun svømmehall oppgraderes.
- b) Bedre tilrettelegging for skole og idrett i området rundt Lynghaugparken. Løv – Ham IL vil oppgradere fotballbane i området (Texacobanen). Dersom prosjektet er realiserbart skal Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngå en vederlagsfri festeavtale med Løv – Ham IL.
- c) Grusbane ved Bønes skole oppgraderes til kunstgress i samarbeid med idretten.

2.5 Laksevåg bydel

- a) Det settes i gang en prosjekterings- og reguleringsprosess for Laksevåghallen med muligheter for idrettshall, svømmehall, turnhall, møteplassfunksjoner og ishall.
- b) Opplæringsbassenget på 16,5 meter i Kjøkkelvik skole avvikles når nytt basseng i Laksevåg bydel er realisert. Arealet bygges om til annet idrettsformål.
- c) Det gjøres tomtesøk i samarbeid med Lyderhorn karateklubb i Laksevåg bydel for å finne og eventuelt regulere areal til bygging av en kampsporthall i klubbens regi. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med idrettslaget dersom dette kan realiseres på relevant kommunalt areal.

2.6 Ytrebygda bydel

- a) Søreide IL får mulighet til å etablere en midlertidig 11'er kunstgressbane på skoletomten til gamle Søreide skole, i påvente av utredning og kostnad for en ny ungdomsskole. Det forutsettes nødvendige godkjenninger. Byrådsavdeling for

finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri leieavtale med Søreide IL dersom tiltaket lar seg gjennomføre.

- b) Sikre arealer for idrettsformål på Kokstad vest/øst i pågående og fremtidige planer for bydelen.
- c) Grusbane på Søråshøgda skole i Ytrebygda bydel legges om til kunstgress i samarbeid med idrettslag og skole. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med IL Bjarg. Idrettslaget vil stå for fremtidig bruk og drift av banen. Det forutsettes at banen skal disponeres av skolen.

2.7 Årstad bydel

- a) Landåshallen avvikles til idrettsformål, og Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom utreder hvilke alternative muligheter bygningsmassen kan ha. Bygget bør drives videre med idrettsformål i en tre til fire års periode til lærerhøgskolen er ferdigstilt, og frem til planer for eventuell erstatningshall i bydelen er avklart og kan tas i bruk.
- b) Videreutvikling av Slettebakken oppvekst- og idrettspark ses i sammenheng med mulighetsstudie for Sletten/Slettebakken og utredning om byarena.
- c) Bergenshallen avvikles til idrettsformål og det etableres en ny dobbel ishall som treningsanlegg på annen tomt. Frem til ny innendørs isflate står klar til erstatning for Bergenshallen, må Bergenshallen videreføres til idrettsformål og nødvendig vedlikehold foretas.
- d) Bystyret ber byrådet komme tilbake med en ny sak om Haukelandshallen og Nymarksområdet når man har fått avklart nærmere sammen med idretten hvilke muligheter man har for en best mulig utnyttelse av området. En slik sak må se dette i sammenheng med vedlikeholdsetterslepet på Haukelandshallen, planene om en ny storhall for håndball og ny innendørs fotballhall, og hvordan man ønsker å ivareta behovene til alle innendørs- og utendørsidrettene i Nymarksområdet.

2.8 Åsane bydel

- a) Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Hordvik IL for ombygging til kunstgress på grusbane nedenfor Hordvik skole.
- b) Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med FK Bergen Nord på tomten ved Salhusbanen der det i dag står garderobebygg. Det forutsettes at garderoberne kan benyttes av andre som tildeles trenings- og kamptid i anlegget.
- c) Motorsportklubben på Eikås sikres videreføring av eksisterende leieavtale inntil ny reguleringsplan for Eikås motorsportsenter blir vedtatt.

- d) Når reguleringsplan er godkjent legges det frem en sak til bystyret som vil inneholde avtalemessige forhold med prinsipielle avklaringer mellom Bergen kommune og Arena Nord AS for Myrdal idrettspark.
- e) I dialog med idretten, vurdere mulighetene for å regulere inn (evt. planendring) en idrettshall i tilknytning til Leikvang friidrettshall etter offentlig frivillig samarbeid – prinsippet. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Hovding IL dersom prosjektet lar seg realisere.
- f) Opplæringsbassenget på 17,8 meter i Rolland skole avvikles når nytt basseng i Åsane bydel er realisert.
- g) Grusbane ved Hordvik skole oppgraderes til kunstgress i samarbeid med idretten.

Merknad 1

Mikroplast er et alvorlig miljøproblem. Bergen kommune benytter i dag det mest miljøvennlige produktet på markedet til granulat, men dette forårsaker likevel spredning av mikroplast. Bystyret ber byrådet sørge for at det på alle nye kunstgressbaner, og i utskifting av gamle brukes miljøvennlige granulater som ikke fører til spredning av mikroplast, og ber om at det umiddelbart legges til rette for at minst mulig granulat kommer på avveie, og at det innføres gode rutiner for å tilbakeføre granulater som har havnet i sikkerhetssone. Det endelige målet må være bruk av et materiale som er biologisk nedbrytbart i naturen. Bystyret ber om at dette tas i bruk i det videre arbeidet med utskifting og på nye baner så snart det er praktisk mulig.

Merknad 2

Bystyret ber Byrådet gå i dialog med nabokommuner og fylkeskommunen for å realisere idrettsbygg/haller av regional karakter gjennom interkommunalt samarbeid, som for eksempel innendørs isflater.

Merknad 3

Bystyret er positive til at det etableres flere «friplasser»/ «møteplasser». Bystyret mener det er viktig å legge til rette for egenorgansiert aktivitet også for voksne, for eksempel parkouranlegg.

Merknad 4

Bystyret er positiv til at «rødbygget» benyttes til idrettslige formål rettet mot vannsport på Store Lungegårdsvann og i Puddefjorden, og ber derfor om at Puddefjorden Kajakklubb får muligheten til å disponere huset så raskt som mulig. Dersom dette ikke er realiserbart på grunn av omliggende planer, ber bystyret kommunen finne en annen lokalisering i samarbeid med kajakklubben.

Merknad 5

Bystyret viser til bystyresak 253 i 2006 og rapport fra Multiconsult av 28.05.2003 som vurderer grunnforholdene på Seimsmyrane i Indre Arna. Den peker på at hvis man ønsker å legge kunstgress på tilstøtende areal til Arna idrettspark så forutsetter dette full masseutskifting med svært høye kostnader. Et kastfelt på tilstøtende areal vil kunne etableres med en langt mindre risiko for setningsskader og til en betydelig lavere kostnad da dette kan

anlegges uten full masseutskifting. Det er verdt å poengtere at dette er bakgrunnen for at bystyret i sak 98 i 2008 valgte å gå vekk fra alternativet om å legge kunstgress på tilstøtende areal på Seimsmyrane.

Merknad 6

Bystyret peker på at ved å legge kunstgress på hovedbanen på Seimsmyrane og etablere kastfelt på tilstøtende areal vil brukstiden i Arna idrettspark samlet øke betydelig og at det vil kunne være full friidretts- og fotballaktivitet parallelt. Dagens løsning på Seimsmyrane gir muligheter for 1800 timers bruk for friidretten på hovedbanen + svært begrenset treningstid til kastøvelsene, mens fotballen har omkring 2-300 timers bruk av gressbanen avhengig av baneforholdene. Vurderingen i dag er at friidretten kan regne med 1800 timers bruk av hovedbanen + 1800 timers bruk av kastfeltet og at fotballen vil kunne regne med 1800 timers bruk av kunstgressbanen. Gitt de omfattende investeringene Bergen kommune har gjort i idrettsparken på Seimsmyrane er det en klar ambisjon at brukstiden skal økes og at idretten samlet skal få bedre rammebetingelser.

Merknad 7

Bystyret mener det er viktig å sikre at SK Delfana kan opprettholde sitt aktivitetsnivå. Bystyret er positive til at byrådet vil gå dialog med svømmeklubben for å innlemme denne i pilotprosjekt i bruk, tilsyn og enklere driftsoppgaver og tilrettelegging for aktivitet ved kommunale basseng.

Merknad 8

Bystyret vil understreke behovet for å legge bedre til rette for «små» idretter som fekting, bueskyting, skyting, bordtennis, roing m.m. Selv om slike idretter ikke alltid har et stort antall aktive, så bidrar de til å sikre et mangfoldig og variert idrettstilbud i Bergen. Det er også ofte innen slike idretter at Bergen har frembragt utøvere på høyt, internasjonalt nivå. At «små» idretter sikres lokaler og tider i kommunale idrettsanlegg er derfor viktig.

Merknad 9

Bystyret ber om at det legges til rette for flere muligheter til fysisk aktivitet i byrommene innenfor sentrumskjernen, gjennom etablering av apparater/installasjoner for trening og lek utendørs.

Merknad 10

Bystyret ønsker å stimulere til en aktiv og attraktiv friluftslivby, og ber Byrådet i samarbeid med friluftslivorganisasjonene se på hvordan tilbud rettet mot barnefamilier kan skape sosiale arenaer knyttet til naturopplevelser, og stimulere til økt fysisk aktivitet og friluftslivkompetanse.

Merknad 11

Bystyret vil understreke viktigheten av inkludering i idretten. Dette gjelder i alle idrettsmiljøer på alle nivå. Bergen kommune skal jobbe aktivt for å forankre en nulltoleranse for diskriminering og trakassering uansett kjønn, alder, etnisk bakgrunn, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet/ kjønnsuttrykk og funksjonshemming. Manglende faktisk eller opplevd aksept og inkludering gjør at flere talentfulle faller ut av idretten i ungdomstiden eller tidlig voksen alder.

INNHOLD

Merknad 12

Bystyret ber byrådet, i forbindelse med utarbeidelse av en handlingsplan for byens kunstgressbaner, utrede muligheten for å stille krav til miljøregnskap knyttet til drift av hver enkelt kunstgressbane.

Bystyrets behandling:

Følgende representanter tok ordet:

Nils Gunnar Knudsen (A), Henning Warloe (H), Daniel C.E. Hägglund (FrP), Hilde Maria Boberg Andresen (SV), Elisabeth Leirgul (KrF), Ingrid Randisdatter Fjellberg (MDG), Idun Kristine Bortne (V), Sofie Marhaug (R), Ove Sverre Bjørdal (Sp), Linn Katrin Pilskog (A), Didrik Fasmer (H), Eiler Macody Lund (FrP), Lillian Blom (SV), Harald Berge Breistein (KrF), Per-Arne Larsen (V), Geir Steinar Dale (A), Jacob Mæhle (H), Reidar Staalesen (A), Jana Middelfart Hoff (H) og Eivind H. Hermansen (H).

Forslag fremsatt i bystyret:

Ove Sverre Bjørdal (Sp) fremsatte på vegne av Sp følgende utsettelsesforslag:

«Forslag om å utsette deler av planen

I lys av to resolusjoner vedtatt på Hordaland friidrettskrets årsmøte, samt brev fra Norges Friidrettsforbund utsettes behandlingen av følgende saker til byrådet har vurdert de innkomne innvendinger og klart gjort for bystyret hvilke konsekvenser dette har:

1. Arna Idrettspark
2. Velodrom ved Fana stadion»

Utsettelsesforslag fra Sp fremsatt av Ove Sverre Bjørdal (Sp) fikk 22 stemmer (H+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Nils Gunnar Knudsen (A) fremsatte på vegne av A, KrF og V følgende alternative forslag til innstillingens punkt 1L:

«Planen som grunnlag for prioritering av kommunens innsats på foreslåtte tiltak i planen. Tiltak som gir økte kostnader vil bli iverksatt når det foreligger finansiering.»

Nils Gunnar Knudsen (A) fremsatte på vegne av A, KrF og V følgende tilleggsforslag til nytt punkt 2.1b (Arna bydel):

«Samtidig utbygging av kastfelt og kunstgress etableres under forutsetning av at nødvendige godkjenninger foreligger. En permanent løsning må avklares og søkes innarbeidet i områdereguleringsplan for Indre Arna som også omfatter dette arealet.»

Nils Gunnar Knudsen (A) fremsatte på vegne av A, KrF og V følgende alternative forslag til punkt 2.3e (Fana bydel):

«Det skal utredes nytt svømmebasseng tilknyttet en av idrettsparkene i Fana eller Ytrebygda bydel med nærheft til Bybanen.»

Nils Gunnar Knudsen (A) fremsatte på vegne av A, KrF og V følgende alternative forslag til punkt 2.3f (Fana bydel):

«Det planlegges oppstart av arbeid med liten idrettshall på Storetveit skole høst 2017. Bassenget holdes åpent inntil en går i gang med byggeprosjektet.»

Nils Gunnar Knudsen (A) fremsatte på vegne av A, KrF og V følgende alternative forslag til punkt 2.4c (Fyllingsdalen bydel):

«Grusbane ved Bønes skole oppgraderes til kunstgress i samarbeid med idretten.»

Nils Gunnar Knudsen (A) fremsatte på vegne av A, KrF og V følgende tilleggsforslag til nytt punkt. 2.7e (Årstad bydel):

«Bystyret ber byrådet komme tilbake med en ny sak om Haukelandshallen og Nymarksområdet når man har fått avklart nærmere sammen med idretten hvilke muligheter man har for en best mulig utnyttelse av området. En slik sak må se dette i sammenheng med vedlikeholdsetterslepet på Haukelandshallen, planene om en ny storhall for håndball og ny innendørs fotballhall, og hvordan man ønsker å ivareta behovene til alle innendørs- og utendørsidrettene i Nymarksområdet.»

Nils Gunnar Knudsen (A) fremsatte på vegne av A, KrF og V følgende alternative forslag til innstillingens punkt 2.8g (Åsane bydel):

«Grusbane ved Hordvik skole oppgraderes til kunstgress i samarbeid med idretten.»

Henning Warloe (H) fremsatte på vegne av H, MDG og R følgende tilleggsforslag til punkt 1b:

«Planen gis derfor tittelen «Plan for idrett og friluftsliv 2017-2027»»

Henning Warloe (H) fremsatte på vegne av H, MDG og R følgende tilleggsforslag til punkt 1i:

«I tillegg beholdes Arna Idrettspark i Indre Arna som fullverdig anlegg for både friidrett og toppfotball.»

Henning Warloe (H) fremsatte på vegne av H, SV og R følgende tilleggsforslag til punkt 1k:

«Bystyret vil særlig peke på muligheten for å realisere en større utendørs skatepark i sentrum i tilknytning til Møhlenpris og deler av Nygårdsparken.»

Henning Warloe (H) fremsatte på vegne av H, SV, MDG og R følgende alternativt forslag til punkt 2.1.a (Arna):

«Arna Idrettspark i Indre Arna beholdes som fullverdig anlegg for både friidrett og toppfotball, og dagens løsning med naturgress videreføres derfor. Mulighet for mindre tilleggsbaner med kunstgress vurderes i tilknytning til at erstatningsarealer skal etableres for skolene i bydelen.»

Henning Warloe (H) fremsatte på vegne av H og FrP følgende tilleggsforslag til nytt punkt 2.4d (Fyllingsdalen):

«Fyllingsdalen idrettshall ombygges og utvides i henhold til opprinnelige planer og prosjektering. Behov for kulturhus utredes videre og forutsettes løst i et privat/offentlig samarbeid.»

Henning Warloe (H) fremsatte på vegne av H følgende tilleggsforslag til punkt 2.7c (Årstad):

«Før Bergenshallen avvikles til idrettsformål må det være etablert ny, innendørs isflate i bydelen. Mindre vedlikehold som anses nødvendig gjennomføres. Erstatningsareal for Bergens klatreklubb skal også være etablert før rivning/avvikling.»

Henning Warloe (H) fremsatte på vegne av H følgende tilleggsforslag til nytt punkt 2.7e (Årstad):

«Haukelandshallen beholdes som treningshall for nåværende brukere, samtidig som planer om ny kamp- og arrangementsarena for håndball søkes realisert i samarbeid med private. Nødvendig oppgradering realiseres i tråd med brukernes behov.»

Henning Warloe (H) fremsatte på vegne av H, SV og MDG følgende tilleggsforslag til nytt punkt 2.1b (Arna bydel):

«Areal for ny, permanent kunstgressbane i tilknytning til Arna Idrettspark vurderes i forbindelse med ny reguleringsplan for Indre Arna.»

Henning Warloe (H) fremsatte på vegne av H, FrP og R følgende alternative forslag til punkt 2.3f (Fana bydel):

«Svømmebassenget på Storetveit opprettholdes inntil ny bassengkapasitet i bydelen er realisert. Mindre vedlikehold som anses nødvendig gjennomføres, og samarbeid om drift avklares med Delfana svømmeklubb.»

Daniel C.E. Hägglund (FrP) fremsatte på vegne av FrP følgende alternative forslag til punkt 1k:

«Innbyggerforslaget om å utrede en større utendørs skatepark. Dette ses i sammenheng med kartlegging av ulike typer urbane restareal, parker/grøntområder og videreutvikling av byens idrettsparker og realiseres innen 2020.»

Daniel C.E. Hägglund (FrP) fremsatte på vegne av FrP følgende tilleggsforslag til nytt punkt 1n:

«Kommunen legger til rette for en sentrumsnær tomt til by-arena. Primærbruk skal være is idrett, kultur og næring med modell fra DnB Arena i Stavanger. Denne bygges, eies og driftes på kommersielt grunnlag, og hvor kommunen leier treningstid for breddeidrett som ishockey, bandy, kunstløp, kjelkehockey m fl.»

Daniel C.E. Hägglund (FrP) fremsatte på vegne av FrP følgende tilleggsforslag til nytt punkt 2.1b (Arna):

«Før kunstgress kan legges på Arna Idrettspark skal det være etablert et midlertidig kastfelt for friidretten i tilknytning til Arna Idrettspark. En permanent løsning må avklares og søkes innarbeidet i områdereguleringsplanen for Indre Arna som også omfatter dette arealet.»

Daniel C.E. Hägglund (FrP) fremsatte på vegne av FrP følgende alternative forslag til punkt 2.6a (Ytrebygda):

«Søreide IL får mulighet til å etablere en midlertidig 11'er kunstgressbane på skoletomten til gamle Søreide skole, i påvente av utredning og kostnad for en ny ungdomsskole. Det forutsettes nødvendige godkjenninger. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri leieavtale med Søreide IL dersom tiltaket lar seg gjennomføre. Det skal samtidig utredes og planlegges for en permanent løsning med 11'er kunstgressbane for Søreide IL.»

Daniel C.E. Hägglund (FrP) fremsatte på vegne av FrP følgende alternative forslag til punkt 2.7a (Årstad):

«Landåshallen avvikles til idrettsformål, og Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom utreder hvilke alternative muligheter bygningsmassen kan ha. Bygget bør drives videre med idrettsformål i en tre til fire års periode til lærerhøgskolen er ferdigstilt, og frem til planer for erstatningshall i bydelen er avklart, realisert og kan tas i bruk.»

Daniel C.E. Hågglund (FrP) fremsatte på vegne av FrP følgende alternative forslag til punkt 2.7c (Årstad):

«Bergenshallen avvikles til idrettsformål og det etableres en ny dobbel ishall på en annen tomt. En av de to hallene må spesifiseres som hall av standard for nivå-2 (1.divisjon) ishockey med kapasitet for 1.000 tilskuere. Frem til ny innendørs isflate står klar til erstatning for Bergenshallen, må Bergenshallen videreføres til idrettsformål og nødvendig vedlikehold foretas.»

Daniel C.E. Hågglund (FrP) fremsatte på vegne av FrP følgende tilleggsforslag til nytt punkt 2.7e (Årstad):

«Byrådet kommer tilbake til bystyret med en egen sak vedrørende Haukelandshallen. I utredningen skal man blant annet se på mulighetene for å oppgradere og opprettholde Haukelandshallen, versus å rive og bygge ny storhall på samme tomt, og kostnader tilknyttet disse alternativene.»

Daniel C.E. Hågglund (FrP) fremsatte på vegne av FrP følgende tilleggsforslag til nytt punkt 3 a, b og c:

«a) Prioriterte anlegg som er gjenstående fra forrige idrettsplan:

1. Arena Vest i Alvøen med hall, og nærmiljøanlegg
2. Videreutvikling av Slettebakken idrettspark
3. Idrettshall Mulen
4. Eikås motorsportsenter
5. Ro- og padleanlegg ved Nordåsvannet
6. Årlig bevilgning (2. millioner kr) til utvikling av div. ski- og turløyper og utvikling av Fløyen nærmiljøpark
7. Skansemyren minipark til egenorganisert idrett
8. Laksevåghallen
9. Leikvang idrettshall
10. Oppgradering av Slåtthaug isbane med et moderne isanlegg med utbygging av nye trenings-, garderobe-, drifts- og servicefasiliteter.
11. Fullverdig 11er fotballbane i Sædalen
12. Fana Stadion, nærmiljøanlegg og videreutvikling av friidrettsanlegg/servicebygg mm.
13. Plassering av Byarena og bygging av denne
14. Jonahola skytebaner
15. Hordvik skole fotballbane

b) Prioritering av nye anlegg:

1. Ishaller
2. Anlegg for idretter som mangler anlegg: Bandy isbane, baseball, softball, cricket, lacrosse, ultimate frisbee.
3. Midlertidig Kunstgressbane Rautjern.
4. Rehabilitering og utvidelse av Bjørnarhallen til 2 håndballflater
5. Landås idrettspark, erstatning for Landåshallen og utvidelse av ballbanen ved Lærerskolen, og tilstøtende planer

6. Fleridrettshall i Mjølkeråen/Marikollen/Toppe-området.
7. Nytt bygg F2 tomten ved Krohnsminde idrettsplass der kampsidretter er prioritert sammen med andre passende idretter som vektløfting, rugbylager og lager til den lokale klubben, Ny-Krohnborg IL.
8. Tak over Slåtthaug skøyteanlegg.
9. Utvikling av Skansemyren idrettsplass.
10. Idrettshall og fotballbaner for bedriftsidretten.
11. Nytt svømmebasseng i Laksevåg bydel.
12. Bønes skoles grusbane omlegges til kunstgress.
13. Varden – kunstgress på eksisterende grusbane
14. Kjøkkelvik sandvolleyballhall/flerbrukshall
15. Fotballhall og håndballhall med 4 eller 3 flater og tilrettelegging for flere idretter pluss Campus Bergen på Nymark.

c) Prioriteringslisten er retningsgivende for rekkefølgen av hvilke anlegg som skal etableres først. Hvis prioriteringslisten skal endres så skal dette skje i samarbeid med Idrettsrådet i Bergen.»

Hilde Maria Boberg Andresen (SV) fremsatte på vegne av SV og R følgende tilleggsforslag til nytt punkt 2.3h (Fana bydel):

«Eksisterende idretts- og svømmehall på Slåtthaug rehabiliteres i tråd med tilstandkartleggingens anbefalinger.»

Hilde Maria Boberg Andresen (SV) fremsatte på vegne av SV og R følgende alternative forslag til punkt 2.4a (Fyllingsdalen bydel):

«Bystyret ønsker å opprettholde bassenget på Løvås, og vil understreke at Laksevåg er en annen bydel enn Fyllingsdalen.»

Hilde Maria Boberg Andresen (SV) fremsatte på vegne av SV, MDG og R følgende alternative forslag til punkt 2.5b (Laksevåg bydel):

«Bassenget på Kjøkkelvik skole opprettholdes.»

Hilde Maria Boberg Andresen (SV) fremsatte på vegne av SV og R følgende alternative forslag til punkt 2.7a (Årstad bydel):

«Landåshallen opprettholdes.»

Hilde Maria Boberg Andresen (SV) fremsatte på vegne av SV følgende tilleggsforslag til nytt punkt 2.7e (Årstad bydel):

«Bystyret er positiv til idrettene på Landås sine ideer om idrettspark ved Lærershøyskolen på

Landås. Bystyret ønsker å etablere fullverdig 11-bane med flomlys på tomten, samt bygge ny idrettshall egnet for kamper i håndball og basketball.»

Hilde Maria Boberg Andresen (SV) fremsatte på vegne av SV og R følgende alternative forslag til punkt 2.8f (Åsane bydel):

«Opplæringsbassenget på Rolland opprettholdes.»

Ove Sverre Bjørdal (Sp) fremmet på vegne av Sp følgende tilleggsforslag til nytt punkt 1n og 1o:

- n) «Bergen kommune skal arbeide for at neste nasjonalanlegg (konkurranselanlegg) for innendørs lengdeløp på skøyter legges til Bergen.
- o) Bergen kommune vil sikre et godt samarbeid med fylkeskommunen vedrørende informasjon om og merking og vedlikehold av turstier. For å legge til rette for flere lavterskeltilbud, er det også behov for merkede turstier i nærheten av boområder og i sentrum, samt å sikre lett tilgang til egnede stier for personer med rullestol eller redusert bevegelse.

Ove Sverre Bjørdal (Sp) fremmet på vegne av Sp følgende tilleggsforslag til nytt punkt 2.2c og d (Bergenhus bydel):

- c) «Belysningen ved Tennisbanen på Stemmemyren repareres.
- d) Det bør vurderes om bane 2 på Stemmemyren får naturgress siden alle øvrige baner har kunstgress. Dette for at også friidretten skal kunne bruke banen.»

Merknader fremsatt i bystyret:

Henning Warloe (H) fremsatte på vegne av H, MDG og R følgende merknad:

«Bystyret viser til at friluftslivsorganisasjoner og aktiviteter har hatt sterk vekst de siste årene, og at det er naturlig å se idrett og friluftsliv under ett i den foreliggende planen. Plan for idrett og friluftsliv 2017-2027 bør legge opp til å styrke Bergen og Hordaland Turlags aktiviteter, og å stimulere til å utvikle nye friluftaktiviteter som klatring, biking, vannsport m.m. i samarbeid med den organiserte idretten.»

Henning Warloe (H) fremsatte på vegne av H følgende merknad:

«Bystyret viser til planens konklusjoner om etablering av flere isflater. Bystyret understreker at det må etableres isflater som dekker behovet for alle grener innen skøytesporten. Det må etableres isflater med Bandystørrelse. Denne størrelse på isflaten gir også den beste publikumsforholdene for lek, og rekruttering til alle grener innen skøytesporten.»

Sofie Marhaug (R) fremsatte på vegne av R følgende merknader:

Merknad 1

«Bystyret merker at det ikke er lagt av egne midler til utbedring av sykkelveier i forbindelse med sykkel-VM, men at kostnader knyttet til prosjektet er forbundet med avviklingen av selve arrangementet. Bystyret stiller seg tvilende til folkehelseeffekten av sykkel-VM, særlig ettersom arrangementet ikke medfører konkrete utbedringer av sykkelmulighetene i Bergen.»

Merknad 2

«I forbindelse med byggingen av anleggene som Arena Nord AS står for på Myrdal i Åsane vill byrådet vurdere muligheten for å legge en ekstra isflate på området som er betegnet Volleyballhall i forslaget til reguleringsplan for området, eventuelt på andre egnede områder innenfor hele det regulerte området.»

Sofie Marhaug (R) fremsatte på vegne av MDG og R følgende merknad:

«Bystyret ber om at Landåshallen vurderes fredet.»

Ove Sverre Bjørdal (Sp) fremmet på vegne av Sp følgende merknad:

«Bystyret vil understreke viktigheten av inkludering i idretten. Dette gjelder i alle idrettsmiljøer på alle nivå. Bergen kommune skal jobbe aktivt for å forankre en nulltoleranse for diskriminering og trakassering uansett kjønn, alder, etnisk bakgrunn, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet/ kjønnsuttrykk og funksjonshemming. Manglende faktisk eller opplevd aksept og inkludering gjør at flere talentfulle faller ut av idretten i ungdomstiden eller tidlig voksen alder.»

Nils Gunnar Knudsen (A) fremsatte på vegne av A, Krf, V og Sp følgende merknad:

«Bystyret ber byrådet, i forbindelse med utarbeidelse av en handlingsplan for byens kunstgressbaner, utrede muligheten for å stille krav til miljøregnskap knyttet til drift av hver enkelt kunstgressbane.»

Ingrid Randisdatter Fjellberg (MDG) fremsatte på vegne av MDG følgende merknader:

Merknad 1

«Bystyret ber om en midlertidig stans i opprettelsen av nye kunstgressbaner inntil et biologisk nedbrytbart alternativ til plast/gummigranulat er innført.»

Merknad 2

«Bystyret ber om at det etableres ladestasjoner for elbil ved idrettsanlegg i kommunen.»

Merknad 3

«Bystyret presiserer at opprettelsen av nye nærmiljøanlegg (av typen “møteplassen” eller “friplassen”) ikke bør gå på bekostning av grøntarealer knyttet til skoler.

Merknad 4

«Bystyret ber Byrådet prioritere solcellepanel eller andre miljøvennlige og innovative former for belysning ved installering og vedlikehold av lysløyper.»

Votering:

Innstillingens punkt 1a ble vedtatt enstemmig.

Innstillingens punkt 1b ble vedtatt enstemmig.

Tilleggsforslag til punkt 1b fra H, MDG og R fremsatt av Henning Warloe (H) fikk 27 stemmer (H+FrP+MDG+R) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 1c-i ble vedtatt enstemmig.

Tilleggsforslag til punkt 1i fra H, MDG og R fremsatt av Henning Warloe (H) fikk 27 stemmer (H+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 1j ble vedtatt enstemmig.

Alternativt forslag til punkt 1k fra FrP fremsatt av Daniel C.E. Hägglund (FrP) fikk 6 stemmer (FrP) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 1k ble vedtatt enstemmig.

Tilleggsforslag til punkt 1k fra H, SV og R fremsatt av Henning Warloe (H) fikk 27 stemmer (H+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 1L fikk 27 stemmer (H+FrP+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Alternativt forslag til punkt 1L fra A, KrF og V fremsatt av Nils Gunnar Knudsen (A) ble vedtatt med 38 stemmer (A+KrF+MDG+V).

Innstillingens punkt 1m ble vedtatt enstemmig.

Tilleggsforslag til nytt punkt 1n fra FrP fremsatt av Daniel C.E. Hägglund (FrP) fikk 21 stemmer (H+FrP) og var dermed falt.

Tilleggsforslag til nytt punkt 1n og 1o, til innstillingens punkt 1 fra Sp fremsatt av Ove Sverre Bjørdal (Sp) ble vedtatt enstemmig.

Alternativt forslag til punkt 2.1a Arna bydel fra H, SV, MDG og R fremsatt av Henning Warloe (H) fikk 27 stemmer (H+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2.1a ble vedtatt med 40 stemmer (A+FrP+KrF+V) .

Tilleggsforslag til nytt punkt 2.1b fra H, SV og MDG fremsatt av Henning Warloe (H) fikk 27 stemmer (H+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Tilleggsforslag til nytt punkt 2.1b fra FrP fremsatt av Daniel C.E. Hägglund (FrP) fikk 6 stemmer (FrP) og var dermed falt.

Tilleggsforslag til nytt punkt 2.1b fra A, KrF og V fremsatt av Nils Gunnar Knudsen (A) ble vedtatt med 34 stemmer (A+KrF+V).

Innstillingens punkt 2.2a-b ble vedtatt enstemmig.

Tilleggsforslag til nytt punkt 2.2c og d fra Sp fremsatt av Ove Sverre Bjørdal (Sp) fikk 33 stemmer (H+FrP+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2.3a-d ble vedtatt enstemmig.

Alternativt forslag til punkt 2.3e fra A, KrF og V fremsatt av Nils Gunnar Knudsen (A) ble vedtatt med 34 stemmer (A+KrF+V).

Innstillingens punkt 2.3e fikk 33 stemmer (H+FrP+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Alternativt forslag til punkt 2.3f fra H, FrP og R fremsatt av Henning Warloe (H) fikk 33 stemmer (H+FrP+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Alternativt forslag til punkt 2.3f fra A, KrF og V fremsatt av Nils Gunnar Knudsen (A) ble vedtatt med 38 stemmer (A+KrF+MDG+V).

Innstillingens punkt 2.3f og g fikk 33 stemmer (H+FrP+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Tilleggsforslag til nytt punkt 2.3h fra SV og R fremsatt av Hilde Maria Boberg Andresen (SV) fikk 11 stemmer (SV+MDG+R) og var dermed falt.

Alternativt forslag til punkt 2.4a fra SV og R fremsatt av Hilde Maria Boberg Andresen (SV) fikk 12 stemmer (SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2.4a ble vedtatt med 55 stemmer (A+H+FrP+KrF+V).

Innstillingens punkt 2.4b ble vedtatt enstemmig.

Alternativt forslag til punkt 2.4c fra A, KrF og V fremsatt av Nils Gunnar Knudsen (A) ble vedtatt med 34 stemmer (A+KrF+V).

Innstillingens punkt 2.4c fikk 33 stemmer (H+FrP+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Tilleggsforslag til nytt punkt 2.4d fra H og FrP fremsatt av Henning Warloe (H) fikk 21 stemmer (H+FrP) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2.5a ble vedtatt enstemmig.

Alternativt forslag til punkt 2.5b fra SV, MDG og R fremsatt av Hilde Maria Boberg Andresen (SV) fikk 12 stemmer (SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

INNHOLD

Innstillingens punkt 2.5b ble vedtatt med 55 stemmer (A+H+FrP+KrF+V).

Innstillingens punkt 2.5c ble vedtatt enstemmig.

Alternativt forslag til punkt 2.6a (Ytrebygda) fra FrP fremsatt av Daniel C.E. Hægglund (FrP) fikk 10 stemmer (FrP+MDG) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2.6a-c ble vedtatt enstemmig.

Alternativt forslag til punkt 2.7a fra SV og R fremsatt av Hilde Maria Boberg Andresen (SV) fikk 11 stemmer (SV+MDG+R) og var dermed falt.

Alternativt forslag til punkt 2.7 a fra FrP fremsatt av Daniel C.E. Hægglund (FrP) fikk 6 stemmer (FrP) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2.7a ble vedtatt med 50 stemmer (A+H+KrF+V+Sp).

Innstillingens punkt 2.7b ble vedtatt med 57 stemmer (A+H+SV+KrF+V+Sp).

Alternativt forslag til punkt 2.7c fra FrP fremsatt av Daniel C.E. Hægglund (FrP) fikk 17 stemmer (FrP+SV+MDG+R) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2.7c ble vedtatt enstemmig.

Tilleggsforslag til punkt 2.7c fra H fremsatt av Henning Warloe (H) fikk 33 stemmer (H+FrP+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2.7d fikk 33 stemmer (H+FrP+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Tilleggsforslag til nytt punkt 2.7e fra FrP fremsatt av Daniel C.E. Hægglund (FrP) fikk 15 stemmer (FrP+SV+MDG) og var dermed falt.

Tilleggsforslag til nytt punkt 2.7e fra H fremsatt av Henning Warloe (H) fikk 26 stemmer (H+FrP+SV) og var dermed falt.

Tilleggsforslag til nytt punkt 2.7e fra SV fremsatt av Hilde Maria Boberg Andresen (SV) fikk 26 stemmer (H+SV+MDG+R) og var dermed falt.

Tilleggsforslag til nytt punkt 2.7e fra A, KrF og V fremsatt av Nils Gunnar Knudsen (A) ble vedtatt med 46 stemmer (A+SV+KrF+MDG+V+R+Sp).

Innstillingens punkt 2.8 a, b og e ble vedtatt enstemmig.

Innstillingens punkt 2.8 c og d ble vedtatt med 61 stemmer (A+H+FrP+SV+KrF+V+Sp).

Alternativt forslag til punkt 2.8f fra SV og R fremsatt av Hilde Maria Boberg Andresen (SV) fikk 12 stemmer (SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2.8f ble vedtatt med 55 stemmer (A+H+FrP+KrF+V).

Alternativt forslag til innstillingens punkt 2.8g fra A, KrF og V fremsatt av Nils Gunnar Knudsen (A) ble vedtatt med 34 stemmer (A+KrF+V).

Innstillingens punkt 2.8g fikk 33 stemmer (H+FrP+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Tilleggsforslag til nytt punkt 3 a punkt 1-3 og 5-15 fra FrP fremsatt av Daniel C.E. Hægglund (FrP) fikk 10 stemmer (FrP+MDG) og var dermed falt.

Tilleggsforslag til nytt punkt 3 a punkt 4 fra FrP fremsatt av Daniel C.E. Hægglund (FrP) fikk 6 stemmer (FrP) og var dermed falt

Tilleggsforslag til nytt punkt 3 b og c fra FrP fremsatt av Daniel C.E. Hægglund (FrP) fikk 10 stemmer (FrP+MDG) og var dermed falt.

Merknad 1-3, 7, 10, 12 og 13 fra innstillingen ble vedtatt enstemmig.

Merknad 4 fra innstillingen ble vedtatt med 46 stemmer (A+SV+KrF+MDG+V+R+Sp)

Merknad 5 og 6 fra innstillingen ble vedtatt med 40 stemmer (A+FrP+KrF+V).

Merknad 8, 9 og 11 fra innstillingen fikk 33 stemmer (H+FrP+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Merknad fra H, MDG og R fremsatt av Henning Warloe (H) fikk 33 stemmer (H+FrP+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Merknad 1 fra R fremsatt av Sofie Marhaug (R) fikk 12 stemmer (SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Merknad 2 fra R fremsatt av Sofie Marhaug (R) fikk 33 stemmer (H+FrP+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Merknad fra MDG og R fremsatt av Sofie Marhaug (R) fikk 6 stemmer (MDG+R) og var dermed falt.

Merknad fra Sp fremsatt av Ove Sverre Bjørdal (Sp) ble vedtatt med 46 stemmer (A+SV+KrF+MDG+V+R+Sp).

Merknad fra A, KrF, V og Sp fremsatt av Nils Gunnar Knutsen (A) ble vedtatt med 46 stemmer (A+SV+KrF+MDG+V+R+Sp).

Merknad 1 fra MDG fremsatt av Ingrid Randisdatter Fjellberg (MDG) fikk 6 stemmer (MDG+R) og var dermed falt.

Merknad 2 fra MDG fremsatt av Ingrid Randisdatter Fjellberg (MDG) fikk 11 stemmer (SV+MDG+R) og var dermed falt.

Merknad 3 og 4 fra MDG fremsatt av Ingrid Randisdatter Fjellberg (MDG) fikk 12 stemmer (SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Merknad fra H fremsatt av Henning Warloe (H) fikk 33 stemmer (H+FrP+SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Komite for barnehage, skole og idrett behandlet saken i møtet 070317 sak 24-17 og avga følgende innstilling:

1. Bystyret slutter seg til:
 - a) Idrettsplanen 2017-2027, med visjon, hovedmål og delmål slik at idrettsbyen Bergen blir «aktiv og attraktiv for alle». Bystyret vil særlig understreke viktigheten av å tilrettelegge for et variert og mangfoldig idretts- og friluftsliv.
 - b) Bergen kommune som en foregangskommune innen aktivitetsutvikling for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
 - c) Gratis bruk av idrettsanlegg, tilskuddsordninger og tilskudd på idrettsfeltet for å sikre idretten i Bergen forutsigbare økonomiske rammevilkår.
 - d) En gjennomgang av administrasjons- og utleiereglement, retningslinjer for tildeling av treningstider og utleiepriser i kommunale idrettsanlegg innenfor bystyreperioden.
 - e) Rehabilitering og videreutvikling av eksisterende idrettsbygg og utendørs idrettsanlegg.
 - f) Overordnede mål, hovedstrategi og delstrategier innen anleggsutvikling.
 - g) Utbyggings- og finansieringsløsninger for nye anlegg og eksisterende anlegg som skal rehabiliteres.
 - h) Anleggsfaglige og anleggspolitiske tema av prinsipiell og generell karakter for de ulike anleggs kategorier.
 - i) Fana stadion i Ytrebygda bydel som byens hovedarena for nasjonale og internasjonale stevner i friidrett, og en videreutvikling av Leikvang stadion og friidrettshall i Åsane bydel som utendørs- og innendørs arena for friidrettsstevner av regional og nasjonal karakter.
 - j) Utredning av mulige tilsyns-, bruks- og aktivitetsmodeller av idrettsanlegg.
 - k) Innbyggerforslaget om en større utendørs skatepark. Tomtesøket må sees i sammenheng med kartlegging av ulike typer urbane restareal, parker/grøntområder og videreutvikling av byens idrettsparker. Bystyret ber om at det i forbindelse med kartlegging av bynære restarealer også sees hen/vurderer mulighetene for å benytte areal under broer til etablering av skatepark (er). Bystyret ønsker å utvikle Møhlenpris skatepark i tråd med høringsinnspillet fra Bergen Skateboardklubb.
 - l) Planen som grunnlag for prioritering av kommunens innsats på foreslåtte tiltak i planen. Tiltak som gir økte kostnader vil bli iverksatt når det foreligger finansiering. Bystyret understreker behovet for mer konkrete og forpliktende prioriteringer utover

det som finnes i planen, og forventer at dette følges opp i de årlige budsjetter og øvrig rapportering til bystyret.

- m) Rullering av anleggsdelen i tråd med forutsetninger i statlig spillemiddelordning hvert fjerde år, første gang i 2021.

2. Bystyret slutter seg til konklusjoner for anleggsutvikling i bydelene, med følgende tiltak:

2.1 Arna bydel

- a) Ved Arna idrettspark i Indre Arna er det behov for videreutvikling fra gress til kunstgress for å imøtekomme behovet for økt aktivitet i bydelen. Det vil innebære at det parallelt må finnes en løsning for kastøvelser på annet areal i tilknytning til Arna idrettspark. Dette må ses i sammenheng med erstatningsarealer som planlegges etablert for Garnes ungdomsskole og Ytre Arna skole på Seimsmyrane.

2.2 Bergenhus bydel

- a) Bruks- og driftsopplegget ved Nordnes sjøbad skal gjennomgås med sikte på å få til utvidet sesong/åpningstider og økt bruk til opplæring og publikum. Driftsoppdraget vurderes flyttet til ADO arena drift AS for å utnytte stordriftsfordeler i egen drift.
- b) Når reguleringsplanen for idrettshall i Mulen er vedtatt, skal utbyggingsmodell for hele prosjektet vurderes.

2.3 Fana bydel

- a) Utrede planer for lyssetting av sti mellom Nattland/Sædalen og Kringlebotn/Sandalen og vurdere innarbeiding av dette i rullering av handlings- og økonomiplan 2018-2021.
- b) Når ny reguleringsplan for vannsportanlegget i Nordåsvannet er godkjent skal den vannbaserte delen gjennomføres. Det skal utredes finansierings- og utbyggingsmodell og eierskap for det landbaserte vannsportanlegget. Videre utbygging av de landbaserte planene skal skje trinnvis.
- c) Sædalen IL får overta og utvide dagens fotballbane ved Sædalen skole til en 11-er bane og etablere klubbhus i området, dersom dette kan realiseres. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Sædalen IL for kommunalt areal.
- d) Kringlebotn IL får realisere klubbhus i området tilknyttet fotballbane på Kringlebotn dersom dette kan løses på kommunalt areal. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Kringlebotn IL.
- e) Det skal utredes og bygges et nytt svømmebasseng tilknyttet en av idrettsparkene i Fana eller Ytrebygda bydel med nærhet til Bybanen.

- f) Svømmebassenget på Storetveit opprettholdes inntil ny bassengkapasitet i bydelen er realisert. Mindre vedlikehold som anses nødvendig gjennomføres, og samarbeid om drift avklares med Delfana svømmeklubb.
- g) Slåtthaug isbane oppgraderes med moderne is anlegg, og utbygging av tak, nye trenings-, garderobe-, drifts- og servicefasiliteter. Det ses og på muligheten for å inkorporere treningsfasiliteter for andre idrettene som ishockey, bandy og kunstløp ved utbygging.

2.4 Fyllingsdalen bydel

- a) Opplæringsbassenget på 12,5 meter i Løvås skole avvikles når nytt basseng i Laksevåg bydel er realisert. Ortun svømmehall oppgraderes.
- b) Bedre tilrettelegging for skole og idrett i området rundt Lynghaugparken. Løv – Ham IL vil oppgradere fotballbane i området (Texacobanen). Dersom prosjektet er realiserbart skal Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngå en vederlagsfri festeavtale med Løv – Ham IL.
- c) Grusbane ved Bønes skole oppgraderes til miljøvennlig kunstgressbane i samarbeid med idretten.

2.5 Laksevåg bydel

- a) Det settes i gang en prosjekterings- og reguleringsprosess for Laksevåghallen med muligheter for idrettshall, svømmehall, turnhall, møteplassfunksjoner og ishall.
- b) Opplæringsbassenget på 16,5 meter i Kjøkkelvik skole avvikles når nytt basseng i Laksevåg bydel er realisert. Arealet bygges om til annet idrettsformål.
- c) Det gjøres tomtesøk i samarbeid med Lyderhorn karateklubb i Laksevåg bydel for å finne og eventuelt regulere areal til bygging av en kampsportshall i klubbens regi. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med idrettslaget dersom dette kan realiseres på relevant kommunalt areal.

2.6 Ytrebygda bydel

- a) Søreide IL får mulighet til å etablere en midlertidig 11'er kunstgressbane på skoletomten til gamle Søreide skole, i påvente av utredning og kostnad for en ny ungdomsskole. Det forutsettes nødvendige godkjenninger. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri leieavtale med Søreide IL dersom tiltaket lar seg gjennomføre.
- b) Sikre arealer for idrettsformål på Kokstad vest/øst i pågående og fremtidige planer for bydelen.
- c) Grusbane på Søråshøgda skole i Ytrebygda bydel legges om til kunstgress i samarbeid med idrettslag og skole. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med IL

Bjarg. Idrettslaget vil stå for fremtidig bruk og drift av banen. Det forutsettes at banen skal disponeres av skolen.

2.7 Årstad bydel

- a) Landåshallen avvikles til idrettsformål, og Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom utreder hvilke alternative muligheter bygningsmassen kan ha. Bygget bør drives videre med idrettsformål i en tre til fire års periode til lærerhøgskolen er ferdigstilt, og frem til planer for eventuell erstatningshall i bydelen er avklart og kan tas i bruk.
- b) Videreutvikling av Slettebakken oppvekst- og idrettspark ses i sammenheng med mulighetsstudie for Sletten/Slettebakken og utredning om byarena.
- c) Bergenshallen avvikles til idrettsformål og det etableres en ny dobbel ishall som treningsanlegg på annen tomt. Frem til ny innendørs isflate står klar til erstatning for Bergenshallen, må Bergenshallen videreføres til idrettsformål og nødvendig vedlikehold foretas.
- d) Grusbane som disponeres av Minde Idrettslag oppgraderes til miljøvennlig kunstgressbane i samarbeid med idretten.

2.8 Åsane bydel

- a) Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Hordvik IL for ombygging til kunstgress på grusbane nedenfor Hordvik skole.
- b) Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med FK Bergen Nord på tomten ved Salhusbanen der det i dag står garderobebygg. Det forutsettes at garderobene kan benyttes av andre som tildeles trenings- og kamptid i anlegget.
- c) Motorsportklubben på Eikås sikres videreføring av eksisterende leieavtale inntil ny reguleringsplan for Eikås motorsportsenter blir vedtatt.
- d) Når reguleringsplan er godkjent legges det frem en sak til bystyret som vil inneholde avtalemessige forhold med prinsipielle avklaringer mellom Bergen kommune og Arena Nord AS for Myrdal idrettspark.
- e) I dialog med idretten, vurdere mulighetene for å regulere inn (evt. planendring) en idrettshall i tilknytning til Leikvang friidrettshall etter offentlig frivillig samarbeid – prinsippet. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Hovding IL dersom prosjektet lar seg realisere.
- f) Opplæringsbassenget på 17,8 meter i Rolland skole avvikles når nytt basseng i Åsane bydel er realisert.
- g) Grusbane ved Hordvik skole oppgraderes til miljøvennlig kunstgressbane i samarbeid med idretten.

Merknad 1

Mikroplast er et alvorlig miljøproblem. Bergen kommune benytter i dag det mest miljøvennlige produktet på markedet til granulat, men dette forårsaker likevel spredning av mikroplast. Bystyret ber byrådet sørge for at det på alle nye kunstgressbaner, og i utskifting av gamle brukes miljøvennlige granulater som ikke fører til spredning av mikroplast, og ber om at det umiddelbart legges til rette for at minst mulig granulat kommer på avveie, og at det innføres gode rutiner for å tilbakeføre granulater som har havnet i sikkerhetssone. Det endelige målet må være bruk av et materiale som er biologisk nedbrytbart i naturen. Bystyret ber om at dette tas i bruk i det videre arbeidet med utskifting og på nye baner så snart det er praktisk mulig.

Merknad 2

Bystyret ber Byrådet gå i dialog med nabokommuner og fylkeskommunen for å realisere idrettsbygg/haller av regional karakter gjennom interkommunalt samarbeid, som for eksempel innendørs isflater.

Merknad 3

Bystyret er positive til at det etableres flere «friplasser»/ «møteplasser». Bystyret mener det er viktig å legge til rette for egenorgansiert aktivitet også for voksne, for eksempel parkouranlegg.

Merknad 4

Bystyret er positiv til at «rødbygget» benyttes til idrettslige formål rettet mot vannsport på Store Lungegårdsvann og i Puddefjorden, og ber derfor om at Puddefjorden Kajakklubb får muligheten til å disponere huset så raskt som mulig. Dersom dette ikke er realiserbart på grunn av omliggende planer, ber bystyret kommunen finne en annen lokalisering i samarbeid med kajakklubben.

Merknad 5

Bystyret viser til bystyresak 253 i 2006 og rapport fra Multiconsult av 28.05.2003 som vurderer grunnforholdene på Seimsmyrane i Indre Arna. Den peker på at hvis man ønsker å legge kunstgress på tilstøtende areal til Arna idrettspark så forutsetter dette full masseutskifting med svært høye kostnader. Et kastfelt på tilstøtende areal vil kunne etableres med en langt mindre risiko for setningsskader og til en betydelig lavere kostnad da dette kan anlegges uten full masseutskifting. Det er verdt å poengtere at dette er bakgrunnen for at bystyret i sak 98 i 2008 valgte å gå vekk fra alternativet om å legge kunstgress på tilstøtende areal på Seimsmyrane.

Merknad 6

Bystyret peker på at ved å legge kunstgress på hovedbanen på Seimsmyrane og etablere kastfelt på tilstøtende areal vil brukstiden i Arna idrettspark samlet øke betydelig og at det vil kunne være full friidretts- og fotballaktivitet parallelt. Dagens løsning på Seimsmyrane gir muligheter for 1800 timers bruk for friidretten på hovedbanen + svært begrenset treningstid til kastøvelsene, mens fotballen har omkring 2-300 timers bruk av gressbanen avhengig av baneforholdene. Vurderingen i dag er at friidretten kan regne med 1800 timers bruk av hovedbanen + 1800 timers bruk av kastfeltet og at fotballen vil kunne regne med 1800 timers bruk av kunstgressbanen. Gitt de omfattende investeringene Bergen kommune har gjort i idrettsparken på Seimsmyrane er det en klar ambisjon at brukstiden skal økes og at idretten samlet skal få bedre rammebetingelser.

Merknad 7

Bystyret mener det er viktig å sikre at SK Delfana kan opprettholde sitt aktivitetsnivå. Bystyret er positive til at byrådet vil gå dialog med svømmeklubben for å innlemme denne i pilotprosjekt i bruk, tilsyn og enklere driftsoppgaver og tilrettelegging for aktivitet ved kommunale basseng.

Merknad 8

Med «miljøvennlige kunstgressbaner» forstås kunstgress som ikke er avhengig av gummigranulat eller tilsvarende i plast, men hvor massen består av biologisk nedbrytbart materiale. Det vises bl.a. til Fredrikstad hvor bruk av kork er prøvd ut. Bystyret forutsetter at alle nye baner etableres som miljøvennlige kunstgressbaner.

Merknad 9

Puddefjorden kajakklubb bør gis vederlagsfri leieavtale i «Rødbygget» i Møllendal for å utvide sitt tilbud.

Merknad 10

Bystyret vil understreke behovet for å legge bedre til rette for «små» idretter som fekting, bueskyting, skyting, bordtennis, roing m.m. Selv om slike idretter ikke alltid har et stort antall aktive, så bidrar de til å sikre et mangfoldig og variert idrettstilbud i Bergen. Det er også ofte innen slike idretter at Bergen har frembragt utøvere på høyt, internasjonalt nivå. At «små» idretter sikres lokaler og tider i kommunale idrettsanlegg er derfor viktig.

Merknad 11

Bystyret viser til planens omtale og konklusjoner vedr. Landåshallen, men vil presisere at hallen må sikres nødvendig vedlikehold slik at man ikke risikerer plutselig stenging før alternative lokaler er klare. Særlig gjelder dette svømmeopplæring for minoritetsspråklige, andre lavterskeltilbud for bydelens innbyggere og kroppsoving for Landås skoles elever.

Merknad 12

Bystyret ber om at det legges til rette for flere muligheter til fysisk aktivitet i byrommene innenfor sentrumskjernen, gjennom etablering av apparater/installasjoner for trening og lek utendørs.

Merknad 13

Bystyret ønsker å stimulere til en aktiv og attraktiv friluftslivby, og ber Byrådet i samarbeid med friluftslivorganisasjonene se på hvordan tilbud rettet mot barnefamilier kan skape sosiale arenaer knyttet til naturopplevelser, og stimulere til økt fysisk aktivitet og friluftslivkompetanse.

Komite for barnehage, skole og idrett behandlet saken i møtet 070217 sak 13-17 og fattet følgende vedtak:

Saken utsettes for behandling i neste komitemøte.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Bystyret slutter seg til:

- a) Idrettsplanen 2017-2027, med visjon, hovedmål og delmål slik at idrettsbyen Bergen blir «aktiv og attraktiv for alle».
- b) Bergen kommune som en foregangskommune innen aktivitetsutvikling for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- c) Gratis bruk av idrettsanlegg, tilskuddsordninger og tilskudd på idrettsfeltet for å sikre idretten i Bergen forutsigbare økonomiske rammevilkår.
- d) En gjennomgang av administrasjons- og utleiereglement, retningslinjer for tildeling av treningstider og utleiepriser i kommunale idrettsanlegg innenfor bystyreperioden.
- e) Rehabilitering og videreutvikling av eksisterende idrettsbygg og utendørs idrettsanlegg.
- f) Overordnede mål, hovedstrategi og delstrategier innen anleggsutvikling.
- g) Utbyggings- og finansieringsløsninger for nye anlegg og eksisterende anlegg som skal rehabiliteres.
- h) Anleggsfaglige og anleggspolitiske tema av prinsipiell og generell karakter for de ulike anleggs kategorier.
- i) Fana stadion i Ytrebygda bydel som byens hovedarena for nasjonale og internasjonale stevner i friidrett, og en videreutvikling av Leikvang stadion og friidrettshall i Åsane bydel som utendørs- og innendørs arena for friidrettsstevner av regional og nasjonal karakter.
- j) Utredning av mulige tilsyns-, bruks- og aktivitetsmodeller av idrettsanlegg.
- k) Innbyggerforslaget om å utrede en større utendørs skatepark. Dette ses i sammenheng med kartlegging av ulike typer urbane restareal, parker/grøntområder og videreutvikling av byens idrettsparker.
- l) Planen som grunnlag for prioritering av kommunens innsats på foreslåtte tiltak i planen. Tiltak som gir økte kostnader vil bli iverksatt når det foreligger finansiering.
- m) Rullering av anleggsdelen i tråd med forutsetninger i statlig spillemiddelordning hvert fjerde år.

2. Bystyret slutter seg til konklusjoner for anleggsutvikling i bydelene, med følgende tiltak:

Arna bydel

- a) Ved Arna idrettspark i Indre Arna er det behov for videreutvikling fra gress til kunstgress for å imøtekomme behovet for økt aktivitet i bydelen. Det vil innebære at

det parallelt må finnes en løsning for kastøvelser på annet areal i tilknytning til Arna idrettspark. Dette må ses i sammenheng med erstatningsarealer som planlegges etablert for Garnes ungdomsskole og Ytre Arna skole på Seimsmyrane.

- b) Midlertidig kastfelt etableres under forutsetning av at nødvendige godkjenninger foreligger. En permanent løsning må avklares og søkes innarbeidet i områderegeringsplan for Indre Arna som også omfatter dette arealet.

Bergenhus bydel

- a) Bruks- og driftsopplegget ved Nordnes sjøbad skal gjennomgås med sikte på å få til utvidet sesong/åpningstider og økt bruk til opplæring og publikum. Driftsoppdraget vurderes flyttet til ADO arena drift AS for å utnytte stordriftsfordeler i egen drift.
- b) Når reguleringsplanen for idrettshall i Mulen er vedtatt, skal utbyggingsmodell for hele prosjektet vurderes.

Fana bydel

- a) Utrede planer for lyssetting av sti mellom Nattland/Sædalen og Kringlebotn/Sandalen og vurdere innarbeiding av dette i rullering av handlings- og økonomiplan 2018-2021.
- b) Når ny reguleringsplan for vannsportanlegget i Nordåsvannet er godkjent skal den vannbaserte delen gjennomføres. Det skal utredes finansierings- og utbyggingsmodell og eierskap for det landbaserte vannsportanlegget. Videre utbygging av de landbaserte planene skal skje trinnvis.
- c) Sædalen IL får overta og utvide dagens fotballbane ved Sædalen skole til en 11-er bane og etablere klubbhus i området, dersom dette kan realiseres. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Sædalen IL for kommunalt areal.
- d) Kringlebotn IL får realisere klubbhus i området tilknyttet fotballbane på Kringlebotn dersom dette kan løses på kommunalt areal. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Kringlebotn IL.
- e) Det skal utredes nytt svømmebasseng tilknyttet en av idrettsparkene i Fana eller Ytrebygda bydel med nærhet til Bybanen.
- f) Det planlegges oppstart av arbeid med liten idrettshall på Storetveit skole høst 2017. Bassenget holdes åpent inntil en går i gang med byggeprosjektet.

Fyllingsdalen bydel

- a) Opplæringsbassenget på 12,5 meter i Løvås skole avvikles når nytt basseng i Laksevåg bydel er realisert. Ortun svømmehall oppgraderes.
- b) Bedre tilrettelegging for skole og idrett i området rundt Lynghaugparken. Løv – Ham IL vil oppgradere fotballbane i området (Texacobanen). Dersom prosjektet er realiserbart skal Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngå en vederlagsfri festeavtale med Løv – Ham IL.

INNHOLD

Laksevåg bydel

- a) Det settes i gang en prosjekterings- og reguleringsprosess for Laksevåghallen med muligheter for idrettshall, svømmehall, turnhall, møteplassfunksjoner og ishall.
- b) Opplæringsbassenget på 16,5 meter i Kjøkkelvik skole avvikles når nytt basseng i Laksevåg bydel er realisert. Arealet bygges om til annet idrettsformål.
- c) Det gjøres tomtesøk i samarbeid med Lyderhorn karateklubb i Laksevåg bydel for å finne og eventuelt regulere areal til bygging av en kampsportshall i klubbens regi. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med idrettslaget dersom dette kan realiseres på relevant kommunalt areal.

Ytrebygda bydel

- a) Søreide IL får mulighet til å etablere en midlertidig 11'er kunstgressbane på skoletomten til gamle Søreide skole, i påvente av utredning og kostnad for en ny ungdomsskole. Det forutsettes nødvendige godkjenninger. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri leieavtale med Søreide IL dersom tiltaket lar seg gjennomføre.
- b) Sikre arealer for idrettsformål på Kokstad vest/øst i pågående og fremtidige planer for bydelen.
- c) Grusbane på Søråshøgda skole i Ytrebygda bydel legges om til kunstgress i samarbeid med idrettslag og skole. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med IL Bjarg. Idrettslaget vil stå for fremtidig bruk og drift av banen. Det forutsettes at banen skal disponeres av skolen.

Årstad bydel

- a) Landåshallen avvikles til idrettsformål, og Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom utreder hvilke alternative muligheter bygningsmassen kan ha. Bygget bør drives videre med idrettsformål i en tre til fire års periode til lærerhøgskolen er ferdigstilt, og frem til planer for eventuell erstatningshall i bydelen er avklart og kan tas i bruk.
- b) Videreutvikling av Slettebakken oppvekst- og idrettspark ses i sammenheng med mulighetsstudie for Sletten/Slettebakken og utredning om byarena.
- c) Bergenshallen avvikles til idrettsformål og byrådet vil vurdere å etablere ny dobbel ishall som treningsanlegg på annen tomt.

Åsane bydel

- a) Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Hordvik IL for ombygging til kunstgress på grusbane nedenfor Hordvik skole.
- b) Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med FK Bergen Nord på tomten ved Salhusbanen der det i dag står garderobebygg. Det forutsettes at garderobene kan benyttes av andre som tildeles trenings- og kamptid i anlegget.

- c) Motorsportklubben på Eikås sikres videreføring av eksisterende leieavtale inntil ny reguleringsplan for Eikås motorsportsenter blir vedtatt.
- d) Når reguleringsplan er godkjent legges det frem en sak til bystyret som vil inneholde avtalemessige forhold med prinsipielle avklaringer mellom Bergen kommune og Arena Nord AS for Myrdal idrettspark.
- e) I dialog med idretten, vurdere mulighetene for å regulere inn (evt. planendring) en idrettshall i tilknytning til Leikvang friidrettshall etter offentlig frivillig samarbeid – prinsippet. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Hovding IL dersom prosjektet lar seg realisere.
- f) Opplæringsbassenget på 17,8 meter i Rolland skole avvikles når nytt basseng i Åsane bydel er realisert.

Bystyrets kontor, 27. mars 2017

Birgitte W Bratland
Førstekonsulent

INNHold

1

VISJON OG MÅL

1. Visjon og mål

Visjon

«Idrettsbyen Bergen – aktiv og attraktiv for alle».

Hovedmål

Bergen kommunes idrettspolitikk skal være verdibasert og fremtidsrettet for en by i vekst. Det skal tilrettelegges for at flest mulig skal få et variert aktivitetstilbud i sitt nærmiljø både for egenorganisert og organisert idrett. Områder med levekårsutfordringer skal løftes frem, og sammen med idretten skal vi arbeide for å utjevne sosiale forskjeller. Idrettsbyen Bergen skal være en motor i regionen hvor vi satser på breddeidretten, utvikler talentene og legger til rette for toppidretten.

Delmål

- Barn og unge skal ha de beste mulighetene til å drive idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i sitt nærområde, og gratisprinsippet skal legges til grunn som en hovedregel innen barne- og ungdomsidretten.
- Idretts- og friluftsansjoner skal ha gode og forutsigbare rammebetingelser, og Bergen kommune skal ha en åpen dialog og være en god medspiller for frivilligheten.

- I en by i vekst skal Bergen kommune være god på å planlegge for fremtiden. Det skal prioriteres offentlige midler til anleggsutvikling i særlige områder med levekårsutfordringer og samarbeide med idretten for å utvikle varierte, fleksible og funksjonelle idrettsanlegg i hele byen.
- I Bergen skal barnehage, skole, kultur og idrett fremstå som kraftsentre i nærmiljøene.
- Vedlikehold av idrettsanlegg skal prioriteres og Bergen kommune skal være god på å ruste opp, rehabilitere og bygge nye idrettsanlegg.
- Bergen skal utvikles som en attraktiv og fremtidsrettet arrangementsby som utvikler lokale, og tiltrekker seg regionale, nasjonale og internasjonale idretts- og friluftsansjoner.

Idrettsplanen viser til muligheter og foreslår løsninger for at byen skal forsterke sin posisjon som en aktiv og attraktiv idrettsby ved at Bergen kommune skal være en foregangskommune innen anleggs- og aktivitetsutvikling for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Leserveiledning

Idrettsplanen «Idrettsbyen Bergen – 2017-2027 – aktiv og attraktiv for alle» slik saksutredningen foreligger innarbeidet med innspill til høringsutkastet til planen som ble sendt på høring den 8. september med frist 9.oktober 2016.

Alt som er nytt etter høringsrunden står i egne bokser i lyseblått og lilla. Dette gjelder innspillene til høringsutkastet, drøftingen av innspillene og byrådets endelige konklusjon på de ulike områder av planen. Den øvrige teksten i dokumentet er det som opprinnelig lå i høringsutkastet, med mindre endringer på tekst som er rettet opp. Leseren ser da hva som er nytt i forhold til høringsutkastet. Noen innspill er omtalt flere steder, men det gis henvisninger.

Innspillene

Høringsperioden for planen ble satt til en måned. Planen ble sendt på høring den 8.september og med høringsfrist 9. oktober. Totalt er det kommet inn i overkant av 100 innspill til høringsutkastet. Innspillene blir omtalt under relevante områder i planen. Innspillene drøftes og byrådet konkluderer. Se vedlegg for oversikt over alle innspill. Ellers er alle innspill offentlig tilgjengelig på våre nettsider under temasiden «Idrettsplan».

Innspill til høringsutkast

Byrådsavdeling for klima, kultur og næring har i innspill til planen påpekt at det vil være hensiktsmessig at kulturfeltet inngår i partnerskap med ulike andre samfunnsfelt der det tjener befolkningens behov. Dette kan gjelde både kulturlokaler og kulturtilbud. Kulturfeltets behov er ikke alltid sammenfallende med idrettens behov i ulike nærområder, og derfor må et eventuelt samarbeidsprosjekt vedrørende bygg/lokaler vurderes fra sak til sak.

Drøfting

Samfunnsfeltene barnehage, skole, idrett og kultur er viktige i utviklingen av gode lokale oppvekstmiljøer. I praksis vil samarbeidsprosjekter måtte utvikles og vurderes fra sak til sak. Ved å angi dette som mål innebærer dette at denne refleksjonen må være med når det skal skapes aktivitetstilbud, arealutvikling og anleggsutvikling i lokale miljøer.

Byrådets konklusjon

Byrådet vil presisere betydningen barnehage, skole, idrett og kultur har for å utvikle gode nærmiljøer samtidig som egenarten kan være ulik. Byrådet vil derfor opprettholde målformuleringen, men ser at dette er et perspektiv som bør vurderes fra sak til sak og i ulike prosjekter som en gjensidig praksis mellom aktørene.

INNHOLD

Prosess med planen

Det er tidligere laget to idrettsmeldinger i Bergen, i 1992 som var landets første idrettsmelding, og i år 2000. I 2009 vedtok bystyret Idrettsplan 2010 – 2019, «Idrettsbyen Bergen - et steg foran».

Bergen bystyre behandlet sak om rullering av Idrettsplan i møtet 211015 sak 223-15 og fattet følgende vedtak:

«Bystyret viser til brev fra Idrettsrådet datert 19. oktober. Selv om de økonomiske rammene til idretten til enhver tid må tilpasses budsjett og økonomiplan fremkommer det likevel så mange innsigelser til den foreslåtte planen og prosessen at planen sendes tilbake til byrådet for bearbeiding og ny fremlegging til bystyret. Idretten forutsettes tatt med i en god dialog før ny fremleggelse».

I forlengelse av denne prosessen, ble det i februar bestemt at det i stedet for en rullering, skulle legges frem en ny plan med et tiårsperspektiv.

Det er i 2016 vært avholdt flere møter med representanter fra idrettsrådet i Bergen, Hordaland idrettskrets, Olympiatoppen Vest og representanter fra utvalgte særidretter og idrettslag. I møtene er det drøftet ulike tema med

relevans til ny idrettsplan. Spesielt har det vært fokusert på hvordan idrettstilbudet i byen kan utbres og utvikles kvalitativt. Anleggsutvikling med fokus på nye behov har vært drøftet sammen med vurderinger av idrettens rammebetingelser. Idrettens hovedsynspunkter i disse møtene omtales i de respektive kapitler.

Idrettslag, idretts- og friluftsansjoner har siden 2013 hatt muligheter til å komme med innspill til rullering av planen. Siden det nå ble en ny plan, ble det bestemt at den skulle legges ut på høring høst 2016. Komite for barnehage, skole og idrett har hatt en egen høringsprosess for Idrettsplanen i september 2016. To møter ble gjennomført i komiteens regi, og det ble gitt anledning til å gi innspill under møtene og gjennom skriftlige tilbakemeldinger til byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett innen høringsfristen i oktober 2016.

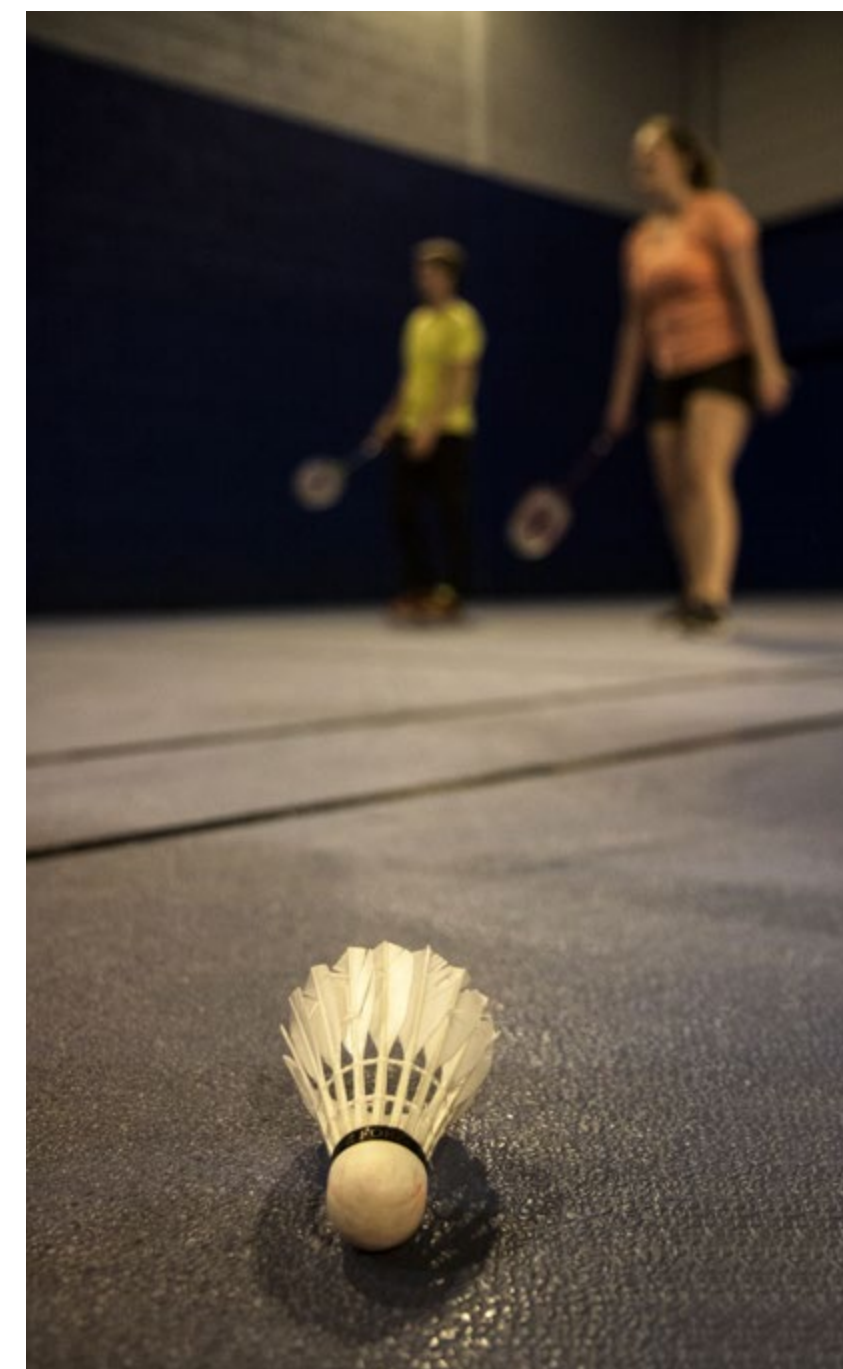

FOTO: NIUSHA BARADARAN, BERGEN CHALLENGE

Planens oppbygning

For mer informasjon om oppnådde resultater i perioden 2009-2014, både innen aktivitets- og anleggsutvikling henvises det til idrettsårbøkene 2009-2014. Idrettsårbok 2015 og 2016 er under utarbeidelse.

I kapittel 1 beskrives visjon og mål for Idrettsbyen Bergen, planens oppbygning og forankring.

I kapittel 2 beskrives kortfattet nasjonale, regionale og kommunale planer og dokumenter som har særlig relevans og betydning for idrettspolitikken i Bergen. I tillegg beskrives den overordnede idrettspolitikken til Norges idrettsforbund og olympiske komite og paralympiske komite (NIF).

I kapittel 3 beskrives aktivitetsutvikling for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Forhold av betydning for å oppnå gode aktivitetstilbud for befolkningen beskrives med utfordringer, vurderinger og anbefalinger til konkrete tiltak for planperioden.

Idrettens økonomiske rammevilkår beskrives i kapittel 4. Her beskrives ulike tilskudd og tilskuddsordninger, samt rammebetingelser som idretten i Bergen omfattes av.

I kapittel 5 tegnes et bilde av idrettsanleggenes tilstand, både idrettsbygg og utendørs idrettsanlegg.

I kapittel 6 gjennomgås status for anleggsutvikling, anleggsdekning, forhold av betydning for anleggsutviklingen, mål og strategier for anleggsutviklingen og finansierings- og utbyggingsmodeller. I tillegg beskrives forhold av betydning for kostnadsbildet ved utbygging av idrettsanlegg, tidligere planambisjoner, vedlikeholdsetterslepet og ønsker om nye idrettsanlegg. Kapitlets andre del tar for seg vurderinger og faglige anbefalinger innen utvalgte anleggs kategorier, herunder anleggsfaglige og politiske tema av prinsipiell og generell karakter der anleggs kategori sees i et byovergripende perspektiv. Til slutt beskrives driftsrelaterte forhold.

I kapittel 7 gjennomgås hver bydel i Bergen. Her omtales befolkningsmessige forhold, særlige forhold med relevans til idrettsfeltet, ferdigstilte idrettsanlegg siste planperiode, gjenstående anlegg fra siste idrettsplan sammen med utfordringer og vurderinger for anleggsutviklingen i bydelen. Byrådets vurderinger og anbefalinger knyttet til konkrete anleggsprosjekter fremkommer også.

Flere innspill til rullering av Kommuneplanens arealdel om idrettsformål som først ble sendt til Etat for plan – og geodata er videreformidlet til byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett for innarbeidelse i idrettsplan.

I vedleggene fremkommer en oversikt over alle innspill til arbeidet med idrettsplanen, oversikt over anleggsprosjekter i perioden 2009 – 2016 og en oversikt som viser alle anleggs kategorier presentert bydelsvis. Dette gjelder både kommunale, fylkeskommunale, statlige og private anlegg. Til slutt ligger en liste for de innspill som er kommet inn til selve høringsutkastet på idrettsplanen.

FOTO: MONA O. MIKALSEN

INNHold

2

IDRETTSPOLITIKK FRA ULIKE PERSPEKTIV

2. Idrettspolitik fra ulike perspektiv

Idretten påvirkes av en rekke planområder. Både offentlige myndigheter og idrettens egne organer har lagt frem viktige idrettspolitiske planer i perioden 2010-2016. Her redegjøres det for de viktigste planene og deres innhold som vil kunne påvirke idretten i Bergen og som idrettsplanen må forholde seg til.

Kommunale planer og andre relevante dokument

I perioden 2010 – 2016 har det kommet nye planer, som er, og vil bli hensyntatt på idrettsfeltet. Dette gjelder blant annet:

Kommuneplanens samfunnsdel – KPS/Bergen 2030

KPS/Bergen 2030 er overordnet plandokument for sektor- og fagplaner. Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsseksjonen har aktivt gitt innspill til kommuneplanens samfunnsdel. Planen som ble vedtatt av bystyret 24. juni 2015, legger til grunn at Bergen skal være en aktiv og attraktiv by.

Mål for å nå visjonen om en aktiv by er:

- Gåbyen
- Fremtidsrettet
- Grønn
- Engasjert
- Drivkraft i regionen

Mål for visjonen om en attraktiv by er:

- Kompakt
- Mangfoldig
- Trygg
- Særpreget

I et idrettslig perspektiv skal Bergen som aktiv og attraktiv by blant annet:

- Stimulere til bruk av byens kulturtilbud, parker, byfjell, turstier og idrettsanlegg. Det skal også tilrettelegges med universell utforming for alle aldergrupper og personer med nedsatt funksjonsevne.
- Ha gode skole-, barnehage-, idretts- og fritidstilbud i alle bydeler, slik at alle innbyggere i Bergen får like muligheter.
- Være preget av åpenhet og inkludering og tilby gode levekår for alle.
- Ha et effektivt og attraktivt gangnett, og at alle nye bygninger utformes slik at fotgjengere har hovedprioritet ved tilkomst.

- Legge til rette for organisert og egenorganisert fysisk aktivitet i alle nærområder. Lokale idretts- og nærmiljøanlegg bør være knyttet til skoler.
- Legge til rette for sosiale møteplasser, der blant annet nærmiljøanlegg og flerbruksløsninger trekkes frem som møtearenaer for alle aldersgrupper.

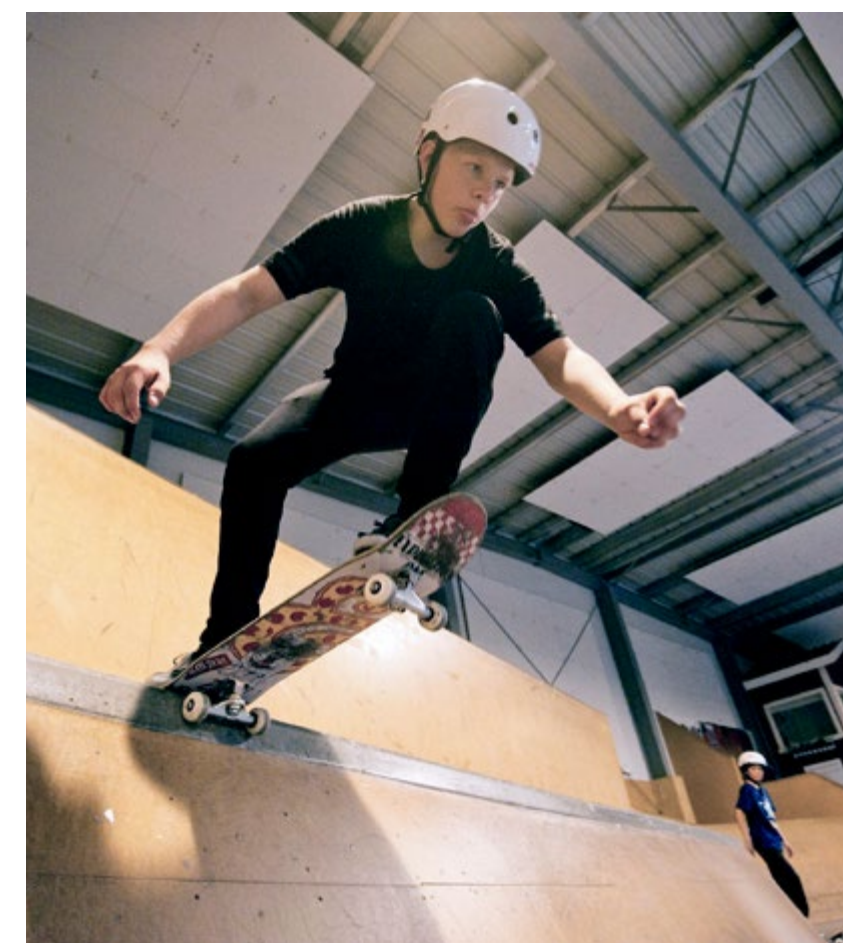

FOTO: MARIUS SOLBERG ANFINSEN

Ny kommuneplanens arealdel (KPA) er nå under utarbeidelse. Gjennom arbeidet som gjøres med reguleringer og områdeplaner vil byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett i tråd med idrettsplanens delstrategier, søke å ivareta arealer for idrettsformål med særlig fokus på arealavsetning i områder som planlegges utbygd i bydelene. Idrettsplanen har som mål at det sikres arealer til idrettsformål som en del av byens fortettingsstrategi. Kommuneplanens arealdel vil bygge på samfunnsdelen. Det presiseres at det kun er idrettsparkene som er vist som idrettsanlegg i plankartet i gjeldende arealdel. Dette er i tråd med hovedstrategi i idrettsplanen 2010 – 2019. Mindre idrettsanlegg er i liten grad synlig i plankartet på grunn av målestokk og detaljeringsgrad. Sikring av arealer til formålet må utredes, vurderes og følges opp gjennom strategiske planprogram, områdeplaner, reguleringsplaner og det vil være sentralt at bestemmelsene i KPA inneholder krav om å få vurdert behovene i slike plansammenhenger.

I kapittel om anleggsutvikling beskrives også forhold av betydning for arealdisponering knyttet til idrettsformål og som ønskes hensynstatt i fremtidige planprosesser.

Der hvor det i denne planen fremkommer ønsker om tiltak og konkrete konklusjoner som vil være avhengig av plan- og /eller byggesøknad så er det i denne planen ikke ment å foregripe resultat av slike prosesser.

Andre planer som har betydning for idrettsfeltet er:

- Sykkelstrategi for Bergen 2010-2019.
- Levekårsmeldingen «Levekår og helse» 2011. «Levekår og helse» 2016 foreligger etter at høringsutkastet til ny idrettsplan ble sendt ut. Her har Idrettsseksjonen ved byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett vært med på utarbeidelse av meldingen.
- Kommunedelplan Blågrønn infrastruktur i Bergen, «Grønt miljøplanen» 2012-2020.
- Plan for frivillighet vedtatt i 2015.
- Folkehelseplanen for Bergen kommune 2015-2025 «Aktiv by - friske bergensere». Her har Idrettsseksjonen ved byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett vært med på utarbeidelse av meldingen.
- Skolebruksplan 2016-2030 vedtatt i bystyret våren 2016.
- Grønn strategi er et strategisk dokument med betydning for idrettsplanen, inkl. målet om at Bergen skal være en fossilfri by innen 2030.

Det kan være andre planer som kan være relevant, men de som er nevnt her er de mest sentrale planene som har innvirkning på Byrådsavdeling for barnehage, skole og idretts tilrettelegging på idrettsfeltet.

FOTO: ALICJA PIOTROWSKA, BERGEN CHALLENGE

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite (NIF) er fellesorganisasjonen for den organiserte idretten i Norge. Norsk idrett er myntet på en demokratisk folkebevegelse og er landets største frivillige medlemsbaserte organisasjon. I internasjonal sammenheng er norsk idrett unik ved at all idrett er samlet i en og samme organisasjon.

NIFs overordnede visjon er «idrettsglede for alle».

Barn, ungdom og voksne skal få muligheter til å utøve idrett ut i fra sine ønsker og behov, uten å bli utsatt for usaklige eller uforholdsmessig forskjellsbehandling. Dette er en krevende ambisjon, men skal samtidig være en viktig drivkraft for de som deltar.

Idretten er opptatt av å være en ansvarlig samfunnsaktør og skal speile mangfoldet i samfunnet. Offentlige myndigheter og idretten har en rekke sammenfallende nasjonale mål på alle nivåer. Det offentliges finansielle støtte

gir norsk idrett økonomisk forutsigbarhet og organisatorisk kraft.

Gjeldende idrettspolitisk dokument ble vedtatt i 2015. Følgende hovedpunkt trekkes frem:

- Idrettsglede skal være den viktigste drivkraften for alle som deltar, enten man er utøver, trener, dommer, frivillig, foresatte eller supporter.
- Idretten er en arena for lek, spenning, utfordringer og opplevelser. Gleden ved å mestre er viktig for alle. Alle som deltar er like viktige, uansett prestasjonsnivå.
- Norsk toppidrett skaper store prestasjoner og skal i sin natur være grensesprengende. Fair play skal kjennetegne de beste. En hel nasjon opplever stolthet og glede når de beste utøvere viser verden hva de kan prestere. "Idrettsglede for alle" er en krevende ambisjon. Den utfordrer både den enkelte og fellesskapet. Man har først lyktes når alle føler seg velkomne, og når samhold og ekte glede preger hverdagen i idrettslagene.
- Rapporten «Den norske toppidrettsmodellen – norsk toppidrett fram mot 2022», er en analyse av norsk toppidrett fra 1988 og frem til 2013, som viser behovet for en tydeligere formalisering av styringsdialogen

og omorganisering av Olympiatoppen til resultatenheter for henholdsvis vinteridrett, sommeridrett, talent – og trenerutvikling.

Hordaland Idrettskrets - Idrettspolitikk

Idrettskretsen bygger sin idrettspolitikk på det til enhver tids gjeldende vedtatte idrettspolitiske dokument, og bygger sine prioriteringer i tråd med vedtatt dokument.

FOTO: NORGES IDRETTSFORBUND

INNHold

Innspill til høringsutkastet

Idrettskretsen finner mange sammenfallende trekk i høringsutkastet til idrettsplan i forhold til idrettens egen politikk slik den er utformet i idrettsforbundets Idrettspolitiske dokument 2015-2019, og idrettskretsens egen handlingsplan 2016-2018. Samtidig utfordrer planutkastet idretten på en del områder, noe vi synes er positivt. HIK liker helhetstenkningen, og at idrettsplanen legger opp til å tilrettelegge for så vel breddeidrett, talentutvikling og toppidrett.

Når det gjelder utfordringer som idrettslagene strir med, vil det store flertall svare idrettsanlegg (anleggstype og tilgjengelighet), økonomi og frivillige (antall og med ønsket kompetanse). Disse tre delene henger sammen. Gratisprinsippet ved bruk av idrettsanleggene står sentralt i dette arbeidet. Dette er et avgjørende bidrag for aktiviteten i idrettslagene, og for at idrettslagene kan holde kontingentsatsen nede, noe som er sentralt for at idrettslagene kan ytterligere styrke sin plass og rolle i lokalsamfunnet. Det er

derfor svært gledelig at det formuleres så tydelig i planutkastet at gratis bruk for den organiserte idretten videreføres i planperioden. Idrettskretsen er positiv til det som skrives om «Ren idrett» og utfordringen fra Bergen kommune om å engasjere flere kvinner i trener- og lederposisjoner. God kompetanseutvikling i idrettslagene er avgjørende for idrettslagenes virksomhet innenfor mange områder.

Vi synes det er positivt at arbeidet så langt med «Alle barn sykler» og «AktiVane» har medvirket til at kommunen ønsker å videreføre disse modellene. Vi vil gi honnør til kommunen for arbeidet med Svøm Bergen. Denne modellen gir god samhandling mellom frivillig og offentlig sektor. Dette er en modell som vi vil anbefale at kommunen også bruker i forhold til andre idretter som har kompetansemål i skolen.

Idrettsanlegg er en grunnleggende forutsetning for ønsket aktivitet. Den samlede anleggsmassen skal legge til rette for allsidig idrett og fysisk aktivitet.

Idrettskretsen ser det ikke som naturlig å gå inn på den bydelsvis omtalen for anleggsutvikling. Av generelle betraktninger vil vi ta med:

- Idrettsanlegg skal ha sin basis i lokale initiativ.
- Fokus i anleggsutviklingen skal være på idrettsanlegg med stort brukerpotensial.
- Idrettsanlegg bør lokaliseres og utvikles slik at de blir viktige sosiale møteplasser der spesielt barn og ungdoms interesser og behov ivaretas.
- Idrettsanlegg må driftes og vedlikeholdes tilfredsstillende av hensyn til så vel brukertilgang som god forvaltning.

En vektlegging av idrettsanlegg som møteplass, utvikling av idrettsparker og idrettsanlegg knyttet opp mot skoler har hatt en positiv effekt. Bygging av idrettshaller ved skoler i stedet for mindre gymsaler er noe idrettskretsen støtter. Videre synes konseptene Byarena og breddeidrettsarena/ storhall håndball godt beskrevet i planen, og slutter seg til at disse to innspillene ikke står i motsetning til hverandre, men at de kan

supplere hverandre, gi flere muligheter og dekke ulike behov. Idrettskretsen mener også at det er en riktig ambisjon at Bergen kommune ønsker en større del av spillemidlene til anleggsutvikling i Bergen kommune. Det pekes på at Bergen kommune har betydelig lengre ventetid på å få utbetalt spillemidlene enn landsgjennomsnittet. Idrettskretsen deler denne oppfatningen, men så langt idrettskretsen kjenner til, opplever ikke Bergen lengre ventetid på utbetaling av spillemidler enn gjennomsnittet i fylket. Idrettskretsen legger vekt på at kommunene i fylket skal ha tilnærmet lik ventetid på utbetaling av spillemidler.

Når det gjelder Idrettscampus Bergen er det svært gledelig at kommunen vil ta aktivt del i arbeidet med å utvikle denne. Det generelle inntrykket av utkastet til Idrettsplanen for Bergen kommune 2017-2027 er at det er gjort et solid arbeid i utarbeidelsen av planen. Den største utfordringen vil være at det følges opp med økonomiske virkemidler som gjør det mulig å realisere de mange gode tiltakene.

Drøfting av innspill

Hordaland idrettskrets støtter det meste av det som står relatert til overordnet politikk, og aktivitetsutvikling. Dette styrker planen generelt fordi overordnede organ for idretten vurderer at man er på rett spor.

Når det gjelder kompetanseutvikling spesifikt er det inngått et samarbeid med idrettskretsen om å øke klubbutviklingen for utvalgte idrettslag gjennom tilskuddsordningen basistilskudd. De mindre innholdsmessige rettelser som idrettskretsen kommer med legges inn i eksisterende tekst, der det er omtalt.

INNHOLD

Idrettsrådet i Bergen - Idrettspolitikk

Idrettsrådet i Bergen er idrettslagenes fellesorgan med styre som er valgt av idrettslagene i Bergen. Årsmøtet behandler årlige prioriteringer og innspill til blant annet kommunens arbeid på idrettsfeltet. I idrettsårbøkene for Bergen kommune omtales idrettsrådets hovedsaker for det enkelte år. Idrettsrådet er også omfattet av det til enhver tids gjeldende idrettspolitiske dokumentet.

Idrettsrådet har behandlet innspill til rullering av Idrettsplanen i sitt årsmøte 26. mars 2015, og har oversendt forslag til prioriteringsliste for idrettsanlegg.

Innspill til høringsutkastet

Idrettsrådet i Bergen (IRB) viser i sitt innspill at IRB er et felles organ for all idrett i kommunen som er organisert i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) gjennom idrettskretsen. Alle idrettslag i kommunen er medlem av idrettsrådet. Bedriftsidretten er og med. Styret i IRB representerer nærmere 400 ordinære idrettslag med over 100 000 medlemmer og nærmere 300 bedriftsidrettslag med rundt 25 000 medlemmer.

IRBs rolle som koordinerende ledd mellom idrettslagene i Bergen og Bergen kommune ønskes styrket fra IRB sin side. IRBs primære ønske er at det etableres en formell samarbeidsavtale basert på standardavtale utarbeidet av Norges idrettsforbund (NIF) og Kommunenes sentralforbund (KS). Sekundært at det etableres et årshjul med rutiner for konkrete møteplasser mellom IRB og Bergen kommune.

IRB oppgir at idrettslagene i Bergen med sine rundt 100 000 medlemmer (pluss vel 20 000 fra bedriftsidretten) genererer kr. 745 mill. pr. år gjennom sitt frivillige, ubetalte arbeid. I tillegg skaffer de seg inntekt gjennom kontingenter, sponsormidler og gaver. De oppgir at Bergen kommunes samlede bidrag til drift, investeringer og verdien av gratis bruk samlet utgjør rundt kr. 420 mill. IRB sitt mål er at kommunen bør bidra med omtrent like mye midler per år som de frivillige til drift og investering til sammen.

IRB slutter seg i all hovedsak til de opplysninger, vurderinger og anbefalinger som byrådet legger frem i de første 4 kapitlene av utkast til idrettsplan.

Under kapittel 5 fremhever IRB behovet for at det er viktig å vurdere det reelle kostnadsnivået for rehabilitering og videreutvikling av idrettsanlegg. Det understrekes viktigheten av å finne erstatningsanlegg i rehabiliteringsperioder slik at idrettslag ikke går til grunne.

I kapittel 6 om anleggsutvikling viser IRB til at forslaget til bybudsjett med handlings- og økonomiplan 2017 – 2020, legger opp til et gjennomsnitt for kr. 50 mill. per år til nye anlegg. IRB mener en bevilgning på kr. 100 mill. per år kreves for at nivået fra forrige plan skal kunne opprettholdes. IRB mener i sin høringsuttalelse at kommunens ambisjoner på idrettsfeltet derfor blir kraftig nedjustert for den nye idrettsplanen i forhold til den forrige idrettsplanen.

IRB er også kritisk til fremlagt oversikt med 270 anleggsprosjekt som idrettsavdelingen ved kommunen har jobbet med i perioden 2009 – 2016, og mener at kommunen med egne midler har realisert rundt 35 prosjekter som er forankret i idrettsplanen. IRB mener det tyder på at bruk av arbeidskraft i idrettsetaten knyttet til utvikling av uprioriterte anlegg har vært større enn det som har gått med til prioriterte anlegg i idrettsplanen, med unntak av AdO Arena. IRB mener det er viktig at det nå bevilges så mye penger til prioriterte nye anlegg og rehabilitering, selv om IRB absolutt ser den nytten mange idrettslag har av idrettsetatens hjelp for å få

realisert anlegg som er viktige for dem. IRB ønsker en prioriteringsliste over anlegg som kommunen bør sikre først og fremst gjennom egne midler, men også ved annen finansiering der dette er mulig og gunstig. Den første listen inneholder primært gjenstående prosjekter fra forrige Idrettsplan. Deretter en liste over nye prioriterte anlegg som ikke lå i forrige Idrettsplan. Den tredje listen mener de bør inneholde unummererte anlegg over innmeldte behov som kan realiseres dersom forholdene ligger til rette for det og det ikke går ut over de prioriterte anleggene. I prinsippet ligger alle innmeldte behov her.

IRB ber om at idretten får medvirkning under planleggingsprosessen for anlegg. IRB viser spesielt til erfaringer rundt pågående planlegging og gjennomføring av prosjekter i Slåtthaug idrettspark i Fana bydel og Myrdal idrettspark i Åsane bydel.

IRB har utover dette en rekke konkrete innspill som omtales kapittelvis og som er vedlagt i sin helhet i byrådets forslag til idrettsplan.

Drøfting av innspill

Idrettsrådet i Bergen (IRB) er idrettslagene i Bergen sitt koordinerende organ inn mot Bergen kommune. Dette gjelder også for bedriftsidrettslagene. I høringsutkastet til idrettsplanen er det valgt ikke å trekke ut bedriftsidrettslagene spesielt. Bedriftsidrettslagene som særlig har voksne medlemmer inngår i aktivitetsutvikling under voksne og er en naturlig del av omtalt breddeaktivitet og fysisk aktivitet for denne aldersgruppen.

Idrettsrådet er på den ene siden idrettslagenes eget valgte organisasjonsledd for å fremme idrettslagenes ønsker, behov og forslag overfor Bergen kommune. I tillegg utfører IRB oppgaver for Bergen kommune knyttet til detaljering og prioritering av idrettens bruk av den rammetiden Bergen kommune har tildelt idretten samlet. IRB følger også opp avtaler med idrettslag om enetilsyn ved utvalgte idrettshaller, parkeringsordning ved idrettsanlegg og er høringsinstans i saker av relevans for idretten, eksempelvis politiske saker og ulike tilskuddsordninger.

IRBs ønske om styrking av administrasjonen drøftes og forslag til konklusjon inngår i tilskuddskapittelet.

Idrettens samfunnsregnskap er av dem selv oppgitt til kr. 745 mill. årlig i Bergen. Dette viser den betydelige og omfattende frivillig innsats som legges ned i den enkelte idrett og i byens mange hundre idrettslag. For å understøtte dette viktige arbeidet, ikke minst for barn og unge, vil det være naturlig at det offentlige tilrettelegger for virksomheten gjennom anlegg, gratis bruk av disse og med relevante og gode rammebetingelser for øvrig. Ved en slik rolledeling og kontekst kan det være at påstanden om at verdien av hver investert krone i lokal frivillig idrett mangedobles.

Idrettsrådet mottar årlig brev om tilskudd fra Bergen kommune. Der fremkommer formål, forventninger og forutsetninger for samarbeidet med Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett. Dette skal regulere samarbeidsforholdet mellom idretten og Bergen kommune. Ettersom idrettsbyråden har fullmaktene på idrettsområdet og byrådet er kommunens

ansvarlige koordinerende ledd, anses idretten å være godt ivaretatt som samarbeidspartner. Norges idrettsforbund og paralympiske og olympiske komité og Kommunenes sentralforbund sin standardavtale for samarbeid mellom idrettsråd og kommune, bygger på formannskapsmodellen og vil være mer relevant for kommuner uten parlamentarisme. Det kan likevel være relevant at det utarbeides et årshjul med ambisjon om å regulere tidspunkt og møteplasser mellom Bergen kommune, politisk ledelse og faglig administrative enheter av relevans.

Idrettsorganisasjonene og Bergen kommune har mange sammenfallende mål på idrettsfeltet og IRB stadfester det ved å slutte seg til overordnete mål og strategier.

Dette gjelder særlig vurderinger og anbefalinger som byrådet legger frem i de første 4 kapitlene av utkast til idrettsplan.

Idrettsrådet trekker også frem viktigheten av å ha et kostnadsnivå på idrettsanlegg som muliggjør å få best og flest mulig

idrettsanlegg per investert krone, samtidig som funksjonalitet og grunnleggende kvaliteter skal ivaretas. Dette synes å være i overensstemmelse med høringsutkastets innhold.

Behovet for erstatningsarealer/-lokaler er en reell utfordring for idretten og anleggseier ved større rehabiliteringsprosjekt, avvikling og eller ved rivning av anlegg. Det er derfor et behov for å planlegge slike prosjekter på en slik måte at brukerne best mulig ivaretas, og at situasjonen ikke fører til utilsiktede og negative konsekvenser for de involverte parter idrett, skole og andre brukergrupper, eksempelvis publikum.

I tilleggsinnstillingen til budsjett for 2017 er det lagt inn betydelige beløp til investeringer på idrettsfeltet og byrådet har foreslått endringer på tilskudd som er oppfølging av byrådets høringsutkast til ny idrettsplan.

IRBs innspill om lavere ambisjonsnivå må ses mot at tilleggsinnstilling til budsjett 2017, ikke var kjent. Med tilleggsinnstillingen for budsjett 2017 er

særlig investeringsrammen for oppfølging av idrettsplanen løftet betydelig allerede i første funksjonsår.

Det virker som at IRB sin vurdering av anleggsproduksjonen for perioden 2009 – 2016 bygger på andre forutsetninger enn det som er lagt til grunn i høringsutkastet. Oversikten som er vedlagt viser alle, store og små anleggsprosjekter uavhengig av hvem som har finansiert, eier og har gjennomført dem, da alle prosjektene hver for seg og samlet, har bidratt til å gi idretten et stort løft i perioden. Oversikten er detaljert på en slik måte at anleggstype, eierforhold, finansiering og utbyggingsmodell fremkommer tydelig. Bergen kommune ved Idrettsseksjonen har saksbehandling for blant annet alle spillemiddelsøknader, idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning og saksutredninger for politiske beslutninger på idrettsfeltet. Det har derfor vært relevant å presentere en slik oversikt. IRB hevder også at mange anlegg ikke skal ha vært en del av idrettsplanen. Det medfører ikke riktighet da de aller fleste anleggene var omtalt enten i teksten i planen, i

investeringsvedlegget til idrettsplanen eller begge steder. Denne uenigheten i måten å presentere anleggsproduksjonen for idrett i Bergen viser behovet for en mer dynamisk prioritering som en del av det løpende økonomiplanarbeidet til Bergen kommune, fremfor fastlåste prioriteringslister slik IRBs innspill for anleggsprioritering vurderes.

Det vurderes at anleggsprioriteringen slik den fremstilles innenfor den enkelte anleggskategori og i bydelsvise oversikter i høringsutkastet, gir tilstrekkelig grunnlag for prioriteringer som vil måtte gjøres årlig, på kort og lang sikt og som må vurderes i det løpende økonomiplanarbeidet til Bergen kommune. Gjennom samarbeid med idretten kan IRB i stor grad kunne være aktive med innspill til de nødvendige prioriteringer i økonomiplanarbeidet. Det vurderes at prioritering av idrettsanlegg gjøres best med utgangspunkt i mål, strategier, kriterier, behov, planforutsetninger, valg av utbyggings- og finansieringsmodell for det enkelte, særlige de store prosjektene og innenfor de tilgjengelige økonomiske ressurser til formålet. Dette er et komplekst arbeid som

krever en dynamisk tilnærming og ikke fastlagte prioriteringslister som lett kan føre til splid idretter og bydeler imellom.

I kommunale anleggsprosjekt er det etablert faste rutiner for idrettens medvirkning i planlegging og gjennomføring av kommunal anleggsutviklingen. Relevante fagmiljøer innenfor idretten trekkes inn i de ulike faser ved planlegging og gjennomføring, enten det skjer i regi av Byrådsavdeling for barnehage, skole, idrett(BBSI) ved Idrettsseksjonen, Idrettservice eller Etat for utbygging som står for gjennomføring av større kommunale anleggsprosjekter etter bestilling fra BBSI. Idrettsrådet viser til deres medvirkning i prosjekter som er definerte som private og/eller som offentlig frivillige (OFS – modell). Dette er prosjekter som idretten selv har hånd om, men som krever stor medvirkning av kommunen i forhold til ulike avtalemessige forhold ettersom slike prosjekter ofte forutsetter kommunale arealer og kommunal medvirkning som en mulig bruker av anleggene.

INNHold

Byrådets konklusjoner

Byrådet ser på Idrettsrådet i Bergen som en viktig medspiller for å utvikle Bergen som en «aktiv og attraktiv idrettsby» og vil sammen med IRB identifisere og avtale årlige rutiner for samarbeidet.

Byrådet vil ha en gjennomgang av de oppgaver og tjenester Bergen kommune får levert av IRB og vurdere fremtidig finansiering av disse i kommende rullering av økonomiplanarbeidet. Se tilskuddskapittelet.

Byrådet vil i samarbeid med idretten søke å finne best mulig erstatningsløsninger for faste brukere i perioder der kommunale idrettsanlegg rehabiliteres, oppgraderes, avvikles eller rives for å bygge nytt.

Byrådet vil i årlig rullering av handlings- og økonomiplan 2017-2020 vurdere de økonomiske rammene for idrettsfeltet.

Byrådet ser på prioritering av anleggsutviklingen som en særdeles kompleks oppgave og vil derfor i dialog med idretten,

INNHOLD

legge opp til en dynamisk prioritering fremfor prioriteringslister slik IRB ønsker.

Byrådet vil se mål, strategier, kriterier, behov, planforutsetninger, utbyggings- og finansieringsmodell for de enkelte (særlige de store) anleggsprosjektene og vurdere disse opp mot tilgjengelige økonomiske rammer i kommende rulleringer av økonomiplanarbeidet i planperioden.

Byrådet vil fortsatt legge til rette for at idretten og deres ulike kompetansemiljøer blir invitert til å medvirke i anleggsprosjekters ulike faser. Byrådet forutsetter også at idretten i god tid avklarer forventninger og eventuell kommunal medvirkning i deres egne prosjekter.

Byrådet svarer på IRB sine øvrige detaljerte innspill i de enkelte kapitler av idrettsplanen som omfattes av disse.m omfattes av disse.

FOTO: HANS R. DANKERTSEN

Hordaland fylkeskommune

Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv er et av satsingsområdene i regional kulturplan 2015-2025 for Hordaland.

Følgende trekkes frem:

- Tilrettelegging for aktivitetsskapende byrom, parker og grøntområde, er et nytt fokusområde for at flere skal kunne delta i friluftslivet. Byfjellene i Bergen bør sikres som natur- og friluftsområde.
- Fylkeskommunen fordeler på basis av gjeldende anleggspolitikk i Hordaland spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet og friluftsliv. Hordaland har de seneste årene hatt en økning i tilskuddet på de statlige spillemidlene. I planperioden er det et mål at 40 % av spillemidlene hvert år skal gå til bygging og rehabilitering av ordinære anlegg i Bergen kommune.
- Hordaland fylkeskommune vil arbeide for at offentlige idrettsanlegg finansiert av spillemidler skal være gratis for barn og ungdom, og ha fleksible åpningstider.
- I planperioden vil det være et stort behov for rehabilitering av kunstgressbaner.

- Det er ønskelig å videreutvikle Slåtthaug Idrettspark i Bergen, slik at det blir et enda mer attraktivt og tilrettelagt aktivitetsanlegg for hele bergensregionen.
- Det skal utvikles arenaer for større nasjonale og internasjonale seniormesterskap.

Innspill til høringsutkastet er ivaretatt i tekst under kapittel 5 og 6.

FOTO: FREDRIK BRUN

INNHOLD

Statlig idrettspolitikk

Stortingsmeldingene «Den norske idretts-modellen» 2011-2012 og «Friluftsliv – naturen som kilde til helse og livskvalitet» 2015-2016 er meldinger som danner et overordnet grunnlag for Bergen kommunes idrettspolitikk.

Den norske idrettsmodellen

I St.meld. 26 (2011-2012)) - Den norske idrettsmodellen, beskrives målene for den statlige idrettspolitikken. Idrettspolitikken skal bidra til at folk har et bredt spekter av lokalt forankrede aktivitetstilbud, både i regi av den frivillige medlemsbaserte idretten og gjennom muligheten for egenorganisert fysisk aktivitet. Den viktigste målgruppen for den statlige idrettspolitikken er barn og ungdom. Det legges vekt på å støtte den frivillige medlemsbaserte idretten, gjennom:

- Å opprettholde og utvikle et omfattende og godt aktivitetstilbud der folk bor.
- Moderne og funksjonelle idrettsanlegg som gir flest mulig anledning til å drive idrett og fysisk aktivitet. Idrettsanleggene vil på denne måten kunne gjenspeile aktivitetsprofilen i befolkningen.
- Idrett og fysisk aktivitet som et bidrag til å bedre folkehelsen.

Friluftsliv – naturen som kilde til helse og livskvalitet

Friluftsliv defineres som «opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse». Ny statlig friluftsmelding ble godkjent i statsråd i mars 2016 og ble behandlet i Stortinget 20. oktober 2016. Meldingen inneholder viktige signal om

hvordan sentrale styresmakter har tenkt å satse på friluftslivet i årene fremover. Blant annet vil regjeringen:

- At enda flere driver med friluftsliv, og får oppleve friluftsliv som en kilde til bedre helse og høyere livskvalitet.
- Bidra til økt motivering og rekruttering til

FOTO: SERGEY NORIN

friluftsliv der barn og unge er prioriterte målgrupper og der det nære friluftslivet prioriteres.

- Ha god forvaltning av områder for friluftsliv, og ivareta arealer for friluftsliv i fjellområder med stort utbyggingspress.

Bergen og Hordaland Turlag er fylkesorganisasjonen for aktivitet innen friluftslivsområdet og tilrettelegger mange aktivitetstilbud for alle aldersgrupper. Utviklingen av turløyper og aktivitetsområder som Stolzekleiven, Løvstien og Fløyparken er eksempler på tiltak som både er blitt attraktive for byens befolkning og besøkende.

Innspill til høringsutkastet

Bergen og Hordaland Turlag tar til orde for at en gjennom denne planen må utvikle en klar og tydelig friluftslivspolitik for Bergen kommune. Det er behov for å styrke sammenhengen mellom arealpolitikken og aktivitetspolitikken for friluftslivet. De spiller inn betydningen av å ta grep for friluftslivbyen Bergen og styrke aktivitetspolitikken for både det organiserte og uorganiserte friluftslivet. Bergen og Hordaland Turlag viser til overordnede nasjonale planer for friluftsliv med fokus på blant annet «Å styrke aktivitetstilbud og tilrettelegge for friluftsliv i regi av friluftslivsorganisasjoner og friluftsråd, slik at en større andel av befolkningen oppfyller helsemyndighetenes krav til fysisk aktivitet».

Det trekkes frem at en kommunal satsing på friluftslivet må rettes inn mot å legge til rette for det organiserte og uorganiserte friluftslivet, samarbeid med det organiserte friluftslivet om prosjekt med aktivitetstilbud og skape sosiale arenaer rettet mot særskilte grupper i samarbeid med det organiserte friluftslivet om å løse levekårs-

og folkehelseutfordringer, arealstrategier, kunnskapskartlegging, legge til rette for et organisert friluftsliv basert på frivillig innsats til glede for allmenne interesser, og økonomiske virkemiddel for å stimulere til mer aktivitet og friluftslivbruk i Bergen kommune.

Formålet friluftsliv synliggjøres bedre i planen ved at den får tittelen: «Idretts- og friluftslivsplan 2017-2027: Idretts- og friluftslivbyen Bergen aktiv og attraktiv, og at økonomiske rammeforutsetninger for friluftslivet synliggjøres og vurderes, at det blir økt fokus på kunnskapsgrunnlag og behov for kartlegging av friluftslivbruk av nærområder, byfjell og bymarken.

Turlaget har også oversendt flere detaljerte innspill knyttet til de ulike kapitlene i Idrettsplanen. Disse vil være tilgjengelige i vedleggsdelen.

Hordaland fylkeskommune peker i sitt innspill på at Bergen og Omland Friluftsråd er en viktig regional aktør for sikring og tilrettelegging av friluftsområder og ber om at dette blir nevnt i ny Idrettsplan.

Drøfting av innspillet

I byrådets plattform 2015-2019

fremkommer det at «Bergen har naturgitte forutsetninger for et godt friluftsliv. Byrådet vil tilrettelegge for nye turområder, og sikre bedre og lettere tilgang i eget nærmiljø. Dette skal vi gjøre gjennom å sørge for god tilgang til byfjell og sjøområder, og gode turveier i bydelene. Byrådet vil sette av areal til anlegg og turløyper med lys når det planlegges nye boligområder».

I høringsutkastet til ny Idrettsplan sies det i forordet til byråden for barnehage, skole og idrett at barn og unge skal ha de beste mulighetene til å drive idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i sitt nærområde. Denne målsetningen går som en rød tråd gjennom hele planen. Skal alle barn og unge inkluderes er det derfor nødvendig å ta særskilte løft i områder med levekårsutfordringer. Det skrives også at frivilligheten er bærebjelken i samfunnet vårt. Det trengs et rikt og bredt organisasjonsliv i Bergen. Derfor vil byrådet arbeide tett med idrettsrådet, organisasjoner

og lag. Gjennom gode og forutsigbare rammebetingelser vil byrådet være en aktiv bidragsyter i det fantastiske spleiselaget som hver dag finner sted i idrettsbyen Bergen.

Bergen og Hordaland Turlag mottar årlig tilskudd fra Bergen kommune til ulike formål. På idrettsfeltet har tilskuddet vært rettet mot aktivitetstilbudet til barn og unge i byen og til utbredelse av dette for å nå flere. De siste årene er tilskuddet gitt fra tilskuddsordningen «Nye idrettstiltak og egenorganisert fysisk aktivitet» som er ment som en støtteordning til oppstart for etablering av nye aktivitetstilbud som på lengre sikt skal være bærekraftige uten kommunal støtte.

Det vil også være naturlig å se på en helhetlig organisering og finansiering av samarbeidet mellom Bergen kommune og friluftsansjoner for å sikre en målrettet og forutsigbar samarbeidsmodell for alle involverte aktører. I første omgang vurderes det som viktig at Bergen og Hordaland Turlag vurderes på egen linje med et basistilskudd som

fast tilskuddsmottaker på idrettsområde og at videre avklaringer tas i dialog med aktørene og vurderes i kommende økonomiplanarbeid. Det vurderes derfor i denne omgang at formuleringer i høringsutkastet i tilstrekkelig grad dekker friluftslivet som en del av en idrettsplan og at det omfattende samarbeidet som allerede foregår mellom organisasjonene og Bergen kommune, gjennomgås for å sikre helheten ved formålet.

Det vil være hensiktsmessig å gå gjennom teksten i høringsutkastet for å legge inn organisert og egenorganisert friluftsliv der det passer inn. Idrettsplanen skal være en plan for hvordan man ønsker å tilrettelegge for aktivitet og anlegg i vid forstand. Fysisk aktivitet skal kunne utøves med et mangfold av aktiviteter og på ulike arenaer, fortrinnsvis i nærmiljøet.

Byrådets konklusjon

Byrådet er positive til Bergen og Hordaland Turlags innspill om økt fokus på friluftsliv i Bergen og vil invitere til videre dialog om konkretisering, organisering og finansiering av samarbeidet mellom Bergen kommune og Bergen og Hordaland Turlag.

Byrådet vil ikke nå foreta navneendring på idrettsplanen 2017 – 2027, men se det i sammenheng med videre dialog med involverte frivillige organisasjoner og friluftsrådet.

Byrådet vil arbeide for et differensiert og attraktivt idretts- og aktivitetstilbud for barn, ungdom og voksne i tett samarbeid med idretten, friluftslivet og andre aktører som tilbyr ulike lavterskeltilbud.

Byrådet vil øke forutsigbarheten og synligheten som Bergen og Hordaland Turlag har som tilbyder av mye og god aktivitet for barn, unge, voksne, eldre og særlig grupper i Bergen. I vedtatt budsjett for 2017 er Bergen og Hordaland Turlag innarbeidet på egen linje som fast tilskuddsmottaker med kr. 0,2 mill.

FOTO: ANDRÉ MARTON PEDERSEN

3

AKTIVITETS- UTVIKLING

INNHold

3. Aktivitetsutvikling

I dette kapittelet beskrives sentrale utviklingstrekk på aktivitetsfeltet i Bergen og noen generelle utfordringer knyttet til aktuelle temaer i arbeidet med å tilrettelegge for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Videre beskrives målgruppene barn, ungdom, voksne, samt innsatsområdene talentutvikling, toppidrett og Bergen som arrangementsby. Innspill fra den organiserte idretten og organisert friluftsliv, gjennom Hordaland idrettskrets, Idrettsrådet i Bergen, Bergen og Hordaland Turlag og Olympiatoppen Vest er tatt med. Byrådets vurderinger og anbefalinger er innarbeidet i kapittelet.

Bergen kommune har en ambisjon om å være en foregangskommune innen aktivitetsutvikling og ønsker flere aktive innbyggere gjennom nytenkning, kompetanse og et variert aktivitetstilbud som omfatter alt fra lavterskeltilbud til toppidrett. Det viktigste er at innbyggerne i Bergen er i fysisk aktivitet, uavhengig av arenaen det utføres på. I idrettsplanen vil organisert idrett og tilbud gjennom kommunal produksjon, egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv ligge under samme kapittel. All tilrettelegging for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv vil ses i en sammenheng. En

FOTO: KONDIS

kommune har et større ansvar for å tilrettelegge for fysisk aktivitet, slik at flere kan delta, også de som ikke finner seg til rette i den organiserte idretten.

Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsservice er sentral med tilrettelegging for spennende og nyskapende lavterskeltak/aktivitetstilbud for egenorganiserte og idrettstilbud for særlige grupper. Eksempler på dette er Åpen hall, ulike idrettsleirer for barn og ungdom i ferie og fritid, skidager, utleie av gratis idrettsutstyr med mer. Dette er viktige tiltak for barn og unge som bør opprettholdes og videreutvikles i planperioden, i samarbeid med idrettslag, friluftsliv og andre aktører.

FOTO: HÅVARD HOLME

Bergen kommunes viktigste målgruppe er barn og ungdom. God aktivitetsutvikling for denne målgruppen kjennetegnes blant annet ved at:

- Idrettslagene er attraktive og har høy deltakelse, og at idrettstilbudene er lett tilgjengelig, tilpasset barn og unges ønsker og behov.
- Idrettslagene gjør idrettstilbudet tilgjengelig for barn og unge som har begrensende økonomiske ressurser.
- Idrettslagene tilbyr lett tilgjengelige og åpne rekrutteringstiltak der underrepresenterte grupper inkluderes.
- Idretten, Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune, høgskole og universitet finner hensiktsmessige samarbeidsformer for å utvikle idrettstilbudet i Bergen.
- Tilbudene og mulighetene for å drive egenorganisert fysisk aktivitet er tilgjengelig i nærmiljøet gjennom åpne og inkluderende tilbud og arealer/anlegg for fysisk aktivitet.

Et godt bilde på god aktivitetsutvikling vil være høy deltakelse i et mangfold av aktiviteter, ikke bare til den selvgående mosjonist, men også for de som i utgangspunktet ikke har valgt å være fysisk aktive.

For å kunne tilrettelegge for god aktivitetsutvikling er det også viktig å følge med på utviklingstrender innen idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Organisert idrett, egenorganisert aktivitet og friluftsliv

I Bergen drives fysisk aktivitet på ulike arenaer, som f.eks. innenfor den organiserte idretten, som egenorganisert fysisk aktivitet og/eller innen friluftslivet. Organisert idrett innehar noen rammer og regler som man ikke har innenfor egenorganisert fysisk aktivitet. Det å drive egenorganisert fysisk aktivitet er ofte uavhengig av tid og uten for mange omfattende forpliktelser. Sånn sett er det et skille mellom organisert og egenorganisert aktivitet. Friluftslivet er populært blant mange og kan også være et attraktivt alternativ til ungdom som ønsker å være fysisk aktive, men som ikke ønsker å drive med konkurranse. Friluftslivet finnes både i organiserte og egenorganiserte former.

Et tett samarbeid mellom organisert idrett, andre tilbydere av fysisk aktivitet og kommune er avgjørende for å oppnå mer fysisk aktivitet og friluftsliv for innbyggerne i Bergen.

INNHOLD

Byrådets konklusjoner

Byrådet vil i planperioden arbeide for å sikre en forutsigbar driftsramme for kommunale aktivitetstilbud, og vil i økonomiplanperioden definere konkrete tiltak på feltet.

FOTO: KATARINA LUNDE

Sentrale utviklingstrekk på feltet i Bergen

I 2014 økte medlemstallene innen den organiserte idretten i Bergen til 100 823. Dette er første gang antall medlemskap i Bergen har passert 100 000. Av de totalt 100 823 medlemskap i organisert idrett i Bergen, er det 41 401 jenter/kvinner og 59 422 gutter/menn. Størrelsesforholdet mellom kvinner og menn når det gjelder medlemskap holder seg fortsatt på rundt 40-60 % forholdet, noe som også gjelder nasjonalt. Sett i forhold til folketallet er 37,1 % av innbyggerne i Bergen i 2014 medlem av norsk idrett. Bergen økte dermed sin andel med 2 % i forhold til 2013. Bedriftsidretten som også er en del av Idrettsrådet i Bergen består av ca 300 bedriftsidrettslag med rundt 25 000 medlemmer.

Blant jenter er den største aktiviteten i aldersgruppen 6-12 år. For gutter er det stor aktivitet i samme aldersgruppe, men størst aktivitet finner vi i aldersgruppen 26+.

Fotball er fortsatt den største idretten i Bergen og utgjør nesten 30 % av det totale aktivitetstallet. De ti største idrettene utgjør 75,5 % av alle aktive, og

det er også disse idrettene som samlet øker mest. Aktivitetstallene i aldersgruppene 13-19 år og 20-25 år viser at det er et stort potensiale for økt aktivitetsnivå. Flere nasjonale studier viser at ca. 49 % av 15 år gamle gutter og jenter ikke tilfredsstiller anbefalingene for fysisk aktivitet gitt av Helsedirektoratet.

Det vil være nyttig å se aktivitetsutviklingen over tid, slik at også anleggsbehov blir knyttet opp mot aktivitetsutvikling. Idrettsårbøkene er således et godt redskap for å fremskaffe seg kunnskap om utviklingen i Bergen.

På friluftsfeltet hadde Bergen og Hordaland Turlag i 2015 et medlemstall i Bergen på 17712. Dette er fordelt på 3246 barn 0-19 år, og 14466 voksne 20 år og oppover. Turlaget har hatt en liten økning i medlemstallet fra 2014.

FIKS Bergen var i forrige Idrettsplan, Idrettsbyen Bergen – et steg foran, samlebegrepet på alt som har med egenorganisert fysisk aktivitet og kommunal produksjon av aktivitetstilbud å gjøre gjennom Idrettsservice. Eksempler på dette er blant annet Åpen hall, Fysak allaktivitetshus, ulike idretts- og friluftsløyper og skibusser med mer.

Når det gjelder egenorganisert fysisk aktivitet og kommunale aktivitetstilbud er tallene hentet fra tiltak og samarbeidsprosjekt gjennom FIKS Bergen. I 2014 gikk 73 % av FIKS Bergens budsjettmidler til aktivitet direkte til idrettslag og frivillige organisasjoner, og 27 % til kommunale aktivitetstilbud. Det ble gjennomført 130 ulike tilbud/arrangement der over 50 ulike idrettslag og friluftsløyper har vært med som samarbeidspartnere. FIKS Bergen hadde i 2014 over 410 000 deltakelser, hvorav 242 000 var besøkende i Fysak allaktivitetshus på Slettebakken i Årstad bydel. Resterende var fordelt på Åpen hall, svømmekurs, skatekurs, ulike aktivitetstilbud til flerkulturelle, utviklingshemmede, fysisk funksjonshemmede, overvektige barn og ungdom, eldre og idrettstimer i skolen.

Aktivitetsskapittelet er ment å trekke opp de store linjene på aktivitetsutviklingen og dette skal gi rom for kreativitet innenfor feltet.

FOTO: IDRETT BERGEN SØR

Generelle utfordringer på aktivitetsfeltet

I denne delen av planen omtales ulike temaer som Bergen anser som viktige fokusområder for å skape god aktivitetsutvikling for barn, unge, voksne og innen talentutvikling og toppidrett.

Områdesatsning og like muligheter

Områdesatsingen er et viktig virkemiddel i kommunes arbeid med å utjevne levekårsforskjeller. Dette innebærer en helhetlig og sammenhengende innsats i et nærmere definert geografisk område for å styrke områdets fysiske og sosiale standard.

Per 2016 er følgende områder i Bergen kommune definert under områdesatsingen:

- Solheim nord i Årstad bydel
- Ytre Arna i Arna bydel
- Indre Laksevåg i Laksevåg bydel

Samtidig gjør kommunen en ekstra innsats i flere andre områder med levekårsutfordringer. Disse vil bli nærmere omtalt under anleggsutvikling og de bydelsvise omtalene.

Idrettstilbudet i flere områder i Bergen med særlige levekårsutfordringer, erfares å ha lavere deltakelse, færre tilbud og arealer for å drive fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. På den andre siden har man lyktes de senere årene, eksempelvis på Løvtakksiden med økt deltakelse gjennom et mer mangfoldig og tilgjengelig tilbud til befolkningen. Det kan sees i sammenheng med mange aktørers innsats for å løfte levekårsforholdene i området, blant annet gjennom aktivitets- og anleggsutvikling. Ny-Krohnborg - senter for oppvekst, idrett og kultur er et godt eksempel hvor barnehage, skole, kultur og idrett er samlet til et kraftsenter for nærmiljøet, noe som har stimulert til økt aktivitet. Dette er en modell Bergen kommune vil bruke i flere områder med levekårsutfordringer. I forbindelse med skolebruksplanen 2016 har bystyret vedtatt at det ved Ytre Arna skole skal etableres et lignende senter hvor skole, idrett og kultur skal samlokaliseres.

I forbindelse med områdesatsingen i Indre Laksevåg utredes det muligheter for å etablere et allaktivitetshus med FYSAK-elementer. Prosjektet har vært beheftet med stor usikkerhet og flere løsninger er vurdert. Det foreligger nå et faglig omforent og revidert skisseprosjekt fra

etat for utbygging. Byrådet anbefaler at tiltaket gjennomføres for å møte levekårsutfordringene i bydelen og behovet for at barn og unge har en samlingsplass hvor de kan utøve egenorganisert aktivitet. Det foreslås derfor i tilleggsinnstillingen til budsjett for 2017 at det settes av 30 mill. kroner til gjennomføring av planene for et aktivitetshus for barn og unge i bydelen. Tiltaket vil være et viktig element i områdesatsingen. Samtidig foreslår byrådet i idrettsplanen at det skal bygges en ny svømmehall i Laksevåg bydel. Dette er nærmere omtalt under anleggsutvikling og de bydelsvise omtaler.

På Slettebakken er det ferdigstilt en ny kunstgressbane høsten 2016. Samtidig pågår det en mulighetsstudie for å utvikle en oppvekst- og idrettspark på Slettebakken. Rammebetingelsene for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv er gode i nærområdet med en rekke idrettsanlegg. Det er likevel viktig at kommunen er en god medspiller som stimulerer lokale lag og organisasjoner til å gi et godt og variert tilbud på Slettebakken, noe som forøvrig også gjelder for alle områder med levekårsutfordringer i Bergen kommune.

Kostnadene ved å drive idrett for barn og ungdom har økt de senere årene. Størrelsen

på medlemsavgifter, treningsavgifter, utgifter til drakter og reiser til cuper og arrangementer varierer mellom idrettene og idrettslagene. Dersom foreldre ikke arbeider dugnad blir de ulike avgiftene ofte satt opp i mange idrettslag. Familier med lav inntekt og flere barn, vil få problemer med å delta på grunn av kostnadene (Rapport fra Kulturdepartementet, «Kom igjen jenter» 2014). Lavere betalingsevne kan være et hinder for deltakelse i ulike fritidsaktiviteter, spesielt blant innvandrerfamilier. Det er derfor viktig at idretten i Bergen har en sosial profil i forhold til kostnader ved deltakelse.

FOTO: TOVE LISE MOSSESTAD

Samtidig har Bergen kommune ved etat for sosiale tjenester en ordning med dekning av barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter. Det gis stønad til fritidsaktiviteter med inntil kr. 3000,- pr. år til barn og unge fra 1. klasse og opp til 18 år. Målgruppen er barn i familier som mottar økonomisk sosialhjelp eller har økonomi på sosialhjelpsnivå.

I tillegg eksisterer det en utlånsordning av idrettsutstyr til skoler, idrettslag og frivillige organisasjoner. Formålet med ordningen er at personer som ikke har eget utstyr kan låne dette gratis. Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsservice forvalter ordningen. Bergen kommune har på denne bakgrunn utviklet et aktivitetskort, som fra høsten 2016 kan gi barn og unge (0 – 17 år) med lav betalingsevne gratis adgang til en rekke aktiviteter og opplevelser. Kortet er i samarbeid med NAV og introduksjonssenteret for flyktninger. 16 aktører inngår per i dag som samarbeidspartnere. Innenfor idrett og friluftsliv er ADO arena, Sportsklubben Brann og Bergen og Hordaland Turlag foreløpige samarbeidspartnere.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet ønsker at alle innbyggere skal vokse opp og bo i gode og trygge nærmiljø med velferds- og fritidstilbud, variert boligsammensetning og sosiale møteplasser.
- Byrådet vil løfte frem områder med levekårsutfordringer. Barnehage, skole, idrett og kultur er helt sentrale satsingsområder for å skape gode nærmiljø som innbyggerne trives i, og i arbeidet med å utjevne sosiale forskjeller i Bergen kommune.
- Byrådet peker på at et av idrettsplanens delmål er at gratisprinsippet skal legges til grunn som en generell hovedregel for barne- og ungdomsidretten i Bergen. Samtidig videreføres ordningen med stønad til fritidsaktiviteter for barn og unge samt aktivitetskortet. Byrådet forutsetter at Fylkesmannen bevilger midler til aktivitetskortet videre.
- Byrådet anbefaler at offentlige midler prioriteres til anleggsutvikling i områder med levekårsutfordringer og at det samarbeides med idretten om å utvikle varierte, fleksible og funksjonelle idrettsanlegg i hele byen.

Innspill til høringsutkastet

Byrådsavdeling for klima, kultur og næring (BKKN) understreker at en videreføring av aktivitetskortet forutsetter bevilgning fra Fylkesmannen. Dette må òg inkluderes i idrettsplanens formulering. Det er også gitt innspill om at kultur er et viktig satsingsområde.

Samarbeidsutvalget ved Slettebakken skole støtter at det i mulighetsstudiet for Slettebakken vektlegges tiltak som prioriterer gode aktivitetsmuligheter for barn og unge, og tiltak som styrker oppvekstvilkårene i nærmiljøet.

Drøfting av innspillet

Aktivitetskortet er i en pilot- og utprøvningsfase med midler fra Fylkesmannen. En videreføring vil avhenge av resultat fra evaluering og videre offentlig finansiering.

Innspill om at kultur er et viktig satsingsområde for å skape gode nærmiljø som innbyggerne trives i, er tatt inn i tekst tidlig i planen.

Innspillet fra Slettebakken skole underbygger mål og strategier i høringsutkastet til ny idrettsplan om å løfte fram og prioritere dette i områder med levekårsutfordringer.

Byrådets konklusjoner

Byrådet legger til grunn at aktivitetskortet er i en pilot- og utprøvningsfase. En videreføring vil avhenge av resultat fra evaluering og videre offentlig finansiering.

Byrådet vil sikre en bred involvering når mulighetsstudien foreligger, og tar innspillet fra Samarbeidsutvalget ved Slettebakken skole til vurdering.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Inkludering

Idrettsbyen Bergen er stor og mangfoldig, og det er en ressurs for Bergen at byen vår består av mennesker med ulik bakgrunn, økonomiske ressurser og livssituasjon. Inkludering bygger tillit og utvikler mestring.

Inkludering er et vidt begrep, som omhandler tilrettelegging og fokus på blant annet inkludering av flerkulturelle, fysisk funksjonshemmede, utviklingshemmede og personer som trenger egne tilrettelagte tilbud. Alle innbyggere i Bergen fortjener de samme mulighetene og tilbud innen idrett og fysisk aktivitet uansett etnisk bakgrunn, alder, kjønn og funksjonsnivå. Dette kan gjøres gjennom å legge til rette for møteplasser og aktiviteter lokalt. Deltakelse på felles arenaer i nærmiljøet bidrar også til økt deltakelse på andre samfunnsarenaer.

Det er allerede mange aktører som er engasjert i å tilrettelegge for at alle som ønsker å drive fysisk aktivitet og/eller organisert idrett skal få muligheten til det i sitt nærområde. Flere idretter og idrettslag er engasjert med å integrere flerkulturelle inn i ulike idrettslag i Bergen. Det er blant annet opprettet en miljø-/feltarbeiderstilling på Nygård skole i samarbeid med Hordaland

idrettskrets, Norges håndballforbund region Vest og Norges fotball forbund Hordaland. Erfaringene viser økt rekruttering og deltakelse i den organiserte idretten blant minoritetsungdom. Det arbeides spesielt aktivt med å rekruttere jenter med minoritetsbakgrunn inn i fysisk aktivitet.

Når det gjelder flerkulturelle er minoritetsgutter like aktive som majoritetsgutter, mens minoritetsjenter er klart underrepresentert i den organiserte idretten (Rapport fra Kulturdepartementet, «Kom igjen jenter», 2014). Den norske idrettskulturen er preget av frivillig dugnadsarbeid, og like muligheter for deltakelse for jenter og gutter. Kulturelle barrierer gjør at arbeid med inkludering av jenter og kvinner med flerkulturell bakgrunn, krever en tettere rekruttering og oppfølging. Dette er ressurskrevende for idrettslag og derfor bør det vurderes hvordan man best kan nå disse jentene gjennom tilskudd til idretten. Det bør også fokuseres på informasjon til både foreldre og barn om like rettigheter, plikter og muligheter for deltakelse. Idrettsrådet i Bergen fordeler også inkluderingsmidler til idrettslag via Norges idrettsforbund etter gitte kriterier. Ordningen er beskrevet under kapittelet «Idrettens økonomiske rammevilkår».

Mennesker med nedsatt funksjonsevne er et viktig fokusområde for idretten i Bergen. Organisert idrett er en viktig sosial møteplass for å inkludere denne målgruppen inn i sitt ordinære idrettstilbud (Idrettspolitisk dokument 2015-2019). Bergen kommune arbeider målrettet for å gi fysisk funksjonshemmede gode rammevilkår for å kunne drive fysisk aktivitet. Et godt eksempel, er tilskudd og samarbeid med Barnas fysioterapisenter gjennom tilbudet «Turbo treningssenter». Tilbudet gir mange med funksjonsnedsettelse trening på senteret hver uke, men det er fortsatt en vei å gå for å rekruttere nye funksjonshemmede utøvere til den organiserte idretten.

Utviklingshemmede har i dag en rekke gode og varierte aktivitetstilbud særlig innen fotball og håndball i Bergen. Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett, ved Idrettsservice arbeider tett med idretten og lokale idrettslag for å tilrettelegge

FOTO: TOVE LISE MOSSESTAD

gode aktivitetstilbud for denne målgruppen. Det gis positive tilbakemeldinger fra foreldre og brukere. Det fokuseres på å tilrettelegge tilbud som kan bidra til økt hverdagsaktivitet. Infoposten, som er en informasjonsavis for målgruppen, blir brukt til å publisere idrettstilbud som skal motivere til økt fysisk aktivitet og et godt og sunt kosthold.

Norges idrettsforbund har som mål å utvikle toleranse, forståelse og skape erkjennelse av menneskers likeverd for å unngå diskriminering, trakassering og hets. Det er nulltoleranse for diskriminering og trakassering uansett kjønn, etnisk bakgrunn, livssyn, seksuell orientering og funksjonshemming. Lesbiske, homofile og bifile er til forskjell fra mange andre minoritetsgrupper en usynlig gruppe. Ungdomstiden er en periode som har mye å si for identitetsutvikling og kan oppleves som vanskelig for mange. Ungdom som forelsker seg i personer av samme kjønn har det kanskje enda vanskeligere enn det andre ungdommer har. Det er derfor en ekstra utfordring å bidra til formidling av kunnskap og informasjon slik at denne gruppen aksepteres innenfor idretten. Bergen kommune forventer at idretten i Bergen etterlever dette målet og disse verdiene.

For å få flere inkludert både i organisert idrett og egenorganisert fysisk aktivitet, bør samarbeidet mellom idrett, skole og kommune styrkes. Idrettslag, idrettsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoner er viktige brikker for at inkluderingsarbeidet skal fungere godt i praksis.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet er positiv til å støtte idrettslag som legger til rette for økt deltakelse av flerkulturelle, funksjonshemmede og utviklingshemmede.
- Byrådet er positive til egne rekrutteringstiltak gjennom frivillige organisasjoner og idrettslag for å øke jenters deltakelse på alle arenaer.
- Byrådet ønsker et tettere samarbeid med Idrettsrådet i Bergen i forbindelse med inkludering av flerkulturelle.
- Byrådet ser positivt på idrettens mål og verdier for å unngå diskriminering, trakassering og hets. Sammen med idretten i Bergen vil byrådet arbeide for at dette forankres i alle idrettsmiljøer.

Innspill til høringsutkastet angående inkludering

Hordaland idrettskrets er positive til Bergen kommunes samarbeid med idrettsorganisasjonen i forbindelse med arbeidet med å inkludere flerkulturelle inn i ulike idrettslag i Bergen og er også positive til at det stilles krav og forventninger om at verdiene i norsk idrett etterleveres.

Idrett Bergen Sør har i innspill til høringsutkastet pekt på at barn, unge og voksne, med psykiske utfordringer og utfordringer innen rus er et økende problem i følge folkehelseinstituttet. Målgruppen trenger også tilrettelagte tilbud innen fysisk aktivitet.

Norges håndballforbund Region Vest har i innspill til høringsutkastet kom med forslag til tiltak som kan bidra til å redusere de største hinder for deltakelse og etablering av nye tilbud for personer med nedsatt funksjonsevne og ber om at dette tas med i idrettsplanen for 2017-2027.

For etablering av nye lag er det også viktig med hallkapasitet og trenerressurser. Norges håndballforbund foreslår å endre retningslinjene for tildeling av halltid, slik at aktivitetstilbud for målgruppen prioriteres i forhold til halltid.

Det er i dag et svært godt samarbeid mellom idretten og kommunen sin idrettsavdeling/idrettsservice. Norges håndballforbund mener derimot at det er behov for økt samarbeid med kommunens helseavdeling (folkehelse), omsorg og sosiale tjenester (støttekontakt/transport). Et konkret tiltak som idretten har god erfaring med i øvrige kommuner i Hordaland, er et samarbeid mellom klubb og kommune hvor klubben skaffer trenere til laget og kommune lønner trenerne som treningskontakt/fritidsassistent/støttekontakt.

Drøfting av innspill

Hordaland idrettskrets innspill om inkludering og verdiarbeid i norsk idrett støtter opp om både nasjonal og kommunal idrettspolitikkk på dette feltet.

Idrett Bergen Sør sitt innspill om at barn, ungdom og voksne med psykiske utfordringer og utfordringer innen rus trenger tilrettelagte tilbud, legges inn som en målgruppe i tekst under inkludering som en målgruppe for personer som trenger egne tilrettelagte tilbud.

Det er per i dag et godt samarbeid mellom Bergen kommune Idrettsservice, Norges fotballforbund Hordaland og Norges håndballforbund Region Vest vedrørende tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne og på feltet inkludering generelt. Når det gjelder samarbeid med andre byrådsavdelinger er det opp til de ulike aktørene å opprette kontakt og samarbeidsarenaer.

Byrådets konklusjoner

Byrådet ønsker å videreføre det gode samarbeidet som Bergen kommune, Norges fotballforbund Hordaland og Norges håndballforbund Region Vest har i forhold til tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne, og på feltet inkludering generelt.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Frivillighet

Frivillighet er definert som ikke obligatorisk arbeid, det vil si den tiden en person bruker på å utføre en eller flere aktiviteter - enten gjennom en organisasjon, eller direkte overfor andre utenfor egen husholdning - uten å ta betalt for arbeidet.

I Bergen er det et omfattende frivillig arbeidet i idrettslag, idrettsorganisasjoner og friluftsansjoner. Verdien av frivilligheten innenfor idrett i Bergen, er estimert til ca. kr.750 mill. i 2016 (Hordaland idrettskrets, 2016). Dette dokumenterer hvilken stor samfunnsøkonomisk verdi frivilligheten representerer for Bergen.

For å opprettholde og øke den frivillige innsatsen anses det som viktig at Bergen kommune bidrar med gode og forutsigbare rammebetingelser. Frivillighet er en grunnleggende kvalitet ved et godt fungerende samfunn. Frivilligheten i den organiserte idretten baserer sin virksomhet på gaver, kontingenter, innsamlede midler, dugnader m.m. Mange opplever en integrering i samfunnet gjennom deltakelse i idrettslag og foreninger.

Selv om antall frivillige har økt, melder mange idrettslag om at det er en utfordring at det skjer et frafall av tradisjonelle ildsjeler, og at

idrettslagstilhørigheten ikke synes å være like grunnfestet som tidligere. Det meldes også om at flere voksne prøver å betale seg ut av dugnads- og frivillighetsarbeid, og at dette kan føre til større arbeidsbelastning for dem som er tilbake. På den andre siden erfarer det at frivillige organisasjoner med klare oppgave- og rollebeskrivelser, med avklart forventet tidsbruk og enkel opplæring gjør det enklere å få tak i frivillige, og engasjementet og deltakelsen øker.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

I Bergen kommune ønsker vi høy deltakelse fra frivillig sektor. Byrådet ønsker et rikt og bredt organisasjonsliv for at Bergen skal være et godt sted og bo. Det frivillige arbeidet er med på å gi mening i tilværelsen, og nettopp derfor er det et viktig forebyggende arbeid. Frivillige organisasjoner er viktige verdiformidlere, og deres arbeid skal anerkjennes, støttes og Bergen kommune skal være en god medspiller for frivilligheten.

Innspill angående frivillighet

Gategym er en frivillig organisasjon med mål om å utjevne sosiale ulikheter i helse ved å gjøre lavterskel fysisk aktivitetstilbud mer tilgjengelig i nærmiljøet der folk bor gjennom aktivitet som gir mestring og som er tilpasset den enkeltes form og fysiske forutsetning.

I kapittel 3 vises det til samarbeid mellom organisert idrett, andre tilbydere og Bergen kommune. I kapitlet står det at man ønsker å tilrettelegge for både idretten og andre aktører som tilbyr nye aktiviteter, men det er kun idretten som er nevnt i forbindelse med utvikling av aktiviteter for voksne i et folkehelseperspektiv. "Dette kan være lavterskelaktiviteter som er uforpliktende og fleksible, som ofte private og kommersielle aktører tilbyr."

Gategym ønsker at andre aktivitetstilbydere skal kunne samarbeide med Bergen kommune om gode folkehelse tiltak.

Drøfting av innspill

En befolkning som er fysisk aktiv er det viktigste for Bergen kommune, uavhengig av hvem som tilrettelegger for aktiviteten. Det er imidlertid viktig at aktivitetene er lavterskeltilbud og at det gis et mangfold av muligheter i ulike deler av byen og kanskje spesielt i områder med levekårsutfordringer. Lavterskeltilbud vil på den måten kunne generere mer aktivitet og frivillighet.

Ressursene på området er begrenset, men byrådet vil at både den organiserte idretten og andre aktivitetstilbydere skal komme i betraktning med gode lavterskeltiltak som ikke er prioritert.

Byrådets konklusjoner

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

INNHOLD

Likestilling i idretten

Likestilling innebærer i all hovedsak like muligheter og rettigheter for kvinner og menn. I dag brukes begrepet i videre forstand og omhandler også likestilling uavhengig av funksjonsevne, seksuell orientering, alder, etnisitet, religion og lignende.

Idrettslagene spiller en viktig rolle i å arbeide forebyggende og holdningsskapende. De siste statlige idrettsmeldingene verken tematiserer eller problematiserer kjønn. På den måten blir ikke kjønn sett på som et relevant kunnskapsområde for utforming av idrettspolitik. Muligheter for deltakelse, makt og innflytelse i organisert idrett bør være likt fordelt mellom kvinner og menn. Til tross for at både kvinnelige og mannlige styremedlemmer i idretten synes at mannsdominansen i sentrale lederposisjoner er uakseptabel og udemokratisk, virker det som om at denne problemstillingen sjelden blir diskutert i organisasjonen (Idrettens dilemmaer, 2007). Vi har et demokratisk samfunn i dag som myntes på likeverd, og det bør derfor være naturlig at begge kjønn er godt representert i idrettens lokale og sentrale organisasjoner.

Den organiserte idretten har historisk sett blitt utviklet, utøvd og ledet av menn, noe som også gjenspeiles i Bergen. Gutter og jenter, kvinner og menn kan i realiteten delta på lik linje i organisert idrett. Det er likevel en kjensgjerning at jenter og kvinner i mindre grad engasjerer seg i trener- og lederstillinger både på bredde og toppnivå.

Idrettspolitisk dokument 2015-2019 viser til en mer spisset ambisjon om å engasjere flere kvinner og unge inn i trener- og lederroller.

Så lenge midler til idrett og fysisk aktivitet gis gjennom kommunalt nivå, må idrettslag og idrettsorganisasjoner bestrebe seg på en reell likeverdig fordeling av midler til idrett og fysisk aktivitet.

FOTO: ELA PIOTROWSKA, BERGEN CHALLENGE

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- For at kjønnsstereotyper ikke skal opprettholdes bør det stilles strengere krav til at idrettsorganisasjonen bestreber seg på mer likestilling mellom kjønnene. Byrådet vil derfor utfordre idretten til å engasjere flere jenter og kvinner inn i trener- og lederposisjoner i organisert idrett i Bergen.
- Byrådet vil gjennom tilskuddsordningen «nye idrettstiltak» legge mer vekt på kriteriet om kjønnsbalanse, for å forsterke fokuset på likestilling i idretten.

Innspill til høringsutkastet angående likestilling

Hordaland idrettskrets synes i sitt høringsinnspill at det er positivt at byrådet utfordrer idretten til å engasjere flere jenter og kvinner inn i trener- og lederposisjoner i organisert idrett i Bergen. Helt overordnet er kvinneandelen på 40 % ikke tilfredsstillende. I barne- og ungdomsidretten er fordelingen bedre balansert, men kvinnelige ledere og trenere er i mindretall på alle nivå i organisasjonen. Norges idrettsforbund har arbeid for å styrke dette feltet som en del av sin programerklæring for inneværende tingperiode. En del er gjort gjennom idrettens lovverk, som blant annet stiller krav om at begge kjønn skal være representert ved valg/oppnevning av styre, råd, utvalg med mer. Tallenes tørre tale sier likevel at kvinner er klart underrepresentert i lederroller. Et eksempel på dette er at bare 22 % av idrettslagene i Hordaland har kvinnelig leder. Idrettskretsen ser positivt på utfordringen fra Bergen kommune om å engasjere flere kvinner i trener- og lederposisjoner.

Drøfting av innspill

Hordaland idrettskrets innspill om likestilling i norsk idrett støtter opp om kommunal idrettspolitikkk på dette feltet. Det er viktig at overordnede idrettsorganisasjoner har fokus på dette.

Byrådets konklusjoner

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: KATARINA LUNDE

Kompetanseutvikling i idretten

Med kompetanseutvikling menes her kompetanse knyttet til hvordan idrettslaget/organisasjonen drives og ledes, hvilke lover og regler som idrettslagene er innbefattet av, samt faglig kompetente trenere, dommere og ledere på alle nivå i organisasjonen, fra styret og ned til det frivillige grasrotnivået.

Utvikling av idrettslaget er sentralt for å skape rammer for en god og sunn idrettskultur, der alle vet hva som forventes av en, og der det skapes gode og trygge rammer for barn og ungdom, slik at forutsetningene for livslang bevegelsesglede opprettholdes.

Utvikling av et idrettslag er særdeles viktig av flere grunner. Blant annet gir strukturerte og bevisste idrettslag, nok og positive tillitsvalgte, godt omdømme, trivsel, en solid organisering og bedre og flere utøvere. Det styrker også følelsen av å være en del av et idrettslag, og driften forenkles. Tilhørighet gir engasjement, eierforhold og ønske om å bidra, fordi ansvaret fordeles etter tydelige prinsipper. Det er også enklere å arbeide mot felles mål. Sentralt i utviklingen av idrettslaget er kvalitet i de ulike ledd. Systemet blir på denne måten ikke personavhengig. Bergen kommune har i forbindelse med utarbeidelse av nye kriterier under tilskuddordningen «Basistilskudd», latt seg inspirere av det beste fra kvalitetsklubbarbeidet i Norges fotballforbund Hordaland. Bergen kommune ønsker i samarbeid med idretten å bidra til at idrettslag i Bergen utvikles til å bli mer organiserte og kompetente idrettslag som leverer kvalitet i alle ledd, og som sikrer en bærekraftig fremtid for idrettslaget. Ti idrettslag er i samarbeid med Idrettsrådet i Bergen, Hordaland idrettskrets, Norges fotballforbund Hordaland og Idrettsservice plukket ut til å være basistilskuddsmottakere, og idretten vil i samarbeid med Bergen kommune følge opp disse idrettslagene. Basistilskuddet er nærmere

FOTO: GAVIN COLLINS

beskrevet i kapitlet om idrettens økonomiske rammevilkår, under tilskuddsordninger.

Frafall i idretten kan være knyttet til kompetanse i idrettslaget. Ved naturlig frafall slutter de fordi dette ikke er den mest naturlige fritidsaktiviteten. Mange av de som slutter med organisert idrett holder seg fortsatt fysisk aktive, og det er positivt i seg selv. Det naturlige frafallet, er mindre viktig. Det «problematiske» frafallet er når man «mister» potensielle medlemmer fordi man har for dårlig kompetanse blant trenere, ledere, og når det er for stort konkurransepress, eller når tilbudene er for dårlig og det ikke er gøy lenger. Det er derfor et kontinuerlig behov for et rekrutterings- og opplæringsprogram med fokus på å rekruttere, utdanne og engasjere unge ledere, trenere og dommere.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

Byrådet er positive til i samarbeid med idretten å øke kompetansen i idrettslagene gjennom blant annet å følge opp basistilskuddsmottakerne og stimulere til økt rekruttering og utdanning av trenere, ledere og dommere.

Innspill til høringsutkastet angående kompetanseutvikling

Hordaland idrettskrets fremhever i sitt innspill til høringsutkast at kompetansehevende tiltak som kurs og seminarer i regi av idrettsorganisasjonen vil være sentralt i arbeidet med kompetanseutvikling i tiden fremover.

Drøfting av innspill

Hordaland idrettskrets innspill om kompetanseutvikling er allerede ivaretatt i tekst og i det etablerte samarbeidet med Bergen kommune gjennom tilskuddsordningen basistilskudd og basistilskudd til Olympiatoppen Vest.

INNHOLD

Byrådets konklusjoner

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: HORDALAND IDRETTSKRETS

Aktivitetstrender

Aktivitetstrender oppstår ofte fordi noen ønsker å drive med nye og spennende aktiviteter. Idretts- og friluftsjakt er populære i seg selv, men for at organisasjonene skal nå flere og nye målgrupper, trengs det videreutvikling og spissede aktivitetstilbud. Nyskapende tilbud innen idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv vil kunne gi foreninger nytt liv, nye inntekter og flere kompetente medarbeidere. Stikkord som kvalitet og tilgjengelighet står sentralt.

Nye aktivitetstrender og introduksjon av nye idretter vokser ofte frem i tilknytning til høgskole- og universitetsmiljøer. Utbredelsen av flere idretter i Norge kan sees i et slikt perspektiv. Det økte utdanningsnivået i Norge, gir blant annet Bergen som idrettsby nye muligheter og utfordringer ved et økt mangfold av idretter.

Idrettslag bør ta ny teknologi og trender i bruk, for å tiltrekke nye brukergrupper. Noen aktivitetstrender vokser frem på siden av den organiserte idrettsaktiviteten. Et godt eksempel på dette er Pokémon Go. Dette er et mobilspill som går ut på å fange, bekjempe og trene Pokémon monstre. Leger og andre har rost Pokémon Go som et helsefremmende tiltak

både fysisk og psykisk, fordi spillerne kommer seg ut, beveger seg og får sosial kontakt med medspillere. Andre har kritisert spillet for at svært ivrige brukere har forårsaket ulykker og ordensforstyrrelser. Flere har kommentert spillet som et uvanlig fenomen kulturelt og psykologisk.

Geocaching og stolpejakt er andre eksempler på digitale medier som engasjerer og motiverer folk i alle aldre til å komme seg ut, treffe andre mennesker og utforske nye områder.

Alt dette er positive supplement og andre former for fysisk aktivitet, som ønskes velkommen.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

Byrådet ser positivt på mange nye aktivitetstrender og idretter, og vil i samarbeid med idretten og andre aktører aktivt søke å tilrettelegge for disse i Bergen.

Byrådets konklusjoner

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Antidoping

Antidoping Norge arbeider for en ren idrett og et dopingsfritt samfunn gjennom blant annet informasjon, forebyggende arbeid og dopingkontroller. I tillegg har Antidoping Norge opparbeidet seg et godt og aktivt samarbeid med internasjonale dopingbyråer. Kontroll og påtalevirksomheten av dopingsaker organiseres uavhengig av Norges idrettsforbund og staten.

Det har i mange år vært drevet et godt holdningsskapende antidopingarbeid i norsk idrett. Antidoping Norge tilbyr et bredt spekter av forebyggende og lærerike programmer. Nå bygger Antidoping Norge denne aktiviteten omkring R-konseptet. Gjennom Rent Idrettslag, Ren Utøver, Ren Skole og Rent Senter ønsker Antidoping Norge å nå ut med informasjon og bygge holdninger blant ulike målgrupper. WADAs (World Anti-Doping Agency) regelverk presiserer at alle organisasjoner skal tilby utøverne opplæring i temaer som dopingkontrollprosedyrer, helsekonsekvenser og regler for medisinsk fritak.

Idrettens verdigrunnlag skal danne grunnlag for en sunn og helsefremmende livsstil, ved å sørge for at prestasjonsutvikling ikke går på bekostning

av utøvernes helse. De internasjonale og norske dopingbestemmelsene gir klare rammer for norsk idretts arbeid om en ren og god idrett.

Hordaland idrettskrets har antidopingarbeid i sin Handlingsplan for 2016-2018. Det er et tett samarbeid mellom Hordaland idrettskrets og Antidoping Norge om å legge til rette for at alle idrettslag med et omfattende idretts- og aktivitetstilbud skal slutte seg til konseptet «rent idrettslag». Det er en positiv tendens til at flere og flere idrettslag i Bergen registrerer seg som «rene idrettslag».

En viktig del av antidopingarbeidet i Bergen er å tilby foredrag og drive holdningsskapende arbeid overfor idrettslag, idrettsråd, særkretser, skoler og offentlig ansatte som arbeider med barn og unge. Doping forekommer ikke bare i organisert idrett, men også blant unge utøvere som trener på egenhånd og i treningssentre. Informasjonsarbeid for skoler og offentlig ansatte som arbeider med barn og ungdom er viktig, blant annet for å spre kunnskap om helsemessige effekter ved bruk av doping.

Idrettslag som har gjennomført og registrert seg som «rent idrettslag» gjennom Hordaland

INNHOLD

FOTO: MARATON-PHOTOS

idrettskrets, tildeles en ekstra bonus gjennom Bergen kommunes tilskuddsordning barne- og ungdomsmidler. Dette er gjort for å oppfordre idrettslag til å bli registrert som «rent idrettslag».

Byrårets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet ønsker å inngå samarbeid med Antidoping Norge om lokal mobilisering for å gi unge mennesker tilstrekkelig kunnskap og informasjon til å avstå fra doping.
- Byrådet anbefaler at ordningen med bonus i tilskuddsordningen barne- og ungdomsmidler for idrettslag som blir registrert som «rent idrettslag» opprettholdes.
- Byrådet vil tilrettelegge for Antidoping Norges «R-konsept».

Innspill til høringsutkastet angående antidoping

Hordaland fylkeskommune har inngått en 2-årig samarbeidsavtale med Antidoping Norge der hovedmålet er lokal mobilisering for å gi unge mennesker tilstrekkelig kunnskap og informasjon til å avstå fra doping. Hordaland idrettskrets er også med på dette samarbeidet. Dette mener de bør nevnes i planen. Idrettskretsen er også glad for at idrettsplanen legger opp til at en ønsker et sterkt fokus på dette arbeidet i Bergen kommune.

Drøfting av innspill

Hordaland fylkeskommune og Hordaland idrettskrets innspill om antidoping i norsk idrett støtter opp om både nasjonal og kommunal idrettspolitikkk på dette feltet.

INNHold

Byrådets konklusjoner

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: INGEBRIGT ØLMHEIM

Utfordringer og anbefalinger på aktivitetsfeltet knyttet til ulike målgrupper

Barn

For barn er organisert idrett en svært viktig arena for fysisk aktivitet på fritiden. Bergen kommune legger til grunn norsk idretts egen definisjon

for barneidrett, der barneidrett defineres som idrettsaktiviteter for barn fra 6 år og til og med det året de fyller 12 år. I dag er det store flertallet av norske barn med i norsk idrett og mange deltar i flere idretter. Det er særlig de yngste barna som prøver ulike aktiviteter før mange etter hvert finner den eller de aktivitetene de trives best med. Det er i dag ingen store forskjeller mellom gutter og jenter når det gjelder innmelding i

idrettslag. Idrettsoppslutningen er noe høyere i de fleste alderskull, men forskjellen blir stadig mindre (Meld.St.26 - Den norske idrettsmodellen 2011-2012).

Daglig variert lek og fysisk aktivitet er nødvendig for at barn og unge skal utvikle seg normalt. Dette gjelder både motoriske, sosiale og kognitive funksjoner. Vektbærende fysisk aktivitet i oppveksten (vekstperioden) er for eksempel avgjørende for at skjelettet skal vokse seg sterkt (Meld.St.19 Folkehelsemeldingen 2014-2015).

Til tross for barns naturlige behov for fysisk aktivitet, viser forskning at hverdagsaktiviteten hos barn har blitt lavere. Fysisk inaktivitet i barndommen viser seg å fortsette i voksenlivet. Det er derfor viktig å satse på regelmessig fysisk aktivitet i et helsefremmende og forebyggende perspektiv.

Blant barn er guttene mer aktive enn jentene. Kjønnforskjellene i gjennomsnittlig aktivitetsnivå er minst for 6-åringene (12 %) og størst blant 9-åringene (20 %).

Idrett er populært blant barn i Bergen. Tall hentet fra idrettens aktivitetsregistrering 2014, viser

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

at de mest populære idrettene med over 2000 aktive jenter i alderen 6-12 år er fotball, håndball, gymnastikk & turn og svømming. For guttene i samme aldersgruppe, er fotball dominerende med over 6 500 aktive spillere og de påfølgende idrettene med over 1000 aktive er svømming, kampsport og håndball.

Bergen kommune har som sitt primære mål å få flest mulig barn fysisk aktive. For å få til dette må det settes inn tiltak der barna er. Både barnehage og skole står sentralt som arenaer for fysisk utfoldelse for barn og unge, og skolen er den arenaen som i utgangspunktet når alle barn.

FOTO: VERONIKA NYTVEIT

Fysisk aktivitet og introduksjon av ulike idretter i skolen, med fokus på mestringserfaring vil kunne være viktig for valg av aktiviteter på fritiden. Som et eksempel kan mistrivsel i kroppsøvfaget være en tidlig forløper for fysisk inaktivitet i voksen alder, både direkte og indirekte ved at dette gir svakere sosialisering til organisert idrett i barne- og ungdomstiden (Rapporten Fysisk inaktive i Norge, 2009).

AktiVane er et aktivitetsopplegg til SFO i samarbeid med idretten. Tilbudet inkluderer kompetanseheving og veiledning av SFO-ansatte og ungdomsskoleelever som blir rekruttert inn som aktivitetsledere i SFO. Målgruppen er de minst aktive barna, og er ikke styrt av påmelding. Tilbudet har hatt fokus på mestring og variert aktivitet. Totalt er 18 barneskoler/skoler med barnetrinn med i 2016, da er oppstart på skoler høst 2016 også regnet med. AktiVane er et samarbeidsprosjekt mellom Idrett Bergen Sør som er en organisasjon bestående av 5 idrettslag i Fana og Ytrebygda bydel, Hordaland idrettskrets og Bergen kommune. Aktivitetsopplegget er finansiert gjennom tilskudd fra Bergen kommune.

«Alle barn sykler» er et samarbeidsprosjekt med sykkelmiljøet i Bergen og Hordaland.

Opplæringstilbudet gis til utvalgte skoler og er et relevant og godt virkemiddel for å nå kompetansemål for sykkel- og trafikkopplæring. I tillegg gir prosjektet grunnlag for rekruttering til, og utbredelse av sykkel som transportløsning og som idretts- og mosjonsaktivitet. Resultatene fra arbeidet i bergensskolen er gode, og det gir grunnlag for videreføring utover oppstartsperiode. Bergen kommune gir i dag tilskudd til dette samarbeidsprosjektet.

Det tilbys i dag svømmekurs for barn i alderen 4-6 år fra barnehagene. Kursene tilbys i tider på dagen og året der skolene ikke benytter bassengene, og svømmeklubbene i Bergen stiller med instruktører.

Pilotprosjektet «Svøm Bergen» ble etablert i 2015 og er et svømmeopplæringsprogram i samarbeid med Norges Svømmeforbund, svømmeklubbene i Bergen og ADO arena. Det er et systematisk kompetanse- og svømmeopplæringsprogram for barn i skolen på 3.- 4. trinn som er utarbeidet i tett samarbeid med svømmeidretten i Bergen. Svømmeopplæringen fra skole til skole varierer med hensyn til antall timer, kompetanse hos læreren, tilgang til svømmehall og transportbehov. Gjennom «Svøm Bergen» er målet å bidra til en enhetlig og god faglig

INNHold

3. Aktivitetsutvikling

svømmeopplæring. Erfaringer fra «Svøm Bergen» viser at svømmeferdighetene ikke er tilfredsstillende, og at majoriteten av elevene på 4. trinn i utgangspunktet har svært dårlige ferdigheter i svømming. Pilotprosjektet har vist til svært god måloppnåelse og har derfor fått mye positiv presseomtale. Bergen kommune omtales som en foregangskommune og blant andre Kunnskapsministeren anbefaler modellen «Svøm Bergen» innført i alle kommuner. Til sammen har ca. 1500 elever på 3. og 4. trinn fra 17 skoler fått svømmeundervisning gjennom Svøm Bergen, i tråd med kompetansemålet i kroppsøvfagsfaget. Svømmeferdighetene blant barn i Norge er generelt lave i forhold til andre land vi kan sammenligne oss med. Til tross for at Bergen er en kystkommune viser resultatene at det er mange barn som ikke kan svømme. Ved oppstart av «Svøm Bergen» høsten 2015 var det kun 5 % av elevene som ble testet, som klarte det gamle kompetansemålet om å svømme 200 meter. Undervisningen har blitt gjennomført med kompetente svømmeinstruktører og undervisningspersonell fra skolene.

Til sammen gir «Aktiv Vane», «Alle barn sykler», «Svøm Bergen» og idretten og skolen en «vinnvinn» situasjon.

FOTO: HÅVARD HOLME

Idrettstilbudet til barn i Bergen er omfattende og positivt, men gis i større grad som helårstilbud, og rekruttering settes inn på et lavere aldersnivå enn tidligere. Dette samme med et mer omfattende konkurranseprogram gir samarbeidsutfordringer lokalt mellom ulike idrettslag og gjør det vanskeligere for barn å prøve flere idretter. Konkurransetilbudet i barneidretten er varierende og det kan være aktuelt å utfordre idretten til å utvikle tilbudet på en slik måte at flere kan delta, og slik at kapasiteten ved idrettsanleggene blir utnyttet bedre.

Idrettsorganisasjonene har i innspill til ny idrettsplan påpekt behovet for et allsidig idrettstilbud til barn i nærmiljøer, og foreslår en bergensmodell med fokus på læring av grunnleggende motoriske ferdigheter, eksempelvis svømming, orientering, turn, sykling og ballsidighet, og at det ved gjennomført opplæring kan gis et «barneidrettssertifikat». For å stimulere til en slik utvikling anbefales det å utvikle idrettsparker som kan innby til variert og allsidig aktivitet for barn og barnefamilier.

Mange idrettslag tilbyr i dag særvidrettsskoler og idrettstilbud i skolenes SFO- tid.

«Inngangsbilletten» til denne type aktivitet er ofte så høy at det utelukker barne- og barnefamilier med lavere betalingsevne til å delta. Interessen for å utvikle denne type tilbud erfares å være økende og begrunnes gjerne med ønsket om å gi barn et bedre idrettstilbud og sikre idrettslagene bedre økonomi. Organiserte tilbud som kortvarige særvidrettsskoler i skolenes ferieperioder har også økt i omfang de siste årene.

Det vil derfor være et behov for å tilrettelegge for barn som ikke finner seg til rette i den organiserte idretten, eller som ønsker et litt mer uforpliktende aktivitetstilbud som fokuserer på allsidighet og variasjon. Gjennom å tilby et godt, spennende og variert aktivitetstilbud for alle, vil dette kunne fremme integrering, trygghet og trivsel i sitt eget nærmiljø og skape og utvikle en identitet og samhold i relasjon til sitt eget nærområde. Opprettelse av nye sosiale arenaer blir stadig viktigere for de som av ulike årsaker faller ut av det organiserte felleskapet knyttet til fritid og fysisk aktivitet. Derfor vil aktivitetstilbud med en lavterskelprofil gi barn og unge alternative arenaer i sitt nærmiljø til å være fysisk aktive.

Bergen og Hordaland Turlag er Vestlandets største friluftsansjasjon med over 29.000 medlemmer.

Turlaget skal arbeide for et aktivt og sikkert, enkelt og naturvennlig friluftsliv. Turlaget har en omfattende aktivitet med merking av turløyper, 4- og 7-fjellsturen, et omfattende turprogram for alle aldre, byfjellstrimmen og en rekke friluftslivskurs, og ulike friluftstilbud for barn og unge for å nevne noe.

Kompetansen til trenere og ledere innenfor barneidretten baserer seg i all hovedsak på frivillige foreldre/familiemedlemmer. Trenere og ledere på dette nivået bør tilbys idrettsspesifikk kompetanse. Dette har mye å si for motivasjon og varig interesse for å drive fysisk aktivitet og idrett livet ut. Det er viktig å tilby barn og unge den rette og beste kompetansen slik at trivsel, glede og utvikling står i fokus.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet vil i dialog med idretten se på hvordan kvaliteten i trenings- og konkurransetilbudet kan utvikles, for å gi økt deltakelse gjennom samarbeid mellom idretter og idrettslag. Byrådet vil også ta opp spørsmålet om hvordan man kan øke utnyttelsen i de kommunale idrettsanleggene.
- Byrådet ønsker å videreføre og utvide AktiVane i tett samarbeid med skole,

idretts- og friluftsansisasjonene og vil komme nærmere tilbake til dette i den nye SFO-planen.

- Byrådet ønsker å utvide tilbudet «Alle barn sykler» til flere skoler.
- Byrådet vil videreføre Svøm Bergen og arbeide for at dette blir et byomfattende tilbud.
- Byrådet vil legge til grunn at idrettslag som mottar støtte og/eller benytter kommunale idrettsanlegg, skal kunne dokumentere at virksomheten drives i tråd med Norges idrettsforbunds barneidrettsbestemmelser og idrettens barnerettigheter.
- FIKS Bergen har vært et samlebegrep på alt som har med egenorganisert fysisk aktivitet og tiltak i kommunal regi å gjøre. Byrådet anbefaler at all tilrettelegging og tiltak for egenorganisert fysisk aktivitet og kommunale aktivitetstilbud gjennom Idrettsservice opprettholdes og videreutvikles i samarbeid med idretts- og friluftsansisasjoner, men at begrepet FIKS Bergen avvikles.

Innspill til høringsutkastet angående barn

Idrett Bergen Sør ønsker et eget avsnitt i planen om Idrett Bergen Sør. Idrett Bergen Sør er en organisasjon bestående av 5 idrettslag i Fana og Ytrebygda bydeler, som startet opp i 2012. Idrett Bergen Sør har mottatt økonomisk støtte fra Bergen kommune ved Idrettsseksjonen. Samarbeidsmodellen baserer seg på samhandling mellom idrett, skole og helse for å tilrettelegge for aktivitet for grupper som vanligvis ikke finner seg til rette i idretten. Målgruppene er inaktive ungdommer, barn med ad/hd og autisme, ungdom og voksne med rus og psykiatriutfordringer, hjemmeboende seniorer, samt ansatte i bedrifter. Idrett Bergen Sør har i innspill til høringsutkastet et ønske om å dele av sine erfaringer til resten av Bergen, slik at flere tiltak for flere sårbare målgrupper kan opprettes.

Hordaland idrettskrets synes det er positivt at arbeidet så langt med «Alle barn sykler» og «AktiVane» har medvirket til at kommunen ønsker å videreføre disse

modellene. Idrettskretsen vil gi honnør til kommunen for arbeidet med Svøm Bergen. Denne modellen gir god samhandling mellom frivillig og offentlig sektor. Dette er en modell som idrettskretsen vil anbefale at kommunen også bruker i forhold til andre idretter som har kompetansemål i skolen.

Hordaland fylkeskommune er i sitt høringsinnspill positiv til et «barneidrettssertifikat».

Samarbeidsutvalget ved Slettebakken skole viser til at de har svært gode erfaringer med AktiVane, og er positiv til en videre satsing på dette arbeidet. Det gir barna gode aktivitetsopplevelser, og det styrker samarbeidet mellom idretten, elever på ungdomstrinnet og barneskolene. AktiVane er svært populært på Slettebakken skole.

Bergen og Hordaland Turlag viser til at de ønsker mer tekst om turlaget i idrettsplanen.

Drøfting av innspill

Idrett Bergen Sør ivaretas med en forklaring i teksten om hva det er. Det samme gjelder for Bergen og Hordaland Turlag. Ellers ønsker Bergen kommune et bredt samarbeid med aktører som skaper gode aktivitetstilbud, og sånn sett er dette ivaretatt i øvrig tekst.

Hordaland idrettskrets har vært en sentral aktør og samarbeidspart til byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett innen prosjektet «AktiVane», og er positiv til ytterligere utvidelse av dette til flere skoler i Bergen. Videre støtter de opp om tiltaket «Alle Barn Sykler» og «Svøm Bergen» som styrker kompetansemål om sykling og svømming i skolen.

Det er viktig at skoler i områder med levekårsutfordringer som Slettebakken skole tar del i samarbeidsprosjekt herunder «AktiVane» som er med å styrke samarbeidet mellom kommunen og idretten.

Byrådets konklusjoner

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Ungdom

Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er viktige arenaer for ungdom. Ungdom søker i større grad aktivitetstilbud som er uforpliktende, fordi skole og andre fritidsaktiviteter tar mye av fritiden. I et samfunn der endringer skjer raskere enn tidligere utvikles nye bevegelsesformer og aktivitetstrender. Det gir organisert idrett og friluftsliv økt konkurranse fra andre miljøer. Organisert idrett og friluftsliv for ungdom defineres fra og med det året de fyller 13 år til og med det året de fyller 19 år.

Gradvis økende krav til spesialisering fører til en naturlig reduksjon i antall medlemskap. Samtidig er det også en stor andel som velger å forlate organisert virksomhet. Det er komplekst, og knyttet til faktorer både i og utenfor idretten, utvikling, interesser og livsløp. Det å være bundet opp til faste tider og oppgaver kan oppleves som et hinder for unges mestring av viktige utviklingsoppgaver som skole, venner og sosial nettverksbygging (Meld. St.26, 2011-2012).

Idrettstilbudet til ungdom i Bergen omfatter både tilbud til ungdom som vil satse på en idrettskarriere, og ungdom som på den andre siden ønsker et lavterskeltilbud. Hovedtyngden

av idrettstilbudet til aldersgruppen, er likevel et ordinært trenings- og konkurransetilbud i regi av idrettslag. I tillegg til idrettslagene gir kretser, regioner og Olympiatoppen Vest ulike supplerende tilbud innen organisert ungdomsidrett.

Tall hentet fra idrettens aktivitetsregistrering 2014 for Bergen, viser at de mest populære idrettene for jenter i alderen 13-19 år er fotball (1841), håndball (1203), gymnastikk & turn (513). Blant jenter er det en mer jevn fordeling blant de to mest populære idrettene, mens gymnastikk og turn kommer som en god nummer tre. For guttene i samme alder, er fotball totalt dominerende med over 3934 aktive spillere og de påfølgende idrettene er friidrett (591) og kampsport (447).

Bergen kommune vurderer idrettstilbudet for unge gutter fortsatt som smalt og ensidig. Fotballen har vært flinke til å drive virksomheten differensiert, målrettet, strukturert og fremstår i hovedsak med åpne og inkluderende tilbud og dette er bra for idretten fotball. Det kan derimot være utfordrende for andre idretter som mister rekrutteringspotensial, samtidig er nivåforskjellene i denne aldersgruppen mer tydelig, og det kan være uheldig for den enkelte utøvers muligheter

til å satse på andre idretter. Det bør derfor legges opp til at de som ønsker å spille på et lavere nivå, f.eks. med færre treninger/konkurranser også får et godt tilbud innen den enkelte idrett.

Bergen kommune har de siste årene samarbeidet med idrettskretsen om ung trener/leder opplæring av ungdom. Erfaringene med dette har vært gode, og mange unge jenter har deltatt. Det anbefales å fokusere på ungdom som ledere, trenere og dommere innen idretten og at det settes inn tverridrettslig innsats for å oppnå dette.

For å få økt fysisk aktivitet blant ungdom er det viktig å tilrettelegge for arealer og anlegg som i større grad representerer utradisjonelle aktivitetsflater og tid i eksisterende anlegg. Et positivt bidrag til egenorganisert fysisk aktivitet har blant annet vært Fysak allaktivitetshus på Slettebakken, som har utviklet seg til det mest brukte idrettsbygget i Bergen utover ADO arena med nærmere 300 000 besøkende årlig.

Idrettsorganisasjonene har i innspill til ny idrettsplan pekt på behovet for å utvikle idrettsparker med mange idretter innenfor samme område, øke samspillet mellom idretten og skoleverket, utvikle ungdomsskoler med

idrettsprofil/mer fysisk aktivitet i skoletiden. Det er spilt inn at alle ungdomsskoler bør tilby fysisk aktivitet og helse som valgfag, og at idrettens kompetanse i større grad skal tilbys lærere og ansatte i skoleverket.

Idrettsorganisasjonene har også foreslått å iverksette tiltak for å øke ungdoms egenorganiserte aktivitet, økt fleksibilitet i idretten for å gi ungdom anledning til å drive flere aktiviteter, utvikle idrettsskoler som et samarbeid mellom idretter/idrettslag. Det er også ønskelig å introdusere treningskontakter for ungdom på gruppenivå for å få med enda flere ungdommer i idretten.

FOTO: KJARTAN REVHEIM

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet vil arbeide for et differensiert og attraktivt idretts- og aktivitetstilbud for ungdom i tett samarbeid med idretten.
- Byrådet ønsker i løpet av planperioden å prioritere midler til idrettslag og friluftsansjoner som ønsker å starte opp idrettsskole/idrettsleir med variert aktivitet for ungdom i aldersgruppen 13-19 år.
- Byrådet vil sammen med idretten utrede og vurdere tiltak som primært retter seg mot å nå ungdom som i dag ikke er fysisk aktive og/eller som ikke finner tilbud i eksisterende og fremtidige idrettsanlegg.
- Byrådet vil i tillegg til den ordinære virksomheten, gi idretten muligheter for å drive nyskapende aktivitetstilbud for ungdom i kommunale anlegg.
- Byrådet vil også i samarbeid med idretten vurdere tiltak for hvordan trening, stevne- og kampprogram for ungdom kan utvikles for å utnytte eksisterende idrettsanlegg enda bedre.

Innspill til høringsutkastet angående ungdom

Både Idrett Bergen Sør og Hordaland idrettskrets har gitt konkrete innspill til høringsutkastet angående ungdom.

Idrett Bergen Sør påpeker at Idrettsplanen mangler noe om barn og unge (og voksne) med psykiske utfordringer og utfordringer innen rus. Fysisk aktivitet er et godt virkemiddel, og mestring er et nøkkelord i denne sammenheng. Denne målgruppen bør være inkludert i idrettsplanen.

Hordaland idrettskrets har også i innspill til høringsutkast påpekt ungdom som viktig målgruppe. De mener det er viktig å ha et mangfoldig og et differensiert tilbud i ungdomsidretten. Tilrettelegging av tilbud for ungdom som ikke har vekt på prestasjonsmål og fokus på konkurranse er avgjørende for å beholde ungdom lenger i idrettslagene. Ung trener/leder-opplæring av ungdom og idrettsskoler for ungdom er blant virkemidlene for å beholde flere

ungdommer i idrettslagene. I tillegg til at trenere og ledere bør tilbys idrettsspesifikk kompetanse, mener vi at det også er viktig at disse blir tilført kunnskap om den aldersgruppen en er trener eller leder for.

Drøfting av innspillet

Når det gjelder fysisk aktivitet for barn og unge og voksne med psykiske utfordringer og utfordringer innen rus så er ikke denne målgruppen nevnt spesifikt i planen. Møteplasser kan sikre sosial omgang, samtidig som det å møte forståelse for ens livssituasjon er viktig. Intensjonen med inkluderingsfeltet er å inkludere alle som ønsker å være fysisk aktiv, og målgruppen er ivaretatt i tekst under temaet inkludering.

Det er positivt at Hordaland idrettskrets fokuserer på ungdom og kompetanseutvikling for denne målgruppen og for trenere og ledere som skal lede og trene ungdom. Bergen kommune vil fortsette samarbeidet med idretten på kompetanseutvikling og opplæring av ungdom gjennom den kommunale tilskuddsordningen «basistilskudd». Hordaland idrettskrets har vært med på utvelgelsen av idrettslagene som ble plukket ut i 2016 som basistilskuddsmottakere, og en del av forutsetningene for tilskuddet til de ti utvalgte idrettslagene er at de skal

samarbeide tett med kommune og idrettskrets. Når det gjelder innspill om idrettskoler for ungdom vurderer byrådet å opprette en ungdomsskole med fokus på fysisk aktivitet og tilrettelegging for elever som ønsker å satse på sin idrett. Dette er ivaretatt i tekst under avsnitt om talent- og toppidrett.

Byrådets konklusjoner

Byrådet vil gjennom tilskuddsordningen basistilskudd for idrettslag bidra til økt kompetanseutvikling for utvalgte idrettslag.

Byrådet vil legge til rette for at ungdom i større grad kan drive fysisk aktivitet og idrett etter egne ønsker og premisser gjennom tilrettelagte og uforpliktende «drop-in» tilbud.

Byrådet vil vurdere at en av byens ungdomsskoler utvikles med særlig fokus på fysisk aktivitet og tilrettelegging for talentfulle utøvere.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: JUSTIN HALL

Voksne

Det er en positiv utvikling av bredde-mosjonsidrettsarrangementer for voksne i Bergen. Eksempelvis Bergen City Marathon, løpskaruseller, motbakkeløp, sykkelritt m.fl. Dette er arrangementer det sees positivt på. Sykkel VM i 2017 vil gi muligheter til å utvikle sykkelturisme og stimulere til sykkel som omfattende transport og mosjonsaktivitet. Initiativ i fra flere aktører i Bergen og regionen viser allerede at potensialet anses som reelt.

Organisert idrett for voksne defineres fra 20 år og oppover. Det organiserte og medlemsbaserte aktivitetsbildet endrer seg noe mellom de ulike aldersgruppene av voksne og eldre. Utover tilbudet innen toppidrett og konkurranseidrett på høyt nivå, er det egenorganisert trening i form av turer i skog og mark med familie og venner, på egenhånd, private treningssentre, treningsgrupper på jobben og ordinær konkurranseidrett som dominerer aktivitetsbildet hos voksne.

Når det gjelder foretrukket måte å trene mosjonere på i denne aldersgruppen, viser rapporten «Fysisk inaktive i Norge» at de voksne i hovedsak foretrekker å trene/mosjonere på egenhånd, med familie eller venner, eller i private

treningssentre (Fysisk inaktive i Norge, 2009). I tillegg vurderes det til at mange av de aktive er registrert i forbindelse med enkeltstående mosjonsidrettsarrangementer som for eksempel ulike sykkel- og løpskaruseller eller lignende. Tall fra idrettsregistreringen i 2014 viser at det i Bergen blant kvinner over 20 år er relativt lav deltakelse i organisert idrett. Tall fra nasjonalt nivå viser at kvinner i alderen 25 – 35 år har treningssentre som sin foretrukne arena for trening og mosjon i tillegg til turgåing og aktivt friluftsliv.

Også for menn over 20 år er antall aktive utøvere relativt lav og opplever sterk konkurranse med private aktører, eksempelvis treningsskjeder. Det antas at samme tendens er gjeldende for Bergen. Noe av forklaringen kan være at voksne bruker mye tid for å følge opp sine egne barn og får i mindre grad tid til å trene i den organiserte idretten.

Det er en utfordring at det ikke er tilrettelagte møteplasser og muligheter for trening mens barna deltar i organisert idrett på samme tid og sted. Det vil være verdifullt å legge til rette for voksenaktivitet, mens barn trener.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet vil i samarbeid med idretten se på tiltak som kan gi mer effektiv bruk og bedre utnyttelse av ledig kapasitet i kommunale idrettsanlegg, herunder i samarbeid med idretten vurdere å flytte mer av stevne- og kampavvikling til helger, for å frigjøre mer tid til treningsaktivitet på hverdager.
- Byrådet vil i samarbeid med idretts- og friluftsansjoner sette fokus på utvikling av aktiviteter for voksne i et folkehelseperspektiv.
- Byrådet ønsker i samarbeid med idretten å tilrettelegge for at idrettslag skal få muligheter til å tilrettelegge flere aktivitetstilbud i kommunale idrettsanlegg for voksne. Dette kan være lavterskelaktiviteter som er uforpliktende og fleksible, slik ofte private og kommersielle aktører tilbyr.
- Byrådet vil også i samarbeid med idretts- og friluftsansjonene stimulere til økt fysisk aktivitet for grupper som kan trene på dagtid.

Innspill til høringsutkastet fra Idrett Bergen Sør angående voksne/seniorer

Idrett Bergen Sør foreslår å anlegge «Tuftparker» slik at voksne kan trene mens barna trener. Disse anleggene kan også benyttes av egenorganisert ungdom og andre brukergrupper.

Idrett Bergen Sør bemerker også at seniorer er utelatt i planen. Trening er viktigere dess eldre man blir. Å kunne bo hjemme lenger er svært samfunnsøkonomisk og kan spare kommunen for store utgifter. Ikke minst er det viktig for de eldre selv og deres livskvalitet å kunne holde seg frisk lenger. Seniorene er og kan bli viktige ressurser inn i det frivillige arbeidet. Mange av dem har tiden som skal til, og engasjementet som kreves. Idrett Bergen Sør foreslår å gi eldre større plass i idrettsanleggene på dagtid, og la dem bidra inn i det frivillige arbeidet i idretten i enda større grad.

Drøfting av innspill

Det er positivt at Idrett Bergen Sør vil dele av sin erfaring til resten av Bergen på de områder der de har satt i gang tiltak. Idrett Bergen Sør har en god samhandlingsmodell for hvordan man kan jobbe tverrsektorielt for å oppnå gode resultater og tiltak for grupper som kanskje ikke ellers «strømmer» til idrettslagene. Idrett Bergen Sør har fått en del års erfaring, og deres samhandlingsmodell kan være nyttig for andre idrettslag å ta i bruk i andre bydeler.

I planen er voksne og seniorer behandlet under ett i avsnittet «voksne». Seniorer er ikke spesifikt nevnt. Dette er likevel en stor målgruppe som har behov for steder å utøve idrett og fysisk aktivitet. Dette kan muligens løses ved en bedre utnyttelse av de kommunale idrettsanleggene på dagtid. Når det gjelder tilrettelegging for aktiviteter for voksne mens barna trener, ivaretas dette i tekst under anleggskapittelet i forhold til nærmiljøanlegg og i tilknytning til idrettsparker.

Byrådets konklusjoner

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Talenter og toppidrettsutøvere

God og verdibasert toppidrett og talentutvikling gir Bergen et godt omdømme som idrettsby. I tillegg er det identitetsskapende, gir godt grunnlag for utbredelse av idretter og øker mulighetene for rekruttering, særlig blant barn og unge.

Norges idrettsforbunds (NIF) definerer dagens toppidrettsutøvere som:

«De som driver trenings- og forberedelsesarbeid på linje med de beste i verden, avhengig av den enkelte idretts egenart og utbredelse, og som fører til jevnlige prestasjoner på internasjonalt nivå. Idretten er for disse en hovedbeskjeftigelse».

Og morgendagens utøvere som:

«De som på varierende alders- og prestasjonsnivåer driver kvalitetsutvikling gjennom en langsiktig progresjonsplan som normalt vil føre fram til internasjonalt nivå».

Bergen kommune inkluderer i tillegg toppidrett utøvere/miljøer og/eller lag som hevder seg i nasjonale- og internasjonale konkurranser.

Bergen kommune gir i dag tilskudd til faglige tiltak og kompetansebygging i regi av Olympiatoppen Vest, eksempelvis fagdager, frokostmøter, talentsamlinger, basistrening, kompetanse- og utdanningstiltak. Dette er med på å bidra til en god flyt og spredning av beste praksis på toppidrett- og talentutviklingsområdet. Forutsigbarhet og gode rammevilkår anses derfor som å være sentralt i arbeidet med å skape gode toppidretts- og utviklingsmiljøer. Bergen kommune har et bredt og godt faglig samarbeid med Olympiatoppen Vest.

Olympiatoppen Vest er en regional avdeling for toppidrett og talentutvikling innen Norges idrettsforbund og paralympiske og olympiske komite. Hovedmålet for Olympiatoppen Vest er å spre toppidrettskunnskap og øke kompetansen til morgendagens – og dagens toppidrettsutøvere og trenere. I samarbeid med Olympiatoppen Vest er innsatsen mot prioriterte idretter og miljøer spisset, eksempelvis svømming, stup, ballidretter, kampsportidretter, friidrett, skøyter og sykkel. I tillegg har det vært fokus på miljøer som har vokst frem på siden av de prioriterte idrettene, eksempelvis orientering, roing, vannjet og padling. I svømming er det etablert et eget toppidrettsprosjekt med base i ADO arena.

Olympiatoppen Vest peker på et sterkt behov for tilgang til den beste kompetansen, slik at trenere kan være «et steg foran» utøverne i å definere krav, forutsetninger og tiltak som må til for at disse skal ta de nødvendige stegene mot det beste oppnåelige nivå.

Flytting av unge utøvere fra hjemmemiljøene i for tidlig alder, kan øke sannsynligheten for frafall fra toppidrettssatsingen, og Bergen kommune vil derfor arbeide for at de beste utøverne skal kunne kombinere trening og konkurranse med utdanning og arbeid, ved å sørge for fleksible ordninger, og på den måten velge å bo i Bergen. For å gi ungdom muligheter til å utøve sin idrett i ungdomsskolen på en fleksibel måte, vil en

FOTO: VIDAR MARKUSSEN

ungdomsskole med fokus på fysisk aktivitet og tilrettelegging for talentfulle utøvere være et viktig bidrag.

Det å utvikle bærekraftige toppidrettsstrukturer kan gi varig toppidrettsutvikling. Dette innebærer å sikre kontinuitet og den beste faglige kompetanse over tid. Tilgang til den beste trenerkompetansen hindres ofte av tilgang til ressurser. Bergen kommune ønsker i samarbeid med Olympiatoppen Vest å legge til rette for økonomisk støtte der bærekraftige miljøer vokser frem.

Idrettscampus Bergen er primært et faglig nettverkssamarbeid mellom Høgskolen i Bergen, Haukeland Universitetssjukehus, Hordaland idrettskrets, Olympiatoppen Vest, Sportsklubben Brann, Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune. Formålet med idrettscampusen er å gi et faglig løft for idrett og fysisk aktivitet i Hordaland og Bergen. Etablering av faglige møteplasser, kunnskapsformidling og kvalitetsutvikling skal stå i fokus. Sammen vil en kunne utvikle et regionalt kraftsenter for idrett og fysisk aktivitet. Bergen kommune ved Idrettsseksjonen deltar i en arbeidsgruppe som skal kartlegge dagens ressurser, behov, muligheter og lokalisering for prosjektet.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet ser på talentutvikling og toppidrett som viktig for å utvikle Bergen som en aktiv og attraktiv idrettsby, med utøvere som gode rollemodeller for barn og unge.
- Byrådet er positiv til Olympiatoppens anbefalinger om å spisse innsatsen mot prioriterte idretter og miljøer, herunder sikre at den beste kompetansen er tilgjengelig.
- Byrådet vil tilrettelegge for fleksibel bruk av idrettsanlegg slik at trening innen talentutvikling og toppidrett kan gjennomføres i tråd med deres behov.
- Byrådet vil også vurdere å opprette en ungdomsskole med fokus på fysisk aktivitet og tilrettelegging for talentfulle utøvere.
- Byrådet vil aktivt ta del i arbeidet med å utvikle en Idrettscampus Bergen i samarbeid med Hordaland fylkeskommune, idretten og andre faglige institusjoner og miljøer.

Innspill til høringsutkastet fra Olympiatoppen Vest

Olympiatoppen Vest synes Idrettsplanen er et godt utkast der talentutvikling og toppidrettsarbeidet har fått en naturlig plass og vil generelt takke Bergen kommune for den viktige økonomiske og faglige støtten som gis årlig, samt de midler som kanaliseres ut til spesifikke utøvere og miljøer og den årlige stipend og prisutdelingen. Disse stipendene og prisene betyr mye. Olympiatoppen ønsker i tillegg å forsterke og påpeke noen av punktene i Idrettsplanen. Olympiatoppen ser at de har en viktig rolle for å skape møteplasser for erfarings- og kompetansedeling og styrke den idrettsfaglige kompetansen hos trenere og ledere.

Talentutviklingsmidlene er et viktig bidrag for miljøene rundt utøverne som har potensiale for å nå langt i sin idrett. En Idrettscampus i Bergen vil for Olympiatoppen gi en annen mulighet for faglige møteplasser, kunnskaps- og erfaringsutvikling og kvalitetsutvikling.

Olympiatoppen er den eneste regionen som per i dag ikke er tilknyttet en eksisterende eller planlagt campus.

Olympiatoppen synes det er positivt at Bergen kommune ønsker å tilrettelegge for talentfulle utøvere også på ungdomsskolen. Her ser de mange muligheter til å få på plass et godt prosjekt for å forberede ungdommene til fullsatsing på idretten sin, og samtidig gjennomføre skole på en best mulig måte. Olympiatoppen vil understreke viktigheten av forutsigbare og gode rammevilkår for å skape gode topp- og utviklingsmiljøer.

Drøfting av innspill

Det er positivt at Olympiatoppen Vest er fornøyd med satsingen som Bergen kommune gjør på dette feltet. Bergen kommune vil fortsatt ha et godt og bredt faglig samarbeid med Olympiatoppen Vest Norge. I tillegg til Olympiatoppens overordnede prioriteringer i forhold til satsing på talent og toppidrettsarbeidet, vil Bergen kommune også legge til rette for utøvere og miljøer som vokser frem ved siden av de prioriterte idretter, og som har et utviklingspotensial og vilje til å nå nasjonalt og internasjonalt toppidrettsnivå.

Byrådets konklusjoner

Byrådet vil i tillegg til Olympiatoppens overordnede prioriteringer legge til rette for utøvere og miljøer som vokser frem ved siden av de prioriterte idretter og som har et utviklingspotensial og vilje til å nå nasjonalt og internasjonalt toppidrettsnivå.

I vedtatt budsjett for 2017 og handlings- og økonomiplan 2017-2020 er det satt av kr. 1,5 mill. i hvert av årene 2017 og 2018 til oppstart av Idrettscampus Bergen.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Bergen som arrangementsby

Større idrettsarrangementer er positivt for utvikling av ulike idretter, gir bedre kunnskap om idrett, og kan stimulere til økt rekruttering av barn og unge. Gjennom arrangementsutvikling vil idrettene også kunne utvikle den faglige kompetansen, gi bedre utøvere og trigge organisasjonsutviklingen, samtidig som det styrker vennskapsbånd. På den andre siden gir idrettsarrangement økt kjennskap til Bergen og regionen, og bidrar til positive ringvirkninger for byens reise- og næringsliv.

Arbeid med arrangement krever høy profesjonalitet ettersom konkurransen om de attraktive arrangementene er stor, både nasjonalt og internasjonalt. Skal Bergen lykkes i å tiltrekke seg slike arrangementer, er det helt avgjørende at Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune, idretten og næringslivet trekker i samme retning, og at dette arbeidet samordnes i et langsiktig perspektiv.

Arrangementsutvikling krever ekstra fokus på hvordan man kan utvikle en bedre grønn og sunn profil. I dette ligger det blant annet gode kollektivløsninger, miljøvennlige produkter og avfallshåndtering.

Arrangementsutvikling er også et godt virkemiddel for rekruttering og utdanning av ungdom.

For å jobbe strategisk med arrangementsutvikling ble Bergen arrangementsselskap AS opprettet i 2014. Selskapet er 100 % eid av Bergen kommune. Selskapet skal planlegge å gjennomføre Bergen kommunes egne store byomfattende arrangementer, nasjonale og internasjonale arrangement. Arbeidet gjøres i tett samarbeid med aktuelle aktører. Selskapet skal ikke konkurrere med private aktører og frivillige organisasjoner, men være et supplerende tiltak som skal bidra med kunnskap og kompetanse. Det vil være sentralt at informasjon og bruk av arrangementsselskapet, i større grad når ut til idrettslag, idretts- og friluftsansjoner.

For å tiltrekke seg regionale, nasjonale og internasjonale arrangement må ressurser, infrastruktur, politisk vilje og kompetanse være tilstede.

Sykkel VM 2017

Styret i Norges Cykleforbund vedtok i 2011 at Norge skulle sende inn søknad til det internasjonale sykkelforbundet UCI om å få

arrangere VM i landeveissykling i 2016 eller 2017. I 2012 på Norges Cykleforbunds forbundsting ble Bergen valgt som vertskapsby.

Våren 2013 ble søknaden politisk forankring i Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune og samarbeidskommunene Askøy, Fjell og Øygarden. Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité gav sin støtte til Norges Cykleforbund sommeren 2013, noe som la grunnlaget for søknad om statlig støtte og medvirkning. Regjeringen sa ja til å innfri statlig medvirkning i 2013 med kr. 30 mill.

I 2014 tildelte det internasjonale sykkelforbundet UCI Sykkel-VM 2017 til Norge, Bergen og Hordaland. Bergen 2017 AS, ble etablert i 2015 og er et selskap eid av Norges Cykleforbund. Selskapet skal stå for planlegging og gjennomføring av arrangementet. Bergen kommune vedtok å støtte arrangementet med kr. 20 mill, og det er inngått en samarbeidsavtale som vertskapsby med Bergen 2017 AS.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet vil at Bergen som vertskapsby for Sykkel VM 2017, skal bidra til at arrangementet den 16.-24.september 2017 blir en folkefest,

suksess for byen, regionen og idretten. Byrådet vil iverksette en rekke tiltak for å inspirere til økt rekruttering og bruk av sykkel i befolkningen og spesielt for barn og unge.

- Byrådet ønsker å satse på arrangementer som utvikler idrettsbyen Bergen, inspirerer og motiverer til økt deltakelse i barne- og ungdomsidretten. I tillegg er det positivt med arrangementer som synliggjør og fremmer byens og regionens mangfoldige idretts- og friluftsliv.
- Byrådet forutsetter at alle nasjonale og internasjonale idrettsarrangementer, som ønsker støtte fra Bergen kommune og/eller ønsker å benytte seg av kommunale idrettsanlegg, følger internasjonale dopingbestemmelser og fremmer antidopingarbeidet. Det forutsettes også at eierskapet til idretts- og friluftsansettelse som mottar kommunal støtte, må være avklart og forankret innenfor idretts- og frilftsorganisasjonenes verdigrunnlag og regelverk.
- Byrådet ser positivt på å gi tilskudd til å utvikle arrangementer med en tydelig grønn miljøprofil.

Innspill til høringsutkastet angående arrangement

Hordaland fylkeskommune har i innspill til høringsutkast understreket et ønske om tettere samarbeid om arrangementsutvikling.

Hordaland fylkeskommune savner også en redegjørelse for hvilke tiltak som skal settes i gang for å øke interessen og engasjementet for sykkel for barn og unge.

Drøfting av innspillet

Hordaland fylkeskommune er en viktig samarbeidspartner for Bergen kommune i arbeidet med å etablere og utvikle idrettsarrangement til Bergen og bergensregionen, i tett samarbeid med Bergen arrangementsselskap AS. I tillegg er det iverksatt omfattende samarbeid på tvers av involverte aktører i Bergen og bergensregionen for å sikre at den planlagte folkefesten i forbindelse med sykkel-VM i 2017 kan gjennomføres på en sikker og trygg måte.

Kompetansemål sykkelopplæring i skolen gir økte krav til skolen om å nå målene som er satt. Samarbeid med idrettsorganisasjonene for å gjennomføre opplæringstiltak i skoletiden har vært en suksess med svært god måloppnåelse. Opplæringsprogrammet «Alle Barn Sykler» og eget undervisningsopplegg for grunnskolen er to konkrete tiltak som skal bidra til økt rekruttering og bruk av sykkel for barn og unge.

Byrådets konklusjoner

Byrådet ønsker økt satsning på opplæringsprogrammet «Alle barn sykler» i bergensskolen. Tiltaket gjennomføres i samarbeid med Norges Cykleforbund og deres regionale ledd og klubber. I vedtatt budsjett 2017, er det lagt inn en fast årlig ramme på kr. 1 mill. med et mål om ytterligere utvidelse til flere skoler i Bergen fra skoleåret 2017/18.

Byrådet vil i samarbeid med Norges Cykleforbund tilby alle skoler eget undervisningsopplegg om sykkel og VM. Som et nettbasert undervisningsopplegg vil dette også gjøres tilgjengelig for skoler på regionalt og nasjonalt nivå.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: ALICJA PIOTROWSKA, BERGEN CHALLENGE

INNHOLD

4

IDRETTENS ØKONOMISKE RAMMEVILKÅR

4. Idrettens økonomiske rammevilkår

I dette kapitlet beskrives idrettens økonomiske rammevilkår, gjennom Bergen kommunes tilskuddsordninger, tilskudd og gratis bruk av kommunale idrettsanlegg. I tillegg beskrives ulike statlige tilskudd og tilskuddsordninger til slutt.

Idrettslagenes inntekter kommer i hovedsak fra egeninnsats, som lotterier, dugnader, medlems- og treningsavgifter. I tillegg henter idrettslagene i varierende grad, støtte fra eksterne samarbeidspartnere og givere. Det foreligger ikke en samlet dokumentasjon på omfanget og fordeling av inntektene til idretten i Bergen. Friluftslivets økonomiske rammebetingelser er ikke omtalt i denne planen.

Den frivillige innsatsen som idretten og andre frivillige organisasjoner utøver, representerer en grunnleggende egenverdi og gir en god nytteverdi for samfunnet. Idretten bidrar til å styrke fellesskapet i lokalmiljøene, og gir innsikt i demokratiske prosesser og er viktige samfunnsaktører og meningsdannere (Meld. St. 26, 2011-2012, den norske idrettsmodellen). Frivilligheten i idrettslagene i Bergen er omfattende, men det er fortsatt en utfordring å rekruttere frivillige.

For Hordaland er det frivillige arbeidet i idrettslagene stipulert til en anslått verdi på kr. 1 328 438 476 (Hordaland Idrettskrets 2016). For Bergen er tallene beregnet til å være beregnet til en verdi på kr. 745 055 595 (Hordaland idrettskrets 2016).

Idrettens omsetning på nasjonalt plan målt i økonomi, verdiskapning og frivillig dugnadsinnsats er i 2016 stipulert til ca. 19 milliarder kroner fordelt på:

- Spillemidler kr. 1,77 milliarder
- Tilskudd fra kommuner og fylkeskommuner ca. kr. 6,09 milliarder
- Tilskudd fra sponsorer ca. kr. 3,13 milliarder
- Egenfinansiering – kontingenter, lotterier og lignende ca. kr. 7,41 milliarder

Den statlige finansieringsandelen, når både spillemidler og statsbudsjettmidler tas med, er beregnet til ca. kr. 2,4 milliarder (ca. 12 prosent av de samlede inntektsstrømmene). Den kommunale finansieringsandelen er ca. 2,5 ganger så mye som den statlige, og idrettslagenes egne inntekter ca. 3,5 ganger den statlige finansieringen.

Veldedige og allmennyttige institusjoner eller organisasjoner er fritatt for å betale

arbeidsgiveravgift for lønnsutbetalinger som ikke er knyttet til organisasjonens eventuelle skattepliktige økonomiske virksomhet (næringsvirksomhet). Fritak for arbeidsgiveravgift gjelder bare dersom hele organisasjonens totale lønnsutgifter er under kr. 550 000 og under kr. 55 000 i lønnsutbetalinger per arbeidstaker, medregnet verdien av fri kost og losji og utbetalte feriepenger.

FOTO: MARIUS SOLBERG ANFINSEN

Bergen kommunes tilskuddsordninger og tilskudd på idrettsfeltet

Det har i planperioden 2010 – 2016 vært fokus på å tilrettelegge for gode rammebetingelser til den organiserte idretten gjennom tilskudd og tilskuddsordninger, gratis bruk av anlegg, rehabilitering og bygging av nye idrettsanlegg. Det skilles mellom tilskudd og tilskuddordninger.

Tilskuddene er øremerket og ligger vedtatt i tilskuddsliste i bybudsjettet, også kalt tilskudd på egen linje. Dette betyr i prinsippet at enkelte aktører mottar et beløp til utbetaling, forutsatt at søknad sendes inn og at søker aksepterer de forpliktelser og retningslinjer som er gitt i forbindelse med tildeling av tilskuddet. Tilskuddsordningene er derimot en samlet pott med penger som er søkbare innenfor gitte kriterier og med bestemte målgrupper.

Formålet med tilskuddsordningene er å stimulere frivilligheten i idrettslagene, med vekt på ulike aktivitetstiltak for ulike målgrupper.

Bergen kommune setter som vilkår at idrettslag som mottar støtte og/eller benytter kommunale idrettsanlegg, skal kunne dokumentere at

virksomheten drives i tråd med ovennevnte grunnlag, og vil innarbeide dette som sentrale forutsetninger i fordelingspolitikken på idrettsområdet.

De økonomiske rammene for aktivitetsutvikling ble i 2012 styrket med kr 6,5 mill., hvorav kr. 4,5 mill. ble disponert til å styrke FIKS Bergens (ved Idrettsservice) samarbeidsprosjekter med idrettslag og friluftsansjasjoner. De resterende kr. 2 mill. gikk til å etablere ny søkbar ordning for idrettslag og friluftsansjasjoner som har gode prosjekter innrettet mot samme formål; økt fysisk aktivitet. Denne ordningen er i regi av Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsseksjonen.

Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsseksjonen har stått i spissen for å gjøre tilskuddsordninger i Bergen kommune elektroniske, og har vært sentrale i forhold til utviklingen av Insights som saksbehandlingssystem for tilskudd. I 2016 er alle tilskuddsordningene på idrettsfeltet elektronisk søkbare.

I 2016 har Bergen kommune 8 ulike tilskuddsordninger på tjenesteområdet idrett. 7 av disse forvaltes av Idrettsseksjonen og 1 forvaltes av Idrettsservice ved FIKS Bergen. Tilskuddene

understøtter særlig de vedtatte mål og strategier i kommunens idrettspolitik.

I 2016 har Bergen kommune følgende tilskuddsordninger:

- Barne- og ungdomsmidler kr.7 169 700
- Basistilskudd til idrettslag elektronisk søkbar vår 2016 kr. 5 722 300
- FIKS stimuleringsmidler kr. 3 900 000
- Nye idrettstiltak og egenorganisert fysisk aktivitet kr.1 457 200
- Idrettsstipend og priser kr.811 200
- Talentutviklingsmidler kr. 388 600
- Støtte til private anlegg 5 127 300
- Arrangementsstøtte Idrett elektronisk søkbar vår 2016 kr.388 600

Samlet sum på tilskuddsordninger kr. 24 964 900

I planperioden 2010-2016 er det innført følgende nye tilskudd til idretten:

- Rent og godt idrettsmiljø
- Ung leder og trener
- Støtte til private anlegg
- Basistilskudd 10 idrettslag
- Nye idrettstiltak og egenorganisert fysisk aktivitet
- Arrangementsstøtte

INNHold

I 2016 gis det i tillegg tilskudd til:

- Basistilskudd til Idrettsrådet i Bergen kr. 816 100
- Basistilskudd til Olympiatoppen Vest kr. 582 900
- Støtte til idrettens bruk av skolelokaler utover rammeåpningstider kr. 306 300
- Støtte til brukermedvirkning Olsvikhallen kr. 142 940
- Tilretteleggingstilskudd kr. 388 600
- Sprek Viking kr. 242 900
- Ung trener/leder kr. 48 600
- Rent og godt idrettsmiljø kr. 48 600
- Sykkel VM kr. 7 500 000
- Tour des Fjords kr. 750 000
- Elitesatsing svømming kr. 300 000

Samlet sum for tilskudd kr. 11 125 940

Total sum for tilskuddordninger og tilskudd på idrettsfeltet kr. 36 090 840 for 2016.

Bedre tilrettelegging for fysisk aktivitet og friluftsliv er viktig for å gi innbyggerne i Bergen mulighet til å være fysisk aktive, drive idrett, rekreasjon og ivareta egen helse. En styrking av idrettslag og deres rammevilkår gjennom tilskudd og gunstige vilkår for bruk av idrettsanlegg, er vesentlige bidrag fra Bergen kommune.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Tilskuddsordninger

Her beskrives alle tilskuddordninger på idrettsfeltet, som er søkbare for ulike målgrupper og som er fastsatt med noen gitte kriterier. Alle tilskuddsordningene er søkbare via Bergen kommunes tilskuddsportal.

Barne- og ungdomsmidler

Barne- og ungdomsmidlene er en tilskuddsordning som skal bidra til at idrettslagene skal prioritere barn og ungdom i alderen 6-19 år. Ungdom har vært en særlig prioritert målgruppe. Bevilgningene til ordningen har stått på stedet hvil i 8 år. Tilskuddet ble i 2016 redusert med 3 %. Sum til fordeling i 2016 er kr. 7 169 700. Statlige lokale aktivitetsmidler har derimot økt fra kr. 7 787 971 til kr. 15 531 499. Dette gir en økning på kr. 7 743 528 i planperioden 2010-2016, som tilsvarer en økning på vel 100 %.

Barne- og ungdomsmidler	2011	2012	2013	2014	2015
Antall søkere	135	122	116	137	142
Antall innvilgede søknader	133	120	109	134	135
Antall mottakere over kr. 100 000,-	24	26	28	22	22
Totalt utbetalt tilskudd	7.380.000	7.380.000	7.380.000	7.380.000	7.380.000

Det vil i perioden fremover være viktig å evaluere denne ordningens kriterier og vurdere om endringer bør gjøres.

Basistilskudd

Basistilskudd til ti utvalgte idrettslag ble vedtatt i forbindelse med budsjett for 2010. Tilskuddet ble etablert gjennom omdisponering av barne- og ungdomsmidlene. Ønsket var en større synliggjøring av tilskuddene til idretten for i større grad å understøtte idrettslagenes samfunnsbetydning. Ordningen ble evaluert i 2014, og ble vår 2016 omgjort til en elektronisk søkbar ordning med intensjon om en 3 års varighet fra 2016. Erfaringene med ordningen har vist at forutsigbarhet for idrettslagene er særdeles viktig for å skape kontinuitet over tid.

Følgende idrettslag har mottatt støtte i 6 år:

Basistilskudds-mottakere		Totalt
IL Bjarg	570.000	3.420.000
IL Bjørnar	450.000	2.700.000
Bønes IL	480.000	2.880.000
SK Djerv	300.000	1.800.000
Flaktveit IK	450.000	2.700.000
Fana IL	870.000	5.220.000
IL Gneist	920.000	5.520.000
Loddefjord IL	460.000	2.760.000
Tertnes ILA	620.000	3.720.000
TIF Viking	770.000	4.620.000
Totalt	5.890.000	35.340.000

I budsjett for 2016 ble det vedtatt at basistilskuddsordningen skulle gjøres om til en søkbar ordning for å sikre en mest mulig demokratisk og god prosess. Tilskuddet ble i 2016 redusert med 3 %. Sum til fordeling i 2016 er kr. 5 722 300. Ny søkbar ordning ble vedtatt og lagt ut for søking vår 2016. Ti idrettslag er plukket ut basert på klare søknadskriterier. Fokuset i den nye ordningen er fortsatt deltakelse, nærmiljøaktivitet, rent og godt idrettsmiljø og inkludering. Idrettslagene skal drive med klubbutvikling for å sikre kvalitet i flere ledd. Dette skal gjøres gjennom å utarbeide en utviklingsplan og følge den tett opp i samarbeid med idretten.

Støtte til private anlegg

Tilskuddsordningen «Støtte til private anlegg» ble etablert i tråd med resultatmålene i vedtatt Idrettsplan 2010- 2019, der det ble signalisert sammenslåing av tre tidligere ordninger. Tilskuddsordningen gir støtte til bruk, drift og vedlikehold av egne eller private idrettsanlegg. Idrettslag som tidligere lå med eget tilskudd på liste i budsjettet, ble overført til, og måtte søke innenfor denne ordningen på lik linje med øvrige idrettslagene. Dette har skapt utfordringer, da den samlede økonomiske rammen til ordningen har vært vesentlig lavere enn ved utgangspunktet, ved at noe av midlene ble omdisponert til andre formål enn idrett. Gapet mellom totalt godkjent søknadssum og totalt utbetalt tilskudd er fremdeles stort. Det vil si at idretten i stor grad må finansiere driften av private anlegg selv.

Det reelle behovet de siste årene for idrettslag som drifter, bruker og vedlikeholder egne eller private idrettsanlegg har ligget på mellom kr. 10-12 mill. I 2015 dekket dette 36 % av behovet. De resterende 64 % må idrettslagene selv dekke. De faktiske utgiftene for disse idrettslagene er i realiteten enda større, fordi behovet er regnet ut fra godkjent søknadssum, som maksimalt beregner seg til kr. 500 000. Noen utgifter gis det ikke refusjon for, da dette ville ført til at hele potten ville blitt fordelt på noen få idrettslag.

I vedtatt budsjett for 2016 ble rammen for ordningen økt med kr. 1 mill. Total sum til fordeling er kr. 5 127 300. Det er også åpnet opp for at idrettslag som har behov, kan få støtte til planlegging, prosjektering og bygging av private idrettsanlegg.

Støtte til private anlegg	2011	2012	2013	2014	2015
Antall søkere	66	80	61	69	61
Antall innvilgede søknader	65	71	58	65	58
Totalt godkjent søknadssum	11.200.000	11.505.975	10.266.854	11.214.253	11.900.000
Totalt utbetalt tilskudd	2.065.000	3.000.000	3.448.300	4.248.300	4.248.300

Nye idrettstiltak og egenorganisert
fysisk aktivitet

Tilskuddsordningen nye idrettstiltak og egenorganisert fysisk aktivitet, er opprettet som tilskudd til nyskapende tiltak i regi av idretts- og friluftsansjasjoner. Tilskuddsordningen skal stimulere til at idrettslag, idretts- og friluftsansjasjoner kan igangsette nyskapende tiltak og prosjekter, og forbedre kvalitet i eksisterende virksomhet. Det er viktig å kunne stimulere til at idrettslag med gode nye idrettstiltak kan søke midler til dette. Tilskuddet ble i 2016 redusert med 3 %. Sum til fordeling i 2016 er kr. 1 457 200.

Nye idrettstiltak og egenorganisert fysisk aktivitet	2013	2014	2015
Antall søkere	15	34	29
Antall innvilgede søknader	8	12	14
Tilskudd Idrett Bergen Sør og Bergen Turlag*	1.000.000	1.000.000	800.000
Innvilget tilskudd	2.000.000	2.000.000	1.500.000

*To større aktører har blitt særskilt vurdert under denne ordningen. Idrett Bergen Sør og Bergen og Hordaland Turlag har siden 2013 blitt særskilt vurdert under denne tilskuddordningen.

Innspill til høringsutkastet angående tilskuddsordninger

Gategym ønsker at det åpnes opp for at andre aktører som ikke nødvendigvis er kommersielle, men heller ikke et idrettslag, kan samarbeide med kommunen og søke tilskudd for aktiviteter med fokus på folkehelse. Gategym har i flere tilfeller falt mellom «to stoler» med tanke på tilskudd, og håper at idrettsplanen kan åpne opp for at tilskudd til fysisk aktivitetsformål også kan tildeles andre organisasjoner enn organiserte idrettslag.

Drøfting av innspill

Bergen kommune bør i enda større grad understøtte gode frivillige engasjement, noe som også er presisert i Bergen kommunes frivillighetsmelding og i byrådets politiske plattform utgått fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Derfor vurderes det som fornuftig at tilskudd og tilskuddsordninger evalueres jevnlig, for i størst mulig grad å bidra til å skape mest og best mulig aktivitet for innbyggerne i Bergen. Det er en forutsetning om at det legges opp til lavterskeltiltak med en sosial profil.

Byrådets konklusjoner på tilskuddsordninger generelt

Byrådet vurderer det som hensiktsmessig at samarbeid og tilskudd også kan gis til andre aktører enn den organiserte idretten, og at tilskuddene evalueres jevnlig for å skape mest og best mulig aktivitet for innbyggerne i Bergen.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Aktivitetsmidler gjennom Idrettsservice

Idrettsservice har gjennom FIKS Bergen gitt en rekke tilskudd til ulike idrettslag, idretts- og friluftsansjoner for å stimulere til økt aktivitet for flere grupper. Midlene går til både store og små samarbeidsprosjekter mellom Idrettsservice og idretten, eller andre tilbydere av fysisk aktivitet. Midlene er spesielt rettet mot særlige grupper som funksjonshemmede, utviklingshemmede og flerkulturelle, i tillegg til samarbeidsprosjekter med skole, som «Åpen hall», skibusser, ulike aktivitetsleirer med mer.

FIKS Stimuleringsmidler	2012	2013	2014	2015
Total sum	5 297 300	4 139 668	3 289 750	3 900 000

Talentutviklingsmidler

Bergen kommunes talentutviklingsmidler skal gå til konkrete tiltak som skal optimalisere talent- og toppidrettsutviklingen i klubber og miljøer i Bergen. Dette skal være konkrete tiltak utover det normale treningsarbeidet, og skal ha som mål å løfte utøverne opp mot høyeste nivå innen sin idrett.

Tiltakene kan blant annet være idrettslag eller miljøer som søker til konkrete utviklingsprosjekter innen talentutvikling, tilretteleggingstiltak for enkeltutøvere, innkjøp av toppidrettsutstyr, støtte til treningsleirer og konkurransedeltakelse, samt kompetanseheving for trenere og ledere. Støtten går først og fremst til miljøer som har eksisterende toppidretts- og talentutviklingskultur og til prestasjonsforbedring på kort eller lang sikt.

Fra og med 2014 ble talentutviklingsmidlene spisset mot enkelte talent- og toppidrettsmiljøer og på tvers av klubber i samarbeid med Olympiatoppen Vest. Det er årsaken til en markant nedgang i innvilgede søknader i 2014 og 2015.

Talentutviklingsmidler	2011	2012	2013	2014	2015
Antall søkere	70	74	71	77	40
Antall innvilgede søknader	20	21	22	9	10
Total søknadssum	1.297.000	1.452.000	1.381.500	1.974.000	1.983.000
Innvilget tilskudd	341.000	445.000	500.000	370.000	380.000

Idrettsstipend og priser

Tilskuddsordningen idrettsstipend og priser har vært en ordning siden 1987. Hovedmålet med ordningen er å anerkjenne Bergens fremste toppidrettsutøvere, mest talentfulle utøvere, idrettslag, trenere, ledere og dommere. Dette er en viktig anerkjennelse av byens kommende og «etablerte» idrettsstjerner. Antall søknader har gått noe ned de siste årene, og skyldes blant annet at søknadene er mer rettet mot formålet med ordningen.

Idrettsstipend og priser	2011	2012	2013	2014	2015
Antall søkere	74	91	120	109	63
Antall innvilgede søknader	33	28	26	31	23
Total søknadssum	2.690.000	3.042.000	4.905.000	4.880.000	2.221.000
Innvilget tilskudd	780.000	730.000	735.000	735.000	705.000

INNHold

Arrangementsstøtte

Våren 2016 ble det opprettet en søkbar tilskuddsordning for arrangementsstøtte på idrettsfeltet med kr. 388 600. Søknader om støtte til større internasjonale arrangement behandles separat. Formålet med tilskuddsordningen er å fremme mål og ambisjoner i Bergen kommunes idrettspolitikk. Idrettsarrangement i Bergen skal bidra til idrettsutvikling, merkevarebygging samt å skape minneverdige opplevelser for utøvere, trenere, ledere, tilreisende og innbyggere i Bergen og bergensregionen.

Støtten fra Bergen kommune de siste årene har variert fra 5 ulike arrangement i 2013 på totalt kr. 130 000 til 9 i 2014 på til sammen kr. 400 000. For 2014 mottok i tillegg Norges Rugbyforbund kr. 1 mill til gjennomføring av EM i rugby for kvinner. For 2015 mottok 11 arrangører støtte på til sammen kr. 400 000.

FOTO: HENRIK EIKEFJORD, BERGEN CHALLENGE

Tilskudd på egen linje i bybudsjettet

I denne delen beskrives ulike tilskudd til enkelt-aktører som er navngitt i bybudsjettet. Disse er øremerkede aktører, og tildeles etter søknad, og med forutsetning om at søker oppfyller krav og forpliktelser i henhold til Bergen kommunes retningslinjer for tilskudd.

Innspill angående tilskudd på egen linje

Det er tidligere kommet flere innspill fra idrettslag og idrettsrådet i Bergen om å gi økt forutsigbarhet for enkelte aktører som i dag leier private lokaler til sin hovedvirksomhet. Laksevåg Bordtennisklubb og Bergen Kickboxingklubb er trukket særlig frem. Begge idrettslagene driver et godt barne- og ungdomsarbeid og har særlige utfordringer med å opprettholde drift i private anlegg.

Idrett Bergen Sør ønsker også å komme inn som en fast post på budsjettet i forhold til forutsigbarhet i arbeidet. Det samme har Bergen og Hordaland Turlag spilt inn.

Drøfting av innspill

I vedtatt budsjett for 2017, har byrådet lagt opp til en bedre forutsigbarhet for Bergen Kickboxingklubb og Laksevåg bordtennisklubb ved å legge begge aktørene på egen linje i budsjettet fra 2017 med henholdsvis kr. 0,4 mill. og kr. 0,2 mill. Begge klubbene har stor aktivitet for barn, unge og voksne utøvere, men har særlige utfordringer med å opprettholde drift i private anlegg. Midlene er omdisponert med kr. 0,4 mill. kroner fra «Nye idrettstiltak» og kr. 0,2 mill. kroner fra «Støtte til private anlegg», til sammen kr. 0,6 mill.

Videre er det i tråd med forslag til ny Idrettsplan og i vedtatt budsjett 2017, gitt en økt forutsigbarhet og synlighet til to viktige aktører innenfor aktivitetsfeltet. Dette gjelder Idrett Bergen sør og Bergen og Hordaland Turlag som bidrar til mye og god aktivitet for barn, unge, voksne, eldre og særlig grupper. Disse innarbeides på egen linje som tilskuddsmottakere med henholdsvis kr. 0,3 mill. og kr. 0,2 mill.

INNHold

Byrådets konklusjoner

Byrådet vil se på muligheter for en mer stabil basisfinansiering for viktige aktivitetstilbydere som viser resultater over tid.

FOTO: OTTO HATLEBAKK

Idrettsrådet i Bergen

Idrettsrådet i Bergen er idrettslagenes fellesorgan i kommunen og alle idrettslag som er organisert i Norges Idrettsforbund og olympiske komite og paralympiske komite, og som er underlagt Norges Idrettsforbund og olympiske komite og paralympiske komites lov og bestemmelser, blir automatisk medlem i Idrettsrådet i Bergen. Idrettsrådets styre velges på idrettsrådets årsmøte der alle idrettslagene har stemmerett. Idrettsrådet er rådgivende organ i forhold til ulike tilskuddsordninger, og har på fullmakt fra Bergen kommune ansvaret for å fordele treningstid i kommunale idrettsanlegg.

Bergen kommune mener samarbeidet med Idrettsrådet i Bergen som idrettens fellesorgan er av stor betydning. Det vurderes som viktig for idrettsutviklingen i Bergen å videreføre en slik arena for samarbeid mellom lagene, mellom lagene og kommunen og mellom lagene og idrettskretsen. Det er også viktig at idrettsrådet følger med på de øvrige utviklingstrender i samfunnet for øvrig hva gjelder fysisk aktivitet og idrett.

Idrettsrådet i Bergen mottar årlig tilskudd fra Bergen kommune. I 2015 mottok Idrettsrådet

kr. 1 680 000 i tilskudd. Tilskuddet er fordelt til ulike formål. Kr. 840 000 er gitt som driftstilskudd. Driftstilskuddet er todelt. Den ene delen er driftstilskudd for idrettsrådets viktige eksistens, og den andre delen er ment å være et bidrag for de oppgaver som idrettsrådet bistår Bergen kommune med i forhold til rådgivning på Bergen kommunes tilskuddsordninger og fordeling av treningstider. Et tilretteleggingstilskudd på kr. 400 000 til ulike idrettslag for tilsyn helg og utenfor rammeseson. Videre overføres det kr. 300 000 som tilskudd for tilsyn skolenes gymsaler og kr. 140 000 for tilsyn i Olsvikhallen. I tillegg mottok Idrettsrådet i Bergen i 2014 kr. 100 000 til viderefordeling og kompensasjon til enkelte brukere, trenere og ledere for parkering i områder med innført parkeringsavgift. Dette gjelder parkering ved idrettsanleggene Krohnsminde, Haukelandshallen og Bergenshallen.

**Innspill til høringsutkastet
angående tilskudd**

Idrettsrådet er på den ene siden idrettslagenes eget valgte organisasjonsledd for å fremme idrettslagenes ønsker, behov og forslag overfor Bergen kommune. I tillegg utfører de oppgaver for Bergen kommune knyttet til detaljering og prioritering av idrettens bruk av kommunale idrettsanlegg. I tillegg følger de opp avtaler med idrettslag om enetilsyn ved utvalgte idrettshaller, parkeringsordning ved idrettsanlegg, og er høringsinstans i saker av relevans for idretten, eksempelvis politiske saker og ulike tilskuddsordninger.

Idrettsrådet i Bergen har i dag ansvar for et svært stort arbeidsområde med veldig mange oppgaver som skal løses både på dagtid og kveld. Administrasjonen har i lengre tid vært overarbeidet og Idrettsrådet i Bergen ber derfor om økt tilskudd for å styrke administrasjonen med en ny stilling.

Drøfting av innspillet

Arbeidet som Idrettsrådet i Bergen tidligere har utført for Bergen kommune innen tilskuddsfeltet, er betydelig redusert etter 2008/09. Derimot kan økt anleggsproduksjon og fordeling av mer brukstid på byens idrettsanlegg, ha gitt Idrettsrådet noe merarbeid. På bakgrunn av dette kan Idrettsrådet gis delvis rett i at behovet for økt arbeidskraft er tilstede. På den andre siden er Idrettsrådet et organisasjonsledd i idrettsorganisasjonen og det vil derfor være naturlig at idretten også selv bidrar i finansieringen av Idrettsrådet. I dag mottar de kun driftsmidler fra Bergen kommune.

Byrådets konklusjoner

Byrådet vil i planperioden ha en gjennomgang av de oppgaver og tjenester Idrettsrådet i Bergen utfører for Bergen kommune og vurdere fremtidig finansiering av disse oppgavene i kommende rullering av økonomiplanarbeidet.

Olympiatoppen Vest

Bergen kommunes bystyre vedtok å videreføre driftstilskuddet til Olympiatoppen Vest for driftsåret 2016 med kr. 582.900.

I relasjon til Bergen kommune, er en av Olympiatoppen Vests primære oppgaver å være bindeledd mellom toppidretten og talentutviklingen og kommunen. Det er viktig for Bergen kommune å ha en god toppidrett for byens omdømme som idrettsby.

Olympiatoppen Vest prioriterer sin faglige kompetanse som idrettens rådgivende fagorgan ovenfor Bergen kommune på feltene talentutvikling og toppidrett. De gir sin faglige vurdering blant annet på kandidater til Bergen kommunes talentutviklingsmidler og kommunens idrettsstipend og priser. I tillegg bidrar Olympiatoppen Vest til å få frem og rangere aktuelle toppidrettsmiljøer, trenere, ledere og enkeltutøvere.

I vedtatt budsjett 2017 er det lagt inn en styrking av Olympiatoppens handlingsrom med kompetanseutvikling for trenere innen toppidrett og talentutvikling, ved å omdisponere kr. 88 600 fra talentutviklingsmidlene til «basistilskuddet» til Olympiatoppen.

Sprek Viking

«Sprek Viking» er et aktivitetstilbud for overvektige barn og unge mellom 6-18 år, i samarbeid mellom Bergen kommune og Turn og idrettsforeningen Viking. Prosjektets oppstart var i 2003, og har som mål å skape en følelse av mestring og glede over å bevege seg. Prosjektet aktiviserer mellom 20-30 barn hver uke. Hvert år er det mellom 80 og 100 barn som trener regelmessig i Vikinghallen. Deltakerne møter motiverte og kompetente instruktører hver uke og instruktørene tilbyr treningsøkter med mening og lyst blant deltakerne til å være i fysisk aktivitet. Deltakerne blir utfordret utenfor komfortsonen sin gjennom nye aktiviteter, samtidig som de får drive med kjente aktiviteter som hver enkelt behersker. Ballspill, leker og styrketrening er viktige elementer i opplegget. Turn og idrettsforeningen Viking mottar kr. 242 900 i tilskudd til formålet.

I vedtatt budsjett 2017 er prosjektet omtalt som Sprek Viking endret til nytt formål «TIF Viking med fokus på integreringstiltak». Tilskuddet til Sprek Viking på kr. 242 900 deles på to formål, formål overvektige barn og ungdom og formål integrering.

Ung trener/leder

Ungdommer deltar på lederkurs for ungdom og aktivitetslederkurs ungdomsidrett. Dette for å øke kompetansen og lysten til å trene og lede andre barn og unge. Kurset består av følgende tema: Teambuilding, selvtillit og selvfølelse, ungdom i sentrum, idrettens organisering, endringsverktøy, kommunikasjon og retorikk. Metodikken er lagt opp med involvering fra elevene gjennom gruppearbeid, diskusjon, presentasjoner, øvelser og foredrag. Hordaland Idrettskrets mottar kr. 48 600,- i tilskudd til formålet.

I vedtatt budsjett 2017 er tilskuddene «Ung trener/leder» og «Rent og godt idrettsmiljø» slått sammen til ett tilskudd til Hordaland idrettskrets med fokus på antidoping og utdanning.

Rent og godt idrettsmiljø

Hordaland Idrettskrets har i sin Handlingsplan 2016-2018 inkludert antidopingarbeid, der de tilbyr foredrag, samt driver holdningsskapende arbeid overfor idrettslag, idrettsråd, særkretser, skoler og offentlige ansatte som arbeider med barn og unge. Målet er en ærlig og doping fri idrett, og alle idrettslag i Hordaland oppfordres til å delta. Verdi- og holdningsskapende arbeid danner grunnlaget for aktiviteten og idrettslagene

spiller en viktig rolle i dette arbeidet. Opplæringen skjer i samarbeid med Antidoping Norge. Temaet antidoping er også beskrevet som eget tema under kapittelet om aktivitetsutvikling. Hordaland Idrettskrets mottar kr. 48 600,- i tilskudd til formålet.

I vedtatt budsjett 2017 er tilskuddene «Ung trener/leder» og «Rent og godt idrettsmiljø» slått sammen til ett tilskudd til Hordaland idrettskrets med fokus på antidoping og utdanning.

Elitesatsing svømming

Elitesatsingen er et 3-årig samarbeidsprosjekt mellom Norges svømmeforbund, Olympiatoppen Vest og Bergen kommune. Målsettingen er å etablere en internasjonal trenings- og prestasjonskultur for svømming i Bergen. Den økonomiske støtten er et ledd i satsingen på svømming etter at Bergen kommune åpnet ADO arena høsten 2014. Norges svømmeforbund mottar et tilskudd på kr. 291 500,- til eliteprosjektet i svømming for utøvere tilhørende bergenske svømmeklubber.

FOTO: FRANCESCA BARBERIO, BERGEN CHALLENGE

INNHold

Tour des Fjords

Tour des Fjords er et elitesykkelritt som arrangeres i Hordaland og Rogaland. I Bergen er Bergen kommune vertskap for arrangementet. Tour des Fjords er ansvarlig for planlegging og gjennomføring av sykkelarrangementet med forberedelser og etterarbeid som tilligger

arrangøren i forbindelse med gjennomføring av sykkelrittet. Tour des Fjords AS mottok i 2016 kr.750 000.

I vedtatt budsjett 2017 er det avsatt kr. 500 000 til Tour des Fjords i 2017.

Gratis bruk av kommunale idrettsanlegg

Foruten en massiv anleggsutbygging bidrar Bergen kommune med gratis bruk av idrettsanleggene til trening og konkurranse og stevneaktivitet innenfor vedtatt rammetid. I forrige idrettsplan 2010 – 2019 var verdien av denne bruken estimert til kr. 73 mill. årlig i 2008. Den tilsvarende beregningen i 1998 lå på kr. 35 mill. Med bakgrunn i den omfattende anleggsproduksjonen som har vært i perioden er det liten tvil om at den estimerte verdien av gratis bruk av kommunale idrettsanlegg har økt betraktelig. Basert på samme metodikk, er det realistisk å anslå denne verdien til omkring kr. 120 mill. årlig ved utgangen av 2014. Gratis bruk for den organiserte idretten videreføres i planperioden. Dette er også et vesentlig bidrag til idretten som må regnes med i totalen av de rammebetingelser som idretten nyter godt av. Det er inngått en overordnet avtale med Hordaland fylkeskommune om idrettens bruk og tilsyn av enkelte fylkeskommunale skoler. Idretten får også benytte fylkeskommunale idrettsanlegg gratis innenfor rammetid, ved at byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett kompenserer økonomisk for dette.

FOTO: BIROTA.DK/JESPER NØRGAARD THOMSEN

Innspill til høringsutkastet

Hordaland Idrettskrets og Idrettsrådet i Bergen fremhever betydningen av at gratisprinsippet fastholdes.

Drøfting av innspillet

Gratisprinsippet er av stor betydning for idretten i Bergen, og dette er noe som vurderes som et særlig viktig bidrag til idretten, slik at idrettslagene kan fokusere inntektene og utgiftene på andre områder enn leie av anlegg/lokaler.

Byrådets konklusjoner

Byrådet vil videreføre «gratisprinsippet» i planperioden.

Betingelser for bruk av kommunale idrettsanlegg

Byrådet vedtok i 2011 som oppfølging av vedtatt Idrettsplan 2010-2019, tre saker som angår idrettens og andres bruk av kommunale idrettsanlegg. De tre sakene «administrasjons – og utleiereglement», «utleiepriser i kommunale anlegg» og «retningslinjer for tildeling av treningstid i kommunale idrettsanlegg» erstatter tidligere regelverk på området.

I 2014 ble nytt administrasjons- og utleiereglement samt nye utleiepriser vedtatt av Bergen bystyre. Begrunnelsen for nytt administrasjons- og utleiereglement var en strengere praktisering av kostnadsfordelingen ved bruk av kommunale idrettsanlegg.

I tillegg ble det i 2011 innført bookingsystem for kommunale idrettsanlegg. «AktivBy» er tatt i bruk for innendørs kommunale idrettsanlegg, men har fortsatt et stort potensiale for utbredelse og videreutvikling. For at «Aktiv by» skal være et godt bookingsystem må systemet videreutvikles i samarbeid med idretten. I tillegg må det ligge noen insentiver for å gi melding om ledig tid. Systemet er også tatt i bruk for å administrere

bygg og plasser i Bergen, eksempelvis sentrale byrom og kulturlokaler.

Det er i perioden også innarbeidet en forutsetning om at Norges idrettsforbunds «barnerettigheter og nye bestemmelser om barneidrett» skal være ivaretatt av søkere til tilskudd og bruk av kommunale idrettsanlegg.

Innspill angående bruk av kommunale lokaler og anlegg

Byrådsavdeling for klima, kultur og næring viser til plan for frivillighet og tiltak om utlån av offentlige lokaler til alle frivillige organisasjoner. I bystyrets vedtak av juni 2016 i sak 175/16 heter det blant annet: «Kulturaktørene må få muligheter på hverdager til å benytte gymsaler til sine aktiviteter og samarbeidet mellom idrett og kultur må styrkes». Byrådsavdelingen ber om at bystyrets vedtak inkluderes der bruk av kommunale idrettsanlegg er beskrevet.

Det har også kommet et innspill fra en privatperson i forhold til leiepriser og bruk av kommunale idrettsanlegg til ulike kultur/ungdomsarrangement som ikke hører inn under idretten. I innspillet er det fremhevet at leieprisene er for høye og at det burde være rabatterte priser for ungdomsarrangement som ikke er profittbasert.

Drøfting av innspillene

Bergen bystyre behandlet i sak 175-16 Retningslinjer for utleie av skolelokaler/ offentlige lokaler, og fattet følgende vedtak:

«Bystyret vedtar prinsipper for retningslinjer for utleie av offentlige-/skolelokaler slik de fremkommer i saksutredningen, med følgende endring: Skolene som aktivitetssentre for bydelene: Idrett og andre aktører/aktiviteter likestilles. Skolenes gymsaler, idretts- og svømmehaller er primært til bruk for lokale idrettslag i tråd med vedtatte retningslinjer. I dag har idrettslag / idrettsaktiviteter fortrinnsrett på hverdager. Tillegg: «Kulturaktøren må få muligheter på hverdager til å få benytte gymsaler til sine aktiviteter og samarbeidet mellom idrett og kultur må styrkes. Skolearealer forøvrig åpnes for flere brukere og bruksformål. Skolens arealer kan brukes til en rekke andre aktiviteter som bidrar til å etablere skolene som aktivitetssentra i nærmiljøene. For eksempel har korps stort behov for egnede lokaler til øvelser og lagring av utstyr. Når det gjelder idrettsarealene åpnes disse for

flere brukere og bruksformål på tider/dager når idretten ikke bruker disse».

Innspill om høye leiepriser og forslag til reduserte priser for ungdom kan være et viktig moment å ta med i evalueringen av utleieprisene til Bergen kommune.

Byrådets konklusjoner

Byrådet innarbeider vedtak i sak om «Retningslinjer for utleie av skolelokaler/ offentlige lokaler» i idrettsplanen og legger til grunn et styrket samarbeid mellom idrett og kultur i gjennomføringen av vedtaket.

Byrådet vil vurdere differensiering av leiepriser ved evaluering av utleieprisene.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet vil sørge for at tilskudd og tilskuddsordningene er relevante og forutsigbare i forhold til de utfordringene idretten og samfunnet står overfor. Tilskudd, tilskuddsordninger og driftsmidler bør innrettes slik at det oppnås enda bedre resultater på prioriterte områder innen fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.
- Byrådet vil i planperioden jobbe for økt ramme innen tilskuddsordningen støtte til private anlegg, slik at idrettslagene får refundert en større andel av kostandene knyttet til bruk, drift og vedlikehold av egne og private idrettsanlegg.
- Byrådet vil videreutvikle «Aktiv by» som et ledd i å utnytte kommunale idrettsanlegg bedre.
- Byrådet vil arbeide for å sikre fortsatt grunnstøtte til bredde og toppidrettsorganene Idrettsrådet i Bergen og Olympiatoppen Vest, samt sikre en årlig grunnstøtte til friluftslivets fellesorganisasjon på aktivitetsområdet.
- Byrådet vil sette som vilkår at idrettslag som mottar støtte og/eller benytter kommunale idrettsanlegg, skal kunne dokumentere at virksomheten drives i tråd med ovennevnte grunnlag, og vil innarbeide dette som sentrale forutsetninger i fordelingspolitikken på idrettsområdet.

Innspill til høringsutkastet angående tilskudd og tilskuddsordninger generelt

Kalandseid IL ønsker at tilskudd til folkehelsearbeid i det frivillige organisasjonslivet styrkes gjennom å avsette en vesentlig større andel av de statlig øremerkede midlene til folkehelsearbeid som Bergen kommune årlig mottar.

Videre ønsker de at det etableres en driftstilskuddsordning for idrettslag som alene, eller i samarbeid med andre, ivaretar en langsiktig målrettet satsing på folkehelsefremmende tiltak, aktiviteter og anleggsutvikling.

Norges håndballforbund Region Vest har spilt inn ønsker om å opprette en stilling som klubbutvikler med hovedfokus på inkludering for funksjonshemmede. Norges håndballforbund ønsker å gi et utvidet tilbud til denne målgruppen i nærheten av der de bor, og til egne aldersgrupper. I dag er det få tilbud for barn.

Hordaland fylkeskommune påpeker at de har flere relevante tilskuddsordninger i forhold til å gjennomføre idrettsplanen og oppfordrer derfor om at «fylkeskommunale tilskudd» blir tatt inn som eget avsnitt i planen.

Drøfting av innspill

Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsseksjonen vil søke samarbeid med andre byrådsavdelinger for å utnytte ressursene på en best mulig måte, og vil ta initiativ til å være pådriver for å melde inn behov fra et aktivitetssynspunkt.

Når det gjelder driftstilskuddsordninger er intensjonen med tilskudd generelt ivaretatt i tekst under byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet. «Byrådet vil sørge for at tilskudd og tilskuddsordninger og driftsmidler bør innrettes slik at det oppnås enda bedre resultater på prioriterte områder som fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv». Dette gjøres gjennom å evaluere tilskuddenes formål og virkning og bør gjennomføres med jevne mellomrom. Tilskudd og behov for endringer søkes innarbeidet i fremtidig økonomiplanarbeid.

Når det gjelder innspillet til Norges håndballforbund Region Vest angående midler til en egen stilling på feltet inkludering, må dette inngå som en totalvurdering av tilgjengelige tilskudd og

driftsmidler på budsjett, og som en del av økonomiplanarbeidet. Per i dag er det ikke avsatt midler til dette formålet.

Statlige og fylkeskommunale tilskudd er ikke tatt med i idrettsplanen, fordi de blir beskrevet i de årlige idrettsårbøkene til Bergen kommune.

Byrådets konklusjoner

Byrådet vurderer det som hensiktsmessig at samarbeid og tilskudd evalueres jevnlig for å skape mest og best mulig aktivitet for innbyggerne i Bergen.

Byrådet vil i planperioden arbeide for å sikre forutsigbare tilskuddsrammer og vil bruke økonomiplanperioden til å definere konkrete tilskudd og midler på feltet. I vedtatt budsjett for 2017 er det avsatt kr. 0,2 mill. til friluftslivets fellesorganisasjon på aktivitetssområdet Bergen og Hordaland turlag, kr. 0,3 mill. til Idrett Bergen Sør, kr. 0,4 mill. til Bergen kickboxingklubb og kr. 0,2 mill. til Laksevåg bordtennisklubb.

Byrådet vil med jevne mellomrom evaluere administrasjons- og utleiereglement, retningslinjer for tildeling av treningstider og utleiepriser i kommunale idrettsanlegg.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Statlige tilskudd

Spillemidler

Søknader om spillemidler til idrettsanlegg saksbehandles av Idrettsseksjonen ved byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett. I perioden har det vært en generell økning på tildeling av spillemidler til ordinære idrettsanlegg, mens det til nærmiljøanlegg har vært større variasjon. Totalkostnadene for anleggene det søkes støtte til, har i perioden gått opp og det er fortsatt ca. 4 års ventetid for allerede godkjente spillemiddelsøknader.

En utdyping av spillemiddelordningen omtales under kapittel 6, anleggsutvikling.

	2013	2014	2015	2016
Antall søknader nærmiljøanlegg	23	21	28	25
Antall søknader ordinære anlegg	59	46	44	52

	2013	2014	2015	2016
Nærmiljø søknadssum	3.956.252	4.968.360	6.970.468	6.385.000
Nærmiljø totalkostnad	11.236.726	11.642.241	21.470.374	21.219.511
Ordinære søknadssum	111.149.851	116.661.713	117.368.000	96.218.000
Ordinære totalkostnad	1.210.628.150	1.059.963.888	1.080.748.129	799.037.479

	2013	2014	2015	2016
Tidelinger ordinære anlegg	26.650.000	31.548.000	37.374.000	30.745.000
Tidelinger nærmiljøanlegg	2.195.000	2.692.000	3.444.000	3.265.000
Totale tidelinger Bergen	28.845.000	34.240.000	40.818.000	34.010.000

Momskompensasjon for bygging av private idrettsanlegg

Stortinget bevilger hvert år midler fra statsbudsjettet til en kompensasjonsordning for privat utbygging av idrettsanlegg. Dersom bevilgningen ikke rekker til full kompensasjon, vil den prosentvise avkortningen være lik for alle godkjente søknader. Det forutsettes at anlegget må være ferdigstilt før det kan søkes om kompensasjon, og det er samme regnskap som legges til grunn for utbetaling av spillemiddeltilskudd. Dette arbeidet kvalitetssikres av Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett, og det er kommunens revisor som skal gjennomgå og kontrollere regnskapet. De siste årene har full kompensasjon blitt gitt i statsbudsjettets tilleggsinnstilling ved årets slutt.

Lotteri- og stiftelsestilsynet forvalter ordningen og behandler mottatte søknader på grunnlag av de fastsatte bestemmelsene. Ordningen omfatter alle som oppfyller vilkårene for å motta spillemidler til idrettsanlegg, med unntak av kommuner/fylkeskommuner og kommunale foretak.

I 2013 var rammen for momskompensasjon til bygging av private idrettsanlegg på statsbudsjettet kr. 63,8 mill, og det ble tildelt 62,3 mill. Alle søkere fikk dermed full kompensasjon. I 2014 og 2015 ble det gjort justeringer i tilleggsinnstillingen til statsbudsjettet som gjorde at søkerne fikk tilnærmet full momskompensasjon. I 2016 var søknadsfristen tidligere og budsjetttrammen ble lagt tidligere, slik at alle søkerne fikk full dekning.

Momskompensasjon private idrettsanlegg	2013	2014	2015	2016
Antall søknader	10	9	10	3
Utbetalt tilskudd	3.005.496	10.003.901	3.720.959	1.026.346
Innvilget ekstrabevilgning	0	7.524.237	1.447.000	0
Total sum	3.005.496	17.528.138	5.167.959	1.026.346

Momskompensasjon varer og tjenester

Formålet med denne ordningen er å bidra til kompensasjon for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester etter enkelte fradrag. Ordning for momskompensasjon til frivillige organisasjoner trådte i kraft 1. januar 2010. Ordningen forvaltes av Lotteri- og stiftelsestilsynet, og Kulturdepartementet regulerer ordningen gjennom «Forskrift om merverdiavgiftkompensasjon for frivillige organisasjoner». Lotterinemnda er klageorgan for ordningen.

De siste justeringer i forskriftene ble gjort i 2013, for å gjøre det enklere for mindre organisasjoner å søke momskompensasjon. Blant annet er det gitt lettelser knyttet til bruk av statsautorisert eller registrert revisor og krav til oppbevaring av dokumentasjon. Minstegrensen for å søke kompensasjon er også redusert. Det kreves ikke rapportering om bruken av midlene.

Momskompensasjon varer og tjenester	2012	2013	2014	2015
Antall søknader	182	186	184	196
Total sum	9.096.611	13.589.383	16.740.401	17.584.691

Lokale aktivitetsmidler (LAM)

Lokale aktivitetsmidler er en tilskuddsordning fra kulturdepartementet spesifikt rettet mot lokale lag og foreninger som driver idrett og fysisk aktivitet for barn og ungdom. Ordningen ble innført i 2000. Ti prosent av overskuddet fra Norsk Tipping fordeles gjennom ordningen.

Midlene fordeles gjennom Idrettsrådet i Bergen. Summen som hvert idrettsråd har til fordeling beregnes på grunnlag av antall innbyggere i kommunen i aldersgruppen 6-19 år og idrettslagene trenger ikke søke. Hensikten er å legge til rette for aktivitet og deltagelse i, og etter initiativ fra, medlemsbaserte foreninger som arbeider for barn og ungdom. Staten legger i liten grad føringer på anvendelsen av støtten. Tilskuddsordningen er ment å understøtte organisasjonens primæraktiviteter. I perioden 2010-2016 har det totalt blitt tildelt kr. 71 957 198 i Lokale aktivitetsmidler til idrettslag i Bergen.

Lokale aktivitetsmidler (LAM)	2012	2013	2014	2015
Antall mottakere	245	239	230	238
Total sum	7.791.104	8.190.538	10.238.513	14.645.012

Grasrotandel

Norsk Tipping innførte 1. januar i 2010 «Grasrotandelen». Helt siden Norsk Tipping AS ble etablert har overskuddet gått til samfunnsnyttige formål. Som spiller hos Norsk Tipping kan man være med å bestemme hvilket lag eller organisasjon som får 5 % av spilleinnsatsen. For at et lag eller organisasjon skal kunne motta midler fra Grasrotandelen må det være registrert i Frivillighetsregisteret, som er en del av Brønnøysundregisteret.

Grasrotandelen er en viktig og kjærkommen finansieringskilde for lokale lag og organisasjoner. Det er derimot avdekket store avvik på oversikten over tildelinger i Bergen. Det har tidligere ikke vært noen kontroll med hvilke «lag og foreninger» som kan registrere seg for grasrotmidler, og derav er det kommet frem en del navn som viser seg og ikke å være idrettslag/klubber registrert i idretten. Disse får likevel registrere seg og får utbetalt midler. Idretten bør i samarbeid med Norsk Tipping, sette noen klare grenser for registrering i systemet, dersom det er ønskelig at tilskuddet skal gå til registrerte og godkjente idrettslag og idrettsorganisasjoner.

Grasrotandel Bergen	2012	2013	2014	2015
Antall givere	22.691	23.877	21.496	26.063
Total sum	8.003.925	12.632.980	10.895.381	13.325.974

Inkluderingsmidler

Inkluderingsmidlene skal i hovedsak motvirke økonomiske og kulturelle barrierer som kan være til hinder for å delta i organisert idrettsaktivitet. Tilskuddet skal være særlig rettet mot jenter, og barn og ungdom med dårlig betalingsevne. Tilskuddsordningen fordeles gjennom Norges idrettsforbund og via Idrettsrådet i Bergen.

Inkluderingsmidler	2012	2013	2014	2015
Antall søknader	56	60	64	68
Total sum	1.535.286	1.623.460	1.714.431	1.859.099

INNHold

5

IDRETTS- ANLEGGENES TILSTAND

5. Idrettsanleggenes tilstand

Status rehabilitering/ videreutvikling av eksisterende idrettsanlegg

Det er gjennomført tilstandsvurderinger for enkelte idrettsbygg, i all hovedsak av den tekniske tilstanden. Tilstandsrapportene viser omfattende behov for vedlikehold og videreutvikling av eksisterende idrettsbygg. Den første tilstandsrapporten for idrettsbygg ble lagt frem i 2014, og det foreligger i dag i alt ca. 50 tilstandsrapporter utarbeidet av eksterne rådgivere. Disse inkluderer alle typer bygg på kommunale idrettsanlegg, men omfatter ikke utendørsanlegg i tilknytning til de omtalte idrettsbyggene.

På bakgrunn av de gjennomførte tilstandsrapportene foreligger det nå 3 handlingsplaner idrettsbygg (handlingsplan1-3 idrettsbygg), der det kort redegjøres for den tekniske tilstanden ved byggene slik den fremkommer av oppsummeringene i de ulike tilstandsrapportene.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

INNHold

Handlingsplan1 idrettsbygg

Handlingsplan1 idrettsbygg omfatter 12 idrettsbygg fordelt på bygg på disse anleggene:

Bergenshallen, Bjørnarhallen, Bønes idrettsanlegg, Fana stadion, Fyllingsdalen idrettshall, Haukelandshallen, Laksevåg idrettshall, Landåshallen, Slåtthaug idrettshall, Slåtthaug kunstisbane, Stemmemyren idrettsanlegg og Åstveithallen.

Disse 12 idrettsbyggene antas å være de som har størst vedlikeholdsetterslep og flest mangler. Det samlede kostnadsanslaget (tiltak i et 10-årsperspektiv) for de 12 idrettsanleggene, utgjør til sammen ca. kr 451 mill. som tilsvarer kr. 9 161 per m².

FOTO: MARIUS SOLBERG ANFINSEN

Handlingsplan2 idrettsbygg

Handlingsplan2 idrettsbygg har kartlagt til sammen 28 100 m², fordelt på bygg på disse anleggene:

Leikvang friidrettshall og garderobehus, Nordnes garderobehus, Nordnes sjøbad, Nymark garderobehus, Skansemyren idrettsanlegg, Varden stadion og garderobehus, Bjarghallen, Flaktveit idrettshall, Fysak allaktivitetshus, Mathopen idrettshall, Sandslihallen, Vadmyra idrettshall og Åsanehallen.

Det samlede kostnadsanslaget (tiltak i et 10-årsperspektiv) for anleggene i handlingsplan2 idrettsbygg utgjør, basert på tilstandsrapportene alene, til sammen ca. kr. 151,3 mill. som tilsvarer ca. 5 384 per m².

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Handlingsplan3 idrettsbygg

Handlingsplan3 idrettsbygg har kartlagt til sammen 8123 m², fordelt på bygg ved disse anleggene:

Alvøen idrettspark, Arna stadion – garderobehus, Christinegård – garderobehus, Fløyen skianlegg, Espeland – garderobe, Jonahola skytebane, Gyldenpris – garderobehus, KIL-hallen (inkludert KLEM barnehage), Liland – garderobehus, Møhlenpris – garderobehus, Nygårdsmyren – garderobehus, Paradis – garderobehus, Salhus – garderobehus, Vitalitetssenteret, Sandviken sjøbad og Åsane stadion – mannskapsstasjon.

Det samlede kostnadsanslaget (tiltak i et 10-årsperspektiv) for idrettsbyggene i gruppe 3 utgjorde, basert på tilstandsrapportene, til sammen ca. kr. 50,3 mill. inkl. mva. som tilsvarer ca. 6 192 per m².

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

INNHold

Utfordringer og vurderinger handlingsplan1-3 idrettsbygg

Det samlede kostnadsanslaget i handlingsplan1-3 idrettsbygg, basert på eksterne tilstandsrapporter (tiltak i et 10-årsperspektiv), utgjør kr. 652 mill. Dette inkluderer også en del strakstiltak. Strakstiltakene vil bli utført som en del av det løpende vedlikeholdet innenfor eksisterende budsjettrammer for Etat for Bygg og Eiendom.

FOTO: RUNE TITLESTAD

I Bergen kommunes økonomiplan for 2016-2019 er det avsatt kr. 282 mill. til gjennomføring av de viktigste tiltakene etter handlingsplan1-3 idrettsbygg. Innenfor avsetningene i økonomiplan 2016 – 2019 er det foreløpig avsatt spesifiserte midler til følgende prosjekter:

- Sekkepost utredninger av prioriterte idrettsbygg kr. 14 mill. fordelt over hele perioden.
- Bergenshallen i Årstad bydel. Det er satt av kr. 105 mill. fordelt over hele perioden.
- Prosjektet er av Etat for Bygg og Eiendom foreløpig estimert til kr. 155 mill.
- Haukelandshallen i Årstad bydel. Det er satt av kr. 1 mill. i 2019. Prosjektet er av Etat for Bygg og Eiendom foreløpig estimert til kr. 103 mill.
- Landåshallen i Årstad bydel, det er satt av kr. 105 mill. fordelt over hele perioden. Prosjektet er av Etat for Bygg og Eiendom foreløpig beregnet til estimert projektkostnad kr. 155 mill.
- Åstveithallen i Åsane bydel. Det er satt av kr. 11 mill. fordelt over 2017, 2018 og 2019. Projektkostnad er av Etat for Bygg og Eiendom foreløpig estimert til kr. 62 mill.

De resterende kr. 46 mill. er avsatt til handlingsplan1 – 3 idrettsbygg, uspesifisert.

Kostnadsanslag for prosjektene over må justeres under kommende rullinger av budsjett og handlings- og økonomiplan 2017-2020, basert på sikrere kostnadskalkyler som vil fremkomme etter gjennomførte mulighetsstudier/skisseprosjekter og/eller forprosjekter (Forslag til budsjett for 2016, side 155, tjeneste 38110; Kommunale idrettsbygg og -anlegg).

I arbeidet med ny idrettsplan inngår også vurderinger knyttet til hvordan idrettsanlegg i fremtiden kan utvikles og drives på en mer bærekraftig måte.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

Byrådet anbefaler at handlingsplan1-3 idrettsbygg ses i sammenheng med idrettsplanen 2017-2027 og skolebruksplanen 2016-2030. Arbeidet søkes løst i rulling av handlings- og økonomiplan 2017-2020. Hvilket anlegg som bør prioriteres innenfor handlingsplan1-3 idrettsbygg anbefales vurdert ut i fra anleggenes tilstand, betydningen for idretten, og om det er realiserbart.

Innspill til høringsutkastet angående antikvariske og arkitektoniske vurderinger

Det har i forbindelse med høringsprosessen kommet inn ulike innspill som problematiserer at det ikke er foretatt en arkitektonisk og antikvarisk vurdering av idrettsanlegg som foreslås avviklet og/eller rehabilitert. Innspillene er kommet fra Antikvarisk utvalg, Fortidsminneforeningen, avdeling Hordaland, Rådet for byforming og arkitektur, Docomomo, som er en internasjonal organisasjon med formål å registrere, dokumentere og bevare modernismens arkitektur, Hordaland fylkeskommune og byantikvaren.

Docomomos høringsinnspill trekker frem at idrettsanlegg kan være både aktivitetsskapende og identitetsskapende for bydelene og at det bør legges vekt på at en plan for forvaltning og utvikling av disse. Dette må stå i samsvar med god byutvikling. De anbefaler at det gjøres en vurdering som ser på andre interesser enn bare idrettsfaglige.

Det trekkes særlig frem idrettsanleggene Landåshallen, Haukelandshallen, Bergenshallen der førstnevnte anlegg er mest fokusert for sin identitetsskapende rolle for Bergen og lokalmiljøet. Det foreslås blant annet at Bergen kommune bør gjøre en kulturminnevurdering av idrettsanleggene (slik det er gjort for grunnskolene) og at denne må legges ved eller innarbeides i idrettsplanen.

Byantikvaren anbefaler blant annet å gjøre en registrering av omtalte anlegg i kommunal eie. På bakgrunn av registreringen kan Byantikvaren utarbeide kulturhistoriske dokumentasjoner av verneverdige anlegg. Dette etter mal fra dokumentasjonen av kommunale bygg med kulturhistorisk verdi utført i 2015 for Etat for bygg og eiendom. Flere av anleggene har høy verneverdi basert på gode arkitektoniske kvaliteter. Det er ikke gjort antikvariske dokumentasjoner for idrettsanleggene. Anlegg med høy verneverdi som trekkes frem er Landåshallen, Haukelandshallen og Bergenshallen. I tillegg trekkes Slåtthaughallen frem og Skansemyren idrettsplass.

Antikvarisk utvalg, Fortidsminneforeningen, avdeling Hordaland og Rådet for byforming og arkitektur, mener det er en generell mangel ved idrettsplanen at den ikke tar opp eller problematiserer at idrettsanlegg kan ha verdi som kulturminner, på grunn av arkitektonisk kvalitet, historisk betydning etc. Når anlegg går ut av bruk, endres eller rives vil derfor kulturminner gå tapt eller lide skade. Bergen kommune bør gjøre en kulturminnevurdering av idrettsanleggene (slik det er gjort for grunnskolene) og denne må legges ved eller innarbeides i idrettsplanen. Landåshallen er spesielt nevnt med argumentasjon om at den ikke bare er verneverdig, men også fredningsverdig.

Hordaland fylkeskommune mener at Bergen kommune bør identifisere, verdsette og forvalte verneverdige idrettsanlegg i Bergen som kulturminner. Hordaland fylkeskommune anbefaler at kulturminneverdiene knyttet til idrettsanlegg av regional og nasjonal verdi, blir tatt med som et premiss for det videre arbeidet med idrettsplan 2017-2027.

Drøfting av innspillene

Vurderinger og anbefalinger i idrettsplanen bygger primært på idrettsfaglige forhold knyttet til hvilke idrettsanlegg som det i planperioden er behov for å videreutvikle, avvike og/eller bygge nytt. Det er vektlagt hvilke aktivitetsbehov byen står overfor både hva gjelder organisert og egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. I tillegg er byens behov for tidsmessige arealer til opplæring for barn og unge vurdert. Dette er Bergen kommunes fjerde idrettsplan (1992, 2000, 2010 og 2017) Det er ikke tatt høyde for å gjennomføre en kulturminnevurdering av idrettsanleggene i denne idrettsplanen heller ikke i tidligere utgaver. Tiden som kreves for å legge opp til og dette er av en slik karakter at det ikke vurderes som aktuelt. I motsatt fall vil dette sette på vent mange nødvendige og etterlengtede avgjørelser vedrørende fremtidig idrettsanleggsstruktur i Bergen.

I planutkastet er det foreslått å avvike Landåshallen som idrettsbygg da dagens bygningsmasse ikke tilfredsstiller verken tekniske eller funksjonelle krav for et

idrettsbygg. Hvilken fremtid Landåshallen i så måte vil få, vil måtte avgjøres i videre prosess mellom Bergen kommune og antikvariske myndigheter. Det vil være hensiktsmessig at byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom først utreder hvilken alternativ bruk Landåshallen kan få dersom den blir avvirket som idrettsformål. Bygget bør derfor drives videre med idrettsformål i en tre til fire års periode, frem til gamle lærerhøgskolen er ferdig rehabilitert, og frem til planer for eventuell erstatningshall i bydelen er avklart og kan tas i bruk.

Bergenshallen har vært byens innendørs arrangementsarena for blant annet ishockey og tidligere messe- og konsertarena. Fortsatt anvendes hallen til slike formål. Hallen tilfredsstiller ikke nødvendige tekniske krav og den funksjonalitet som kreves for en ishall i dag. Hallens fremtid foreslås primært sett i sammenheng med utvikling av hele Slettebakken idrettspark og konklusjoner knyttet til fremtidig ishallstruktur for Bergen kommune. Når det gjelder Haukelandshallen er det vurdert et par alternative løsninger, hvor alternativet med å rive hallen og

erstatte den med en storhall håndball/ breddeidrettsarena er anbefalt fra byrådet. Dette kan også sees i sammenheng med planer for en Idrettscampus Bergen i området. Det vil kunne gi byen, regionen og området et løft, og vil kunne ivareta mange behov innen idrett, opplæring, forskning, høyere utdanning, helse og fysisk aktivitet. Den foreslåtte løsningen for Haukelandshallen vil kunne innebære store og varige verdier for byen, regionen og landet, og vil kunne bringe idrettstradisjoner og idrettshistorien videre til nye generasjoner.

Slåtthaughallen er i idrettsplanen anbefalt videreutviklet innenfor det handlingsrommet Handlingsplan Idrett 1 – 3 gir, og innebærer ikke forslag som rokker med den arkitektoniske utformingen av hallen. Når det gjelder Skansemyren idrettsplass og Møhlenpris idrettsplass (Møllaren) som er byens, to mest tradisjonsrike utendørs idrettsanlegg, er planen å videreutvikle disse i tråd med det historiske og arkitektoniske utgangspunktet idrettsplassene representerer.

Byrådets konklusjoner

Byrådet vil initiere et samarbeid med antikvariske fagmiljøer og Hordaland fylkeskommune for å se nærmere på hvordan man best mulig kan ivareta verdier og kvaliteter innenfor idrettsfeltet i et langsiktig perspektiv.

Byrådet vil be byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom om å utrede hvilken alternativ bruk Landåshallen kan få dersom den blir avviklet som idrettsformål.

Byrådet vil at Landåshallen drives videre med idrettsformål i en tre til fire års periode, frem til gamle lærerhøgskolen er ferdig rehabilitert, og frem til planer for eventuell erstatningshall i bydelen er avklart og kan tas i bruk.

Når det gjelder Bergenshallen og Haukelandshallen vises det til de spesifikke konklusjoner i bydelskapitlene der anleggene er lokalisert.

Slåtthaug idretts- og svømmehall videreutvikles i overensstemmelse med innspill over.

Skansemyren og Møhlenpris idrettsplasser vil bli videreutviklet i tråd med det historiske og arkitektoniske utgangspunktet idrettsplassene representerer.

Tilstandsvurdering av utendørs idrettsanlegg

Når det gjelder utendørsanlegg foretas det løpende tilstandsvurderinger av de ulike kategorier anlegg, eksempelvis skianlegg, fotball, friidrettsbaner og nærmiljøanlegg. Rehabilitering/oppgraderinger av disse idrettsanleggene gjennomføres i dag innenfor de rammer som er avsatt til byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsservice. Eksempelvis dyprensing av friidrettsdekker, utbedringer av skiløyper, nærmiljøanlegg, etc. Det samme gjelder løpende vedlikehold/oppgraderinger knyttet til idrettsutstyr og spesialmaskiner, eksempelvis traktorer, ismaskiner, mål- og kastebur.

Det ble i 2013 vedtatt å etablere et kunstgressfond for å finansiere utskiftning av gammelt og utslitt kunstgress på kommunale fotballbaner (jf. bystyresak 341/13). Fondet inneholder både årlige kommunale budsjettavsetninger og private gaver. Det er opprettet en prosjektgruppe som årlig innstiller til Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett hvilke fotballbaner som bør skiftes kunstgress på. Gruppen består av representanter fra Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsservice, privat giver og idretten ved

Hordaland fotballkrets. Det finnes mellom 60 og 70 kunstgressbaner i kommunalt eie. En faglig vurdering anbefaler en utskifting etter 10 – 15 år for breddeanlegg og 5 – 10 år for toppfotballanlegg avhengig av bruksprofil og kvalitet på løpende vedlikehold.

I 2014, 2015 og 2016 ble det i økonomiplan/budsjett avsatt kr. 17 mill. til formålet. I tillegg er

fondet tilført i overkant av kr. 10 mill. fra privat giver. Det er skiftet kunstgress på 10 fotballbaner finansiert av kunstgressfondet i perioden 2014-16. Privat giver har i tillegg også finansiert utskifting av kunstgresset ved andre baner, eksempelvis Vadmyrabanen i Laksevåg bydel (2012), Garnes kunstgressbane og Ådnamarka ballbane i Arna bydel (2014) og Nymarksbanen1 i Årstad bydel (2013).

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Utfordringer og vurderinger av utendørs idrettsanlegg

Det har vært en stor utbygging av kunstgressbaner i perioden og flere baner er blitt oppgradert fra grus til kunstgress. Levetiden til siste generasjon kunstgress er på 7-12 år avhengig av bruk og vedlikehold. Etter henstilling fra bystyret er det besluttet at det ved nye kunstgressbaner og ved utskifting av gammelt kunstgress skal benyttes et «føre var prinsipp», det vil si å benytte til enhver tids mest miljøvennlige ifyll på markedet i kunstgressdekker. Dette øker investerings- og driftskostnadene samtidig som det er et positivt miljøtiltak. Det gis ikke spillemidler til utskifting av kunstgress på baner med gress som er under 10 år. Levetidsalderen på dagens baner erfares å være 5 – 8 år for baner innen toppfotball og 8 – 12 år for breddefotball i Bergen. Det gir finansielle utfordringer særlig for baner til toppfotball, mens baner for breddefotball søkes løst i tråd med 10 årsregelen.

Det er behov for større vedlikehold av andre utendørs idrettsfasiliteter, eksempelvis friidrettsdekker, kaste- og målbur. Det er samtidig behov for fornying av maskinparken ved

Idrettsservice som benyttes til drift og vedlikehold av anlegg til ski, friidrett, is, kunstgress m.fl. Det vil derfor være formålstjenlig å utarbeide et fornyingsprogram for maskinparken som Idrettsservice benytter til drift og vedlikehold av anlegg.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet vil arbeide for å prioritere midler til nødvendig vedlikehold og utskifting av utstyr til idrettsanleggene i fremtidig økonomiplanarbeid.
- Byrådet anbefaler at kunstgressprogrammet

for utskifting av kunstgress rulleres gjennom årlige budsjettavsetninger til kunstgressfondet.

- I tråd med bystyrets vedtak i sak 99/12 og sak 117/16 samt byrådssak 1559/13 om kunstgressbaner, skal Bergen kommune praktisere føre var-prinsippet. Dette betyr at miljøvennlige produkter skal brukes som fyllmasse i kunstgresset. Avhending av kunstgressbaner skal skje i tråd med god miljøforvaltning.
- Etter modell for kommunale idrettsbygg vil byrådet at det utredes et FDV-program også for utendørs idrettsanlegg.

FOTO: RUNE TITLESTAD

INNHold

6

ANLEGG- UTVIKLING

6. Anleggsutvikling

Denne delen av planen omfatter forhold av betydning for utvikling av eksisterende og nye idrettsanlegg i Bergen. Anleggsutviklingen i forrige planperiode beskrives overordnet og det gis en kortfattet status av nåværende anleggsdekning, behovsgrunnlaget og forhold som er viktige ved prioritering av idrettsanlegg. I dette inngår også arealutfordringer, miljømessige hensyn, utfordringer ved idrettens lisenskrav og idrettsrelatert næring i idrettsanlegg.

Mål og strategier for anleggsutvikling presenteres. I tillegg omtales utbyggings- og finansieringsmuligheter og hva som bør være førende prinsipper ved vurdering av ulike typer anleggs kategorier.

Anleggsutvikling er krevende både arealmessig og økonomisk. Ambisjonene i siste idrettsplan har vært store og planens investeringsambisjoner blitt temporisert. Det er likevel i perioden 2009–2016 gjennomført en stor anleggsproduksjon. Denne idrettsplanen omfatter både anlegg som i tekst inngikk i vedtatt idrettsplan, anlegg som var innarbeidet i vedlegg 12 i forrige idrettsplan og som viste investeringsambisjon og anlegg i tilknytning til skolebruksplan, fylkeskommunale,

statlige og private anlegg. Dette er anlegg som er kommet idretten i Bergen til gode. Alle prosjektene har i ulik sammenheng vært saksbehandlet av Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsseksjonen.

Det er i perioden 2009 – 2016 gjennomført mange større og mindre anleggsprosjekter i Bergen. Disse er godt dokumentert i idrettsårbøkene til Bergen kommune. Samlet har dette gitt anleggs- og idrettsrelaterte bransjer mange oppdrag og bidratt til viktig sysselsetting.

Anleggsprosjekter i perioden har omfattet over 270 idrettsanlegg, 171 kommunale, 8 fylkeskommunale, 81 private, 8 kommunale/private, 1 OPS og 1 statlig og 1 byovergripende prosjekt. Av disse er 209 ferdigstilt, 28 påbegynt og 21 under planlegging/prosjektering.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Anleggene fordeler seg på følgende hovedkategorier:

66 fotballanlegg
19 idretts- og flerbrukshaller
12 friidrettsanlegg
7 spesialhaller
4 fysak/aktivitetsbygg
21 garderobebygg/klubblokaliteter
14 ski/tur/trenings- og lysløyper (inkludert noen anlegg under Bymiljøetaten)
5 svømmeanlegg
2 badeanlegg
98 nærmiljøanlegg
1 isanlegg
20 andre anlegg (friluftsanlegg, rideanlegg, skytteranlegg, golf, motorsport, vannsport)
1 byovergripende prosjekt (ENØK-tiltak i badeanleggene)

Disse anleggene er i all hovedsak spillemiddelberettiget og har via Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett søkt om støtte fra den ordningen. Ved siden av ADO arena har det særlig vært fokus på gjennomføring av fotballanlegg og idrettshaller. I tillegg har det vært fokus på å få igangsatt reguleringsplaner tilknyttet mål og ambisjoner i forrige idrettsplan.

Detaljert oversikt over anleggsprosjekter i perioden 2009 – 2016 finnes i vedlegg 1 og i idrettsårbøkene for perioden. I tillegg omtales de største anleggsprosjektene bydelsvis, samt i et vedlegg som gir bydelsvis oversikt over alle anleggsprosjekter i perioden.

Vedlegg 2 er en oversikt over alle idrettsanlegg sortert bydelsvis. Oversikten viser både kommunale, fylkeskommunale, statlige og private idrettsanlegg. Vedlegg 3 inneholder innspillene til selve høringsutkastet til idrettsplanen. I den bydelsvise omtalen finnes oversikt over befolkningsstatus og – prognoser for 2025 for den enkelte bydel.

FOTO: RUNE TITLESTAD

Anleggsdekning

Behovsvurdering knyttet til anleggsutvikling er gjort basert på eksisterende aktivitetstilbud, nåværende anleggssituasjon i byen som helhet og i hver enkelt bydel. Det er også lagt til grunn behovet for å kunne møte nye aktivitetstrender og hvordan man kan nå enda flere brukere samlet sett. I en slik sammenheng er det vurdert et særlig behov for å samlokalisere idrettsanlegg, skole og utvikle idrettsparker med ulik brukerprofil. Behovene er basert på aktivitets- og medlemsutvikling i organisert virksomhet, innspill fra ulike organisasjoner og aktører, organisert og egenorganisert bruk av eksisterende idrettsanlegg og befolkningsutviklingen generelt der spesielt befolkningsutviklingen til barn og ungdom i bydelen, vektlegges. Bergen har markert seg i flere år som en by som har tilrettelagt mye for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet, dette gjenspeiles i omfattende bruk av anlegg til dette formålet og etterspørselen er stor.

Gjennom økt befolkningsmengde og fortetting av byområder er det krevende å dekke aktivitetsbehovene i forhold til befolkningsutviklingen i de samme områdene. Dette gjenspeiles også i det at flere av

de samme områdene, mangler arealer for aktivitetstilrettelegging og at aktuelle arealer har utfordrende grunnforhold, eksempelvis i Årstad bydel. I nye befolkningsområder og gjennom økt utbygging i etablerte områder gir dette mangelfull dekning som skyldes manglende og egnet areal til å dekke behovet, særlig for arealkrevende anlegg som 11-baner i fotball. Områder dette gjelder for er blant annet i Sædalen i Fana bydel, Søreide i Ytrebygda bydel, indre Laksevåg i Laksevåg bydel, området langs Løvestakken i Årstad bydel og i det meste av Bergenhus bydel.

Anleggstettheten i Bergen er i følge rapport av 2015, fra Kulturdepartementet om spillemidler til idrettsanlegg, rundt landsgjennomsnittet sammenlignet med kommuner med over 40 000 innbyggere. For byer med 40 000 innbyggere eller mer, er Oslo den byen med desidert minst anleggsdekning i landet. Deretter følger Sandnes, Drammen, Trondheim og Bergen. Dette viser at de største byene i landet sliter med anleggsdekningen sett i forhold til folketallet.

Kommuneplanens arealdel – KPA

Det er av Plan og bygningsetaten lagt til grunn at det ved rullering av arealdelen fortsatt vil vise eksisterende idrettsparker på plankartet. I tillegg

forutsettes det at det i bestemmelsene skal stilles krav om at areal til barnehage, skole og idrett skal vurderes i nye bolig- og fortettingsområder og dersom det er områder som bør ha spesiell fokus på grunn av levekårsutfordringer kan dette også omtales i bestemmelsene.

Det er store arealmessige utfordringer når det gjelder lokalisering av egnede arealer til større og mindre idrettsanlegg i Bergen. Som en oppfølging av idrettsplanen forutsettes det derfor at det blir jobbet inn mot rullering av KPA, strategiske planprogram, områdeplaner og reguleringsplaner for å sikre nok areal og fremtidige muligheter for utvikling av større og mindre idrettsanlegg.

Strategi om fortetting og mer kompakt byutvikling som kommer til uttrykk i Strategisk temakart, vil kreve stort engasjement, også på idrettsfeltet, for å komme i posisjon til å finne/avsette areal og muligheter til å utvikle fremtidige idrettsformål. I praksis blir det å finne gode nye lokaliteter, bevare eksisterende og/ eller finne gode alternative arealer for idrettsformål i Åsane, Loddefjord, Indre Arna, Fyllingsdalen, i Lilandsområdet/Flesland/ Søreide, Rådal og langs hele Bergensdalen inn til sentrum av byen. Det forutsettes i denne sammenheng at det i bestemmelsene

til KPA stilles krav om at arealer til idrett skal vurderes i nye bolig- og fortetningsområder (senterområder). Det vil også være nødvendig med strategisk tenkning å vurdere regulering og oppkjøp av arealer til blant annet idrettsformål. I denne sammenhengen vil idrett også måtte bli vurdert i arbeidet med lokalisering av offentlige tjenestetilbud, eksempelvis som del av knutepunktutvikling langs kollektivtraseer ref. Kommuneplanens samfunnsdel.

I denne sammenhengen er det viktig at arealer til fremtidige idrettsanlegg og skoler sees i en sammenheng. Utvikling av skolenes uteområde og idrettsparkene med nærmiljøanlegg blir viktig. Eksempelvis streetbasket, sandvolleyball, skateanlegg, ballbinger, klatre/buldrevegger, parkouranlegg, trampoliner m.m. Det er således viktig å bygge idrettshaller og enkelte fotballbaner sammen. I den sammenheng er det viktig at slike arealbehov spilles inn i relevante planarbeid, også ved planlegging av arealer for senter og knutepunktsutvikling.

Ved planlegging av nye utbyggingsområder er det viktig at man setter av tilstrekkelige arealer til nærmiljøanlegg og lekeplasser for å utvikle gode lokale oppvekstvilkår. Dette

gjelder også i områder med spesiell fokus på levkårsutfordringer. Det er ønskelig at arealer til formålet balanseres mot utbyggingsnivå og at arealene som avsettes er gjennomførbare, gjerne med rekkefølgekrav slik at man sikrer at nevnte anlegg kommer på plass før utbyggingen av boliger.

Det legges til grunn at det i KPA, vil bli vist større idrettsparker. De mindre idrettsanleggene vurderes i forbindelse med regulering av bolig- og fortetningsområde.

Det er etter innspill fra bymiljøetaten tatt inn følgende tekst: Byens mange fjell er viktige arenaer for fysisk aktivitet og friluftsliv og grenser delvis opp mot idrettsfeltet. Det trekkes derfor frem her som svært positivt et samarbeid for å kartlegge og verdsette friluftsområder i kommunen mellom idrett og Bymiljøetaten.

Miljø og idrettsanlegg

Ved anleggsutvikling for idrett og friluftsliv er det av betydning at både Bergen kommune og private aktører aktivt vurderer forhold som kan være miljøfremmende og at det ved bygging og rehabilitering av idrettsbygg fokuseres på miljøstyring av byggeprosjekter. I dette inngår

blant annet byggeskikk og estetikk, lokalisering og plassering på tomten, materialbruk, energieffektivitet, avfall, vann, avløp og universell utforming.

Det pekes likevel på viktigheten av å få mest mulig idrettsaktivitet og best mulig miljømessige forhold ut i fra hver investerte krone. Det er utfordrende å legge til rette for trygge tilkomstveier frem til idrettsanleggene, slik at persontransporten i langt større grad kan utføres miljøvennlig (gang og sykkel). For å styrke aktivitetstilbudet og å bidra til redusert CO² utslipp er det viktig, særlig i planarbeid, å avsette areal til turtraseer og korridorer ut i naturen. Det betyr “bilfritt ut i naturen, til butikk, til kollektivtilbud og til idrettsanleggene”.

Idrettstransport frem til idrettsanlegg utgjør i dag en betydelig andel av den totale transporten som foregår på kveldstid og i helgene. Det vurderes derfor som viktig å ha fokus på å få ned bruken av privatbiler ved idrettstransporter og transport til utfartsområder for fysisk aktivitet. Ved å tilrettelegge for gående og syklende og et forbedret kollektivtilbud vil det samlet kunne gi en utstrakt miljøgevinst. I tillegg vil det kunne bety langt sikrere og tryggere transport av

tusenvis av barn og unge på veinettet i Bergen og bergensregionen. Ref. kommuneplanens samfunnsdel – gå- og sykkelbyen Bergen.

Bergen kommune utfordrer Hordaland fylkeskommune (Skyss) og Staten (NSB) til å iverksette stimulerings tiltak for økt kollektivbruk i forbindelse med idrett og friluftslivsaktivitet.

Bergen kommune vil også arbeide for tilbud om «aktivitetsbillett» med reduserte priser på kollektivtransport særlig til utfartssteder som Frotveit, Totland, Gullfjellet og Kvamskogen samt til større breddeidrettsarrangementer, turneringer og cuper i regionen.

Idrettsanlegg som møteplasser for mestring, glede og sosialt felleskap, kan utgjøre en stor sosial miljøgevinst i bydelene og samordnet lokalisering av idrettsanlegg, skoler og andre offentlige funksjoner, vil kunne gi betydelige miljøgevinster i form av mindre behov for biltransport i hverdagen. Dette perspektivet er ivaretatt i anleggsstrategien og søkes aktivt ivaretatt i planprosesser og i de enkelte anleggsprosjekter.

Innspill til høringsutkastet

Bymiljøetatens viser i sitt innspill at flere idrettsanlegg i kommunen har store utfordringer med tanke på å ivareta trafikksikkerheten til myke trafikanter i tilknytning til idrettsanlegg. Bymiljøetaten mener det må fokuseres mer på hvordan tilkomst til idrettsanleggene skal være trygge, slik at sannsynligheten for trafikkulykker minimeres. Det påpekes også store trafikale utfordringer ved store idrettsarrangementer. Bymiljøetaten mener derfor at kommunen sin trafikksikkerhetsplan bør nevnes som et planleggingsverktøy i utviklingen av eksisterende anlegg og etablering av nye anlegg.

Byrådsavdeling for klima, kultur og næring viser i sitt innspill at klimaendringer vil påvirke hvordan de neste generasjoner skal leve. Det er viktig at idrettsplanen avspeiler denne utfordringen. Det må fremkomme tydelig at klima- og miljøtenkning skal være en vesentlig faktor både ved planlegging, utforming og drift av idrettsanlegg. Det er positivt at klima og miljøhensyn

fremkommer som en av flere utfordringer. Utfordringen videre er å få klima- og miljøhensyn vektlagt i de avgjørende fasene der tiltakene planlegges og anskaffes.

Det sies videre at det er et paradoks at så mange kjøres til og fra trening, selv om dette er forståelig ut fra tidspress, utilstrekkelig kollektivtilbud og manglende sikkerhet for gående og syklende. Bildeling og samkjøring kan omtales som en god løsning, som også vil bidra til oppnåelse av målene i Grønn strategi innenfor området transport og mobilitet.

Byrådsavdeling for klima, kultur og næring (BKKN) ber også om at relevante deler av handlingsplanen mot støy bør innarbeides i Idrettsplanen.

BKKN trekker også frem bygg og energi der det pekes på at det er viktig når man velger kvalitet for bygget, er å tenke bruk i dag og mulig endrede behov i framtiden. Dersom man velger en enkel kvalitet med færre bruksmuligheter i utgangspunktet, bør det bygges på en måte som muliggjør oppgradering og videre utbygging uten

at den opprinnelige investeringen går tapt. Likeså er det vesentlig å bruke rett kvalitet på bygg i forhold til bruk og behov for oppvarming. Det er eksempelvis unødvendig å bygge passivhusstandard på et bygg som skal holde en relativt lav innetemperatur. Det bør heller ikke bygges slik at man får store oppvarmingskostnader, og det kan planlegges sonedeling av bygg med ulik standard i ulike deler av bygget. Egen produksjon av energi kan gi gode løsninger.

Drøfting av innspill

For å være en fagplan for idrett vurderes innspillet fra bymiljøetaten som å være ivaretatt på overordnet nivå ved at idrettsplanen peker på trygge og gode tilkomstveier til idrettsanlegg for gående og syklende. Trafikksikkerhetsplan vurderes som et godt og supplerende planverktøy i videre arbeid med anleggsutvikling.

Når det gjelder innspillene fra BKKN om klima og miljø, støy bygg og energi vil det være naturlig at dette er hensyn som skal vurderes i de ulike prosjekter i regi av utbyggere.

Når de gjelder økt bilbruk til trening og idrettsarrangementer er det innført parkeringsløsninger ved noen av de største idrettsanleggene langs kollektivruter. Miljøvennlige idrettsarrangement er allerede innarbeidet som et delkriterium for tilskudd til arrangører.

Byrådets konklusjoner

Byrådet legger til grunn at innspillene over skal vurderes både når det gjelder utbygging og drift av idrettsanlegg.

Byrådet vil i sin dialog med idretten sette mer søkelys på hvordan idrettene i større grad kan spille en aktiv rolle i arbeidet med å få til økt gang-, sykkel- og kollektivbruk i sin daglige virksomhet. Byrådet vil derfor oppfordre idrettslag til å kjøre kollektivt til trening og idrettsarrangement der det er mulig.

Mål og strategier anleggsutvikling i Bergen

Byrådet foreslår for kommende planperiode følgende overordnet mål innen anleggsutvikling: «Bergen kommune skal i samarbeid med idretten tilby varierte, fleksible og funksjonelle idrettsanlegg i hele byen».

Noen eksempler på dette kan være utviklingen av Sandslihallen i Ytrebygda bydel, Ny-Krohnborg idrettshall i Årstad bydel, Sædalen idrettshall i Fana bydel, ADO arena i Bergenhus bydel, Åstveit idrettspark i Åsane bydel, kombinasjonsanlegg for flere utendørs idretter på Krohnsminde idrettsplass i Årstad bydel og Rolland idrettsplass i Åsane bydel.

Bergen kommune har mange kommunale idrettsanlegg både store og små, innendørs- og utendørsanlegg, lokale idrettsanlegg og anlegg som har byovergripende karakter. Samtidig er det mange aktører både offentlige, private og frivillige aktører som er engasjert i, og som har interesser i de ulike prosessene. Felles er at alle anlegg som ønskes realisert og som vil benytte seg av spillemiddelordningen, må dokumentere at de er

omtalt i planer forankret i Bergen kommune. Anleggsutvikling er utfordrende og krevende og det er av stor betydning å treffe på spørsmål som behov, utforming og hvilke nåværende og fremtidige aktivitetsbilde det skal tilrettelegges for. Det er i en slik kontekst vurdert forholdet mellom ulike anleggs kategorier, behovet for å utvikle eksisterende anlegg kontra bygging av nye, bydelsvise behov kontra byovergripende behov og hvordan anleggene bør utformes for å gjøres tilgjengelig for flere målgrupper. Eksempelvis universell utforming og bygging av sidearealer til eksisterende anlegg. Løsningen som er valgt ved utvidelsen av Sandslihallen i Ytrebygda bydel er et eksempel på dette. Det er spilt inn mange ønsker og behov om anlegg til arbeidet med idrettsplanen. Disse innspillene er vurdert i forhold til det ovennevnte.

I arbeidet med anleggsutvikling er det mange ulike aktører både offentlige, frivillige og private på banen. Det er derfor sett på hvilke aktører og/eller samarbeidspartnere som er involvert i planer og prosesser og vurdert hvorvidt det kan finnes alternative utbyggings- og finansieringsløsninger for idrettsanlegg. Dette vurderes også i relasjon til at gapet mellom ønskede ambisjoner og tilgjengelige rammer er så stort at det er

urealistisk å løse dette i den utfordrende økonomiske situasjon som Bergen kommune er i. Derfor har det også vært nødvendig å vurdere å drøfte kostnadsproblematikk knyttet til anleggsutviklingen. Erfaringer har vist og viser betydelige forskjeller for en del anleggsprosjekter samtidig som det er mange ulike behov og krav som skal ivaretas ved utbygging. Det er i tillegg vanskelig å sammenligne prosjekter ut i fra prosjektenes egenart.

FOTO: RUNE TITLESTAD

I arbeidet er det blant annet sett på reelle behov opp mot eksisterende utnyttelse av nåværende anleggssituasjon og det er vurdert om det er anleggs kategorier/-typer og idretter som har god eller mindre god anleggsdekning.

For å finne rette veien mot målet foreslås det å legge følgende strategiske forutsetninger til grunn ved prioritering av nye og oppgradering/rehabilitering av kommunale idrettsanlegg:

Byrådet anbefaler følgende hovedstrategi 2017 – 2027 for anleggsutvikling:

- Videreutvikle og oppgradere eksisterende idrettsanlegg.
- Vedlikehold av idrettsanleggene skal prioriteres.
- Etablere oppvekst- og idrettsparker og sikre nye arealer for dette i fremtidige kommuneplaner.
- Arbeide inn mot strategiske planprogram og øvrige reguleringsplanprosesser for å sikre at det avsettes egnede areal for barnehage, skole og idrett.
- Prioritere offentlige midler til anleggsutvikling i levekårsområder.

Byrådet anbefaler følgende delstrategier 2017 – 2027 for anleggsutvikling:

- Etablere allsidige nærmiljøanlegg som eksempel «Friplassen» og «Møteplassen» i tilknytning til skoler, oppvekst- og idrettsparker som åpne utendørsanlegg. Dette skal være lavterskeltilbud som inspirerer barn og unge til å prøve nye idretter og aktiviteter.
- Idrettsanlegg skal utvikles med fleksible og funksjonelle løsninger slik at flere brukergrupper nås og hver investert krone gir utbytte i mest mulig fysisk aktivitet.
- Idretter som har begrenset tilgang til kommunale idrettsanlegg i dag, skal vurderes særskilt ved oppgradering og rehabilitering av eksisterende anlegg eller i nye anleggsprosjekter.
- Ved nybygging og rehabilitering av skoler skal det bygges idrettshall som gir muligheter for løpende vekselbruk mellom idretter. Det legges til grunn minimum en aktivitetsflate som gir rett til å kunne søke spillemidler til prosjektet. Unntaket er der en gymsal tilfredsstiller skolens behov for kroppsøvningsfasiliteter og hvor anleggsdekningen i området ellers er godt nok ivaretatt.
- Gjennom planprosesser og utredningsarbeid skal det avsettes nødvendig areal til

barnehage, skole og idrett i nye bolig- og fortetningsområder (senterområder). Dette gjelder også for områder med spesiell fokus på grunn av levekårsutfordringer.

- Legge til rette for ulike utbyggings- og finansieringsmodeller og videreutvikle fremtidige bruks- og driftsmodeller i samarbeid med idretten og andre aktører.
- I tråd med samfunnsdelen av kommuneplanen skal det legges til rette for at brukere av idrettsanlegg og friluftsområder skal kunne bevege seg langs trygge veier, stier og sykkeltraseer og at utfartsområder kan nås gjennom gode kollektivløsninger.

Del 1 i dette kapittelet omtaler forhold av generell karakter som har betydning for fremtidig anleggsutvikling. Del 2 av kapittelet omhandler utfordringer og vurderinger knyttet til ulike anleggs kategorier og noen overordnede anbefalinger for utvikling av idrettsanlegg. Eksempelvis byovergripende anlegg, byarena, spesialanlegg og svømmeanlegg.

Faglige og politiske anbefalinger for gjennomføring av anleggsinvesteringer på kort og lang sikt omtales under den enkelte bydel i kapittelet bydelsvise omtaler.

Del 1 – Noen generelle forhold knyttet til anleggsutvikling 2017 - 2027

Her omtales noen generelle forhold som anses som viktige å legge til grunn for en vurdering og drøfting av fremtidens anleggsutvikling. Det beskrives også ulike finansierings- og utbyggingsmodeller der spillemiddelordningens betydning og forutsetninger til denne, inkludert kommunal garanti og mva. kompensasjon, omtales. På overordnet nivå beskrives økonomiske utfordringer knyttet til anleggsutvikling basert på tidligere planambisjoner, vedlikeholdsetterslepet og ønsker om nye idrettsanlegg.

Lisenskrav og idrettsrelatert næring i idrettsanlegg

Idretten har utviklet betydelige lisenskrav for idrettsanleggene til toppidretten. Kravene henger sammen med nasjonale og internasjonale beslutninger tatt av de respektive idrettsorganisasjonene. Det er positivt at idretten vil utvikle idrettsanleggene til toppidretten, men for Bergen kommune som eier av flere av toppidrettsanleggene har det blitt en utfordring å klare å oppgradere anleggene sett i forhold til de

krav som er satt som standard for toppidretten. Det vurderes ikke som økonomisk forsvarlig eller gjennomførbart for Bergen kommune å oppgradere mange anlegg innen samme idrettsgren til å møte toppidrettens lisenskrav.

Det er behov for å utvikle en arenastruktur med bydelsvis dekning som møter toppidrettens behov og som forutsetter at flere idrettslag og idrettsgrener samarbeider om toppidrettsanlegg. Samtidig er det etablert og vil bli etablert flere anlegg i løpet av planperioden som vil ha karakter av å være byomfattende toppidrettsanlegg. Det er en forutsetning for Bergen kommune at toppidretten samarbeider om bruken av anleggene for at det skal være økonomisk bærekraftig og for at anleggenes kapasitet skal bli utnyttet maksimalt.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet forutsetter at toppidrettsanlegg som skal utvikles i samarbeid med Bergen kommune er økonomisk bærekraftige.
- Det er et mål for planperioden at det utvikles en arenastruktur med bydelsvis dekning samt byomfattende toppidrettsanlegg hvor idretten samarbeider bedre om bruken av anleggene.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Finansierings- og - utbyggingsmodeller for idrettsanlegg i Bergen

En rapport med statistikkksamling fra Kulturdepartementet av 2015 viser at det offentlige står for ca. 70 % av alle investeringer for idrettsanlegg i Norge. Rapporten er utviklet i samarbeid med Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF), og tar for seg tilskuddsordningen for idrettsanlegg i kommunene som springer ut av post 1.1 på hovedfordelingen av spillemidler til idrettsformål. I tillegg fremgår tall fra tilskudd under anleggspolitisk program og nasjonalanlegg.

FOTO: RONNY LOCKERT

I de største byene er det i hovedsak kommunene som bygger idrettsanlegg og idretten står for bruk. Men det har vært og er en økende tendens til at idretten selv og/eller i samarbeid med private aktører ønsker å forestå utbygging av egne anlegg. For å kunne realisere ambisjonene om utvikling av idretts-/aktivitetsanlegg vil man derfor være nødt til å vurdere flere finansierings- og utbyggingsmodeller der også alternative driftsløsninger sees på.

Spillemidler til finansiering av offentlige og private idrettsanlegg

Staten har som mål å bidra til bygging og rehabilitering av infrastruktur, slik at flest mulig kan drive idrett og fysisk aktivitet. Spillemidler til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg skal bidra til en infrastruktur som gir befolkningen mulighet til å drive både organisert og egenorganisert aktivitet. Kulturdepartementet bemyndiger fylkeskommunene til å foreta detaljfordelingen av de spillemidler som hvert år stilles til disposisjon for utbygging av anlegg for idrett og friluftsliv. Idrettslag, kommuner og andre berettigede spillemiddelmottakere kan årlig søke om tilskudd av spillemidlenes overskudd til idrettsanlegg.

Spillemidler utgjør en vesentlig del av anleggsfinansiering både av offentlige og private idrettsanlegg. Det vurderes derfor også at det er av stor betydning at Bergen kommune videreutvikler søknadsprosessen med fokus på å få til gode søknader på spillemidler til anlegg. Dette understrekes ved at det i perioden 2009 – 2015 er tildelt nærmere kr. 200 mill. statlige spillemidler til anleggsutvikling i Bergen. Det omfatter både støtte til offentlige og frivillige organisasjoners anlegg. Det er likevel en utfordring at etterslepet på utbetaling av spillemidlene er stort. Bergen kommunes andel av spillemidlene er avhengig av Regjeringens hovedfordeling. Det er da avgjørende at en større andel av overskuddet øremerkes anleggsutviklingen i kommunene. En annen mulighet kan være at større kostnadskrevende anlegg i fremtiden blir vurdert inn i statsbudsjettet.

For at Bergen skal få en større andel av spillemiddeltildelingen, kreves det en endring av Hordaland fylkeskommunes tildelingskriterier og politiske føringer. I dag vektes at alle skal få litt, foran faktorer som behov, pressområder og befolkningstall. Hovedregel om tilskudd, er på 1/3 av godkjent kostnad til bygging og/ eller

rehabilitering av anlegg. For nærmiljøanlegg kan det gis inntil 50 % av godkjent kostnad med et tak på kr 0,3 mill. pr. anleggsenhet. For flere anleggstyper og tilleggsarealer er det fastsatt særskilte maksimale tilskuddsbeløp. I særlige pressområder gis det tilskudd på 15 % utover ordinært tilskudd til ordinære anlegg i perioden 2015-2018. Bergen kommune er en av 18 kommuner som får ekstra tilskudd i perioden. Denne ordningen kan bli utvidet.

Det er også avsatt programsatsningsmidler som i samarbeid med idrettsorganisasjonene fordeles til enkelte typer idrettsanlegg for å ivareta mer helhetlig anleggsbehov i enkelte idretter. I Bergen har man fått slike midler til Iskanten, ADO arena og Leikvang friidrettshall.

Ved utskifting av kunstgress gis det tilskudd inntil 1/3 av kostnadene under forutsetning av at kunstgresset har vært i bruk minst 10 år. Det er også et krav at banene ved utskifting av gresset, rehabiliteres i tråd med gjeldende sikkerhetskrav.

Bergen kan ha muligheter til å få økt støtte av spillemidler ved nye prosjekter og ved rehabilitering av idrettsanlegg. Bedre kunnskap og oppmerksomhet rundt spillemiddelordningen

vil kunne gi bedre økonomisk uttelling og anlegg med bedre utforming, funksjonalitet og kvalitet. Idrettsseksjonen har både funksjon som rådgivende og saksbehandlende instans for alle søknader fra Bergen, både private og offentlige, mens Byråd for barnehage, skole og idrett beslutter den årlige prioritering. Byrådets prioritering behandles av Hordaland fylkeskommune som innstiller overfor Kulturdepartementet.

For å illustrere prinsippene og mulighetene ved spillemidler til idrettsanlegg eksemplifiseres dette ved å se på tildelinger til idrettshaller/ flerbrukshaller.

- Gymsal både enkel og dobbel gir IKKE spillemidler
- Aktivitetsflate 16 × 24 m, liten idrettshall - 4 mill. i spillemidler
- Aktivitetsflate 23 × 44 m, middels idrettshall - 7 mill. i spillemidler
- Aktivitetsflate 25 × 45 m – stor idrettshall for håndball mfl. - 10 mill. i spillemidler
- Aktivitetsflate 50 × 45 m, dobbelthall - 15 mill. i spillemidler
- Aktivitetsflate 75 × 45 m, trippelhall - 20 mill. i spillemidler

Det er ellers å merke seg at når det gjelder idrettshall for idretter som håndball, innebandy, basketball med flere, forutsettes denne utformet med fri aktivitetsflate på 25 × 45 m med virkning fra 2013.

Det er både et ønske fra private aktører og idretten å utvikle idretts- og helserelatert næringsvirksomhet ved større idrettsanlegg/ idrettsparker. Offentlige regelverk knyttet til mva., spillemidler etc., gir begrensninger for slik bruk av arealer til kommersiell fortjenestebasert virksomhet i idrettsanlegg. Unntaket er «nonprofit» treningstilbud i regi av idretten selv. Dette temaet er særlig aktuelt ved privat utbygging av idrettsanlegg, men også i arealer tilknyttet kommunale anlegg/bygg.

Kommunale garantier

Det kreves i regelverket for spillemidler at dersom andre enn kommuner og fylkeskommuner står som søker for store kostnadskrevende anlegg og skal motta mer enn kr. 3 mill., skal søker fremlegge grundige planer både for finansiering og drift av anlegget. Det kreves også at kommunen, eventuelt fylkeskommunen, gir garanti for tilbakebetaling av tildelte og utbetalte spillemidler ved mislighold.

Utbyggings-, finansierings- og driftsmodeller av idrettsanlegg

Selv med en god statlig støtte gjennom mva. refusjon og spillemidler til investering og rehabilitering av idrettsanlegg, er det utfordrende å gjennomføre gjenværende prosjekter i forrige idrettsplan 2010-2019 i tillegg til å prioritere å bygge nye anlegg. Ambisjonene i idrettsplanen 2010 – 2019 var en årlig investeringsramme på kr. 100 mill. til nye idrettsanlegg. Om man skal gjennomføre gjenværende prosjekter i idrettsplan 2010-2019 er det et behov for en vesentlig økt investeringsramme. Det foreslås derfor å vurdere ulike typer utbyggingsmodeller som både ivaretar kvalitet, funksjonalitet og pris.

FOTO: FREDRIK VABORG

Alternative utbyggingsmodeller kan eksempelvis være:

Kategori A1 – kommunal modell:

Anlegg som Bergen kommune planlegger, finansierer, bygger og driver, eksempelvis breddeanlegg som omfatter flere idretter/idrettslag.

Kategori A2 – kommunal modell med gavefinansiering:

Anlegg som Bergen kommune planlegger, delfinansierer med privat giver, eksempelvis anlegg som omfatter flere idretter/idrettslag.

Kategori B – OFS modell (offentlig -frivillig samarbeid)

Anlegg som utvikles og driftes av idretten selv og eller i samarbeid med kommune – OFS modell, eksempelvis mindre lokale anlegg der idrettslag i hovedsak står som bruker alene.

Idrettslag fester eller leier tomt av Bergen kommune og står for utbygging, finansiering, drift og bruk av anlegg, eksempelvis er flere anlegg på Slettebakken i denne kategorien. Av nye prosjekter i denne kategorien er planene for utvikling av Myrdal idrettspark og ny dobbel idrettshall i Slåtthaug idrettspark, samt planene

for en idrettshall i Mulen. Bergen kommune bidrar i prosessen med søknad om spillemidler, prosjektering, sak om kommunal garanti, søknad om mva. refusjon etc.

I slike prosjekter kan det være en opsjon at Bergen kommune inngår langsiktige leieavtaler for brukstid som kan fordeles til andre idretters/idrettslags bruk av denne typen anlegg. Slike avtaler er ikke utbredt i Bergen, men ansees som et godt alternativ for å kunne få realisert prosjekter som ellers ikke ville blitt realisert innenfor økonomiplanens rammer.

Kategori C – kommunal og fylkeskommunal modell (OOS, – offentlig -offentlig samarbeid)

Tradisjonelt sett er det vertskapskommuner som har bygget idrettsanlegg som den videregående skole benytter gjennom langsiktige leieavtaler, eksempelvis Åsanehallen, Laksevågshallen og Åstveithallen. Ved utbyggingen av ADO arena ble det et samarbeid der Bergen kommune eier badet og idrettshallen eies av Hordaland fylkeskommune (HFK). Myrdal idrettspark utvikles også med tanke på at fylkeskommunen skal inngå som leietaker, mens man i Åstveit idrettspark har funnet en løsning der HFK planlegger å bygge ny mindre idrettshall vegg i vegg med Åstveithallen.

INNHOLD

Hordaland fylkeskommune gir små investeringstilskudd til idrettsanlegg i Bergen som har en bruksverdi utover kommunegrensen. Eksempler på dette er ADO arena, Fana stadion, Leikvanghallen (friidrettshall) og Slåtthaug isbane (skøyter).

Kategori D – interkommunalt samarbeid

I Stavangerregionen er det utviklet en rekke interkommunale idrettsprosjekter, eksempelvis Sørmarka ishall, friidrettshall i Sandnes, fotballhall i Randaberg og planer for velodrom i Sola. Det finnes ingen tradisjon for dette i bergensregionen. Forskjellen begrunnes gjerne med ulik infrastruktur i de to regionene og ved at Bergen består av åtte bydeler, mens man i Stavangerregionen ikke har sammenlignbare bydeler, men flere frittstående kommuner.

I et lengre fremtidsperspektiv kan det være aktuelt å se på interkommunalt samarbeid, særlig i områdene nord, sør og vest for Bergen. Øst for Bergen vil det kunne vurderes interkommunalt samarbeid, eksempelvis ved utvikling av skiløyper på Kvamskogen og Voss. Det gis i dag ekstra støtte, over spillemiddelordningen, til interkommunale prosjekter.

Kategori E - OPS modell

(offentlig – privat samarbeid):

Utbygging skjer som et offentlig privat samarbeid (OPS). Anlegg utvikles i samarbeid med private aktører innenfor regelverk tilpasset modellen. Bergen kommune lyser ut åpen konkurranse om bygging av skoler/idrettsbygg og inngår avtale om eventuell leie av tid i anlegget jfr. Søreide skole med flerbrukshall. Søreide flerbrukshall er gjennomført etter denne modellen der Bergen

kommune eide tomt og Skanska har bygd anlegget og Bergen kommune leier anlegget til skole- og idrettsbruk. Tilbakekjøp av bygg kan inngå i en slik modell.

DNB – Arena i Stavanger er et annet eksempel på et slikt samarbeid der kommunen har solgt tomt til utbygger (Oilers) til markedspris innunder formålet samfunnsnyttig, leier tilbake tid i anlegget til

FOTO: FREDRIK VABORG

markedspris og gitt opsjon på tilleggstomt til markedspris med formål næring.

Oppsummering:

Valg av utbyggingsmodell avhenger av finansieringstype og må avklares inn mot hvert enkelt prosjekt og gjennom årlige rulleringer av økonomiplan. Særlig er dette nødvendig ved de store utbyggingsprosjektene. Samlet vil dette måtte danne grunnlag for prioritering innenfor og mellom anleggstyper, samt fremtidig anleggsrekkefølge. I tillegg utløser nye reguleringsplaner rekkefølgekrav som er viktig for å utvikle god infrastruktur rundt idrettsanleggene, som må innfris innen nærmere angitt tidspunkt i realiseringen. Dette må skje i samarbeid mellom involverte aktører.

FOTO: FREDRIK VABORG

INNHOLD

Planambisjoner, vedlikeholdsetterslep og ønsker om nye idrettsanlegg

Idrettsrådet i Bergen (IRB) ber i innspill til denne planen om at gjenstående prosjekter fra siste idrettsplan på prinsipiell basis prioriteres gjennomført før nye prosjekter. Idrettens ønsker om å gjennomføre tidligere planambisjoner, behovet for utbygging av nye og rehabilitering/oppgradering av eksisterende idrettsanlegg, gir store økonomiske utfordringer i en situasjon der vedlikeholdsetterslepet på kommunale skoler tar mye av kommunens investeringsramme. Det gir lite rom for investeringer på andre områder og vil kreve tøffe prioriteringer på idrettsfeltet.

FOTO: ELA PIOTROWSKA, BERGEN CHALLENGE

Kostnader for idrettsbygg

Idrettsbygg har både en funksjon som aktivitetsarena, sosial møteplass og kan inngå som et viktig element i et byutviklingsperspektiv. Kostnadsnivået er ofte knyttet til arkitektonisk utforming som henger sammen med beliggenhet og byggeskikk. I dette inngår blant annet miljøstyring av byggeprosjekt, og estetikk, lokalisering og plassering på tomten, materialbruk, energieffektivitet, avfall, vann, avløp og universell utforming. Dette er forhold som må gjennomgås for hvert enkelt prosjekt slik at idrettsbygg kan stå i samsvar med god byutvikling, samtidig som det skal løse nåtidens behov for aktivitetsarenaer. Det pekes likevel på viktigheten av å få mest mulig idrettsaktivitet og best mulig miljømessige forhold ut i fra hver investerte krone.

I perioden 2010 – 2016 viser konkrete erfaringer i Bergen og bergensregionen, at det kan være svært ulikt kostnadsnivå ved gjennomføring av idrettsprosjekter. Det er stor forskjell mellom m² pris på prefabrikkerte modulbygg med stålkonstruksjon sett opp mot bygg som bygges etter «tre i tre – prinsippet» (passivhus). Anskaffelsesregelverket gir lite rom for forhandlinger sammenlignet med privat

utbygging og medfører gjerne at kostnadsnivået i kommunale prosjekter ligger høyere.

Kommunale budsjetter signaliserer prosjektenes kostnadsnivå som markedet kan utnytte ved en anbudskonkurranse.

FOTO: RUNE TITLESTAD

Det vurderes som viktig i denne sammenheng, å se nærmere på ulike erfaringsmodeller for kostnadsberegning av idrettsbygg på tilrettelagt tomt:

- Modell (L) lav m² pris på ca. kr.11 000/12 000 pr m² (ikke prisjusterte tall); Dette er i all hovedsak prefabrikkerte stålbygg i moduler satt på en enkel betongsåle, eksempelvis utbygging av Leikvang friidrettshall i Åsane bydel (2011/12) og Bergen Tennisarena på Slettebakken i Årstad bydel (2013). Det er i prosjekter både på Myrdal i Åsane bydel og på Slåtthaug i Fana bydel inngått avtaler (2016), om levering av idrettsbygg til dette prisnivået og der normale kvalitetskrav skal være ivarettatt med tanke på bygningsmessige og tekniske forhold.
- Modell middels (M) m² pris på ca. kr. 20 000 pr. m² (ikke prisjusterte tall); Dette er også prefabrikkerte stålbygg, men inneholder mer betongkonstruksjon. Eksempelvis Sotra arena i Fjell kommune (2013). Denne er nå den foretrukne arena for håndball på internasjonalt nivå i regionen. Dette på bekostning av Haukelandshallen.
- Modell høy (H) m² pris på ca. kr. 35 00/45 000 pr. m² (ikke prisjusterte tall); Dette er bygg

som i all hovedsak er i trekonstruksjon. Dette er kostnader knyttet til bygg med strengere krav til byggeskikk og kvalitet og gjerne bygg som er realisert i kombinasjon med skoler de siste årene (Bønes arena, Søreidehallen, Ulsmåg m.fl.).

I prosjektene nevnt under kategoriene «Lav og Middels kostnadsmodell», er blant annet totalentreprise benyttet. I de rimeligste prosjektene ligger også arkitekturarbeid som en del av leveransen. Disse leverandørene har egne arkitekter som kjenner modulløsningene og dermed raskt kan konstruere nye bygg tilpasset tomt og byggeskikk i området. Idrettsbyggene nevnt her er også gode og funksjonelle bygg.

Hvorvidt dette er den beste og eneste løsning for fremtidige prosjekter vil være vanskelig å konkludere med, men det kan gi muligheter for å få gjennomført flere idrettsprosjekter innenfor en stram kommuneøkonomi.

Det foreslås derfor at Bergen kommune gjennomgår fremtidige idrettsprosjekter ved ulike lokaliteter i lys av disse kostnadsmodellene, idrettens behov og som en del av god byutvikling.

FOTO: GERD HOLE

INNHOLD

Kostnadsutfordringer ved utendørs idrettsanlegg

Beregning av kostnader for utendørsanlegg er vanskeligere, da de aktuelle tomtene som oftest har svært utfordrende grunnforhold og/ eller har en utfordrende beliggenhet.

En kunstgressbane på fast grunn estimeres normalt til mellom kr. 10 – 15 mill. inkludert lys (2016). En kunstgressbane med dårlige grunnforhold, eksempelvis Kvistemyri på Søreide i Ytrebygda bydel og Rautjernbanen på Wergeland i Årstad bydel, har et kostnadsnivå langt over dette.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Gap mellom ønsker, behov og avsatte rammer til idrettsinvesteringer

Idrettens ønsker om å prioritere gjenstående prosjekter foran nye, bør vurderes opp mot nye behov og innspill. Valg og prioriteringer er utfordrende og det vil være hensiktsmessig å se dette i sammenheng med gjennomførbarhet, planforutsetninger, finansiering, befolkningsutvikling og de til enhver tids dokumenterte idrettslige behov. Det vurderes derfor som viktig å ha en fleksibilitet og dynamikk i prioriteringen som må foretas gjennom rullering av økonomiplanen til Bergen kommune.

I gjeldende økonomiplanperiode, 2016 – 2019, ligger det en investeringsramme på kr. 122 mill. for gjennomføring av idrettsplan. Mva. inngår i rammen, mens spillemidler kommer i tillegg. Samlede kostnader for idrettsinvesteringer knyttet til nye prosjekter i idrettsplanen 2017 – 2027 er ikke beregnet og må foretas og avklares gjennom de kommende rulleringer av kommunens økonomiplan.

Dersom man vil gjennomføre alle gjenstående prosjekter fra siste idrettsplan 2010 – 2019, vil

det alene gi investeringsbehov på rundt kr. 800 mill. ved å legge ovennevnte modeller til grunn for beregningen. I tillegg kommer investeringsbehovet knyttet til vedlikeholdsetterslepet.

Merbehovet utover avsatte rammer til prosjekter i idrettsplanen vil med dette utgjøre like i underkant av kr. 700 mill. inkludert mva., hvorav støtte fra spillemidler vil kunne være i størrelsesorden kr. 100 mill. De årlige driftskonsekvensene, 5 % av investeringer, vil på dette grunnlaget utgjøre mellom kr. 30 mill. og 35 mill. Ved å legge høyere nøkkeltall til grunn vil både investeringer og driftskonsekvenser måtte estimeres høyere. De samlede økonomiske utfordringene knyttet til gjennomføring av tidligere planambisjoner, Handlingsplan 1 – 3 Idrettsbygg 2014, og forslag til ny idrettsplan 2017 – 2027, er så omfattende at det vil være nødvendig å se alle idrettsinvesteringer i en sammenheng.

Det vil på denne bakgrunn være hensiktsmessig at det vurderes nøye hva som må realiseres nå på grunn av byggetekniske forhold, hvilke idrettsbygg som kan avvikles/rives nå og hva som skal prioriteres innenfor planperioden og på lengre sikt. I dette bildet vurderes det å være bedre og sunnere økonomi å avvikle en del idrettsanlegg som er utgått på dato og erstatte disse med mer

tidsriktige og mer idrettsfunksjonelle bygg, enten på samme lokalitet eller på ny lokalitet basert på eventuelle endringer ut i fra et idrettslig og/eller befolkningsmessig behov.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027

- Byrådet anbefaler at mål, strategier, planforutsetninger og mulige utbyggings- og finansieringsløsninger, legges til grunn for vurdering av nye anlegg og hvorvidt eksisterende anlegg skal rehabiliteres, avvikles/ rives eller erstattes av nybygg på eksisterende eller ny lokalitet.
- Byrådet vil arbeide for at en større andel av overskuddet til Norsk Tipping øremerkes til anleggsutvikling i kommunene, økt støtte til programsatsing, anlegg i pressområder, samt sikre tilstrekkelig rammer for den statlige ordningen med mva.- kompensasjon for privat utbygging av idrettsanlegg.
- Byrådet vil arbeide for at Bergen kommune skal få en større andel av tildelte midler til Hordaland fylkeskommune, basert på at over 50 % av befolkningen i Hordaland bor i Bergen og at idrettens andel er tilsvarende stor i Bergen sammenlignet med fylket for øvrig.

Innspill til høringsutkastet

Hordaland fylkeskommune påpeker det de mener er faktafeil i høringsutkastet angående spillemidler. Det vises til regional kulturplan av 2015 s. 101 til 105. Der står det at Bergen kommune sammen med andre presskommuner vil bli prioritert ved tildeling av spillemidler. Bergen har lav dekning av anlegg for idrett og fysisk aktivitet/friluftsliv beregnet etter innbyggertall. Bergen har mange spesialanlegg som også blir benyttet av omkringingliggende kommuner. I tillegg er Bergen en av de største studentbyene i Norge. Ulike bydeler har ulikt resultat i levekårsundersøkelsen og innbyggertall, som krever en differensiert anleggsutbygging.

I planperioden skal ca. 40 % av spillemidlene hvert år gå til bygging og rehabilitering av ordinære anlegg i Bergen kommune, dersom deres godkjente søknadsmasse tilsier det. Bergen kommune ble i 2015 tildelt 38 % av tilgjengelige midler mot 32 % i 2016.

Bergen hadde i 2016 lengre ventetid på å få utbetalt godkjente søknader, enn landsgjennomsnittet. I Bergen var ventetiden

ved siste tildeling 3 år for ordinære anlegg og 2 år for nærmiljøanlegg. Det påpekes at noen anlegg har lengre ventetid, men at dette primært skyldes Bergen kommunes egne prioriteringer.

Fana IL er av den oppfatning at det er svært positivt at idrettsplanen ikke inneholder en direkte prioritering i forbindelse med nummerering. Denne fremgangsmåten reduserer muligheten for konflikter innen idretten og øker etter vår oppfatning muligheten for fremdrift, realisering og alternativ finansiering. Forslaget om å øke bevilgningene fra MNOK 30 til 50 til nyinvesteringer er et klart skritt i riktig retning. Bergen kommune og Fana IL synes å være enige om at slike investeringer er blant de som gir høyest samfunnsmessig avkastning. Dette både med tanke på folkehelse, oppvekstsvilkår og det sosiale aspektet. Det er også positivt at planen også gir rom for ulike former for finansiering, etablering, drift av anlegg samt feste av tomter, noe som er helt avgjørende for realisering av planen.

Idrettsrådet i Bergen sitt innspill av overordnet karakter er omtalt, drøftet og

konkludert i kapittel 2 idrettspolitikken under overskriften idrettsrådet i Bergen. Under dette temaet trekkes likevel frem at IRB ønsker en prioriteringsliste over anlegg som kommunen bør søke å sikre første og fremst gjennom egne midler, men også ved annen finansiering der dette er mulig og gunstig. Den listen mener IRB må inneholde primært gjenstående prosjekter fra forrige Idrettsplan. Deretter foreslår de en liste over nye prioriterte anlegg som ikke lå i forrige Idrettsplan. Den tredje listen mener de bør inneholde unummererte anlegg over innmeldte behov som kan realiseres dersom forholdene ligger til rette for det, og det ikke går ut over de prioriterte anleggene. I prinsippet ligger alle innmeldte behov her.

Drøfting av innspill

Bergen forholder seg til at det i Regional kulturplan er et mål om at 40 % av fylkeskommunens ramme skal gå til idrettsanlegg i Bergen. I 2016 var Bergen sin andel 32 %. Hordaland fylkeskommune begrunner dette gapet med manglende godkjente søknader fra Bergen.

Planlegging og utbygging av idrettsanlegg i landets største byer er krevende med utgangspunkt i flere forhold, eksempelvis arealmangel, planmessige utfordringer og et høyere kostnadsnivå, sammenlignet med kommuner med større arealtilgang og enklere plansituasjon. Dette medfører at det tar lengre tid å få frem nye prosjekter i større byer. Det vil derfor være hensiktsmessig at en større andel av spillemidlene går til prosjekter i de større byene og pressområder da dette vil kunne øke antall prosjekter og minske gjennomføringstid på disse.

Det vises også til at noen søknader, eksempelvis for ADO arena har en lengre ventetid enn «normalen». Det skyldes

først og fremst at Bergen kommune har prioritert søknader fra idretten foran kommunale prosjekter. Dette for å bidra til at idretten får en bedre finansierings- og driftssituasjon. Innbyggertallet i Bergen og antall aktive innenfor idretten er mer enn 50 % av innbyggertall og medlemskap i Hordaland. Det vurderes derfor at andelen av spillemidlene bør gjenspeile dette.

Innspillet fra Fana IL er i overenstemmelse med høringsutkastet og trenger ikke ytterligere kommentarer.

Idrettsrådets innspill om dette er drøftet og konkludert i kapittel 2 under omtale av IRB. I vedtatt budsjett 2017 er det lagt inn en overføring på kr. 34.9 mill. fra gjenstående investeringsmidler på idrett fra budsjett 2016 til 2017 for følgende prosjekter: Ski og joggeløyper, Skansemyren idrettsplass nærmiljøanlegg, vannsportanlegget Nordåsvannet, plan- prosjektering, grunnundersøkelser og grunnarbeider, Eikås motorsportsenter, Slåtthaug idrettspark, Åstveit idrettspark nærmiljøanlegg og Myrdal stadion kunstgress. Midler avsatt til nærmiljøanlegg på Krohnsminde

idrettsplass kr. 0,9 mill. foreslås flyttet til sekkepost nærmiljøanlegg i 2017.

I vedtatt budsjett for 2017 er det lagt inn en detaljering på kr. 50 mill. i forbindelse med handlingsplan 1 – 3 idrettsbygg. Denne sekkeposten har som formål å finansiere rehabilitering/oppgradering av eldre idrettsbygg. I økonomiplan 2016 – 2019 er de fleste tiltakene som det var foreslått midler til, foreslått avviklet i ny idrettsplan. Dette gjelder Bergenshallen, Haukelandshallen og Landåshallen. I påvente av behandling av ny idrettsplan er avsetninger til disse anleggene omprioritert til andre kommunale idrettsprosjekter. I tillegg er det avsatt midler til Åstveithallen med kr. 10 mill.

I vedtatt budsjett for 2017 er det også gjort en detaljering av sekkepost «Ny idrettsplan» for 2017, kr. 50 mill. Detaljeringen omtales prosjektvis enten under bydelsvise omtaler eller under anleggsutvikling for den enkelte anleggskategori.

I handlings- og økonomiplan 2017 – 2020 er det lagt inn en avsetning på kr. 30 mill.

til Fysak Laksevåg på Melkeplassen i Laksevåg bydel med kr 10 mill. i 2017 og kr. 20 mill. i 2018, en ytterligere avsetning i 2017, på kr. 68,8 mill. til innfrielse av rekkefølgekrav på Slåtthaug idrettspark og for å møte idrettsutfordringer i Ytrebygda bydel og for å løse den fremtidige kabalen for idrettshaller som er foreslått i ny idrettsplan, ser byrådet det som viktig å få realisert en stor idrettshall (håndballstørrelse) på Tunesflaten. Bystyret har i vedtatt budsjett 2017 tilført ytterligere 24 mill. kroner til formålet. Disse prosjektene omtales mer detaljert under bydelsvise omtaler for Laksevåg bydel, Fana bydel og Ytrebygda bydel.

Byrådets konklusjon

Det skal arbeides inn mot nasjonale myndigheter for at større byer og pressområder får økt tildelingsramme over spillemiddelordningen.

I handlings- og økonomiplan 2017 – 2020 er det lagt inn en avsetning på kr. 30 mill. til Fysak Laksevåg på Melkeplassen i Laksevåg bydel med kr 10 mill. i 2017 og kr. 20 mill. i 2018. Det er i tillegg vedtatt en ytterligere avsetning på kr. 68,8 mill. til innfrielse av rekkefølgekrav på Slåtthaug idrettspark. Vedtatt budsjett 2017 og handlings- og økonomiplan 2017 – 2020 gir en betydelig styrking av rammene for idrettsinvesteringer i 2017.

Bystyret har i vedtatt handlings- og økonomiplan 2017 – 2020 tilført ytterligere avsetninger til utvidet størrelse av idrettshall på Tunesflaten i 2019 og 2020 for å møte idrettsutfordringene i bydelen. Bystyret har i vedtatt budsjett 2017 tilført ytterligere 24 mill. kroner til formålet.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Del 2 - Vurderinger og anbefalinger innen noen utvalgte anleggs kategorier

I denne delen av planen presenteres anleggsfaglige og anleggspolitiske tema av prinsipiell og generell karakter og anleggskategoriene sees her i et byovergripende perspektiv.

Anleggs kategorier som tas med her er idrettsparker, idrettshaller, svømmeanlegg, spesialhaller innendørs, garderobe- drifts- og klubblokaliteter, fotballanlegg, friidrettsanlegg, motorsport, skytteranlegg, vannsportsanlegg, rideanlegg, ski-, tur- og lysløyper, klatreanlegg, luftsportanlegg, golfanlegg, nærmiljøanlegg, anlegg for nye idretter, sykkelanlegg, isanlegg og innendørs byarena i et idrettslig perspektiv.

Når det gjelder konkrete forslag til gjennomføring av anleggsprosjekter beskrives i all hovedsak disse i den bydelsvise omtalen. Byrådets konklusjoner er ikke ment å foregripe nødvendige prosesser knyttet til plan/byggesøknad for tiltak som vil være avhengig av dette.

Idrettsparker inkludert idrettshaller

En idrettspark er et område der man har samlet flere ulike anleggselementer både innendørs- og utendørs. De største anleggsprosjektene i tilknytning til idrettsparker som er gjennomført i perioden 2009 – 2016, beskrives i hovedsak bydelsvis og i vedlegg. Det samme gjelder for idrettshaller. Bergen kommunes idrettsårbøker for årene fra 2009 – 2014 viser i tillegg mer omfattende og utdypende dokumentasjon.

Konkrete utviklingstiltak og prioriteringer beskrives under den enkelte bydel. Her beskrives utfordringer og viktige områder knyttet til utvikling av idrettsparker og idrettshaller.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

I Bergen skal barnehage, skole, kultur og idrett fremstå som kraftsentre i nærmiljøene. Idrettsparker kan fungere som viktige møteplasser på tvers av aldersgrupper og miljøer, og de kan gi bedre og optimal bruk og drift av idrettsanlegg. Det ansees som viktig å finne løsninger som gjør at idrettsparkene kan være tilgjengelig også for dem som ikke er i organisert trening både ute- og inne. På en slik måte kan idrettsparker med varierte, funksjonelle og fleksible løsninger kunne

utvikles til lokale kraftsentre for oppvekst- og idrett.

Det er spilt inn flere ideer til arbeidet med ny idrettsplan, eksempelvis petanque-baner, sykkelanlegg, nærmiljøanlegg, bowling, skateanlegg, sandvolleybaner som en del av idrettsparkene. Dette er anleggselementer som naturlig vil kunne inngå i en idrettspark.

Idrettsparkene kan også utvikles på en slik måte at man har ulik bruksprofil. Det er blant annet et behov for å tilrettelegge noen av idrettsparkene/ anleggene for brukergrupper med spesielle behov. Det kan eksempelvis være aktuelt å tilrettelegge en eller flere idrettsparker som anlegg for rekruttering, opplæring av fysisk funksjonshemmede og eller for brukergrupper med andre særlige helserelaterte behov.

Å utvikle idrettsparker fremfor å spre anleggene kan også gi gode miljømessige gevinster, eksempelvis gir det rom for at barn, ungdom og voksne kan trene parallelt. Behovet for biltransport kan på denne måten reduseres.

Idrettsparker vil kunne gi optimale bruks- og driftsløsninger samt at det vil gi store

samfunnsmessige gevinster ved at flere samfunnsbehov kan sees i en sammenheng. Idrettshaller bør utformes slik at de kan ha fellesarealer for drift- og servicefunksjoner for hele idrettsparken. Garderobeløsninger bør også dekke behovet for garderober til utendørs aktiviteter.

Idrettshallene har mange og varierte brukergrupper og flere av disse er avhengig av spesialutstyr og muligheter for rask omgjøring fra en gruppes aktivitet til en annen brukergruppe. Det vil derfor være en fordel at en idrettshall vekselvis kan brukes til ulike idrettsaktiviteter uten tidskrevende klargjøring eller omgjøring, dvs. at hallen kan ha løpende vekselbruk mellom idretter.

For å tilrettelegge for utvidet og mer variert bruk vil det være hensiktsmessig å bygge tilleggsarealer og sosiale møteplasser som en del av nye prosjekter og ved rehabilitering/oppgradering av gamle idrettshaller. Et eksempel på dette er utvidelse og ombyggingen av Sandslihallen i Ytrebygda bydel.

I Bergen kommune legges det nå til grunn at man skal søke å bygge idrettshaller ved skoler. Unntaket er der en gymsal tilfredsstiller skolens behov for kroppsøvningsfasiliteter og hvor anleggsdekningen i området ellers er godt nok

ivaretatt. Størrelsen på idrettshaller avklares i hvert enkelt prosjekt. Momenter som arealtilgang, skolens og idrettens behov vil særskilt bli vurdert sammen med mulighetene for finansiell støtte over spillemiddelordningen. Nettokostnad legges til grunn for prosjektene i økonomiplanarbeid.

Det ansees som viktig å finne løsninger som gjør at hallene kan være tilgjengelig også for dem som ikke er i organisert trening, eksempelvis «Åpen hall» for barn og barnefamilier, for ungdom og pensjonister m.fl.

For å kunne møte nye treningsgruppers behov for aktivitetstilbud vil det å utvikle styrke- og treningsarealer som en del av bygningsmassen kunne gi positive resultater. Det kan gi idretten grunnlag for å utvikle «nonprofit» treningstilbud både for medlemmer og andre brukergrupper. Arealer til slike aktivitetstilbud vurderes som formålstjenlige å utvikle i alle idrettsparkene. I en slik kontekst vil slike arealer også være spillemiddelberettiget.

Prosjekter som er under planlegging/utredning og som danner grunnlag for prioriteringer i fremtidig økonomiplanarbeid finnes omtalt under hver bydel og i vedlegg.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027

- Byrådet vil se på mulighetene for å utvikle enkelte idrettsparker for å kunne ta i mot brukergrupper med spesielle behov.
- Byrådet legger ellers de idrettsfaglige anbefalingene til grunn for videreutvikling av idrettsparker og idrettshaller.
- Byrådets anbefalinger og prioriteringer av konkrete prosjekter fremkommer bydelsvis og i vedleggsdelen.

FOTO: CAMILLA RØDBERG

Innspill til høringsutkastet

Fana IL Sportsdrill mener at høringsutkastet til Idrettsplanen ikke belyser idrettsanleggenes høyder. Høyde er avgjørende for Elitegrupper i Sportsdrill. Utøvere vil ikke hevde seg internasjonalt dersom hallene i Bergen har for dårlig takhøyde, og rekruttering vil på sikt påvirkes negativt. Det bes om at idrettsplanen tar inn idrettsanleggshøyde og videre at Sportsdrill skaffes nok høyde inne i kommunale haller.

Fra aktivitetsavdelingen til Idrettsservice etterlyses økt fokus på egenorganiserte aktivitetsflater i anleggskapittelet. Det pekes på at anleggsutviklingen ensidig er rettet mot den organiserte idretten og vil ikke være i tråd med visjonen «Aktiv og attraktiv for alle», da erfaringene er at mange barn og unge og voksne ikke benytter seg av de organiserte idrettstilbudene. Det ville vært naturlig at også disse burde fått sin plass i den fremtidige anleggsutviklingen. Det foreslås også at «Fysak elementer» skal implementeres i all tankegang når det

gjelder bygging og rehabilitering av nye anlegg. Det ville vært et positivt og spennende signal fra Byrådet. Idrettsrådet er i hovedsak enig i byrådets vurderinger og anbefalinger angående idrettsparker men vil imidlertid føye til i første kulepunkt at «Byrådet vil se på mulighetene for å utvikle enkelte idrettsparker for både å ivareta idrettens behov og tilrettelagt også for brukergrupper med spesielle behov».

Drøfting av innspill

Takhøyder vurderes i dag i alle kommunale prosjekter med basis i hvilke primæraktivitet som skal inn i hallen. Takhøyden som det her vises til vil være urealistisk å imøtekomme. Derimot vil dette være en aktuell problemstilling å få vurdert i en eventuell fremtidig byarena og/eller storhall. Innspillet kommer fra en gruppe i Fana IL og det antas at ønsket vurderes som en del av prosjektutvikling av Fana arena i Slåtthaug idrettspark.

Innspillet om Fysak-elementer synes ved rehabilitering og nybygging av idrettsanlegg dekkes inn i den generelle teksten under idrettsparker/-haller. Det kan sees på som en styrke at begrepet Fysak-elementer tas inn direkte i teksten igjen. Utendørs aktivitetsflater er ment dekket inn under nærmiljøanlegg.

Innspillet fra idrettsrådet vurderes å være «kjøtt på flesk» da organisert idrettsbehov ligger i bunn for utvikling av alle idrettsparker.

Byrådets konklusjon

Byrådet ser det som urealistisk å imøtekomme ønsket takhøyde fra Fana Sportsdrill i alle kommunale haller, men vil vurdere dette i enkelte større prosjekter i Bergen og bergensregionen.

Byrådet går inn for at Fysakelementer skal vurderes ved kommunal anleggsutvikling innendørs og utendørs.

Byrådets konklusjoner er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: FRANCESCA BARBERIO, BERGEN CHALLENGE

Svømmeanlegg – fremtidig bassengstruktur

Bystyret vedtok i juni 2016, sak 164-16 skolebruksplan 2016 – 2030, «Rett bygg på rett sted til rett tid», en ny bassengstruktur. I flertallsmerknad til saken ba bystyret byrådet, i forbindelse med idrettsplanen, om å utrede behovet for nye basseng, blant annet i Åsane, Laksevåg og Fana. Byrådet ble også bedt om å synliggjøre en nærmere prioritering av hvilke bassenger som skal oppgraderes.

Dette vil bli omtalt i denne delen av planen og i kapittel om bydelene.

I dette kapittelet beskrives dagens status og drift av svømmebasseng i Bergen. I tillegg vurderes behovet for hvilke basseng som bør prioriteres oppgradert/rehabilitert og hvordan man på lengre sikt sikrer en adekvat bassengstruktur for idrett og opplæring. Det vurderes også om det bør foretas ytterligere nedleggelser av basseng mot bytte med nye svømmehaller.

Dagens bassengstruktur

Det er i perioden 2009 – 2016 gjennomført rehabilitering av Nordnes Sjøbad og Sandviken Sjøbad. Sentralbadet ble avviklet som idrettsanlegg i 2014. ADO arena ble ferdigstilt

og tatt i bruk i 2014. Ved åpningen av ADO arena økte bassengkapasiteten med 80 % ved kommunale svømmehaller. ADO kan i prinsippet brukes parallelt av alle målgrupper. Det første driftsåret (2015) hadde anlegget et samlet besøk på ca. 300 000, hvorav idretten stod for 29 %.

Bergen kommune har overtatt Høgskolebygget på Landås i Årstad bydel som også inkluderer et mindre svømmebasseng. Det samme gjelder for Hunstad skole i Årstad bydel. Barnas energisenter ved Haukeland sykehus i Årstad bydel, er under utbygging og inneholder også et svømmeanlegg. Bassenget forventes åpnet i januar 2017 og det pågår dialog med Bergen kommune og idretten om muligheter for bruk av bassenget til idrett, opplæring og helserelatert aktivitet.

Skolebassengene ved Holen og Damsgård skoler er i forbindelse med byggeprosjektene på disse to skolene tidligere vedtatt avviklet av Bergen bystyre. Damsgård ble avviklet sommeren 2016 og Holen planlegges avviklet etter sommeren 2018.

Det ble av bystyret i juni 2016 gjort vedtak i skolebruksplanen om nedleggelse av følgende basseng:

- Storetveit skoles svømmebasseng i Fana bydel, avvikles fra og med sommeren 2017 og får bygget en mindre idrettshall som forventes ferdig i 2020.
- Landåshallen svømmebasseng i Årstad bydel, avvikles, men prøves opprettholdt til Hunstad eller Lærerhøyskolens basseng tas i bruk.
- Rå skoles svømmebasseng i Fana bydel avvikles og det etableres en mindre idrettshall på ungdomsskolen når bassenget er avviklet fra og med sommeren 2019.

FOTO: TORBEN ESKEROD

INNHold

Byrådsavdeling for barnehage, skole og idretts (BBSI) avtale om drift og bruk av basseng ved gamle Vestlandsheimen er sagt opp av byggeier som skal benytte bygget til annet formål. BBSI ved Idrettsservice drifter likevel anlegget med et helse relatert formål inntil byggeier skal iverksette tiltak, og så lenge badet ikke må stenges av tekniske grunner.

Utover dette finnes det statlig eide svømmebasseng på Håkonsvern i Laksevåg bydel. I tillegg har Studentsamskipnaden i Bergen et 25 m x 12,5 m basseng på Nygårdshøyden i Bergenhus bydel. Disse bassengene inngår ikke i bruksfordeling til idrett og opplæring i Bergen kommune. Vannkanten i Laksevåg bydel er et populært bassengtilbud basert på prinsippene for badeland og ikke som svømmebasseng. Bergen kommune har i 2016 20 stk. innendørs basseng, inkludert ADO arena.

FOTO: TORBEN ESKEROD

Oversikt over kommunale basseng viser i august 2016 følgende status:

* En banetime er beregnet til å utgjøre 25 meters svømmelengde pr. time. Dette angir kapasitet på de ulike svømmebassengene. Eksempelvis har et 25 meters basseng med 6 baner, 6 banetimer per brukstime. Tilsvarende vil et basseng på 12,5 m med 6 baner, utgjøre 3 banetimer per brukstime. Angir kapasitet på de ulike svømmebassengene.

Bydel	Størrelse	Byggeår	Banetimer (BT)*	Tilfredsstiller forskrift FOR-1996-06-13/tilstand
ARNA				
Garnes ungdomsskole	25 m * 8 m	1970	5 pr. brukstime.	Svømmeanlegget ligger i eget bygg. For å kunne tilfredsstille forskriftskravene kreves det total rehabilitering.
Ytre Arna skole	16,5 m * 8,5 m	1980	3 pr. brukstime.	Fasaden ble rehabilitert i 2011. Basseng og garderober må rehabiliteres, og det er behov for utbedringer av det tekniske anlegget. Flertallsmerknad fra sak 164 – 16: Det forventes at skolen og svømmebassenget rehabiliteres fra høsten 2020.
BERGENHUS				
ADO arena	50 m * 25 m + 25 m * 20 m + 16 m * 12,5 m	2013	31 pr. brukstime	Nytt anlegg. Tilfredsstiller dagens forskriftskrav. 50 m basseng, opplærings- og aktivitetsbasseng i tillegg til eget stupebasseng.
Stemmemyren	25 m * 12.5 m	1977	6 pr. brukstime	Tilfredsstiller dagens forskriftskrav. Nytt ventilasjonsanlegg høsten 2016.
FYLLINGSDALEN				
Løvås oppv.	12,5 m * 8,5 m.	1972	2 pr. brukstime	Fasaden rehabilitert 2010/2011. Teknisk anlegg, garderober, bassengområde) må total-rehabiliteres for å tilfredsstille forskriftskrav.
Ortun skole	25 m * 12,5 m	1970	6 pr. brukstime	Fasaden rehabilitert i 2011. Teknisk anlegg rehabilitert på 90-tallet. Garderober og bassengområde er fra byggeår og må total-rehabiliteres for å tilfredsstille dagens forskriftskrav.
FANA				
Slåtthaughallen	25 m * 12.5 m	1971	6 pr. brukstime	Ble rehabilitert i 1990, 2002 og i 2015. I tilfredsstillende stand.
Storetveit skole	25 m * 8,5 m	1967	5 pr. brukstime	Vedtatt i sak 164 – 16 avviklet fra sommeren 2017.

Bydel	Størrelse	Byggeår	Banetimer (BT)*	Tilfredsstiller forskrift FOR-1996-06-13/tilstand
LAKSEVÅG				
Loddefjord skole	12,5 m * 8 m (spesial-basseng)	1975	2 pr. brukstime	Fasader rehabilitert i 2010/2011. Nytt avfuktingsanlegg i 2007. Renseanlegg har liten kapasitet. Garderober og dusjer må rehabiliteres i tillegg til utbedringer av det tekniske anlegget.
Sandgotna skole	25 m * 8,5 m.	1975	5 pr. brukstime	Totalrehabilitert i 2010/2011. Tilfredsstiller dagens forskriftskrav.
Kjøkkelvik skole	16,5 m * 8,5 m	1970	3 pr. brukstime	Selv ved oppgradering og rehabilitering vil det være store mangler knyttet til fremtidig bruk, drift og vedlikehold. For å kunne tilfredsstille forskriftskrav kreves det total innvendig rehabilitering av tekniske anlegg, bassengområde og garderober. Yttervegger, vinduer, innertak og belysning ble rehabilitert i 2011 som følge av omfattende fuktskader.
Holen skole	12,5 m* 8 m		2 pr. brukstime	Holen er i sak 164 – 16 vedtatt avviklet, men vil holdes åpent fram til oppstart av byggeprosjektet på skolen sommeren 2018.
YTREBYGDA				
Ytrebygda skole	25 m * 8,5 m	1973	5 pr. brukstime	Svømmehall rehabilitert i 2000. Garderober rehabilitert i 2011. Tilfredsstiller dagens forskriftskrav.
Rå skole	16 m * 8,5 m	1961	3 pr. brukstime	Fasade rehabilitert i 2011. Behov for nytt avfuktingsanlegg og en rehabilitering av det bassengtekniske for å tilfredsstille dagens forskriftskrav. Svømmebassenget er i sak 164 - 16 vedtatt avviklet sommeren 2019.
ÅRSTAD				
Landåshallen	12,5 m * 8,5 m	1962	2 pr. brukstime	Eldre anlegg, både byggeteknisk og teknisk lite tilfredsstillende. Vedtatt avviklet i sak 164 – 16, men forsøkes opprettholdt til Hunstad eller Lærerhøgskolens basseng kan tas i bruk.

Bydel	Størrelse	Byggeår	Banetimer (BT)*	Tilfredsstiller forskrift FOR-1996-06-13/tilstand
Ny-Krohnborg senter for oppvekst, idrett og kultur	11 m * 4,8 m	1930	1-2 pr. brukstime	Rehabilitert i 2012. Tilfredsstiller dagens forskriftskrav.
Gamle lærerhøgskolen på Landås	12,5 × 8,5	1965	2- 3 pr. brukstimer	Bygget er kjøpt av Bergen kommune og det er avsatt kr.320 mill. i økonomiplanen til rehabilitering og oppgradering av hele bygningsmassen der svømmeanlegget inngår. Bassenget kan brukes primært til opplæring og folkehelse.
Hunstad skole	12,5 m x 8	1974	1 – 2 pr. brukstime	Skolen er overtatt av Bergen kommune og har et opplæringsbasseng som må rehabiliteres/oppgraderes for bruk til opplæring og folkehelse.
ÅSANE				
Åstveithallen	25 m * 12.5 m + 12.5 * 6,5 m (småbasseng)	1973	6 pr. brukstime	Tilfredsstiller dagens forskriftskrav, men det er behov for utvendig og innvendig rehabilitering av svømmeanlegget med tekniske installasjoner.
Rollandshallen	17,8 m * 8,5 m	1979	3 pr. brukstime	Fasade rehabilitert 2010/2011. Det kreves innvendig rehabilitering for å tilfredsstille dagens forskriftskrav, deriblant tekniske anlegg. Det er store utfordringer og kostnader forbundet med å holde bassenget i drift.

Status for organisering og drift av svømmebasseng

Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eierskap, ved etat for bygg og eiendom (EBE) har driftsansvaret for 14 skolebasseng. EBE har også ansvaret for tyngre vedlikehold og teknisk drift av kommunale basseng som helhet.

Idrettsservice har driftsansvar for tre bydelsbasseng (Åstveit, Slåtthaug og Stemmemyren som alle er 25 m) og to mindre opplæringsanlegg (Landåshallen og Vestlandsheimen). I tillegg drifter Idrettsservice Nordnes sjøbad og Sandviken sjøbad (Elsero).

Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett (BBSI) har ansvaret for å følge opp oppdragsavtalen med ADO arena AS, som heleid kommunalt driftsselskap med oppdrag å forestå drift av ADO arena på vegne av Bergen kommune.

Når det gjelder bruk av svømmebassengene fordeles brukstid til idretten av Idrettsrådet i Bergen i samarbeid med Hordaland svømmekrets. Dette gjelder de basseng som Idrettsservice drifter og de største skolebassengene.

Ved mindre skolebasseng fordeles tiden av skolen selv. Det kan også forekomme at idretten tildeles tid via skolene direkte.

Det er etablert publikumsbading ved ADO arena, Slåtthaug svømmehall i Fana bydel, Åstveit svømmehall i Åsane bydel og Stemmemyren svømmehall i Bergenhus bydel. Enkelte av de største skolebassengene (Ortun, Sandgotna og Garnes) har i samarbeid med de lokale svømmeklubbene åpnet for begrenset tid til publikum i helgene. Øvrige basseng har ingen eller begrenset tilgang for publikum.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

Det har vært og er et stort engasjement rundt svømmebassengene. Bergen kommune har mange svømmebasseng, men de fleste har behov for modernisering og rehabilitering og teknisk levetid er langt forbi på flere av disse. Det er også kostnadskrevende å drifte eksisterende antall svømmebasseng og spesielt dem som er i dårligst tilstand. Den reelle kapasitet i noen av svømmebassengene med svært dårlig tilstand er naturlig nok mye lavere enn de ville vært i god teknisk stand.

De fleste bassengene er 40 – 50 år gamle og det er krevende å oppnå tilfredsstillende forskriftsmessig kvalitet. Modernisering og utskifting av anlegg er derfor eneste alternativ for flere av bassengene for å nå optimal bruk, drift og energibruk.

Den tekniske tilstanden ved flere av de gjenværende bassengene er såpass krevende at det løpende vil være nødvendig å vurdere om det bør foretas ytterligere avvikling av basseng og samtidig se dette opp mot behovet for nye svømmehaller.

Ut i fra bassengenes tekniske tilstand og kapasitet, tilhører bassengene ved Kjøkkelvik skole i Laksevåg bydel, Rolland svømmehall i Åsane bydel og Løvås skoles basseng, denne kategori basseng. Rolland svømmehall ligger under idrettsbygget som benyttes av Rolland skole og må derfor vurderes i sammenheng med skoleprosjektet.

Kostnadene ved rehabilitering er utfordrende, og det vurderes som en bedre løsning, også økonomisk, å investere i eventuelle nye basseng fremfor å bekoste omfattende rehabiliteringer. Behovet for fremtidig rehabilitering og vedlikehold

av skolebassengene, ble i skolebruksplanen av 2016, estimert til rundt kr. 200 mill. Ved en rehabilitering av svømmebassengene, vil reell kapasitet og tilgjengelighet øke siden tekniske anlegg vil tillate en høyere bruksbelastning på bassengene, men det vurderes som mer fremtidsrettet å bygge nye moderne svømmebasseng. Det vil kunne gi økt bruk, bedre opplæringstilbud og mer folkehelse for hver investerte krone.

Drift og bruksfordeling av dagens bassengstruktur, ivaretas i dag av flere avdelinger/enheter i kommunen. Det vil derfor være hensiktsmessig at bruks- og driftsmodell for alle kommunale svømmeanlegg gjennomgås. Siktemålet vil være å få økt tilgang og bruk av svømmeanleggene. Svømmeklubbene i byen har spilt inn et ønske om å få bli involvert i drift og bruk av anleggene. Dette bør vurderes i videre arbeid.

Bergen er en særdeles aktiv svømmeby og etter at ADO arena er kommet er Bergen nå også blitt en stupeby. I tillegg er kompetansemål innen opplæring i skolen skjerpet og setter økte krav til kapasitet og forbedringer av svømmeopplæringen.

Svømming som mosjonsaktivitet er også svært god helse og er ofte det beste alternative treningsmiljøet for mange som trenger å bevege seg. God tilgjengelighet til vannbasert mosjon og lek for alle aldersgrupper i befolkningen, kan derfor være et godt virkemiddel for å bedre folkehelsen til byens befolkning.

ADO arena er blitt en attraksjon for besøkende til Bergen og gir sammen med Nordnes Sjøbad unike badeopplevelser for flere enn byens befolkning.

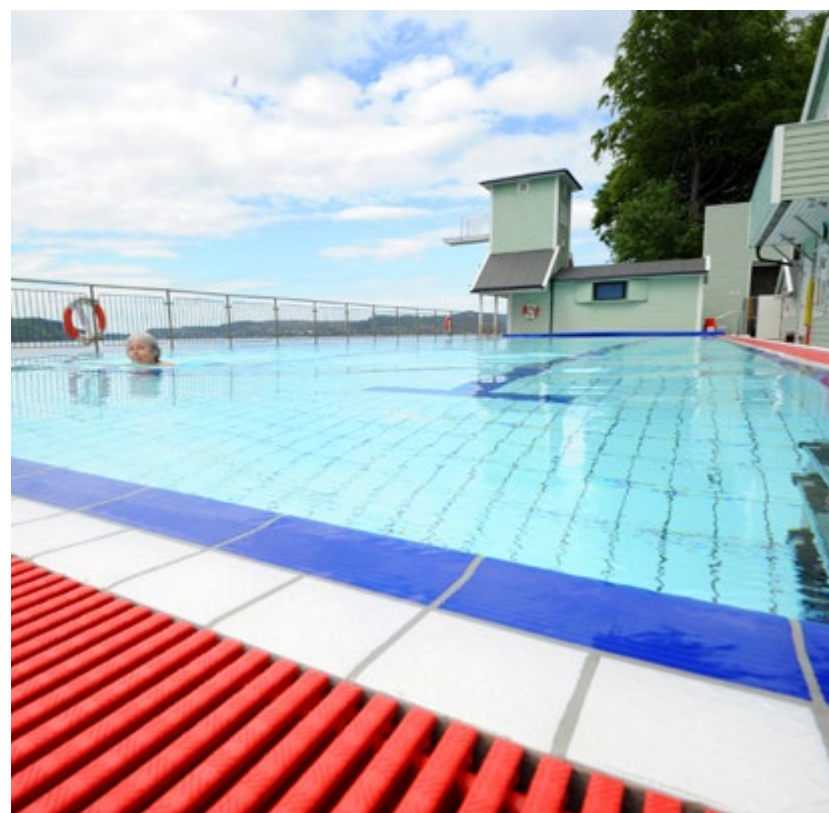

FOTO: MARIUS SOLBERG ANFINSEN

Det vurderes derfor at disse anleggene også bidrar til å styrke byen som turist- og reisemål. Ut i fra en faglig vurdering vil det være hensiktsmessig ved videreutvikling, rehabilitering og oppgradering av eksisterende svømmebasseng, å prioritere basseng med størrelse 25 m x 12,5 m. Dette må sees i sammenheng med basseng som kan sikre at alle deler av byen får tilstrekkelig bassengkapasitet. På denne bakgrunn foreslås det at bassenget ved Ortun skole i Fyllingsdalen bydel, prioriteres først.

Dagens situasjon ved Nordnes sjøbad og Sandviken sjøbad som inngår i byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett sin portefølje, har årlige utfordringer til åpningstider, bruk og drift. Blant annet vil det kunne være muligheter for å tilpasse bruks- og driftsopplegg slik at anleggene kan få lengre sesong og økt bruk til opplæring og publikum. Dette gjelder særlig for Nordnes sjøbad.

Nye svømmebasseng

Bystyret vedtok i sak om ny skolebruksplan, at byrådet i forbindelse med idrettsplanen skal utrede behovet for nye basseng, blant annet i Åsane, Laksevåg og Fana.

Samtidig som det har vært helt nødvendig å utvikle flere basseng av tekniske grunner, har utdanningsmyndighetene skjerpet kravene til svømmeopplæring i skolen. Parallelt med dette er utfordringer knyttet til folkehelsen i befolkningen økt, og svømming anses som en svært relevant aktivitet å prioritere i en slik sammenheng.

Det vurderes derfor i denne saken at det kan være formålstjenlig å modernisere gjenværende bassengstruktur og at det blir vurdert å bygge noen nye svømmehaller med fokus på å få til en differensiert bruk til opplæring, idrett og folkehelse. Dette aktualiseres også ved at de statlige tilskuddssatsene til svømmebasseng, gjennom spillemiddelordningen, har økt betydelig de siste årene, samtidig som ny teknologi gjør det mulig å realisere rimeligere bassengbygg i fremtiden.

Det vil være naturlig løpende å vurdere hvorvidt det enkelte basseng som er foreslått rehabilitert bør avvikles og erstattes med nytt basseng. Gapet mellom å investere i nytt kontra oppgradere gamle basseng synes å være mindre enn tidligere og de årlige driftskostnadene vil kunne reduseres betydelig ved nybygging pga. ny teknologi. Bruken vil også kunne økes betraktelig gjennom

å utvikle mer fremtidsrettede og funksjonelle anlegg. Ut i fra et faglig perspektiv bør nye basseng få en størrelse på 25 m x 20 m, hvor det også å inkluderes mindre opplæringsbasseng. Dette vil samlet gi økt kapasitet til både idrett, skole, og folkehelse.

Åsane, Laksevåg, og Fana/Ytrebygda peker seg ut som bydeler med prioriterte behov for nye svømmebasseng.

Nytt basseng i Laksevåg bydel

Det er allerede utviklet ett basseng og vedtatt å utvikle flere mindre skolebasseng i bydelen. I denne saken vurderes det ytterligere avvikling av ett basseng med utgangspunkt i den tekniske tilstanden. Dette er bassenget ved Kjøkkelvik skole. Dette gir samlet utfordringer for svømmeopplæring i bydelen.

For å ivareta bydelens samlede behov for opplæring og folkehelsetiltak foreslås det derfor ett nytt basseng lokalisert på området ved dagens Laksevåg idrettshall. Dette vil også kunne utjevne levekårsforskjeller. Dette bør sees i sammenheng med behovet for en mer funksjonell og fremtidsrettet idrettshall enn det dagens hall representerer.

Nytt basseng i Åsane bydel

Åsane bydel har en stor befolkningsmengde og er i stadig vekst. Sett i relasjon til dagens bassengkapasitet, tilstand og fremtidige behov, peker bydelen seg naturlig ut til å bli prioritert med ett nytt svømmebasseng. Det ble i skolebruksplanen vedtatt å videreføre Rolland svømmehall ved Rolland skole og idrettsanlegg. Den tekniske tilstanden er imidlertid av en slik karakter at den vil kreve et omfattende vedlikehold de nærmeste årene. Med dette utgangspunktet vurderes det som fornuftig å utvikle hallen og bygge ett nytt basseng i bydelen. Det foreligger planer om en ny skole på Myrdal/Ulset Vest og i samme område er det planer om en stor utvikling av Myrdal idrettspark. Ett nytt basseng vil derfor være naturlig å vurdere lokalisert i samme område.

Fana bydel – Ytrebygda bydel

Det er under avvikling to basseng i bydelene. Dette er bassengene ved Storetveit skole og opplæringsbassenget ved Rå skole. Disse to store bydelene har til sammen et behov for økt bassengkapasitet. Ett nytt basseng vil være gunstig å lokalisere i nærhet til idrettsanlegg, skole og bybanetrase.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet vil satse videre på Svøm-Bergen og sørge for at flere skoler kan tilby flere elever god svømmeopplæring slik at elevene når kompetansemålene. Målet er at alle skoler i Bergen i løpet av planperioden skal bli en del av Svøm-Bergen.
- Det anbefales at flere svømmebasseng rehabiliteres, utvides og oppgraderes for å øke kapasiteten og brukstiden.
- Bygge ny svømmehall for opplæring, idrett og folkehelse i Laksevåg bydel. Byrådet vurderer mulighetene for å realisere et nytt basseng ved Laksevåghallen og se dette i sammenheng med å avvikle denne og bygge en ny og mer funksjonell idrettshall på samme tomt.
- Når nytt basseng er realisert i Laksevåg bydel anbefales opplæringsbassenget på 12,5 meter ved Løvås skole og opplæringsbassenget på 16,5 meter ved Kjøkkelvik skole avviklet, da disse er forbi sin tekniske levetid og har et omfattende vedlikeholdsetterslep.
- For å øke bassengkapasiteten i Fyllingsdalen bydel foreslås det at 25-meters basseng ved Ortun skole oppgraderes for opplæring, idrett og folkehelse.
- Bygge ny svømmehall for opplæring, idrett og folkehelse i Åsane bydel. Byrådet vurderer

mulighetene for å realisere et nytt basseng i området Myrdal/Ulset Vest som vil gi nærhet til ny idrettspark og ny skole sentralt i Åsane.

- Når nytt basseng er realisert i Åsane bydel anbefales opplæringsbassenget på 17,8 meter i Rollandshallen avviklet, da dette er forbi sin tekniske levetid og har et omfattende vedlikeholdsetterslep.
- For å øke bassengkapasiteten i Åsane bydel foreslås det at 25-meters basseng i Åstveithallen utvikles og moderniseres for opplæring, idrett og folkehelse.
- I løpet av planperioden anbefaler byrådet at Bergen kommune også utreder behovet for et nytt svømmebasseng tilknyttet en av idrettsparkene i Fana eller Ytrebygda bydeler med nærhet til Bybanen.
- Byrådet ser potensialet for energiøkonomisering og foreslår derfor at nye svømmehaller og isanlegg forsøkes samlokalisert.

Innspill til høringsutkastet

Idrettsrådet i Bergen (IRB) slutter seg i hovedsak til byrådets vurderinger og anbefalinger angående svømmebasseng, men påpeker at noen bydeler dekker områder med store geografiske avstander og at nærmiljøet i Indre Laksevåg har mistet ett opplæringsbasseng ved rivning av Damsgård skole og vil miste ett til ved rivning av Holen. IRB mener det derfor bør vurderes å plassere et opplæringsbasseng i dette nærmiljøet og i nærheten av disse skolene.

Det er kommet flere innspill til høringsutkastet fra svømmeklubbene: Svømmeklubben Delfana, Arna svømme- og livredningsklubb, Åstveit svømmeklubb, Bergens svømme- og livredningsklubb (BSLK). I tillegg er det kommet innspill fra Norges Livredningsselskap Bergen Krets(NLS), Idrettsrådet i Bergen, FAU ved skolene Fridalen, Storetveit, Løvås, Garnes ungdomsskole og Landås. I tillegg innspill fra Utdanningsforbundet og Stiftelsen Virksomheten Helgesether.

Flertallet av innspillene er opptatt av viktigheten med erstatningsbasseng i den tiden det foregår rehabilitering og nybygging av bassenger. Det pekes også på at basseng som foreslås avvirket ikke avvirket før nye basseng står klare og/eller at det er funnet løsning på erstatningsbasseng for aktivitet som berøres direkte. Norges Livredningsselskap Bergen Krets sier at om det etableres midlertidige basseng av typen «Rubbhall» er det ok så lenge små barn også kan bruke de, samt at det er tilfredsstillende garderobeanlegg og man sørger for at det er bassenger som holder 32 grader.

NLS peker på at Vestlandsheimen er i en slik forfatning i dag at den skulle vært stengt og da haster det med ett nytt terapibasseng, noe Stemmemyren kunne erstatte. Skolene ville da kunne benytte den på dagtid til idrett og svømmeopplæring og svømmeklubbene/ livredningsselskap/ helseportlag benytte den på kveldstid til terapibading / svømmeopplæring, babysvømming, samt publikumsbading. NLS mener at det er viktig å opprettholde svømmeanleggene i bydelene også for

publikum - det at barn kan lære å svømme og kunne bade med foreldre i bydelene betyr mye for svømmeferdighetene.

Innspill fra Svømmeklubben Delfana og Åstveit svømmeklubb viser at de ønsker å bli enda mer involvert i bruk, tilsyn og enklere driftsoppgaver ved kommunale basseng. Svømmeklubben Delfana har eksempelvis utarbeidet konkrete planer og oppsett for hvordan bassengtiden i Slåtthaug svømmehall kan effektiviseres. NLS mener derimot at drift av svømmehaller bør kommunen gjøre selv. Det å overlate dette til forskjellige organisasjoner og klubber er ikke det beste, men om det skjer så bør kommunen og idrettsrådet fortsatt ha ansvar for tildeling av treningstid og arrangement i svømmehallene. De peker også på at enkelte basseng bør ha 32 grader og at det bør tilbys svømmeopplæring for 6-7åringer etter skolen i alle bydeler, også i ADO arena. NLS mener ADO er blitt et anlegg for elitesvømmere og stupere og at barn i sentrum mangler slikt tilbud nå etter at Sentralbadet ble avvirket.

Andre innspill som gjelder Fana og Ytrebygda bydeler, trekker frem ønske om å holde videre drift av svømmebasseng på Storetveit skole. Det fremmes også forslag om at byrådet vurderer mulighetene for å realisere et nytt basseng i området Storetveit, Slettebakken eller ved nye Søreide skole og at dette realiseres før bassenget på Storetveit legges ned. Svømmeklubben Delfana viser til at 40 % av deres aktivitet foregår i bassenget ved Storetveit skole. Det bes om at bassengdrift videreføres frem mot riving og bygging av liten idrettshall og til denne er ferdigstilt. Stiftelsen Virksomheten Helgesether er et bofelleskap som også påpeker negative konsekvenser ved avviking av bassenget. Bergen og Omland Fridykkerklubb viser til at avviking av bassenget på Storetveit vil gi bortfall av klubbens treningsmuligheter i basseng. Michelsens svømmeskole har de samme bekymringer om avviking av bassenget.

NLS mener at Slåtthaug svømmehall kan når isbanen er i drift benytte seg av energi derfra og også være ett basseng som kan ha 32 grader.

I Årstad bydel er det kommet innspill fra FAU-er ved Fridalen og Landås skole som blant annet mener at eksisterende basseng på gamle Lærerhøgskolen, ikke er egnet til svømmeopplæring på grunn av at det er for dypt.

I innspill fra Fyllingsdalen bydel ved samarbeidsutvalget ved Løvås skole, argumenteres det for å beholde bassenget på Løvås skole.

Innspill som gjelder Åsane bydel viser at de er positive til foreslått rehabilitering og videreutvikling av Åstveithallen, og at Rollandshallen ble videreført i skolebruksplanen. Åstveit svømmeklubb støtter foreslått etablering av nytt svømmeanlegg i forbindelse med Myrdal idrettspark og ny skole i området. Fra Rolland skole er det fremsatt ønsker om å opprettholde drift i Rollandshallen fram til nytt bygg står på plass og idrettshall og svømmebasseng inngår i det nye skolebygget.

I innspill fra svømmeklubben Arna svømme- og livredningsklubb (ASLK) og FAU Garnes ungdomsskole i Arna bydel, uttrykkes det glede for at man anerkjenner behov for gode bassengfasiliteter i Arna. Det bør bli sett på muligheter for nytt basseng i bydelen med bakgrunn i at de eksisterende bassengene har hatt sin levetid. Dette bør sees i samarbeid med de andre idrettslagene i Arna, tenke bydelsutvikling, og ruste oss for en fremtid der Arna vokser.

Drøfting av innspill

Den totale svømmehallkapasiteten i Bergen har økt betydelig etter bygging av ADO arena selv om enkelte basseng avvikles. På den andre siden er Bergen en stor svømmeby med mange idrettslag med stor aktivitet over hele byen. Det er derfor et behov for ny gjennomgang av bruksfordeling, organisering og åpningstider ved de gjenværende bassengene i hver bydel og at dette gjøres før basseng avvikles.

Idrettsrådets innspill om opplæringsbasseng antas å bli vurdert som en del av nye kommunale basseng. Det foreligger ikke konkrete planer for dette i området rundt Holen og Damsgård skoler. Derimot vil disse skolene få en mindre idrettshall på Holen og gymfasiliteter ved Damsgård skole.

Utenom Norges svømme- og livredningsselskap, Bergen krets ønsker svømmeklubber å bli involvert i bruk, tilsyn og enklere driftsoppgaver ved kommunale

basseng. Svømmeklubber viser til at de har kompetanse og kapasitet til å bli mer involvert i den daglige bruk, tilsyn og enklere driftsoppgaver. Erfaringer fra andre kommuner, eksempelvis Oslo og Bærum, viser at dette kan være en «vinn-vinn» situasjon for idretten og kommune. Svømmeklubbenes involvering i Svøm Bergen viser at klubbenes kompetanse gir økt og langt mer effektiv bruk av basseng. Tiden synes moden til å prøve dette ut også i Bergen, eksempelvis i noen utvalgte basseng. I første omgang kan det være naturlig å prøve dette ut ved noen av bassengene som i dag er underlagt den enkelte skole, eksempelvis svømmehallene ved Rolland skole, Sandgotna skole, Ortun skole og Ytrebygda skole. Det vil også være ønskelig å prøve ut en slik modell ved ett av de tre store idrettsbassengene på Slåtthaug, Stemmemyren eller Åstveit svømmehall. Særlig peker behovet seg ut i Bergenhus bydel der Bergens Svømme Club(BSC) har stor virksomhet for barn og unge, og er en klubb med god kompetanse til å bli mer involvert. Det er viktig å få til en balansert fordeling mellom ulike formål som skole, idrett, helse og publikum.

Å trekke inn idrettsorganisasjonene for enklere driftsoppgaver, tilsyn og bruk vil kreve ytterligere avklaringer mellom involverte avdelinger, enheter og ansattes organisasjoner i Bergen kommune. Å sette ut slike oppgaver vil være tjenstekonsesjonskjøp, og vurderes som en mulig modell innenfor gjeldende regelverk. Iverksettelse av dette kan gjøres ved en utlysing til alle svømme- og livredningsklubber med tilhørighet i Bergen.

Ønsker om videre drift ved Storetveit skoles basseng kolliderer med planer for riving og nybygging. Hvorvidt det er mulig å opprettholde drift av bassenget frem til utbygging skal starte må avklares og vurderes i en slik sammenheng. For å ivareta dagens brukere i Storetveit bassenget vil det være naturlig å se på hele tildelingskabalene for bruk av de gjenværende basseng i bydelene og ADO arena. I dette vil også Svøm Bergen utgjøre en vesentlig kapasitetsøkning for bruken på dagtid selv om elever fra Storetveit skole må forflytte seg til andre basseng. Nærhet til kollektivtransport vurderes som en fordel i denne sammenheng.

Bassenget på gamle Lærerhøgskolebygget har en dybde på halve bassenget som kan være utfordrende ved svømmeopplæring for ikke svømmedyktige. Dette vurderes som løsbart ved å differensiere bruken, benytte en enkel mobil skillevegg, samt krav om at opplæringen følger standarden til Svøm Bergen.

Tidligere vurderinger av svømmebassenget ved Løvås skole opprettholdes. Det vil være behov for å konkretisere flytting av dagens aktivitet i bassenget.

Bassenget på Vestlandsheimen blir fra januar 2017 ikke tilgjengelig da det stenges permanent av Statsbygg pga. av omfattende tekniske utfordringer og at det foreligger andre planer. Idrettsservice sitt tilbud der, i samarbeid med Byrådsavdeling for helse og sosial legges fra nyttår ned og det er ikke funnet alternativer for dem så langt. Forslaget om å bygge om og benytte Stemmemyren svømmehall har tidligere vært til vurdering, men ble av faglige grunner vurdert som lite tilfredsstillende for nåværende brukere som er idrett, skole og publikum. Behovet for de brukere

som Idrettsservice har lagt til rette for i Vestlandsheimen er av et slikt omfang og karakter at de har behov for daglig bruk mange timer hver dag og at det er vanskelig å kombinere deres bruk med nåværende brukergrupper. For å løse denne situasjonen fra og med 2017 må all bruk av byens svømmebasseng gjennomgå og vurderes endret for å finne plass til brukergruppen. Alternativt bør denne brukergruppen tilbys alternative tilbud om fysisk aktivitet på dagtid. På lengre sikt vil det være naturlig at et av bassengene som rehabiliteres/ skal rehabiliteres blir tilrettelagt for denne gruppen spesielt. Ved nye basseng bør det etableres mindre opplæringsbasseng i kombinasjon med helserelatert bruk i tillegg til et hovedbasseng.

Når det gjelder NLS innspill om å etablere kurstilbud for barn i ADO kan det være mulig. Driftsselskapet har allerede etablert tilbud innenfor babysvømming, men det er i oppdragsavtalen med Bergen kommune gitt restriksjoner for dem å etablere svømmekurs for barn i konkurranse med svømme og livredningsmiljøet. Svøm Bergen gir i dag barn i 3 og 4 klasse fra sentrumsskolene

tilbud om svømmeopplæring i ADO arena i skoletiden og badet er til enhver tid åpent for publikumsbruk for alle aldersgrupper. Det kan likevel være naturlig å se på mulighetene om driftsselskapet i samarbeid med Svøm Bergen, svømme- og livredningsmiljøet, kan etablere et opplæringstilbud, eksempelvis i SFO – tiden.

Når det gjelder innspill om nye basseng fastholdes vurderinger og anbefalinger i høringsutkast.

Byrådets konklusjon

Byrådet vil i dialog med idrettsorganisasjonene se på mulighetene for i større grad å innlemme svømmeklubber i bruk, tilsyn og enklere driftsoppgaver og tilrettelegging for aktivitet ved kommunale basseng. Byrådet vil i første omgang iverksette pilotprosjekter i noen bydeler.

Det planlegges oppstart av arbeid med liten idrettshall på Storetveit skole høsten 2017. Bassenget holdes åpent inntil en går i gang med byggeprosjektet. SK Delfanas behov skal ivaretas slik at svømmeklubben kan opprettholde sitt aktivitetsnivå i annet basseng og kommunen vil gå i dialog med svømmeklubben om ovennevnte pilotprosjekt.

Byrådet vil vurdere konkrete tiltak for å legge til rette for bedre bruk av bassenget ved gamle lærerhøgskolen til svømmeopplæring.

Alle byens svømmebasseng vil bli gjennomgått for å se om man kan finne erstatningstilbud for brukergruppen ved

Vestlandsheimen som mister tilbudet ved utgangen av 2016.

Byrådet skal sammen med ADO arena drift AS, samt svømme- og livredningsmiljøet i Bergen se på mulighetene for å etablere svømmeopplæring i ADO arena i SFO tiden og som tilbud i skolenes ferier.

Bruks- og driftsopplegget ved Nordnes sjøbad skal gjennomgås med sikte på å få til utvidet sesong/åpningstider og økt bruk til opplæring og publikum. Det vil bli vurdert å flytte driftsoppdraget til ADO arena drift AS for å utnytte stordriftsfordeler i egen drift.

Byrådets konklusjon er forøvrig identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: ANDREW BULLER

FOTO: GRETHE HILLESTAD

Spesialhaller/spesielle behov innendørs

Det er i perioden 2009 – 2016 gjennomført utbygging av Bergen tennisarena i 2013 på Slettebakken i Årstad bydel. Prosjektet ble gjennomført i idrettslagets regi, men på festet kommunal grunn og med kommunal garanti.

Leikvang friidrettshall ble ferdigstilt og tatt i bruk i 2011. Hallen ble finansiert som et spleiselag mellom privat giver, Bergen kommune og statlige spillemidler.

Status og oppnådde resultater som er gjennomført i perioden 2009 – 2016, beskrives i hovedsak bydelsvis og i vedlegg. I tillegg viser Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009 – 2015, mer omfattende og utdypende dokumentasjon.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

Flere idretter som dans, bowling, bordtennis, turn og kampsport har spilt inn ønsker om at det ved utvikling av eksisterende idrettshaller/ idrettsanlegg og ved nye prosjekter, må det tas hensyn til disse idrettenes behov særskilte behov for tilpassede arealer/utstyrsbehov. I forbindelse med rehabilitering av skoler og andre kommunale

idrettsanlegg vil det være naturlig å se på om dette behovet kan ivaretas. Det er også et behov som bør vurderes mot utvikling av idrettshaller og anleggselementer i idrettsparker.

Reguleringsplaner for F2 tomten på Krohnsminde idrettsplass i Årstad bydel, områder ved Fana stadion i Ytrebygda bydel og Nordåsvannet i Fana bydel, åpner for mulig utbygging av spesialanlegg for dans, kampsport, sykkel, roing og padling. I Myrdal idrettspark prosjekteres det blant annet arealer for turn, klatring m.fl.

I tillegg vil prosessen rundt en eventuell byarena kunne åpne opp for en ny storhall håndball og/ eller en arrangementsarena bygget etter modell fra Stavanger. Se egen omtale av dette senere i saken.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027:

Byrådet anbefaler at spesielle behov for egne arealer og/eller tilpassede arealer skal konkretiseres, vurderes og søkes realisert ved nybygging og rehabilitering av kommunale anlegg. Utover dette omtales konkrete prosjekter i bydelsvis omtale.

INNHold

Innspill til høringsutkastet

Idrettsrådet i Bergen slutter seg til byrådets vurderinger og anbefalinger når det gjelder spesialhaller.

Hordaland volleyballregion ber om å få med i Idrettsplanen at det også i Bergen skal være mulig å trene og spille kamper innendørs sandvolleyball. De ønsker at det utover eksisterende forslag i høringsutkastet om å vurdere en enkel sandvolleyballhall/ flerbrukshall ved eksisterende baner i Kjøkkelvik, muligheter for en sandvolleyballhall ved Fysak på Slettebakken og/eller i Myrdal idrettspark.

Drøfting av innspill

Innendørs sandvolleyballhall kan utvikles som modulbygg og vil kunne gi utvidet sesong og mer omfattende bruk av en populær ungdomsaktivitet. Det er etablert dialog med Arena Nord AS om å innlemme en Sandvolleyballhall i prosjektet i idrettens egenregi.

Byrådets konklusjon

Byrådet vil se på muligheten for en enkel sandvolleyballhall/ flerbrukshall som en videreutvikling av sandvolleyballanlegget i Kjøkkelvik og/eller i planer for videreutvikling av arealer i tilknytning til Fysak Allaktivitetshus på Slettebakken i Årstad bydel.

Byrådet ser positivt på at det vurderes muligheter for en sandvolleyballhall i Myrdal idrettspark som en del av konseptet til Arena Nord AS.

Byrådets konklusjon er forøvrig identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Garderobeanlegg/klubblokaler/-hus og andre anleggsbehov

Prosjekter i perioden 2009 – 2015 omtales enten bydelsvis, i vedlegg og i Bergen kommunes idrettsår bøker for årene 2009 - 2015.

Mange idrettsanlegg har manglende kapasitet til å lagre nødvendig idretts- og driftsutstyr. Det er også mange anlegg uten garderobe og service-lokaler. Det gjør blant annet at brukere og publikum ikke har tilgang på toalett. Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsservice ser på mulige løsninger på dette rundt kommunale idrettsanlegg.

En rekke idrettslag har klubblokaler i kommunale bygg og/eller på kommunal grunn, mens andre eier og drifter byggene selv. Mange idrettslag har ikke egne klubblokaler, men har ønsker og behov for dette. Ved noen kommunale idrettsanlegg inngår ikke byggene i Etat for bygg og eiendom sin portefølje. Det er behov for å rydde opp i dette og det foreslås derfor å overføre oppfølgingen av disse byggene til Etat for bygg og eiendom. Det vil sikre lik oppfølging som for andre kommunale bygg.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

I et historisk perspektiv er det slik at idrettslag ikke er likebehandlet med hensyn til bruk og tilgang til klubblokaler i kommunale bygg/kommunal grunn. Noen idrettslag har fri bruk av klubblokaler, andre betaler leie for slike anlegg, og ytterligere andre idrettslag fester arealer til formålet.

Det er ikke en kommunal oppgave å forestå utbygging, bruk og drift av klubblokaler. Det er en oppgave for idretten selv, men Bergen kommune kan bidra med å tilrettelegge for idrettens ønsker. Det vil bety at Bergen kommune i planperioden ikke skal finansiere utbygging, bruk og drift av klubblokaler til idrettsformål. Derimot søkes det å legge til rette for dette gjennom planprosesser, festeavtaler, primært på kommunale arealer i tilknytning til idrettsanlegg. En endring av dagens situasjon vil kunne påføre enkelte idrettslag en større kostnad, men vil gi bedre likebehandling.

I kommunale utbyggingsprosjekter er det oftest mange brukergrupper og idretter involvert. Det vil derfor være naturlig at kommunale idrettsanlegg utvikles med fellesarealer, eksempelvis sosiale

møteplasser, som kan være åpne for alle brukere av et idrettsanlegg.

Flere kommunale idrettsanlegg har mangelfulle garderobe-, klubb- og/eller driftslokaler. Det vil derfor være behov for en gjennomgang i første del av planperioden for å avklare behovene, og foreslå hvordan dette kan løses lokalt.

Det meldes også fra idrettsorganisasjonene om stort behov for å kunne få etableringsstøtte til planlegging, prosjektering og utbygging av denne type anlegg. Anlegg som brukerne anser som viktige for å utvikle gode lokale idrettsmiljøer.

Ut i fra likebehandlingsprinsippet vil det være naturlig å se på mulighetene for å styrke den kommunale støtteordningen for støtte til private idrettsanlegg innenfor A og C kategori dvs. idrettslag som har sin aktivitet i eget eid/leid anlegg (A) og idrettslag som trenger støtte til planlegging, prosjektering og utbygging av eget anlegg (C).

Det er ellers under utarbeidelse en oversikt over andre anleggsbehov knyttet til drifts- og utstysrelaterte behov. Denne vil kunne legges til grunn for prioriteringer, i arbeidet med rullering av nye økonomiplaner.

Konkrete prosjekter i denne kategorien omtales ellers bydelsvis.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027

- Byrådet vil i dialog med idretten gjennomgå idrettslagenes bruk av kommunale bygg til klubblokaler for å tilstrebe likebehandling.
- Byrådet ser betydningen av idrettslagenes ønske om å ha egne klubblokaler. Byrådet vil derfor understøtte dette ved å tilrettelegge for utbygging av klubblokaler på og ved kommunale idrettsanlegg, i den grad plansituasjonen tillater det. Det vil i denne sammenhengen være naturlig å vurdere å styrke den kommunale støtteordningen til private idrettsanlegg.
- Byrådet anbefaler at mindre idrettsbygg som i dag ikke inngår i Etat for Bygg og Eiendoms portefølje, overføres dem for oppfølging som for andre kommunale bygg.

Innspill til høringsutkastet

Idrettsrådet i Bergen slutter seg til byrådets vurderinger og anbefalinger når det gjelder garderobeanlegg /klubblokaler/-hus og andre anleggsbehov.

Drøfting av innspill

Ingen ytterlige drøfting.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: YNGVE JOHNSEN

Fotballanlegg 2017 - 2025

Fotball er i dag den største idretten både for gutter og jenter i Bergen. En kunstgressrevolusjon har gitt stor økning i deltakelse og påvirket til en storstilt satsning på fotballanlegg i siste planperiode. Gjennomførte prosjekter og anbefalinger vedrørende nye prosjekter omtales bydelsvis, i vedlegg, samt i Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009 – 2015.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:**Anlegg for toppfotball og talentutvikling**

Mer og mer av fotballaktiviteten gjennomføres nå på kunstgress. Det er likevel dokumentert et behov innen toppfotball, om å ha tilgang til treningsaktivitet på gress. Dette kan løses på de gjenværende gressbaner i Bergen. Disse er lokalisert på Fana stadion i Fana bydel, Leikvang stadion, Åsane bydel, Alvøen idrettspark i Laksevåg bydel, Arna idrettspark i Indre Arna, Arna stadion på Gaupås i Arna bydel og Nymarksbanene i Årstad bydel.

Brukstiden på gressbaner er liten sett i relasjon til kunstgress og de er driftskrevende. Det vurderes derfor som ønskelig at antall gressbaner reduseres

til et minimum, og kun for å ivareta toppfotballens behov i Bergen og på de baner som skal prioriteres som arrangementsbaner i friidrett.

Fotballforbundets lisenskrav for toppfotball søkes fortløpende ivaretatt ved anleggene på Varden Amfi i Fyllingsdalen bydel og Arna idrettspark i Arna bydel. NFF har meddelt Arna Bjørnar Fotball at anlegget ikke oppfyller enkelte lisenskrav. Det er også et behov for å øke brukstiden på fotballbanen i Arna idrettspark. Omlegging til fra gress til kunstgress vil kunne dekke behovet for økt brukstid, samt ivareta fotballforbundets lisenskrav for toppfotball ved at banen vil bli spillbar gjennom hele sesongen. En slik endring vil kreve godkjenning fra Kulturdepartementet i henhold til regelverk for spillemidler.

Stadionbyggene ved disse to anleggene inngår i dag ikke i anleggsporteføljen for Etat for Bygg og Eiendom (EBE). Det vil være fornuftig at disse byggene overføres til EBE fra BBSI ved Idrettsservice, slik at de blir fulgt opp på lik linje med andre kommunale idrettsbygg.

I tillegg pågår det utbygging av arrangementsbygg for toppfotball kvinner ved Stemmemyren idrettsplass i Bergenhus bydel, og det

prosjekteres ny stadion i Myrdal idrettspark i Åsane bydel. Med dette vurderes det at kapasiteten for toppfotball i Bergen, er ivaretatt på kommunale baner i planperioden.

I tillegg til de kommunale banene eier Sportsklubben Brann sitt eget stadion i Årstad bydel. Det har vært vurdert å flytte Brann stadion til annen lokalitet, men klubben har besluttet å bli værende på dagens lokalitet. Det pågår en intern diskusjon i klubben, om hvordan stadionanlegget skal videreutvikles, blant annet vurderes det å skifte ut naturgress med kunstgress eller hybridgress. Klubben har i tillegg spilt inn et ønske om å bygge en fotballhall på Nymarksområdet. Dette vil kreve kommunalt tomteareal på ca. 90 m x 130 m, noe klubben ønsker å få tilgang til.

I Bergen finnes det en fotballhall fra tidligere, Vestlandshallen i Åsane bydel. Det er opplyst at denne er stilt til klubbens disposisjon, men som klubben i det siste har valgt bort til fordel for fotballhall i Straume idrettspark i Fjell kommune. Det vurderes at begge disse hallene gir god nok kapasitet til å ivareta toppfotballens behov for trening på dagtid. En eventuell lokalisering av fotballhall på Nymarksområdet, vil enten måtte

løses ved å bygge tak over en eksisterende bane, eller lokaliseres på dagens grusareal. En hall må derfor også sees i sammenheng med andre planer og ønsker for området. Dette gjelder særlig Haukelandshallens fremtid og innspillet om en storhall håndball i samme område.

Anlegg for breddeaktivitet

Mange av byens breddeanlegg tilfredsstiller i dag, ikke Norges fotballforbunds sikkerhetskrav. Det vil kreve at Bergen kommune ved nybygging, ombygging/rehabilitering, og ved utskifting av kunstgress på eksisterende baner, må innarbeide disse. To eksempler som viser dette er Møhlenpris idrettsplass i Bergenhus bydel og Mathopen idrettsplass i Laksevåg bydel. Begge disse banene måtte endre spilleflaten for å ivareta kravene til sikkerhetssoner når man foretok utskifting av kunstgresset. Det gjøres også oppmerksom på at dette er lisenskrav fastsatt av idretten selv og eventuelle endringer må tas internt i idrettsorganisasjonene. Det er også et krav om at dette ivaretas for å få støtte over spillemiddelordningen til konkrete prosjekter.

Det vurderes at mange av fotballanleggene ikke benyttes like godt og effektivt i helger som på hverdager. Omfattende kampavvikling på

ukedager gir begrenset rom til trening. For å få bedre utnyttelse av eksisterende fotballanlegg, vil flytting av kampaktiviteter for barn, ungdom og voksne, fra ukedager til helger, kunne gi positiv effekt. Dersom man innen barnefotballen benytter seg av turneringskamper i helgene, fremfor enkeltstående kamper i ukedagene, vil dette også kunne frigi banekapasitet. Samlet vil dette kunne gi langt mer treningstid i ukedagene. Det vil også kunne innebære en mer komprimert og begrenset tidsbruk, for gjennomføring av kamper, blant de aller yngste. En slik omlegging av organisert fotball vil også kunne gi redusert behov for nye fotballanlegg.

FOTO: KURT FORSBERG

I noen etablerte deler av byen, eksempelvis Søreide i Ytrebygda bydel og i nye utbyggingsområder, eksempelvis Sædalen i Fana bydel, er det dokumentert stort behov for flere og større arealer til fotball. Fotballbaner er arealkrevende, og det vil være av stor betydning at dette tas med i planlegging av nye utbyggingsområder, og sees på i sammenheng med utvikling av idrettsparken og skoler.

Det er også en stor utfordring knyttet til grunnforholdene ved mange fotballanlegg.

Dette gir særskilte utfordringer når det skal legges kunstgress, da kunstgress krever stabile grunnforhold.

Kunstgress

Det er etablert et kunstgressfond i samarbeid med idrettsorganisasjonen og privat giver. Det vil være behov for at kunstgressfondet videreføres, på samme nivå, som i 2016. Fondet er begrenset og det vil være viktig at man gjennom dialog med private givere sikrer fondet tilført midler utover de kommunale avsetninger, mva. kompensasjon og spillemidler. Kunstgressprogrammet vil kunne sikre god kvalitet, lengst mulig levetid og god ivaretagelse av dokumenterte miljøhensyn/-krav.

I tråd med bystyrets vedtak i sak 99/12 og sak 117/16 interpellasjoner om kunstgressbaner og byrådssak 1559/13 utskifting av kunstgress på eksisterende kommunale baner, skal Bergen kommune praktisere føre var-prinsippet. I praksis betyr dette at ved utskifting av eksisterende kunstgress, og ved legging av nytt kunstgress, skal miljøvennlige produkter brukes som fyllmasse i kunstgresset. Avhending av kunstgressbaner skal skje i tråd med god miljøforvaltning.

Nye behov

Futsal som er en innendørs fotballaktivitet har bredt om seg på landsbasis. Inntil nå har Bergen kommune ikke stilt spesielle anlegg til disposisjon for innendørs fotball av denne karakter. I bergensregionen har serieavvikling for futsal funnet sted på Bønes racketsenter i Fyllingsdalen bydel, Askøy Forum i Askøy kommune og i Straume idrettspark (Sotra arena) i Fjell kommune. Det anses å være en aktivitet som vil være i god vekst og behovet vil melde seg i større grad fremover, også i Bergen. Dersom det skal tilrettelegges for dette, vil det enten bety økt press på bruksfordeling av eksisterende idrettshaller, og/eller at det ved nybygging/rehabilitering, vil bli spilt inn ønsker om å bygge egne arealer for futsal.

Kombinasjonsanlegg for fotball og rugby, fotball og amerikansk fotball, vurderes som gode og funksjonelle løsninger. To eksempler på dette er Krohnsminde idrettsplass i Årstad bydel og Rolland idrettsplass i Åsane bydel.

Kombinasjonen fotballanlegg og friidrett gir flere begrensninger for begge aktivitetene. Det vurderes derfor som hensiktsmessig, at det ved noen anlegg prioriteres friidrettens behov for

gress på innerfeltet, og på andre bør fotballen prioriteres ved at det legges kunstgress på innerfeltet.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 – 2027

- Byrådet har gjennom realisering av Stemmemyren idrettsplass og utviklingsplanene for Myrdal idrettspark sikret toppfotballen for kvinner og menn gode utviklingsmuligheter. Det vurderes at behovet for kommunale toppfotballanlegg ved dette er ivare tatt for planperioden.
- Byrådet er positiv til Sportsklubben Brann sine ønsker om fotballhall, men at disse må vurderes i sammenheng med Haukelandshallens fremtid, og andre innspill fra idretten for området. Byrådet forutsetter at en eventuell fotballhall skal kunne disponeres til andre klubbers talentutvikling og breddeaktivitet.
- Byrådet anbefaler at kunstgressprogrammet for utskifting av kunstgress rulleres gjennom årlige budsjettavsetninger, og at det etableres dialog med potensielle givere til et slikt fond. Dette for å kunne opprettholde utskiftingstakten på mellom 10 – 12 år for breddebaner, og 5 – 10 år for toppfotballanlegg.

- Byrådet vil i dialog med nasjonale idrettsmyndigheter og idrettsorganisasjonene, ta opp utfordringer som idrettens egne lisenskrav og krav til baneutforming som gis baneiere, og sammen med disse søke å finne løsningsalternativer som er gjennomførbare.
- Byrådet ser positivt på de faglige vurderinger som omtales her, og vil søke å ivareta dette i konkretisering av fotballprosjekter.
- Byrådet anbefaler at kommunale stadionbygg som i dag ikke inngår i Etat for Bygg og Eiendoms portefølje, overføres dem for oppfølging som for andre kommunale bygg.

Byrådets vurderinger og anbefalinger om konkrete prosjekter omtales bydelsvis.

Innspill til høringsutkastet

Idrettsrådet i Bergen slutter seg til byrådets vurderinger og anbefalinger når det gjelder fotballanlegg.

Norges Fotballforbund Hordaland (tidligere Hordaland fotballkrets) er positiv til at gratisprinsippet for idrettens bruk av kommunale idrettsanlegg opprettholdes, at kunstgressfondet videreføres og vil tilføres årlige budsjettmidler, at planperioden utvides fra 5 til 10 år, at Byrådet går inn for kunstgress på Arna Idrettspark, at Byrådet støtter SK Branns ønske om å disponere eksisterende fotballarealer på Nymark til fremtidig fotballhall. Herunder at det legges føringer for sambruk med andre klubber og krets/forbund. I forhold til utviklingen av Nymark, er det betimelig å bekrefte at NFF Hordaland ønsker å samarbeide tett med håndball og andre idretter om anleggsutvikling der det er relevant for å sikre en best mulig totalløsning.

NFF Hordaland har forståelse for at Krohnsminde utredes som potensiell tomt for Byarena. Men, om det blir en realitet i

fremtiden, må det etableres tilfredsstillende erstatningsareal for nåværende brukere av banen. De inntar en konstruktiv tilnærming til byrådets utfordring til idretten om bedre anleggsutnyttelse i helgene. Mye fotballaktivitet avvikles allerede på helg, men det er fortsatt et potensiale her, særlig for barn. Trender i samfunnsutviklingen kan imidlertid bli en utfordring i forhold til dette tema. De kan imidlertid ikke støtte formuleringen om at dette på sikt kan redusere behovet for nye fotballanlegg. NFF Hordaland er innstilt på å samarbeide tett med andre idretter i relevante sammenhenger.

De siste årene har NFF og fotballkretsene etablert futsal som ny aktivitet. Idretten har bredt om seg og aktiviserer stadig flere lag fra Bergen, foreløpig bare for voksne. NFF Hordaland ønsker å utvide futsaltilbudet for barn- og ungdom og dette vil medføre et betydelig behov for halltid. Futsal spilles på bane som er 20 × 40 meter og de oppfordrer derfor kommunen til å tilrettelegge for dette når det etableres nye haller knyttet til skoler. De opplyser at dette synspunktet støttes av de store

INNHold

hallidrettene håndball og volleyball og slike flater vil gi en langt større fleksibilitet som igjen sikrer et mer variert idrettstilbud.

Når det gjelder områder med dårlig banedekning ønsker NFF Hordaland at Bergen kommune oppgraderer grusbaner til kunstgressbaner med særlig fokus på oppgradering av eksisterende mindre ballbaner til kunstgress. Ved valg av kunstgress på nye og på eksisterende baner som skal rehabiliteres, må kvalitet og slitasjestyrke inn som et kriterium i tillegg til pris. Dette forlenger levetiden på kunstgressbanene og gir derfor en god totaløkonomi basert på levetid/kostnadsvurdering på det enkelte anlegg. Alle grusbaner ønskes omlagt til kunstgress.

Hordaland rugbykrets stiller seg positive til utviklingen av kombinerte rugby- og fotballbaner med kunstgress og å utnytte tiden i helgene til kampavvikling for å kunne øke brukstiden på anlegg. Kretsen mener at eventuelle rugbybaner bør legges i tilknytning til skoler og områder hvor BRP har vært inne og skapt grunnlag for aktivitet i klubb. Krohnsminde stadion er

ideell, men det er forståelse for byrådets ønske om at også denne tomten utredes i forbindelse med byarena. Kretsen påpeker at dersom en eventuell byarena blir lagt her må det finnes erstatningsflater for rugby i nærheten. Fyllingsdalen, Loddefjord og Laksevåg er bydeler BRP er særlig aktiv, men det mangler anlegg. Ved oppgradering av eksisterende kunstgressbaner bes det om at det vurderes kombinerte baner for fotball og rugby.

Drøfting av innspill

Innspillet fra NFF Hordaland er i tråd med innholdet i høringsutkastet med unntak om at endret kampavvikling vil bety redusert behov for anlegg i fremtiden. Når det gjelder Futsal er det en aktivitetsform som ser ut til å bre om seg. Det vil gi ytterligere behov for idrettshaller også tilpasset denne aktiviteten som krever tilsvarende banestørrelse som håndball. Dette bør vurderes ved nye hallprosjekter som et betydelig nytt behov.

Innspill fra Hordaland rugbykrets anbefales vurdert i utvikling av nye kunstgressbaner og ved utskifting av kunstgress på etablerte baner. Innspillet vedrørende Nymarksområdet vurderes som allerede ivaretatt. Det sees positivt på NFF Hordalands overordnede innspill og ser at det i all hovedsak er i tråd med høringsutkastet. Bydelsvise innspill blir omtalt i den enkelte bydel.

I høringsutkastet anbefales det å videreutvikle Varden idrettspark ved at eksisterende grusbane får kunstgress. Her vil det være aktuelt å vurdere kombinasjongsgress for rugby og fotball.

Byrådets konklusjon

I vedtatt budsjett er det satt av kr. 7,5 mill. kroner til omlegging fra grus til kunstgress i Varden idrettspark, i 2017. Spillemidler på kr. 2,5 mill. kommer i tillegg.

I vedtatt budsjett for 2017 er det også satt av kr. 7 mill. til kunstgressfondet for utskifting av kunstgress på kommunale fotballbaner. I tillegg er det overført kr.10 mill. fra 2016 til 2017 til Myrdal stadion kunstgress (se Åsane bydel) og det er i 2017 satt av kr. 4 mill. til Rautjern (se Årstad bydel).

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: TOVE LISE MOSSESTAD

Friidrettsanlegg

Gjennomførte prosjekter og anbefalinger vedrørende nye friidrettsrelaterte prosjekter omtales bydelsvis, i vedlegg, og i Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009 - 2015.

Bergen har i dag tre utendørs arrangementsanlegg i friidrett. Disse er Fana stadion som hovedanlegg for større nasjonale og internasjonale stevner i Bergen. I tillegg er Leikvang idrettspark utviklet både som utendørs friidrettsstadion og med Leikvang friidrettshall. Friidrettshallen ble åpnet i 2011.

Arna idrettspark i Indre Arna, Arna bydel, er tilrettelagt for friidrettsstevner. I tillegg ble trenings- og aktivitetsanlegg for friidrett ved Fyllingsdalen stadion, oppgradert i 2014. Nygårdsmyren idrettsplass i Laksevåg bydel (oppgradert i 2011) og Åstveit idrettspark i Åsane bydel. Utover dette er det utviklet delanlegg friidrett i Alvøen idrettspark, Krohnsminde idrettsplass (mindre oppgradering planlagt i 2016) og ved Høgskolen på Kronstad (ny i 2014).

Skansemyren idrettsplass i Bergenhus bydel er tilrettelagt for friidrett med rundløpsbane i grus og med eget kastfelt. Det foreligger planer om

oppgradering av idrettsplassen i 2016/17 som også inkluderer fast dekke friidrett.

Utfordringer, og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

I bergensregionen er det, i tillegg, flere friidrettsanlegg, eksempelvis Knarvik i Nordhordaland (Knarvikmila), Askøy (Ravnanger, NM i 2016), Lonevåg i Osterøy kommune, og i Fjell kommune (Skogsvåg og Ågotnes). Stevnekapasiteten vurderes med dette til å være svært god i Bergen og bergensregionen.

Bergen har flere gode og aktive friidrettsmiljøer. Til tross for god anleggsdekning i friidrett viser likevel aktivitetstall, idrettsårbok for 2014, at friidrett har nedgang i barne- og ungdomsaktivitet, særlig blant jenter, men at det er en vekst blant voksne. Veksten blant voksne antas å være et resultat av en økning i mosjonsløp, eksempelvis motbakkeløp, Bergen City Marathon, karuselløp m.fl.

EM i lagfriidrett ble i 2009 og 2010 arrangert i Bergen, men etter dette og frem til 2016 har det ikke vært nasjonale og internasjonale stevner for seniorer i Bergen. NM i 2016 ble arrangert på Askøy, og det foreligger ikke konkrete avtaler om

mesterskap i Bergen, av nasjonal og internasjonal karakter, de nærmeste årene. Antall stevner lokale og regionale banestevner i Bergen, er relativt få. Ved å prioritere Fana stadion og Leikvang stadion som anlegg for nasjonale og internasjonale stevner, skal stevnekapasiteten være tilstrekkelig for planperioden.

Øvrige friidrettsanlegg anses som gode nok til å utvikle god lokal friidrettsaktivitet. Nyutvikling av kastredskaper for bruk på kunstgress gjør at sambruk av friidrett og fotballanlegg, kan videreutvikles. Det åpner også for nytenkning og bedre kapasitetsutnyttelse av anleggene. I denne sammenheng vil det være naturlig å vurdere å legge kunstgress som erstatning for gress på innerfeltet i Arna Idrettspark. Det forutsettes at eget kastfelt i tilknytning til idrettsparken, blir opparbeidet. Samlet vil det kunne gi vesentlig økt aktivitet for brukerne av anlegget. En slik endring vil, imidlertid, også kreve godkjenning fra Kulturdepartementet i henhold til regelverk for spillemidler.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 – 2027

- Byrådet anbefaler at Fana stadion i Ytrebygda bydel, skal være byens hovedarena for

nasjonale og internasjonale stevner, og at Leikvang stadion og friidrettshall i Åsane bydel, videreutvikles som utendørs- og innendørs arena for friidrettsstevner av regional og nasjonal karakter. Øvrige friidrettsanlegg anbefales primært brukt til trening, lokale og regionale stevner.

- Byrådet oppfordrer friidrettsmiljøet til å vurdere tiltak for å øke stevne- og arrangementsaktiviteten i helger på bekostning av ukedager. Målet er å gi mer brukstid til trening for barn og unge på ukedager.
- Byrådet vil videreutvikle Skansemyren idrettsplass med rundløpsbane med fast dekke for friidrett. I tillegg søkes idrettsplassen utviklet som en aktiv og attraktiv møteplass for hele byen.
- Byrådet anbefaler i tillegg å utvikle flere friidrettsrelaterte nærmiljøanlegg, eksempelvis «Friplassen» i flere bydeler, og gjerne i tilknytning til skoler.

Byrådets øvrige anbefalinger og prioriteringer kan sees i bydelsvise omtaler.

Innspill til høringsutkastet

IRB slutter seg i hovedsak til byrådets vurderinger og anbefalinger når det gjelder friidrettsanlegg på.

IRB vil imidlertid vise til følgende vedtak fattet i idrettsrådets styre den 28. september om anlegget i Indre Arna: IRBs primære standpunkt er å beholde naturgress på stadion og anlegge kunstgressbane ved siden av slik at Bergen har 3 fullverdige friidrettsanlegg. Dersom kommunen vedtar å bytte ut naturgress med kunstgress må det først realiseres et godkjent kastfelt. IRB forutsetter at disse arbeidene ikke belaster kommunens budsjetter.

Hordaland friidrettskrets peker på at det er et stort utstyrsbehov ved friidrettsanlegg og at de er glade for at Bergen kommune legger opp til at vedlikeholdet på idrettsanleggene skal styrkes. Friidrettskretsen er opptatt av å få beholde minst tre fullverdige friidrettsanlegg slik det er i dag med Fana Stadion, Arna Idrettspark og Leikvang Stadion. Sammenlignet med

fotball mener de at antallet kunstgressbaner er over 100. Kretsen opplyser også at det i 2016 ble arrangert 400 stevner i Hordaland og hvor klubber i Bergen stod for 75 prosent av disse. Dette tallet opplyses å være dobbelt så mange stevner som Oslo og Akershus har til sammen.

Når det gjelder internasjonale friidrettsarrangementer peker de på viktigheten av at Fana Stadion tilfredsstiller krav til slike store arrangement.

Friidrettskretsen trekker frem at reglene for kastredskapsutforming ikke er endret og at det ikke finnes godkjent kastredskap for stevner som egner seg for kunstgress. Friidrettskretsen har også kommet med flere detaljerte og konkrete innspill til utvikling av friidrettsanleggene.

Idrettslaget FRI ønsker at Arna idrettspark opprettholdes som fullverdig friidrettsanlegg og betviler brukstimevurderingen som er lagt til grunn i høringsutkastet til idrettsplan. Idrettslaget foreslår at økt fotballaktivitet på anlegget bør gjøres ved blant annet å legge til rette

for barne- og ungefotballen på gresset - ikke ved å legge om fra naturgress til kunstgress.

Arna/Bjørnar Fotball ønsker en utvikling av anlegget i tråd med høringsutkastet og ber om at dette realiseres i 2017. Klubben har opplyst at de har på plass finansiering av kunstgress, men ikke kostnadene med anleggelse av et kastfelt.

NFF Hordaland støtter at dagens gressbane i Arna Idrettspark legges om til kunstgress som sikrer aktivitetsutvikling og reell bruk av et flott anlegg som per i dag er alt for lite brukt. Kunstgress vil i tillegg gjøre at hovedbanen også tilfredsstiller lisenskravene til NFF om å være spillbar hele sesongen.

Idrettsrådet i Bergen prioriterer å beholde Arna idrettspark som friidrettsanlegg med gress innerfelt og at det anlegges kunstgressbane i området som er foreslått til kastfelt. IRB legger til grunn at dersom det besluttes å bli lagt kunstgress på innerfeltet må kastfeltet være realisert først.

Plan- og bygningsetaten anbefaler ikke dispensasjon for kastfelt ved Arna idrettspark. Arealbehov må avklares i områdereguleringsplanen for Indre Arna.

Drøfting av innspill

Vurderinger gjort i høringsinnspillet fastholdes hva gjelder bruk av Arna idrettspark og behovet for å øke aktiviteten, særlig av barn og unge, og slik at idrettsparken kan få den møteplassfunksjonen som den har potensiale til å bli. Et kastfelt på området i tilknytning til idrettsparken er ikke i tråd med gjeldende reguleringsplan. En annen del av området er også pekt på som mulig lokalitet for en midlertidig erstatningsskole for Garnes ungdomsskole og Ytre Arna skole. Området er i dag regulert til friområde med underformål lek, sport og fritid. Det pågår områderegulering for Indre Arna som også omfatter Arna idrettspark med omkringliggende arealer og en permanent løsning bør søkes løst i denne planen. Området ligger «brakk» i dag, og det vil være naturlig å vurdere en midlertidig løsning for et kastfelt/aktivitetsareal der.

Man er kjent med at kastredskap for bruk på kunstgressunderlag er for benyttelse til trening og ikke i ordinære konkurranser.

Utstørsbehov ved friidrettsanlegg foreslås prioritert av friidrettskretsen og gjennomgått med Idrettsservice for deres innspill til det årlige økonomiplanarbeidet i Bergen kommune.

Fana stadion er lagt til grunn skal være byens hovedanlegg for større nasjonale og internasjonale friidrettsstevner. Det er i 2016/17 under arbeid oppgradering av lys, kjøpt inn nytt moderne mål- og tidtakerutstyr og gammelt garasjebygg er revet og vil bli erstattet med ny garasje og lagerrom. Bygget vil også kunne videreutvikles til funksjoner for aktivitet og arrangementsutvikling.

Det vurderes fortsatt at to prioriterte friidrettsanlegg gir nok kapasitet til forventet årlige stevner innen friidrett. Øvrige anlegg gir god trenings- og brukskapasitet for øvrig. I tillegg til dagens status vil friidrettsrelatert aktivitetsflate i nordvestre område av Åstveit idrettspark bli gjennomført og det er foreslått fullfinansiering av dette i budsjettet for 2017. Dette for å gi muligheter for ulike kastøvelser for barn og ungdom.

Skansemyren idrettsplass i Bergenhus bydel er et av de mest besøkte idrettsanleggene i byen av egenorganiserte brukere. I tillegg er det etablert fast kastfelt for friidrett i tilknytning til idrettsplassen. Med sin sentrale lokalisering og nærhet til både Bergen sentrum og byfjellene er det et viktig trenings-, mosjons- og breddeanlegg. Det er i 2016 startet opp utvikling og oppgradering av arealer innenfor eksisterende idrettsanlegg til nærmiljøaktiviteter. I 2017 er det foreslått en rehabilitering/oppgradering av idrettsplassen, blant annet med fast dekke på friidrettsbanen tilpasset mosjons- og breddeaktivitet og oppgradering av lys- og tribuner. Skansemyren videreutvikles dermed som friidrettsanlegg.

For å tette gapet mellom tilgjengelig utstyr og behovet som friidrettskretsen peker på, har Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett omdisponert, innenfor egen ramme, kr. 1 mill. til innkjøp av friidrettsutstyr ved kommunale anlegg høsten 2016.

Byrådets konklusjon

Byrådet vil at Fana stadion i Ytrebygda bydel, skal være byens hovedarena for nasjonale og internasjonale stevner, og at Leikvang stadion og friidrettshall i Åsane bydel, videreutvikles som utendørs- og innendørs arena for friidrettsstevner av regional og nasjonal karakter. Øvrige friidrettsanlegg anbefales primært brukt til trening, lokale og regionale stevner.

Byrådet vil at Arna idrettspark i Indre Arna skal videreutvikles for å øke brukstiden på anlegget både for friidrett og fotball. Det foreslås derfor å anlegge kunstgress på banen. Det innebærer at det må finnes en løsning for kastøvelser på annet areal i nær tilknytning til og som en integrert del av Arna idrettspark. En permanent løsning for kastfelt avklares i områdereguleringsplan for Indre Arna som også omfatter dette arealet. Kastfelt/aktivitetsareal etableres så snart nødvendige godkjenninger foreligger.

I vedtatt budsjett 2017 fra sekkepost handlingsplan 1 – 3 idrettsbygg er det avsatt kr. 10 mill. inkludert spillemidler

til utvikling av Skansemyren idrettsplass som friidrettsbane med fast dekke og en ytterligere avsetning på kr. 0,9 mill. for å iverksette et friidrettsrelatert aktivitetsområde for barn ved Åstveit idrettspark som gir muligheter for opplæring av kast fra yngre utøvere. Prosjektet er planlagt gjennomført i 2017.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefaling i høringsutkastet.

FOTO: TOVE LISE MOSSESTAD

Motorsport

Gjennom stor egeninnsats er det bygget opp et godt og variert motorsportmiljø på Eikås i Åsane bydel. Klubben har stor aktivitet, er i positiv utvikling og den har blant annet har fostret toppidrettsutøvere, eksempelvis Andreas Bakkerud. Han har mottatt idrettsstipend fra Bergen kommune ved flere anledninger. I tillegg til idrettsaktiviteten har klubben bidratt med kompetansehevende aktiviteter, og opplæring av ungdom. Det har blant annet vært gitt undervisningstilbud til ungdommer som ikke har funnet seg til rette i ordinær undervisning.

Leieavtale med grunneiere for dagens bane, utgår i 2017.

FOTO: TROND MADSEN

Det er i tråd med utviklingsplaner for anlegget, igangsatt reguleringsarbeid for utvidelse av motorsportanlegget. Planområdet er i gjeldende KPA avsatt til idrettsformål. Planprogram for ny reguleringsplan for motorsportanlegget ble fastsatt av byrådet i egen sak i 2016, slik at formål næring utgår. Hele området reguleres nå til idrettsformål.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

Eksisterende leieavtale mellom grunneiere og motorsportklubben utgår i 2017 og krever rask løsning for å sikre fremtidig motorsportaktivitet i området. Klubben har behov for hjelp til å få dette i mål.

I et lengre perspektiv kan det være en løsning at Bergen kommune erverver tomtearealer som inngår i ny kommunal reguleringsplan som er i prosess, og at det legges til rette for en langsiktig feste-/leieavtale for motorsportklubben. Den lange og omfattende planprosessen rundt Eikås motorsportsenter har vært og er svært utfordrende for alle involverte parter, særlig for idrettsmiljøet. Miljøet på Eikås har arbeidet tålmodig og langsiktig for å få til utvikling av området.

Arealet som er satt av til motorsportaktivitet kan inneholde plass til enda flere anleggselementer, for idretter og aktiviteter, som kan sees i sammenheng med motorsport.

Gjennom aktuelle plan- og utredningsarbeider vil det være naturlig å avsette arealer, både her og i andre områder av byen, til flere aktiviteter, eksempelvis terrengsykling med mer.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027

- Byrådet ser positivt på planene om utvikling av Eikås Motorsportsenter, og vil i samarbeid med idretten legge til rette for videreutvikling av aktivitetene innenfor avsatt areal i gjeldende KPA. Det forutsettes at dette avklares i pågående reguleringsprosess.
- Byrådet vil bistå motorsportklubben i å sikre videreføring av eksisterende leieavtale som utgår i 2017.
- Byrådet vil i kommende økonomiplanperioder avklare videre valg av finansierings- og utbyggingsmodell for motorsportsenter på Eikås.

Innspill til høringsutkastet

Plan- og bygningsetaten viser til at Eikås motorsportsenter er avsatt til idrettsformål i KPA. Det pågår reguleringsarbeid for motorsportsenteret, planprogram ble vedtatt 30. juni 2016. Avgrensning av idrettsområdet i KPA vil bli justert når det foreligger en vedtatt reguleringsplan for området. Det er kommet innspill til KPA om omdisponering av deler av området til næringsformål, dette spørsmålet vil bli behandlet i KPA.

I regional kulturplan 2015- 2025 går det fram at fylket ønsker å videreutvikle Eikås motorsportanlegg som er det største motorsportsenteret i Hordaland, der store mesterskap som NM kan arrangeres. Anlegget er tidligere blitt tildelt fylkeskommunalt investeringstilskudd for sin regionale verdi som idrettsanlegg.

Drøfting av innspill

Arbeidet med reguleringsplan for motorsportsenteret pågår. Næringsformål er nå tatt ut av planprogrammet og hele området vil bli regulert til idrettsformål. Dagens motorsportsenter er tidligere regulert til formålet, men vil også inngå i den nye reguleringen som nå skal gjennomføres. NMK Bergen ser for seg mange ulike motorsportsaktiviteter på området, slik som mekkehus, depot-område, go-kart, utvidelse av trialområdet m.m.

Behovet for motorsportaktiviteter tilsier at hele idrettsarealet i gjeldende KPA bør videreføres på Eikås.

Byrådets konklusjon

Motorsportklubben på Eikås sikres videreføring av eksisterende leieavtale inntil ny reguleringsplan for Eikås motorsportsenter blir vedtatt. Hele idrettsarealet vist i gjeldende KPA bør videreføres som idrettsanlegg.

I vedtatt budsjett 2017 videreføres allerede avsatte midler til formålet fra 2016 til 2017 til slutføring av reguleringsplan, eventuell KU og mulig tomteervervelse.

Byrådet ser positivt på at Hordaland fylkeskommune ønsker å bidra til å videreutvikle Eikås Motorsportsenter som fylkets prioriterte anlegg for større mesterskap.

Byrådets konklusjon er for øvrig identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger.

Skytteranlegg

Anlegg for skyting utvikles tradisjonelt i regi av idrettslag. Flere av byens skytteranlegg er på festet kommunalt areal.

Det er i perioden 2009 – 2016 gjennomført erverv av areal på Kismul til nytt skytteranlegg. Det er inngått festeavtale med Bergen Jeger og Fisk som har konkrete planer for utvikling av anlegget.

Bergen skytterlag og Bergen pistolklubb har fått kommunal garanti for utbygging av klubbhus og

skytteranlegg på Krohnegården i Fyllingsdalen bydel. Anleggene er ferdigstilte.

Det foreligger utvidelsesplaner for Jonahola skyteanlegg i Arna bydel. Planene er i regi av Åsane skytterlag, Åsane pistolklubb og Åsane Jeger og Fisk.

Gjennomførte prosjekter og anbefalinger vedrørende nye prosjekter omtales også bydelsvis, i vedlegg og i Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009 - 2015.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

Å utvikle skyttersporten innenfor byens grenser er særdeles utfordrende da man ofte havner i interessekonflikter med andre private og samfunnsmessige interesser. Byen har likevel et rikt og godt skyttermiljø som har potensiale for videreutvikling og utbredelse. Det vurderes at skyttermiljøene representerer et godt alternativ til de store barne- og ungdomsidrettene. For å forsterke dette tilbudet vil det å videreutvikle de eksisterende skyteanleggene være et godt alternativ i Bergen. Et virkemiddel i denne sammenhengen vil være å tilrettelegge for innendørs skyteaktiviteter ved utbygging av idrettshaller og idrettsparker og ved å se på muligheter for å utvikle skytebane (sommeranlegg for skiskyting) i forbindelse med mulig rulleskiløype eller omvendt.

Det meldes ellers fra idrettsorganisasjonene, om stort behov for å kunne få etableringsstøtte til planlegging, prosjektering og utbygging av denne type anlegg ettersom denne type idretter ikke kan nyte godt av gratis bruk av kommunale idrettsanlegg. Se kapittel idrettens økonomiske rammevilkår, om tilskuddsordningen støtte til private anlegg.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027

- Byrådet ser positivt på at utbygging, bruk og drift av skytteranlegg primært skal skje i idrettens egen regi og at Bergen kommune bidrar med å tilrettelegge for mulig feste/erwerb av grunn, hjelp til planlegging og regulering og vurderer muligheter for arealer til innendørs skytebaner i kommunale idrettsanlegg (idrettsparker og idrettshaller).
- Byrådet vil ut fra likebehandlingsprinsippet anbefale å styrke den kommunale støtteordningen for støtte til private idrettsanlegg innenfor A og C kategori dvs. idrettslag som har sin aktivitet i eget eid/leid anlegg (A) og idrettslag som trenger støtte til planlegging, prosjektering og utbygging av eget anlegg (C).

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Vannsportanlegg

Gjennomførte prosjekter og anbefalinger vedrørende nye prosjekter omtales bydelsvis, i vedlegg og i Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009 - 2015.

I forrige idrettsplan ble planer for padleanlegg i Åsane bydel, Liavannet og roanlegg i Nordåsvannet i Fana bydel, slått sammen og ideen om et felles anlegg på Nordåsvannet ble besluttet videreført. Det har over flere år pågått reguleringsprosess med formål om et slikt anlegg i Nordåsvannet i Fana bydel. Reguleringsplanen er under ferdigstilling i 2016/17.

Det er satt av midler til det vannbaserte ro- og padleanlegget. Landbasert anlegg er ikke løst i gjeldende handlings- og økonomiplan 2017-2020 og omfatter både idrettsareal og areal til friområder og må avklares i fremtidig økonomiplanarbeid.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

Ro- og padleanlegget på Nordåsvannet har vært under planlegging over lengre tid. Det er en utfordring å få realisert ro- og padleanlegget pga. omfattende tiltak og nødvendige rekkefølgekrav.

I den forrige idrettsplanen ble man omforent om å se på planer for padling og roing under ett og søke å få det realisert i Nordåsvannet. Idrettene roing og padling er sterkt dugnadsbaserte og har levert mange store prestasjoner gjennom årene. I sommer OL i Brasil 2016 er Bergen representert med to deltakere i roing. Klubbene og idrettene har på en forbilledlig måte samarbeidet om å få realisert et anlegg til deres formål, men det har tatt lang tid og brukerne har utvist stor tålmodighet.

Den vannbaserte delen av vannsportanlegget er planlagt gjennomført i tråd med ny reguleringsplan, og er finansiert gjennom tidligere avsetninger.

Den landbaserte delen av anlegget kan videreutvikles i tråd med ny reguleringsplan. Eierforhold til arealer og idrettsbyggene er ikke avklart og det vil være naturlig at dette avklares tidlig i perioden når reguleringsplanen er klar.

Det landbaserte delen av prosjektet er velegnet for etappevis utbygging, og realiseringen vil avhenge av et bredt samarbeid mellom flere offentlige instanser og valg av finansierings- og utbyggingsmodell. Idrettsanlegget skal også

tilrettelegges for bredde- og turaktivitet. Gjennom prosjektet er det mulig å utvikle idrettsarealer, park og grøntarealer, gang- og sykkelvei samt veinettet i området på en måte hele byen vil kunne være tjent med. Dette er tenkt gjennomført i samarbeid med anleggsaktører som Statens vegvesen o.l. med tanke på tilførsel av overskuddsmasser fra andre anleggsprosjekter.

ADO arena ved Store Lungegårdsvann i Bergenhus bydel, gir muligheter for å utvikle vannsportaktiviteter i vannet. Blant annet er der gjennomført flere nasjonale og internasjonale mesterskap i vannscooterkjøring og padling som aktivitet har økt i perioden. Det vil derfor være sentralt at planprosesser for blant annet Store Lungegårdsvann og områder rundt, avklarer ytterligere muligheter for videreutvikling av vannaktiviteter i området.

Fjord, hav og vann i og rundt Bergen representerer et stort potensiale for ulike idretter og vannsportaktiviteter. Det er imidlertid vanskelig å få satt ut båter og redskap i vannet og det vil derfor være naturlig og fremtidsrettet å bidra til å finne områder og mobile løsninger for å øke tilgjengeligheten til vann og sjø. Det vil kunne gi turpadlere og andre vannrelaterte

aktiviteter en vekst. I denne sammenhengen vil det være naturlig at utvikling av andre faste vannbaserte idrettsfasiliteter vurderes i samarbeid med idrettslag, private aktører og aktuelle nabokommuner. Arealer til formålet vannsport/ vannaktiviteter bør tas hensyn til i relevante planprosesser.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027

- Byrådet er positiv til planene for utvikling av et felles regionalt anlegg for padling og roing i og ved Nordåsvannet. Det forutsettes at videre planer for vannsportanlegget avklares i pågående reguleringsprosess.
- Fremtidig finansierings- utbyggingsmodell og eierskap avklares i videre dialog mellom Bergen kommune og involverte aktører.
- Byrådet anbefaler en fasebasert realisering av planene ved å sikre tidlig realisering av den vannbaserte delen av anlegget. Planene for videreutvikling av anlegget inneholder også viktige byutviklingsgrep og byrådet vil sikre ressursavsetning og samordning av arbeidet til formålet med andre offentlige aktører som vegvesenet.

Innspill til høringsutkastet

Plan- og bygningsetaten har spilt inn at i gjeldende KPA viser treningsbanen som idrettsanlegg i sjø (Friluftsområde i sjø og vassdrag). Det pågår reguleringsarbeid for Langeholmen ro- og padleanlegg (62410000), og idrettsanlegg i sjø vil bli lagt til i KPA når reguleringsplanen er vedtatt. Den landbaserte delen av anlegget vil inngå i Bebyggelse og anlegg.

Ro- og padlemiljøet er enige i trinnvis realisering av planene for ro- og padleanlegget i Nordåsvannet. Vannscootere og større og mindre speedbåter utgjør en økende fare for sikkerheten for roerne og padlerne. Et baneanlegg vil markere treningsarenaen og virke dempende på båtaktiviteten som nå er på Nordåsvannet.

De egenorganiserte padlerne har et stort behov for tilgang til sjø og Nordåsvannet er ypperlig for turpadling. Tiltaket foreslås som prioritet 2 etter etablering av baneanlegget i vann. Deretter bør de neste utfyllingene foretas. For idrettsanlegget

er dette arealet nødvendig for å få plass til besøkende klubber ved konkurranser. Ro- og padlemiljøet påpeker at realiseringen er knyttet til overskuddsmasser fra nærliggende veiprosjekter, og prosjektet er samfunnsmessig svært gunstig for vegprosjekter som nå pågår eller skal realiseres om kort tid. Totalkostnader for både anlegget og veiprosjektene vil være tjent med god koordinering av prosjektene. De ønsker også å fremheve at dette anlegget vil ha beskjedne drifts- og vedlikeholdsutgifter.

Hordaland seilkrets ønsker at seiling blir nevnt i planen: Det er til sammen 16 idrettslag tilsluttet Hordaland seilkrets. De fleste av disse har et betydelig barne- og ungdomsarbeid, tilsammen rundt 300 i Bergen kommune. Og det sportslige nivået er også høyt. For to år siden fikk vi i kretsen den første verdensmester i seiling. I år er det i kretsen oppnådd norgesmester i jolletypen Optimist og tredjeplass i jolletypen Laser. I tillegg har seilsporten stor og god voksenaktivitet. Det er ønske om en omtale av seilanlegg, hvilke baner vi har og at de kan motta spillemidler. Ønsker

at det problematiseres seilarealer innenfor kommunegrensen. Sikring av vannflater til formålet.

Det er kommet privat innspill om å etablere en kabelpark i Liavatnet i Åsane bydel. De ber om at prosjektet blir tatt med i Idrettsplanen for 2017 – 2027 under kapittelet som omhandler Vannsport. De har ambisjoner om å ha oppstart av kabelbane i 2019. I så måte ønskes det i innspillet at Idrettsplan skal ha som mål å få ferdigstilt Kabelparken i henhold til vår fremdriftsplan som har oppstart av kabelbane i 2019. Aktørene jobber med å få finansiert prosjektet, i første omgang finansiering til en projektering av parken.

Drøfting av innspill

Reguleringsplanen for vannsportanlegget på Nordåsvannet ventes vedtatt i bystyret tidlig 2017. Den vannbaserte delen av vannsportanlegget vil bli realisert så snart reguleringsplanen er vedtatt. Det er avsatt midler i handlings- og økonomiplan 2017-2020 til å finansiere det vannbaserte anlegget.

Vann er en stor og positiv aktivitetsflate/-idrettsanlegg med stort utviklingspotensial for vannsport inkludert seiling. Bergen har aktive og gode seilklubber og det er et behov for å sikre vannflater til formålet også innenfor kommunegrensen til Bergen.

Ideen om en kabelpark i Liavatnet i Åsane bydel er spennende og vil kunne gi bydelen og byen ny aktivitetsarena for mennesker i alle aldre. Banen er lydløs og krever mindre fysiske inngrep og vil kunne øke attraktiviteten til området som nylig er tilrettelagt med tursti rundt vannet. Vannet brukes også av skoler til vannaktivitet. Dette må avklares gjennom en planprosess.

Byrådets konklusjon

I vedtatt budsjett for 2017 er det lagt inn en videreføring av midler fra 2016 til 2017 til gjennomføring og ferdigstillelse av den vannbaserte delen i 2017.

Byrådet vil også invitere vannbaserte aktiviteter og idretter til dialog om hvordan man kan arbeide videre for å sikre mulighetene til å utvikle vannflater til idrett og fysisk aktivitet, eksempelvis seiling og kabelpark.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Hestesportanlegg

Gjennomførte prosjekter og anbefalinger vedrørende nye prosjekter omtales bydelsvis, i vedlegg og i Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009 - 2015.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

Rideklubber har ikke tilgang på kommunale anlegg og driver alle sine anlegg privat.

Riding er en populær aktivitet for barn og ungdom, særlig for unge jenter, men er vanskelig tilgjengelig da inngangsbilletten til aktiviteten er forholdsmessig dyr. Dette skyldes primært ressurskrevende bruk og drift med hester og hesteanlegg.

Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett støtter rideklubbene gjennom tilskuddsordning «støtte til private anlegg». Fra og med 2016 inngår også muligheter for å søke om støtte til planlegging, prosjektering og bygging av idrettsanlegg i privat regi.

Det meldes fra rideklubbene om stort behov for å kunne få etableringsstøtte til planlegging, prosjektering og utbygging av denne type anlegg ettersom denne type idretter ikke kan nyte godt

av gratis bruk av kommunale idrettsanlegg og at kommunen ikke kan bruke investeringsmidler i private anlegg. Det meldes også et behov om utvikling av egne ridentier i områder rundt ridesentrene.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027

- Byrådet vil ut i fra likebehandlingsprinsippet anbefale å styrke den kommunale støtteordningen for støtte til private idrettsanlegg innenfor A og C kategori dvs. idrettslag som har sin aktivitet i eget eid/leid anlegg (A) og idrettslag som trenger støtte til planlegging, prosjektering og utbygging av eget anlegg (C).
- Byrådet er positiv til at utbygging, bruk og drift av rideanlegg fortsatt skjer i idrettens egen regi og at Bergen kommune sitt hovedbidrag er å tilrettelegge for mulig feste/erwerb av grunn, hjelp til planlegging og regulering til rideformål.

Innspill til høringsutkastet

Epona rideklubb på Espeland i Arna bydel vil gjøre politikerne oppmerksomme på at det lages et skille i idretten, som er diskriminerende. Det skilles veldig mellom idrett som støttes av kommunen, det vil si lag som blant annet får trene i kommunale anlegg, og det som regnes som private anlegg. Klubben mener at de som driver i egne private anlegg får relativt lite støtte og hjelp fra kommune, både når det gjelder økonomi og etablering av anlegg. De er glade for at det nå er mulig å få støtte til etablering av nytt anlegg, men at det er alt for lite. Spesielt med tanke på at "private anlegg" må finansiere drift og utbygging selv. Klubben trekker frem blant annet kostnader til infrastruktur nærmere kr. 1 mill. som må finansieres via dugnadsinnsats på toppen av planlegging og bygging av nytt rideanlegg.

Drøfting av innspill

Se kommentarer innledningsvis.

Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett har gjennom 2016 rammene kunnet møte noen behov som hestesporten har hatt til planlegging, prosjektering og bygging av rideanlegg. De senere år er det blitt etablert flere private prosjekt, særlig innenfor hestesport. Det har i 2016 ført til et svært stort gap mellom søknadsbeløp og disponible midler til formålet. Som et engangstiltak har byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett bidratt med ytterligere midler høsten 2016. Det har i 2016 gitt muligheter for å bistå rideklubbene med inndekning av en større andel av kostnader ved byggeprosjekter.

Byrådets konklusjon

Byrådet skal se på muligheter for hvordan man bedre kan tilrettelegge og hjelpe idrettslag som ikke har tilgang til kommunale anlegg og som må løse sine anleggsbehov i privat regi.

Det ble som et engangstiltak høsten 2016 tilført ekstraordinære midler til planlegging, prosjektering og utbygging av hestesportanlegg i Åsane, Epona på Espeland, Alvøen og til Gustur islandshestklubb.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Ski-, tur- og lysløyper

Gjennomførte prosjekter og anbefalinger vedrørende nye ski- og turrelaterte prosjekter omtales bydelsvis, i vedlegg og i Bergen kommunes idrettsårhbøker for årene 2009-2015. Det er i perioden 2009 – 2015 vært arbeidet med å videreutvikle skiløypene på Totland/Frotveit og Fløyen. Mindre rehabilitering er utført på Gullbotn skiløyper.

Bymiljøetaten har rehabilitert Stoltzekleiven, ny turvei til Rundemanen fra Svartediket (Tarlebøveien), Hellefjellet turvei og store deler av Løvtien. Prosjektene har utløst omfattende bruk av løypene/stiene til fysisk aktivitet for alle aldersgrupper.

FOTO: HÅVARD HOLME

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017-2027:

Det er muligheter for videreutvikling av løypenettet for trening og konkurranser, samt skileik på Totland og Frotveit. Dette gjelder eksisterende løypenett og eventuelt utvidelser.

Fana IL har planer/ønsker om en trase for rulleski-/skiskyting i deler av dagens løypenett og i et utvidet område på Totland. Hordaland skikrets ønsker at det etableres et produksjonsanlegg for snø i anlegget.

Det er behov for å rehabilitere garasje på Frotveit. I den anledning bør det ses på muligheter for å etablere en ny garasje i kombinasjon med garderobefasiliteter og publikumstoiletter.

Skiløypene på Fløyen ligger nærme sentrum av bykjernen selv om man må ta seg opp en relativt stor stigning til fjellet enten til fots, på ski eller med bane. Det er mange som benytter seg av sti og skiløypenettet på Fløyen. Løypene er 5 km lange og Åsebu ligger langs løypetraseen. Åsebu har varmastue med toaletter, garasje for snøscooter/tråkkemaskin, driftsbygg og en liten hytte som står åpen hele året for turgåere og skiløpere som vil varme seg. Løypetraseen er varierende med

tanke på kvalitet på underlag og oppbygging av topplag. Det er foretatt utbedringer av mindre karakter i årene som har gått. Det er behov for en oppgradering av «Donald Duck» bakken for å få en sikrere nedkjøring for løypeprepareringsmaskiner og ikke minst for utøverne som i denne bakken møter hverandre.

I forbindelse med arbeidet med ny varmastue ved Fløibanen kan det åpne seg opp muligheter for å legge til rette for snøproduksjon i samarbeid med Fløibanen AS, Bymiljøetaten og idretten.

Alvøen idrettspark har stort potensiale for videreutvikling av ski- og turløyper. Hordaland skikrets ønsker at det utvikles rulleskianlegg som en del av området. Idrettsparkens lokalitet er særlig aktuell i et folkehelseperspektiv for voksne og eldre med en nærhet til gode turområder. Alvøen idrettspark har potensiale for å bli utviklet til en idrettspark der det legges spesielt til rette for ulike målgrupper med spesielle behov, eksempelvis fysisk funksjonshemmede og målgrupper som kan bruke idrettsparken på dagtid. Idretter som sokner til Alvøen idrettspark har stor rekruttering fra områder med levekårsutfordringer. Utviklingen av idrettsparken med ny idrettshall vil kunne forsterke og åpne for økt inkludering.

For å aktivisere og gi skiglade bergensere tilgang til skispor i nærmiljøene, vurderes det som positivt å se på muligheter for å etablere en mobil løsning med snøscooter på tilhenger som kan legge skispor i parker og turveier som ikke brøytes for snø.

Et rulleskianlegg vurderes utviklet i byen og/eller i en av nabokommunene som interkommunalt prosjekt, gjerne som en del av en idrettspark. Muligheter for å kombinere skiskyting som en del av anlegget skal vurderes. Området for et rulleskianlegg må avklares i relevante planarbeider i Bergen eller i samarbeid med omkringliggende kommuner.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

- Byrådet anbefaler at ski- og løypenettet på Totland og Frotveit videreutvikles fortløpende innenfor rammen av avsatt sekkepost til formålet. Eierskap og avtaleverket for løypenettet på skiløypene anbefales avklart slik at området kan videreutvikles som ski- og skiskytteranlegg for sommer og vinterbruk. Byrådet ønsker videre at Bergen kommune skal se på muligheten for tomte kjøp der skiløypene går i dag, samt eventuelt utvidelser av løypenettet. I denne sammenheng bør muligheten for parkering inngå.

- Byrådet ser positivt på behovet for en ny garasje i kombinasjon med garderober og publikumstoiletter på Frotveit. Dette vil i første omgang bli utredet som grunnlag for videre beslutning.
- Byrådet anbefaler at det etableres et mobilt opplegg for legging av skispor med snøscooter i eksisterende og kommende turveger og friområder/parker som ikke brøytes om vinteren. Dette vil skape muligheter for skiaktivitet for barn, unge og familier i nærmiljøene. Eksempelvis er Storetveitmarken egnet for formålet. Avklaring med Bymiljøetaten må foretas før tiltaket kan iverksettes.
- Byrådet anbefaler på kort sikt at skiløypene på Fløyen oppgraderes slik at sikkerhet og funksjonalitet ivaretas. Byrådet vil se på mulighetene for å legge til rette for snøproduksjon sammen med aktuelle aktører.

Innspill til høringsutkastet

Det er kommet innspill fra Hordaland skikrets om å nevne skianlegg under anleggskapittelet. Hordaland skikrets støtter videreutvikling av både Fløyen, Frotveit/Totland og Gullbotn. De er positiv til at byrådet ønsker å utvide samarbeidet med klubber når det gjelder drift av anlegg.

Høringsutkastet nevner rulleskianlegg både i Fana bydel (Frotveit/Totland) og i Laksevåg bydel (Alvøen). Hordaland skikrets ber om at byrådet tar rulleskianlegg inn som en klar anbefaling i idrettsplanen.

I høringsutkastet nevner ikke byrådet snøproduksjonsanlegg på Totland under sin vurdering/anbefaling. Skikretsen ønsker å prioritere Totland som område for byens første snøproduksjonsanlegg fordi løypene på Totland/Frotveit er de som er best utviklet og tilrettelagt for langrenn som konkurranseidrett.

Hordaland skikrets ber også om at et skileikanlegg på Totland tas med under byrådets anbefalinger.

Hordaland skikrets prioriterer som følger:

1. Snøproduksjonsanlegg på Totland.
2. Rulleskianlegg i Alvøen.
3. Skileikanlegg på Totland eller Fløyen.

Plan- og bygningsetaten har spilt inn at skiløypene på Fløyen med utvidelse av trase fra øvre stasjon til dagens lysløype må innarbeides ved neste rullering av KPA. Det vises også til at skiløyper på Totland og Frotveit er vist som idrettsanlegg i gjeldende KPA. Det pågår arbeid med utvidelse av skogsvegnettet i området etter annet lovverk enn Plan- og Bygningsloven. Arealer for parkering bør avklares gjennom reguleringsplan.

Fana IL henstiller om at skiidretten bør få en litt større plass i den endelige idrettsplanen som fremlegges for bystyret i januar 2017 og at idrettsplanen synliggjøres bedre i andre kommunale planer.

Drøfting av innspill

Snøproduksjonsanlegg i tilknytning til byens faste skiløyper vil kunne forlenge sesongen og gi bedre skiforhold vinterstid. Dette vil igjen kunne generere økt bruk av løypenettet til idrett og folkehelse. Derimot vurderes det som utfordrende både klimatisk og driftsmessig. Et utvidet samarbeid med idretten kan være en løsning på utfordringene. Det foreligger ikke konkrete løsninger som grunnlag for beslutning nå. Dette anbefales utredet og avklart i et samarbeid mellom idretten, grunneiere og Bergen kommune.

Det vurderes som positivt dersom det er mulig å få til et rulleskianlegg i Alvøen idrettspark. Et slikt anlegg vil kunne bygge opp under allerede eksisterende og fremtidig ønsket profil for idrettsparken.

Det bør utarbeides et skisseprosjekt for ny trase mellom øvre stasjon på Fløyen til dagens lysløype. Dette bør innarbeides i neste rullering av KPA. Når det gjelder parkeringsutfordringene ved skiløypene

på Frotveit/Totland må de søkes løst permanent gjennom reguleringsmessige tiltak.

Skileikanlegg sees som naturlig å utvikle som en del av videreutviklingen av alle skianlegg.

Byrådets konklusjon

I vedtatt budsjett 2017, er det lagt inn en ytterligere avsetning på 3,5 mill. kroner for ferdigstilling av rehabilitering av skiløypen på Fløyen og andre tiltak i byens skiløyper, eksempelvis Totland/Frotveit.

Byrådet er positiv til innspill fra skimiljøet om tilrettelegging av skiaktiviteter og skal vurdere dette i arbeidet med videreutviklingen av skiløypene til vinter- og sommerbruk ved rullering av handlings- og økonomiplan 2017-2020. Det skal utredes muligheter for ny trase for skiløype mellom øvre stasjon på Fløyen til dagens lysløype.

Byrådets konklusjon er ellers lik byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: M. KING

Klatreanlegg

Gjennomførte prosjekter og anbefalinger vedrørende nye ski- og turrelaterte prosjekter omtales bydelsvis, i vedlegg og i Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009-2015.

Bergen har et stort, variert og voksende klatremiljø med aktivitetstilbud både innendørs og utendørs. Bergen klatreklubb (BKK) har i dag over 1600 medlemmer og er med det ett av de større særidrettslagene i Bergen Kommune. Det antas at det i dag er mer enn 5000 aktive klatrere i Bergen. Klatring appellerer til mange ulike brukergrupper. Av klubbens medlemmer er rundt 50 % under 18 år, men det er også aktive mosjonister på mer enn 70 år. Klatring appellerer også til mange som faller fra den organiserte idretten. Klatring er velegnet for å skape mestringsfølelse og det er etablert flere langvarige samarbeidstiltak mellom klatremiljøet og Kirkens Bymisjon (V13 prosjektet), Bergen Fengsel, og det tilbys regelmessig tilbud til funksjonshemmede i regi av spesialutdannede klatreinstruktører.

Til klatring benyttes i dag egne arealer i Bergenshallen i Årstad bydel, en mindre klatrevegg i Sandslihallen i Ytrebygda bydel, og en mindre klatrevegg i Fysak allaktivitetshus i Årstad

bydel. Bergen klatreklubb står for bruk og tilsyn i klatrearealet i Bergenshallen. I privat regi er det etablert buldrearealer i de gamle fjellhallene ved Hansa bryggerier i Årstad bydel. Klatrehall inngår i planlegging og prosjektering av Myrdal idrettspark som pågår i regi av idretten gjennom selskapet Arena Nord AS. Bergen kommune ved Idrettsseksjonen er i dialog med selskapet for blant annet å sikre at de opprinnelige planene fra forrige idrettsplan blir ivaretatt i prosjektet, dette inkludert en klatrehall som vil kunne være et byovergripende klatreanlegg.

FOTO: BERGEN OG HORDALAND TURLAG

Bergenshallen er i høringsutkastet foreslått avviklet til idrettsformål og med det vil klatrearealene forsvinne. Det vil være naturlig å vurdere klatremuligheter i nye idrettsbygg som foreslås utviklet i blant annet Årstad bydel.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

- Byrådet er positiv til planene om et byovergripende klatreanlegg i Myrdal idrettspark. Prosjektet må løses i regi Arena Nord AS i samarbeid med idretten, herunder klatring.
- Innenfor fremtidig idrettsparker i Årstad bydel vurderes det som positivt å ta inn et areal for klatring. Dette vil bli konkretisert og vurdert i videre prosjektutvikling.
- Byrådet er ellers positiv til klatring som aktivitet og vil vurdere mulighetene for konkrete klatrearealer ved rehabilitering og nybygging av idrettsbygg i alle deler av byen.
- Dersom planer for byarena for innendørs idretter realiseres i privat regi, vil det også være naturlig at det tilrettelegges muligheter også for større klatrearrangementer.

Innspill til høringsutkastet

Bergen klatreklubb ønsker at det tas inn en kort beskrivelse av situasjonen for klatresporten i anleggskapittelet med egen overskrift. De ønsker også en kommunal faglig og økonomisk støtte til etablering av et nytt byovergripende klatreanlegg i Arena Nord. Dersom Bergenshallen rives er det et ønske å bevare muligheten for klatring i Årstad bydel. En byarena kan være et svært godt alternativ for internasjonale klatrearrangement, enten ved å tilrettelegge for midlertidig klatrevegg eller en dedikert konkurransevegg.

Drøfting av innspill

Klatreanlegg er tatt inn under anleggskapittelet. Viser ellers til ovennevnte tekst i høringsutkastet.

Innspill om økonomisk støtte til etablering inngår i bydelsvis omtale for Åsane bydel under prosjekt Myrdal idrettspark.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: EIRIK GRINDHEIM

INNHold

Luftsportanlegg

Gjennomførte prosjekter og anbefalinger vedrørende nye prosjekter omtales bydelsvis, i vedlegg og i Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009 - 2015. I perioden 2009 – 2016 er planene for Tverrmeisa i Arna bydel terminert, men området brukes. Området fra Ulriken med landing på Nymarksområdet i Årstad bydel er i bruk.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 - 2027:

Det er mangelfulle muligheter innenfor Bergen, til å utøve luftsportsaktiviteter. Dagens landingsplass ved Nymarksområdet i Årstad bydel, skaper brukerkonflikter og kolliderer med mange andre ønsker og innspill om bruk av Nymarksområdet.

Det er ikke funnet faste arealer til modellflyaktivitet og andre luftsportaktiviteter og disse behovene vil på ny måtte vurderes i relevante planprosesser.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027

- Byrådet ønsker fortsatt å legge til rette for landingsplass for luftsportaktivitet ved Nymarksområdet og ta hensyn til dette ved videreutvikling av hele området.
- Byrådet vil se på andre arealbehov til luftsport i sammenheng med relevante planprosesser og utvikling av idrettsparker.

Innspill til høringsutkastet

Bergen hangglider og paraglider klubb (BHPK) har i sitt innspill til høringsutkastet påpekt at de ikke har tilgang på kommunale anlegg, men at de mottar støtte til sine private anlegg (landingsområder) som de leier av bøndene på Unneland. Arna bydel (Unneland) er hovedsete for BHPK sin aktivitet i Bergen kommune og de har et aktivt luftsportsmiljø. Dette området vil kunne bli berørt ved en eventuell utbygging av ny godsterminal.

Startrampen på Skåldalsnipa i Arna bydel for hangglidere er bygd i perioden, godkjent av Bergen kommune og er i jevnlig bruk. Områdene Vemånen, Skåldalsnipa og Sletteeggen i Arna bydel er også i bruk. BHPK ønsker å utbedre starten på Vemånen av sikkerhetsmessige grunner og de fremmer ønsker om å gjenoppta bruk av bakke ved gamle lærerskolen på Landås ned mot fotballbane til nybegynneropplæring i hanggliding og paragliding.

Drøfting av innspill

Fremtidig bruk og utvikling av arealet til luftsport må ta hensyn til sikker innflyging og landing i området. Dette innebærer blant annet å unngå mekanisk turbulens og sikre en riktig nedstigningsvinkel. Det utpekte landingsområde ved Nymark idrettspark vurderes til å være den beste landingsplassen i planperioden. Aktiviteten i området er også spektakulær og utgjør også en attraksjon for byen. Innspillet om utbedring av bakken i området ved gamle lærerhøgskolen på Landås og ned mot fotballbane må tilrettelegges så den kan brukes som landingsareal. Dette kan skape brukskonflikter og bør vurderes i samarbeid med de øvrige involverte parter.

Byrådets konklusjon

Byrådet er positiv til innspill fra luftsport angående sikker innflyging og landing, og vil sammen med involverte aktører søke å finne gode alternativer og søke å få gjort nødvendige avklaringer i planperioden.

Byrådets konklusjon er ellers likelydende med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: EGIL WIKEN SUNDE

Golfanlegg

Gjennomførte prosjekter og anbefalinger vedrørende nye prosjekter omtales bydelsvis, i vedlegg og i Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009 - 2015. Bergen har 18 -hulls golfbane i Ytrebygda bydel og 9 hulls golfbane på Åstveit i Åsane bydel. Det foreligger ønsker om å videreutvikle disse.

I tillegg finnes det moderne golfbane i Meland kommune, en mindre bane på Kolltveit i Fjell kommune og bane på Herdla i Askøy kommune.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

Golf er en populær idrett, både for konkurranseutøvere og mosjonister. Det har vært en vekst i aktiviteten, men arealutfordringen har vært og er krevende med tanke på videreutvikling av eksisterende baner. Golfanlegg har også et potensiale for flerbruk, spesielt utenfor golfsesongen, eksempelvis som områder for skiaktiviteter for barn og barnefamilier.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027

Byrådet ser positivt på videreutvikling av de eksisterende golfanlegg, men ser på nye anlegg som så arealkrevende at de ikke anbefales realisert innenfor Bergen kommunes grenser, men kan vurderes i et interkommunalt samarbeid.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: RUNE TITLESTAD

Nærmiljøanlegg – nærmiljøpark

Der finnes mange nærmiljøanlegg i Bergen, eksempelvis ballbinger, skateanlegg, «møteplassen» i Åstveit idrettspark, sandvolleyballbaner m.fl. Gjennomførte prosjekter omtales i Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009 – 2015. Anbefalinger om nye prosjekter omtales bydelsvis. Oversikt over eksisterende nærmiljøanlegg finnes i vedlegg som omfatter oversikt over alle anlegg.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

Det er flere avdelinger i kommunen, idrettslag og velforeninger som har ønsker og behov for nærmiljøanleggsutvikling i sitt/sine områder. Det gir utfordringer blant annet i arbeidet med å koordinere og få utnyttet ressursene best mulig, til beste for fremtidige brukere.

Det sees derfor som et behov at det blir laget en egen felles handlingsplan på tvers av byrådsavdelinger og i samarbeid med idrettsorganisasjoner for å utvikle 2 – 3 litt større nærmiljøanlegg i hver bydel. Eksempelvis «Møteplassen» et anlegg med flere aktivitetsflater tilpasset ulike idretter og aktiviteter som ballspill, styrketrening, skating, sykling m.fl.,

samt «Friplassen» som et friidrettsrelatert aktivitetsanlegg. Treningspaviljonger er et annet nærmiljøanlegg som er populært for voksne mosjonister og flere klatreparker bygges og ønskes i flere deler av byen, blant annet i Bergenhus bydel. Flere kategorier nærmiljøanlegg kan med fordel settes sammen til en nærmiljøpark.

Det er kommet inn flere innspill til idrettsplanen om skateanlegg i bydelene og i byrom. I tillegg har bystyret i 2016 behandlet et innbyggerforslag «Ja til utendørs skatepark» om en større skatepark i sentrum av Bergen. Det vil være naturlig å se disse innspillene og innbyggerforslaget i sammenheng med utvikling av nærmiljøanlegg i byrom, parker, idrettsanlegg og idrettsparker i bydelene. Private nærmiljøanlegg blir i dag fortløpende vurdert som en del av arbeidet med søknader om spillemidler og momsrefusjon for private anlegg. For kommunale prosjekter bygges det nye nærmiljøanlegg ved eksisterende grøntområder/parker, idrettsanlegg, idrettsparker og skoler.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 – 2027

Nærmiljøanlegg har stor betydning for å skape møteplasser for idrett, fysisk aktivitet og lek i nærområdene. Byrådet vil i samarbeid med ulike aktører søke å få ytterligere fokus på dette viktige utviklingsarbeidet.

Byrådet vil særlig legge til rette for ulike og sammensatte nærmiljøanlegg i områder med levekårsutfordringer, og i tråd med områdesatsningen til Bergen kommune.

Byrådet vil gjennomgå kommunens innsats på område for å sikre enda bedre finansiering, utnyttelse, bruk og drift av nærmiljøanlegg.

Innspill til høringsutkastet

Bergen Skateboardklubb er en klubb som organiserer skating. De viser til skating er blitt OL gren og fremmer ønsker om å få tildelt en eller flere tomter til å bygge skateparker på. De trekker blant annet frem arealer ved Skranevatnet idrettspark, Lynghaugparken i Fyllingsdalen bydel og ønsker om å bygge om Møhlenpris skatepark.

Klubben ønsker å få tildelt mellom 800-1500 kvadratmeter og «drømmen» deres er å bygge et anlegg nært sentrum på 4000 kvadratmeter. Klubben planlegger også å finansiere deler av anlegget med tippemidler, og med støtte fra Gjensidigestiftelsen og andre stiftelser.

Bymiljøetaten trekker frem behovet for samarbeidsløsninger når det gjelder utvikling av tilbud innenfor ulike nærmiljøaktiviteter innenfor utpekte geografiske områder og at det er ønskelig med kombinasjonsløsninger for utvikling og rehabilitering av anlegg og helhetlig driftsopplegg for kommunale nærmiljøanlegg innenfor idrett, skole og rekreasjon/friluftsliv.

Drøfting av innspill

Det er svært positivt at skating ser ut til å bli organisert nå også i regi av formelle foreninger. Det åpner for å bedre kunne etablere god dialog og prosess for å ivareta disse miljøene ved utvikling av aktivitetsarealer til skating. Ønsker som fremsettes går på tvers av ulike avdelingers ansvarssteder. Det vil kreve godt samspill for å finne frem til best mulig løsninger, men kan også representere en økt kraft i det videre arbeidet med å realisere skateparker i bydelene og i sentrumsområder.

I flertallsmerknad til budsjett 2015, merknad 24 i sak 335/15 ba Bystyret om en kartlegging av ulike typer urbane restareal som kan bli brukt som permanent eller midlertidig arena for skating, bmx og parkour. Denne skulle følges opp av byutvikling. Komite for barnehage, skole og idrett har senere bedt om at det skal utredes i forbindelse med idrettsplanen. Ungdommens bystyre har også fokus på skating og ønsker at Bergen kommune skal etablere en større utendørs skatepark. Ungdommens bystyre har drøftet

dette i sine organer og i møter med idrettsbyråden.

Bystyret har i forbindelse med behandlingen av innbyggerforslaget – «Ja til utendørs skatepark» i 2016 sak 259-16, bedt byrådet om å se forslaget i sammenheng med ny idrettsplan. Bystyret ba også om at utvikling av skateparker blir sett i sammenheng med utvikling av nærmiljøanlegg, parker og byrom. I merknader til saken sa bystyret seg positiv til forslag om utendørs skatepark og at en kartlegging av ulike typer urbane restareal som kan bli brukt som permanent eller midlertidig arena for skating, bmx og parkour, gjøres i forbindelse med idrettsplanen.

Det er i vedtatt budsjett for 2017 på tjenesteområde Idrett, avsatt kr. 100 000 til prosjektering av en skatepark.

Byrådet legger til grunn at det primært er Byrådsavdeling for byutvikling som følger opp arbeidet med å søke etter restareal til skateanlegg i urbane strøk. Dette må også inngå i arbeid med områdeplaner og

reguleringsplaner. Dette må løses gjennom konkret dialog og i et samspill mellom involverte byrådsavdelinger og skatemiljøet i byen.

Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett har bygget og drifter noen av byens skateanlegg, eksempelvis i Lynghaugparken og Fysak allaktivitetshus. Andre skateanlegg, eksempelvis Møhlenpris og Fredens bolig er bygget og driftet av Bymiljøetaten.

I idrettsplanen pekes det på flere muligheter for å utvikle skateanlegg i bydeler, eksempelvis Arna, Fana og Bergenhus. I høringsutkastet pekes det på at det vil være naturlig å vurdere skateanlegg ved videreutvikling av både idrettsparker og nærmiljøanlegg. I en slik sammenheng vil også skateanlegg kunne inngå i sekkepost nærmiljøanlegg på idrett. Ønsker om samarbeid og helhetlig drift av nærmiljøanlegg er allerede innarbeidet i byrådet høringsutkast til idrettsplanen.

Byrådets konklusjon

I vedtatt budsjett 2017 er det lagt inn en avsetning på kr. 10 mill. for etablering av 4 nærmiljøanlegg etter modeller beskrevet i innledende tekst i 2017. Valg av lokaliteter vil bli foretatt av byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett på bakgrunn av behov spilt inn fra idretten og skolene.

Byrådet vil invitere Bergen skateklubb til dialog med kommunale avdelinger som arbeider med idrett, parker/grøntområder og sentrumsutvikling for å drøfte løsningsforslag for å møte skatemiljøets ønsker og behov.

Byrådet er positiv til å utvikle Møhlenpris skatepark i tråd med høringsinnspillet fra Bergen Skateboardklubb og vil utrede dette forslaget videre.

Byrådet er positiv til å utrede en større utendørs skatepark. Dette må ses i sammenheng med kartlegging av ulike typer urbane restareal som foregår i regi av byrådsavdeling for byutvikling og ved videreutvikling av byens idrettsparker ved

byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett. Det er derfor i vedtatt budsjett for 2017 satt av kr. 100 000 på tjenesteområde idrett til prosjektering av utendørs skatepark i Bergen.

Byrådets konklusjon er ellers lik byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: JON LARSEN

Anlegg for nye idretter i Bergen

Det er i perioden 2009 – 2016 gjennomført dialog med en rekke nye idretter som er, og eller kan være nye aktuelle idretter i Bergen. Eksempler på utendørsaktiviteter er blant annet rugby, cricket, baseball, petanque, frisbeegolf, lacrosse, nye sykkelgrener. Eksempler på innendørsaktiviteter med utviklingspotensial; futsal, el-bandy, innebandy, undervannsrugby, cheerleading, fekting, bueskyting og bowling med flere.

Gjennomførte prosjekter og anbefalinger vedrørende nye prosjekter omtales bydelsvis, i vedlegg og i Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009 - 2015.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

Mange eksisterende og nye idretter har ikke tilgang til kommunale idrettsanlegg. Ved rehabilitering og utbygging av nye anlegg vil det derfor være fornuftig å vurdere mulige kombinasjonsløsninger som inkluderer nye idretter etter behov. Dette gjelder både innendørs- og utendørsanlegg. Eksempelvis søkes det å finne sambruk mellom fotball og rugby. I rom- og funksjonsprogram for kommunale idrettshaller vil det være særlig aktuelt med alternative løsninger

for inkludering av nye idretter/ idrettsaktiviteter. Nye idretter vokser gjerne frem rundt universitets- og høyskolemiljøer. Nye idretter åpner muligheter for mange barn og unge å finne seg til rette i en idrettsaktivitet de ellers ikke ville fått tilgang til.

Konkrete prosjekter omtales ellers bydelsvis. I arbeidet med KPA forutsettes det å få avklart arealer til større anlegg i form av idrettsparker som ledd i å tilrettelegge for nye idretter og aktiviteter med stort utviklingspotensial.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027

Byrådet slutter seg til de faglige anbefalingene i denne saken.

INNHold

Innspill til høringsutkastet

Bergen Baseballklubb savner at baseball nevnes som eksempel på nye utendørsaktiviteter. De ønsker også at baseball nevnes i enkelte bydelsomtaler, eksempelvis for Fana og Fyllingsdalen bydeler. Klubben ønsker Storetveit som en mulig lokalitet og de ønsker baseball nevnt i Fyllingsdalen.

Bergen bokseklubb Sør vil ha boksing tatt inn og mer fokusert i idrettsplanen.

Drøfting av innspill

Innspillet fra baseball er i tråd med intensjonene i høringsutkastet og bør på lik linje med andre nye trender, idretter og behov bli vurdert ved nye idrettsprosjekter. Boksing bør sees i sammenheng med andre innmeldte behov og omtaler av kampsporter.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Sykkelanlegg

Gjennomførte prosjekter og anbefalinger vedrørende nye prosjekter omtales bydelsvis, i vedlegg og i Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009 - 2015. I tillegg trekkes det her frem: Bergen er i perioden blitt tildelt Sykkel-VM i 2017 og dette vil kreve infrastrukturelle tiltak av midlertidig karakter. Det er også en stor utfordring å finne trygge områder for opplæring, trening og konkurranse i sykling. Disse forutsettes finansiert som en del av arrangementet.

FOTO: VERONIKA NYTVEIT

Det er i tillegg startet opp et prosjekt for sykkelopplæring i grunnskolen i samarbeid med byens kompetente sykkelmiljø. Prosjektet «Alle Barn Sykler» er blitt tatt godt i mot i skoler over hele bergensregionen. Behovet for relevante opplæringstiltak har økt vesentlig gjennom at sykkelferdighet inngår som kompetansemål i grunnskolen og at det nå er opp til foreldrene å tillate sykling til og fra skole.

Det er gjennomført flere sykkelarrangementer i Bergen, eksempelvis NM og Tour des Fjords. Arrangementer av denne karakter krever omfattende sikkerhetstiltak og vakthold. Under NM i 2013 ble store deler av Bergen sentrum stengt for trafikk for å gjennomføre et meget vellykket gateritt.

Det er i perioden 2009 – 2016 arbeidet med reguleringsprosess i området ved Fana stadion i Ytrebygda bydel. Planen omfatter arealer mellom Flyplassveien og Grimseidveien, inkludert nåværende grusbane, parkering og gressflate. Planen ferdigstilles i 2016 og vil avklare muligheter for trenings-/opplæringsarealer for sykkel i området.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

Det er økende interesse for sykling både sett i relasjon til transport og idrett. Det er nå opp til foreldre om de vil la barn sykle til og fra skolen noe som lenge har vært regulert med en nedre aldersgrense. Sykkelferdigheter inngår som kompetansemål i grunnskolen. Man utfordres til å finne velegnede arealer for opplæring og sykkelaktivitet i skole og på fritid. Et godt alternativ vil kunne være å opparbeide flere opplæringsanlegg for sykkel i alle deler av byen og at dette vurderes utviklet som nærmiljøanlegg i tilknytning til skoler og i idrettsparker.

Finansieringen av slike anlegg kan inngå i ordninger som er etablert gjennom kommunale og statlige midler til nærmiljøanlegg og i samarbeid med utvikling av skolenes utearealer. I arbeidet med Sykkel VM 2017 inngår også prosesser for å utvikle sykkelprogram for barn, ungdom og bredde, i samarbeid med skolemyndighetene i bergensregionen. I dette arbeidet søkes det også å finne velegnede treningsområder/-veier for sykkel i Bergen.

Det pekes her på blant annet følgende lokaliteter som bør vurderes; området mellom Flyplassvegen

INNHold

og Fana stadion i Ytrebygda bydel, tilstøtende arealer til Arna stadion på Gaupås i Arna bydel, Varden idrettspark i Fyllingsdalen bydel, Alvøen idrettspark i Laksevåg bydel, Slåtthaug idrettspark i Fana bydel, Myrdal idrettspark i Åsane bydel, Nymark idrettspark i Årstad bydel, Eikås Motorsportsenter m.fl.

FOTO: TORE RØNNEBERG

Det anbefales også å utvikle base for Triatlon i tilknytning til ADO arena, eksempelvis ved å tilrettelegge for svømming i Store Lungegårdsvann og benytte området som start/målområde for sykling og løping.

Areal for sykkelanlegg ved Fana stadion i Ytrebygda bydel avklares i pågående reguleringsarbeid. Valg av utbyggings- og finansieringsmodell vil være avgjørende for mulig realisering av et slikt prosjekt. Arbeidet utvikles i nært samarbeid med sykkelorganisasjonen og andre relevante idrettsorganisasjoner.

Et sykkelanlegg innendørs vil kunne kombineres med arealer for mange ulike idretter innendørs, eksempelvis håndball, friidrett, kampsport, turnbaserte aktiviteter m.fl. Sykkelvelodromen vil både kunne være en aktivitetsarena for rekruttering, mosjon, talentutvikling og toppidrett. I tillegg vil anlegget kunne være en arena for lokale, regionale og nasjonale sykkelkonkurranser og en arena for opplæring som skoler i byen og regionen kan ta i bruk.

En velodrom vil også bygge oppunder Fana stadion som hovedanlegg i friidrett da sykkelanlegget kan være oppvarmingsareal

for friidrett. Dette er særlig relevant da de to anleggene har ulike sesonger. Sykkelanleggets hovedsesong vil være høst – vinter/vår, mens Fana stadion er vår, sommer og høst.

Reguleringsplanen åpner også for å videreutvikle og stramme opp området samt legge til rette for mer og variert bruk til ulike utendørs idrettsaktiviteter. Eksempelvis til egenorganisert aktivitet ved å utvikle arealer for nærmiljøanlegg og arealer for mindre idretter i området mot Flyplassveien og for friidrett i området sør for velodromen. På denne måten vil området også bli en fin møteplass for bydelens befolkning.

Andre konkrete prosjekter omtales bydelsvis, men det trekkes frem her at sykkelanlegg bør vurderes som en del av arbeidet med å utvikle skiløyper/joggestier.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027

Byrådet slutter seg til de faglige anbefalingene i denne saken.

Innspill til høringsutkastet

Hordaland fylkeskommune er positive til å opparbeide flere opplæringsanlegg for sykkel i alle deler av byen som nærmiljøanlegg knyttet til skoler og idrettsparker. I regional kulturplan står det at Hordaland har få kombinasjonsanlegg som kan brukes til trygg aktivitet for rulleski og sykkel.

Norges Cykle Forbund (NCF) Region Vest spiller inn at det er viktig å ivareta trygg og sikker sykkelaktivitet, særlig for barn og unge. NCF vektlegger betydningen en velodrom / sykkelbane vil ha for sykkelporten regionalt. Det å få realisert en velodrom i Bergen vil være av stor betydning for sykkelporten med hensyn på trening, konkurranse og ikke minst sikkerheten, spesielt med tanke på våre aldersbestemte utøvere. Det pekes på at sykkel ikke har treningsanlegg og når de skal arrangere ritt må de velge løyper og tidspunkt som gjør at de får minst mulig konflikt med biltrafikk. Historisk mener de at sykkel ikke har blitt tilgodesett med særlige tilskudd og midler. Tvert i mot

påløpes det store kostnader ved sykkelritt til bl.a. politi. Det årlige Norgescuprittet klubbene sammen arrangerer gir oss en ekstraavgift på rundt kr. 45.000,- til politi. Der de fleste andre idretter fritt kan disponere anlegg til utøvelse av sin idrett har sykkelklubbene store utgifter for å få benytte "vår arena".

Åsane Cykleklubb spiller inn at en som idrettsby må ha et mangfoldig tilbud til barn og unge. I idrettsplanen blir man oppfordret til å finne velegnete arealer for opplæring og sykkelaktivitet i skole og fritid (Side 86). Sykkelklubben viser til at det i Bergen nord/Åsane bydel er areal på området Flaktveit, ferdig regulert til idrett som kan utvikles til sykkelanlegg.

I vårt innspill er vi konkret på hvordan bruken vil bli, store deler av befolkningen vil kunne bruke denne arenaen. Barn, unge, barnehage-skole, idrett, bedriftsidrett, toppidrett, funksjonshemmete, rulleski/skøyter, eldre mm. Klubben antyder en utviklingskostnad til kr. 3 mill. Med andre ord, en inntertier! Alt til den nette sum av ca. 3 millioner kroner. Vi synes også at

idrettsplanen vier sykkelidretten liten plass. Det blir mer generelle uttrykk om sykkel og sykling. Som idrettslag så ser vi også på «hverdagssyklismen» som en aktivitet. Men som idrettslag kan vi ikke oppfordre våre medlemmer til å bruke jobbsykling som aktiv treningsarena.

Hordaland friidrettskrets har i møte mellom idrettsorganisasjoner og byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett uttrykt at en sykkelvelodrom vil legge begrensninger på muligheter for å utvikle Fana stadion som arena for større nasjonale og internasjonale stevner.

Drøfting av innspill

Innspill fremlagt av Hordaland friidrettskrets i møte med BBSI i november 2016, vurderes annerledes av idrettsbyråden. En eventuell sykkelvelodrom vurderes å kunne tilføre området rundt Fana stadion ytterligere muligheter for god og relevant infrastruktur som også arrangører av større stevner for friidrett, vil kunne nyttiggjøre seg av.

Arealet ved Flaktveit idrettspark i Åsane bydel, som Åsane Cykleklubb ønsker utviklet til sykkelaktivitet ligger i dag «brakk» og det er positivt om dette arealet blir utviklet og utnyttet. Det er imidlertid heftet stor usikkerhet til grunnforholdene. Området er i dag delvis regulert til lek/ idrett og friluftsområde. En utbygging vil kunne kreve planendring for deler av området.

Innspillene for øvrig vurderes ivaretatt i høringskastet.

Byrådets konklusjon

Byrådet er positiv til å se på mulighetene for å videreutvikle areal i Flaktveit idrettspark til sykkelaktiviteter.

I vedtatt budsjett 2017 er det satt av kr. 100 000 til prosjektering av utendørs privatfinansiert sykkelanlegg i Åsane.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Isanlegg

Isaktivitet er svært populært blant barn og unge, men også som aktivitet for voksne. Det er også attraktivt for barnehager og skoler som opplæringsaktivitet. Det har vært stor økning i antall aktive innen idrettslagene som driver med ishockey og kunstløp. Idrettene har spilt inn at det er behov for flere isflater i Bergen.

I dag har idretten tilgang til Slåtthaug isbane i Fana bydel. Denne banen er utendørs rundløpsbane på 400 meter, med muligheter for isaktivitet på deler av indre bane. Skøytemiljøet på Slåtthaug isbane er blant landets beste og flere utøvere er i verdensklasse. I tillegg har idretten tilgang til to ishaller for blant annet ishockey, kjelkehockey, rinkbandy og kunstløp. Dette er Bergenshallen på Slettebakken i Årstad bydel som er kommunal og Iskanten i Laksevåg bydel som eies av Stiftelsen Iskanten der Bergen kommune har avtale om bruk for idretten.

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

Slåtthaug isbane har ikke tilfredsstillende kvalitet på nåværende garderobe-, service- og driftsarealer. Det vil være naturlig å oppgradere disse i sammenheng med planer for tak over

isbanen. Planene for tak over Slåtthaug isbane er foreløpig ikke avklart.

Det er under planlegging og prosjektering en ny ishall, inkludert arealer for ishockey, kunstløp og curling, som en del av utvikling av Myrdal idrettspark. Prosjektet pågår i regi av idretten gjennom Arena Nord AS. Selv med en ny isflate i Myrdal er det behov for flere treningsflater for å imøtekomme behovet innen isidrettene. Når det etableres nye anlegg forventes det også økt aktivitet innenfor de ulike isidrettene.

Arbeidet som er igangsatt av byrådet om å utrede en byarena i Bergen, vil avklare om dette også vil innebære muligheter for å realisere en byarena der ishockey kan være hovedaktivitet. Se kapittel om byarena.

FOTO: ANDREW M.S. BULLER

Tilstandsrapport for Bergenshallen viser behov for omfattende vedlikehold og rehabilitering, eller avvikling av hallen. Bergenshallen kan erstattes av en ny ishall for breddeaktivitet lokalisert til Slettebakken idrettspark. Bergenshallen vil uavhengig av løsning måtte stenges i en ombyggings-/utbyggingsfase og det vil være et stort behov for at erstatningshall er etablert før arbeid med Bergenshallen iverksettes, eksempelvis ishall på Myrdal i Åsane bydel. Bergen Ishockeyklubb er nå på et nivå der nasjonale arenakrav slår inn og må løses om klubben rykker opp.

Det er utfordrende å finne nye lokaliteter for ishaller. Synergieffekten ved å etablere svømmebasseng og ishall i nærhet til hverandre er god sett ut i fra et energibesparende perspektiv. Dette gjør at ishaller og svømmehaller med fordel kan lokaliseres i nærheten av hverandre. Se kapittel om svømmeanlegg.

Byrådets vurderinger og anbefalinger

- Byrådet ser positivt på idrettens planer om et nytt issenter med tak over som erstatning for dagens utendørs isbane på Slåtthaug. Issenteret forutsettes realisert i privat regi. Bergen kommunes eventuelle medvirkning avklares i økonomiplanperioden.

- Byrådet anbefaler også at Bergenshallen avvikles og at det etableres ny ishall som treningsanlegg på Slettebakken, dette forutsatt at ny ishall/arrangementshall etableres med privat finansiering på annen lokalitet.
- Byrådet anbefaler videre av energimessige årsaker at bygging av ishaller blir sett i sammenheng med fremtidig utbygging av eventuelle svømmeanlegg/idrettsanlegg.

Innspill til høringsutkastet

Det er kommet innspill fra Norges ishockeyforbund, Norges bandyforbund, Hordaland skøytekrets og Hordaland ishockeykrets samt Idrettsrådet i Bergen om at det bør vurderes å bygge doble ishaller ved bygging av nye ishaller, og at arealer for ishaller sikres i flere bydeler, eksempelvis ny kommunal ishall i Bergen Vest. Det er også kommet innspill fra Norges bandyforbund om at det bør etableres et utendørs isanlegg for bandy, gjerne kombinert med fotball i sesongen. Bandyforbundet foreslår også å vurdere en bandybane på innerfeltet av en eventuell fremtidig innendørs skøytearena på Slåtthaug.

I innspill fra ishockeykretsen viser til konkret prioriteringsliste; etablering av dobbel ishall Myrdal i Åsane, en sentralt plassert byarena, ny dobbel ishall som erstatning for Bergenshallen, ny ishall i Bergen vest (Laksevåg eller Alvøen), sikring av areal for ishaller i alle bydeler fortrinnsvis i Arna bydel og en midlertidig flyttbar ishall dersom Bergen ishockeyklubb rykker opp

til GET ligaen slik at bredden får nødvendig istid. Det etterlyses også oppfølging av nye krav til vantløsning i Bergenshallen.

Norges ishockeyforbund slutter seg til ishockeykretsen sitt innspill.

Hordaland fylkeskommune viser til Regional kulturplan 2015- 2025 der det fremgår at fylket ønsker å videreutvikle Slåtthaug Idrettspark slik at den blir mer attraktiv og tilrettelagt for aktivitet. Isanlegget har tidligere blitt tildelt fylkeskommunalt investeringstilskudd for sin regionale verdi som idrettsanlegg.

INNHold

Drøfting av innspill

Is som aktivitetsarena er populært både til organisert idrett, opplæring og for publikum. Dagens kapasitet er sprengt og det er vanskelig for nye behov å få tildelt nødvendig tid til trening og konkurranser.

Doble ishaller vil gi økt kapasitet og generere variasjon i aktivitet og dekke behovet for økt rekruttering særlig for jenter. Arealmessige og økonomiske rammer for ishaller er utfordrende og bør eventuelt vurderes mot fremtidig utbyggingsmodell hva gjelder eierskap og finansiering. Innspill om dobbel ishall og/eller ishall 2 i regi av Bergen kommune i Myrdal idrettspark omtales, drøftes og vurderes under dette prosjektet i Åsane bydel.

Fremtidige isarealer i bydelene avhenger av flere forhold blant annet arealtilgang, energiutnyttelse, finansiering, drift og behovet vurdert opp mot andre idretter. En eventuell vurdering og realisering av nye ishaller vil være naturlig å se i sammenheng med svømmehaller, idrettsparker og i nærheten til skoler.

Ønske om en dobbel ishall på Myrdal må avklares internt i idretten ettersom prosjektet er i idrettens egen regi finansiert av privat giver.

Byrådet vil vurdere ishall som en av flere muligheter ved utvikling av området rundt Laksevåghallen. Dette er omtalt under Laksevåghallen i Laksevåg bydel.

Fylkeskommunen peker på at Slåtthaug isbane med tak over er av regional betydning og at det tidligere er gitt et mindre investeringstilskudd. Det fremgår ikke hvorvidt og hvor mye fylkeskommunen kan bidra med økonomisk i et fremtidig prosjekt.

En bandybane er arealkrevende og på størrelse med en 11-erbane i fotball. Kombinasjonsløsning mellom bandybane og kunstgressbane er ikke en ideell kombinasjon av tekniske årsaker. Kombinasjonen er på den andre siden mulig, men man vil ikke kunne forvente kvalitet og lang levetid på kunstgress.

Byarena omtales under Bergenshallen og kategori innendørs byarena.

Norges ishockeyforbund vedtok i 2014 nye krav til vant i ishockeyhallene for å bedre sikkerheten til spillerne. Alle ishaller skal ha godkjente vant innen sesongen 2017/18 for å få sertifisert hallen for kamper. Selve vantet skal være lavere enn dagens vant. Fleksibilitet og bestandigheten i glassene er endret, i tillegg til at de skal være høyere enn tidligere glass, både bak mål og langs sidene. Det er vist at fleksible vant fører til færre skader, spesielt hode- og skulderskader. Idrettsservice opplyser et kostnadsestimat på kr. 2,5 mill. basert på sammenlignbare prosjekter i andre kommuner.

Byrådets konklusjon

Byrådet vil vurdere doble isflater ved bygging av nye ishaller, og vil se dette i sammenheng med valg av utbyggingsmodell, hva gjelder eierskap og finansiering av fremtidige isanlegg.

Byrådet vil initiere dialog med Hordaland fylkeskommune for å få avklart deres ønske om medvirkning i utviklingen av isanlegget i Slåtthaug idrettspark.

Byrådet vil ikke i planperioden prioritere etablering av en bandybane i Bergen som kommunalt prosjekt.

I vedtatt budsjett 2017 er det overført kr. 6,2 mill. fra 2016 til 2017 til Slåtthaug idrettspark. I tillegg er det avsatt kr. 68,8 mill. for innfrielse av rekkefølgekravene i 2017.

I vedtatt budsjett 2017, er det satt av kr. 1,8 mill. til nytt vant i Bergenshallen. Spillemidler på kr. 0,7 mill. kommer i tillegg.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Innendørs byarena sett i et idrettsfaglig perspektiv

Det legges til grunn i denne saken at byarena er en arena for innendørsidrett, som kan kombineres med kultur- og næringsformål. Det forutsettes også at en byarena må løses av andre aktører enn Bergen kommune, men der kommunen vil kunne bidra med hjelp til lokalisering/tomt bruk til idrett, kultur og allmennheten.

Status og bakgrunn for ønsker om ny byarena/arrangementsanlegg

Byarena er tema både i gjeldende idrettsplan Idrettsbyen et steg foran 2010 – 2019, i byrådsplattformen av 2015 og i Bergen Næringsråds utredning av 2015. Bergen bystyre i sak 29-16 og byrådet i sak 1063-16 vedtok i februar 2016 å utrede to alternative konsepter for en mulig byarena i Bergen.

Det er i tråd med byrådssaken, nedsatt en arbeidsgruppe koordinert av byrådsavdeling for finans, eiendom og eierskap, med deltakelse fra byrådsavdeling for skole, barnehage, idrett, byrådsavdeling for klima, kultur og næring og byrådsavdeling

for byutvikling. Arbeidet med å utarbeide nødvendig beslutningsgrunnlag for valg av konsept pågår.

Det sees på seks mulige lokaliteter for en byarena. Disse er Slettebakken, Nymarksområdet, Nygårdstangen, Mindemyren, Krohnsminde og Kokstad Vest.

Flere idrettsorganisasjoner har til idrettsplanen spilt inn at Haukelandshallen og Bergenshallen, begge bygget på 60 – tallet, ikke tilfredsstiller idrettens behov for arrangementsanlegg for blant annet håndball og ishockey. Haukelandshallen har vært byens storstue for større nasjonale og internasjonale mesterskap. Dette gjelder særlig for mesterskap i håndball, men også andre idretter søker nå til andre destinasjoner for å arrangere landskamper og stevner. Bergenshallen tilfredsstiller ikke kravene som kamparena for ishockey på høyt nivå og et eventuelt opprykk for Bergen ishockeyklubb vil utløse omfattende lisenskrav for spill på høyeste nivå.

Begge hallene har et behov for omfattende rehabilitering/oppgradering for å tilfredsstille dagens tekniske krav. En slik teknisk

oppgradering isolert, tilfredsstiller ikke dagens og fremtidens krav for arrangementsarenaer innen idrett. Dette bør gi en åpning for å vurdere anleggenes fremtid.

Idrettens ønsker for byarena

Det foreligger to innspill fra idretten med ønsker om byarena.

Et innspill om en sentralt plassert kamparena/ isarena basert på konseptet DNB arena i Stavanger. Denne er en moderne arena for ishockeyspill på høyt nivå. Et lag på dette nivået vurderes til å ha et publikumspotensial og en arrangementsregularitet som kan gi et bærekraftig driftsgrunnlag. Dette vil kreve at det kvalitative nivået på ishockey i Bergen, både idrettslig, organisatorisk og økonomisk, må heves betraktelig.

Denne arenatypen vil også kunne huse andre store idrettsarrangementer, eksempelvis landskamper og mesterskap i håndball, større breddearrangementer innen idrett og kultur, konserter og næringsaktiviteter (messer, konferanser, møter ol.), men disse må tilpasses sesongsyklusene (september – mai) til ishockey. Det vil i praksis gi noen

begrensninger, men vil likevel kunne være et godt alternativ mot dagens situasjon. Norges Ishockeyforbund viser i sine innspill at man kan tilpasse kampaktivitet til andre større arrangementer i hallen. Den vil også kunne gi andre idretter, breddeidretten, barnehager, skoler og allmenheten, økt tilgang til is.

Det andre innspillet om en breddeidrettsarena/storhall håndball ønsker primært flere håndballflater. Hallen vil også kunne være deres arrangementsarena for topphåndball med et behov for publikumskapasitet på rundt 4 000 tilskuere, pluss/minus. Det sies også i deres innspill at en breddeidrettsarena/storhall håndball også kan utvikles som en fremtidig byarena dersom en byarena ikke blir realisert som kamparena/isarena.

En breddeidrettsarena/storhall håndball ønskes primært lokalisert i tilknytning til Høgskolen på Vestlandet på Kronstad, Haukelandshallen, Nymarksbanene og Brann stadion. På den måten kan hallen også sees i sammenheng med en mulig idrettscampus Bergen, og bli et alternativ for andre idretter også.

En storhall i håndball vil også kunne benyttes til utvalgte kultur og næringsarrangementer, men, vil være mer begrenset i en breddeidrettsarena.

I et idrettslig perspektiv står, imidlertid, ikke disse to innspillene i motsetning til hverandre, men vil kunne supplere hverandre, gi flere muligheter og dekke ulike behov. Det understrekes også av aktørene bak innspillene.

Byarena dimensjonering og lokalisering

En arena på dette nivået vil kreve en dimensjonering, lokalisering og et innhold som tilfredsstiller fremtidens krav til en arrangementsarena. For bruk til kultur og næring kreves det i tillegg fleksible løsninger som sikrer rask omrigging. I tillegg må anlegget ha kvaliteter for publikum som kreves i fremtidens opplevelsesanlegg.

En byarena vil uansett primærformål/kombinasjonsformål kreve store arealer, enkel tilgjengelighet, nærhet til kollektivtransport og gode trafikkløsninger.

I et idrettslig perspektiv legges det til grunn at det i et videre arbeid må dokumenteres at

de ulike idretters internasjonale lisenskrav for anlegg som skal/kan benyttes i internasjonale mesterskap/-arrangementer, blir ivaretatt. Disse er i endring og har stor betydning for hvorvidt en fremtidig byarena vil kunne benyttes til slike formål.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2027

- Byrådet i sak 1063/16 og Bergen bystyre i sak 29-16, har bedt om en utredning av både ulike konsepter og mulige lokaliseringer av byarena. Disse er Slettebakken, Nymark, Mindemyren, samt Nygårdstangen. I tillegg har byrådet høsten 2016 bestilt vurdering av ytterligere to mulige lokaliteter. Disse er Krohnsminde og Kokstad.
- Idrettsfaglige innspill til byarena tas med som viktige innspill i den pågående byarena utredningen. Byrådet vil legge frem egen sak for bystyret om byarena primo 2017.

Innspill til høringsutkastet

Idrettsrådet i Bergen slutter seg i hovedsak til byrådets vurderinger og anbefalinger for byarena. IRB vil imidlertid bemerke at Kronstad DPS sykehus for psykisk syke ligger vegg i vegg med Krohnsminde idrettsplass og at en byarena plassert her vil stenge dette inne og dette forekommer oss usosialt. Dessuten har banen nettopp gjenåpnet med en av Norges få internasjonalt godkjente rugbybaner. Idrettsrådet mener at trekanttomten er beste plassering for en byrena og kan gi AdO internasjonale svømmemesterskap/stevner slik intensjonen og ønskene var da det ble prioritert bygget.

Hordaland fylkeskommune viser til Regional kulturplan som slår fast at det er et behov for en byarena for innendørsidretter i Hordaland, og forslaget om konsepter og lokaliteter nevnt i høringsutkastet ses som særdeles interessante.

Årstad idrettslag mener at en byarena bør lokaliseres til posten-tomten i Kanalveien.

Idrettsrådet i Bergen er positiv til konseptuelle vurderinger av en byarena, men er skeptisk til byrådets vurderinger og anbefalinger når det gjelder utviklingen av Krohnsminde idrettsplass (KIP) til mulig lokalitet for en byarena. Det trekkes særlig frem to forhold. Det ene er dagens bruk til fotball- og rugby og nærheten til Kronstad DPS. IRB anbefaler en slik arena lokalisert til Nygårdstangen.

Samarbeidsutvalget ved Slettebakken skole ønsker ikke en byarena ved Slettebakken skole, og mener det bør prioriteres etablering av en idretts- og kulturarena for barn og unge i bydelen.

Drøfting av innspill

Innspill om byarena vil bli tatt med videre i prosessen med den utredningen av konsept og lokaliseringsmuligheter for en byarena som utarbeides av Bergen kommune. Det vurderes likevel at Krohnsminde har en historie som byens kommunale arrangementsarena for mange idretter, og at arenaen derfor er blant dem som utredes som mulig lokalisering for en byarena.

Byrådet vil legge frem egen sak for bystyret om byarena primo 2017. Det presiseres også at det aldri har vært en ambisjon om å arrangere et større mesterskap enn kortbanemesterskap i ADO arena. Et større mesterskap er ikke mulig ut i fra dagens mesterskapsinnretning.

INNHold

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Drift av idrettsanlegg

I denne delen omtales noen sentrale driftsrelaterte forhold knyttet til idrettsanlegg i Bergen. Videre vurderes både etablerte og nye behov, organisering og prioritering av drift ved idrettsanlegg.

Driftsrelaterte forhold er i mindre grad omtalt i Bergen kommunes idrettsårbøker for årene 2009 - 2015. Det trekkes derfor frem noen forhold av betydning når man skal stake kursen for videre drift av kommunale idrettsanlegg.

Det er etablert et godt samarbeid med idretten om bruk av kommunale idrettsanlegg og skolenes gymsaler, svømmehaller og idrettsanlegg. Ved siden av ren kommunal drift er det etablert ulike samarbeidsløsninger med idretten om tilsyn og tilrettelegging for aktivitet i utvalgte idrettsanlegg, eksempelvis Leikvang friidrettshall, utvalgte flerbrukshaller og utendørsanlegg.

Bookingsystemet AktivBy er utviklet og tatt i bruk for lettere å kunne ivareta booking av idrettsanlegg. Foreløpig er systemet tatt i bruk ved utvalgte idrettsanlegg, byrom og skoler.

Bergen kommunes driftsorganisasjon for idrettsanlegg, Idrettsservice, har i perioden vært gjennom nødvendige tilpasninger av driftsmodell for å sikre driftsløsninger i tråd med gjeldende offentlige regelverk. Idrettsservice har også endret organisering fra soneorientert til oppgaveorientert organisering. Målet har vært å kunne yte bedre kvalitet og service på driftsopplegget samlet i byens store portefølje av ulike anleggstyper.

Bergen kommunes kompetanse på drift og vedlikehold av utendørs idrettsanlegg har vært etterspurt av andre kommuner med tanke på konkret bistand. Kapasitet og maskinpark har begrenset mulighetene for å følge dette opp.

Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsservice, har gjennomgått eksisterende samarbeidsavtaler med idrettslag vedrørende bruk og drift av utvalgte flerbrukshaller. Prinsipper og retningslinjer for å videreføre dette innenfor gjeldende offentlige regelverk gjennomgås og drøftes med relevante nasjonale myndigheter. Avtalene har ikke vært prisjustert i den senere tid. Involverte idrettslag og Idrettsrådet i Bergen har spilt inn behov for at driftstilskuddet bør økes.

Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsservice, har hatt særlig fokus på å utvikle bedre kvalitetssikring av kunstgressutviklingen. Gjennom dialog med andre kommuner, kulturdepartementet og fotballorganisasjonen drøftes det blant annet felles kriterier og retningslinjer for innkjøp av kunstgress.

Det er i perioden innført et «føre-var prinsipp» ved rehabilitering av eksisterende kunstgressbaner» og det er innarbeidet kvalitets- og miljøkrav ved innkjøp av kunstgress. Blant annet skal gjenbruk/avhending av kunstgress inngå i konkurransegrunnlaget ved innkjøpsprosesser. I tillegg er det innført en svært restriktiv praksis ved utskifting av kunstgress, der hovedregelen er at gjenbruk ikke anbefales.

Det er i perioden etablert et heleid kommunalt aksjeselskap til å forestå driften av ADO arena. Selskapet tilrettelegger også for aktiviteten i den fylkeskommunale flerbrukshallen i tilknytning til Amalie Skram vgs.

Rensing av friidrettsbanene i Bergen foretas regelmessig, Det løses primært gjennom å leie inn private aktører til formålet.

INNHOLD

Bergen kommune har hatt et systematisk program for vedlikehold og utvikling av byens gressbaner til fotball. Idrettsservice sin kompetanse på området har vært etterspurt.

Gressets tåleevne og klimatiske forhold gjør at gressbaner har hatt svært lav brukstid, særlig sammenlignet med kunstgressbaner. Omlegging til kunstgress har gitt vesentlig mer bruk og har revitalisert mange idretts-/fotballmiljøer i byen.

Det er i perioden vært driftet to isanlegg, Bergenshallen og Slåtthaug utendørs isbane. Å drifte utendørs isanlegg (Slåtthaug) er særlig krevende og har bydd på store utfordringer, men dette har man klart trass i store klimatiske utfordringer. Dette gjelder også skiløypene som driftes kommunalt.

FOTO: TOBIAS TELLMANN

Utfordringer og vurderinger for perioden 2017 – 2027:

Byen har mange små nærmiljøanlegg ved idrettsparker, skoler og i boligområder. Drift av disse er utfordrende blant annet på grunn av intensiv bruk, og at bruken oftest er egenorganisert og «eierskapet» til anleggene kan oppleves noe mangelfull i praksis. Det er fortsatt et stort potensiale for forbedringer i driftsopplegget av disse anleggene.

Dagens anleggstilstand gir utfordringer og krever nytt blikk på drift av idrettsanlegg. Det krever både faglig kunnskap av teknisk og idrettslig karakter samt en god serviceinnstilling. Opplæring og rekruttering av driftspersonell med kompetanse på dette kan ha stor betydning for levetiden til idrettsanlegg og for opplevd kvalitet i den daglige bruken av anleggene.

Det vil i perioden være et behov for å utrede mulige driftsløsninger som kan gi økt bærekraft og en arealeffektiv bruk. I denne sammenheng anbefales det å se på et utvidet samarbeid med idrettslag og idrettsorganisasjoner om bruk, tilsyn, enklere driftsoppgaver og tilrettelegging for aktivitet slik at idrettslagenes innsats og kompetanse blir ivaretatt, utviklet og kompensert.

Det foreslås også at man i perioden skal ha et særskilt fokus på tilrettelegging for å ta i mot brukergrupper med spesielle behov på ett eller flere anlegg og at det søkes å finne bruks- og driftsmodeller slik at brukergruppene kan ivaretas på en god og fleksibel måte.

Bruks- og driftsutfordringer ved idrettsanlegg krever god planlegging og avklaringer i innledende fase av prosjektutvikling. I denne sammenheng anbefales det at alle sentrale aktører må involveres i planprosessen.

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 – 2027

- Byrådet mener at faglig spisskompetanse for drift av idrettsanlegg, innendørs og utendørs, bør videreutvikles slik at kvalitet, service og bærekraft blir ivaretatt på en god og effektiv måte.
- Byrådet vil ved nybygging og omfattende rehabilitering/oppgradering av idrettsanlegg også at det skal vurderes driftsløsning. Målet må være å utvikle driftsløsninger som gir økt bærekraft og som gir en arealeffektiv bruk og drift.
- Byrådet vil videreutvikle samarbeidet med idrettslag og idrettsorganisasjoner om bruk,

tilsyn og tilrettelegging for aktivitet slik at idrettslagenes innsats og kompetanse blir ivaretatt, utviklet og kompensert.

- Byrådet anbefaler å utrede en helhetlig bruks- og driftsmodell for byens svømmeanlegg der idretten i større grad trekkes inn med sikte på økt bruk av anleggene til idrett, opplæring og publikum.
- Byrådet vil se på fremtidige løsninger for bruk og drift av idrettsanlegg som kan være tjenlige modeller ved eventuelle kommunesammenslåinger der Bergen eventuelt skal inngå.
- Byrådet vil utrede forslag til gjennomføring av et helhetlig driftsopplegg for kommunale nærmiljøanlegg innen idrett, skole og Bymiljøetaten.
- Det skal fokuseres på driftsopplegg som ivaretar et godt HMS-opplegg, gode energiløsninger og som gjør idrettsanleggene trygge og innbydende.
- Byrådet vil arbeide for å sikre at fremtidens utstyrs- og maskinpark er funksjonell og ivaretar grunnleggende kvaliteter i drift av idrettsanleggene, ute og inne.

Byrådet vil i det løpende arbeidet med budsjett og økonomiplan vurdere å avklare midler til nødvendig vedlikehold og utskifting av utstyr til idrettsanleggene. I den sammenhengen vurderes også fornying for maskinparken som Idrettsservice benytter til drift og vedlikehold av anlegg. I vedtatt budsjett 2017 er det lagt inn en avsetning på kr. 2 mill. for innkjøp av traktorer. De resterende traktorer søkes erstattet ved budsjett 2018/ 2019. Det er også funnet muligheter innenfor rammer avsatt til idrettsformål innkjøp av ekstra idrettsutstyr til anlegg med mangler og til billettautomater for svømmeanlegg som må «kommunisere» med billettordning på ADO arena.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

INNHold

7

BYDELSVISE OMTALER FOR ANLEGGsutvikling

7. Bydelsvise omtaler for anleggsutvikling

I kapittelet synliggjøres status og utfordringer innenfor hver enkelt bydel, i all hovedsak rettet mot anleggsutvikling. Utfordringer og vurderinger for kommunalt prioriterte idrettsanlegg for den kommende periode vil fremkomme etterfulgt av byrådets vurderinger og anbefalinger.

Kravet til funksjonelle idrettsanlegg og idrettsanlegg til eksisterende og nyetablerte idretter innenfor Bergen kommune og innen hver enkelt bydel øker. Det etableres nye idrettslag samtidig som eksisterende idrettslag vokser i antall medlemmer og utvikler nye idrettstilbud. Behovet for treningstid til den organiserte idretten innenfor de ulike anleggs kategorier utvikles i tråd med dette. Enkelte idrettsanlegg må man se på i et byovergripende perspektiv mens andre innen hver bydel. Det vil derfor være ulike utfordringer og behov innenfor hver enkelt bydel.

Behovet for nye idrettsanlegg kommer frem av idrettens egne innspill knyttet til utfordringer til treningstid innenfor de ulike anleggs kategoriene, behov for egenorganisert fysisk aktivitet, skolens behov for gymfasiliteter samt befolknings- og boligutviklingen.

I dette kapittelet vil i all hovedsak kommunalt prioriterte idrettsanlegg bli kommentert. Fra 2013-2016 er det kommet inn 167 innspill fra idretten med ønsker og behov for anleggsutvikling. Innspill til høringsutkastet fremkommer i vedlegg 3 – Innspillliste til høringsutkast idrettsplan 2017-2027. Alle idrettsanlegg som er kommentert i anleggskapittelet og/ eller ligger i vedlegg vil være spillemiddelberettiget.

FOTO: ELA PIOTROWSKA, BERGEN CHALLENGE

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

INNHold

Arna bydel

Barn og unge under 19 år utgjør i 2016 25,5 % av befolkningen i Arna, og andelen vil i perioden (2016-2025) reduseres noe til 25,1 % i følge befolkningsprognosene for Bergen kommune.

- Befolkning totalt
Innbyggere i 2016: 13758
Prognose for 2025: 15398
Endring 1640
- Barn og unge under 19 år
Antall i 2016: 3511
Prognose for 2025: 3861
Endring 350

Bydelen har levekårsutfordringer i flere områder som krever særlig oppmerksomhet. Dette bør tas hensyn til i videre arbeid med utvikling og prioritering av aktiviteter og anlegg i bydelen. Per 2016 er Ytre Arna et område i bydelen som er definert spesielt for områdesatsing i Bergen kommune. I dette området er det foretatt oppgradering av deler av Arna stadion på Gaupås og det er etablert idrettsaktiviteter i samarbeid med FIKS Bergen.

Bydelen har et stort idrettslag som har mottatt basistilskudd fra Bergen kommune (Bjørnar

IL). Arna/Bjørnar fotball kvinner har i perioden stabilisert seg med et kvinnelag i toppfotball og et bredt og aktivt fotballmiljø for menn og kvinner. Bydelen har et aktivt friidrettsmiljø med utspring på Espeland. I tillegg finnes det blant annet aktive svømme-, håndball-, turn-, skytter, kampsport- og ridemiljøer.

Bydelen har gode naturområder for tur og friluftsliv. Blant annet omfatter bydelen Gullfjellet skianlegg og ellers mange ulike turløyper fordelt over hele bydelen.

Arna karateklubb i Indre Arna har i perioden fått benytte gymsal i fraflyttet barneskole i Indre Arna. Fremtiden i disse lokalene er usikre.

Idrettslagene i bydelen har spilt inn ønsker om å utvikle en større idrettspark på Seimsmyrane i Indre Arna og det er fra flere idretter spilt inn ønsker om å få til økt aktivitet ved Arna idrettspark gjennom hele året.

I forrige planperiode har det vært følgende anleggsprosjekter i bydelen fordelt på de ulike hovedkategorier anlegg:

	Arna
Fotballanlegg	7
Friidrettsanlegg	1
Fysak/aktivitetsbygg	0
Idretts- og flerbrukshaller	0
Isanlegg	0
Garderobebygg/klubblokaler	2
Ski, tur, trenings og lysløyper	2
Spesialhaller	0
Svømme og badeanlegg	0
Nærmiljøanlegg	3
Andre anlegg	2
Samlet antall anlegg	17

De største idrettsanleggene som er ferdigstilt i perioden 2009 - 2016 er:

- Arna idrettspark i Indre Arna for toppfotball og friidrett.
- Arna idrettspark har fått nytt stadionbygg inkludert lisensierte garderober til toppfotball kvinner og til andre brukergrupper på anlegget.
- Arna stadion i Ytre Arna omlagt fra grus til kunstgress.
- Espeland stadion omlagt fra grus til kunstgress.
- Banen ved Ådnamarka skole ble oppgradert fra grus til kunstgress og har allerede fått skiftet ut kunstgresset en gang gjennom privat finansiering.
- Fotballbanen på Garnes har fått nytt kunstgress.
- Garderobebygg ved Garnes ballbane er oppgradert.
- Planene for luftsportanlegg med vei helt opp til toppen av Tverrmeisa er terminert, det mangler en liten veistubb, men veien kan ikke lages til toppen på grunn av vern. Området brukes allikevel, og paraglidere bæres siste stykket til toppen.

Fra forrige idrettsplan gjenstår følgende prosjekter:

- Rehabilitering av Bjørnarhallen og ny idrettshall i området/bydelen.
- Videreutvikling av Arna Stadion, Gaupås i Ytre Arna.

Utfordringer og vurderinger i perioden 2017 – 2021

Det pågår fortetting i Indre Arna rundt jernbaneområdet og ellers er bydelen relativt langstrakt med Ytre Arna og Indre Arna som bydelssentre. Det pågår arbeid med områdereguleringsplan for Indre Arna som også inkluderer områder rundt Arna idrettspark på Seimsmyrane, og arealer til fremtidige idrettsanlegg og nærmiljøanlegg vurderes som en del av dette arbeidet. Anleggelse av eventuell ny idrettshall må/kan avklares i forbindelse med utvikling av Garnes Ungdomsskole, Bjørnarhallen og/eller ny videregående skole i bydelen. Videreutvikling av Arna idrettspark må avklares i kommende periode, herunder avsette arealer i områdeplan for nye anleggselementer.

FAU ved Garnes ungdomsskole har spesielt sett på kapittel 7 med bydelsvise omtaler for anleggsutvikling i Arna bydel. FAU støtter byrådets vurderinger og anbefalinger.

FOTO: HENRIK EIKEFJORD, BERGEN CHALLENGE

Arna idrettspark i Indre Arna

Arna idrettspark på Seimsmyrane er foreløpig utviklet som stadionanlegg for toppfotball kvinner og som et friidrettsanlegg. Anlegget har svært liten bruk mellom oktober og april og er lite tilgjengelig for barn, ungdom og breddeaktivitet. Det vurderes at dagens gressbane for toppfotball kvinner bør skiftes ut med kunstgress og at det legges et kastfelt på området i tilknytning til anlegget. Opparbeidelse av et kastfelt vil måtte avklares som egen sak. Dette vil kunne øke brukskapasiteten fra 200/300 timer på årsbasis til 1800/2000 brukstimer, samt skape et bredere og bedre idrettsmiljø for bydelen og gi langt mer aktivitet for hver investerte krone. Det er ønskelig å få dette gjennomført så raskt som mulig. Arna/Bjørnar har meddelt Bergen kommune at privat giver er villig til å bidra med finansiering av en slik omlegging. En omlegging fra gress til kunstgress vil kreve godkjenning av Kulturdepartementet i henhold til regelverket for spillemidler.

For friidrett kan idrettsparken vurderes primært for fremtiden å være et anlegg for trening, lokale og regionale stevner/arrangement i friidrett. Større nasjonale stevner foreslås lagt til andre prioriterte anlegg for friidrett; Fana stadion og Leikvang idrettspark.

INNHold

Byrådets vurderinger og anbefalinger for perioden 2017 - 2021

Byrådet vil øke brukstiden i Arna idrettspark på Seimsmyrane og foreslår at det legges kunstgress på banen og at det etableres kastfelt for friidretten i tilknytning til idrettsanlegget. I sum vil disse to tiltak øke brukstiden betraktelig både for fotballen og for friidretten. For friidretten vil Arna idrettspark i fremtiden primært være et anlegg for trening, lokale og regionale friidrettsstevner. Fana stadion og Leikvang idrettspark vil være arenaer for nasjonale friidrettsstevner. Det forutsettes at pågående områdeplan for Indre Arna legger til rette for at kastfelt kan etableres eller at man gjennom dispensasjon kan etablere anlegget slik det er tenkt løst.

Toppfotballklubbene behov for å gjennomføre treningsaktivitet på gress søkes løst på de gjenværende gressbaner i Bergen. Det anbefales blant annet at gressbanene på Arna idrettspark i Indre Arna og Arna stadion på Gaupås kan benyttes til dette formålet i perioden før de eventuelt legges om til kunstgress.

Innspill som gjelder Arna idrettspark er omtalt, drøftet og konkludert under anleggskategori friidrettsanlegg i kapittel 6.

Garnes oppvekst- og idrettspark

Området rundt Garnes barneskole, ungdomsskole, Garnes kunstgressbane og Bjørnarhallen anbefales videreutviklet som en felles idretts- og oppvekstpark i og med at ungdomsskoleutvikling i Indre Arna konsentreres om Garnesområdet.

Det vurderes at en ny idrettshall kan lokaliseres i området mellom Garnes barneskole og dagens idrettshall hvis mulig. Det er trangt med arealer, men ved å bygge lokk over veien vil det kunne etableres mulig utviklingsareal for både skole og idrettslokaliteter. Innspill om utvidelse av Bjørnarhallen ble ikke prioritert i behandlingen av forrige idrettsplan, og bør sees i sammenheng med utviklingsplanene for hele området som her nevnt. Det vil være naturlig å vurdere IL Bjørnar sitt innspill om ny idrettshall i området sammen med planene for en oppvekst og idrettspark. Det er antydning mulig privat finansiering og dette må avklares.

Handlingsplan1-3 idrettsbygg 2014 viser behov for rehabilitering og utvikling av Bjørnarhallen på Garnes.

Bassenget på Garnes ungdomsskole er i skolebruksplanen vedtatt beholdt, men trenger oppgradering.

Arna Karateklubb har en usikker fremtid i dagens lokaler i det gamle skolebyggets gymsal i Indre Arna og har behov for erstatningslokaler i bydelen. Et alternativ vil være å vurdere dem lokalisert til denne idrettsparken i fremtiden.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet vil utvikle Garnes til en oppvekst- og idrettspark med barneskole, ungdomsskole, videregående opplæring, svømmebasseng, idrettshall og kunstgressbaner. Byrådet vil utrede muligheten for at deler av Garnesvegen mellom Bjørnarhallen og Garnes barneskole legges i tunnel/viadukt under bakken for å frigjøre areal til videreutvikling av oppvekst- og idrettsparken som en sammenhengende flate. Byrådet vil vurdere å tilrettelegge for kampsportarealer (Karate) i sammenheng med opprettelse av ny idrettshall. I forbindelse med at Garnes ungdomsskole skal rehabiliteres ønsker byrådet at 25 meters svømmebassenget også oppgraderes og videreutvikles i tråd med faglige anbefalinger.

I forbindelse med skolebruksplanen har bystyret vedtatt at det skal utredes muligheter og kostnader for ny gang- og sykkelbro over Arnavågen. Byrådet ser dette som et potensielt byutviklingsprosjekt på barn og

unges premisser og det vil i forbindelse med idrettsplanen også sees på som et positivt tiltak hvor avstanden mellom Haugland, Ytre Arna og Garnes vil reduseres betraktelig og man kan få en økt bruk av idrettsanleggene Arna stadion, svømmebassenget i Ytre Arna samt svømmebasseng, kunstgressbaner og Bjørnarhallen i oppvekst- og idrettsparken på Garnes.

Innspill til høringsutkastet

Plan og bygningsetaten (PBE) opplyser at det pågår planarbeid for gang- og sykkelvei langs Ådnavegen til Garnes skole, som er et fylkesvegprosjekt i regi av Statens vegvesen/Bergensprogrammet, Garnesvegen (planid 63560000).

I skolebruksplanen av 2016 er det foreslått å utrede muligheter og kostnader for gang- og sykkelbro over Arnavågen fra Ytre Arna til Garnes. PBE peker på at dette vil være et kommunalt prosjekt.

Arna Idrett og Fritid foreslår på vegne av idrettslagene i Arna at idrettsareal for Garnes Ungdomsskole etableres som en utvidelse av Bjørnarhallen.

Drøfting av innspill

Plan og bygningsetaten sine opplysninger om planarbeid tas til etterretning. Planarbeidet med gang og sykkelvei langs Ådnavegen til Garnes skole er et fylkesvegprosjekt i regi av Statens vegvesen/Bergensprogrammet. Utredning av bro over Arnavågen vil være et kommunalt prosjekt og er ikke en del av det pågående planarbeid. Utredningen skal se på muligheter og kostnader for en slik bro. Et slikt byutviklingsprosjekt vil kunne binde bydelen sammen og gi barn og unge økt tilgang til idretts- og fritidsaktiviteter i hele bydelen.

Innspillene om lokk over veien og bro bør derfor ses i sammenheng med det videre arbeidet med å utvikle Garnes oppvekst- og idrettspark.

Byrådets konklusjoner

Byrådet ser positivt på at gang- og sykkelvei langs Ådnavegen til Garnes skole avklares i pågående planarbeid i regi av Statens vegvesen/Bergensprogrammet. Dette vil styrke arbeidet med planer for utvikling av Garnes oppvekst- og idrettspark.

Byrådet er positiv til innspill fra idrettslagene over og vil ta det med til vurdering i prosjektutviklingen av området.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Epona Rideklubb, Unneland

Epona ridesenter på Unneland er regulert til idrettsformål. I dag driver klubben sin aktivitet på en utebane, og med stallplasser og klubblokaler i en driftsbygning. Driften er utfordrende, spesielt om vinteren. Klubben er i gang med prosjektering, finansiering og gjennomføring av planene for ridesti og ridehall. Rideklubben har søkt og fått kommunal garanti for låneopptak, se bystyresak 135-16.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet viser til at bystyret i sak 135-16 innvilget Epona Rideklubb kommunal garanti for låneopptak til ridesti og ridehall på Unneland. Ridesenteret er regulert og planlagt, og byrådet vil at Bergen kommune skal bistå med råd og veiledning slik at rideklubben får realisert anlegget.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet. Se også omtale under hesteportanlegg.

Ytre Arna skole basseng

Ytre Arna har levekårsutfordringer som krever særlig oppmerksomhet og som bør hensynstas i videre arbeid med utvikling og prioritering av aktiviteter og anlegg i bydelen.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

I tråd med skolebruksplanen vil byrådet løfte frem levekårsområder også i forbindelse med idrettsplanen. Det skal derfor prioriteres at Ytre Arna skole rehabiliteres med 19 meters svømmebasseng og nærmiljøfunksjoner.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Utvikling av idrettsanlegg på lang sikt 2022 – 2027:

Indre Arna områdeutvikling

Fremtidige løsninger for idrett i Indre Arna må også sees i sammenheng med pågående områderegulering i Indre Arna. Det foreligger ingen innspill fra idretten om større idrettsanlegg lokalisert i sentrumsområdet av Indre Arna, men det er spilt inn ønsker og behov for skateanlegg. Fortetting av bydelen bør ivareta behovet for bevegelsesområder, varierte nærmiljøanlegg inkludert skateanlegg m.m. Det arbeides i områdeplanen med plassering av en ny videregående skole i nærheten av sentrum.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet vil arbeide med mål om at sentrumsutviklingen i Indre Arna også skal inneholde nærmiljøanlegg som eksempel skateanlegg og parkouranlegg. Disse må anlegges på steder som er naturlig i forbindelse med opphold, sikkerhet og støyvurderinger.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Nærmiljøanlegg i Arna bydel

«Møteplassen» er en av flere typer nærmiljøanlegg som vurderes aktuell i bydelen. Private nærmiljøanlegg vil fortløpende bli vurdert som en del av arbeidet med søknader om spillemidler og momsrefusjon for private anlegg. Skateanlegg er ønsket av ungdom i bydelen og kan vurderes som en del av flere anleggselementer i en nærmiljøidrettspark a la «Møteplassen».

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet vil se på muligheten for å utvikle «Møteplassen» både som kommunalt finansierte prosjekt, men også gjennom samarbeid med private givere.

Innspill til høringsutkastet

Arna Idrett og Fritid ber om at Friplassen på Espeland tas inn igjen i idrettsplanen og bemerker at det i anleggsoversikt i høringsutkastet står oppført en fotballbane på Skulstad. Denne er i svært dårlig forfatning og er ikke i bruk til noen organisert aktivitet.

Drøfting av innspill

Det vurderes at flere typer nærmiljøanlegg kan være aktuelle i bydelen. Tidligere foreslått lokalitet for en «Friplass» ved Espelandshallen har vært utfordrende og friidrettsrelaterte aktiviteter er flyttet til Arna idrettspark.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Mulig ny videregående skole Indre Arna med idrettshall

Det arbeides i områdeplan for Indre Arna med å få plass til en ny videregående skole. Ny videregående skole nærme sentrum i Indre Arna med flerbrukshall vil kunne bidra til å skape nye og gode aktivitetstilbud. På lik linje med idrettshallene i de andre videregående skolene i Bergen vil det være av betydning at Bergen kommune ser på muligheten for å leie/låne rammetid på kveld og helg til idretten i en ny idrettshall i Indre Arna. Man er klar over at Arna karateklubb i Indre Arna på sikt har behov for nye lokaler.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Ved en eventuell opprettelse av ny videregående skole i Indre Arna, vil byrådet vurdere å leie/låne rammetid i en eventuell ny idrettshall på kveldstid og i helger til idretten. Byrådet ser at fortettingen som er under delvis utbygging og planlegging rundt sentrum i Indre Arna vil føre til vesentlig flere innbyggere, og at behovet for aktivitetsflater således også blir større. Arna Karateklubb er en av klubbene som har behov for nye lokaler i bydelen.

Innspill til høringsutkastet

Arna Idrett og Fritid på vegne av idrettslagene i Arna mener det må sikres tilstrekkelig idrettsareal for fremtidig svømmehall- og storhall i det pågående reguleringsarbeidet for Indre Arna. Dette med utgangspunkt i at det skal bygges en ny videregående skole i Arna.

Drøfting av innspill

Det pågår arbeid med områdereguleringsplan for Indre Arna. Behovet for fremtidige idrettsarealer for Indre Arna inngår i dette arbeidet.

Byrådets konklusjon

Byrådet tar innspillet fra idrettslagene over til etterretning og vil se det i sammenheng med behandling av områdereguleringsplanen for Indre Arna som er under arbeid.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Gullfjellet skianlegg

Gullfjellet skiløyper drives av IL Gullfjell med mye dugnadsbasert arbeid. Klubben har tidligere fått støtte fra Bergen kommune til delprosjekter, tråkkemaskin og garasje, men har også fått inn midler fra andre for å kunne holde løypene åpne om vinteren. Løypene krever en del vedlikehold, og parkeringsplassen er tidvis for liten for aktiviteten. Anlegget ligger både på kommunal og privat grunn. Det bør avklares med private eiere om leieavtaler skal forlenges, eller om kommunene skal erverve arealene. Det bør også vurderes om Bergen kommune skal overta driften av anlegget.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet vil at driftsopplegg for skiløypen/lysløypen på Gullfjellet gjennomgås og vurderes å inngå i driftsporteføljen til Bergen kommune ved Idrettsservice. Byrådet vil også at leieavtalene med grunneierne gjennomgås, og at det i den prosess avklares om Bergen kommune skal kjøpe tomtene eller inngå forlengelse av avtalene.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Arna stadion, Gaupås

Arna stadion på Gaupås er i hovedsak benyttet som trenings- og kamparena gress og har mindre kapasitet. Det vil derfor være naturlig å vurdere denne omlagt fra gress fotballbane til en fleridrettsflate som kan inkludere nye idretter. Området kan også delvis legges om til et mulig aktivitetsområde for sykkelaktivitet og utbygging av møteplassen. Det er kjent at det delvis går drenerør under gressfelt og delvis under løpebaner, og at man ved en rehabilitering av anlegget må foreta en vurdering av disse. Garderobebygg ved Arna stadion på Gaupås i Ytre Arna er i handlingsplan1-3 idrettsbygg vurdert, og bygget trenger noe rehabilitering.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at det på sikt legges om fra gress til kunstgress på Arna stadion, Gaupås, med tilrettelegging for idrettsaktiviteter. Tilrettelegging for sykkelaktivitet er også noe byrådet ønsker å vurdere som en del av anlegget.

Innspill til høringsutkast

Idrettsrådet i Bergen og Arna Idrett og Fritid, ber om at dagens gressbane deles 50/50 mellom naturgress og kunstgress, samt att det anlegges en 200 m løpebane i ytterkant.

NFF Hordaland har i sitt innspill fremsatt ønsker om å beholde dagens gressbane med utgangspunkt i toppfotballens behov for treningsflater gress.

Idrettslagene i Arna bydel foreslår i tillegg at eksisterende garderobebygg rives og erstattes av en turnkasse/hall med minimumsflate på 16 x 24 meter som har integrerte garderober.

Dagens parkeringsareal er for lite, har for dårlig standard og bør utvides i retning vest, hvor det er muligheter for å planere noe areal.

Byrådsavdeling for sosial, bolig og inkludering mener det bør vurderes å etablere en liten idrettshall tilpasset allsidig aktivitet i Ytre Arna som blant annet kan benyttes til turn, kickboksing og

minihåndball. Dette innspillet er tatt med under Arna stadion, men byrådsavdelingen peker også på nabotomt til skole i Ytre Arna gnr 307 bnr 15, der det gamle kulturhuset Samhold står i dag. Et tredje alternativ er i tilknytning til Kulturhuset Sentrum i Ytre Arna.

NFF Hordaland ønsker ikke at Arna Stadion på Gaupås i Ytre Arna legges helt om til kunstgress. Men, ifm at banen har behov for opprustning slutter de seg til AIL Arna-Bjørnars ønske om at halve banen opprettholdes som gressbane, mens den andre halvdelen får kunstgress. Breddeaktiviteten i området vil da være sikret, samtidig som det opprettholdes en gressflate for trening. Dette vil være nødvendig, men og tilfredsstillende, for nordre bydel når Arna Idrettspark og Myrdal legges om til kunstgress.

Drøfting av innspill

Det vurderes at Arna stadion fortsatt vil kunne være en treningsflate med naturgress for toppfotball/talentutvikling i og med at gressflatene på Fana stadion og Leikvang idrettsplass er prioriterte konkurranseanlegg for friidrett. Det er derfor et byovergrepene behov for å beholde en gressbane til nevnte formål. Arealer på utsiden av gressbane og kunstgressflater har potensiale for videreutvikling som foreslått i høringsutkastet.

I et langsiktig perspektiv vil det kunne være et alternativ å vurdere innspillet om en mindre idrettshall med integrerte garderober og møteplass fremfor omfattende rehabilitering av eksisterende bygningsmasse.

Ytre Arna er i områdesatsningen til Bergen kommune et prioritert område og Arna stadion har potensiale som kan videreutvikles i det perspektivet. Innspillet om en mulig idrettshall vil kunne imøtekomme byrådsavdeling for sosial,

bolig og inkludering sine ønsker for Ytre Arna hva gjelder ønsket idrettsutvikling og behovet for å utvikle gode møteplassfunksjoner. Den utfordrende topografien i sentrumsområdet nært Ytre Arna skole kan gjøre en flerbrukshall uten fulle mål til det mest realistiske alternativet om man vil utvikle dette i sentrumsområdet. Arna stadion er allerede et etablert og tradisjonsrikt stadionområde for Ytre Arna. På grunn av topografi vil det derfor være naturlig å vurdere fremtidig idrettsutvikling i dette området og at det bør vurderes grep for å utvikle området til en mer allsidig idrettspark med gode møteplassfunksjoner for fremtiden og som et godt utgangspunkt for å benytte turstier, friluftsområder og fjell i nærheten.

En annen mulighet vil være å se på muligheter for idretts- og møteplasser som en del av arbeidet med sentrumsutviklingen og arbeidet med rehabilitering/utvikling av Ytre Arna skole.

I tråd med skolebruksplanen er det vedtatt at Ytre Arna skole rehabiliteres med svømmebasseng og nærmiljøfunksjoner.

Dette sees på som et viktig grep for et område med levekårsutfordringer og tiltaket er i tråd med Bergen kommunes områdesatsing. Bergen Kickboxing Klubb har nylig etablert en ny avdeling sentralt plassert i Ytre Arna i Fabrikkvegen 1. Behovet for lokaler til kickboxing i Ytre Arna synes derfor å være ivarettatt. Det kan også være fornuftig å vurdere om det er andre bygningsmasser i sentrumsområde som i et fremtidig perspektiv kan tas i bruk til mindre arealkrevende idrettsaktiviteter.

Byrådets konklusjon

Byrådet vil løfte frem Ytre Arna som et levekårsområde med mål om å utjevne sosiale forskjeller. Byrådet vil derfor sammen med idretten og lokalmiljøet i Ytre Arna se på mulighetene for å utvikle eksisterende stadionområde på Gaupås, samt arealer i Ytre Arna sentrum med nærhet til skolen.

Byrådet vil foreløpig beholde gressbanen ved Arna stadion for å dekke behovet for fotballbaner med gressflate innenfor toppfotball/talentutvikling.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Jonahola skytebaner

Jonahola skytebaner ligger ved grensen mellom Åsane og Arna bydel. I Jonahola har tre forskjellige idrettslag/klubber tilhold; Åsane Pistolklubb, Åsane Skytterlag og Åsane Jeger- og Fisk. Det er laget skytebaner i mange varianter, samt klubbhus og lagerbygninger. Klubbene har utviklet anleggene over tid, og har ytterligere planer for utvikling i årene som kommer. Åsane Skytterlag har fremmet ønske om et tilbygg på klubbhuset med innendørs skytebaner.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at Bergen kommune skal bidra til å videreutvikle Jonahola skytebaner i Ytre Arna som arenaer for skytesporten og sportsskyttere i Bergen, herunder hjelpe klubbene med gjennomgang, utarbeidelse og reforhandling av leie-/festeavtaler for anleggene og/eller tomteervervelser for videreutvikling av anleggene.

Innspill til høringsutkastet

Idrettsrådet mener at følgende gjenstår fra forrige idrettsplan i Arna bydel.

Ny idrettshall i området/bydelen, videreutvikling av Arna Stadion, Gaupås i Ytre Arna. I tillegg bemerkes det at Bjørnarhallen ikke var foreslått som anlegg som skulle bygges under den gamle IP. IRB plasserer denne derfor under nye anlegg i sine lister. Her kan en kanskje etablere en Arena Øst. IRB mener at Espelandshallen er fornøyd med treningslokalene sine der.

IRB slutter seg ikke til byrådets vurderinger og anbefalinger når det gjelder Arna idrettspark på Seimsmyrane og viser til sitt vedtak som er sitert under uttalelser til den generelle del av planen (Se friidretts- og fotballanlegg).

IRB slutter seg til byrådets vurderinger og anbefalinger når det gjelder Garnes og vil sette dette som et anlegg som bør prioriteres etter de gjenstående i anlegg i nåværende plan.

IRB slutter seg til byrådets vurderinger og anbefalinger når det gjelder Epona Rideklubb og svømmebasseng i forbindelse med Ytre Arna skole.

Bergen Kickboxing klubb har akkurat etablert en ny avdeling i Ytre Arna, i leide lokaler i Arna Industrihus. Klubben håper at de blir et viktig bidrag til å løfte området opp til et bedre nivå. Samtidig håper Bergen Kickboxing Klubb avdeling Arna å bli inkludert i planene nevnt her. Klubben mener også å kunne være en aktiv bidragsyter i områder med levekårsutfordringer.

Drøfting av innspill

Bjørnarhallen var omtalt i forrige idrettsplan, men vurderes nå konkret i forhold til utviklingsplaner på Garnes. Det kan finnes flere løsningsalternativer, men disse må avklares arealmessig og økonomisk.

Kampsportmiljøer viser seg å være en populær inkluderingsarena og har vist at de aktivt bidrar til å involvere barn og unge som ikke finner seg til rette i andre organiserte idretter. Deres sosiale engasjement er med på å bidra til å utvikle bedre barne- og ungdomsmiljøer.

Byrådets konklusjon

Byrådet vil i pågående prosjektutvikling for Garnesområdet, avklare behovet, lokalisering og finansiering av idrettshall i området.

Byrådet ser positivt på Bergen Kickboxing Klubbs initiativ og aktivitetstilbud i Ytre Arna. Byrådet vil initiere dialog med kampsportmiljøet og drøfte hvordan deres bidrag kan tilrettelegges for og hvordan deres ønsker om å bidra i områder med levekårsutfordringer kan konkretiseres.

FOTO: TORBEN ESKEROD

INNHold

Bergenhus bydel

Barn og unge under 19 år utgjør i 2016 14 % av befolkningen i Bergenhus, og andelen vil i perioden (2016-2025) kunne øke til 14,8 %, i følge befolkningsprognosene for Bergen kommune.

- Befolkning totalt
Innbyggere i 2016: 41775
Prognose for 2025: 48231
Endring: 6456
- Barn og unge under 19 år
Antall i 2016: 5825
Prognose for 2025: 7155
Endring: 1330

Bydelen preges av et mangfold av små og store idrettslag, og er den bydelen med flest idrettslag, men der mange av idrettslagene er sær-idrettslag dvs. omfatter kun en idrett.

Bydelen har to idrettslag som har mottatt basistilskudd fra Bergen kommune. Det er Sportsklubben Djerv og TIF Viking. Fra 2016 utgår TIF Viking som basisidrettslag, mens Sportsklubben Djerv videreføres som basisidrettslag med ekstra oppmerksomhet.

Bydelen har levekårsutfordringer i flere områder

som krever særlig oppmerksomhet. Dette bør tas hensyn til i videre arbeid med utvikling og prioritering av aktiviteter og anlegg i bydelen.

Bydelen har gode naturområder for tur og friluftsliv. Bydelen omfatter 3 av de 7 byfjellene, der alle deler av bydelen ligger med nær tilgang til fjellene og er et flott utgangspunkt for tur både sommer og vinter. Bydelen har med sin nærhet til byfjorden et stort potensiale for økt bruk av denne til vannaktiviteter.

Arealknapphet er en stor utfordring med tanke på nybygg av idrettsanlegg i denne bydelen. Bydelen mangler en stor skatepark, parkour-anlegg og andre små, men viktige nærmiljøanlegg. Utearealene på sentrumsskolene bør utnyttes bedre gjennom å utvikle nærmiljøanlegg på dem.

Handlingsplan1-3 idrettsbygg viser behov for rehabilitering og utvikling av idrettsbyggene på Stemmemyren idretts- og svømmehall.

Sentralbadet ble nedlagt i forbindelse med at ADO arena ble åpnet høsten 2014.

I forrige planperiode har det vært følgende anleggsprosjekter i bydelen fordelt på de ulike hovedkategorier anlegg:

	Bergenhus
Fotballanlegg	8
Friidrettsanlegg	0
Fysak/aktivitetsbygg	0
Idretts- og flerbrukshaller	2
Isanlegg	0
Garderobebygg/klubblokalteter	2
Ski, tur, trenings og lysløyper	6
Spesialhaller	0
Svømme og badeanlegg	5
Nærmiljøanlegg	11
Andre anlegg	2
Samlet antall anlegg	36

De største kommunale idrettsanleggene som er ferdigstilt i perioden 2009 - 2016 er:

- ADO arena, hovedanlegg for svømming- og stup.
- Skatebowl og streetbasketballbane utenfor ADO arena.
- Stemmemyren idrettsplass, nytt kunstgress, småbanen/ «Gullmyren» i 2015 og løebygning (gammel garderobe) er revet.
- Møhlenpris idrettsplass skiftet kunstgress i 2016.
- Stoltzekleiven er blitt rehabilitert av Bymiljøetaten og fremstår som en attraktiv mosjonssti for byens befolkning og besøkende.

Fra forrige Idrettsplan gjenstår det følgende prosjekter:

- Idrettshall i Mulen.
- Videreutvikling av ski og turløyper på Fløyen.
- Utvikling av Fløyen nærmiljøpark.
- Utvikling av Skansemyren idrettsplass.

Utfordringer og vurderinger i perioden 2017 – 2021

Amalie Skram VGS idrettshall

Hordaland fylkeskommune leier ut stor idrettshall ved Amalie Skram vgs. skole til Bergen kommune, denne benyttes av idretten i Bergen i 190 dager i året. Byggeier, har innført restriksjoner for bruk av hallen til håndball pga. klisterbruk. Hallen har potensiale for betydelig mer bruk.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet ønsker at Bergen kommune skal gå i dialog med Hordaland Fylkeskommune for å få økt brukstid i flerbrukshallen tilknyttet Amalie Skram vgs. Bydelen har fått en betydelig kapasitetsøkning med flerbrukshallen og byrådet ser potensialet i å holde hallen åpen flere dager i året til det beste for idretten i bydelen.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Stemmemyren idrettsplass

Stemmemyren idrettsplass er under ombygging/nybygging til topp- og breddeanlegg for fotball. Prosjektet er vedtatt og finansiert i budsjett 2016 og økonomiplanen 2016 – 2019 med ferdigstillelse i 2017. Anlegget skal møte kravene for å spille i toppserien for kvinner. Samtidig skal det også utvikles et breddefotballanlegg på Stemmemyren med nye kunstgressbaner som vil komme barne- og ungdomsfotballen i Bergenhus bydel til gode.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet vil ferdigstille Stemmemyren i tråd med vedtatt budsjett for 2016. Anlegget utbygges både som anlegg for toppfotball kvinner- og breddefotball.

Innspill til høringsutkastet

IL Sandviken ønsker en utendørs bane for basketball på Stemmemyren. En såkalt street basketbane, med to kurver. Streetbasket (street ball) er en stadig mer populær idrett i urbane strøk i andre land. Det er også spilt inn ønske om å bedre lysforholdene ved eksisterende tennis-/asfaltert ballbane på området.

Drøfting av innspill

Dette sees på som et mindre nærmiljøanlegg som vil kunne gi tilleggsaktivitet rundt idrettsplassen. Bedre lyssetting av asfaltbanen som benyttes til tennis store deler av året og islegges om vinteren vil gi økte bruksmuligheter.

Byrådets konklusjon

Byrådet er positive til innspillet fra IL Sandviken om bedre lyssetting og streetbasket bane. Dette er mindre tiltak som skal vurderes i rullering av økonomiplan.

Byrådets konklusjon er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Skansemyren idrettsplass

Skansemyren idrettsplass inneholder mange ulike anleggselementer, garderobe- og lagerbygning, kastfelt, løpebaner (grus), hoppfelt, sandvolleyballbaner (3 stk.), trampoliner, ballbane (grus), tribuner og nærmiljøelementer. Anlegget er mye brukt, og kanskje et av de mest besøkte idrettsanleggene av egenorganiserte i Bergen, foruten byfjellene, som helt sikkert er de mest benyttede treningsarealene i denne byen. Anlegget trenger en generell og ganske stor oppgradering.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet vil videreutvikle Skansemyren idrettsplass. Med sin sentrale lokalisering og nærhet til både Bergen sentrum og byfjellene er den et viktig mosjons- og breddeanlegg. For friidretten er Skansemyren idrettsplass viktig spesielt for kastøvelsene. Byrådet anbefaler at det legges fast dekke på dagens løpebane av grus. Samtidig skal idrettsplassen også i fremtiden være en idrettspark med anlegg for egenorganisert aktivitet. Skansemyren idrettsplass videreutvikles som et folkehelseanlegg og utfartssted for byfjellene med treningspaviljonger, nærmiljøanleggselementer og legging av fast dekke for friidrett. Kastfeltet ved anlegget holdes oppdatert. Oppgradering av tribuneanlegg skal også vurderes.

Innspill til høringsutkastet

Skansemyren Vel ønsker oppgradering av idrettsplassen som nærmiljøanlegg inkludert multisportsdekke på binge og skating mm.

Idrettsrådet mener at utvikling av Skansemyren som idrettsplass ikke ble tatt opp i forrige IP.

Det ble heller ikke avsatt midler til Skansemyren idrettsplass i forrige IP og den var ikke nevnt under friidrettsanlegg. Dette betyr for IRB at anlegget kommer inn på listen over nye anlegg og ikke slik som står igjen etter forrige plan. Mens anlegg på Skansemyren for egenorganisert aktivitet kommer på den første listen fra IRB.

Drøfting av innspill

Skansemyren idrettsplass er et av de mest besøkte idrettsanleggene i byen av egenorganiserte brukere. Med sin sentrale lokalisering og nærhet til både Bergen sentrum og byfjellene er det et viktig mosjons- og breddeanlegg. Det er i 2016 startet opp utvikling og oppgradering av arealer innenfor eksisterende idrettsanlegg til nærmiljøaktiviteter. Anbudsprosessen er noe forsinket og arbeidene vil derfor først bli ferdigstilt tidlig i 2017.

Det foreslås i 2017 en rehabilitering/oppgradering av idrettsplassen, blant annet med fast dekke på friidrettsbanen tilpasset mosjons- og breddeaktivitet og oppgradering av lys- og tribuner. Kostnadsestimat for dette er av Idrettsservice oppgitt til 10 mill. kroner og det foreslås avsatt 9 mill. kroner i 2017 fra sekkepost handlingsplan 1 – 3 idrettsbygg. Spillemidler 1 mill. kroner kommer i tillegg.

Skansemyren er omtalt i forrige idrettsplan og det er mange aktører med interesse i arbeidet med å utvikle et av byens eldste idrettsanlegg.

Skansemyren idrettsplass er vist som idrettsformål i KPA, men det er behov for å justere arealet som er avsatt i KPA da dagens idretts og nærmiljøanlegg er større enn avsatt areal i KPA. Dette legger begrensninger for videreutvikling av areal for nærmiljøet og besøkende som bruker idrettsplassens arealer til egenorganisert aktivitet.

Byrådets konklusjon

Bystyret har i vedtatt budsjett 2017gjort ytterligere avsetning på kr. 9 mill. gjennom sekkepost handlingsplan 1-3 idrettsbygg til å utvikle Skansemyren idrettsplass som nærmiljøanlegg, friidrettsanlegg og som aktivitetsområde med allsidig tilrettelagte aktiviteter. Spillemidler kr. 1 mill. kommer i tillegg.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Skiløypene på Fløyen

Skiløypene på Fløyen ligger nærme sentrum av bykjernen selv om man må ta seg opp en relativt stor stigning til fjellet enten til fots, på ski eller med bane. Det er mange som benytter seg av sti og skiløypenettet på Fløyen. Løypene er 5 km lange og Åsebu ligger langs løypetraseen. Åsebu har varmestue med toaletter, garasje for snøscooter/tråkkemaskin, driftsbygg og en liten hytte som står åpen hele året for turgåere og skiløpere som vil varme seg. Løypetraseen er varierende med tanke på kvalitet på underlag og oppbygging av topplag. Det er foretatt utbedringer av mindre karakter i årene som har gått. Det er behov for en oppgradering av «Donald Duck» bakken for å få en sikrere nedkjøring for løypeprepareringsmaskiner og ikke minst for utøverne som i denne bakken møter hverandre.

I forbindelse med arbeidet med ny varmestue ved Fløibanen kan det åpne seg opp muligheter for å legge til rette for snøproduksjon i samarbeid med Fløibanen AS, Bymiljøetaten og idretten.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler på kort sikt at skiløypene på Fløyen oppgraderes slik at sikkerhet og funksjonalitet ivaretas.

Byrådet vil se på mulighetene for å legge til rette for snøproduksjon sammen med aktuelle aktører.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Store Lungegårdsvann

Reguleringsplan for bybanen forbi ADO arena og langs store Lungegårdsvann er i prosess. Legging av bybane og utvikling av godsterminalen for Jernbaneverket vil medføre utfylling av steinmasser i store Lungegårdsvann. I tillegg holder Statens Vegvesen på med ny gangbro fra Brannstasjonen over til ADO arena med tilhørende utfylling i vannet. Det er kommet ønsker om å utvikle base for triatlon i tilknytning til det nye hovedanlegget, eksempelvis ved å tilrettelegge for svømming i Store Lungegårdsvann og benytte området som start/målområde for sykling og løping. Planprosessene for blant annet Store Lungegårdsvann og godsterminalen vil kunne avklare muligheter for videreutvikling av vannaktiviteter i området. Nærheten til ADO arena åpner for flere muligheter, eksempelvis å etablere sjøbad med stupemuligheter i tilknytning til ny bystrand.

Puddefjorden kajakk klubb ønsker å få tilgang til «Rødbygget» ved Møllendalselven som et kombinert klubbhus og lagringsplass for kajaker og robåter.

Hjellestad Jetski-klubb ønsker å kunne holde konkurranser i store Lungegårdsvann, samt å få en

rampe/slipp ut i vannet for lettere å kunne sette ut og ta opp jetski.

Det pekes også på behov for ulike aktivitetsanlegg i sentrumsnære strøk. En av flere ideer er å utvikle klatrepark, sandvolleyballbaner m.fl. i deler av området.

Byrådets vurdering og anbefalinger:

Byrådet vil i forbindelse med relevante planprosesser for området rundt store Lungegårdsvann avklare fremtidige aktivitets- og rekreasjonsområder.

INNHold

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Innspill til høringsutkastet

Byrådsavdeling for sosial, bolig og inkludering foreslår at Puddefjorden blir løftet frem som en arena for vannsport og sjøen utenfor ADO arena reguleres/organiseres på en måte som ivaretar både motorisert og ikke motorisert vannsport. Det trekkes også frem et behov for å avklare videre bruk av «Rødbygget» innerst i Grønneviksøren.

Puddefjorden Kajakklubb sitt innspill inneholder grovt sett samme elementer som i høringsutkastet.

Plan- og bygningsetaten viser til at deler av Store Lungegårdsvann er avsatt til idrettsformål i sjø i KPA. I forbindelse med kommende rullering av KPA foreslår etaten at vannflaten avsettes til kombinert formål i sjø og vassdrag. Fagetaten er enig i at fremtidig aktivitets- og rekreasjonsmuligheter må avklares i forbindelse med pågående og kommende planprosesser rundt Store Lungegårdsvann.

Drøfting av innspill

Ro- og padlemiljøet i Bergen har gitt tilbakemelding på at de står sammen om at det er Nordåsvannet som har førsteprioritet som deres fremtidige trenings- tur- og konkurranseanlegg. Det vurderes at tekst i høringsutkastet dekker tema i innspill når det gjelder Store Lungegårdsvannet for øvrig.

Byrådets konklusjon

Byrådets er positiv til innspill om å utvikle flere aktiviteter i og i tilknytning til Store Lungegårdsvann men understreker at byrådets første prioritet for utvikling av padling og roing er i Nordåsvannet i Fana bydel.

Byrådet vil i forbindelse med planprosesser for området rundt store Lungegårdsvann avklare fremtidige aktivitets- og rekreasjonsområder. Bruk av «Rødbygget» ved Møllendalselven må vurderes i lys av vedtatt reguleringsplan for Grønneviken, og videre prosess med realisering etter at det er avholdt egen arkitektkonkurranse for området.

Mulen flerbrukshall

Mulen idrettshall er planlagt med aktivitetsflate for håndball med tilleggsarealer, samt parkeringshus og barnehage. Byrådet har fastsatt planprogrammet for ny reguleringsplan som ramme for arbeidet med planforslaget.

Bergen bystyre har vedtatt sak om prinsipper for videre arbeid og premisser for mulig festeavtale med Varegg allianseidrettslag. Det er ikke forespeilet kommunal støtte utover finansiering av selve reguleringsprosessen.

Det er i barnehagebruksplanen av 2016, vedtatt muligheter for innplassering av en privat barnehage i prosjektet. Varegg allianseidrettslag ønsker en langsiktig leieavtale med Bergen kommune på bruk av hallen på dagtid til skoler og barnehager. Idrettslaget ønsker også en avtale på kjøp av treningstid (rammetid) til idretten i Bergen på kveld og helg.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet er positiv til idrettslagets planer for privat utbygging på kommunalt festet areal.

En eventuell fremtidig kommunal bruk må avklares som en del av økonomiplanarbeidet i Bergen kommune.

Innspill til høringsutkastet

Varegg allianseidrettslag er positiv til planens prioritering og intensjoner for idrettshall i Mulen. Idrettslaget understreker behov for raske og konkrete avtaler med kommunen for å realisere prosjektet etter 10 års omfattende arbeid og venting. Prosjektet (idrettshall i Mulen) er definert i Idrettsplanen (se bl.a. s.58) som et OFS (Offentlig-frivilling-samarbeid) prosjekt.

Bergen kommune har ikke mange referanseprosjekt etter denne modellen som en selv påpeker i Idrettsplanen. I et prosjekt der idrettslaget selv tar så stort ansvar, trenger en likevel betydelig drahjelp fra kommunen.

INNHold

Drøfting av innspill

Det vises til vurderinger i høringsutkastet. Reguleringsplanen som prosjektet omfattes av er under arbeid og foreløpig ikke vedtatt. I byrådets forslag til ny barnehagebruksplanen inngår følgende:

Det pågår kommunal regulering av prosjektet Mulebanen/Varegghallen i regi av byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsseksjonen, der en barnehage inngår. Barnehagen kan vurderes etter bybarnehagestandard, noe som innebærer at et eventuelt redusert uteareal kan kompenseres med andre kvaliteter. Gjennom reguleringssaken vil dette bli nærmere utredet. Byrådet vurderer i saken at det ikke vil være behov for en barnehage med mer enn 80 plasser på lengre sikt og regulering av prosjektet vil vise hvorvidt det lar seg realisere. Dersom reguleringsplanen godkjennes, vil byrådet gå inn for kommunal drift av barnehagen.

Dersom konklusjonen blir i tråd med dette vil utbyggingsmodell for hele prosjektet måtte vurderes ettersom det inntil nå har vært basert på en privat utbygging.

Byrådets konklusjon

Utbyggingsmodell for hele prosjektet vurderes når reguleringsplanen er godkjent.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: EINAR SLEIRE, BERGEN OG HORDALAND TURLAG

Utvikling på lang sikt 2022 – 2027:**Skiløypene på Fløyen**

Om vinteren ved snøfall er det en utfordring at gående og skiløpere benytter samme trasé fra øvre stopp på Fløibanen opp til de stedene man kan komme inn på skiløypene. Preparering av skiløyper fra øvre stopp på Fløibanen og opp til lysløypen er derfor en stor utfordring når mennesker går i skiløypene. Derfor er der behov for å forlenge lysløypen helt ned til toppen av Fløibanen i egen trasé, slik at gående og skiløpere ikke skal trenge å benytte samme vei. Det er også et par andre steder langs løypen der lysløype og turvei går i samme trasé, der er de samme utfordringene.

I samme område er Fløyen nærmiljøpark utviklet av barnas byrom og Bymiljøetaten. Dette har skapt stor, variert og positiv aktivitet både for byens befolkning og besøkende.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet ønsker å opprettholde skiløypene på Fløyen som et godt aktivitetstilbud til befolkningen. Byrådet ser også at det er behov for en egen trasé for skiløypen fra øvre stasjon på Fløibanen opp til dagens lysløype. Det anbefales

derfor at det skal utarbeides et skisseprosjekt for prosjektet hvor estimerte kostnader legges frem. Byrådet er også positiv til videreutvikling av aktivitetsområde ved Fløyen nærmiljøpark.

Innspill som gjelder skiløyper er omtalt drøftet og konkludert under kapittel 6 – skiløyper.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Ny idrettshall på Koengen

TIF Viking har planer om å bygge en ny idrettshall på Koengen. Klubben har vært i vekst de senere årene og utvidet sin portefølje i antall aktiviteter og medlemsmasse. Derfor har klubben behov for flere aktivitetsflater. Avtaler med Forsvarsbygg og Jernbaneverket er inngått, og TIF Viking ser for seg at klubben skal finansiere denne hallen gjennom private midler, spillemidler og momsrefusjon.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet er positive til TIF Vikings private planer om ny idrettshall på Koengen. Planene forutsettes gjennomført i privat regi.

Innspill til høringsutkastet

Plan- og bygningsetaten kjenner ikke til om det er startet reguleringsplan for ny idrettshall på Koengen. Området er avsatt til sentrumsformål i KPA.

Drøfting av innspill

TIF Viking sitt prosjekt vil kreve reguleringsmessige tiltak og dette forutsettes utført i privat regi.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger.

ADO arena som arrangementsarena

ADO arena er lisensiert som hovedanlegg for svømming- og stup i Norge. Anlegget er laget for å kunne avvikle konkurranser opp til et visst nivå, slik som EM i stup for junior og kortbane svømming EM for senior. Bergen kommune vil at det i fremtiden skal arrangeres flest mulig og størst mulig arrangementer i anlegget.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet ønsker at ADO arena videreutvikles som hovedanlegg for svømming og stup i Norge.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Sandviken Sjøbad, Elsero og Nordnes Sjøbad

Sjøbadene er den siste perioden oppgradert og gir unike badeopplevelser for flere enn bydelens befolkning. Det er spilt inn ønsker om å utvide badesesongen ved sjøbadet på Nordnes og det kan være aktuelt å se på.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet vil ved gjennomgang av den kommunale driften for svømmeanlegg se på mulighetene for å utvikle driftssynergier mellom Nordnes sjøbad og ADO arena. Med dette vil man også se på mulighetene for få en lengre sesong, økt bruk til opplæring og publikum i Nordnes sjøbad.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

INNHOLD

7. Bydelsvis omtaler for anleggsutvikling

Fana bydel

FOTO: MARTE BRUNBORG

Fana bydel

Barn og unge under 19 år utgjør i 2016 28 % av befolkningen i Fana, og andelen vil i perioden (2016-2025) reduseres noe til 26,3 % i følge befolkningsprognosene for Bergen kommune.

- Befolkning totalt
Innbyggere i 2016: 41975
Prognose for 2025: 48057
Endring 6082
- Barn og unge under 19 år
Antall i 2016: 11733
Prognose for 2025: 12617
Endring 884

Bydelen har flere gode friluftsområder som Smørås- og Fanafjellet, Hordnesskogen, samt områdene rund Frotveit, Bontveit og Totland, der også ski- og turløyper er løpende under utvikling.

Bydelen har to store idrettslag som har mottatt basistilskudd fra Bergen kommune. Disse er Fana IL og IL Bjarg. Fana IL er fortsatt basisidrettslag fra og med 2016, mens IL Bjarg utgår fra denne ordningen.

Prosjektet «Idrett Bergen Sør» er etablert i planperioden mellom idrettslag i bydelene Fana

og Ytrebygda. Idrettslagene som er med er Fana IL, Smørås IL, Kalandseid IL, IL Bjarg og IL Gneist.

I forbindelse med utbyggingen i Sædalen siste periode, er det etablert et nytt idrettslag. Idrettslaget har hatt betydelig vekst i mange idretter, men har manglet arealer for 11-erfotball. Etableringen av idrettshallen ved Sædalen skole har gitt et aktivt og godt idrettsmiljø.

I forrige planperiode har det vært følgende anleggsprosjekter i bydelen fordelt på de ulike hovedkategorier anlegg:

	Fana
Fotballanlegg	10
Friidrettsanlegg	4
Fysak/aktivitetsbygg	0
Idretts- og flerbrukshaller	6
Isanlegg	1
Gardrobebygg/klubblokalteter	8
Ski, tur, trenings og lysløyper	3
Spesialhaller	1
Svømme og badeanlegg	1
Nærmiljøanlegg	17
Andre anlegg	4
Samlet antall anlegg	55

De største idrettsanleggene som er ferdigstilt i perioden er:

- Rivearbeidet er igangsatt på Nesttun idrettsplass og midlertidige garderober er på plass i 2016.
- Reguleringsplan med konsekvensanalyse for Slåtthaug idrettspark inkludert isanlegg er ferdigstilt, og viser at det kan bygges tak over isbane. Det er startet opp arbeid med innfrielse av rekkefølgekrav i forbindelse med vedtatt reguleringsplan for Slåtthaug idrettspark, Fana IL er i gang med prosjektering av ny dobbel idrettshall (Arena sør) som er gavefinansiert.
- Fana IL har rustet opp Fanahytten med nye garderober i idrettslagets regi.
- Bergens roklub har rehabilitert og utviklet klubbhus og garderober.
- IL Bjarg har bygd nytt klubbhus på Stavollen.
- Fana Kajakklubb har bygd nytt klubbhus med garderober.
- Det er utført sikringstiltak i skiløyper og lysanlegg er oppgradert på Totland og Frotveit.
- Sikkerhetstiltak er gjennomført ved Fana Golfklubb, etter pålegg.
- Hop idrettshall (basketballhall) er ferdigsstilt.
- For Hop ballbane er det inngått leieavtale

mellom Bergen kommune og Minde IL for videreutvikling (legging av kunstgress), bruk og drift av banen.

- Skjold idrettshall er ferdig (volleyballhall).

Gjenstående prosjekter fra forrige IP:

- Ro- og padleanlegg ved Nordåsvannet.
- Skøyteanlegg med tak over på Slåtthaug.
- Arena sør på Slåtthaug.
- 11'erbane i Sædalen.

FOTO: GRETHE HILLESTAD

Utfordringer og vurderinger i perioden 2016 - 2020:

Sædalen 11'er fotballbane

I fremlagt områdeplan er det foreslått å utvide eksisterende idrettsplass ved Sædalen skole. Sædalen IL har spilt inn ønske om å få utviklet og utvidet 7-erbanen til en 11-erbane i klubbens egenregi. En slik utvidelse vil være kreve utsprenning i fjell og behov for parkering må løses.

Aktiviteten er så stor at selv med en ny 11-erbane, vil behovet for treningstid måtte sees i sammenheng med banekapasiteten i bydelen og tilstøtende bydeler. En eventuell omlegging av kampaktivitet, vil kunne gi økt kapasitet på disse banene.

Samtidig er det under etablering en ny 7'er kunstgressbane samt en mindre flerbrukshall (volleyballhall) ved nye Nattland skole. I sum vil dette gi hele området fra Nedre Nattland, Sædalen og Kringlebotn muligheter for mer aktivitet.

Sædalen Idrettslag ønsker også å bygge klubbhus i umiddelbar nærhet til fotballbanene og idrettshallen i Indre Sædalen. Klubben ønsker et bygg med kontorlokaler, møtefasiliteter, dusj, garderobe, sanitæranlegg og lagringsplass til utstyr. Klubben vurderer ulike løsninger innenfor området.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet er positiv til å utvikle flere idrettsflater i Sædalen. Byområdet har hatt en kraftig befolkningsøkning og dette gjenspeiler seg i de lokale idrettslagenes aktivitet og medlemstall. I samspill med Sædalen IL vil kommunen derfor jobbe for å få realisert en ny 11'er kunstgress fotballbane i Sædalen. Byrådet ser også positivt på klubbens ønsker for klubbhus i området.

Innspill til høringsutkastet

Plan og bygningsetaten viser til at pågående planarbeid for Indre Sædal inngår i planid 62650000. I gjeldende KPA er deler av området avsatt til Grønnstruktur og LNF. KPA vil bli oppdatert når reguleringsplanen er vedtatt, og etaten foreslår at anlegget vises som idrettsformål.

NFF Hordaland støtter Byrådets anbefaling om å få etablert en fotballbane 11er i Sædalen ILs nærområde og at dette må være en prioritert oppgave.

Drøfting av innspill

Pågående planarbeid legger grunnlag for videreutvikling av område inkludert 11-erbane fotball og mulig fremtidig klubbhus for Sædalen IL. Det er noe usikkerhet rundt mulig lokalitet for klubbens ønsker om å få etablert klubbhus innenfor område og om det kan skje på kommunalt areal eller om det eventuelt må løses på privat areal. Det forutsettes at klubbens ønsker finner sin reguleringsmessige løsning.

Byrådets konklusjon

Byrådet ser behovet for å få anlagt en 11-erbane fotball og klubblokaliteter i Sædalen.

Sædalen IL får overta og utvide dagens fotballbane ved Sædalen skole til en 11-er bane og realisere klubbhus i området, dersom dette kan realiseres. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Sædalen IL for kommunalt areal.

Nesttun idrettsplass

Utbygging av Nesttun idrettsplass er under videreføring i tråd med vedtatt reguleringsplan. Fana IL Fotball sine planer for nye garderobe- og klubblokaliteter er under gjennomføring i 2016 og er forventet ferdigstilt i løpet av 2017. Kommunen sin andel i prosjektet er å rive gamle bygg, sette opp midlertidige garderober og tilrettelegge tomt for utbygging ved å gjennomføre pålagte rekkefølgekrav. Bergen kommune forutsettes å inngå langsiktig leieavtale for bruk av garderobedelen av bygget for å gjøre dette tilgjengelig for brukerne av utendørsanlegget. Nærmiljøanlegg og ny 7'erbane anbefales løst i løpet av 2017 og 2018.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at Nesttun idrettsplass ferdigstilles i tråd med gjeldende reguleringsplan. Rivning av eksisterende bygningsmasse, nytt garderobebygg og klubbhus etableres i regi av Fana IL fotball der byrådet vil at Bergen kommune skal inngå leieavtale for garderobe- og driftsarealer samt ny 7'er bane.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Slåtthaug idrettspark

Handlingsplan1-3 idrettsbygg 2014 viser behov for rehabilitering og utvikling av idrettsbyggene på Slåtthaug (under utredning) og Fana stadion. Særlig bygg i tilknytning til Slåtthaug isbane er vurdert til dårlig tilstand, og bør erstattes av nye bygg. Tilstandsrapporter for basseng viser behov for rehabilitering og utvikling av svømmebassenget ved Slåtthaug.

Slåtthaug isbane har ikke tilfredsstillende kvalitet på nåværende garderobe-, service- og driftsarealer. Det vil være naturlig å oppgradere disse i sammenheng med planer for tak over isbanen. Planene for tak over Slåtthaug isbane er foreløpig ikke avklart.

Ny reguleringsplan for området inneholder muligheter for å bygge en ny idrettshall, Arena sør, i tillegg til eksisterende hall. Fana IL har mottatt gave og fått vederlagsfri festerett av bystyret til en slik hall. Prosjektet vil bli gjennomført etter en OFS modell. Flere rekkefølgekrav må løses ut før en ny hall kan tas i bruk. Dette arbeidet er startet opp i 2016 og en delavsetning til formålet er gjort i budsjett 2016. Det anbefales i denne saken at Bergen kommune inngår en langsiktig leieavtale for brukstid i idrettsanlegget til bruk for organisert idrett

og skole. Omfanget må vurderes i forbindelse med økonomiplanarbeidet i Bergen kommune. Finansiering av nye idrettsbygg i idrettsparken er basert på lav prismodell (L).

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet arbeider for å tilrettelegge for utbyggingsplaner i Slåtthaug idrettspark. Byrådet vil avklare innfrielse av rekkefølgekrav ved rullering av økonomiplanen. Byrådet vil se fremtidig bruk av Arena sør i sammenheng med hele bydelens behov for idrettsfasiliteter. Dette vil etter dialog med idretten bli vurdert i rullering av økonomiplaner.

Byrådet ønsker at eksisterende idretts- og svømmehall rehabiliteres i tråd med tilstandskartleggingens anbefalinger.

Byrådet ser positivt på idrettens planer om et nytt issenter med tak over som erstatning for dagens utendørs isbane på Slåtthaug. Issenteret forutsettes realisert i privat regi. Bergen kommunes eventuelle medvirkning avklares i økonomiplanperioden.

INNHold

Innspill til høringsutkastet

Det er spilt inn behov for å få gjennomført rekkefølgekrav i gjeldende reguleringsplan for Slåtthaug idrettspark. Dette for å sikre fremdrift for utbygging av Fana arena og legge til rette for muligheter for å videreutvikle isbanen med et eventuelt tak.

Drøfting av innspill

Reguleringsplanen for Slåtthaug idrettspark har rekkefølgekrav som må innfris før Fana IL sin gavefinansierte doble idrettshall (Fana arena) kan få brukstillatelse. Fana arena skal bygges på kommunalt festet tomt, og har søkt om byggetillatelse. Det er opplyst fra Fana IL at byggetid er estimert til 1 år fra oppstart og at hallen kan forventes å stå ferdig senhøstes 2017.

Rekkefølgekrav som utløses krever tomteervervelser, opparbeidelse av turvei rundt Tranevannet, parkeringsplass, flytting av trafo, rivning av «Skytterhuset», utbedring av fortau og avløpssystem for vei og gang- /sykkelvei. Disse må være ferdig før brukstillatelse på ny hall kan gis. Rekkefølgekravene gjelder også for fremtidige utviklingsplaner for isbanen (tak over dagens isbane). Prosjektering er nå ferdigstilt av Multiconsult AS på oppdrag fra Etat for utbygging (EFU) Kostnads kalkylen, viser et kostnadsanslag på 75 mill. kroner inkl. mva.

Byrådets konklusjon

Det er i vedtatt budsjett 2017 overført kr. 6,2 mill. fra 2016 til Slåtthaug idrettspark i «sekkepost idrettsplan». I tillegg er det i vedtatt budsjett 2017 avsatt kr. 68,8 mill. for å innfri rekkefølgekravene.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Nordåsvannet ro- og padleanlegg

Nordåsvannet ro- og padleanlegg har vært under planlegging over lengre tid. I den forrige idrettsplanen ble man omforent om å se på planer for padling og roing under ett og søke å få et vannsportanlegg realisert i Nordåsvannet. Idrettene roing og padling er sterkt dugnadsbaserte og har levert mange store prestasjoner gjennom årene. I sommer OL i Brasil 2016 er Bergen representert med to deltakere i roing.

Klubbene og idrettene har på en forbilledlig måte samarbeidet om å få realisert et anlegg til deres formål, men det har tatt lang tid og brukerne har utvist stor tålmodighet. Reguleringsplan for området ventes vedtatt i bystyret høsten 2016. Gjennom prosjektet er det mulig å utvikle idrettsarealer, park og grøntarealer, gang- og sykkelvei samt veinettet i området på en måte hele byen vil kunne være tjent med. Planene vil være egnet for trinnvis utbygging og kan fordeles over kort og lang sikt.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler oppstart og gjennomføring av den vannbaserte delen av vannsportanlegget straks den nye reguleringsplanen er vedtatt. Det er allerede avsatt midler til dette formålet.

Byrådet anbefaler at den landbaserte delen av anlegget søkes utviklet i tråd med ny reguleringsplan. Eierforhold til arealer og idrettsbyggene må avklares tidlig i planperioden.

Den landbaserte delen av prosjektet er velegnet for etappevis utbygging. Byrådet ser behov for gjennomføring og realisering av nødvendige rekkefølgekrav. Realiseringen vil avhenge av et bredt samarbeid mellom flere offentlige instanser og valg av finansierings- og utbyggingsmodell. Byrådet anbefaler at idrettsanlegget skal tilrettelegges for bredde- og turaktivitet.

Innspill til høringsutkastet er vurdert og konkludert under kapittel 6, anleggsutvikling under kategori vannsport.

Storetveit skole

Det planlegges en mindre idrettshall som erstatning for eksisterende idrettsbygg som skal rives. Det er behov for ytterligere banekapasitet i området pga. manglende og egnede arealer for ballaktivitet som fotball og rugby. Det er derfor ønskelig å legge kunstgress på eksisterende grusbane på Storetveitmarken både for å ivareta primærbrukere i området og som avlastningsbane i forbindelse med utfordringene i Årstad bydel.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet viser til skolebruksplanen og at det i forbindelse med at svømmebassenget ved Storetveit ungdomsskole avvikles skal det etableres en mindre idrettshall ved skolen. Hallen kan forventes ferdig i løpet av 2020. Byrådet forutsetter at idrettshallen også skal inneholde garderober for fotballbanen.

Byrådet vil gjøre tomtesøk og utrede mulighetene for å etablere nye kunstgressbaner på Storetveit, ved Kristianborgvannet, i området Mindemyren og Løvestakksiden. Dette må sees i sammenheng med behovet for areal til idrettsformål i fortettingsområdene i Fana og Årstad bydeler.

Innspill til høringsutkastet

Minde idrettslag, Minde skole og FAU ved Minde skole støtter planer om kunstgress på Storetveit med lysanlegg.

Plan og bygningsetaten har spilt inn at i gjeldende KPA er Storetveit skole vist som «bebyggelse og anlegg». Storetveitmarken er vist som grønnstruktur. Etaten minner om at en eventuell etablering av kunstgressbane må innarbeides i egne eller pågående reguleringsplaner. Enkle fotballbaner vises ikke som idrettsformål i KPA.

Drøfting av innspill

I gjeldende KPA er Storetveit skole vist som «bebyggelse og anlegg». Storetveitmarken er vist som «grønnstruktur». En kunstgressbane med lys på Storetveitbanen vil utløse krav om regulering.

Lysanlegg på banen vil kunne gi utvidet bruk både til organisert og egenorganisert aktivitet på og ved bane. Et eventuelt lysanlegg må tilpasses en parkmessig utforming på grunn av lokaliseringen av banen.

INNHold

Byrådets konklusjon

Byrådet vil avklare om tiltak med Storetveitbanen vil utløse krav om regulering. Byrådet vil vurdere innspillet om å få lys på banen.

Det planlegges oppstart av arbeid med liten idrettshall på Storetveit skole høst 2017. Bassenget holdes åpent inntil en går i gang med byggeprosjektet.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Totland og Frotveit skiløyper

Det er muligheter for videreutvikling av løypenettet for trening og konkurranser, samt skileik på Totland og Frotveit. Dette gjelder eksisterende løypenett og evt. utvidelser.

Fana IL har planer/ønsker om en trase for rulleski-/skiskyting i deler av dagens løypenett og i et utvidet område på Totland. Hordaland skikrets ønsker at det etableres et produksjonsanlegg for snø i anlegget.

Det er behov for å rehabilitere garasje på Frotveit. I den anledning bør det ses på muligheter for å etablere en ny garasje i kombinasjon med garderobefasiliteter og publikumstoletter.

Et rulleskianlegg vurderes utviklet i byen og/eller i en av nabokommunene som interkommunalt prosjekt, gjerne som en del av en idrettspark. Muligheter for å kombinere skiskyting som en del av anlegget skal vurderes. Området for et rulleskianlegg søkes alternativt løst gjennom rullering av KPA og eller i samarbeid med omkringliggende kommuner.

For å aktivisere og gi skiglade bergensere tilgang til skispor i nærmiljøene, vurderes det som positivt

å se på muligheter for å etablere en mobil løsning med snøscooter på tilhenger som kan legge skispor i parker og turveier som ikke brøytes for snø.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at ski- og løypenettet på Totland og Frotveit videreutvikles fortløpende innenfor rammen av avsatt sekkepost til formålet. Eierskap og avtaleverket for løypenettet på skiløypene anbefales avklart slik at området kan videreutvikles som ski- og skiskytteranlegg for sommer og vinterbruk. Byrådet ønsker videre at Bergen kommune skal se på muligheten for tomtekjøp der skiløypene går i dag, samt eventuelt utvidelser av løypenettet. I denne sammenheng bør muligheten for parkering inngå. Byrådet ser positivt på behovet for en ny garasje i kombinasjon med garderober og publikumstoletter på Frotveit. Dette vil i første omgang bli utredet som grunnlag for videre beslutning.

Byrådet anbefaler at det etableres et mobilt opplegg for legging av skispor med snøscooter i eksisterende og kommende turveger og friområder/parker som ikke brøytes om vinteren. Dette vil skape muligheter for skiaktivitet for barn,

unge og familier i nærmiljøene. Eksempelvis er Storetveitmarken egnet for formålet. Avklaring med Bymiljøetaten må foretas før tiltaket kan iverksettes.

Innspill er omtalt, drøftet og konkludert under anleggskapittelet under kategorien skiløyper.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Nattland skole

Ny 7' er bane søkes utviklet på areal i tilknytning til Nattland skole. Prosjektet inngår i skoleprosjektet og kan realiseres i 2017/18. Det forutsettes at det legges kunstgress på banen finansiert over idrettsinvesteringer.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Ut i fra de behovene som har synliggjort seg for fotballaktivitet i Sædalen og omegn, så anbefaler Byrådet at det legges kunstgress på den nye ballbanen på Nattland. Byrådet forutsetter at garderobes i tilknytning til Nattland skole kan benyttes av fotballspillere. Kostnadsberegninger for prosjektet er blitt noe høyere enn tidligere antatt.

Byrådet har i tilleggsinnstilling til budsjett 2017 foreslått en styrking på kr. 2 mill. for å løse dette prosjektet. Det er tidligere avsatt kr. 4 mill. i 2016 og kr. 6 mill. i innstilling 1 til budsjett 2017.

Byrådets konklusjon

I vedtatt budsjett 2017 er det avsatt totalt kr. 11 mill. til kunstgress på den nye ballbanen på Nattland og permanentgjøring av paviljong.

Byrådets konklusjon er ellers i identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger.

Kalandseid idrettshall (KIL hallen)

Kalandseid IL har ønsker og planer om tilbygg til eksisterende idrettshall på Kaland. Planene er ikke realitetsbehandlet av BBSI ved Idrettsseksjonen.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet vil se på løsninger for at Kaland IL kan få et tilbygg til KIL hallen. Det forutsettes at planene gjennomføres i privat regi, men man er positiv til å tilrettelegge for dette gjennom feste/-leieavtale.

Innspill til høringsutkastet

Plan og bygningsetaten viser til at idrettsbaner og idrettshall sammen med Kaland skole er vist som «offentlig formål» i gjeldende KPA er uregulert. Ved kommende rullering av KPA må det vurderes om skole- og idrettsformål skal vises som «bebyggelse og anlegg» eller «offentlig formål».

Drøfting av innspill

Byrådet tar innspillet fra Plan- og bygningsetaten til etterretning.

Byrådets konklusjon

Byrådet ser på lang sikt et behov for at det aktuelle området avklares reguleringsmessig.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

INNHold

Vurderinger og anbefalinger på lang sikt 2022 – 2027:

Slåtthaug isbane

Prosjektet sees i sammenheng med gjennomføring av handlingsplan1-3 idrettsbygg 2014. Nye garderobeservicearealer ved Slåtthaug isbane kan gjennomføres på en slik måte at de kan inngå i en fremtidig skøyte-/ishall eller at det gjennomføres som et helhetlig prosjekt. Finansierings- og utbyggingsmodell vil være avgjørende for mulig realisering av prosjekt som inkluderer tak over anlegget. Det anbefales i denne saken at en ishall med tak må løses som et prosjekt i idrettens egenregi, men hvor Bergen kommune kan vurdere å inngå en langsiktig bruksavtale for å sikre bruk til idrett, barnehager, skoler og for allmenheten samt bistå idretten (Fana IL/isdrettene) i planlegging/prosjektering av en fremtidig løsning for Slåtthaug isbane.

Drøfting av innspill

Se avsnitt om Slåtthaug idrettspark under Fana bydel.

Byrådets konklusjon

For å innfri rekkefølgekrav i gjeldende reguleringsplan som åpner for en eventuell fremtidig utbygging av tak over isbanen, er det i budsjett 2016 avsatt kr. 6,2 mill. over sekkepost idrettsplan. I vedtatt budsjett 2017 er det avsatt ytterligere kr. 68,8 mill. til innfrielse av rekkefølgekravene.

Nordåsvannet ro- og padleanlegg

Gjennomføring av den landbaserte og byutviklingsmessige delen av prosjektet. Omfang og utbyggingsmodell avklares i første del av planperioden.

Viser til utfyllende omtale, drøfting og konklusjon under kapittel 6, anleggskategori vannsport.

Hordnesskogen

Hordnesskogen er et populært turområde i Fana bydel. En eventuell godsterminal vil legge begrensninger på bruk av dagens område. Videre bruk og utvikling må sees i sammenheng med planer for en eventuell fremtidig godsterminal. Dersom staten legger godsterminalen i deler av Hordnesskogen har Bergen bystyre i sak 148-16, forutsatt en reetablering av skog/friluftsområdet og turløyper.

Stavollen idrettspark

IL Bjarg ønsker, i privat regi, å bygge en ny idrettshall. Byrådet ser positivt på IL Bjarg sine planer og vil vurdere dette når det foreligger et konkretisert prosjekt.

Innspill til idrettsplanen om garderobe-klubblokaliteter og turvei i Kringlebotn Kringlebotn Idrettslag ønsker at det blir lagt til rette for at Kringlebotn IL kan etablere et klubbhus i umiddelbar nærhet av ballbanen i Kringlebotn. Det er også et ønske om at dagens sti mellom Nattland/Sædalen og Kringlebotn/Sandalen oppgraderes med lys for å lette gjensidig bruk av idrettsanlegg spesielt vinterstid.

Drøfting av innspill

Lys på dagens sti mellom Kringlebotn/Sandalen og Nattland/Sædalen vil være i tråd med byens strategi om å være en gå- og sykkelby. Det vil gi økt bruk høst og vinter samt bidra til å skape trygg tilkomst til idrettsanlegg i området.

Fotballanlegget er anlagt uten garderober og det har vært forutsatt at garderobene ved Kringlebotn skole skulle fungere som fotballgarderober. Idrettslagets ønsker om å etablere klubbhus ved anlegget vil kunne styrke idrettslagets rolle og idrettsanlegget som en god og trygg møteplass for befolkningen i området.

Byrådets konklusjon

Byrådet vil gå i dialog med idrettslaget for å avklare mulighetene for idrettslagets ønsker om klubbhus i tilknytning til fotballbanen. Kringlebotn IL får realisere klubbhus i området tilknyttet fotballbane på Kringlebotn dersom dette kan løses på kommunalt areal.

Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Kringlebotn IL.

Byrådet utreder planer for lyssetting av sti mellom Nattland/Sædalen og Kringlebotn/Sandalen og vurderer innarbeiding av dette i rullering av handlings- og økonomiplan 2018-2021.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

INNHold

Fyllingsdalen bydel

Barn og unge under 19 år utgjør i 2016 29,9 % av befolkningen i Fyllingsdalen, og andelen vil i perioden (2016-2025) reduseres noe til 27,7 % i følge befolkningsprognosene for Bergen kommune.

- Befolkning totalt
Innbyggere i 2016: 27619
Prognose for 2025: 31769
Endring 4150
- Barn og unge under 19 år
Antall i 2016: 8264
Prognose for 2025: 8785
Endring 521

Bydelen er omkranset av gode turmuligheter alt fra Kanadaskogen til Damsgårdsfjellet og Løvestakken.

Bydelen har levekårsutfordringer i flere områder som krever særlig oppmerksomhet. Dette bør tas hensyn til i videre arbeid med utvikling og prioritering av aktiviteter og anlegg i bydelen.

Bydelen har et stort idrettslag som har mottatt basistilskudd, dette er Bønes IL.

I planperioden har det skjedd endringer i idrettslags-strukturen i Fyllingsdalen gjennom sammenslåing av Fyllingen Fotball og Løv Ham Fotball, samt oppsplitting av Fyllingen Håndball.

I forrige planperiode har det vært følgende anleggsprosjekter i bydelen fordelt på de ulike hovedkategorier anlegg:

	Fyllingsdalen
Fotballanlegg	7
Friidrettsanlegg	1
Fysak/aktivitetsbygg	1
Idretts- og flerbrukshaller	2
Isanlegg	0
Garderobebygg/klubblokalteter	1
Ski, tur, trenings og lysløyper	0
Spesialhaller	0
Svømme og badeanlegg	0
Nærmiljøanlegg	8
Andre anlegg	2
Samlet antall anlegg	22

De største idrettsanleggene som er ferdigstilt i perioden er:

- Fyllingsdalen stadion er rehabilitert og oppgradert med fast dekke friidrett og til kunstgress på fotballbanen.
- Bønes arena, idrettshall ved Bønes skole er ferdigstilt og tatt i bruk.
- Kunstgresset på banen ved Fjellsdalen skole er skiftet ut.
- Det er utviklet nærmiljøanlegg mellom Ortun skole og idrettsanlegg som nå gjør området til en attraktiv idrettspark.
- Tennisbanen på Varden idrettspark er rustet opp igjen og fungerer som et nærmiljøanlegg.

Det er også gjennomført flere aktivitetstiltak i områder med levekårsutfordringer.

Fra forrige IP gjenstår følgende prosjekter:

- Ombygging av Fyllingsdalen idrettshall.

Utfordringer og vurderinger i perioden 2016 - 2021:

I tråd med skolebruksplanen vil byrådet løfte frem levekårsområder også i forbindelse med idrettsplanen og da spesielt i retning Fyllingsdalen nord.

Svømmehaller ved Ortun skole og Løvås skole

Tilstandsrapporter for basseng ved skoler viser behov for rehabilitering og utvikling av svømmebassengene ved Ortun skole og Løvås skole.

Ved Ortun skole er fasaden rehabilitert i 2010/2011. Teknisk anlegg rehabilitert på 90-tallet. Garderober og bassengområde er fra byggeår og må totalrehabiliteres for å tilfredsstille forskriftskrav.

Ved Løvås skole er fasaden rehabilitert i 2010/2011. Anlegget (teknisk anlegg, garderober, bassengområde) må totalrehabiliteres for å tilfredsstille forskriftskrav.

I skolebruksplanen er begge bassengene vedtatt videreført.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at Ortun svømmebasseng (25m) i tråd med tilstandskartleggingen rehabiliteres og oppgraderes med sikte på utvidet kapasitet og økt brukstid samt bedre kvalitet for svømmeopplæringen, idretten og publikum.

Byrådet foreslår å utrede et nytt svømmebasseng i Laksevåg bydel. Opplæringsbassenget på 12,5 meter i Løvås skole er forbi sin tekniske levetid og det foreslås avviklet når nytt basseng er realisert. Bruken av dette sees opp mot oppgradering og utvidelse av Ortun svømmehall.

Byrådets konklusjon

Opplæringsbassenget på 12,5 meter i Løvås skole avvikles når nytt basseng i Laksevåg bydel er realisert. Ortun svømmehall oppgraderes.

Fyllingsdalen idrettshall

Handlingsplan1-3 idrettsbygg 2014 viser behov for rehabilitering og utvikling av Fyllingsdalen idrettshall. Utbygging av Fyllingsdalen idrettshall inngår i planer for et felles idretts- og kulturbygg.

Fysakelementer, arealer til bordtennis og kampsport inngikk i opprinnelig planlegging og prosjektering. Utredninger viser at det er muligheter for et kombinasjonsbygg hvor idretten og kultur samarbeider. Men det er utfordringer knyttet til kostnader for oppgradering/ombygging, og det gir en økonomisk konsekvens som kan vanskeliggjøre en utbygging i tråd med opprinnelig ide og plan.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet mener det er nødvendig å utrede nærmere hvilket behov kulturen i Fyllingsdalen bydel har. Derfor er det i september 2016 satt i gang en behovsanalyse fra byrådsavdeling for klima, kultur og næring. Idrettens behov er det redegjort for og disse vil bli ivaretatt i den videre prosessen av byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett. I påvente av denne behovsanalysen vil byrådet avvente planene om et felles idretts- og kulturbygg. Aktiviteten i Fyllingsdalen idrettshall vil videreføres som vanlig frem til ytterligere avklaringer.

Innspill til høringsutkastet

Plan og bygningsetaten har gitt innspill om at Fyllingsdalen idrettspark er vist som idrettsformål i KPA. Det pågår arbeid med områdereguleringsplan for Fyllingsdalen sentrale deler (63860000), planprogram ble vedtatt 27. august 2015. Eventuell endring av arealformål i KPA i dette området og utpeking av erstatningsareal vil avvente vedtak av reguleringsplan.

Idrettslagene Fjellkameratene, kampsportklubben Champion melder i sine innspill akutt behov for lokaler, fasiliteter og treningstid. De ønsker at prosjektet Fyllingsdalen idrettshall løses med et tilbygg slik det opprinnelig var planlagt.

Drøfting av innspill

Utvikling av dagens idrettsarealer rund Fyllingsdalen idrettspark må sees i sammenheng med områdereguleringsplan for Fyllingsdalen sentrale deler. Dagens utendørs idrettsarealer er nylig oppgradert og idrettsparken dekker samlet et stort behov for idrettsaktiviteter i sentrale deler av Fyllingsdalen. Flere skoler benytter seg av hele idrettsparken daglig.

Behovsanalysen fra kultur foreligger ennå ikke og idrettens behov er det redegjort for. Deler av behovet kan muligens løses gjennom ombygging av eksisterende klubblokaliteter i Varden idrettspark. Dagens klubbhus (2.etasje) for tidligere Fyllingen IL omfatter også garderober i første etasje eid av Bergen kommune. Endringer i idrettslagsstrukturen i Fyllingsdalen bydel har medført at idrettslaget som eier deler av bygget har ønske om at Bergen kommune skal overta hele bygget. Dette åpner for en annen idrettslig bruk av bygget og andre bygg i Varden idrettspark. Det vil være naturlig å gå dialog med idrettslagene om fremtidig bruk av disse lokalene.

INNHold

For ombygging av bygg i Varden idrettspark har byrådet innarbeidet i tilleggsinnstilling til budsjett 2017 kr. 4 mill. til formålet Dette vil åpne for muligheter for idretter som i dag har lite tilfredsstillende treningslokaler i bydelen. Dette sees også i sammenheng med øvrig bygningsmasse i idrettsparken.

Byrådets konklusjon

Behovene til kampsportmiljøet vil byrådet i første omgang søke å løse ved en ombygging/omdisponering av eksisterende bygningsmasse i Varden idrettspark. I vedtatt budsjett 2017 er det lagt inn kr. 4 mill. til formålet.

Behovene til bordtennismiljøet vil vurderes i forbindelse med andre aktuelle nybygg/ombygginger som eksempelvis ny hall i Alvøen eller at de blir værende i Fyllingsdalen idrettshall. Dette vil utredes nærmere.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Lynghaugparken

Det er etablert to avlastningsskoler i Lynghaugparken mellom Løvås skole og Lynghaug skole. Samtidig ligger Seljedalen skole i nærheten. Dette har gitt behov for å styrke anleggssituasjonen i område. Eventuelle utbygginger i området er svært utfordrende pga. grunnforholdene.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet ser at det er et sterkt behov for å styrke anleggssituasjonen i Fyllingsdalen nord og se på mulighetene for å etablere nærmiljøanlegg som «Friplassen» og «Møteplassen» i området.

Innspill til høringsutkastet

Plan og bygningsetaten viser til at Lynghaugparken er vist som Grønnstruktur i KPA. Nærmiljøanlegg vises ikke som idrettsformål i KPA. Området inngår for øvrig i Områdereguleringsplan for Fyllingsdalen sentrale deler (63860000).

Løv – Ham Fotball har spilt inn ønsker om å utvikle ballbane i Lynghaugparken, en bane klubben opplyser de bidro på dugnad med å anlegge på slutten av 1970 – tallet. Klubben ønsker vederlagsfri festeavtale/leieavtale for banen med tilknyttet område. Klubben vil legge kunstgress, utvide banen noe og mener selv å kunne finansiere banen.

Idrettslaget Fjell-Kameraterne har sammen med Hordaland Bandykrets startet en dialog med Mascot Bowling om ønsket om å bygge et anlegg for flere idretter i Lynghaugparken. Tanken bak er å ivareta idretter med vanskelig anleggstilgang, som for eksempel bowling, innebandy, bordtennis, bueskyting m.fl.

INNHold

Drøfting av innspill

Ballbanen i Lynghaugparken forvaltes i dag av Bymiljøetaten (tidligere Grønn etat). Området har krevende og utfordrende grunnforhold og det vil være heftet stor usikkerhet til hvorvidt det er mulig å foreta de grep klubben ønsker. Dersom klubb vil ta den risikoen kan prosjektet rigges som for Hop ballbane der klubb gis langsiktig leieavtale. Internt i Bergen kommune vil det måtte være Bymiljøetaten som avklarer et slikt prosjekt med Løv – Ham. Det vil være en forutsetning at områdereguleringsplanen for Fyllingsdalen sentrale deler viser muligheter for å realisere ønskene til idrettslaget og at idrettslaget selv vil stå for finansiering av tiltaket.

Innspillet om et anlegg for flere idretter i Lynghaugparken vurderes som todelt. Det ene er at disse idrettene ønsker tilgang til lokaler som i større grad ivaretar deres behov. For det andre kommer de frem med en ide om å legge et slikt anlegg i et særdeles vanskelig område hva gjelder grunnforhold med mer. Det vurderes at disse idrettenes behov heller må ivaretas andre steder i bydelen/byen.

Byrådets konklusjon

Byrådet ser positivt på Løv – Ham IL ønsker om oppgradering og utvidelse, og vil be idrettslaget, sammen med Bymiljøetaten om å vurdere hvorvidt prosjektet er gjennomførbart. Dersom det blir enighet om at prosjektet kan gjennomføres og klubben vil ta risikoen, kan det gis langsiktig vederlagsfri leieavtale/festeavtale.

Byrådet kan ikke anbefale Lynghaugparken som egnet lokalitet for ny idrettshall og vil vurdere behovene.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Varden idrettspark

Varden Idrettspark har et grusareal samt tennisbane og tilstøtende areal som kan anvendes til idrettsformål/ nærmiljøanlegg. Tennisbanen er rehabilitert i 2016, og fremstår i dag i god stand. For å dekke behov i nordre deler av Ytrebygda bydel bør en utvikling av grusbanen til kunstgress vurderes. En utvikling/ rehabilitering av grus-/ parkeringsareal i nedre del av idrettsparken til alternative idrettsformål/ nærmiljøanlegg bør også vurderes.

Det vurderes også som aktuelt å utvikle området som i dag består av en ballbane grus/ parkeringsområde nord for Varden Amfi. Området vil kunne være egnet som areal til et enklere idrettsbygg eller som utendørs fleridrettsområde.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler å videreutvikle Varden idrettspark med at eksisterende grusbane får kunstgress og at mer brukstid i idrettsparken blant annet skal møte kapasitetsutfordringene i nordre deler av Ytrebygda bydel. Byrådet ser også positivt på å videreutvikle grus-/ parkeringsområde nord for Varden Amfi. Utbygging og finansieringsmodell må vurderes i økonomiplanarbeidet.

Innspill til høringsutkastet

Dagens klubbhus (2.etasje) for tidligere Fyllingen IL omfatter også garderober i første etasje eid av Bergen kommune. Endringer i idrettslagsstrukturen i Fyllingsdalen bydel har medført at idrettslaget som eier deler av bygget har ønske om at Bergen kommune skal overta hele bygget.

NFF Hordaland ønsker at det legges kunstgress på eksisterende grusbane i Varden Idrettspark. FK Fyllingsdalen har per i dag bra anleggsdekning ift sin aktivitet, men denne banen vil kunne benyttes til generell voksenaktivitet, og eller dekke noe av Søreide ILs behov.

Varden idrettspark er vist som idrettsformål i KPA. Reguleringsplan for Varden idrettspark (11110200) ble vedtatt i 2005. Arealet nord for Varden amfi er vist som Grønnstruktur i KPA, med bakgrunn i at området er regulert til grønnstruktur og lekeplass i reguleringsplan fra 1963.

INNHold

Drøfting av innspill

Dersom Bergen kommune overtar bygget vil dette kunne åpne for en annen idrettslig bruk av bygget og andre bygg i idrettsparken. Dette vil åpne for muligheter for idretter som i dag har lite tilfredsstillende treningslokaler i bydelen. Dette sees også i sammenheng med øvrig bygningsmasse i idrettsparken.

Området nord for Varden amfi er vist som grønnstruktur i KPA, og området er regulert til grønnstruktur og lekeplass i reguleringsplan fra 1963. Området er i dag ikke i bruk som grønnstruktur eller lekeplasser, men inneholder en liten grusbane som er i dårlig forfatning. Det vil derfor være behov for å avklare planforutsetninger og hvilke tiltak som kan iverksettes innenfor gjeldende regulering. I vedtatt budsjett 2017 er omlegging av grusbane til kunstgress lagt inn for blant annet å ivareta deler av behovet i Ytrebygda bydel.

Byrådets konklusjon

Byrådet foreslår en ombygging av klubblokaler i idrettsparken til andre idrettsformål og det er i vedtatt budsjett 2017 lagt inn en avsetning på kr. 4 mill. til formålet.

I vedtatt budsjett 2017, er det lagt inn en avsetning på kr. 7,5 mill. til omlegging fra grus til kunstgress på bane i Varden idrettspark. Spillemidler på kr. 2,5 mill. kommer i tillegg. Dette vil gi økt brukstid som blant annet kan møte kapasitetsutfordringene i nordre deler av Ytrebygda bydel.

Byrådet vil videreutvikle området nord for Varden amfi i samspill med lokale behov og faste brukere av idrettsparken.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Bønes idrettsanlegg ved Fjelldalen skole og Bønes skole

Handlingsplan1-3 idrettsbygg 2014 for Bønes idrettsanlegg ved Fjelldalen skole viser at tilstanden er jevnt god, men det er vedlikeholdsbehov på garderobebygget. Det er i møter med idretten kommet inn ønsker om å utvikle arealet ved Bøneshallen til nærmiljøanlegg.

Grusbanen ved Bønes skole er tidligere oppgradert med ny oppbygging og drenering. Banens mål er mindre enn en fullverdig 11'erbane. Bønes idrettslag har ønsker om å legge kunstgress på denne banen. Bønes skole har også ønsker om en ballbinge på uteplassen mellom skolen og Bønes arena.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

De anbefales at Bønes idrettsanlegg oppgraderes innenfor rammen av vedlikeholdsplanen (handlingsplan1-3 idrettsbygg). Byrådet er positiv til å videreutvikle idrettsanlegget på Bønes med nærmiljøanlegg i samarbeid med idretten. Utbyggings- og finansieringsmodell må avklares i økonomiplanarbeidet.

Byrådet anbefaler å oppgradere grusbane ved Bønes skole til kunstgress i samarbeid med

idretten. Videre anbefaler byrådet at skolens uteareal vurderes i sammenheng med årlige midler på budsjettet til oppgradering av skolenes uteområder. Prosjektet avklares i rullering av økonomiplan.

Innspill til høringsutkastet

Bønes basketballklubb og Bønes idrettslag har spilt inn ønsker om å bygge om ståtribune til sittetribune i Bøneshallen.

Kråkenes idrettslag ønsker å utvikle 9-erbane på eksisterende grusbane ved Bønes skole. Bønes skole og SFO vil ha stort utbytte sammen med idrettslagene.

NFF Hordaland ønsker at det blir lagt kunstgress på dagens grusbane ved Bønes skole.

Drøfting av innspill

I forbindelse med handlingsplan 1-3 vil det bli vurdert mulighetene for en enkel ombygging av ståtribuner til sittetribune i Bøneshallen. Grusbanen ved Bønes skole er allerede omtalt i høringsutkastet.

Byrådets konklusjon

Innspill om tribuneløsning i Bøneshallen vil bli vurdert i forbindelse med oppfølging av vedlikeholdsplanen for idrettsbygg.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

INNHOLD

FOTO: KURT FORSBERG

Laksevåg bydel

Barn og unge under 19 år utgjør i dag 23,4 % av befolkningen i Laksevåg, og andelen vil i perioden (2016-2025) reduseres noe til 22,8 % i følge befolkningsprognoser for Bergen kommune.

- Befolkning totalt
Innbyggere i 2016: 40020
Prognose for 2025: 42922
Endring 2902
- Barn og unge under 19 år
Antall i 2016: 9365
Prognose for 2025: 9792
Endring 427

Det er i forrige periode gjennomført flere aktivitets- og anleggstiltak i områder med levekårsutfordringer. Bydelen har levekårsutfordringer som krever særlig oppmerksomhet og som bør hensynstas i videre arbeid med utvikling og prioritering av aktiviteter og anlegg i bydelen. Per 2016 er Ytre Laksevåg et område i bydelen som er definert spesielt for områdesatsing i Bergen kommune. Det pågår arbeid med områdeplan for deler av bydelen.

Deler av bydelen har særlig knapphet på areal for anleggsutvikling innen idrett. På den andre

siden har bydelen nærhet til sjø og fjell. Tilgangen til fjellet er relativt bra, men til sjø er den mer utfordrende. I området rundt Alvøen idrettspark er det gode turløyper med potensiale for ytterligere videreutvikling.

Bydelen har et idrettslag som har mottatt basistilskudd. Dette er Loddefjord IL. Idrettslaget omfattes videre av denne ordningen fra og med 2016.

Det er vedtatt å rive bassengene ved Holen og Damsgård skole. Ved oppbygging av de samme skolene inngår planer for en mindre idrettshall ved Holen skole og kroppsøvingsarealer ved Damsgård skole.

Walterhallen ved Laksevågshallen ble permanent stengt i 2015 pga. stor forekomst av radon.

I forrige planperiode har det vært følgende anleggsprosjekter i bydelen fordelt på de ulike hovedkategorier anlegg:

	Laksevåg
Fotballanlegg	9
Friidrettsanlegg	2
Fysak/aktivitetsbygg	1
Idretts- og flerbrukshaller	2
Isanlegg	0
Garderobebygg/klubblokalteter	1
Ski, tur, trenings og lysløyper	0
Spesialhaller	0
Svømme og badeanlegg	1
Nærmiljøanlegg	15
Andre anlegg	0
Samlet antall anlegg	31

De største idrettsanleggene som er ferdigstilt i perioden er:

- Nygårdsmyren stadion ble ferdigstilt i 2011, oppgradert fra grus til kunstgress og fast dekke på løpebane. Olsvikbanen er oppgradert fra grus til kunstgress.
- Lyngbøbanen har hatt en utskiftning av kunstgresset.
- Vadmyrabanen har hatt en utskiftning av kunstgresset og fått nytt flomlys.
- Det skiftes kunstgress på Mathopen idrettsplass høsten 2016. Banen blir noe utvidet.
- Tjønne liten og stor fotballbane er oppgradert fra grus til kunstgress. Frøya allianseidrettslag har inngått en festeavtale på kommunal grunn, for utbygging av ny basketballhall. Prosjektene er finansiert via privat giver.

Fra forrige IP gjenstår følgende prosjekter:

- Laksevågshallen nybygg med spesialanlegg for turn og bordtennis.
- Arena vest i Alvøen idrettspark.
- Nærmiljøanlegg ved Alvøen idrettspark og Laksevågshallen.

Utfordringer i perioden 2017 - 2027:

Alvøen idrettspark

Alvøen Idrettspark har stort potensiale for videreutvikling. Fra forrige IP gjenstår Alvøen idrettshall, planlagt som Arena vest. Alvøen skole som ligger i gåavstand fra idrettsparken, har en liten idrettshall som oppfyller skolens behov for gymfasiliteter. Dersom en stor arena skal realiseres må alternative formål for dagtidsbruk utredes. En av landets beste bordtennisklubber er allerede lokalisert i bydelen, Laksevåg bordtennisklubb. Klubben har et stort behov for tilgang til lokaliteter og et av flere alternativer, kan være at Arena vest i Alvøen også inkluderer bordtennisareal. Utbyggings- og finansieringsmodeller for prosjektet er ikke avklart og må vurderes i videre økonomiplanarbeid.

Alvøen idrettspark har stort potensiale for videreutvikling av ski- og turløyper. Hordaland skikrets ønsker at det utvikles rulleskianlegg som en del av området. Idrettsparkens lokalitet er særlig aktuell i et folkehelseperspektiv for voksne og eldre med en nærhet til gode turområder.

Alvøen idrettspark har potensiale for å bli utviklet til en idrettspark der det legges spesielt

til rette for ulike målgrupper med spesielle behov, eksempelvis fysisk funksjonshemmede og målgrupper som kan bruke idrettsparken på dagtid. Idretter som sokner til Alvøen idrettspark har stor rekruttering fra områder med levekårsutfordringer. Utviklingen av idrettsparken med ny idrettshall vil kunne forsterke og åpne for økt inkludering.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler å holde prioriteringsrekkefølgen i byrådets plattform for nye idrettsanlegg. Det vil si at når Stemmemyren er utviklet som anlegg for topp- og breddefotball vil byrådet deretter prioritere idrettshall i Alvøen. Byrådet vil se på mulighetene for å legge til rette for brukergrupper med spesielle behov i idrettsparken.

Innspill til høringsutkastet

Laksevåg bordtennisklubb har et primærønske om en sidehall til bordtennis ved den nye planlagte Alvøen idrettshall. Hallen ønskes på kortsiden av idrettshallen, og den bør være ca. 300kvm med 4m høyde. Det er ønskelig med en egen inngang til treningshallen, men også en inngang direkte inn til idrettshallen.

Loddefjord IL ber i høringsinnspill om at det i forbindelse med utbygging/nybygg ved Alvøen skole bevilges penger til opprusting av skolens uteareal, herunder idrettslagets grusbane (100×60m). Eksempelvis å legge kunstgress på deler av banen (minst 7-er bane, 60×40m) og tilrettelegge for nærmiljøaktiviteter på resten av arealet.

Alvøen idrettspark er vist som idrettsformål i KPA. Idrettsparken er regulert i plan 88000000 vedtatt i 1990, det er satt av areal til idrettshall i reguleringsplanen. Ski- og turløypen i tilknytting til idrettsparken er vist som idrettsanlegg i KPA.

Drøfting av innspill

Lokalisering gjør at det bør sees på muligheter for å legge til rette for brukergrupper som kan benytte idrettshallen på dagtid og som møteplass/knutepunkt for brukere av hele idrettsparken og turområdet. I tillegg til at idrettshallen bør inneholde muligheter for ballspill som håndball, volleyball, basketball, innebandy vil det være positivt med et tilleggsareal for bordtennis på ca. 350m². Dette vil kunne utvikle idrettsparken til en god og universell møteplass og aktivitetsarena for idrett, fysisk aktivitet og idrettslek både ute og inne. Det vil være naturlig å vurdere prosjektet i tråd med lav/middels kostnadsmodell som vil bety en enklere byggeløsning.

Det vurderes som positivt for barn- og unge i nærmiljøet å ruste opp dagens grusbane til kunstgress og nærmiljøaktiviteter. Dette må ses i sammenheng med videreutvikling av hele Alvøen idrettspark som en idrettspark for variert fysisk aktivitet, idrett og idrettslek. Området er regulert til formålet og vises som idrettsformål i KPA. Utbygging

kan ut fra planforutsetninger starte opp tidlig i planperioden.

Byrådets konklusjon

I vedtatt budsjett 2017 og handlings- og økonomiplan 2017 – 2020, er det avsatt midler fordelt på 2 år til ny idrettshall med tilleggsareal for bordtennis i Alvøen idrettspark med oppstart av arbeidet i 2017. I vedtatt budsjett er det avsatt kr. 30 mill. i 2017 over sekkepost handlingsplan 1 – 3 idrettsbygg med en ytterligere budsjettavsetning på kr. 10 mill. i 2018 over sekkepost « ny idrettsplan 2017 – 2027». Spillemidler kommer i tillegg.

Byrådet er positiv til innspillet fra Loddefjord IL om å utvikle bane ved Alvøen skole og se det i sammenheng med nærmiljøets behov for aktivitetsområder. Idrettslaget bes om å konkretisere prosjektet i samarbeid med byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett. Prosjektet må ses i sammenheng med videreutvikling av hele idrettsparken.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: KURT FORSBERG

Laksevåghallen

Laksevåghallen er rehabilitert innvendig (2010), men trenger omfattende ytre vedlikehold/utvikling. Det er blant annet mangler knyttet til universell utforming. Området rundt hallen har potensiale for nybygg/utvidelse til idrettsformål.

Det vurderes som et alternativ å rive deler av/ hele hallen og bygge ny hall med flerbruksmuligheter i kombinasjon med å tilby lokale aktører/ idrettslag å feste/kjøpe arealer for å utvikle mindre idrettsbygg, eksempelvis basishall turn og bordtennis. Et annet alternativ er å rive hele hallen og bygge nytt 25m svømmebasseng i tilknytning til en ny idrettshall/ ishall på området.

Areal for tilbygg/nybygg krever ny mindre reguleringsplan og vil tidligst kunne utbygges etter 2019/2020. Ulike utbyggings- og finansieringsmodeller må vurderes. Dersom det blir en privat utbygging vil Bergen kommune vurdere å inngå en langsiktig leieavtale for brukstid i nytt idrettsanlegg til bruk for organisert idrett, skole og helse. Omfanget må vurderes i forbindelse med økonomiplanarbeidet i Bergen. Eksisterende uteareal bør opprustes for egenorganisert bruk, eksempelvis skating m. fl.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet mener det er behov for et nytt basseng i Laksevåg bydel. Bassengene på Holen skole på 12,5 meter og Damsgård skole på 12,5 meter er avviklet i forbindelse med nybygging og rehabilitering. Laksevåghallen har et omfattende vedlikeholdsetterslep. Samtidig er den lokalisert sentralt mellom Indre og Ytre Laksevåg som er et godt utgangspunkt for å utvikle nye idrettsanlegg i bydelen. Byrådet anbefaler derfor at Laksevågshallen avvikles og at det utredes nytt svømmebasseng på tomten. Byrådet anbefaler også at det utredes muligheten for å etablere enten en idrettshall med flere mindre idrettsbygg som er ønsket av idrettslagene i område. Og/eller en ishall i tilknytning til et nytt svømmebasseng.

Innspill til høringsutkastet

Plan og bygningsetaten viser til at Laksevåg idrettshall ikke er vist som idrettsformål i KPA, derimot er idrettsanlegget ved Simonsviken vist som idrettsformål. Laksevåghallen er regulert til idrett i plan for Ytre Nygård fra 1964. Området inngår i mulighetsstudie for Laksevåg.

Laksevåg Turn og idrettslag ønsker en større turnhall i tilknytning til Laksevåghallen med et fotavtrykk på 2.760 m². En slik hall kan ha plass til mange andre aktiviteter utenom turn, f.eks. bordtennis, kampsport, dans, fekting, osv. Et svømmebasseng i tillegg vil være utfordrende og foreslås lokalisert til Laksevågneset. Det er også mottatt innspill fra Gubbelaget i LTI som forsterker idrettslagets synspunkter og som peker på utfordrende grunnforhold ved Laksevågshallen og at man bør vurdere fremtidig utvikling av blant annet svømmehall i tilknytning til andre utbyggingsområder i bydelen. Det foreslås konkret at kommune, idrettslag og utbyggingsaktør bør samarbeide for å

utvikle idretts- og kulturprosjekter i denne delen av bydelen.

Lyngbø SK vil sterkt fraråde at Laksevåghallen avvikles. Området rundt Laksevåghallen kan åpenbart utvikles i en retning som er ønskelig for mange, men klubben mener det er svært viktig at rekkefølgen på utviklingsprosjektene blir slik at skadevirkningene for brukerne blir minst mulig. Klubben ser for øvrig ikke bort fra at det kan være fornuftig å vurdere ytterligere rehabilitering av Laksevåghallen som alternativ til en helt ny (stor)hall.

Drøfting av innspill

Laksevåg idrettshall er ikke vist som idrettsformål i KPA. Hallen inngår i mulighetsstudie for Laksevåg. Utviklingsplaner for dette idrettsområdet vil kunne utløse ny reguleringsplan. Det vurderes som mulig å ivareta dagens brukere av Laksevåghallen i tillegg til utvikling av området tilknyttet dagens hall. Det vil være fornuftig å prosjektere og regulere området slik at dagens brukergrupper og nye kan bli ivaretatt. Det kan åpne for flere alternative utbyggingsmodeller som må avklares i videre planarbeid.

Innspillene vil bli tatt til vurdering i det videre planarbeid. Dersom arealet tåler en foreslått utvikling vurderes kombinasjonen idrettshall, turnhall og svømmehall som et betydelig løft for bydelen. Ishall i tillegg til nevnte funksjoner vil kunne være en miljømessig kvalitet også når det gjelder energi. Om arealet vil tåle fotavtrykk til disse formålene krever avklaring i videre prosess. Alternativt foreslått lokalitet for en svømmehall, idretts- og kulturprosjekter er

ikke vurdert og realitetsbehandlet i denne planen.

INNHOLD

Byrådets konklusjon

Det iverksettes arbeid med regulering av området i dialog med lokale idrettslag og andre brukergrupper på Laksevåg. Det skal videre utredes muligheter og alternative løsninger som kan ivareta dagens og morgendagens brukere. I dette inngår det både å se muligheter for en idrettshall, svømmehall, turnhall, møteplassfunksjoner og ishall etter denne prioriteringsrekkefølge.

Det er i budsjett 2017 satt av midler til oppstart av plan- og prosjektering for ovennevnte idrettsanlegg.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Kjøkkelvik skolebasseng

Tilstandsrapporter for basseng ved skoler viser behov for rehabilitering og utvikling av svømmebassengene ved Kjøkkelvik skole og Loddefjord skole. Begge er i skolebruksplanen foreslått videreført. Bassenget ved Kjøkkelvik skole ligger i skolebygget. Selv ved en oppgradering og rehabilitering vil det være store mangler knyttet til fremtidig bruk, drift og vedlikehold. For å kunne tilfredsstille forskriftskrav kreves det en total innvendig rehabilitering av tekniske anlegg, bassengområde og garderober. Tilstand for svømmebassenget vurderes som så dårlig at bassenget bør avvikles og vurderes ombygget til annet idrettsformål, eksempelvis spesialhall for bordtennis.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet foreslår å utrede et nytt svømmebasseng i Laksevåg bydel. Opplæringsbassenget på 16,5 meter i Kjøkkelvik skole er forbi sin tekniske levetid og det foreslås avviklet når nytt basseng er realisert. I forbindelse med at bassenget på Kjøkkelvik skole avvikles vil det bli frigjort areal som byrådet foreslår bygges om til andre idrettsformål. Det kan være aktuelt at bordtennismiljøet eller andre idretter får permanente lokaler her.

Innspill til høringsutkastet

Kjøkkelvik skole har ingen motforestillinger mot at skolebassenget blir avviklet når et nytt basseng står ferdig, såfremt det nye bassenget som skal bygges tar høyde for skolens behov for kapasitet i basseng.

Kjøkkelvik skole har tilgang til to enkle gymsaler i dag. Når svømmehallen nå foreslås nedlagt vil ikke Kjøkkelvik skole ha mulighet til å tilby den undervisningen som de er pålagt, med mindre skolen får tilgang på en ny gymsal eller flerbrukshall. Idrettsplanen foreslår å se på mulighetene for en flerbrukshall ved sandvolleyballbanen i Kjøkkelvik, men det kan være gunstig å se på mulighetene for å lokalisere en slik hall på grusbanen ved Kjøkkelvik skole. Det er også et ønske om ny kunstgressbane på den gamle grusbanen ved Gamle Kjøkkelvikveien.

INNHold

Drøfting av innspillet

Ved avvikling av bassenget vil arealet kunne bygges om til andre idrettsformål og gi skolen ekstra idrettsareal. Ny idrettshall utover dette er ikke et prioritert prosjekt i området.

Utvikling av nærmiljøanlegg i området sees positivt på og vil kunne gi området et løft. Det vil være naturlig å prioritere dette området for utvikling av nærmiljøanlegg med bakgrunn i mål og strategier i idrettsplanen. I vedtatt budsjett for 2017 er det avsatt kr. 10 mill. pluss spillemidler til nærmiljøanlegg. Valg av lokaliteter vil bli foretatt av byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett på bakgrunn av behov spilt inn fra idretten og skolene. Det vil være naturlig å vurdere et slikt anlegg i tilknytning til Kjøkkelvik skole.

Byrådets konklusjon

Byrådet vil se på mulighetene for å utvikle ulike nærmiljøanlegg på de av skolens foreslåtte lokaliteter.

I vedtatt budsjett 2017 er det satt av kr. 10 mill. til nærmiljøanlegg i 2017. Spillemidler kommer i tillegg.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet, men anser behovene for bordtennis som løst i Alvøen idrettspark hvor det i vedtatt budsjett for 2017 er satt av midler til en ny idrettshall med tilleggsareal for bordtennis.

FOTO: SIV TRONES

Tjønningen idrettsplass – Melkeplassen

Det pågår utbygging av en ny basketballhall i regi av Frøya allianseidrettslag på Tjønningen idrettspark. Det er ønskelig å videreutvikle idrettsparken som en variert aktivitetspark.

Det er under planlegging et aktivitetshus på Melkeplassen etter Fysak-light modell. Det vurderes om Øvre Fyllingsvei 35 kan bygges om til formålet. Det ble i 2016 satt av kr. 12,5 mill. til prosjektet. Det pågår utarbeidelse av et skisseprosjekt som vil danne grunnlag for vurdering av prosjektets realisering.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at revidert skisseprosjekt legges til grunn for vurdering av prosjektets realisering. Byrådet ønsker at Tjønningen idrettspark videreutvikles blant annet med ny basketballhall. Det skal videre vurderes å etablere nærmiljøanlegg som «Friplassen» eller «Møteplassen» på Melkeplassen.

Byrådets konklusjon

Byrådsavdeling for helse og omsorg ble i budsjettet for 2016 tilført midler til å flytte Hjelpemiddelhuset til nye og mer hensiktsmessige lokaler (innleie). Som en følge av dette blir bygget på Melkeplassen frigjort, og bygget er planlagt som et «Fysak light» prosjekt. Prosjektet har vært beheftet med stor usikkerhet og flere løsninger er vurdert. Det foreligger nå et faglig omforent og revidert skisseprosjekt fra EFU med en kostnad på kr. 30 mill. inkl. mva. Byrådet anbefaler at tiltaket gjennomføres for å møte levekårsutfordringene i bydelen og behovet for at barn og unge har en samlingsplass hvor de kan utøve egenorganisert aktivitet. Det er derfor i vedtatt budsjett 2017 satt av kr. 30 mill. til gjennomføring av planene for et aktivitetshus for barn og unge i bydelen. Spillemidler kommer i tillegg. Tiltaket vil være et viktig element i områdesatsingen.

Byrådet er positiv til arbeidet Frøya IL har gjort med arbeidet for basketballhall. Hallen er i samarbeid med Bergen kommune ferdigstilt på vederlagsfri

kommunalt festet areal og finansiert med privat gave, spillemidler og mva. refusjon.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Sandvolleyballanlegget Kjøkkelvik

Det er kommet innspill om å utvikle dagens aktivitetsområde som omfatter fem sandvolleyballbaner og eksisterende grusflate. Det kan vurderes at grusflaten utvikles til annet idrettsformål, eksempelvis sandvolleyballhall / flerbrukshall.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet foreslår at en ser på muligheten for en enkel sandvolleyballhall/ flerbrukshall som en videreutvikling av sandvolleyballanlegget i Kjøkkelvik.

Innspill til høringsutkastet

Lyderhorn Volleyballklubb ser med glede på at det er kommet innspill om oppgradering av sandvolley banene, og muligens en innendørs sandvolleyball bane, på den gamle grusbanen (ca. 45×30 meter). På denne banen er det plass til både en innendørs sandvolleybane og en vanlig innendørsbane. Stor utbygging av boligfelt på vestsiden av Lyderhorn kommer ikke til å minske trykket på treningstid.

Drøfting av innspill

Området som sandvolleyballbanene ligger på er vist som «grønnstruktur» i KPA, og er regulert som «friområde». Bygging av en eventuell hall vil utløse krav om reguleringsplan.

Byrådets konklusjon

Byrådet vil vurdere å regulere området til idrettsformål inkludert en enkel sandvolleyballhall.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Lyderhall / Kampsportshall Olsvik

Lyderhorn karateklubb har konkrete planer for bygging av egen kampsportshall i området. Klubben inngikk en avtale med Bergen kommune for nabotomten til Olsvikhallen. I forbindelse med etablering av en midlertidig barnehage på tomten ble prosjektet utsatt. Lyderhorn karateklubb står dermed uten areal for sitt prosjekt. Når nå den midlertidige barnehagen er borte bør en se på mulighetene for å tilrettelegge for at klubben får muligheter til å gjennomføre prosjektet, enten på denne eller annen lokalitet i bydelen.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at Bergen kommune i samarbeid med Lyderhorn karateklubb søker å finne tomt i bydelen slik at bygging av en kampsportshall i klubbens regi kan gjennomføres. Dersom man finner egnet kommunal tomt til formålet, foreslår byrådet at det inngås en vederlagsfri festeavtale med klubben.

Innspill til høringsutkastet

Stiftelsen Lyderhall ønsker i sitt innspill å få vurdert å få benytte bygningsmassen som ligger i at Olsvik Barnehage helt eller delvis skal legges ned. Bygningsmassen som da blir tom er av stor interesse for Stiftelsen Lyderhall. De mener at man med relativt enkle midler kan endre bygningene til hensiktsmessige lokaler. Dette vil også gi en innsparing fra kommunen, ettersom rivning eller flytting av barnehagen da blir unødvendig. Vi foreslår derfor at Stiftelsen Lyderhall tildeles bygningsmasse i den nedlagte barnehagen, alternativt egnet tomt i henhold til tidligere tilsagn fra Bergen Kommune.

Drøfting av innspill

I byrådssak 408/16 fremgår det at Olsvik barnehage er avviklet i sin helhet. I samme sak vurderer byrådet mulighet for å bygge kommunal barnehage for inntil 120 barn på tomten til Olsvik barnehage ved behov. Arealet som omtales er regulert til barnehage.

Deler av dagens bygningsmasse opplyses leid til Olsvik skole. Dersom det finnes ledig areal i bygningsmassen bør det på kort sikt vurderes muligheter for å disponere noe av dette til kampsport såfremt man finner det tilstrekkelig egnet.

På lang sikt bør det arbeides med å identifisere mulige tomtearealer til klubben i bydelen.

Byrådets konklusjon

Byrådet er positiv til at Bergen kommune sammen med Lyderhorn karateklubb/ Stiftelsen Lyderhall både på kort og lang sikt kan sikre arealer til videreutvikling av deres aktivitet i bydelen.

Byrådet vil i påvente av en langsiktig løsning vurdere en kortsiktig avtale om leie av eventuelle ledige arealer i eksisterende bygningsmasse på Olsvik.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Mathopen/ Hilleren

Liten kommunal ballbane på Mathopen/Hilleren er i dårlig forfatning og er ikke i bruk. Arealet har potensiale til å utvikles som et variert nærmiljøanlegg.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet ser positivt på ideen om å utvikle et variert nærmiljøanlegg på eksisterende ballbane på Mathopen/Hilleren.

Byrådets konklusjon

Byrådet ser positivt på ideen om å utvikle nærmiljøanlegg på eksisterende ballbane og vil be Bymiljøetaten og Idrettsservice om å avklare løsningsalternativ for videreutvikling av ballbanen i samarbeid med lokalt idrettslag og lokalmiljøet. Dersom det blir enighet om at idrettslaget skal utvikle banen ber byrådet om fullmakt til å inngå en vederlagsfri leie-/festeavtale som for tilsvarende prosjekter ellers.

Områdeplan for deler av Laksevåg bydel

Det pågår arbeid med Strategisk planprogram Laksevåg. Planområde strekker seg fra Puddefjordsbroen til Gravdal. Det er lite kommunalt areal tilgjengelig for eventuell utvikling av idrettsanlegg i området. Området ligger tett på sjø, men det mangler tilkomst til sjø for allmenheten. Det sees som et behov for å bedre tilgjengelighet og sikre mer areal for idrett og fysisk aktivitet, samt friluftsliv ved sjø. Området vil egne seg som sted for utsetting av kajaker ved å etablere brygger/kajakkhotell for befolkningen.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet er positiv til tiltak som vil styrke tilgang til areal og områder for idrett og fysisk aktivitet.

Innspill til høringsutkastet

Lyngbø sportsklubb ønsker en omregulering til idrettsformål av området umiddelbart nord for Lyngbø idrettspark.

Byrådsavdeling for sosial, bolig og områdesatsning viser til at det bør sikres areal og tilgjengelighet for friluftsliv ved sjø langs Laksevågssiden. De foreslår også at det bør tilrettelegges for etablering av eksempelvis kajakk-hotell.

Drøfting av innspill

Arbeidet med Strategisk planprogram Laksevåg dekker området fra Puddefjordsbroen til Gravdal. Det vil være aktuelt å se på muligheter for å se på nye arealer for idrett og friluftsliv. Det vil derfor være naturlig å se dette i sammenheng med hvilke anlegg man kan løse ved Laksevåghallen og hvilke anlegg man trenger nytt byggeland til. Så langt i arbeidet er det illustrert utviklingsplaner som også vil utløse behov for flere nærmiljøanlegg, idrettsanlegg og offentlige formål i planområdet.

Innspillene vurderes derfor å være relevante i videre planarbeid i tråd med høringsutkastet for idrettsplanen.

INNHold

INNHOLD

Byrådets konklusjoner

Byrådet vil se innspillene over i sammenheng med arbeidet med Strategisk planprogram Laksevåg som ledd i å løse behovene for ytterligere idrettsanlegg.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger.

FOTO: KURT FORSBERG

INNHold

FOTO: RUNE TITLESTAD

Ytrebygda bydel

Barn og unge under 19 år utgjør i 2016 29,9 % av befolkningen i Ytrebygda, og andelen vil i perioden (2016-2025) reduseres noe til 27,7 % i følge befolkningsprognosene for Bergen kommune.

- Befolkning totalt
Innbyggere i 2016: 27619
Prognose for 2025: 31769
Endring 4150
- Barn og unge under 19 år
Antall i 2016: 8264
Prognose for 2025: 8785
Endring 521

Bydelen har flere områder nær sjø som er utviklet til vannsportaktiviteter mm. Landbaserte turområder er i mindre grad utviklet i bydelen, men nærheten til Fana gjør at Hordnesskogen er et naturlig utfartsområde for deler av østre Ytrebygda. Bydelen er preget av stor bolig- og næringsutvikling, men har mangelfulle arealer satt av til idrett i tilknytning til etablerte og nye utbyggingsområder.

Bydelen har ett stort idrettslag som har mottatt basistilskudd fra Bergen kommune. Dette er

IL Gneist som fra 2016 videreføres innenfor modellen.

Prosjektet «Idrett Bergen Sør» er etablert i den forrige planperioden mellom idrettslagene Fana IL, Smørås IL, Kalandseid IL, IL Bjarg og IL Gneist. Formålet med prosjektet er å nå de de mindre fysiske aktive i samfunnet og å gi dem et lavterskeltilbud som kan være med å skape interesse for fysisk aktivitet, bedre helse og økt livskvalitet.

I forrige planperiode ble Søreide IL etablert som et fleridrettslag. Idrettslaget har vokst til over 700 medlemmer på kort tid. Søreide IL har gjennom stort pågangsmot fått etablert mindre ballbaner, inkludert parkering ved Søvikmarka. Det ble også etablert en stor idrettshall (håndball) fremfor en volleyballhall ved Søreide skole. Idrettshallen disponeres av idretten i Bergen etter avtale med Bergen kommune og halleier Skanska. Tilsynet forestås av Idrettsservice.

I forrige planperiode har det vært følgende anleggsprosjekter i bydelen fordelt på de ulike hovedkategorier anlegg:

	Ytrebygda
Fotballanlegg	7
Friidrettsanlegg	0
Fysak/aktivitetsbygg	0
Idretts- og flerbrukshaller	4
Isanlegg	0
Garderobebygg/klubblokalteter	0
Ski, tur, trenings og lysløyper	0
Spesialhaller	0
Svømme og badeanlegg	0
Nærmiljøanlegg	20
Andre anlegg	4
Samlet antall anlegg	35

De største idrettsanleggene som er ferdigstilt i perioden er:

- Fana Stadion. Det er bygget ny tribune og nytt arrangements-/mediebygg/treningslokaler.
- Høiehallen ved Fana Stadion er gjort mer tilgjengelig.
- Sandsli idrettspark har blitt utviklet med ny idrettshall som påbygg til eksisterende hall inkludert klatre- og turnarealer, kunstgressbaner og nærmiljøanlegg. Kunstgressbanen har hatt utfordringer og grunnarbeider og oppgradering av kunstgresset er utført.
- Ballbane på Petedalsmyren har vært utleid til parkeringsplass i forbindelse med store utbyggingsprosjekter i området. Banen ble oppgradert fra grus til kunstgress av IL Gneist og Søreide IL som har en festeavtale på tomten med Bergen kommune.
- Det har vært utfordringer knyttet til kunstgressbanen på Sandsli. Det er utført oppgraderinger av kunstgresset i 2016.
- Søreide idrettshall (stor) er bygget ved Søreide skole.
- Hjellestad seilforening har bygd nytt klubbhus i egen regi.
- Hjellestad Jet ski klubb har etablert eget klubbhus.

- Oppgradering fra grus til kunstgress på Dalenbanen på Hjellestad.
- Utskifting av kunstgress på Liland 1 i 2015.
- Utskifting av kunstgress på Stavollen 2 i 2016.
- Sletten ridesenter. Reguleringsplan er ferdigstilt av Bergen Rideklubb.
- Ridebane inkludert lys og stall er ferdigstilt på Stend jordbruksskole.
- Sikkerhetstiltak er gjennomført ved Fana Golfklubb etter pålegg.

Fra forrige IP gjenstår følgende prosjekter:

- Fana Stadion nærmiljøanlegg og videreutvikling av friidrettsanlegg/servicebygg mm.

Utfordringer og vurderinger i perioden 2017 - 2020:

Rå ungdomsskole

Fasaden ved svømmebassenget på Rå skole ble rehabilitert i 2010/2011. Svømmebassenget har behov for et nytt avfuktingsanlegg og en rehabilitering av det bassengtekniske anlegget for å tilfredsstille dagens forskriftskrav. Bassenget ble i skolebruksplanen vedtatt avviklet fra og med sommeren 2019.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet viser til skolebruksplanen og at det i forbindelse med at svømmebassenget ved Rå ungdomsskole avvikles skal det etableres en mindre idrettshall ved skolen.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

INNHold

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Flerbrukshall Tunesflaten

Det er et behov for økt idrettshallkapasitet i bydelen. Det ble i skolebruksplanen vedtatt å bygge et modulbygg for 200 elever med volleyballhall på Tunesflaten som vil fungere som en satellitt til Søråshøgda skole. Planene for et nytt idrettsbygg i tilknytning til skolen bør ses i sammenheng med idrettens behov for økt hallkapasitet.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at kommunen i samarbeid med idretten realiserer en flerbrukshall på tomten. Det vil si at prosjektet utvides fra en opprinnelig tenkt mindre idrettshall til en større idrettshall som også kan romme håndball.

Innspill til høringsutkastet

Plan og bygningsetaten viser til at reguleringsplan for Fagerheim (61010000), ble vedtatt i 2013. Reguleringsplanen åpner for bygging av flerbrukshall (under bakken) innenfor planområdet. I gjeldende KPA vises området som Offentlig formål (Tjenesteyting). Vil sannsynligvis endres til Senterområde.

Idrettslag, håndballregion og Råstølen Velforening har spilt inn ønske om at idrettshall ved Tunesflaten skole primært blir bygget som en stor idrettshall som også kan inneholde håndball (25m x 45 m). En større idrettshall vil kunne gi langt større kapasitet og et utvidet tilbud i et område i stor vekst. Fra velforeningen argumenteres det for at tidspunktet for realisering av hallen har større betydning enn størrelsen.

Drøfting av innspill

Tunesflaten idrettshall er ivaretatt innenfor dagens reguleringsplan som en idrettshall under bakken. Fremtidig løsning må avklares i det videre arbeidet med saken.

I tidligere økonomiplaner for Bergen kommune har det vært innarbeidet en mindre idrettshall (volleyballstørrelse) på Tunesflaten i forbindelse med ny skole.

For å møte idrettsutfordringer i bydelen og for å løse den fremtidige kabalen for idrettshaller som er foreslått i ny idrettsplan vil det være viktig å få realisert en stor idrettshall (håndballstørrelse) på Tunesflaten.

Byrådets konklusjon

Det er i vedtatt budsjett 2017 og handlings- og økonomiplan 2017 – 2020, lagt inn en økt avsetning innenfor økonomiplanperioden, til prosjekt idrettshall på Tunesflaten slik at det kan bygges som en større idrettshall (håndballstørrelse) med formål å dekke både idrettslige og lokale behov i tillegg til opplæringsbehov.

Bystyret har i vedtatt handlings- og økonomiplan 2017 – 2020 tilført ytterligere kr. 24 mill. til formålet fordelt over 2019 og 2020.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Søreide

I Søreide-området er det behov for nye idrettsanlegg, blant annet ny 11'er kunstgressbane. Kvistemyri er pekt på som anbefalt lokalitet for en fremtidig 11'er bane. Privat reguleringsprosess for gnr. 37 bnr. 4 m.fl. Kvistemyri med formål idrett og bolig ble igangsatt i 2014, men satt på vent i påvente av formålsavklaringer i ny KPA. Før reguleringsprosess idrett inkludert bolig kan starte opp må arealet vurderes i den sammenheng. Arealet må omdisponeres til «bebyggelse og anlegg» i kommuneplanens arealdel, før det eventuelt kan startes regulering til boligformål. Reguleringsarbeid kun for idrettsformål avventes inntil ovennevnte avklaringer er gjort i ny KPA.

Grunnforhold på Kvistemyri er svært utfordrende og det vil være kostbart å bygge ut. Behovet for junior- og voksenfotball på Søreide kan alternativt foregå enten i Varden idrettspark ved å oppgradere dagens grusbane til kunstgress og/eller det må finnes annet egnet tomteareal i området Kokstad/Sandsli/Liland.

I forbindelse med skolebruksplanen er det vedtatt å utrede ny ungdomsskole på Søreide. I den anledning har det kommet forslag om å etablere en ny kunstgressbane på taket til den nye skolen.

Ny 7'er bane på «Essotomten» i Søreide er under prosjektering og forventes utbygget i første del av planperioden. Fotballbanen inngår som en del av en utbyggingsavtale.

Søreide IL har planer om å utvide eksisterende fotballbane og videreutvikle området med flere nærmiljøanlegg kombinert med park.

Det arbeides med private planer for å utvikle eksisterende ballbane i Barkedalen. Tomten er eid av Bergen Tomteselskap. De private planene inneholder forslag om dobbel idrettshall og parkering i kjeller. På taket planlegges det en 11'er fotballbane. Planene er foreløpig på et idestadium, men kan vurderes som et alternativ til idrettshall annet sted i bydelen.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Det er store utfordringer med å realisere 11'er bane fotball i Søreide området. Kvistemyri 11'er bane på Søreide avventes til planavklaringer i ny KPA. Byrådet vurderer at en fotballbane på denne lokaliteten ikke er gjennomførbar innenfor de økonomiske investeringsrammer som er satt av til idrett i gjeldende økonomiplan.

Byrådet anbefaler å videreutvikle Varden idrettspark med at eksisterende grusbane får kunstgress og at mer brukstid i idrettsparken blant annet skal møte kapasitetsutfordringene i nordre deler av Ytrebygda bydel.

Byrådet anbefaler ikke å gå videre med forslaget om ny kunstgressbane på taket på den nye skolen på Søreide som er under utredning.

Byrådet ønsker å gjennomføre utbygging av 7'er kunstgressbane ved siden av nye Søreide ungdomsskole (Esso-tomten) i tråd med utbyggingsavtale.

Byrådet er positiv til Søreide ILs planer om å utvide eksisterende fotballbane og videreutvikle området med flere nærmiljøanlegg i Søvikmarken.

Byrådet vil vurdere planene for Barkedalen når det legges frem konkrete planer for prosjektet.

Innspill til høringsutkastet

Plan og bygningsetaten peker på at Kvistimyri vil bli vurdert i forbindelse med rullering av KPA. Områdereguleringsplan for Søreide ble vedtatt 2011. Den gamle Esso-tomten langs Steinsvikvegen er regulert til nærmiljøanlegg. I KPA er området avsatt til sentrumsområde.

Området ved Søvikmarka er avsatt til Grønnstruktur i KPA, og regulert til friområde/lekeområde i reguleringsplan for Søreide/Søvik/Steinsvik – planområde 10, vedtatt i 1990. Her er det tidligere frarådet utvidelse av ballbane på grunn av grunnforhold. Nærmiljøanlegg er i tråd med reguleringsformålet Friområde.

Søreide IL skriver i sitt innspill at det må jobbes videre med en løsning for å klargjøre en tomt for 11'er bane til Søreide IL i nærområdet til idrettslaget. Søreide IL vil ha utredet videreutvikling av Søvikområdet hvor idrettslaget i dag har etablert en kunstgressbane for 7'er fotball, Kvistimyri må utredes med tanke på tilrettelegging av tomt for 11'er bane

parallelt med at resterende tomteareal utnyttes til boligformål, at det ved ny ungdomsskole på Søreide, anlegges en 11'er bane som en integrert del av ny skole og næringsarealer på tomten til gamle Søreide Skole. Idrettslaget vil også at hallkapasiteten i Ytrebygda bydel må økes i takt med videre boligutbygging i bydelen.

Idrettslaget har i eget møte med Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett ved Idrettsseksjonen bedt om å få disponere den gamle skoletomten i sentrum av Søreide for etablering av en midlertidig fotballbane 9'er eller 11-erbane. Idrettslaget oppgir at de har mulig finansiering og kraft til å etablere den selv og stå for fremtidig bruk og drift. Idrettslaget er kjent med risikoen for at området er under vurdering som tomt for en eventuell ny ungdomsskole på Søreide og at en midlertidig bane ikke vil kunne påregnes støtte fra spillemiddelordningen.

NFF Hordaland mener at fotballbane 11er i Søreides nedslagsfelt må være en prioritert oppgave. De registrerer planens refleksjoner rundt at dette blir utfordrende, men håper det lar seg gjøre å finne en realistisk løsning.

Drøfting av innspill

Søreide IL har hatt en svært stor vekst etter at idrettslaget ble etablert i starten av forrige idrettsplan. Topografi og arealkrevende forhold har gjort det ytterst vanskelig å finne løsning både på kort og lang sikt for klubbens behov for 11er fotballbane og klubbhus.

Kvistimyri som areal for fotballbane kombinert med boligformål er spilt inn til arbeidet med ny KPA og forventes avklart i denne. Søvikmarken er blitt opparbeidet av idrettslaget etter avtale med Bergen kommune og dekker i dag et stort aktivitetsbehov for lokalbefolkningen. Idrettslaget søker nå om å få utvidet eksisterende fotballbane på dette område.

I vedtatt budsjett 2017 er det satt av kr.7,5 mill. til oppgradering fra grus til kunstgress på Varden idrettspark for blant annet å løse deler av behovene for fotballaktivitet i nordre deler av Ytrebygda. Spillemidler på kr. 2,5 mill. kommer i tillegg.

Det er sammenhengende god gang- og sykkelvei fra Søreide sentrum til Varden idrettspark, men kollektivtilbudet opplyses av idrettslaget til å være mindre tilpasset deres behov for å transportere spillere til Varden. De peker på at flertallet av spillere bor nærmere Sandsli enn Fyllingsdalen og at busstilbudet fra Søreide sentrum i stor grad går i retning Birkelandskiftet. Idrettslaget forventer at en eventuell flytting av aktivitet for ungdom vil medføre frafall og da gjerne ungdommer som man skulle sikret videre deltakelse for. Opplysninger som ligger på Skyss.no viser imidlertid at busstilbudet ikke er dårlig, eksempelvis fanger dagens linje 22 mellom Lagunen og Oasen og linje 50E gjennom Sandsli, opp store deler av de aktuelle områdene der barn og unge bor.

Idrettslagets primære ønske på kort sikt er å få leiet/festet den gamle skoletomten i Søreide sentrum for å anlegge en fotballbane der for en midlertidig periode. Det kan utløse krav av reguleringsmessig karakter og dette må avklares ettersom tiltaket vil gi bydelens barn og unge et tilbud de i dag i stor grad mangler.

Supplert med tilbudet om å benytte Varden idrettspark til de eldste og at idrettslaget er villig til å ta all risiko vil dette kunne være en god løsning for å løse kapasitetsutfordringer i denne delen av bydelen. Ettersom idrettslaget har egen finansiering og er villig til å ta all risiko, bør alle involverte aktører strekke seg langt for å bistå dem i realisering av et slikt prosjekt.

Kommunens bidrag vil være å inngå en vederlagsfri leie-/festeavtale etter modell som er benyttet ved/med Minde IL for Hopbanen i Fana bydel og avtale med idrettslagene IL Gneist og Søreide IL for banen på Petedalsmyren i Ytrebygda bydel.

Byrådets konklusjon

Søreide IL får mulighet til å etablere en midlertidig 11'er kunstgressbane på skoletomten til gamle Søreide skole, i påvente av utredning og kostnad for en ny ungdomsskole. Det forutsettes nødvendige godkjenninger. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri leieavtale med Søreide IL dersom tiltaket lar seg gjennomføre.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Fana stadion

Fana stadion er mye i bruk ettermiddag/kveld i utendørssesongen, men området er vurdert for lite i bruk på årsbasis. Det bør derfor vurderes tiltak for å øke bruken av området.

Hordaland Sykkelkrets ønsker å utvikle et innendørs treningsanlegg for sykkel på området i tilknytning til Fana stadion. Det er under ferdigstilling ny reguleringsplan for omkringliggende arealer til stadion i 2016. I denne vurderes en helhetlig arealdisponering som åpner for utvikling av et treningsanlegg sykkel (velodrom) inkludert areal for flere innendørsidretter, eksempelvis friidrett, ballspill, kampsport, turn, rackettidretter. Reguleringsplanen åpner også for en videreutvikling til mer og variert bruk til ulike utendørs idrettsaktiviteter i området, eksempelvis nærmiljøanlegg og arealer for mindre idretter. På denne måten vil området også bli en fin møteplass for bydelens befolkning. Prosjektet utløser rekkefølgekrav og som må løses som en del av gjennomføringen formålet treningsanlegg sykkel.

En sykkelvelodrom vil både kunne være en aktivitetsarena for rekruttering, mosjon, talentutvikling og toppidrett. I tillegg vil

anlegget være en arena for lokale, regionale og nasjonale sykkelkonkurranser og en arena for opplæring som skoler i byen og regionen kan ta i bruk. Velodromen vil også bygge opp under Fana stadion som hovedanlegg i friidrett da sykkelanlegget kan være oppvarmingsareal for friidrett. Dette er særlig relevant da de to anleggene har ulike sesonger. Sykkelanleggets hovedsesong vil være høst – vinter/vår, mens Fana stadion er vår, sommer og høst. Valg av utbyggings- og finansieringsmodell vil være avgjørende for mulig realisering av et innendørs treningsanlegg for sykkel. Sykkel er av idrettene som ikke nyter godt av gratis treningstid i kommunale idrettsanlegg. Ved privat utbygging bør Bergen kommune inngå en leieavtale for brukstid til organisert idrett, skole og helse.

Fana stadion er også landskampsarena for Norge i rugby. I tillegg vil banen kunne være treningsarena for fotball når toppklubber har behov for treningsforberedelser på gress. Dette vil særlig gjelde treningsaktivitet på dagtid og/eller på tidspunkt der prioriterte brukere ikke kan eller vil benytte anlegget.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at Fana stadion skal være et moderne hovedanlegg for friidrett i Bergen og bergensregionen. Det anbefales derfor at oppgradering av arrangements- og idrettsfasiliteter fortløpende søkes prioritert. Friidrettsrelatert utstyr søkes ellers løpende oppdatert. I 2016 skiftes lysarmaturene på stadion.

Byrådet anbefaler at et innendørs treningsanlegg for sykkel utvikles i nært samarbeid med sykkelorganisasjonen og andre relevante idrettsorganisasjoner, og at Bergen kommune inngår en langsiktig leieavtale for brukstid i sykkelanlegget til bruk for organisert idrett, skole og helse. Omfanget må vurderes i forbindelse med økonomiplanarbeidet for Bergen kommune og sees opp mot andre relevante prosjekter knyttet til idrett og skole. Det anbefales en utbygging etter L/M prismodell.

Se innspill omtale, drøfting og konklusjoner under friidrettsanlegg og sykkelanlegg i kapittel 6.

Fotballbane Søråshøgda skole:

IL Bjarg har kommet med ønske om å legge kunstgress på Søråshøgda 7'erbane grus (60 × 40 m) ved Søråshøgda skole.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at grusbanen på Søråshøgda skole vurderes lagt om til kunstgress i samarbeid med idrettslag og skolen.

Byrådets konklusjon

Byrådet ber bystyret om fullmakt til inngå vederlagsfri leie-/festeavtale med lokalt idrettslag for oppgradering av grusbane til kunstgress. IL Bjarg vil forestå fremtidig bruk og drift av banen. Det forutsettes at banen kan disponeres av skolen i skoletiden i samarbeid med skolen.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Vurderinger og anbefalinger på lang sikt 2021 - 2025

Kokstad vest og øst

Planprosesser i bydelen sammen med store utbyggingsplaner, Flesland, Liland og bybane gir utfordringer i arbeidet med å finne gode løsninger for idrettsarealer i bydelen. Områdereguleringsplan Kokstad vest og Storrinden viser at området har potensiale som et fremtidig idrettsområde alene, og/eller i kombinasjon med andre samfunnsnyttige formål. Området er pga. nærheten til Flesland flyplass særlig egnet for innendørs anlegg.

Områdereguleringsplan for Kokstad øst har intensjon om å legge til rette for fortetting, opprusting og videreutvikling av næringsarealene langs Kokstadvegen, Kokstadflaten og Kokstaddalen. Det er gitt innspill om at eksisterende idrettsformål må ivaretas. Deler av området brukes i dag til motorsport (trial). Den fremtidige kommunedelplanen for Birkeland, Liland, Ådland og Espeland kan medføre at idrettsanleggene på Liland blir berørt. Planen viser også flere alternative løsninger for barnehage, skole og idrett.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler å utvikle planer for idrettsformål på Kokstad vest/øst og sikre idrettsformål i pågående og fremtidige planer i bydelen.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Idrettshaller Liland og Hjellevstad

IL Gneist har ønsker og planer for nye idrettshaller på Liland og Hjellevstad. Planene er ikke realitetsbehandlet hos BBSI ved Idrettsseksjonen.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet er positiv til IL Gneist sine private planer om nye idrettshaller i bydelen. Disse vil bli vurdert når planene er konkretisert.

Innspill til høringsutkastet

Det foreslås nye arealer for idrettsformål i KDP Birkeland, Liland, Ådland og Espeland.

Drøfting av innspill

I nevnte KDP Birkeland, Liland, Ådland og Espeland (KDP BLÅE) vil det inngå erstatningsarealer for eksisterende idrettsanlegg dersom ny plan får konsekvenser for dagens anlegg. Eventuelle private prosjekter må vurderes ut fra plansituasjon og planbehov.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger.

INNHOLD

Innspill til høringsutkastet om Sandslihallen

Sandslihallen består i dag av to idrettshaller. IL Gneist har spilt inn ønsker om ulike alternativer for utbygging av Sandslihallen med flere idrettsflater, fortrinnsvis ved å bygge i flere etasjer. Planene er ikke realitetsbehandlet hos BBSI ved Idrettsseksjonen.

IL Gneist har også spilt inn ønsker om 6 sandvolleyballbaner ved Sandslihallen. Med disse banene og gode garderobeforhold i idrettshallen, kan det i fremtiden arrangeres store mesterskap i Bergen i sandvolleyball. Hordaland volleyballregion støtter disse planene.

Drøfting av innspill

Behovet for idrettshaller i bydelen er til stede, men det vurderes at andre områder i bydelen er viktigere å prioritere, eksempelvis Tunesflaten, Hjellestad og Liland.

Innspillet om utvikling av sandvolleyballbaner er interessant og i tråd med faglige vurderinger om utvikling av idrettsparker. Innspillet bør tas videre til vurdering og sees i sammenheng med andre ideer for å utvikle idrettsparkens utearealer til fysisk aktivitet og idrett for flere målgrupper.

Byrådets konklusjon

Byrådet vil i første omgang prioritere videre utbygging av idrettshaller i bydelen i området Tunesflaten, Hjellestad og på Liland. Dette innspillet vil derfor måtte sees i et langsiktig perspektiv.

Byrådet er positiv til å videreutvikle idrettsparkens utearealer og vil vurdere sandvolleyballbaner som et av flere anleggselement i videre utviklingsplaner av idrettsparken.

Fana golfklubb

Se omtale under golfanlegg i aktivitetsutviklingskapittelet.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

FOTO: KARI INGVALDSEN

INNHold

Årstad bydel

Barn og unge under 19 år utgjør i 2016 18,8 % av befolkningen i Årstad, og andelen vil i perioden (2016-2025) øke til 20,4 %, i følge befolkningsprognosene for Bergen kommune.

- Befolkning totalt
Innbyggere i 2016: 40663
Prognose for 2025: 46259
Endring 5596
- Barn og unge under 19 år
Antall i 2016: 7625
Prognose for 2025: 9446
Endring 1821

Bydelen er langstrakt, plassert mellom fjellene på Løvestakken og Ulriken. Bydelen har delvis tilgang til sjø langs Puddefjorden. Ny gang- og sykkelbro, samt områdeutvikling i Damsgårdsundet har gjort denne delen av bydelen mer tilgjengelig og attraktiv.

Bydelene er ellers preget av gjennomgående trafikk, tett bebyggelse og stor næringsvirksomhet. Samlet sett har bydelen store utfordringer i forhold til fortetting langs bybane. Mange idrettsarealer/-bygg er i dårlig forfatning og som delvis ligger på dårlig og/eller forurenset grunn.

Bydelen har levekårsutfordringer i flere områder som krever særlig oppmerksomhet. Dette bør tas hensyn til i videre arbeid med utvikling og prioritering av aktiviteter og anlegg i bydelen. Per 2016 er Solheim nord et område i bydelen som er definert spesielt for områdesatsing i Bergen kommune.

Bydelen har mange idrettslag, men få store fleridrettslag. Ingen idrettslag har vært basisidrettslag, men Ny Krohnborg IL har fått spesiell oppmerksomhet og prioritering i tilknytning til FIKS Bergen, områdesatsing og utbygging av Ny Krohnborg idrettshall. Fra 2016 har Nymark IL fått status som basisidrettslag og vil få ekstra støtte og oppmerksomhet.

Det har i perioden vært mange aktivitets- og anleggsprosjekter i bydelen. Fysak Allaktivitetshus har vært en suksess med stor egenorganisert deltakelse. Årlig bruk på nærmere 300 000 besøkende viser dette tydelig.

Høgskolen på Vestlandet er nå lokalisert på Kronstad i bydelen. Idrettsutdanning inngår i studietilbudet. Det samme gjelder nasjonalt senter for fysisk aktivitet, ernæring og helse som er lokalisert til bydelen. Det er også relevant å

trekke frem energisenteret for barn som er under utbygging på Haukeland Universitetssykehus. Her inngår blant annet en mindre idrettshall, en svømmehall med 25 meters banelengder og terapibasseng.

Bergen kommune har kjøpt det gamle Lærerhøgskolebygget på Landås. Det er i økonomiplanperioden satt av kr. 362 millioner til kjøp, tilpasning og oppussing av lærerhøgskolen. Dette vil også komme idretten til gode med at tre gymsaler og ett svømmebasseng vil bli oppgradert.

Idretts- og grøntanleggene ved Nymarksbanen er planlagt videreutviklet. Haukelandshallen gjennomgikk en omfattende rehabilitering i perioden 2005 - 2009 og ble den gang godkjent som lisensanlegg for en rekke idretter, men er likevel i ferd med å utspille sin rolle som arrangementsarena for viktige store internasjonale arrangementer.

I forrige planperiode har det vært følgende anleggsprosjekter i bydelen fordelt på de ulike hovedkategorier anlegg:

	Årstad
Fotballanlegg	7
Friidrettsanlegg	2
Fysak/aktivitetsbygg	1
Idretts- og flerbrukshaller	1
Isanlegg	0
Garderobebygg/klubblokaler	2
Ski, tur, trenings og lysløyper	3
Spesialhaller	2
Svømme og badeanlegg	0
Nærmiljøanlegg	13
Andre anlegg	0
Samlet antall anlegg	31

De største idrettsanleggene som er ferdigstilt i perioden er:

- Bergen Tennisarena på Slettebakken ble ferdigstilt i privat regi, på festet kommunal tomt og med kommunal garanti.
- Rehabilitering av garderobebygget ved Nymarksbanene.
- Reguleringsplan for F2 tomten ved Krohnsminde idrettsplass er under ferdigstillelse og viser mulig løsning for idrettsbygg for flere mindre arealkrevende idretter, eksempelvis kampsport m.fl.
- Krohnsminde idrettsplass har fått nye garderober og klubblokaliteter som erstatter Ny Krohnborg IL sine gamle lokaler i det gamle tribuneanlegget og garderober til uteanlegget. Prosjektet har vært et samarbeidsprosjekt med Hordaland fylkeskommune ved Årstad videregående skole.
- Skiftet kunstgress på Nymarksbanen.
- Krohnsminde Idrettsplass - utskifting av kunstgress på liten og stor bane. Kunstgresset er lagt for kombinasjonen rugby og fotball.
- Rautjern på Wergeland har vært prosjektert, men utfordringer knyttet til vanskelige grunnforhold og funn av miljøgifter har ført til at prosjektet ble for kostbart og midlertidig stoppet.

- Ballbane ved tidligere Lærerhøgskole på Landås er overtatt i sin helhet av Bergen kommune og vil inngå i Idrettsservice sin drifts- og bruksportefølje.
- Gjennomført redusert publikumstid i Bergenshallen for å styrke rammene for organiserte idretters bruk av anlegget. Tilstandsrapport for Bergenshallen viser stort behov for rehabilitering/oppgradering eller rivning av hallen. Utredning av alternative løsninger er påbegynt av Etat for utbygging i samarbeid med Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett.
- Slettebakken idrettspark er videreutviklet med klubbhus for Sportsklubben Trane, Bergen Tennisarena og Fysak Allaktivitetshus inkludert utendørsfasiliteter. Det er lagt midlertidig kunstgress på en av grusbanene i området. Planer for området for øvrig har lagt i ro i påvente av deponiløsning. Deponiløsning gir åpning for å vurdere områdets fremtid i flere perspektiv. Mulighetsskisser er under utarbeidelse.
- Det er gjennomført flere aktivitets- og anleggstiltak i bydelens levekårsområder.
- Krohnsminde idrettsplass har fått oppgradert nærmiljøanlegg.

Fra forrige Idrettsplan gjenstår følgende prosjekter:

- Utvikling av gressfelt for toppfotball og talentutvikling på Nymarksbanene.
- Alpinbakke Montana.
- Videreutvikling av Slettebakken idrettspark.
- Eventuell plassering av Byarena.
- Nymark nærmiljøanlegg.

Utfordringer og vurderinger i perioden 2017 - 2021**Landåshallen, Landåsbanen og gamle lærerhøgskolen**

I området rundt Landåshallen ligger Landåsbanen, Landås skole, gamle lærerhøgskolen med tre gymsaler og et svømmebasseng, samt en mindre fotballbane og noen friidrettselementer. Landåshallen består av en idrettshall som kan deles i fire gymsaler, egen gymsal (sal 5), garderober for Landåsbanen og basseng med garderober. Hallen er i meget dårlig forfatning (handlingsplan1-3 idrettsbygg 2014).

Det er gjennomført utredningsarbeid som inneholder alternative skisser til løsning for Landåshallen. Kostnadsestimatene bygger på høy prismodell og utredningsarbeidet kan danne

grunnlag for videre beslutninger/prioriteringer. Fremtiden til Landåshallen kan også sees i sammenheng med planer for videreutvikling av gamle lærerhøgskolen på Landås som Bergen kommune har overtatt. Dette bygget inneholder tre gymsaler og et basseng inkl. garderober. Landåshallen kan avvikles/avhendes som kommunal eiendom og bruken av dagens anlegg kan videreføres ved idrettsanleggene til gamle Lærerhøgskolen og ved andre idrettshaller. På den ene siden kan man velge å erstatte dagens hall på samme tomt, og i tillegg få opp kapasiteten ved de tre nye gymsalene og bassenget på gamle lærerhøgskolen. Eller så velger man at kapasiteten flyttes til et annet sted i bydelen. En flytting av kapasiteten i bydelen kan forsvares ved at det vil opprettholdes aktivitetstilbud gjennom anlegget på gamle lærerhøgskolen både i skoletiden og for idrettslagene på kveld/helg. Bergen kommune vil da kunne utnytte finansmidler i et større anlegg som både kan huse de større elevene på skolene, samt idrettslagene på Landås og andre idrettslag under samme tak.

Fotballbanen ved Landåshallen er i relativt god forfatning, og foreslås å bestå. Gjenstående areal foreslås utviklet enten til utendørs nærmiljøanlegg, og/eller sees i sammenheng med

idrettslagenes ønsker om å videreutvikle området ved den gamle Lærerhøgskolen. Det bør vurderes utvidelse av dagens bane ved Lærerhøgskolen i tilknytning til eksisterende høgskolebygg. Spilleflaten kan utvikles til 9'er eller 11'er bane. Utendørsanleggene ved Landåshallen og ved Lærerhøgskolebygget på Landås bør sees i en sammenheng med ambisjon om å gi økt kapasitet.

Idrettslagene Ulriken Eagles, Bergen Håndballklubb og Sportsklubben Baune har tidligere ønsket å få bygge klubbhus i området rundt Landåshallen. Etter at Bergen kommune har overtatt gamle lærerhøgskolen, har de lagt frem ønsker om å få bygge både klubbhus og en ny idrettshall ved siden av fotballbanen ved gamle lærerhøgskolen.

Bassengene ved Hunstad skole i det gamle Lærerhøgskolebygget på Landås er vedtatt videreført etter at Bergen kommune har kjøpt disse. Det er uklart når disse kan tas i bruk da det skal gjennomføres rehabiliteringsarbeid ved skolene. Når man vet at bassenget i Landåshallen skaper store utfordringer kan det være avgjørende at et av disse bassengene kan settes i drift tidligst mulig.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at Landåshallen avvikles og at det bygges en ny hall på annen lokalitet i bydelen. I forbindelse med skolebruksplanen har bystyret bestemt at svømmebassenget i Landåshallen skal avvikles og at dette erstattes av basseng i det gamle Lærerhøgskolebygget og Hunstad skole.

Nærmiljøet på Landås vil få tilgang til fasiliteter og anlegg på gamle lærerhøgskolen hvor det blant annet er tre gymsaler, samt svømmebasseng.

Byrådet anbefaler at gamle lærerhøgskolen blir erstatning for Landåshallen med tanke på gymundervisning på dagtid og for aldersbestemt trening for idretten på kveld og helg. Trening og kampavvikling for ungdom og voksne foreslås løst i andre idrettsanlegg.

Byrådet ønsker å videreutvikle fotballbanen ved gamle lærerhøgskolen til 9'er eller 11'er bane kunstgress med flomlys.

Byrådet vil hjelpe idrettslagene som har ønsket å bygge klubbhus og ny idrettshall i området rundt gamle lærerhøgskolen med eventuelle festekontrakter og/eller tomteoppkjøp. Finansiering av idrettshallen og klubbhuset ser byrådet på som en privat investering fra

idrettslagene sin side. Byrådet ser imidlertid at det ved en eventuell ombygging til skole i gamle lærerhøgskolebygget, bør det vurderes om Bergen kommune skal leie tid i idrettshallen for at kapasiteten i gymundervisningen for både Landås skole og ny skole på gamle lærerhøgskolen skal bli god nok.

Innspill til høringsutkastet

Det foreligger mange innspill om Landåshallens antikvariske og arkitektoniske verdi. Disse omtales, drøftes og konkluderes under kapittel 5 «Idrettsanleggenes tilstand». Plan og bygningsetaten viser til at Idrettsbanen ved gamle lærerhøgskolen er vist som idrettsformål i KPA, med bakgrunn innspill fra idretts-seksjonen ved forrige rullering. Landåshallen er vist som senterområde i KPA.

FAU Landås og FAU Fridalen skoler har gitt innspill om at det kan være utfordrende med svømmeopplæring i bassenget på gamle lærerhøgskolen da dette er for dypt i ene enden.

Samarbeidsutvalget ved Slettebakken skole er svært opptatt av at det er nødvendig med en egen svømmehall for barn og unge i bydelen. Grunnet den store andel av flerspråklige elever og dokumenterte dårlige levekår i vår bydel, er tilbud om tilfredsstillende svømmeanlegg viktig. Det er dokumentert at flerspråklige elever har

betraktelig dårligere ferdigheter i svømming enn andre elever.

Idrettslagene Ulriken Eagles, Bergen Håndballklubb og Sportsklubben Baune har spilt inn at de er innstilt på å ta et løft for å bidra til at bydelen og nærmiljøet på Landås får et godt tilbud. Det er fra idretten sin side avgjørende at tiltak basisfinansieres med stor offentlig andel.

Garderober for utendørsanlegg må løses enten i ny idrettshall ved gamle lærerskolen, Landåshallen eller nytt garderobebygg.

Drøfting av innspill

Det vurderes på bakgrunn konklusjoner knyttet til antikvariske og arkitektoniske forhold i kapittel 5 om Landåshallen, at det vil være hensiktsmessig først å utrede hvilke alternativ bruk Landåshallen kan få dersom den blir avviklet som idrettsformål. Bygget bør derfor drives videre med idrettsformål i en tre til fire års periode, frem til gamle lærerhøgskolen er ferdig rehabilitert, og planer for nye idrettshaller i bydelen er avklart.

Det forutsettes videre at svømmebassenget i Landåshallen avvikles når bassenget på gamle lærerhøgskolen er tilgjengelig. Det er behov for tiltak som gjør bassenget best mulig egnet til svømmeopplæring for barn.

Idrettslagenes planer for ny idrettshall/ idrettsanlegg i området rundt gamle lærerhøgskolen er spennende og interessante, men det må avklares arealtilgang og reguleringsmessige forhold. Idrettslagenes ønsker om en vesentlig kommunal andel av finansiering for idrettshall og klubbhus, trenger avklaring

i fremtidig arbeid med utbyggings- og finansieringsmodell.

Idrettslagenes planer trenger også forankring i Idrettsrådet i Bergen sin prioritering.

Fremtidige garderobeløsninger for utendørsanlegg i området må vurderes som en del av avklaringsprosessene både for Landåshallen, gamle lærerhøgskolen og nye idrettsbygg i området.

Byrådets konklusjon

Landåshallen avvikles til idrettsformål, og Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom utreder hvilke alternative muligheter bygningsmassen kan ha. Bygget bør drives videre med idrettsformål i en tre til fire års periode til lærerhøgskolen er ferdigstilt, og frem til planer for eventuell erstatningshall i bydelen er avklart og kan tas i bruk.

Byrådet vil se på tiltak som gjør bassenget ved gamle lærerhøgskolen best mulig egnet til svømmeopplæring for barn.

Byrådet vil vurdere fremtidig utbyggings- og finansieringsmodell for nye idrettsanlegg i det fremtidige økonomiplanarbeidet.

Byrådets konklusjon når det gjelder nye idrettsanlegg på Landås, er for øvrig i samsvar med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Haukelandshallen

Haukelandshallen inneholder i grove trekk 3 håndballflater, tre gymsaler, styrketreningsrom, garderober og kafé/kjøkken. Hallen vurderes idrettsfaglig å ha utspilt sin rolle som arena for større internasjonale arrangementer, og er i tilstandsrapport idrettsbygg vurdert til å trenge vesentlige oppgraderinger. Teknisk oppgradering er i økonomiplanen 2016 – 2019 estimert til en samlet prosjektkostnad på kr. 155 mill.

Området rundt Nymarksbanene og Haukelandshallen inkludert arealer mellom idrettshallen og Gimle skole, har potensiale for videreutvikling til idrettsformål. Det vil kunne være hensiktsmessig å utarbeide mulighetsanalyser for redefinering av området primært til idrettsformål og/eller en «Idrettscampus Bergen». Det vil også åpne for muligheter til å utvikle Gimle ungdomsskole til en skole med spesielt fokus på fysisk aktivitet og / eller tilrettelegge for talentfulle ungdommer som vil utvikle seg innen sin idrett.

Det er spilt inn ønsker om å oppgradere Haukelandshallen med en hall i tillegg (bane 4), permanent kafeteria med sitteplasser, klubbkontorer, møterom og utvidet lagerplass.

I tillegg er det ønsket om å bygge regionanlegg for ITF TaeKwon-Do i tilknytning til hallen.

Hallen kan også delvis bygges om til Idrettscampus Bergen sine behov gitt at byarena lokalitet løses utenfor dette området.

Et annet alternativ vil kunne være å etablere Storhall håndball som erstatning for Haukelandshallen. Det vil også kunne gi åpning for mulig realisering av en fotballhall som er ønsket av Sportsklubben Brann i området.

Disse planene vil kreve ny reguleringsplan som må beregnes til å ta mellom to og tre år, dvs. tidligst byggestart i 2019/2020.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet har to ulike alternativer for videreutvikling av Haukelandshallen. Byrådet anbefaler alternativ 1.

Alternativ 1: Haukelandshallen avvikles og erstattes med ny storhall for håndball med 4 baner. Arealer mellom idrettshallen og Gimle skole inkluderes også i videre vurdering. Anlegget må inneha fasiliteter som kreves for å kunne huse større internasjonale arrangementer men dette må sees opp i mot planer for en eventuell

byarena. Videreføres planer for en byarena på annen lokalitet kan publikumskapasiteten i en storhall skaleres ned. En storhall vil også kunne inkludere arealer for et Idrettscampus Bergen og gi muligheter for å utvikle Gimle ungdomsskole med fokus på fysisk aktivitet og tilrettelegging for talentfulle utøvere.

Alternativ 2: Dersom alternativ 1 ikke lar seg realisere vil Haukelandshallen kunne rehabiliteres og/eller videreutvikles. Men det må understrekes at Haukelandshallen har et vedlikeholdsetterslep og rehabiliteringsbehov som det da må settes av penger til i økonomiplanen. Samtidig finnes det potensiale for å etablere sideareal til en idrettscampus, klubbhus for lag i nærmiljøet, samt andre mindre arealkrevende idretter.

Innspill til høringsutkastet

Plan og bygningsetaten viser til at Haukelandshallen er avsatt til idrettsformål i KPA. Haukelandshallen er regulert til idrettshall i plan 11450000, vedtatt i 1966.

Årstad IL ønsker ikke at Haukelandshallen blir revet. Årstad IL mener at alternativ 2 må velges (vedlikehold og oppgradering) i denne saken. Idrettslaget mener at ved valg av alternativ 1 vil idrettens kapasitet øke marginalt i forhold til pengebruk. Den største håndballgruppen sentralt i Bergen vil miste sitt tilholdssted i alt for lang tid. Dette gjelder også for andre brukere av hallen i dag.

Bergen Taekwondoklubb er selv etter sterke anbefalinger fra Idrettsrådet bekymret for at det ikke står noe konkret om idrettslaget i høringsutkastet utover «et ønske om å bygge regions anlegg for ITF Taekwon-Do» i tilknytning til Haukelandshallen/ Nymarksområdet. Idrettslaget ønsker primært sideareal til Haukelandshallen, primært nabotomt til Gimle skole. De ser for seg en utbyggingsmodell etter OFS

prinsippet (offentlig frivillig samarbeid) (s.58,)hvor kommunen fester bort en tomt til klubb og at klubb står for drift. Idrettslaget etterlyser en konkretisering når det gjelder deres behov for nytt anlegg og at det ikke bare blir ballidrettene som blir prioritert i arbeidet enten det gjelder alternativ 1. eller 2. for Haukelandshallen. Idrettslaget viser til at de har fått et forhåndstilsagn på 4 millioner kroner i programsatsningsmidler fra Kulturdepartementet. Disse pengene vil imidlertid overføres til nye prosjekter i idrettsforbundet om ikke planene i Bergen kan dokumenteres gjennomførbart. Tilsagnet på programsatsningsmidlene gjelder ut 2017. Idrettslaget har i tillegg langsiktig sparing, en egenkapital på nesten 4 millioner kroner. Med tippemidler, lån og momskompensasjon har klubben et budsjett på 14 millioner kroner til dette prosjektet.

Bergens fekteklubb ønsker å bli ivaretatt i arbeidet med planene for Haukelandshallen.

Drøfting av innspill

Vurderinger om dette inngår innledningsvis i omtalen av Haukelandshallen. En utbygging i tråd med anbefalinger vil være krevende og omfattende behov for erstatningslokaler, vil utløses.

Utbyggingen på Myrdal i Åsane med trippelhall og arealer til turn, klatring m.fl, dobbelthall i Slåtthaug idrettspark, nye haller på Tunesflaten i Ytrebygda bydel og Alvøen i Laksevåg bydel. Hordaland fylkeskommune har også planer for ny spesialhall ved Tertnes videregående. Samlet vil dette gi byens innendørsidretter betydelig økt kapasitet og må kunne sees i sammenheng med en utbyggingsperiode for ny storhall på Nymark.

Innspillet fra Bergen Taekwondo må sees i relasjon til hvilke valg av alternative løsninger man velger å gå videre med for å utvikle området. Idrettslagets planer kan inngå i begge alternativene for Haukelandshallen. Idrettslaget peker også på areal ved Gimle skole. En slik lokalisering vil mest sannsynligvis også

utløse reguleringsmessige utfordringer og vil ta noen år å avklare. Dersom dette ikke er ønskelig og/eller mulig må det vurderes annen lokalitet, eksempelvis Slettebakken idrettspark eller annet areal i Bergenhus og/eller Årstad bydel. Idrettslagets dilemma er at de allerede er «lovet» ekstraordinær støtte av spillemidler som et av flere prioriterte kampsportanlegg i Norge. Midlene kan bli overført til andre prioriterte prosjekter i Norge dersom klubben ikke får realisert et prosjekt i Bergen med det første.

Innspillet fra Bergens fekteklubb ivaretas i videre arbeid sammen med behovet for flere mindre idretter som i dag bruker Haukelandshallen.

Byrådets konklusjon

Byrådet vurderer alternativ 1 i saksutredningen som foretrukket, men ønsker en videre dialog med brukerne av Haukelandshallen samt utendørsidrettene generelt og Sportsklubben Brann spesielt for å sikre en beste mulig utnyttelse av Nymarksområdet. Nymarksområdet har begrensede areal. Det er derfor nødvendig å vurdere vedlikeholdsetterslepet på Haukelandshallen i sammenheng med planer for en ny storhall for håndball og ny innendørs fotballhall.

Byrådet ser behov for at avlastningsarealer i en eventuell utbyggingsperiode, må sees i sammenheng med prosjekter nevnt under drøfting. Disse vil gi betydelig bruksgevinst for innendørsidrettene også i påvente av bedre kapasitet i en eventuell ny storhall på Nymark.

Byrådet vil sammen med Bergen Taekwondo klubb og Idrettsrådet i Bergen, vurdere om det finnes alternativer som kan bidra til å realisere klubbens planer om et prioritert anlegg for kampsport i Norge.

Byrådet vil gå i dialog med andre idretter eksempelvis som har tilknytning til Haukelandshallen og vurdere hvordan man kan ivareta deres behov på en god måte.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Slettebakken og Bergenshallen

Idrettsparkens nærhet til bybanen åpner opp for å se idrettsbehov i bydelen og i deler av Fana bydel, i sammenheng.

Deponiplanene for Slettebakken idrettspark byr på særskilte utfordringer for idretten i bydelen og for bedriftsidretten i Bergen, særlig fotballaktiviteten. Gimlehallen ligger delvis på deponiet og turnkassen ligger hele anlegget på deponimasser. Det må i den forbindelse avklares erstatningsarealer for Gimle Basketballklubb og de klubbene som benytter seg av og eier turnkassen. Fjerning av deponiet åpner for muligheter til å utvikle eksisterende idrettspark og tilknyttede områder, eid av Bergen kommune. Det kan gi flere scenarier for utvikling av området og det pågår arbeid med mulighetsanalyser for hele området.

Ny tennishall er i siste perioden kommet på plass, og deler av deponiet ble sanert i forbindelse med grunnarbeidene. Tennisklubben ønsker seg utendørs tennisbaner i videreutviklingen av Slettebakken idrettspark.

Turnhallen ligger ved siden av den nye tennishallen, men ligger ikke på deponimasser.

Bergen Turnforening ønsker å bygge tilbygg til hallen.

Tilstandsrapport for Bergenshallen viser behov for omfattende vedlikehold og rehabilitering, eller avvikling av hallen. Bergenshallen kan erstattes av en ny ishall for breddeaktivitet lokalisert til Slettebakken idrettspark. Bergenshallen vil uavhengig av løsning måtte stenges i en ombyggings-/utbyggingsfase og det vil være et stort behov for at erstatningshall er etablert før arbeid med Bergenshallen iverksettes, eksempelvis ishall på Myrdal i Åsane bydel. Bergen Ishockeyklubb er nå på et nivå der nasjonale arenakrav slår inn og må løses om klubben rykker opp.

Utvikling av idrettsparken vil kreve ny reguleringsplan med en planprosess på minst to til tre år det vil si tidligst byggestart i 2019/20 forutsatt at sanering av deponiet starter i 2017 og er ferdig innen 2019/20. Ved sanering av deponiet vil grunnforholdene spesielt være egnet til utvikling av bygg da man vil kunne etablere dette på fast byggegrunn. Slettebakken idrettspark kan derfor vurderes som alternativ lokalitet for storhall håndball kombinert med ishall. Det er behov for å sikre tilstrekkelig banekapasitet til fotball

i hele bydelen der også tilstøtende områder, eksempelvis Sædalen, Nattland og Wergeland, ivaretas. Det forventes at mulighetsstudier legges frem som beslutningsgrunnlag for videre utvikling av området.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet ser på mulighetene for å etablere en oppvekst- og idrettspark på Slettebakken. Dette må ses i sammenheng med saneringen av det gamle avfallsdeponiet på Slettebakken og den pågående mulighetsstudien. I påvente av mulighetsstudie og senere sanering av det gamle avfallsdeponiet så vil byrådet etablere en midlertidig kunstgressbane til barne- og ungdomsfotballen på Slettebakken.

Byrådet anbefaler også at Bergenshallen avvikles og at det etableres ny ishall som treningsanlegg på Slettebakken, dette forutsatt at ny ishall/arrangementshall lik DNB arena i Stavanger etableres med privat finansiering. Bygging av ishaller anbefales videre av energimessige årsaker å bli sett i sammenheng med fremtidig utbygging av eventuelle idrettsanlegg.

Byrådet vil avklare løsning for Gimlehallen og Turnkassen i forbindelse med mulighetsstudien.

Innspill til høringsutkastet

Plan og bygningsetaten peker på at området fra Bergenshallen til Fysak på Sletten er avsatt til idrettsformål i KPA. Det er igangsatt arbeid med mulighetsstudie for Sletten/Slettebakken, som ventes ferdigstilt innen utgangen av 2016. Her vil hovedtrekk i løsninger for idrettsfunksjoner ved Slettebakken inngå, etter nær dialog med Idrettsseksjonen.

Faglig administrativt arbeid med mulighetsstudie for området pågår og er ennå ikke presentert. Utredningen av en eventuell byarena omfatter også å vurdere Slettebakken som en mulig lokalitet. Begge disse sakene er under faglig utredning parallelt med arbeid med idrettsplanen.

Samarbeidsutvalget ved Slettebakken skole har kommet med følgende innspill der de støtter intensjonene om at alle barn og unge inkluderes, og at det derfor er nødvendig å ta særskilte løst i områder med levekårsutfordringer. Samarbeidsutvalget mener at Slettebakken og Årstad bydel trenger en idrettshall og kulturarena for å

styrke nærmiljøet. Bydelen preges av stor aktivitet i frivillige organisasjoner innen musikk, idrett, m.m., men det finnes svært lite egnede lokaler til dette.

Hordaland bedriftsidrettskrets ønsker tomt (Slettebakken) til Bergen FolkehelseArena og ønsker kommunal garanti som de gjerne ser omtalt i idrettsplanen.

Bergen kunstløpklubb viser til kraftig vekst over i mange år og oppgir at de er Norges største kunstløpklubb. Klubben viser til at skøytesporten i Bergen sentrum/syd er avhengig av økt antall istimer for å kunne utvikles videre. Bergenshallens plassering er lett tilgjengelig for beboere i sentrum og sydover langs bybanen. Å erstatte Bergenshallen med kun en treningsflate vil ikke bidra til økt aktivitet for skøytesporten. Klubben anbefaler derfor å oppgradere Bergenshallen til to isflater, en for trening og en med tribune. Det er viktig at breddeidretten fortsatt har en hall der det kan arrangeres stevner og show, uavhengig av om det etableres en Byarena.

Innspill fra Atlet Klub Bjørgvin er i dag bruker av Bergenshallen hvor klubben har ansvaret for den daglige driften av styrkelokaler med åpningstider fra kl.08.00-22.00. De ønsker seg erstatningslokaler og aller helst på Krohnsminde ved et eventuelt nytt bygg der.

NFF Hordaland mener at det er viktig at Slettebakken opprettholder sin status som regulert for idrettsformål, og at fotball har sin tilstrekkelige andel av dette. Om Krohnsminde i fremtiden faktisk blir Byarena vil Slettebakken være et godt alternativ for eksisterende voksenaktivitet.

Alle innspill for øvrig om Bergenshallen er omtalt, drøftet og konkludert i kapittel 6 anleggsutvikling under kategori isanlegg.

Drøfting av innspill

Parallelt med arbeidet med idrettsplanen, pågår det et faglig administrativt arbeid om mulighetsstudie for Sletten og Slettebakken. Det skal vise en visjon for områdets langsiktige utvikling og det sees på muligheter for utviklingen, hvordan området kan videreutvikles og fortettes samtidig som kvalitetene ivaretas? Mulighetsstudien skal gi innspill til igangværende og framtidige plan- og utbyggingsprosjekter, og vil måtte må følges opp med plan- og utredningsarbeid på mer detaljert nivå. Arbeidet er ledet av Plan- og bygningsetaten, og gjennomføres i nært samarbeid med mange kommunale avdelinger. Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett er godt representert i arbeidet. Studiet vil være på overordnet nivå, med fokus på hovedgrep og ikke på detaljer og det vil være vil være mange forhold som må vurderes i en videre prosess. Det anbefales derfor at idrettsplanen ikke går i detaljer rundt utvikling av området men at en mulighetsstudie vil kunne danne grunnlag for en prinsipiell og konkret drøfting om hvilke kvaliteter og tiltak som bør vurderes for områdets bruk i fremtiden.

Fra et idrettslig perspektiv pekes det på i denne sammenheng at det ved en fjerning av deponiet vil kunne gi store muligheter for fremtidig utbygging også under dagens bakkenivå. Dette kan åpne opp for en god og variert utbygging av området til beste for alle involverte.

Når mulighetsstudien foreligger vil det være viktig med en bred involvering slik at eventuelle valg av fremtidige løsninger for fremtiden, blir godt forankret og belyst innen idrettens og hos, andre brukere, aktører og i lokalbefolkningen.

Bedriftsidrettens ønsker om en egen folkehelsearena vil kunne gi et økt mangfold og utvidet aktivitetsmuligheter for voksne i byen. Et slikt prosjekt kan muligens vurderes i et interkommunalt perspektiv for bedriftsidrettsformål og vil kunne få økt tilskudd via spillemidlene.

Problemstilling som Bergen kunstløpklubb og andre løfter frem om Bergenshallen er drøftet under isanlegg i kapittel 6 anleggsutvikling.

Byrådets konklusjon

Videreutvikling av Slettebakken oppvekst- og idrettspark ses i sammenheng med mulighetsstudie for Sletten og Slettebakken og utredning om byarena. Byrådet vil sikre en åpen og involverende prosess når mulighetsstudien foreligger slik at konkrete valg for fremtidig utvikling blir godt belyst, og vurdert og at idrettens behov blir ivaretatt.

Bergenshallen avvikles til idrettsformål og byrådet vil vurdere å etablere ny dobbel ishall som treningsanlegg på annen tomt.

Byrådet er positiv til bedriftsidrettens ønske om å bygge egen hall/ folkehelsearena og vil i dialog med Hordaland bedriftsidrettskrets og Idrettsrådet i Bergen vurdere eventuelle tomtemuligheter til formålet i Bergen eller bergensregionen.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Nymark idrettspark

Nymark idrettspark som ligger like ved Haukelandshallen og Brann Stadion består av to kunstgressbaner 11'er, tre små kunstgressbaner, 11'er gress, 11'er grus, gresstreningsfelt til SK Brann og Nymark garderobebygg. Kunstgressbanene er mye i bruk. Gress- og grusbanen er lite i bruk, og det vil være mulig å utvikle disse banene til idrettsareal som har høyere kvalitet og bruksfrekvens.

Sportsklubben Brann ønsker om å få realisert en innendørs fotballhall på Nymark. Klubben har meldt at de har finansiering til et slikt prosjekt, men trenger tilgang til areal. Dette fordi anlegget ligger nærme Brann stadion. Sportsklubben Brann sine ønsker og planer om en fotballhall i området kan isolert sees som positivt i en fotballsammenheng, men vil gi begrensninger i videreutvikling av området som et unikt utendørs fleridrettsområde.

Nymark IL, har ønsker om å få bygget klubblokaliteter i dagens drifts- og garderobebygg ved Nymarksbanene. Ønskene vil kreve utvidelse og/eller ombygging av eksisterende bygg. Ved å flytte garderobedelen til enten Haukelandshallen og/eller gjennom et samarbeid

med Sportsklubben Brann vil det kunne åpne seg muligheter arealmessig for at Nymark IL kan overta det gamle garderobebygget og bygge det om til klubbhus. Det må påpekes at garasjer og oppstillingsplasser for driftsutstyr må inngå i planer om flytting.

Det gjennomføres i skrivende stund avklarende grunn- og miljøundersøkelser for hele Nymarksområdet. Disse vil gi bedre grunnlag for videre beslutning om fremtidig utvikling av området, og hva som vil være mulige og hensiktsmessige løsninger for idretts- og grøntarealene. Fra tidligere grunnundersøkelser viser det seg at området har høy grunnvannstand og Haukelandshallen er derfor bygget på pæler.

Utover idrettslig bruk har området potensiale i seg til å kunne være arena for større utendørs publikumsarrangementer med kapasitet på 50 000 til 70 000 publikummere, eksempelvis til de største konserter som Norge og Bergen kan huse. Dette vil være arrangementer som unntaksvis vil være aktuelle, men store flate arealer åpner for en slik mulighet. En utbygging av området med bygg vil begrense dette potensialet.

Dagens gressbane og grusbane kan legges om til kunstgress som et kombinert fotball- og fleridrettsanlegg, under forutsetning av at grunn- og miljøundersøkelser åpner for dette. Det vil kunne innebære utvikling av en fleridrettsflate som utover fotball, kan benyttes til nye idretter som cricket, rugby, baseball m.fl. Lokalitet i tilknytning til Høgskolen i Bergen gjør dette ekstra interessant da nye idretter oftest utvikles i tilknytning til universitets- og høgskolemiljøer.

Olympiatoppen og Hordaland idrettskrets ser også på synergimuligheter med å etablere en «Idrettscampus Bergen» rundt Nymarksbanen, Haukelandshallen og arealer mellom idrettshallen og Gimle skole. Dette i samarbeid med NIF, Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune, Helse vest, Høgskolen på Vestlandet, Universitetet i Bergen og private aktører.

Håndballregion Vest har fremlagt ønsker/planer/skisser for en storhall i håndball i samme område. I prosjektet signaliseres det en betydelig privat gave til finansiering. Samlet gir dette mange og spennende innspill til å utvikle dette området.

Nymarksområdet er tatt med i utredningsarbeidet som en av flere lokalitetsmuligheter for en storhall

håndball og/eller en byarena. Ved å ta en eller flere av fotballbanene til bygg, vil man risikere at fotballflater som i dag eksisterer blir borte. Faren ved å ta en fotballflate bort, er at det i bydelen, ikke finnes nok alternative tomter til fotball.

Å erstatte dagens Haukelandshall med ny storhall om muligheten byr seg, kan være aktuelt. Dette kan danne grunnlag for en idrettscampus i Bergen Dette formålet kan også vurderes gjennomført i sammenheng med rehabilitering av Haukelandshallen/ny storhall som erstatning for Haukelandshallen og/eller innenfor gjeldende reguleringsplan for Brann stadion.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet er positiv til Sportsklubben Brann sine ønsker om fotballhall, men at disse må vurderes i sammenheng med Haukelandshallens fremtid og andre innspill fra idretten for området. Byrådet forutsetter at en eventuell fotballhall skal kunne disponeres til andre klubbers behov for talentutvikling og breddeaktivitet.

Byrådet vurderer videre at eventuell løsning for nye garderobes for Nymarksbanene etableres gjennom enten samarbeid med SK Brann eller ved en rehabilitering/ombygging av Haukelandshallen/

storhall håndball. Det må sørges for at garasjer og oppstillingsplasser til driftsutstyr blir ivaretatt i prosessen.

Byrådet vil se videreutvikling av grus- og gressbanen i sammenheng med planer for hele idrettsområdet. Det søkes også å tilrettelegge for ulike ballidretter som eks. baseball, cricket, fotball m.m. Byrådet er også positiv til at arealet sporadisk kan benyttes til store konserter/ arrangementer.

Byrådet vil se planer for en idrettscampus i sammenheng med rehabilitering av Haukelandshallen/ny storhall som erstatning for Haukelandshallen og/eller innenfor gjeldende reguleringsplan for Brann stadion.

Innspill til høringsutkastet

Plan og bygningsetaten opplyser at Nymark er avsatt til idrettsformål i KPA. Nymark er regulert til treningsbaner i plan 11450000, vedtatt i 1966.

Årstad IL foreslår i sitt innspill at det vil være et spektakulært grep å bygge tak over Brann Stadion samt legge kunstgress. Det grunnlegges med at det vil gi stabile trenings- og kampforhold, tørre/varme tilskuerplasser og en byarena for innendørsidretter, konserter, messer og lignende, men ikke ishockey.

Hordaland rugbykrets ber om at det ved utvikling av Nymarksområdet, blir funnet erstatningsflater. Særlig er dette viktig for rullestolrugby, hvor utfordringene med lagring av utstyr er store. Ved bygging av en eventuell fotballhall, er det meget viktig at også breddeidretten sikres tilgang og at ikke verdifullt areal for denne forsvinner. Om en eventuell hall bygges til rugbystandard vil dette være med på å styrke Bergens posisjon som Rugbybyen i Norge og bli den første i sitt slag i landet.

Nymark IL ber om at Bergen kommune om å tilrettelegger og ivareta for at klubben blir en naturlig deltaker i prosesser som angår videreutvikling av anlegget med hensyn til fotball aktivitet. Idrettslaget ber om at Bergen Kommune bistår klubben og tilrettelegger for å finne en snarlig løsning for mer egnede klubblokaler/hus i henhold til intensjonen i Idrettsplanen.

NFF Hordaland har spilt inn at i fremtidig utvikling av Nymark idrettspark er det viktig at eksisterende fotballflater ivaretas og opprettholdes til fotball, herunder at det legges til rette for Branns planer om hall.

Drøfting av innspill

Brann stadion er privat og dette er et innspill som eventuelt innspiller må ta direkte overfor Sportsklubben Brann.

Det vurderes som fornuftig å finne plass til rugby i arbeidet med å utvikle Nymarksområdets utendørsflater. Rugby vil kunne utgjøre et svært interessant tilbud for studenter ved Høgskolen på Vestlandet som er lokalisert i området.

Kombinasjon mellom rugby og fotball i en eventuell ny fotballhall i Sportsklubben Branns regi, synes utfordrende ut i fra toppidrettsfaglige krav til kunstgressdekket og må avklares direkte med SK Brann.

Nymark II sine innspill vurderes ivaretatt i høringsutkastet.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Rautjern

Rautjern 11er fotballbane grus på Wergeland, ligger rett ved siden av klubbhuset til Årstad IL og relativt nærme bybanestoppet på Wergeland. Det bygges ny kommunal barnehage i området. Etter gjennomførte miljø- og grunnundersøkelser på banen, er det konstatert svært vanskelige grunnforhold og funn av miljøgifter i grunnen. For å ivareta lokale aktivitetsbehov kan det gjøres forsøk på å legge et midlertidig kunstgress, uten omfattende grunnarbeider, som et forsøksprosjekt. Spilleflaten vil ikke tilfredsstillende 11-erfotball, men kan søkes etablert så stor som mulig. Spillemidler vil heller ikke kunne inngå i finansiering av et slikt prosjekt. Klubb- og garderobefasiliteter i tilknytning til banen er ikke tilfredsstillende og krever rehabilitering/modernisering og/eller erstatning annet sted i bydelen. Samlet vil et slikt forsøksprosjekt være krevende og omfattet av stor usikkerhet.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet vil som et forsøksprosjekt etablere en ny og mindre kunstgressbane for barn og unge på Rautjernbanen. Et kunstgressdekke vil være positivt for nærområdet, men kan også være et kompenserende tiltak for Slettebakken-området når saneringen av det gamle avfallsdeponiet starter. Byrådet er informert om at et slikt forsøksprosjekt ikke kvalifiserer til mottak av spillemidler.

Innspill til høringsutkastet

Plan- og bygningsetaten viser til at Rautjern fotballbane er vist som Grønnstruktur i gjeldende KPA. I reguleringsplan for Wergeland er fotballbanen regulert til Friområde med bestemmelser om at feltet skal benyttes til fotball/trening/nærmiljøanlegg eller tilsvarende.

Årstad IL synes det er svært gledelig at det er foreslått midlertidig kunstgress på Rautjern. Idrettslaget ønsker at det skal arbeides for å etablere en kunstgressbane på 100 x 60 meter ved å flytte banen østover. Klubben problematiserer også at Årstad IL sine interesser vedrørende klubblokalteter i området ikke er godt nok ivaretatt i forbindelse med barnehageutbygging i samme område. Det sies også at plassering av lyktestolper i forbindelse med pågående utbygging er kommet inn på idrettsbanen.

NFF Hordaland støtter planene om etablering av midlertidig kunstgressbane på Rautjern. De oppfordrer til at denne anlegges så stor som mulig i forhold til det tilgjengelige areal for å ivareta flere behov.

Drøfting av innspill

Etter gjennomførte miljø- og grunnundersøkelser på banen er det konstatert svært vanskelige grunnforhold og funn av miljøgifter. Det er dette som gjør at det er utfordrende å legge et midlertidig kunstgress, og som gjør vanskelig å få anlagt en full 11-erbane med kunstgress. Det må anvendes en metode ved legging av kunstgress som fordrer minst mulig berøring av masser under toppdekket som i dag er tynt.

Idrettslagets innspill om klubblokalitetene må sees i sammenheng med barnehage-utbyggingen og prosesser rundt denne. Dagens plassering av stolper er gjort i tråd med gjeldende reguleringsplan og i dialog med Idrettsservice.

Byrådets konklusjon

I vedtatt budsjett 2017 er det lagt inn en avsetning på kr. 4 mill. kroner for å legge et midlertidig kunstgress, uten omfattende grunnarbeider. Spilleflaten vil ikke tilfredsstillende en 11'er fotball, men vil søkes etablert så stor som mulig, og for å dekke barne- ungdomsfotball. Spillemidler vil ikke inngå i finansieringen av dette prosjektet.

Byrådets konklusjoner er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger.

Krohnsminde idrettsplass

Krohnsminde idrettsplass består av to kunstgressbaner, en 11'er og en 7-erbane. Kunstgresset på begge banene er et kombinert gress for fotball og rugby. Det er også et lite delanlegg friidrett, garderobebygg og klubblokaler. F2 tomten er foreløpig midlertidig parkeringsplass. Nærhet til sentrum, bybane, Solheimsviken, Høgskolen på Vestlandet og Årstad vgs., gjør dette til en svært interessant tomt.

Delanlegg friidrett oppgraderes i 2016 og i dette søkes halvsirkelen i den sørlige enden utviklet til nærmiljøanlegg med friidrettselementer. Ved en eventuell annen utnyttelse av idrettsplassen vil man måtte vurdere lokaliteten for dette delanlegget.

Pågående reguleringsprosess for F2 tomten på Krohnsminde idrettsplass viser nye muligheter for anvendelse av arealet. Tomten har potensiale for utvikling til idrett og/ eller næring. Planen er under ferdigstilling. Finansieringsmodell vil også være avgjørende for mulig realisering av et slikt prosjekt. Dette må avklares når reguleringsplan er vedtatt. Prosjektet vil kunne løse behovene for flere kampsportklubber og for idretter med behov for tilpassede mindre arealer.

En fremtidig byarena med primærformål idrett kan også være aktuelt å etablere på tomten. Luftkvaliteten i området aktualiserer innendørs idrettsareal fremfor utendørsaktiviteter. En utbygging til et slikt formål vil kreve omregulering og erstatningsbaner for dagens utendørsaktiviteter, eksempelvis i Nymarksområdet. En byarena forutsettes i denne sammenheng bygget uten store parkeringsfasiliteter.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet har spilt inn Krohnsminde som alternativ lokalitet for en byarena, i og med at arealet ligger sentralt til med bybane og bussforbindelser, samt gangavstand til sentrum. Dette vil bli tatt stilling til i sak som omfatter utredningen av byarena.

Byrådet anbefaler at prosjektet som nå er under regulering sees i sammenheng med planer om byarena.

Innspill til høringsutkast

Krohnsminde idrettsplass er vist som idrettsformål i KPA. Plan- og bygnings-etaten foreslår at dette videreføres.

Bergen kickboxingklubb er nå lokalisert i Fabrikkgaten 7b, men huseier (Bodoni AS) ønsker å bruke tomten til andre formål. Klubben må dermed fraflytte disse lokalene i fremtiden. Tidspunktet er ikke avklart. På vegne av mange mindre idretter ønsker klubben at det prosjekteres og realiseres et idrettsanlegg tilpasset kampsporters og mindre arealkrevende idretters behov for trening og stevnegjennomføring. Anlegget må plasseres i sentrum eller sentrumsnært område.

Atlet klub Bjørgvin ønsker sammen andre kampsporter vist stor interesse for å komme tilbake til Krohnsminde idrettsplass ved utbygging av F2 tomten som er regulering til idrettsformål. Klubben vil i utgangspunktet at det ved planlegging av nye idrettshaller legges inn et vektløfter/treningsrom på rundt 100m². Innredningen burde vært gjort i samsvar

med Hordaland vektløfterutvalg eller Norges vektløfterforbund. arealbehov når det gjelder treningsflate er rundt 300m² (ca. 20mx15m). I tillegg garderobesom kan være felles med de andre idrettene. Men vi har behov for et lite klubbrom til møter og til å oppbevare effekter og premier. Størrelse ca. 15m². Idrettslaget ønsker en løsning som i Bergenshallen hvor idrettslaget har ansvaret for den daglige driften av lokalene samt har åpningstider fra kl.08.00-22.00.

Årstad IL har spilt inn et ønske om å bygge en flerbrukshall på minimum 44x20m på F2- tomten. Forslaget er at Bergen kommune og Hordaland Fylkeskommune utvikler en slik hall som et samarbeidsprosjekt.

NFF Hordaland mener at om Krohnsminde blir en reell Byarena lokalisering, må relevant erstatningsareal for Ny Krohnborgs aktivitet etableres.

Drøfting av innspill

Dersom F2 tomten utvikles i tråd med forslag til ny reguleringsplan som kommer til behandling om ikke lenge, vil kampsportens og idretter med behov for tilpassede arealer, kunne få løst sitt behov på F2 tomten. Bergen Taekwondoklubb sitt behov som ett av byens største sær-idrettslag, vil ikke kunne løses i dette prosjektet da klubben har så stor aktivitet at det ikke vil være kapasitet til å innlemme deres behov.

Ny reguleringsplan omfatter ikke en idrettshall med håndballstørrelse slik som Årstad IL ønsker.

Ved en eventuell utvikling i tråd med ny reguleringsplan vil det være naturlig å vurdere se Atlet Klub Bjørgvins interesser og behov i forbindelse med eventuelle utbyggingsplaner.

Innspillet om kvalitet, størrelse, bruk og drift av vektrom idrettsbygg bør vurderes ved rehabilitering, oppgradering og nybygging av utvalgte idrettsbygg og sees i

sammenheng med kapittel som omhandler anleggsutvikling og kategori idrettsparker/ idrettshaller og spesialhaller.

Det presiseres at erstatningsbaner ved eventuell om-disponering av idrettsplassen vil gjelde flere idrettslag enn Ny-Krohnborg IL slik NFF Hordaland uttaler.

Byrådets konklusjon

Byrådet er positive til Atlet Klub Bjørgvins innspill til kvalitet, størrelse, bruk og drift av vekttrom og vil vurdere dette i fremtidige prosjekter.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

INNHOLD

FOTO: TRYGVE DUUN

Slettebakken skole

Det er behov for å utvikle nærmiljøanlegg i området rundt Slettebakken skole og idrettspark. Et nærmiljøanlegg vil være svært positivt som en møteplass for barn og unge i denne delen av bydelen. Å bygge etter modell fra Åstveit idrettspark, «møteplassen» vil kunne gi nye og varierte aktivitetsmuligheter. Dette vil også kunne gi økt variasjon i kroppsøvingstimene i skolen.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet er positive til en etablering av et nærmiljøanlegg som «Friplassen» eller «Møteplassen» i tilknytning til Slettebakken skole. Dette vil bli vurdert i sammenheng med arbeidet med økonomiplanen.

Innspill til høringsutkastet

Samarbeidsutvalget er svært positiv til etablering av et nærmiljøanlegg som «friplassen»/»møteplassen». Dette vil kunne være med på å heve kvaliteten på tilbudet til barn og unge, og gi et lavterskeltilbud til barn og unge i nærmiljøet. Dette vil være svært positivt for de som ikke deltar i annen organisert aktivitet, og det vil øke muligheten for bruk av området rundt Slettebakken skole. Vi ønsker at Slettebakken skole skal være en god møteplass for mange ulike aktiviteter, og at dette området kan bli et naturlig møtepunkt for barn. Et slikt anlegg vil ruste opp områder som i dag ikke er i bruk og som oppleves som skumle og lite tilgjengelige for barn.

Drøfting av innspill

Innspillet fra Slettebakken skole støtter godt opp om intensjonene i høringsutkastet og det vil være naturlig å prioritere dette området for utvikling av nærmiljøanlegg med bakgrunn i mål og strategier i idrettsplanen. I tilleggsinnstilling til budsjett for 2017 har byrådet foreslått en avsetning på kr. 10 mill. pluss spillemidler til nærmiljøanlegg. Valg av lokaliteter vil bli foretatt av byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett på bakgrunn av behov spilt inn fra idretten og skolene. Det vurderes her at det vil være naturlig å etablere et slikt anlegg i tilknytning til Slettebakken skole uavhengig av fremtidige konklusjoner av mulighetsstudien for Slettebakken.

Byrådets konklusjon

Byrådet ser positivt på innspillet fra Slettebakken skole om nærmiljøanlegg, og vil prioritere dette som en av de første lokaliteter innenfor foreslått avsatt ramme til nærmiljøanlegg i 2017.

Det er i vedtatt budsjett 2017 avsatt kr. 10 mill. pluss spillemidler til nærmiljøanlegg. Valg av lokaliteter vil bli foretatt av byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett på bakgrunn av behov spilt inn fra idretten og skolene. Det vurderes her at det vil være naturlig å etablere et slikt anlegg i tilknytning til Slettebakken skole.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Innspill til høringsutkastet fra Haukeland og Fridalen skole om nye prosjekt

FAU ved Haukeland skole ber derfor om at oppgradering av grusbanen med en 5'er-bane er et tiltak som blir prioritert i Idrettsplanen. Det vil gi et vesentlig løft i tilbudet til elevene og gjøre det enklere å delta i fotballaktivitet både i skoletiden og trening og frilek i nærmiljøet på ettermiddag og kveldstid.

Det er kommet innspill fra Fridalen skole med ønsker om oppgradering av grusbanen ved Fridalen skole. Det opplyses at det foreligger planer for å utvikle hele området til et allsidig nærmiljøanlegg - Nærmiljøanlegg ved Fridalen skole/ Bøkeparken. Fridalen skole var også i 2015 en av skolene som deltok i prosjektet «Alle barn sykler» og de ønsker at dette blir et permanent prosjekt som skolen kan delta i årlig. De fremhever at dette er en form for sykkelopplæring og en kvalitet som skolen selv ikke kan tilby.

Drøfting av innspill

Arealene som er ønsket utviklet inngår i dag ikke i idrettsporteføljen, men er en del av skolens uteområde og – anlegg. Det vurderes likevel som en god ide å utvikle arealene i tråd med fremsatte ønsker. Å oppgradere fra grus til kunstgress vil kunne gi økt aktivitet og dekke lokale idrettsbehov i en periode med en utfordrende banesituasjon i bydelen. For å sikre lokalt «eierskap» bør gjennomføring, bruk og drift gjøres i samarbeid med lokalt idrettslag og være omforent med skolens samarbeidsutvalg ved skolene.

Byrådets konklusjon

Byrådet er positive til å oppgradere grusbaner til kunstgress under forutsetning at dette inngår i et samarbeid med lokalt idrettslag og er avklart med skolens samarbeidsutvalg. Videre planer for nærmiljøpark på skolens områder vil bli vurdert i arbeidet med rullering av den årlige budsjettavsetning til formålet og i samarbeid med tildeling av midler til oppgradering av skolens uteområder.

Montana alpinbakke

Fra forrige idrettsplan ligger det forslag om å reetablere Montana alpinbakke. Den ligger imidlertid i et område som ikke er veldig snøsikkert, og man vil få relativt store utfordringer i å drifte anlegget med tanke på antall åpningsdager i løpet av året.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet ser med bakgrunn i klimatiske vurderinger at alpinbakken på Montana ikke anses å være realiserbar.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Byrådets anbefalinger på lang sikt 2022 – 2027

Byrådet vil løfte frem områder med levekårsutfordringer i forbindelse med idrettsplanen.

Byrådet anbefaler derfor å gjøre tomtesøk på Løvtakksiden for å se på muligheten for å etablere flere nærmiljøanlegg og mindre kunstgressbaner.

Byrådet vil foreslå at det gjennomføres tomtesøk og utredes muligheter for å etablere nye kunstgressbaner på Storetveit, ved Kristianborgvannet, i området Mindemyren og Løvtakksiden. Dette må sees i sammenheng med behovet for areal til idrettsformål i fortettingsområdene i Fana og Årstad bydeler.

Kristianborgbanen på Minde er planlagt utbygget til permanent barnehage og den midlertidige ballbanen er lite funksjonell. Banen er liten og uegnet til idrettsbane, og det er behov for erstatningsbane. Dette bør søkes løst i pågående planarbeid i området for å finne løsninger som også øker kapasiteten med viktige idrettsfunksjoner i bydelen, som ballbanen har for nærmiljøet.

Innspill til høringsutkastet

Minde idrettslag, Minde skole og FAU ved Minde skole er positive til tomtesøk på Løvtakksiden for nærmiljøanlegg og kunstgressbaner. Spesielt utredning av banen på Kristianborg. Mener dette er en bane som bør prioriteres, og at tomtesøk i dette området bør prioriteres utført i første periode av idrettsplanen.

Drøfting av innspill

Det pågår reguleringsarbeid i området og utfallet av denne vil avklare muligheter for en ballbane i området, og størrelsen på denne.

Når det gjelder bane på Kristianborg er det også opplyst at det i høringsutkast til barnehagebruksplan var foreslått en barnehage med 200 plasser, mens det i den politiske saken som er på vei frem til komite og bystyret er foreslått totalt 160 plasser. Med et slikt utfall vil det kunne gi noe areal igjen og lettere å få til denne banen. Dette bør vurderes i pågående planarbeid. Innspill om tomtesøk og ytterligere behov for bør tas med i et langsiktig perspektiv som omtalt over.

INNHold

Byrådets konklusjon

Byrådet vil avklare mulighetene for Kristianborgbanen i pågående planarbeid for området.

Byrådet har i forslag til ny barnehagebruksplan skissert en noe mindre Kristianborg barnehage enn tidligere foreslått i høringsutkastet. Dette vil kunne gi noe mer areal for å løse en større ballbane i tråd med ønskene i høringsinnspillene.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

INNHold

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

INNHOLD

FOTO: RUNE TITLESTAD

Åsane bydel

Barn og unge under 19 år utgjør i 2016 25,3 % av befolkningen i Åsane, og andelen vil i perioden (2016-2025) reduseres noe ned til 24,3 %, i følge befolkningsprognosene for Bergen kommune.

- Befolkning totalt
Innbyggere i 2016: 40979
Prognose for 2025: 43899
Endring 2920
- Barn og unge under 19 år
Antall i 2016: 10381
Prognose for 2025: 10675
Endring 294

Bydelen har levekårsutfordringer i flere områder som krever særlig oppmerksomhet. Dette bør tas hensyn til i videre arbeid med utvikling og prioritering av aktiviteter og anlegg i bydelen.

Bydelen har flere gode naturområder, både fjellområder og tilgang til sjø. Den nye turløypen rundt Liavannet har gitt vesentlig økt lavterskelaktivitet i sentrale deler av bydelen. Sentrale deler av bydelen er ellers i mindre grad tilrettelagt for gående og syklende. Hjortlandsområdet er populært som utfartsområdet både vinter og sommer, men har

et utviklingspotensial for økt ski- og turaktivitet. Golfbanen på Åstveit er et attraktivt ski- og akeområde for barn og barnefamilier.

Bydelen har to idrettslag som har mottatt basistilskudd. Disse er Tertnes AIL og Flaktveit IK. Begge idrettslagene videreføres innenfor ordningen fra 2016.

Bydelen er i stor vekst og det foreligger planer for en stor utbygging i flere deler av Åsane. Planlegging og prosjektering av Myrdal idrettspark, i henhold til resultatmål i forrige idrettsplan, pågår nå i regi av idretten gjennom selskapet Arena Nord AS. Prosjektet finansieres av privat giver. Målet er å få bygget Arena Nord med ferdigstillelse 2019/20 som et OFS prosjekt. Arena Nord er planlagt med tre aktivitetsflater for håndball med tilleggsareal for klatring, turn, squash mm. Det er også under planlegging prosjektering en ny ishall inkludert arealer for ishockey, kunstløp og curling. Finansiering av nye idrettsbygg i idrettsparken er basert på lav prismodell (L).

De eksisterende kunstgressbaner og deler av grusbane i idrettsparken omdisponeres til idrettsbygg og ny stadion for toppfotball menn

og kvinner. Dagens Myrdal stadion utvikles til et kombinert bredde- og toppfotballanlegg der omlegging av bane fra gress til kunstgress har prioritet, inkludert flomlys. Prosjektet er finansiert i tertialrapport 1 2016 med kr. 15 mill.

Arena Nord AS er i dialog med Hordaland fylkeskommunes om deres behov for idrettsarealer til skolebruk. Fylkeskommunen planlegger ny videregående skole med 1000 elever i området. Det arbeides med å få realisert planene innen utgangen av 2019, men senest til skolestart 2020.

I forrige planperiode har det vært følgende anleggsprosjekter i bydelen fordelt på de ulike hovedkategorier anlegg:

	Åsane
Fotballanlegg	11
Friidrettsanlegg	2
Fysak/aktivitetsbygg	1
Idretts- og flerbrukshaller	2
Isanlegg	0
Garderobebygg/klubblokalteter	5
Ski, tur, trenings og lysløyper	0
Spesialhaller	4
Svømme og badeanlegg	0
Nærmiljøanlegg	11
Andre anlegg	6
Samlet antall anlegg	42

De største idrettsanleggene som er ferdigstilt i perioden er:

- Leikvang friidrettshall er ferdigstilt og tatt i bruk. Hallen ble finansiert i spleiselag mellom privat giver, Bergen kommune og statlige spillemidler.
- Leikvang idrettspark har fått nye garderober for utendørsanlegget. Disse er etablert i tilknytting til den nye friidrettshallen. Garderobene er bygget med tanke på lisens for 2. divisjonsnivå herrefotball.
- Rollandsbanen er oppgradert fra grus til kunstgress og er i tillegg merket opp til amerikansk fotball.
- Åsane Rideklubb har ferdigstilt reguleringsplan og bygget nytt ridesenter på Hjortland. Ridehall med stall og utebane er ferdigstilt.
- Det er gjennomført flere aktivitets- og anleggstiltak i bydelens levekårsområder, blant annet etablering av «Møteplassen» nærmiljøanlegg på den lille grusbanen i Åstveit Idrettspark.
- Marikollen fotballbane er oppgradert fra grus til kunstgress.
- Tellevikbanen er oppgradert fra grus til kunstgress, samt to sandvolleyballbaner og ballbinge.

- Kunstgresset på Salhusbanen er skiftet med midler fra kunstgressfondet.
- Det ble igangsatt tiltak for å klargjøre Myrdal stadion for toppfotball herrer til sesongen 2015.
- Prosjekt Breimyra fra grus til kunstgress og delanlegg friidrett i samarbeid med Flaktveit IK er under prosjektering og ferdigstilles senhøstes 2016/våren 2017 avhengig av klimatiske forhold.
- Reguleringsplan for Leikvang er ferdigstilt. Grusbanen der skole og fremtidig idrettshall er regulert inn, er midlertidig oppgradert til kunstgress for fotball.
- Njård ro- og kajakklubb har bygd nytt båthus.
- Åsane seilforening har bygd første byggetrinn av klubbhus/dagsturhytte på Storøen i Eidsvåg.
- Friidrettsdekke og kunstgresset på Åstveit idrettsplass er rehabilitert. Det er også et nytt kommunalt garderobebygg. Nytt lydanlegg monteres i løpet av 2016, i regi av Tertnes Fotball herrer.
- BBSI har gitt innspill for å ivareta golfinteressene i forbindelse med ny bybanetrase mot Åsane bydel.

Fra forrige IP gjenstår følgende prosjekter:

- Utbygging av Myrdal.
- Leikvang idrettshall.
- Eikås motorsportsenter.
- Jonahola skytebaner.
- Hordvik skole fotballbane.

Utfordringer og vurderinger i perioden 2016 - 2020:

Mjølkeråen skole

Mjølkeråen skole har en plan for oppgradering av uteområdet. Samtidig er det etablert en 11-er kunstgressbane mellom skolebyggene for barnetrinnet og ungdomstrinnet. Området er vurdert som et levekårsområde der det er behov for å utvikle gode alternativer for befolkningen. Det er spilt inn et ønske om å bygge en idrettshall (minimum 25 x 45 m²) mellom skolene. En slik hall vil kunne dekke behov i området fra Morvik, til Salhus og mot Hordvik. Nyborg Volleyballklubb, Bergen Nord og Salhus Turn og idrettsforening er de lokale idrettslagene som sokner primært til området. Samlet har idrettslagene et bredt aktivitetstilbud, men også med potensiale for ytterligere variasjon. Imidlertid har Nyborg Volleyballklubb nå blitt en del av TIF Viking.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

I tråd med skolebruksplanen vil byrådet løfte frem områder med levekårsutfordringer også i forbindelse med idrettsplanen. Byrådet har i forbindelse med idrettsplanen utredet muligheten for å etablere en ny flerbrukshall i området Mjølkeråen. Byrådet ønsker å samlokalisere mer

aktivitet i nærhet til barnehage og skole, og vurderer at det er behov for en flerbrukshall i området. Samtidig må dette sees i sammenheng med etablering av andre anlegg i Åsane bydel og hvordan befolkningsutviklingen vil være i planperioden. Byrådet anbefaler derfor at oppgradering av uteareal ved Mjølkeråen skole prioriteres i første omgang og at det etableres nærmiljøanlegg som «Friplassen» eller «Møteplassen» i området. Samtidig vil byrådet jobbe sammen med idretten for å vurdere behovet for en flerbrukshall samt hvor og hvordan denne kan realiseres.

Innspill til høringsutkastet

Representanter fra FAU ved Mjølkeråen skole la frem ønsker om bedre uteområder og nærmiljøanlegg ved skolene i området.

Drøfting av innspill

Det vurderes fortsatt at området «fortjener» bedre aktivitetsarealer og en ansiktsløfting fra dagens standard. I vedtatt budsjett 2017 er det avsatt en sekkepost på kr. 10 mill. pluss spillemidler til å gjennomføre prioriterte nærmiljøanlegg. Byrådet har i høringsutkastet lagt vekt på å løfte frem områder med levekårsutfordringer for å utjevne sosiale forskjeller. Mjølkeråen sees i denne kategorien.

Byrådets konklusjon

Byrådet ser positivt på innspillet fra Mjølkeråen skole om nærmiljøanlegg, og vil prioritere dette som en av de første lokaliteter innenfor foreslått avsatt ramme til formålet i tråd med vedtatt budsjett for 2017.

Byrådets konklusjon er ellers lik byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Åstveit Idrettspark

Handlingsplan1-3 idrettsbygg 2014 viser behov for rehabilitering og utvikling av idrettsbyggene i Åstveit idrettspark på Tertnes.

Det er av Hordaland Fylkeskommune lagt frem planer for en ny mindre idrettshall på nabotomten til Åstveithallen og Tertnes vgs. Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett vil bistå Hordaland fylkeskommune i dette arbeidet som vil sikre toppidrettslinjen og hverdagsidretten god kvalitets- og kapasitetsøkning.

Det er i budsjett 2016 satt av midler til å utvikle et mindre kastfelt til bruk for barn nordvest for eksisterende fotballbaner. Usikkerhet rundt innholdet i massene som må flyttes har gitt utsetting av tiltaket, men vurderes gjennomført i 2017.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet vil anbefale å rehabilitere og oppgradere Åstveithallen som også har et 25 meters basseng. Det er i økonomiplanperioden satt av 11 millioner kroner til å rehabilitere hallen, mens det totale behovet er anslått til 62 millioner kroner.

Byrådet foreslår at Åstveithallen rehabiliteres, og videreutvikles både som svømme- og idrettshall for idrett, opplæring og publikum. Rehabilitering og videreutvikling må vurderes som en del av arbeidet med handlingsplan1-3 idrettsbygg 2014.

Byrådet vil se på muligheter for å utvikle et mindre kastfelt for aldersbestemt trening i nordre del av idrettsparken.

Byrådet vil videre arbeide for å få til en avtale med Hordaland fylkeskommune om leie av den nye basketballhallen til idretten på kveld og i helger.

Byrådets konklusjon

Byrådet ser behov for å starte opp rehabilitering av eksisterende idretts- og svømmehall. Det er i vedtatt budsjett 2017, avsatt kr. 10 mill. kroner til formålet. Prosjektrapport med kostnadsestimat er under utarbeidelse. Det vil være behov for ytterligere avsetninger i 2018, 2019 og 2020 til formålet.

I vedtatt budsjett 2017 er det også avsatt kr. 1 mill. til kastområde i Åstveit idrettspark. Midler kr. 0,9 mill. avsatt i 2016 videreføres til 2017 for prosjektgjennomføring. Spillemidler kommer i tillegg.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Myrdal Idrettspark

Skoleprosjektet på Ulset vest bør ses i relasjon til eksisterende og nye idrettsanlegg i Myrdal Idrettspark og for bydelen. Muligheten for å bygge ny svømmehall for opplæring, idrett og folkehelse i området Myrdal/Ulset vest bør vurderes. Lokalisering av et svømmeanlegg i nærheten av eller i tilknytning til et isanlegg, vil kunne gi betydelig energigevinst. Jfr. erfaringer fra Slåtthaug og Iskanten i Bergen vest.

Arena Nord AS skal bygge og drifte ishall, trippel idrettshall, turnhall, klatrehall, ny fotballstadion m.m.

I vedtatt idrettsplan ble Åsanehallen foreslått revet og salget av tomten ble foreslått å inngå i finansiering av fremtidige Myrdal idrettspark som kommunalt tiltak. I oppjusterte planer for utvikling av Myrdal idrettspark inngår ikke salgsinntektene i finansieringen fordi prosjektet nå er i privat regi.

Det søkes å få etablert ulike nærmiljøanlegg i idrettsparken etter modell fra Friplassen og Møteplassen. Tilrettelegging for egenorganisert aktivitet kan gi et godt supplerende tilbud til barn og unge.

Vestlandshallen eies og driftes av en stiftelse. Hallen drives primært kommersielt. Hallen er lagt til rette for toppfotball og lag på høyere nivå som er betalingsdyktige. Hallen tilfredsstiller trening og kampavvikling på øverste nivå, eksempelvis Sportsklubben Brann. Klubben har selv valgt siste sesong ikke å benytte hallen. Hallen er i mindre grad tilgjengelig for barn og ungdom til ordinær trening og kamper.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet mener det er behov for et nytt basseng i Åsane bydel og vil utrede mulighetene for å etablere et nytt og moderne svømmebasseng i området Myrdal / Ulset vest i forbindelse med idrettsparken og ny skole som etableres i området. På den måten kan man finne gode energiløsninger i sambruk med ny ishall i området.

I forbindelse med utviklingen av Myrdal idrettspark anbefaler byrådet å avvikle Åsanehallen. Åsanehallen er lokalisert i samme område som Myrdal idrettspark og brukerbehovet vil dekkes inn her eller i andre idrettsanlegg.

Det anbefales at man innleder forhandlinger med stiftelsen Vestlandshallen for å sikre både topp- og breddeidrett bruksmuligheter utover hallens

kjernesesong som er i vinterhalvåret (oktober-mars). Perioden april – september søkes det å finne gode ordninger for å sikre en effektiv bruk av hallen for å dekke behov i bydelen og i byen.

Innspill til høringsutkastet

Satsingen på Myrdal idrettspark trekkes av idrettsorganisasjoner frem som svært positiv.

Noen av de fremtidige brukere av Arena Nord AS sine, eksempelvis klatring ber om at deres interesser blir ivaretatt i prosjektutviklingen både i forhold til at deres aktivitet blir ivaretatt i utbyggingen, men også at det i fremtiden sikres bruksvilkår på linje med det de i dag har i kommunale anlegg.

I innspill både fra IRB og isidrettene pekes det imidlertid på at det bør vurderes dobbel ishall for å imøtekomme behovene for en likeverdig bruk av ishall mellom gutter/menn, jenter/kvinner og publikum. Det trekkes særlig frem behovet for å løse kapasitetsutfordringer ved at jenter i økende grad er på vei inn i ishockeyidretten og at kunsthopp med stor deltakelse av jenter, er i stor vekst og utvikling.

NFF Hordaland ser utviklingen av Myrdal Idrettspark som særs velkommen. Det

er ønskelig at det etableres en mindre kunstgressbane i tillegg til to 11er baner for kunstgress. Dette for å opprettholde dagens kapasitet.

Drøfting av innspill

Planlegging, prosjektering, utbygging og fremtidig bruk og drift av Arena Nord AS sine planer forutsettes løst av idrettsorganisasjonene i samarbeid med det etablerte selskapet. Idrettsrådet i Bergen er representert i Arena Nord AS sitt styre.

Bergen kommune sin rolle vil være arealavsetning i tråd med de fotavtrykk prosjektering og ny reguleringsplan vil vise. Det kan forventes at reguleringsplan som er under arbeid i regi av Arena Nord AS, vil utløse mulige rekkefølgekrav slik som for Slåtthaug idrettspark. Rekkefølgekrav retter seg primært overfor utbygger, at Bergen kommune tar disse er ikke en forutsetning i planen, men eventuelt avtaletema med giver/utbygger.

Innspillet om dobbelt ishall har vært drøftet med representanter for Arena Nord AS og tilbakemeldingen er at det ikke er rom for dette innenfor de finansieringsrammer som foreligger uten at det vil gå på bekostning av andre idrettsarealer i prosjektet. Ishockeymiljøet har, på «overtid» for

arbeidet med ny idrettsplan, bedt Bergen kommune om å vurdere en kommunal ishall på annet tomteareal i idrettsparken. Det vurderes at det aktuelle arealet, i pågående planprosess, allerede er påtenkt til annet idrettsformål (sandvolleyballhall). Med forbehold, siden problemstillingen ikke er tilstrekkelig vurdert, anses det som et vanskelig areal å utvikle til ishall og at sammenblandingen mellom privat og offentlig utbygging, vil kunne gi utilsiktede negative konsekvenser. Det vurderes derfor i denne saken at en ishall nr 2 i på Myrdal må være en sak mellom idrettsorganisasjonene og Arena Nord AS.

Modell og prinsipper for fremtidig bruk og drift av prosjektet i regi av Arena Nord AS er ikke avklart og må tas i videre dialog og avtaleprosesser mellom Bergen kommune og selskapet. Det er bystyret som skal beslutte prinsipper for feste/leie av idrettsarealene. Det vurderes at sak om dette legges frem når reguleringsplan for området viser anbefalt løsning og behov for arealavståing.

For å møte kapasitetsutfordringer for fotball slik NFF Hordaland påpeker er det

allerede lagt kunstgress på Rollandsbanen for å imøtekomme erstatningsareal ved utbyggingen av Myrdal idrettspark. I tillegg legges det nå kunstgress på Breimyrabanen på Flaktveit som også vil gi bydelen utvidet fotballkapasitet. Prosjektutviklingen i Myrdal idrettspark omfatter også nærmiljøanlegg eller mindre ballbaner. Dette vil bli avklart i reguleringsplanen for området. Ellers er det også i prosess omlegging av gressbane til kunstgress på Myrdal. Se avsnitt under.

Det er i dag to kunstgressbaner i Myrdal Idrettspark. Det er tidligere besluttet at Myrdal stadion skal bytte lokalitet med den ene av dagens kunstgressbaner. Den andre banen vil bli en del av nye idrettsbygg. Som erstatning for kunstgressbanene til barne- og breddeidretten er dagens gressbane på stadion vedtatt utskiftet til kunstgress, inkludert gjerder og flomlys. Dette vil gi en helhetlig løsning for idrettsparken som samsvarer med forutsetningene i gjeldende idrettsplan. Finansiering for dette prosjektet ble løst ved 1. tertial 2016. Prosjektet er igangsatt. Påløpte kostnader ved utgangen av 2016 er estimert til 5 mill. kroner.

Byrådets konklusjon

Det er avklart med Arena Nord AS at en ishall 2 ikke kan løses innenfor de økonomiske rammer som er tilgjengelig for prosjektet uten at andre idrettsformål begrenses eller utgår.

Byrådet ser dette som en sak mellom idretten og Arena Nord AS. Det er også byrådets forventninger at idrettsformål omtalt i forrige idrettsplan skal ha prioritet.

Byrådet vil når prosjektets arealmessige rammer og reguleringsmessige forhold foreligger, legge frem en sak til bystyret som vil inneholde nødvendige prinsipielle avklaringer mellom Bergen kommune og Arena Nord AS.

Byrådet har i tertial 2 2016 foreslått videreført kr. 10 mill. av ubenyttede midler til å fullføre arbeidet på Myrdal stadion.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Rollandshallen

Dagens idrettsbygg er gammelt og vil kreve betydelig oppgradering for å tilfredsstille gjeldende tekniske og funksjonelle krav til et slikt bygg. Dagens beliggenhet sperrer også bedre arealutnyttelse for andre formål i området. Idrettsbygget bør sees i sammenheng med nye planer for Rolland skole.

Svømmehallen på Rolland ble i skolebruksplanen videreført. Svømmebassenget er lokalisert i kjelleren av idrettsbygget. Tilstandsrapporter for basseng ved skoler viser behov for rehabilitering og utvikling av svømmebassenget ved Rolland skole.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet foreslår å utrede et nytt svømmebasseng i Åsane bydel. Opplæringsbassenget på 17,8 meter i Rollandshallen er forbi sin tekniske levetid og det foreslås avviklet når nytt basseng i bydelen er realisert. Andre gymfasiliteter og garderober for utebanen i Rollandshallen søkes løst i forbindelse med bygging av ny skole.

Innspill til høringsutkastet om Rollandshallen er omtalt under svømmeanlegg i kapittel 6 om anleggsutvikling.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er ellers identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Leikvang Idrettspark

Både i idrettsplanen og i tidligere skolebruksplan var der planer om å bygge en idrettshall på Leikvang. I skolebruksplanen inngår det nå ikke planer om å bygge ungdomsskole i Leikvang idrettspark. Det betyr at behovet for ny idrettshall må sees i en slik sammenheng. Det vurderes som mulig å utvikle et idrettsbygg i tilknytning til eksisterende friidrettshall. Stiftelsen Leikvang og IL Hovding har spilt inn ønske om å bygge idrettshall (minimum 25 × 45 m²) i tilknytning til eksisterende friidrettshall. Bystyresak om bygging av friidrettshall i 2008, inneholdt premisser som skisserte en slik løsning. En slik løsning vil kunne være rimelig og brukseffektiv ved at eksisterende garderobe- og servicefunksjoner i friidrettshallen kan benyttes også til en eventuell ny idrettshall. Det kan være arealer for turn, håndball, mindre arealkrevende idretter og idretter som er byovergripende og som ikke har annen aktuell lokalitet pga. arealmangel. eksempelvis, bordtennis, badminton, sykkelanlegg m.fl. Det påregnes at man må regulere området tilbake til idrettsformål. Det finnes ikke finansiell mulighet til å løse dette innenfor kommende planperiode.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Leikvang idrettspark er utviklet med utendørs friidrettsanlegg, innendørs friidrettshall, gressbane samt kunstgressbane. Byrådet foreslår at utendørs friidrettsanlegg videreutvikles som et prioritert anlegg for friidrettsarrangement, etter Fana stadion, og at det gjøres nødvendige oppgraderinger for å gjøre anlegget til et fullverdig friidrettsanlegg godt tilrettelagt for arrangement. Friidrettsrelatert utstyr søkes løpende oppdatert. Fotballbanen videreutvikles som gressbane.

Det ble anlagt midlertidig kunstgressbane på den gamle grusbanen i idrettsparken. Banen gjøres permanent som kunstgressbane. Ballbane i grus øst for stadion vurderes omlagt til et fleridrettsareal, eksempelvis som permanent kastfelt for friidrett eller bueskyting o.l.

INNHold

Innspill til høringsutkastet

Plan og bygningsetaten viser til at området på Leikvang er avsatt til Offentlig formål (Tjenesteyting) i KPA, med bakgrunn i planer om å bygge ny ungdomsskole. Reguleringsplan for området (61090000), vedtatt i 2012, regulerer området for idrett og skole. Noen av tiltakene byrådet anbefaler er ikke i tråd med reguleringsplanen. I tråd med gjeldende regulering bør deler av området vises som idrettsformål ved kommende rullering av KPA.

Turn og idrettslaget Hovding opplyser at Leikvang Idrettspark er bygd opp gjennom de siste 50 årene ved hjelp av titusenvis av timer med dugnadsarbeid. I de siste ti årene er utbygging av anlegget organisert gjennom stiftelsen Leikvang Idrettspark. Som et resultat av arbeidet, fremstår Leikvang i dag som et godt anlegg for friidrett og fotball. Nord i Åsane er det ingen fullgode alternativ for innendørs idrett. Tilgjengelige alternativ er små gymnastikksaler i Haukås og Hordvik barneskoler, pluss et lite «musikkhus» som

ligger ved Breisteinkrysset. Kapasiteten i disse alternativene fremstår som sprengt, særlig går dette utover Turngruppa med 230 medlemmer. I tillegg er det en rekke innendørsidretter som ikke kan tilpasses så små areal. I Hovding miljøet har det av disse grunner vært jobbet for en fleridrettshall i flere tiår, og hallen har vært inne i tidligere idrettsplaner. Det er derfor trist å konstatere at fleridrettshall nå er tatt ut i nytt forslag til Idrettsmelding, ut fra mangel på «behov». De siste årene har Hovding / Stiftelsen Leikvang jobbet med planer om å føre opp en enkel fleridrettshall ved siden av Friidrettshallen. Slik kan en dele på infratrukturen og kommunale servicefunksjoner. Det ligger slik sett godt til rette for et kostnadseffektivt bygg, både i forhold til oppføring og drift. Idrettslaget vil be om at disse planene blir tatt inn i ny Idrettsplan.

Drøfting av innspill

Videreutvikling av idrettsparken vil utløse krav om endring av dagens reguleringsplan.

Idrettslaget Hovding har lagt ned et omfattende dugnadsarbeid for å utvikle idrettsanleggene. Idrettslaget har mosjon, turn, fotball og friidrett som sine største aktiviteter. Idrettsanlegget inneholder fotball og friidrettsanlegg, friidrettshall og en mindre ballbane i grus som har potensiale for utvikling. Idrettshall i Leikvang idrettspark var innarbeidet i idrettsplanen 2010 – 2019. Det vil kunne være mulig å realisere en enkel hall i tilknytning til dagens friidrettshall og det er potensiale til å utnytte allerede eksisterende garderobefasiliteter i friidrettshallen. En eventuell idrettshall på Leikvang vil kunne realiseres innenfor L/M prismodell og gi mye aktivitetsareal i forhold til investeringsbehovet.

INNOLD

Byrådets konklusjon

Byrådet ser positivt på idrettslagets ønsker om å få til en enkel idrettshall i tilknytning til friidrettshallen, men vil ikke kunne prioritere denne innenfor de økonomiske rammer som Bergen kommune har til rådighet og som denne idrettsplanen legger til grunn.

I dialog med idretten, vil byrådet likevel vurdere mulighetene for en idrettshall i tilknytning til Leikvang friidrettshall etter OFS – prinsippet. Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom kan inngå en vederlagsfri festeavtale med Hovding IL dersom prosjektet lar seg realisere. Behovet for reguleringsmessige endringer vil bli igangsatt av Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett i tråd med de formål Idrettsplanen beskriver for videreutvikling av Leikvang idrettspark.

Byrådets konklusjon er ellers identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Eikås motorsportsenter

Eksisterende leieavtale mellom grunneiere og motorsportklubben utgår i 2017 og krever rask løsning for å sikre fremtidig motorsportaktivitet i området. Klubben har behov for hjelp til å få dette i mål.

I et lengre perspektiv kan det være en løsning at Bergen kommune erverver tomtearealer som inngår i ny kommunal reguleringsplan som er i prosess, og at det legges til rette for en langsiktig feste-/leieavtale for motorsportklubben. Den lange og omfattende planprosessen rundt Eikås motorsportsenter har vært og er svært utfordrende for alle involverte parter, særlig for idrettsmiljøet. Miljøet på Eikås har arbeidet tålmodig og langsiktig for å få til utvikling av området.

Arealet som er satt av til motorsportaktivitet er romslig og kan inneholde plass til enda flere anleggselementer for idretter og aktiviteter som kan sees i sammenheng med motorsport. I arbeidet med rullering av ny KPA er det derfor naturlig å vurdere om det finnes muligheter for å avsette arealer til flere aktiviteter, eksempelvis terrengsykling m.m.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet ser positivt på planene om utvikling av Eikås Motorsportsenter, og vil i samarbeid med idretten legge til rette for videreutvikling av aktivitetene innenfor avsatt areal i gjeldende KPA. Det forutsettes at dette avklares i pågående reguleringsprosess. Byrådet vil bistå motorsportklubben i å sikre videreføring av eksisterende leieavtale som utgår i 2017. Byrådet vil i kommende økonomiplanperioder avklare videre valg av finansierings- og utbyggingsmodell for motorsportsenter på Eikås.

Innspill, drøfting og byrådets konklusjoner er tatt inn i kapittel 6 anleggsutvikling, under kategori motorsport.

Hordvik 7-er bane

Hordvik 7-erbane ved Hordvik skole i Åsane bydel, foreslås omlagt fra grus til kunstgress i 2017 i regi av lokale aktører som ønsker å forestå omleggingen.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at Hordvik IL skal få en vederlagsfri avtale (festekontrakt) med Bergen kommune om bruk av grunn til å anlegge kunstgress på banen nedenfor Hordvik skole på Gnr. 174/bnr. 39. Det forutsettes i tråd med innbyggerinitiativ at det kan legges kunstgress på eksisterende bane med ny drenering og oppbygging. Spillemidler og momsrefusjon vil kunne bli gitt til prosjektet.

Byrådets konklusjon

Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med Hordvik IL for ombygging til kunstgress på grusbanen nedenfor Hordvik skole.

Salhusbanen

FK Bergen Nord har planer om å bygge nye klubblokaliteter og garderober i tilknytning til eksisterende garderobebygg. Behovet for tiltaket er til stede og det sees som positivt at klubben vil gjennomføre prosjektet i egen regi.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet anbefaler at FK Bergen Nord får en vederlagsfri festekontrakt på tomten der det i dag står garderobebygg. Forutsetningen er at FK Bergen Nord bygger klubbhus og garderober på tomten. Videre forutsettes det at garderober må kunne benyttes av andre lag/grupper som tildeles treningstid på banen og som skal spille kamper der.

Innspill til høringsutkastet

Plan- og bygningsetaten viser til at Salhusbanen inngår i Bebyggelse og anlegg i KPA. Fotballbanen er regulert til friområde – anlegg for idrett i reguleringsplan 16410000, vedtatt 2005. Området omfatter idrettsplassen samt klubbhus. I tillegg til det som allerede er etablert, åpner bestemmelsene for at følgende bygninger og/eller anlegg kan oppføres innenfor området: Tribune, Hinderløype, Klatrevegg.

Drøfting av innspill

Plan- og bygningsetaten innspill tas til etterretning.

Byrådets konklusjon

Byrådsavdeling for finans, innovasjon og eiendom ved Etat for bygg og eiendom inngår en vederlagsfri festeavtale med FK Bergen Nord på tomten ved Salhusbanen der det i dag står garderobebygg. Det forutsettes at gardrobene kan benyttes av andre som tildeles trenings- og kamptid i anlegget.

Storøen i Eidsvåg

Åsane seilforening har fått leie Storøen i Eidsvåg av Bergen kommune, og klubben har planer om å utvikle dette anlegget til et vannsportssenter. Dette vurderes som positive tiltak og vil gi et bedre breddeanlegg for seilporten. For at klubben skal få spillemidler og mva.-refusjon til utviklingen av planene, kreves det en langvarig leieavtale på minimum 30 år.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet vil arbeide for at Åsane Seilforening skal kunne videreutvikle anlegget på Storøen til et godt breddeanlegg for seilport og vannsport, herunder arbeide for å gi langvarig leieavtale som tilfredsstiller kriterier for spillemidler og mva.-refusjon.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

Eidsvåg skole

I forbindelse med planer for Eidsvåg skole reguleres det også inn en idrettshall i området. Disse planene er ikke konkretisert og finansiert.

Byrådets vurderinger og anbefalinger:

Byrådet forutsetter at eventuelle planer for en idrettshall ved Eidsvåg skole avklares i reguleringsplan og økonomiplaner.

Innspill til høringsutkastet

Eidsvåg IL ønsker at det bygges en stor idrettshall (25×45m) istedenfor en volleyballhall ved bygging av ny Eidsvåg skole.

Plan- og bygningsetaten kjenner ikke til hvor idrettshall ved Eidsvåg skole er tenkt plassert. Eidsvåg skole er vist som Bebyggelse og anlegg i KPA, mens idrettsbanen er vist som Grønnstruktur. De regner med at tiltaket avklares i reguleringsplan.

Drøfting av innspillet

Det vises til kapittel 6 anleggsutvikling under kategori: « I Bergen legges det nå til grunn at man skal søke å bygge idrettshaller ved skoler. Unntaket er der en gymsal tilfredsstiller skolens behov for kroppsøvningsfasiliteter og hvor anleggsdekningen i området ellers er godt nok ivaretatt».

Størrelsen på idrettshaller avklares i hvert enkelt prosjekt. Momenter som arealtilgang, skolens og idrettens behov vil særskilt bli vurdert sammen med mulighetene for finansiell støtte over spillemiddelordningen. Nettokostnad legges til grunn for prosjektene i videre økonomiplanarbeid.» Prosjektet avklares arealmessig i reguleringsplan for skoleprosjektet.

Byrådets konklusjon

Byrådets konklusjon er identisk med byrådets vurderinger og anbefalinger i høringsutkastet.

FOTO: RAGNHILD ØVERLAND ARNESEN

Innspill til høringsutkastet i Flaktveitområdet om nye prosjekter

Flaktveit IK har spilt inn flere ønsker om å utvikle idrettsanlegg i Flaktveitområdet. Eksempelvis kan nevnes; Utvikle en Nærmiljøpark ved anlegget i Vassdalen. Dette kan inkludere elementer som «møteplassen» og noen elementer fra «Friplassen». Videreutvikle Flaktveit DiscGolfPark med 9 nye hull i området omkring Flaktveithallen og Flaktveit Stadion. Banen vil da ha totalt 18 hull, toaletter og omkleddingsrom ved nye Breimyra Kunstgress, rehabilitere Flaktveit skolebane, nytt dekke og forbedre drenering, oppgradere lekeområder i Flaktveit Aktivitetspark med nye lekeapparater, utvikle Flaktveithallen/ bygge ny treningshall i tilknytning til eksisterende hall med mål som standard flerbrukshall, utvikle Flaktveithallen med mer areal (over klubbhusdel, garderober og strykerom) der klubben vil legge inn mer sosiale rom som klubbhus, aktivitetsrom, mer rom for treningsstudio, rom for

kampsport, bordtennis, dans og rom for kulturelle aktiviteter. Idrettsklubben ønsker også å bygge en idrettsbarnehage ved Flaktveithallen samt utvikle gang- og jobbeveier/stier i og omkring området, særlig rundt Kråvann.

Drøfting av innspill

Det vurderes at dette er prosjekter som er av positiv karakter, men ikke forankret og prioritert av Idrettsrådet i Bergen. Ønsker og planer må derfor sees i et slikt perspektiv. Dersom prioritering og finansiering løses vil planene realiseres i et langsiktig perspektiv, mens mindre krevende delprosjekter kan vurderes løst på kortere sikt.

Når det gjelder ønsker om idrettsbarnehage må dette avklares med barnehagemyndighetene. Ønsket er ikke innarbeidet og vurdert i barnehagebruksplanen som er på vei til bystyret for behandling. Ønsket må derfor sees i et langsiktig perspektiv og vurderes ved ny rullering av barnehagebruksplan.

Byrådets konklusjon

Byrådet er positive til idrettslagets ønsker og ambisjoner og vil se dette i sammenheng med idrettens egne prioriteringer ved innspill til rulleringer av Bergen kommunes fremtidige økonomiplaner.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

Innspill om kabelpark ved Liavatnet i Åsane bydel.

Dette omtales under anleggsutvikling, kategori vannsport.

FOTO: NINA IREN ØVERBERG

8

VEDLEGG

INNHold

Anleggsprosjekter i perioden 2009-2016

Anlegg merket blått er anleggsprosjekter som er omtalt i forrige idrettsplan,
sidehenvisning gjelder forrige idrettsplan og skolebruksplan

Perioden 2009 - 2016: Idretts- og flerbrukshaller

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt/Prosjekt
Alvøen flerbrukshall	Laksevåg	Kommunal	IP s. 63			IP 2018/19 - se tekst flerbrukshaller
Bønes flerbrukshall	Fyllingsdalen	Kommunal	IP s. 62-63 og skolebruksplan	2014		
Fyllingsdalen idretts- og kulturhus	Fyllingsdalen	Kommunal	IP s. 62-63 og inv. Budsjett 2013-14			IP 2013/14 - se tekst budsjett 2016
Hop basketballhall	Fana	Kommunal	IP s. 62-63 og skolebruksplan	2012		
Laksevåghallen	Laksevåg	Kommunal	IP s. 62-63			IP 2014/16 - se tekst flerbrukshaller
Leikvang volleyballhall/flerbrukshall reguleringsplan	Åsane	Kommunal	IP s. 63			IP 2018 - se tekst under flerbrukshaller
Mulen flerbrukshall	Bergenhus	Privat	IP s. 62-63		Første gangs behandling vår 2015	
Myrdal flerbrukshall	Åsane	Privat	IP s. 62-63		Regulering og prosjektering startet 2015	
Ny-Krohnborg flerbrukshall	Årstad	Kommunal	IP s. 62-63	2012		
Sandslihallen flerbrukshall, klatrehall m.m	Ytrebygda	Kommunal	IP s. 63	2011		
Sædalen flerbrukshall	Fana	Kommunal	IP s. 62-63	2010		
Slåtthaug flerbrukshall	Fana	Privat	IP s. 62-63		Regulert 2012 - prosjektering 2015	
Søreide flerbrukshall	Ytrebygda	OPS	IP s. 62-63 og skolebruksplanen	2014		
Amalie Skram vgs flerbrukshall	Bergenhus	Fylket	HFKs skolebruksplan	2014		
Nattland volleyballhall	Fana	Kommunal	IP s. 62-63 og skolebruksplan		2013	
Nordahl Grieg vgs basketballhall	Ytrebygda	Fylket	HFKs skolebruksplan	2012		
Rådalslien volleyballhall	Fana	Kommunal	IP s. 62-63 og skolebruksplan	2010		
Råstølen volleyballhall	Ytrebygda	Kommunal	IP s. 62-63 og skolebruksplan		Prosjektering pågår 2015	
Skjold volleyballhall	Fana	Kommunal	IP s. 62-63 og skolebruksplan	2014		
Antall anleggsprosjekter	19			10	5	4

Perioden 2009 - 2016: Spesialhaller

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Bergen Tennis Arena Slettebakken	Årstad	Privat	IP s. 64	2013		
Byarena	Åsane	Privat	IP s. 67			IP inv. 2012 og tekst s. 67
Fana stadion veldodrom	Fana	Kommunal	IP s. 67-68		Reguleringsplan fra 2014	
Myrdal ishall med curling	Åsane	Privat	IP s. 66-67		Regulering og prosjektering startet 2015	
Myrdal basishall turn	Åsane	Privat	IP s. 62-63		Regulering og prosjektering startet 2015	
Leikvang friidrettshall Privat/kommunal	Åsane	Kommunal	IP s. 64	2011		
Krohnsminde F2 fleridrettshus - regulering	Årstad	Kommunal			Reguleringsplan fra 2014	
Antall anleggsprosjekter	7			2	4	1

Perioden 2009 - 2016: Fysak/aktivitetsbygg

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Fyllingsdalen idretts- og kulturhus	Fyllingsdalen	Kommunal	IP s. 63-34			2016/2017 - se økonomiplan
Fysak allaktivitetshus Myrdal	Åsane	Privat	IP s. 63-34		Regulering/prosjektering fra 2015	
Fysak allaktivitetshus Melkeplassen	Laksevåg	Kommunal	IP s. 63-34			2016/17 - se økonomiplan
Skateanlegg Fysak allaktivitetshus	Årstad	Kommunal		2009		
Antall anleggsprosjekter	4			1	1	2

Perioden 2009 - 2016: Fotballanlegg

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Arna Idrettspark toppfotball gress	Arna	Kommunal	IP s. 64-65	2010		
Arna Stadion, Ytre Arna 5er bane	Arna	Kommunal	IP s. 64-65	2013		
Arna Stadion, Ytre Arna fra grus til kunstgress	Arna	Kommunal	IP s. 64-64	2013		
Espeland oppgradering fra grus til kunstgress	Arna	Kommunal	IP s. 64-65	2016		
Fjellsdalen oppgradering av kunstgressdekke fondsmidler	Fyllingsdalen	Kommunal	IP s. 64-65	2015 - Fond		
Fyllingsdalen Stadion fra grus til kunstgress	Fyllingsdalen	Kommunal	IP s. 64-65	2014		
Fyllingsdalen Stadion 7er bane	Fyllingsdalen	Kommunal	IP s. 64-65	2014		
Hjellestad, Dalenbanen fra grus til kunstgress	Ytrebygda	Kommunal	IP s. 64-65	2013		
Krohnsminde Stor bane utskifting til fotball/rugby	Årstad	Kommunal	IP s. 64-65	2015 - Fond		
Krohnsminde liten bane utskifting til fotball/rugby	Årstad	Kommunal	IP s. 64-65	2015 - Fond		
Leikvang fra grus til kunstgress	Åsane	Kommunal	IP s. 64-65	2013		
Liland 1utskifting av kunstgress	Ytrebygda	Kommunal	IP s. 64-65	2015 - Fond		
Marikollen fra grus til kunstgress	Åsane	Kommunal	IP s. 64-65	2011		
Mathopen 11er, skifte kunstgress	Laksevåg	Kommunal	IP s. 64-65	2016 - Fond		
Myrdal stadion, tilpasning OBOS-liga	Åsane	Kommunal	IP s. 64-65	2015		
Myrdal stadion, toppfotball	Åsane	Privat	IP s. 64-65		Prosjektering/ regulering 2015	
Myrdal stadion, gress til kunstgress	Åsane	Kommunal			Prosjektering 2016	
Møhlenpris liten, skifte kunstgress	Bergenhus	Kommunal	IP s. 64-65	2016 - Fond		
Møhlenpris stor, skifte kunstgress	Bergenhus	Kommunal	IP s. 64-65	2016 - Fond		
Nesttun Idrettsplass kunstgressbane 7er bane	Fana	Kommunal	IP s. 64-65			Er under planlegging
Nesttun Idrettspl. skifte kunstgress hovedbane	Fana	Kommunal	IP s. 64-65	2013		
Nordnesbanen, skifte kunstgress	Bergenhus	Kommunal	IP s. 64-54	2016		

INNHOLD

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Sandslibanen fra grus til kunstgress	Ytrebygda	Kommunal	IP s. 64-65	2013		
Salhusbanen	Åsane	Kommunal	IP s. 64-65	2015 - Fond		
Slettebakken midlertidig kunstgress 2016	Årstad	Kommunal	IP s. 64-65			Sees i sammenheng med deponisak
Stavollen 2, 11er skifte kunstgress	Fana	Kommunal	IP s. 64-65	2016 - Fond		
Stemmemyren fra grus til kunstgress	Bergenhus	Kommunal	IP s. 64-65		Prosjektering 2014/16 - BUD 2016/17	
Stemmyren liten, skifte kunstgress	Bergenhus	Kommunal	IP s. 64-65	2015 - Fond		
Sædalen ny kunstgressbane 11er bane	Fana	Kommunal	IP s. 64-65			Ulike arealavklaringsplaner siden 2011
Tellevik ny 7er bane - privat giver	Åsane	Kommunal	IP s. 64-65	2012		
Toppe/Hordvik (Marikollen/Tellevik)	Åsane	Kommunal	IP s. 64-65			Se tekst fotballanlegg
Alvøen Idrettspark kunstgressbane 7er bane	Laksevåg	Privat		2012		
Apeltunbanen fra grus til kunstgress 7er bane	Fana	Kommunal		2009		
Brann Stadion tomteoverdragelse og ny reguleringsplan	Årstad	Kommunal		2009		
Breimyra grus til kunstgress	Åsane	Kommunal		2016		
Bønes, restarbeid rundt bane	Fyllingsdalen	Kommunal		2010		
Garnes kunstgressbane oppgradering til nytt dekke. Bk/TM	Arna	Kommunal		2014		
Gyldenprisbanen fra grus til kunstgress	Laksevåg	Kommunal		2009		
Kalandseidbanen ny kunstgressbane 7er bane	Fana	Kommunal		2009		
Kjøkkelvik Idrettsplass ny kunstgress	Laksevåg	Privat		2009		
Kringlebotn ny kunstgressbane	Fana	Kommunal		2009		
Landåsbanen fra grus til kunstgress	Årstad	Kommunal		2009		
Lyngbøbanen utskiftning av kunstgress	Laksevåg	Kommunal		2012		
Minde/Paradisbanen fra grus til kunstgress	Fana	Kommunal		2009		

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Møhlenpris Idrettsplass utvidelse for cornerflagg	Bergenhus	Kommunal		2009		
Nordahl Grieg vgs ny kunstgressbane 7er bane	Ytrebygda	Fylket		2010		
Nygårdsmyrren fra grus til kunstgress	Laksevåg	Kommunal		2010		
Nymarksbanen, østre utskiftning av kunstgress Bk/TM	Årstad	Kommunal		2013		
Olsvikbanen fra grus til kunstgress	Laksevåg	Kommunal		2009		
Rautjern	Årstad	Kommunal				Stoppet 2015
Rollandsbanen	Åsane	Kommunal		2016		
Sandslibanen 5er bane	Ytrebygda	Kommunal		2013		
Slåtthaug kunstgressbane 5er bane	Fana	Kommunal		2009		
Stemmyren dumpen 7er bane	Bergenhus	Kommunal		2009		
Stemmyren hovedbane utskifting av kunstgress	Bergenhus	Kommunal		2009		
Sædalen ny kunstgressbane 7er bane	Fana	Kommunal		2011		
Søreide/Søvikbanen fra grus til kunstgress 7er bane	Ytrebygda	Priv./kom.		2011		
Vadmyra 11er kunstgress	Laksevåg	Kommunal		2012		
Vadmyra ny kunstgressbane 7er bane	Laksevåg	Kommunal		2009		
Varden Amfi toppfotball	Fyllingsdalen	Kommunal		2010		
Varden ny kunstgressbane 11er	Fyllingsdalen	Kommunal		2009		
Varden Idrettspark ny kunstgressbaner (7er baner)	Fyllingsdalen	Kommunal		2009		
Ytrebygda skole fra grus til kunstgress 7er bane	Ytrebygda	Priv./kom.		2012		
Ådnamarka skole fra grus til kunstgress 7er bane	Arna	Kommunal		2009		
Ådnamarka skole - nytt kunstgress 7er bane	Arna	Kommunal		2014		
Åstveit Idrettspark utskiftning av kunstgress hovedbane	Åsane	Kommunal		2013		
Antall anleggsprosjekter	66			58	3	5

Perioden 2009 - 2016: Garderobeanlegg/klubblokaler

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Arna Idrettspark garderover, arrangementsbygg og garasjer/lager	Arna	Kommunal	IP s. 65	2010		
Krohnsminde (garderover og klubblokaler)IP 2012/13	Årstad	Kommunal	IP s. 64	2012		
Leikvang nye fotballgarderover fra tidligere idrettsmelding	Åsane	Kommunal	IP s. 64	2011		
Nesttun Idrettsplass	Fana	Priv./kom.	IP s. 64		Prosjektering 2013 - utbygging 2016	
Nesttun Idrettsplass reguleringsplan	Fana	Kommunal	IP s. 64	2012		
Stemmyren arrangementsbygg toppfotball	Bergenhus	Kommunal	IP s. 64-65		Prosjektering 2014/16 - BUD 2016/17	
Varden Amfi (stadion-/tribunebygg)	Fyllingsdalen	Kommunal	IP s. 64-65	2009/10		
Bergen roklubb rehabilitering klubbhus og garderover, nytt styrkerom	Fana	Privat		2009		
Eidsvåg IL klubbhus	Åsane	Privat		2013		
Fanahytten	Fana	Privat		2013		
Fana kajakklubb	Fana	Privat		2013		
Garnes ballbane oppgradering garderover	Arna	Kommunal		2009		
Kalandseid (klubblokaler)	Fana	Privat		2011		
Laksevåg Turn og Idrettslag klubbhus	Laksevåg	Privat		2010		
Møhlenpris (garderover og klubblokaler)	Bergenhus	Kommunal		2011		
Njård ro - og kajakklubb båthus	Åsane	Privat		2009		
Nymark idrettsanlegg (garderover rehabilitert)	Årstad	Kommunal		2010		
Stavollen nytt klubbhus Bjarg IL	Fana	Privat		2009		
Stend jordbruksskole garderover	Fana	Fylket		2009		
Åsane Seilforening, Storøen dagsturhytte	Åsane	Privat		2014		
Åstveit Idrettsplass garderobebygg	Åsane	Kommunal		2009		
Antall anleggsprosjekter	21			19	2	0

Perioden 2009 - 2016: Ski-, tur-, trenings- og lysløyper

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Fløien lysløyper	Bergenhus	Kommunal	IP s. 66	2010		
Fløien sikkerhetstiltak/rehabilitering del 1	Bergenhus	Kommunal			2016	
Ski-/turløyper Totland/Frotveit ledlys	Fana	Kommunal	IP s. 66	2015		
Ski-/turløyper Totland/Frotveit utvidelse	Fana	Kommunal	IP s. 66	2013		
Slåtthaug joggeløype/Tranevannet	Fana	Kommunal	IP s. 66		Regulert, erverv i prosess	
Gullbotn skiløyper delrehabilitering 1	Arna	Priv./kom.		2009		
Gullbotn skiløyper delrehabilitering 2	Arna	Priv./kom.		2014		
Hellefjellet turvei med lys	Bergenhus	Kommunal		2011		
Løvestien turvei - byggetrinn 1	Årstad	Kommunal		2014		
Løvestien turvei - byggetrinn 2	Årstad	Kommunal		2014		
Løvestien turvei - byggetrinn 3	Årstad	Kommunal		2015		
Rundemanen tursti	Bergenhus	Kommunal		2010		
Stoltzekleiven tursti	Bergenhus	Kommunal		2013		
Tarlebøveien turvei	Bergenhus	Kommunal		2010		
Antall anleggsprosjekter	14			12	2	0

Perioden 2009 - 2016: Svømme- og badeanlegg

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
ADO arena - hovedanlegg for svømming og stup	Bergenhus	Kommunal	IP s. 62	2014		
ENØK tiltak mm i badeanlegg	Bergen	Kommunal	IP s. 62	2012		
Nordnes Sjøbad oppgradert og rehabilitert	Bergenhus	Kommunal	IP s. 62	2010		
Sandviken Sjøbad oppgradert og rehabilitert	Bergenhus	Kommunal	IP s. 62	2010		
Sandgotna rehabilitert	Laksevåg	Kommunal		2012		
Slåtthaughallen teknisk oppgradert	Fana	Kommunal		2009		
Ado arena tribuneløsning	Bergenhus	Kommunal		2016		
Stemmemyren teknisk oppgradert	Bergenhus	Kommunal		2009		
Antall anleggsprosjekter	8			8	0	0

Perioden 2009 - 2016: Nærmiljøanlegg

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
ADO arena skate og basketballbane	Bergenhus	Kommunal	IP s. 70	2014		
Fyllingsdalen stadion sandvolleyball	Fyllingsdalen	Kommunal	IP s. 70	2014		
Krohnsminde idrettsplass	Årstad	Kommunal	IP s. 70		Se budsjett 2016	
Løvås skole, Lynghaugparken ballbinge	Fyllingsdalen	Kommunal	IP s. 70	2010		
Myrdal idrettspark	Åsane	Priv./kom.	IP s. 70		Under prosjektering/ regulering	
Nymarksbanen 3 minibaner fra grus til kunstgress	Årstad	Kommunal	IP s. 70	2010		
Nymarksbanen nærmiljøanlegg	Årstad	Kommunal	IP s. 70	2010		
Skansemyren idrettsplass	Bergenhus	Kommunal	IP s. 70		Se budsjett 2016	
Tellevik nærmiljøanlegg sandvolley og ballbinge	Åsane	Kommunal	IP s. 70	2012		
Åstveit idrettspark - Møteplassen	Åsane	Kommunal	IP s. 70	2016		
Apeltun skole hinderløype	Fana	Kommunal		2010		
Alvøen Idrettsplass toppdekke trinn 2 skiløype	Laksevåg	Kommunal		2010		
Aurdalslia skole 5er bane kunstgress	Ytrebygda	Kommunal		2011		
Bakarhavn friluftsområde flerbruksflate og universell utforming	Åsane	Privat		2011		
Birkelandsfjell/Orretuva o-kart	Fana	Privat		2012		
Bønes skole bordtennisbord	Fyllingsdalen	Kommunal		2009		
Damsgård skole trampoline	Laksevåg	Kommunal		2010		
Dyngeland nær o-kart	Fana	Privat		2010		
Gaupås nær o-kart	Åsane	Privat			2015	
Grønnestølen ballbane med humper, streetbaske og hinderløype	Årstad	Kommunal		2011		
Haukeland skole ballbinge	Bergenhus	Kommunal		2010		
Hammerslandgrenda liten grusbane til kunstgress	Ytrebygda	Privat		2011		

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Hellen skole ballbane 5er	Bergenhus	Kommunal		2015		
Hellen skole flerbruksflate minivolley m.m	Bergenhus	Kommunal		2015		
Helleneset friluftsområde flerbruksflate og universell utforming	Bergenhus	Privat		2010		
Hetlevikhøyden skatepark	Laksevåg	Privat		2013		
Hjellestad skole ballvegg og hinderløype	Ytrebygda	Kommunal		2009		
Holen/Håstein skole ballbinge	Laksevåg	Kommunal		2010		
Holo/Storamyri venner (Apeltun)	Fana	Privat		2010		
Hordnes velforening ballbinge	Ytrebygda	Privat		2013		
Hordnes velforening rampline og klatrekube	Ytrebygda	Privat		2015		
Hordnesskogen treningspaviljonger	Ytrebygda	Privat		2012		
Hylkjeflaten ballbinge	Åsane	Privat		2014		
Håvardstunvannet o-kart	Ytrebygda	Privat		2009		
Kalvatræet skole utebordtennis, streetbasket og hinderløyper	Åsane	Kommunal		2010		
Kalandseid idrettspark sprintbaner, hoppegrop og høyde	Fana	Kommunal		2009		
Kalandseid idrettspark to sandvolleybaner	Fana	Privat		2015		
Kjenndalstoppen velforening basket, fotball og skateplass	Ytrebygda	Privat		2009		
Kjøkkelvik idrettsplass minibane kunstgress	Laksevåg	Privat		2009		
Kjøkkelvik sandvolleybane 4 & 5	Laksevåg	Privat		2009		
Klasakjønneveien velforening ballbinge	Laksevåg	Privat		2009		
Kronstad skole ballbinge	Årstad	Kommunal		2010		
Langestranden friluftsområde og badeflate	Fyllingsdalen	Privat		2009		
Lokketodalen ballbinge og flerbruksflate med lysanlegg	Åsane	Privat		2010		

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Lyderhorn nær o-kart	Laksevåg	Privat		2015		
Lyshovden Tarzanløype	Laksevåg	Privat		2015		
Lønninghavn friluftsområde aktivitetsflate og toalett	Ytrebygda	Privat				Under planlegging
Løvtien Balløkka	Årstad	Kommunal		2015		
Løvtien Bukkene Bruse aktivitetsflate	Årstad	Kommunal		2015		
Løvtien flerbruksflate	Årstad	Kommunal		2015		
Løvtien Klatresvingen	Årstad	Kommunal		2015		
Løvtien Tretoppen	Årstad	Kommunal		2015		
Mannsverk nærmiljøpark turvei og tursti	Årstad	Kommunal		2010		
Marikollen sandvolley, streetbasket og buldrevegg	Åsane	Privat		2012		
Midthun skole sandvolley, ballbane og ballbinge	Fana	Kommunal		2009		
Milde - Nytt orienteringskart	Ytrebygda	Privat		2015		
Mjølkeråen skole ballbinge, streetbasket og buldrevegg	Åsane	Kommunal		2011		
Moldalia huseierlag klatreinstallasjon og ballbane	Arna	Privat		2010		
Morviksanden friluftsområde aktivitetsflate og tilkomst	Åsane	Privat		2011		
Nordnes ballbane skiftning av kunstgress	Bergenhus	Kommunal		2009		
Nesttun o-kart	Fana	Privat		2010		
Nesttun idrettsplass	Fana	Kommunal			Del 1 under bygging	
Nils Langhellesvei vel ballplass	Fyllingsdalen	Privat		2009		
Nordahl Grieg vgs sandvolley og friidrett	Ytrebygda	Fylket		2012		
Norvik skole hinderløype, basket og fotballbane	Fana	Kommunal		2011		
Ny-Krohnborg skole nærmiljøanlegg	Årstad	Kommunal		2012		
Nygårdslie skole ballbane kunstgress	Laksevåg	Kommunal		2009		
Oasen o-kart	Fyllingsdalen	Privat		2009		

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Olsvikparken BMX, balløkke, flerbruksflate og skateanlegg	Laksevåg	Kommunal		2011		
Olsvik skole hinderløype	Laksevåg	Kommunal		2009		
Olsvikåsen VGS streetbasketball	Laksevåg	Fylket		2014		
Olsvikåsen VGS volleyballbaner utendørs	Laksevåg	Fylket		2014		
Paradisbanen/Minde liten ballbane kunstgress	Fana	Kommunal		2009		
Repardalsvegen turveg	Arna	Privat		2009		
Sandsli idrettspark treningspaviljong	Ytrebygda	Privat		2014		
Sandsli sprintkart	Ytrebygda	Privat		2016		
Sandsli sykkelorienteringskart	Ytrebygda	Privat		2010		
Skageåsen o-kart	Ytrebygda	Privat		2015		
Skateanlegg Lynghaugparken	Fyllingsdalen	Kommunal		2011		
Skeie skole ballbinge	Ytrebygda	Kommunal		2010		
Skjold o-kart	Fana	Privat		2010		
Skjold skole ballbane	Fana	Kommunal		2009		
Skranevatnet skole apejungel	Ytrebygda	Kommunal		2011		
Smørås Skole 5er Kunsgress	Fana	Privat		2015		
Store Starefossen vel, liten bane	Bergenhus	Privat		2015		
Store Starefossen vel, stor bane for fotball, tennis og ballek	Bergenhus	Privat		2015		
Storrinden/Dolvikfjellet o-kart	Ytrebygda	Privat		2013		
Svartediket ballbane, streetbasket og skatepark	Bergenhus	Privat		2014		
Svartediket trampoliner	Bergenhus	Privat		2015		
Sædalen skole streetbasket - skolebruksplan	Fana	Kommunal		2011		

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Søreride skole ballbane og basketbane fra asfalt til kunstgress	Ytrebygda	Kommunal		2009		
Trengereid skole ballbinge	Arna	Kommunal		2010		
Tveitevannet treningspaviljonger	Årstad	Kommunal		2014		
Ulsmåg nær o-kart	Fana	Privat		2009		
Vadmyra minibane kunstgress	Laksevåg	Kommunal		2009		
Varden skole ballbinge	Fyllingsdalen	Kommunal		2010		
Ytrebygda skole flerbruksflate og volleyball	Ytrebygda	Privat		2012		
Øvsttun velforening skate, inline og badmintonflate	Fana	Privat		2010		
Antall anleggsprosjekter	98			92	5	1

Perioden 2009 - 2016: Friidrettsanlegg

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Arna Idrettspark fast dekke med tribuner	Arna	Kommunal	IP s. 66	2010		
Breimyra delanlegg	Åsane	Kommunal		2016		
Fana Stadion (IP 2018/19) tribuneanlegg til lag EM	Fana	Kommunal		2010		
Fana Stadion (IP 2017) media/styrkerom til lag EM	Fana	Kommunal		2010		
Fana Stadion oppgradering lysanlegg	Fana	Kommunal	IP		2016	
Fana Stadion videreutvikling	Fana	Kommunal	IP s. 65-66			
Fyllingsdalen Stadion utvidelse og fast dekke	Fyllingsdalen	Kommunal	IP	2014		
Krohnsminde idrettsplass - rehab. Friidrettsdekk	Årstad	Kommunal			2016	
Nygårdsmysen utvidelse og fast dekke	Laksevåg	Kommunal	IP	2011		
Alvøen delanlegg friidrett	Laksevåg	Kommunal		2009		
HIB - Kronstad delanlegg friidrett	Årstad	Statlig		2014		
Åstveit Idrettspark rehabilitert friidrettsdekke	Åsane	Kommunal		2011		
Antall anleggsprosjekter	12			9	2	0

Perioden 2009 - 2016: Isanlegg

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Slåtthaug kunstisbane reguleringsplan	Fana	Kommunal	IP s. 66-67	2012		
Antall anleggsprosjekter	1			1	0	0

Perioden 2009 - 2016: Annet

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Bergen Pistolklubb, klubbhus og anlegg	Fyllingsdalen	Privat	IP s. 69	2012		
Bergen Rideklubb, Sletten Ridesenter	Ytrebygda	Privat	IP s. 69-70			Reg.plan i 2013, delvis oppgr.anlegg. IP s. 69/70
Bergen Skytterlag, klubbhus, baner og standplass	Fyllingsdalen	Privat	IP s. 69	2013		
Eikås motorsportanlegg	Åsane	Privat	IP s. 68-69		Reguleringsplan påbegynt 2012	
Epona Rideklubb, Unneland stall og klubbhus	Arna	Privat	IP s. 69-70	2010		
Fana Golfklubb	Ytrebygda	Privat	IP s. 70			Sikringsarbeid gjennomført i perioden
Fana Ryttersportsklubb	Fana	Privat	IP s. 69			Reg.plan ferdig, anlegg ikke realisert
Jonahola skytebaner, utvidelsesplaner (3 klubber)	Åsane	Priv./kom.	IP s. 69			Utvidelsesplaner
Kismul skytteranlegg, erhverv av tomt festeavtale	Fana	Priv./kom.		2013		Utbyggingsplaner 2015
Nordåsvannet ro- og padleanlegg	Fana	Kommunal				Reguleringsplan ferdig tidligst 2016
Tverrmeisa luftsportsanlegg	Arna	Privat				Planer terminert men området brukes. IP s. 70
Ulriken/Nymark luftsportsanlegg	Bergenhus	Priv./kom.	IP s. 70	2009		
Åsane Rideklubb, Hjortland reguleringsplan	Åsane	Privat	IP s. 70	2009		
Åsane Rideklubb, ridehall med stall	Åsane	Privat	IP s. 70	2015		
Åsane Rideklubb, utebane	Åsane	Privat	IP s. 70	2012		

Prosjekt	Bydel	Eier	Planforankring	Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Bergen & Omland Friluftsråd klubbhus og garasjer	Bergenhus	Privat		2012		
Hjellestad Seilforening klubbhus og sosialt rom	Ytrebygda	Privat		2014		
Hjellestad Seilforening, vannsportanlegg garderober	Ytrebygda	Privat		2013		
Stend jordbruksskole ridebane med lys og stall	Fana	Fylket		2013		
Åsane Seilforening, Storøen Eidsvåg, klubbhus 1. byggetrinn	Åsane	Privat		2014		Flere bygg og anlegg er under planlegging
Åstveit idrettspark lydanlegg	Åsane	Kommunal			2016	
Antall anleggsprosjekter	20			0	1	8

	Antall anlegg			Ferdigstilt	Påbegynt	Planlagt
Totalt antall anleggsprosjekter i perioden 2009 - 2016	270			212	25	21

Perioden 2009 - 2016: Anleggsprosjekter fordelt på eier

	Antall anlegg
Kommunal	171
Fylket	8
Privat	80
Priv./kom.	9
OPS	1
Statlig	1

Perioden 2009 - 2016: Anleggsprosjekter fordelt på bydel

	Antall anlegg
Arna	17
Bergenhushus	36
Fana	55
Fyllingsdalen	22
Laksevåg	31
Ytrebygda	35
Årstad	31
Åsane	42
	269
Bergen- ENØK tiltak svømmebasseng	1
	270

Prosjekter - anleggstype per bydel

	Arna	Bergenhus	Fana	Fyllingsdalen	Laksevåg	Ytrebygda	Årstad	Åsane	Sum type
Fotballanlegg	7	8	10	7	9	7	7	11	66
Friidrettsanlegg	1	0	4	1	2	0	2	2	12
Fysak/aktivitetsbygg	0	0	0	1	1	0	1	1	4
Idretts- og flerbrukshaller	0	2	6	2	2	4	1	2	19
Isanlegg	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Garderobebygg/klubblokaliteter	2	2	8	1	1	0	2	5	21
Ski-, tur-, trenings- og lysløyper	2	6	3	0	0	0	3	0	14
Spesialhaller	0	0	1	0	0	0	2	4	7
Svømme og badeanlegg	0	5	1	0	1	0	0	0	7
Nærmiljøanlegg	3	11	17	8	15	20	13	11	98
Andre anlegg	2	2	4	2	0	4	0	6	20
Samlet antall anlegg	17	36	55	22	31	35	31	42	269

INNHold

Anleggsoversikt bydeler

Bergenhus

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
INNENDØRSANLEGG				
Idrettshaller	Stemmemyren idrettshall	45×25	Kommunal	Håndball med flere idretter
	Studentsenteret idrettshall	43×22,5	Statlig	Håndball med flere idretter
	Vikinghallen	29×14	Privat	Volleyballhall
	Nordneshallen	44×22	Privat	Håndball med flere idretter
	Vitalitetssenteret	44×22	Kommunal	Håndball med flere idretter
	Lehmkuhlhallen - NHH	44×23	Statlig	Håndball med flere idretter
	Amalie skram skole flerbrukshall	44×23	Fylket	Håndball med flere idretter
Gymsaler	Christikrybbe skole	14×7	Kommunal	
	Nordnes skole	20×10	Kommunal	
	Rothaugen skole	16×8	Kommunal	
	Norrønahallen		Statlig	
	Hellen skole	20×10	Kommunal	
	Lønborg skole	16×8	Fylket	
	Krohnengen skole	16×8	Kommunal	
	Haukeland skole	20×10	Kommunal	
	Katedralskolen x 2	20×10	Fylket	
	St. Paul skole		Privat	
Svømmeanlegg	ADO arena		Kommunalt AS	Nasjonalanlegg for stup og svømming
	- Hovedbasseng	50×20		
	- Stupebasseng	25×20		
	- Opplæringsbasseng	16×12,5		
	- Tørrtreningsareal	16×12,5		

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
Skytebaner	Stemmemyren	25×12,5	Kommunal	
	Studentsenteret	25×12,5	Statlig	
	Stemmemyren idrettshall	10 m	Kommunal	
	Stemmemyren	10 m	Kommunal	
	Helleveien tilfluktsrom	10 m	Privat	
Diverse anlegg, kampsport	Bergens Sparta treningssenter		Privat	
	Fjellsiden Karateklubb		Privat	
	Sentrum Ju Jitsuklubb		Privat	
Klubbhus	IL Sandviken, Stemmemyren		Privat	
	Varegg IL, Mulen		Privat	
	Nordnes IL Krutthuset, Nordnes		Kommunal	
	Vaktmesterbolig Skansemyren		Kommunal	
	BOF - klubbhus Helleneset		Privat	
	Djerv - Møhlenpris		Kommunal	
UTENDØRSANLEGG				
Fotballanlegg	Møhlenpris idrettsplass			
	- Møhlenpris kunstgressbane	103×56	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- Møhlenpris (småleken)	60×30	Kommunal	5er bane - kunstgress
	- Vitalitetssenteret			
	- Garderober		Kommunal	
	Mulebanen/Christinegården			
	- Mulebanen Kunstgressbane	40×58	Privat	Kunstgress
	- Garderober Christinegården		Kommunal	
	- Garderober Mulen (Varegg)		Privat	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Nordnesbanen		Kommunal	
	- kunstgressbane	44×23	Kommunal	5er bane - kunstgressbane
	- garderober		Kommunal	
	Stemmemyren fotballanlegg			
	Stemmemyren bane 1	102×63	Kommunal	11er bane - kunstgress - toppfotball kvinner
	Stemmemyren liten kunstgressbane	75×45	Kommunal	7er bane - kunstgress
	Dumpen kunstgress	60×47	Kommunal	7er bane - kunstgress
	Stemmemyren bane 2 kunstgress	90×45	Kommunal	Grus - vedtatt kunstgress i 2016
	Garderober x 2		Kommunal	
	Garderober (Sandviken)		Privat	
Friidrettsanlegg	Skansemyren fridrettsbane	400×8	Kommunal	Løpebaner grus + kastfelt
	Skansemyren x 3 garderober		Kommunal	
Sandvolleybaner	Skansemyren sandvolleyballbaner 3 stk	21×15	Kommunal	
Tennisbaner	Stemmemyren 2 stk asfalt	36×36	Kommunal	Asfalt
Sjøbad	Nordnes sjøbad		Kommunal	Oppvarmet basseng perioden mai-sept og sjø tilrettelagt - bemannet
	Sandviken sjøbad (Elsero)		Kommunal	Kun sjø - ubemannet
Ski- og turløyper	Fløien skianlegg	5 km	Kommunal	Lysløype - prepares ved tilstrekkelig snø
	Rundemannen tursti		Kommunal	
	Hellen festning turvei		Kommunal/BOF	Lys
	Stolzekleiven tursti		Kommunal	
	Øyjorden - Langevannet		Kommunal	
	Tarlebøveien turvei		Kommunal	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
Nærmiljøanlegg	Fredens bolig binge og skate	21×13	Kommunal	
	Fredriksborg balløkke		Kommunal	
	Fløisletten klatreanlegg		Privat	
	Skytterveien balløkke		Privat	
	Balløkke Lønborglien		Privat	
	Meyermarken balløkke		Kommunal	
	Sverresborg ballbinge			
	Haukeland skole ballbinge		Kommunal	
	Hellen skole nærmiljøanlegg		Kommunal	
	- ballbane kunstdekke	40×20		5er bane - kunstdekke
	- flerbruksflate/minivolleyball			
	Svartediket nærmiljøanlegg		Privat	
	- ballbane kunstgress	40×20		
	- skateanlegg og streetbasket			
	- trampoliner			
	Øvre Hellen Festning flerbruksflate		Kommunal/BOF	
	Helleneset friluftsområde og flerbruksflate		Privat/BOF	
	Store Starefossen nærmiljøanlegg		Privat	
	- stor bane fotball, tennis	30×18		
	- liten banebane fotball, tennis			
	ADO arena, streetbasket og skatebowl		Kommunal	
	Skansemyren nærmiljøanlegg, fotballbane	40×20	Kommunal	Vedtatt ombygget til nærmiljøanlegg - ballbane kunstgress
	Øyjorden fotballøkke	50×30	Kommunal	Grusbane
	Haukeland skole fotballøkke	50×30	Kommunal	Grusbane
	Haukeland skole ballbinge	21×13	Kommunal	

Årstad

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
INNENDØRSANLEGG				
Idrettshaller	Haukelandshallen		Kommunal	
	- idrettshall	71×46		Arrangementsbane, 3 treningsbaner håndball
	- gymsal x 3 stk			
	- garderober			
	- vektrom			
	Landås idrettshall		Kommunal	
	- idrettshall	43×22		Godkjent for basketball med flere idretter
	- gymsal (sal 5)			
	Turnhallen		Privat	
	- turnhall	45×25		
	- friidrett - løpebane	110×8		Kunststoffdekke
	Ny-krohnborg senter for oppvekst, idrett og kultur		Kommunal	
	- flerbrukshall	44×23		Håndball med flere idretter
	- styrkerom			
	Turnkassen	29×29	Privat	Spesialhall turn
	Gimlehallen	32×19	Privat	Basketball med flere idretter
	Bergen Tennis Arena	78×58	Privat	6 stk tennisbaner + trening og styrkerom
	FYSAK allaktivitetshus		Kommunal	Skatehall, bordtennis og aktivitetssal
	Bergenshallen (klatrehall)	15×25	Kommunal	
	Bergenshallen styrkeløftrom		Kommunal	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Høgskolen i Bergen - Krohnstad		Statlig	
	- volleyballhall + klatrevegg			Volleyballhall + klatrevegg
	- styrkerom			
Gymsaler	Fridalen skole x 2	16x8	Kommunal	
	Kronstad skole	16x8	Kommunal	
	Nattland skole		Kommunal	Bygges ny
	Slettebakken skole	16x8	Kommunal	
	Gamle Lærerhøgskole (Landås) x 2	20x10	Kommunal	
	Solhaug skole	14x8	Kommunal	
	Minde skole	21,5x9	Kommunal	
	Langhaugen vgs x 2	20x10	Fylket	
	Årstad vgs	20x20	Fylket	
Svømmebasseng	Landåshallen	12,5x8,5	Kommunal	
	Gamle lærerhøgskolen	12,5x8,5	Kommunal	
	Ny Krohnborg skole	11x4,8	Kommunal	
	Hunstad skole	12,5x6,5	Kommunal	
	Energisenteret for barn og unge, Haukeland sykehus	25x12,5	Statlig	25 meter basseng + terapibasseng.
Ishall	Bergenshallen	60x30	Kommunal	Ishockey og kunstløp + publikum
Diverse anlegg	Bergen kampsportsenter		Privat	
	Klubblokale Krohnsminde (kampsport)		Kommunal	Bergen Judoklubb disponerer dette inntil videre
	Fridalen skole - skyteanlegg	25 m	Kommunal	
Klubbhus	Årstad IL/Rautjern		Privat	
	Nymark IL/Nymark		Kommunal	
	Trane klubbhus/Slettebakken		Privat	
	Ny Krohnborg IL/Gyldenpris klubbhus		Kommunal	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
UTENDØRSANLEGG				
Fotballanlegg	Nymark anlegget			
	- Nymark gressbane	105×66	Kommunal	11er bane - gress
	- Nymark treningsfelt for Brann	100×60	Kommunal	11er bane - gress
	- Nymark kunstgress - bane 3	100×64	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- Nymark kunstgress - bane 4	100×60	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- Nymark grusbane	100×60	Kommunal	11er bane - banen er midlertidig ikke i drift
	- Nymark møteplassen	52×28	Kommunal	7er bane - kunstgress
	- Nymark møteplassen x 2 stk	33×18	Kommunal	5er bane - kunstgress
	- Nymark garderobeanlegg		Kommunal	
	Brann Stadion	107×67	Privat	
	Krohnsminde idrettsplass			
	- kunstgress stor bane	100×65	Kommunal	11er bane - kunstgress også tilrettelagt for rugby
	- liten bane	54×40	Kommunal	7er bane - kunstgress også tilrettelagt for rugby
	- garderober		Kommunal	
	Landåsbanen	85×55	Kommunal	11er bane -kunstgress
	Lærerhøgskolen	64×42	Kommunal	7'er bane - kunstgresss
	Gyldenpris fotballbaene		Kommunal	
	- kunstgressbane	60×40		7er bane - kunstgresss
	- garderober			
	Slettebakken fotballbaner		Kommunal	
	- 3 stk grusbaner	100×60		Grusbaner
	- 1 kunstgressbane			
	- garderober (Trane)		Privat	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Rautjern		Kommunal	
	- fotballbane	98x58	Kommunal	Liten 11er grus
	- garderober		Privat	
	Fridalen skole grusbane	70x25	Kommunal	
	Langhaugen skole grusbane		Fylket	
	Kristianborgbanen grus	50x30	Kommunal	Erstatning for ballbane Kristianborg barnehage
	Ny bane Høgskolen i Bergen (Kronstad)		Statlig	Kunstgress
Friidrettsanlegg	Krohnsminde delanlegg friidrett	100 m	Kommunal	
	Gamle Lærerhøgskolen Landås delanlegg friidr.	80x8		
	Ny bane Høgskolen i Bergen (Kronstad) -delanlegg	100 m		Kunstdekke
Sandvolleybaner	Sandvolleyball ved Fysak allaktivitetshus x 3		Kommunal	
Skianlegg/tur- og lysløyper	Bjørneseths løype		Kommunal	Lys
	Løvtien turveg		Kommunal	Lys
	Mannsverk turvei og sti		Kommunal	Lys
	Tveitevannet turløype		Kommunal	Lys
Diverse anlegg	Slettebakken ved Fysak allaktivitetshus BMX		Kommunal	
	Ulriken mountainbike		Privat	
Nærmiljøanlegg	Minde skole ballbinge	21x13	Kommunal	
	Grønnestølen aktivitetspark med ballbane		Kommunal	
	Slettebakken skole ballbinge	23x13	Kommunal	
	Tveitevannet park treningsapparat		Kommunal	
	Kronstad skole ballbinge + nærmiljanlegg	13x8	Kommunal	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Ny-krohnborg oppvekstsenter nærmiljøanlegg		Kommunal	
	Solheimslien ballløkke kunstgress	30×18	Kommunal	
	Dungen ballløkke grus (Hordagaten)	37×16		
	Mannsverk ballbane			
	Tuftepark bak Fysak allaktivitetshus/ Slettebakken		Privat	
	Løvstien nærmiljøanlegg		Kommunal	
	- ballløkke	20×13		
	- bukkenebruse aktivitetsflate			
	- klatresving			
	- tretoppen			
	- flerbruksflate			
	Montana grusbane	55×30	Kommunal	

Åsane

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
INNENDØRSANLEGG				
Idrettshaller/ Spesialhaller	Åstveithallen		Kommunal	
	- idrettshall	45×21		Håndball med flere idretter
	- skytebane	10 m		
	- vektløfterrom			
	Åsanehallen	44×23	Kommunal	Håndball med flere idretter
	- vektløfterrom			
	Flaktveithallen	45×23	Kommunal	Håndball med flere idretter
	- vektløfterrom			
	Buehallen	38×22	Privat	Badmintonhall
	Vestlandshallen			Innendørs fotballhall - 11er bane - kunstgress
	Salhushallen			
Gymsaler	Leikvang friidrettshall	60/200 m		Innendørs friidrettshall kunststoffdekke 60/200 m + kastøvelser og styrkerom
	Tertnes skole	18×9	Kommunal	
	Salhus skole	20×10	Kommunal	
	Mjølkeråen skole	20×10	Kommunal	
	Marikollen skole	20×10	Kommunal	
	Eidsvåg ungdomsskole	20×10	Kommunal	
	Eidsvåg skole	20×10	Kommunal	
	Kalvatreet skole	16×10	Kommunal	
	Ulsetskogen skole	16×10	Kommunal	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Rolland skole1	20×10	Kommunal	
	Rolland skole 2	25×12	Kommunal	
	Li skole	20×10	Kommunal	
	Kyrkjekrinsen skole	20×10	Kommunal	
	Hordvik skole	20×10	Kommunal	
	Haukås skole	20×10	Kommunal	
	Haukedalen skole	20×10	Kommunal	
	Blokkhaugen skole	25×7	Kommunal	
	Flaktveit skole	20×10	Kommunal	
	Breimyra ungdomsskole		Privat	
Svømmebasseng	Åstveithallen hovedbasseng	25×12,5	Kommunal	
	Åstveithallen opplæringsbasseng/ barnebasseng	12,5×6,5	Kommunal	
	Rolland skole	17,8×8,5	Kommunal	
	Vestlandsheimen	12,5×9,5	Stat.	Brukes midlertidig for grupper med spesielle behov - skal nedlegges
Klubbhus	Åsane IL/Rolland		Privat	
	Tertnes IL/Åstveit		Privat	
	Åsane/Hord. Sk./Jonahola		Kommunal/privat	
	Eidsvåg IL/Eidsvåg		Privat	
	Bergen Nord/Salhus		Privat	
	Åsane seilforening storøen klubbhus og dagsturhytte		Privat	
	Bergen golfklubb/Åstveit		Privat	
	IL Hovding/Leikvang		Privat	
	Njård ro- og kajakkklubb/Eidsvåg		Privat	
	Åsane ridesenter/Hjortland		Privat	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
UTENDØRSANLEGG				
Fotballanlegg	Salhus idrettsplass			
	- kunstgressbane	100×60	Kommunal	11er bane - kunstgresss
	- garderober		Kommunal	
	Åsane idrettspark (Myrdal)			
	- kunstgressbane 1	100×64	Kommunal	11er bane - kunstgresss
	- kunstgressbane 2	105'x68	Kommunal	11er bane - kunstgresss
	- gressbane	104×64	Kommunal	11er bane - gress - toppfotball
	- fotballbane grus	100×60	Kommunal	11er bane - grus
	- garderober		Kommunal	
	- garderober		Privat	
	- media og arrangementbygg		Privat	
	Eidsvåg idrettsplass			
	- fotballbane stor	95×56	Kommunal	11er bane - kunstgresss
	- fotballbane liten	40×20	Kommunal	5er bane - kunstgress
	Åstveit stadion			
	- kunstgressbane 1	105×67	Kommunal	11er bane - kunstgresss
	- kunstgressbane 2	100×64	Kommunal	11er bane - kunstgresss
	- garderober		Privat	
	Leikvang stadion			
	- kunstgressbane 1	100×60	Kommunal	11er bane - kunstgresss
	- gressbane	105×68	Kommunal	11er bane - gress
	- fotballbane grus	55×35	Kommunal	7er bane - grus
	- garderober		Kommunal	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Flaktveit idrettspark			
	- kunstgressbane	105×64	Kommunal	11er bane - kunstgresss
	- fotballbane grus	100×60	Kommunal	11er bane - grus
	- kunstgressbane Flaktveit skole	50×30	Kommunal	
	Breimyra kunstgress		Kommunal	Under bygging fra grus til kunstgress
	Rolland idrettsplass kunstgress	100×60	Kommunal	11er bane - kunstgresss + Tilrettelagt for amerikansk fotball
	Marikollen fotballbane	90×55	Kommunal	11er bane - kunstgresss
	Tellevik idrettspark ballbane	62×45	Kommunal	7er bane - kunstgresss
	Hordvik (skole) ballbane	60×40	Kommunal	7er bane - grus
	Tertnes skole ballbane	48×28	Kommunal	Fra grus til kunstgress 2016/17
	Li (skole) ballbane	50×40	Kommunal	5er bane - grus
	Rolland "Pumabanen"	50×30	Kommunal	5er bane - grus
	Rolland	50×30	Kommunal	5er bane - grus
	Bergen fengsel - grusbane		Statlig	Grusbane
Friidrettsanlegg	Leikvang	400×8	Kommunal	Kunststoffdekke
	Åstveit Idrettspark	400×8	Kommunal	Kunststoffdekke
Sandvolleybaner	Marikollen skole sandvolleyballbane		Kommunal	
	Åstveit stadion "Møteplassen"		Kommunal	
	Flaktveit (Breimyra)	60×100	Kommunal	
Skianlegg/tur- og lysløyper	Eidsvågsfjellet turvei		Privat	
	Flaktveitparken turveg		Kommunal	
	Liavannet turvei		Kommunal	
	Hjortland skiløype		Privat	
	Hjortland turveg	2 km	Privat	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
Skytteanlegg	Jonahola skytteranlegg			
	- Åsane skytterlagskytebaner	300/150/100/25	Kommunal	
	- Åsane Pistolklubb	25/50/10 innendørs luft	Privat	
	- Åsane Jeger og Fisk div. baner		Privat	Skeet, trap, elgbane m.m.
Golfanlegg	Bergen Golfklubb 9 hull (Åstveit)		Privat	
Diverse anlegg	Eikås Motorsportsenter		Kommunal	
	Bergen Travpark		Privat	
	Sætregården rideanlegg		Privat	
	Njörd Ro og kajakk anlegg/båthus		Privat	
	Åsane ridesenter/Hjortland		Privat	Ridebane og ridehall, staller
Nærmiljøanlegg	Åstveit Idrettspark		Kommunal	
	- møteplassen			
	- ballbinge			
	- klatrepymide			
	- trampoline x 2			
	Kalvetræet skole ballbinge	23x13	Kommunal	
	Haukås skole ballbinge	21x13	Kommunal	
	Kyrkjekrinsen skole ballbinge	23x13	Kommunal	
	Toppe ballbinge kunstgress		Kommunal	
	Ulsetåsen ballbinge kunstgress			
	Flaktveitparken nærmiljøpark		Kommunal	
	Marikollen skole nærmiljøanlegg		Privat	
	Mjølkeråen skole nærmiljøanlegg	23x13	Kommunal	
	Lokketodalen flerbruksflate/ballbinge	21x13	Privat	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Nedre ulsetskogen balløkke grus		Privat	
	Hylkjeflaten ballbinge	26x13	Privat	
	Tellevik nærmiljøanlegg		Kommunal	Ballbinge og sandvolleyball
	Morviksanden friluftsområde aktivitetsflate		BOF	
	Gaupås o-kart		Privat	
	Langarinden fortballbane grus		Privat	
	Langarinden ballbinge		Privat	
	Furulia balløkke Eidsvåg		Privat	
	Tertnes borettslag ballbinge	23x13	Privat	
	Salhus skole ballbinge	23x13	Kommunal	

Arna

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
INNENDØRSANLEGG				
Idrettshaller	Bjørnarhallen Idrettshall	44x23	Kommunal	Håndball/syntetisk dekke
	Espelandshallen			Volleyballhall
	Lonehallen, volleyballhall	33x24		Volleyballhall
Gymsaler	Ådnamarka skole	20x10	Kommunal	
	Ytre Arna skole	20x10	Kommunal	
	Haugland skole	20x10	Kommunal	
	Garnes ungdomskole	20x10	Kommunal	
Svømmebasseng	Garnes ungdomskole svømmehall	25x8	Kommunal	
	Ytre Arna skole	16,5x8,5	Kommunal	
Klubbhus	Arna T&IL/Arna stadion		Kommunal	
	Bjørnar IL/Seimsmyra Arna Idrettspark		Kommunal	
	IL Fri/Espeland		Privat	
	Arna/Bjørnar, Garnes		Privat	
	Epona rideklubb, Unneland		Privat	
UTENDØRSANLEGG				
Fotballanlegg	Arna Stadion/ Ytre Arna		Kommunal	
	- fotballbane gress stor bane	107x65		11er bane - gress
	- fotballbane kunstgress stor bane	100x65		11er bane - kunstgresss
	- fotballbane kunstgress liten bane	40x20		5er bane - kunstgress
	- fotballbane gress liten bane	50x30		
	- garderober x 2			

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Espeland idrettsbane		Kommunal	
	- Espeland fotballbanekunstgress stor	100×50		11er bane - gress
	- Espeland fotballbanekunstgressliten			5er bane - kunstgress
	- garderober			
	Garneshøyden kunstgressbane	105×68	Kommunal	11er bane - kunstgresss
	Ådnamarka skole fotballbane	60×40	Kommunal	7er bane - kunstgress
	Skulstad fotballbane grus	70×45	Kommunal	7er bane - grus
	Arna idrettspark/Seimsmyrane		Kommunal	11er bane - gress toppfotball kvinner, kombinert med friidrett
Friidrettsanlegg	Arna idrettspark/Seimsmyrane	400×8	Kommunal	Kunstdekke, kastfelt
	- garderober		Kommunal	
	Arna Stadion friidrett, grus	400x	Kommunal	Grusbaner
Ski- og turløyper	Gullbotten skianlegg	4 km	Kommunal	
	Repardalsvegen turveg		Privat	
Diverse anlegg	Tverrmeisa/Unneland Hanggliding og paragliding		Privat	
	Epona Rideklubb/Unneland		Privat	
Nærmiljøanlegg	Lone skole ballbinge	23×13	Kommunal	
	Ytre Arna skole ballbinge	21×13	Kommunal	
	Trengereid skole ballbinge	13×8	Kommunal	
	Moldalia klatreinstallasjon og ballbane	40×15	Privat	
	Gardneshøyden ballbinge	23×13		

Ytrebygda

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
INNENDØRSANLEGG				
Idrettshaller	Sandslihallen		Kommunal	
	- idrettshall 1	45×25		Håndball med flere idretter
	- idrettshall 2	45×25		Håndball med flere idretter
	- klatre og buldrehall	12×5		Klatrehall - høyde 10 m
	- turnareal	53×5		
	- vektrom			
	- garderober			
	Søreide skole flerbrukshall		Privat	Håndball med flere idretter
	Nordahl Grieg vgs basketballhall	32×19	Fylket	Basketballhall
	Sandsli Sportsenter	41×22	Privat	
Gymsaler	Høiehallen friidrettshall delanlegg	110 m	Kommunal	Friidrett, kunststoffdekke, 110 m
	Fana Stadion	20×10	Kommunal	
	Hjellestad skole	17×10	Kommunal	
	Liland skole	18×9	Kommunal	
	Rå skole	21×11	Kommunal	
	Ytrebygda skole	20×10	Kommunal	
	Aurdalslia skole		Kommunal	
Svømmebasseng	Skeie skole	20×10	Kommunal	
	Ytrebygda skole	25×8,5	Kommunal	
	Rå skole	16×8,5	Kommunal	
	Nordåstunet	12,5×8	Statlig	Terapibasseng

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
Diverse anlegg	Sandsli Sportsenter Squashbane x 4		Privat	
	Sandsli bowling		Privat	
Klubbhus	Liland, IL Gneist.		Privat	
	Bergen Roklubb, Nordås		Privat	
	Fana Golf Klubb		Privat	
	Fallskjermklubben, Flesland		Privat	
	Kviturpollen/Hjellestad - Bergen		Privat	
	Seilforening			

UTENDØRSANLEGG				
Fotballanlegg	Liland idrettsplass			
	- fotballbane 1	105×65	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- fotballbane 2	90×60	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- garderober			
	Hjellestad idrettspark			
	- fotballbane	90×57	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- garderober			
	Sandsli			
	- fotballbane stor	98×55	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- fotballbane liten		Kommunal	5er bane - kunstgress
	Fana Stadion			
	- fotballbane stor	105×67	Kommunal	11er bane - gress - tilrettelagt for rugby
	- treningsfelt	80×40	Kommunal	Gress
	- grus	90×60		

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Søreide skole kunstgressbane	50×30		5er bane - kunstgress
	Nordahl Grieg vgs fotballbane	60×40	Fylket	7er bane - kunstgress
	Søvik tjernet	50×30	Privat	7er bane - kunstgress
	Petedalsmyra	60X40	Kommunal/privat	7er bane - kunstgress
	Ytrebygda skole fotballbane kunstgress		Kommunal/privat	5er bane - kunstgress
	Aurdalslia skole fotballbane 5	35×20	Kommunal/privat	5er bane - kunstgress
	Søråshøgda skole ballbane	60×40	Kommunal	7er bane - grus
	Barkadalen	65×40	Kommunal	7er bane - grus
Friidrettsanlegg	Fana Stadion		Kommunal	
	- friidrettsbane	400×10		Kunststoffdekke
	- kastfelt			Gress
	- styrkerom/vektrom			
	- garderober			
	- arrangementbygg			
	Nordahl Grieg vgs delanlegg friidrett			
Sandvolleybaner	Sandvolleyball - Sandsli 2 stk		Kommunal	
	Nordahl Grieg vgs sandvolleyballbane	60×40	Fylket	7er bane - kunstgress
Golfanlegg	Fana golfklubb - golfanlegg, 2 stk baner	9 hullsbane	Privat	Øvingsområde, treningsgreen, Pitch-put
Diverse anlegg	Bergen Pistolskytebane		Privat	
	Milde Båtlag seilsportanlegg		Privat	
	Bergen Seilforening seilsportanlegg		Privat	
Rideanlegg	Sletten Ridesenter		Privat	Ridehall, ridebane, staller
Nærmiljøanlegg	Langesnesveien ballbinge	23×13	Kommunal	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Skranevatnet skole nærmiljøanlegg		Kommunal	
	Skeie skole ballbinge	23x13	Kommunal	
	Sandsli treningspaviljonger		Privat	
	Fanatorget bing			
	Hordnesskogen treningspaviljonger		Privat	
	Hjellestad skole ballbinge, hinderløype og ballvegg	18x9	Kommunal	
	Hordnes Vel nærmiljøanlegg		Privat	
	Hjellestad/dalen ballbinge	23x14		
	Rå skole ballbinge			
	Liland skole ballbinge		Kommunal	
	Ytrebygda skole flerbruksflate og volleyball		Privat	
	Liland idrettsplass ballbinge	23x13	Kommunal	

Fana

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
INNENDØRSANLEGG				
Idrettshaller	Slåtthaughallen idrettshall	45×23	Kommunal	Håndball med flere idretter
	Fantoft idrettshall	44×22	Statlig	Håndball med flere idretter
	Fantoft klatrehall K	12×20	Statlig	
	KIL-hallen	44×23	Kommunal	Håndball med flere idretter
	Bjarghallen		Kommunal	Håndball med flere idretter
	- idretthall	44×22		
	- aktivitetssal			
	Sædalen flerbrukshall	44×23	Kommunal	Håndball med flere idretter
	Apeltun volleyballhall	24×17	Kommunal	Volleyball med flere idretter
	Hop skole basketballhall	32×18	Kommunal	Basketball
	Kringlebotnen skole basketballhall	32×19	Kommunal	Basketball
	Krokeide skole volleyballhall	24×16,5	kommunal	Volleyball med flere idretter
	Rådalslien skole volleyballhall		Kommunal	Volleyball med flere idretter
	Skjold skole volleyballhall	24×18,5	Kommunal	Volleyball med flere idretter
	Ulsmåg skole volleyballhall	24×16,5	Kommunal	Volleyball med flere idretter
	Tennis Paradis tennishall		Privat	5 baner
Gymsaler	Kaland skole	16×8	Kommunal	
	Midtun skole	18×9	Kommunal	
	Paradis skole	18×10	Kommunal	
	Smørås skole	16×7	Kommunal	

INNHOLD

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Tveiterås skole	17×10	Kommunal	
	Storetveit skole	20×10	Kommunal	
	Kirkevoll skole 1	17×8	Kommunal	
	Kirkevoll skole 2			
	Nattland skole	19×9	Kommunal	Kommer ny volleyballhall 2016/17
	Stend vg skole			
Svømmeanlegg	Slåtthaughallen svømmehall	25×12,5	Kommunal	
	Storetveit skole svømmehall	25×8,5	Kommunal	Vedtatt avviklet fra sommer 2017
Klubbhus	Bergens Roklub			
	Fana Skytterlag klubbhus			
	Slåtthaug Smørås IL		Privat	
	Fana Tennisklubb/Paradis-Fantoft		Privat	
	Fana IL, Nesttun idrettsplass		Kommunal	

UTENDØRSANLEGG				
Fotballanlegg	Nesttun idrettsplass			
	- fotballbane	105×68	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- fotballbane	103×60	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- fotballbane liten	60×40	Kommunal	7er bane - kunstgress
	- garderober			Under bygging
	Kaland idrettspark			
	- fotballbane stor	100×60	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- fotballbane liten	60×40		7er bane - kunstgress
	- arrangementbygg			

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Stavollen idrettsplass			
	- fotballbane 1	100×64	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- fotballbane 2	104×68	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- fotballbane liten	48×35	Kommunal	
	- klubbhus IL Bjarg		Privat	
	Slåtthaug idrettsanlegg			
	- fotballbane stor	100×64	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- fotballbane liten	50×30	Kommunal	5er bane - kunstgress
	- garderober/Smørås klubbhus		Privat	
	Apeltun skole ballbane	60×40	Kommunal	7er bane - kunstgress
	Apeltun øvre ballbane	60×40	Privat	7er bane - kunstgress
	Kringlebotn kunstgressbane	92×50	Kommunal	11er bane - kunstgress
	Sædalen treningsbane	56×35	Kommunal	7er bane - kunstgress
	Nordahl Grieg fotballbane	60×40	Fylket	7er bane - kunstgress
	Hop fotballbane	40×20	Privat	5er - kunstgress
	Midtun skole ballbane	42×20	Kommunal	5er - kunstgress
	Paradis fotballbane	100×56	Kommunal	11er bane - kunstgress
	Paradis fotballbane (liten)	30×30	Kommunal	
	Smørås skole 5er bane kunstgress	40×30	Kommunal/privat	5er bane - kunstgress
	Storetveit fotballbane	80×50	Kommunal	Grus
	Ulsmåg skole fotballbane	62×40	Kommunal	5er - kunstgress
	Krokeide skole ballbane	60×40	Kommunal	7er bane - grus
	Nattland skole fotballbane	60×40	Kommunal	7er bane - kunstgress
Isanlegg	Slåtthaug kunstisbane	400×10	Kommunal	
	Slåtthaug isbane garderobebygg		Kommunal	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
Ski- og turløyper	Totland - Frotveit skianlegg		Kommunal	Løyper kjøres når snøforholdene holder
	- Frotveit Skiskyting	3,5 km	Kommunal	Lys
	- Grindåsvegen	4 km	Kommunal	
	- Totland Lysløype	3,5 km	Kommunal	Lys
	- Fanahytten garderobeanlegg		Privat	
	Hordnesskogen lysløype		Kommunal/privat	Lys
	Storetveitmarken		Kommunal	
	Smøråsfjellet tursti		Kommunal	
	Slåtthaug - Apeltun turveg		Kommunal	
Skytteranlegg	Stend skytebane	200/100	Privat	
	Stend miniatyrskyting		Privat	
	Stend pistolbane	50	Privat	
	Frotveit skiskyting		Kommunal	
	Kismul skytteranlegg		Kommunal/privat	
Diverse anlegg	Fana Tennisklubb tennisbane x 3	2400	Privat	
	Stavollen tennisbane	800	Privat	
	Tennis Paradis		Privat	
	Fana Kajakklubb - Fanahammeren		Privat	
	Stend ridehall og bane		Fylket	
	Klatreparken "Høyt og lavt"		Privat	
	Bergens Roklubb, båthus		Privat	
	Sjøsportsenter for funksjonshemmede		Kommunal	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
Nærmiljøanlegg	Vallaheiene binge	21×13	Privat	
	Fantoft binge	21×13	Privat	
	Kringlebotn binge kunstgress	21×13	Kommunal	
	Sandalsbotn		Privat	
	Kirkevoll skole	21×13	Kommunal	
	Kaland binge	23×14	Kommunal	
	Apeltun skole	21×13	Kommunal	
	Riple skole	21×13	Kommunal	
	Midtun barnehage ballbinge		Kommunal	
	Midtun skole ballbinge	23×13	Kommunal	
	Midtun skole nærmiljanlegg		Kommunal	
	Skjold skole ballbinge	23×13	Kommunal	
	Hordnes vel ballbinge og nærmiljøanlegg	21×13	Privat	
	Hordnesskogen treningspaviljonger		Privat	
	Øvsttun velforening flerbruksflate		Privat	
	Sædalen skole streetbasket		Kommunal	
	Dyngeland o-kart		Privat	
	Ulsmåg o-kart		Privat	
	Skjold o-kart		Privat	
	Nesttun o-kart		Privat	
	Øvre Kirkebirkeland ballbane	46×24	Privat	

Fyllingsdalen

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
INNENDØRSANLEGG				
Idrettshaller	Framohallen	49×48	Privat	Håndball dobbelhall
	Fyllingsdalen idrettshall	44×24	Kommunal	Håndball med flere idretter
	Bøneshallen, Fjellsdalen	44×22	Kommunal	Håndball med flere idretter
	Bønes arena/Bønes skole	44×23	Kommunal	Håndball med flere idretter - klisterfrihall
	Bergen Racketsenter	100×50	Privat	Tennis
Gymsaler	Lynghaug skole x 2	20×10	Kommunal	
	Lyshovden skole	17×8	Kommunal	
	Løvås skole	20×10	Kommunal	
	Seljedalen skole	18×12	Kommunal	
	Sælen skole	16×8	Kommunal	
	Varden skole	16×8	Kommunal	Kommer ny
	Ortun skole	20×10	Kommunal	
Svømmeanlegg	Ortun skole	25×12	Kommunal	
	Løvås oppvekststun	20×10	Kommunal	
Klubbhus	Bønes IL klubbhus/Fjellsdalen		Privat	
	Klubbhus Fyllingen IL/Varden		Privat	
	Bergen Skytterlag klubbhus/ Krohnegården		Privat	
	Fana Roklubb klubbhus/Fjøsanger		Privat	
	Bergen pistolklubb klubbhus/ Krohnegården		Privat	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
UTENDØRSANLEGG				
Fotballanlegg	Varden idrettspark		Kommunal	
	- Varden amfi	104×68		11' bane - kunstgress - toppfotball
	- Varden amfi arrangementbygg			
	- Varden amfi garderober			
	kunstgresbane 3	105×68		11er bane - kunstgress
	kunstgresbane	103×64		11er bane - kunstgress
	kunstgressbane liten	40×60		7er bane - kunstgress
	- 2 stk garderober			
	Varden	100×60		Grus
	Varden (under broen)			Grus - ikke i bruk
	Fyllingsdalen stadion		Kommunal	
	- fotballbanebane stor	105×68		11er bane - kunstgress
	- ballbane liten	59×30		7er bane - kunstgress
	Bønes Fjellesdalen		Kommunal	
	- kunstgressbane	100×60		11er bane - kunstgress
	- garderober			
	Bønesbanen grus ved Bønes skole		Kommunal	Grus
	Nordnesdalen	83×50	Kommunal	Grus
	Ortunparken	60×46	Kommunal	Grus
	Ortunparken v/Sælen skole		Kommunal	Grus
	Bønesparken grusbane (Bråtet)		Kommunal	7er bane - grus
	Lynghaugparken grusbane	75×50	Kommunal	Grus
	Kråkenesbanen v/Langeskogen BKG	60×40	Privat	7er bane - grus

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
Friidrettsanlegg	Fyllingsdalen stadion	400×8	Kommunal	Kunststoff dekke 400 m
Sandvolleybaner	Bønes kirke		Privat	
	Fyllingsdalen stadion sandvolleybane		Kommunal	
Tennisbaner	Bønes Racketsenter		Kommunal	6 innendørs tennisbaner
	Varden	36×18	Kommunal	
Skytteranlegg	Laksevåg/Krohnegården Skyteanlegg		Komm/privat	
	Bergen Skyteklubb			
Vannsportanlegg	Fana Roklubb, Fjøsanger		Privat	
Ski- og turløyper	Kanadaskogen		Kommunal	
	Langeskogen lysløype			
Nærmiljøanlegg	Lynghaugparken binge kunstgress	21×13	Kommunal	
	Bjørndalstreet binge kunstgress	21×13	Kommunal	
	Lynghaugparken nærmiljøpark		Kommunal	
	Skateanlegg Lynghaugparken		Kommunal	
	Frisbee Lynghaugparken		Privat	
	Ballbinge Lynghaugparken/Løvås skole	21×13	Kommunal	
	Varden skole ballbinge	23×13	Kommunal	
	Bønesstølen ballplass grus			
	Ballbinge BKG - Kråkenes	21×13	Privat	
	Nils Langhellesvei Vel ballbinge		Privat	
	Bønes skole bordtennisbord		Kommunal	
	Klasatjønnveien ballbinge		Privat	
	Oasen O-kart		Privat	
	Lillehatten ballløkke - grus	23×12	Privat	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Storhammeren ballbinge		Privat	
	Lyshovden tarzanløype		Privat	
	Ballbinge Kråkenesdalen		Privat	
	Våkleivbrotet balløkke grus		Privat	
	Lyshovden ballbinge	23×13	Privat	
	Bjørge huseierlag ballbane	20×14	Privat	Kunstgress

Laksevåg

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
INNENDØRSANLEGG				
Idrettshaller	Vadmyrahallen	44×23	Kommunal	Håndball med flere idretter
	Olsvikhallen		Kommunal	Håndball med flere idretter
	- idrettshall	44×23		
	- vektrom			
	Mathopen	44×23	Kommunal	Håndball med flere idretter
	Laksevågshallen		Kommunal	Håndball med flere idretter
	- idrettshall	49×23		
	- styrkerom			
	Frøyahallen	40×25	Privat	
	- basketballhall 1			Basketball
	- basketballhall 2			Basketball
	Haakonssvern	44×23	Statlig	Håndball med flere idretter
	Sjøkrigsskolen	45×25	Statlig	Håndball med flere idretter
	Laksevåg bortennishall		Privat	Bordtennis
	Nygårdslie skole volleyballhall	25×15	Kommunal	Volleyball med flere idretter
	Alvøen skole volleyballhall	22×13	Kommunal	Volleyball med flere idretter
	Olsvikåsen vgs basketballhall	35×30	Fylket	Basketball
	SATS/Elixia squashbane x 4		Privat	
Gymsaler	Loddefjord skole	18×10	Kommunal	
	Mathopen skole		Kommunal	
	Sandgotna skole	20×10	Kommunal	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Vadmyra skole	20×10	Kommunal	
	Damsgård skole	20×10	Kommunal	Kommer ny
	Holen skole	20×10	Kommunal	
	Kjøkkelvik skole		Kommunal	
	Bjøndalskogen skole	18×9	Kommunal	
	Kjøkkelvik skole		Kommunal	
	Nygaardslien skole	15×8	Kommunal	
Svømmeanlegg	Loddefjord skole	12,5×8	Kommunal	Spesialbasseng
	Sandgotna skole	25×8,5	Kommunal	
	Holen skole	12,5×8	Kommunal	
	Kjøkkelvik skole	16,5×8,5	Kommunal	
	Haakonssvern	25×10	Statlig	
	Vannkanten		Privat	
Ishall	Iskanten	60×30	Privat	
	Iskanten curling	45×14	Privat	
Klubbhus	Klubblokale Loddefjord IL/Alvøen		Privat	
	Klubblokale Mathopen IL/Mathopen		Privat	
	Kjøkkelvik IL Klubblokale/Kjøkkelvik		Privat	
	Laksevåg Turn og Idrettslag		Privat	
	Vadmyra IL klubblokale/ Vadmyrahallen		Privat	
	Tjønne klubblokale Frøya IL		Privat	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
UTENDØRSANLEGG				
Fotballanlegg	Alvøen idrettspark			
	- kunstgressbane liten	60×37	Privat	7er bane - kunstgress
	- kunstgressbane stor	103×64	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- gressbane stor		Kommunal	11er bane - gress
	- garderober		Kommunal	
	Kjøkkelvik idrettsplass			
	- kunstgressbane stor	100×60	Privat	11er bane - kunstgress
	- kunstgressbane liten	35×22	Privat	
	- garderober		Privat	
	Mathopen/kongsmyr kunstgressbane	90×54	Kommunal	11er bane - kunstgress
	Vadmyra idrettspark			
	- kunstgressbane stor			11er bane - kunstgress
	- kunstgressbane liten	56×29		
	- kunstgressbane mini	49×33		
	Gravdal idrettspark (Lyngbø)			
	- kunstgressbane stor	104×66	Kommunal/privat	11er bane - kunstgress
	- kunstgressbane liten	48×20	Privat	7er bane - kunstgress
	- garderober		Privat	
	Nygårdsmyren stadion			
	- kunstgressbane stor	100×60	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- garderober			
	Olsvik kunstgressbane	104×60		
	Tjønningen idrettsplass		Kommunal	
	- kunstgressbane stor	100×58	Kommunal	11er bane - kunstgress
	- kunstgressbane liten	50×30		5er bane - kunstgress

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Hakonsvern kunstgressbane		Statlig	11er bane - kunstgress
	Gyldenpris kunstgressbane		Kommunal	
	Sjøkrigskolen kunstgressbane		Statlig	
	Sandgotna skole	60×40	Kommunal	Grus
	Alvøen skole	101×62	Privat	Grus 11er
	Lyderhorn/Kjøkkelvik skole ballbane	45×22	Kommunal	Grus
	Låksevåg idrettshall	60×50	Kommunal	Grus
Friidrettsanlegg	Alvøen idrettspark	400×8	Kommunal	Grus + delanlegg kunstdekke
	Nygaardsmyren	360×7	Kommunal	Kunststoffdekke + kast
	Haakonsvern	400×8	Statlig	Kunststoffdekke
Sandvolleybaner	Laksevåg idrettshall	21×15	Kommunal	
	Kjøkkelvik sandvolleyballbane x 5		Kommunal/privat	
	Alvøen		Privat	
Tennisbaner	Alvøen	3000×3	Kommunal	
Diverse anlegg	Alvøen Rideklubb ridehall og bane		Privat	
	Alvøen Roklubb klubbhus/naust		Privat	
	Laksevåg Kajakklubb/Gravdalsvannet		Privat	
	Trialanlegg bak Sangotna skole		Kommunal/privat	
Ski- og turløyper	Alvøen	3000×3	Kommunal	
Nærmiljøanlegg	Nygårdslie skole ballbane kunstgress	30×20	Kommunal	
	Holen skole ballbinge		Kommunal	
	Olsvik skole ballbinge	21×13	kommunal	
	Kjøkkelvik skole ballbinge	23×13	Kommunal	
	Loddefjord skole	21×13	Kommunal	

	Anleggsnavn:	Mål/spilleflate	Eier	Merknader
	Olsvikparken nærmiljøanlegg		Kommunal	
	- balløkke	40×20	Kommunal	Grus
	- BMX		Kommunal	
	- skateanlegg		Kommunal	
	Damsgård ballbinge	21×13		
	Klasatjønneveien ballbinge	23×13	Privat	
	Hetlevikhøgden skateboardanlegg		Privat	
	Hetlevikhøgden ballbinge	23×13	Privat	
	Olsvikåsen vgs nærmiljøanlegg		Fylket	Steetbasket og volleyballbaner
	Parcouranlegg Laksevåg		Kommunal	
	Alvøen idrettspark "Tuftepark"		Kommunal/privat	
	Eliasmarken balløkke	25×15	Privat	
	Lyderhorn O-kart		Privat	
	Festeråsen borettslag ballbane	35×23	Privat	
	Gerhard Gransvei ballbinge	23×14	Privat	
	Elvetunet nærmiljøanlegg		Privat	
	Brønnåsen ballbinge og basketfelt	23×13	Privat	

INNHold

Innspillsliste til høringsutkast Idrettsplan Idrettsbyen Bergen - “aktiv og attraktiv for alle” 2017-2027

- Antikvarisk utvalg, Fortidsminneforeningen, avdeling Hordaland
- Arna Idrett og Fritid på vegne av idrettslagene i Arna
- Arna Svømme- og livredningsklubb
- Arna-Bjørnar Fotball
- Atlet Klub Bjørgvin
- Bedriftsidretten Hordaland
- Bergen Bandyklubb
- Bergen Baseballklubb
- Bergen Hanggliding og Paragliding Klubb
- Bergen Klatreklubb
- Bergen Kunstløpklubb
- Bergen og Hordaland Turlag
- Bergen Skateboardklubb
- Bergen Sør Bokseklubb
- Bergen Taekwon-Do klubb
- Bergens Fekteklubb
- Byantikvaren
- Bymiljøetaten
- Byrådsavdeling for klima, kultur og næring
- Byrådsavdeling for sosial, bolig og inkludering
- Bønes Basketballklubb og Bønes idrettslag
- DOCOMOMO og Bergen arkitektforening
- Eidsvåg IL
- Epona Rideklubb
- Etat for plan og geodata
- Fana IL
- Fana IL Sportsdrill
- Fana IL Sportsdrill
- Fana Roklubb
- FAU Garnes ungdomsskole
- FAU Haukeland skole
- FAU Landås skole
- FAU og personale Rolland skole
- FAU/SU Nygårdslie skole
- Fellesuttalelse: Champion kickboxingklubb og IL Fjellkameraterne bordtennis
- Fellesuttalelse: Mascot Bowling, IL Fjellkameraterne innebandy, Hordaland Bandykrets
- Fellesuttalelse: Minde idrettslag, Minde skole og FAU ved Minde
- Fellesuttalelse: Norges Kickboxing Forbund m.fl.
- Fellesuttalelse: SK Baune, Bergen håndballklubb og Ulriken Eagles basketballklubb
- Fellesuttalelse: Stiftelsen virksomheten Helgesether og Michelsens Svømme Skole og Bergen og Omegn fridykkerklubb
- Fellesuttalelse: Turn- og idrettslaget Hovding, Stiftelsen Leikvang Idrettspark, Haukås skole og FAU Haukås skole
- Fellesuttalelse: Utdanningsforbundet, Skolenes landsforbund, FAU Storetveit skole, Elevrådet
- Storetveit skole og Rektor Storetveit skole
- Flaktveit Idrettsklubb
- Fridalen skole
- Gategym
- Hordaland Friidrettskrets
- Hordaland fylkeskommune
- Hordaland Idrettskrets
- Hordaland Ishockeykrets
- Hordaland Rugbykrets
- Hordaland Seilkrets
- Hordaland Skikrets
- Hordaland Skøytekrets
- Hordaland Volleyballregion
- Idrett Bergen Sør
- Idrettsrådet i Bergen
- Idrettsservice
- IL Fri
- IL Gneist
- IL Gneist
- IL Løv-Ham
- IL Sandviken
- Kabelpark - private personer
- Kalandseid IL
- Kjøkkelvik IL Håndball
- Kjøkkelvik skole
- Kringelbotn Idrettslag
- Kråkenes IL
- Laksevåg Bordtennisklubb

- Laksevåg Turn og Idrettslag
- Loddefjord IL
- Lyderhorn vbk
- Lyngbø Sportsklubb
- Milde Båtlag
- Norges Cykle forbund Region Vest
- Norges fotballforbund Hordaland
- Norges håndballforbund Region Vest
- Norges håndballforbund Region Vest
- Norges Ishockeyforbund
- Norges Livredningsselskap Bergen Krets
- Nymark IL
- Olympiatoppen Vest-Norge
- Privatperson: Martin Bergo
- Puddefjorden kajakklubb
- Rådet for byforming og arkitektur
- Rådet for byforming og arkitektur
- Råstølen Velforening
- Skansemyren VEL
- Slettebakken skole
- Sportsklubben Brann
- Stiftelsen Lyderhall
- SU Løvås oppveksttun
- SU Ny-Krohnborg
- Svømmeklubben Delfana
- Søreide IL
- Utdanningsforbundet
- Varegg Allianseidrettslag
- Årstad IL
- Åsane Cykle Klubb
- Åstveit Svømmeklubb

BERGEN
KOMMUNE